

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

60. aastakäik

11. august 2017

Sisukord

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2015–2016

6.– 9. juuli 2015. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 377, 13.10.2016.

VASTUVÕETUD TEKSTID 1

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

Teisipäev, 7. juuli 2015

2017/C 265/01 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon mitmeliigilise transpordi integreeritud piletimüügisüsteemi loomise kohta Euroopas (2014/2244(INI)) 2

2017/C 265/02 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon ELi piimasektori väljavaadete ning piimapaketi rakendamise läbivaatamise kohta (2014/2146(INI)) 7

2017/C 265/03 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon ELi kaubandus- ja investeerimispoliitika välismõju kohta avaliku ja erasektori algatustele väljaspool ELi asuvates riikides (2014/2233(INI)) 17

2017/C 265/04 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon puu- ja köögiviljasektori kohta pärast 2007. aasta reformi (2014/2147(INI)) 25

Kolmapäev, 8. juuli 2015

2017/C 265/05 Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi soovitustega komisjonile Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) läbirääkimisteks (2014/2228(INI)) 35

2017/C 265/06 Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon keskkonnasäästliku tööhõive algatuse kohta. Keskkonnasäästliku majanduse tööhõivepotentsiaali vallandamine (2014/2238(INI)) 48

2017/C 265/07	Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise kui arenguriikide valitsemist, sotsiaalkaitset ja arengut takistavate probleemide kohta (2015/2058(INI))	59
Neljapäev, 9. juuli 2015		
2017/C 265/08	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon ressursitõhususe ja ringmajandusele ülemineku kohta (2014/2208(INI))	65
2017/C 265/09	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon kapitaliturgude liidu loomise kohta (2015/2634(RSP))	76
2017/C 265/10	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa julgeoleku tegevuskava kohta (2015/2697(RSP))	84
2017/C 265/11	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon olukorra kohta Jeemenis (2015/2760(RSP)) . . .	93
2017/C 265/12	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna julgeolekuprobleemide ja poliitilise stabiilsuse väljavaadete kohta (2014/2229(INI))	98
2017/C 265/13	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta (2015/2002(INI))	110
2017/C 265/14	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ (autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas) rakendamise kohta (2014/2256(INI))	121
2017/C 265/15	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon ELi uue lähenemisviisi kohta inimõigustele ja demokraatiale koos hinnangu andmisega Euroopa demokraatia rahastu tegevusele selle asutamisel alates (2014/2231(INI))	130
2017/C 265/16	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon olukorra kohta Burundis (2015/2723(RSP)) . . .	137
2017/C 265/17	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Srebrenica sündmuste mälestamise kohta (2015/2747(RSP))	142
2017/C 265/18	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon vabaihendusi ja ametiühinguid käsitlevate seaduseelnõude kohta Kambodžas (2015/2756(RSP))	144
2017/C 265/19	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Kongo Demokraatliku Vabariigi kohta, eelkõige seoses kahe kinnipeetava inimõiguslase Yves Makwambala ja Fred Bauma juhtumitega (2015/2757(RSP))	147
2017/C 265/20	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Bahreini kohta, eriti seoses Nabeel Rajabi juhtumiga (2015/2758(RSP))	151
2017/C 265/21	Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon kahe kristlasest kirikuõpetaja olukorra kohta Sudaanis (2015/2766(RSP))	155

III Ettevalmistavad aktid

EUROOPA PARLAMENT

Teisipäev, 7. juuli 2015

- 2017/C 265/22 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta otsus ettepaneku kohta nimetada Bettina Michelle Jakobsen kontrollikoja liikmeks (C8-0122/2015 – 2015/0803(NLE)) 158
- 2017/C 265/23 P8_TA(2015)0240
Rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest tulenevate liidu õiguste kasutamine ***I
Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon muudetud ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud eeskirjadest tulenevate liidu õiguste kasutamine (kodifitseeritud tekst) (COM(2015)0049 – C8-0041/2015 – 2014/0174(COD))
P8_TC1-COD(2014)0174
Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 7. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/..., millega kehtestatakse liidu meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubandusreeglitest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud reeglitest tulenevate liidu õiguste kasutamine (kodifitseeritud) 159
- 2017/C 265/24 P8_TA(2015)0241
Kaitse kahjustava hinnakujunduse eest laevaehituses ***I
Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kaitse kohta kahjustava hinnakujunduse eest laevaehituses (kodifitseeritud tekst) (COM(2014)0605 – C8-0171/2014 – 2014/0280(COD))
P8_TC1-COD(2014)0280
Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 7. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/..., mis käsitleb kaitset kahjustava hinnakujunduse eest laevaehituses (kodifitseeritud tekst) 160
- 2017/C 265/25 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu, millega kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks avaldus, mis käsitleb ELi vetes kalapüügivõimaluste andmist Venezuela Bolívari Vabariigi lipu all sõitvatele kalalaevadele Prantsuse Guajaana rannikulähedases majandusvööndis (05420/2015 – C8-0043/2015 – 2015/0001(NLE)) 161
- 2017/C 265/26 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 3/2015 kohta – 2014. aasta ülejäägi kandmine eelarvesse (09765/2015 – C8-0161/2015 – 2015/2077(BUD)) 162
- 2017/C 265/27 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 4/2015 kohta, mis on lisatud ettepanekule võtta kasutusele Euroopa Liidu Solidaarsusfond Rumeenia, Bulgaaria ja Itaalia toetuseks (09767/2015 – C8-0162/2015 – 2015/2078(BUD)) 164
- 2017/C 265/28 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktile 11 (ülejutused Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias) (COM(2015)0162 – C8-0094/2015 – 2015/2079(BUD)) 166

2017/C 265/29 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 1/2015 kohta (III jagu – Komisjon), mis on lisatud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 (09876/2015 – C8-0172/2015 – 2015/2011(BUD)) 167

2017/C 265/30 Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 5/2015 kohta – Rändesurvele reageerimine (09768/2015 – C8-0163/2015 – 2015/2121(BUD)) 170

Kolmapäev, 8. juuli 2015

2017/C 265/31 Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (05548/2014 – C8-0127/2014 – 2013/0386(NLE)) 173

2017/C 265/32 Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Serbia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (06682/2014 – C8-0098/2014 – 2014/0039(NLE)) 174

2017/C 265/33 Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Ühenduse ja India Vabariigi valitsuse vahelise teadus- ja tehnikaalase koostöö lepingu pikendamise kohta (05872/2015 – C8-0074/2015 – 2014/0293(NLE)) 175

2017/C 265/34 Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Fääri saarte vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu sõlmimise kohta, mille kohaselt Fääri saared assotsieeruvad teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 (05660/2015 – C8-0057/2015 – 2014/0228(NLE)) 176

2017/C 265/35 Euroopa Parlamendi 8. juulil 2015. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2007/36/EÜ seoses aktsionäride pikaajalise kaasamise soodustamisega ja direktiivi 2013/34/EL seoses ühingujuhtimise aruande teatavate elementidega (COM(2014)0213 – C7-0147/2014 – 2014/0121(COD)) 177

2017/C 265/36 P8_TA(2015)0258
Liidu kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi turustabiilsusreserv ***I
Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (COM(2014)0020 – C8-0016/2014 – 2014/0011(COD))
P8_TC1-COD(2014)0011
Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 8. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2015/..., mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ 198

2017/C 265/37	P8_TA(2015)0259 Merelaevade töötajad ***I Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse merelaevade töötajaid ning millega muudetakse direktiive 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ, 2002/14/EÜ, 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ (COM(2013)0798) – C7-0409/2013 – 2013/0390(COD)) P8_TC1-COD(2013)0390 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 8. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ ja 2002/14/EÜ ning nõukogu direktiive 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ seoses meremeestega	199
2017/C 265/38	Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnikakoostöö lepingu, mille kohaselt Šveitsi Konföderatsioon ühineb teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ ja kõnealust programmi täiendava Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammiga ning millega reguleeritakse Šveitsi Konföderatsiooni osalemist ühissetevõtte Fusion for Energy läbiviidavas ITERi tegevuses, sõlmimise kohta (05662/2015 – C8-0056/2015 – 2014/0304(NLE))	200
2017/C 265/39	Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (COM(2015)0098 – C8-0075/2015 – 2015/0051(NLE))	201
2017/C 265/40	Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktile 13 (taotlus EGF/2015/001 FI/Broadcom, Soome) (COM(2015)0232 – C8-0135/2015 – 2015/2125(BUD))	223
2017/C 265/41	Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon volituse kohta 2016. aasta eelarve projekti kolmepoolseteks läbirääkimisteks (2015/2074(BUD))	226
Neljapäev, 9. juuli 2015		
2017/C 265/42	P8_TA(2015)0267 Radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad tuumaavarii korral ***I Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kehtestamise kohta tuumaavarii või muu kiirgusliku avariolukorra korral (COM(2013)0943 – C7-0045/2014 – 2013/0451(COD)) P8_TC1-COD(2013)0451 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 9. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/... toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kehtestamise kohta tuuma- või muu kiirgusavarii korral [ME 1. Käesolevat muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses]	272

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Seadusandlik tavamenetlus, esimene lugemine
- ***II Seadusandlik tavamenetlus, teine lugemine
- ***III Seadusandlik tavamenetlus, kolmas lugemine

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Euroopa Parlamendi muudatused:

Uued tekstiosad on märgistatud **paksus kaldkirjas**. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või on läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul märgistatakse uus tekst **paksus kaldkirjas** ja asendatav tekst jäetakse välja või kriipsutatakse läbi.

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2015–2016

6.– 9. juuli 2015. aasta istungid

Istungjärgu protokoll on avaldatud ELTs C 377, 13.10.2016.

VASTUVÕETUD TEKSTID

Teisipäev, 7. juuli 2015

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2015)0246

Mitmeliigilise transpordi ühtse piletimüügisüsteemi loomine Euroopas

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon mitmeliigilise transpordi integreeritud piletimüügisüsteemi loomise kohta Euroopas (2014/2244(INI))

(2017/C 265/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/40/EL, mis käsitleb raamistikku intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteedtranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni määrust (EL) nr 454/2011 üleeuroopalise raudteesüsteemi allsüsteemi „reisijatevee teenuste telemaatilised rakendused“ koostalitluse tehnilise kirjelduse kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Tegevuskava intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtuks Euroopas“ (COM(2008)0886),
- võttes arvesse komisjoni 2011. aasta valget raamatut „Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava – Konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas“ (COM(2011)0144),
- võttes arvesse oma 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava ning konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti „Kogu ELi hõlmavate mitmeliigiliste reisisiteabe-, planeerimis- ja piletimüügiteenuste osutamise tegevuskava suunas“ (SWD(2014)0194),
- võttes arvesse linnalise liikumiskeskonna tegevuskava (COM(2009)0490),
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,

⁽¹⁾ ELT L 207, 6.8.2010, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 123, 12.5.2011, lk 11.

⁽³⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽⁴⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 72.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit (A8-0183/2015),
- A. arvestades, et hoolimata tehtavatest jõupingutustest ei ole veel saavutatud 2011. aasta valge raamatu⁽¹⁾ algatuses nr 22 esitatud eesmärki võimaldada tõrgeteta mitmeliigilist liikuvust uksest ukseni intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtuga koostalitluslike ja mitmeliigiliste sõiduplaanide koostamisel, veebipõhisel broneerimisel ja arukate piletimüügisüsteemide rakendamisel;
- B. arvestades, et enamik reisijaid eelistab jätkuvalt isiklikku transpordivahendit, ja arvestades, et kogu ELi hõlmavate reisiplaneerimisteenuste loomisest üksi ei piisa, et saavutada eri transpordiliikide parem integreerimine, vaid iga transpordiliik peab muutuma tõhusamaks, säästvamaks ja kasutajasõbralikumaks ning sellele protsessile aitavad märkimisväärselt kaasa muu hulgas neljanda raudteepaketi vastuvõtmine, kuna sellega tagatakse võrdne juurdepääs infrastruktuurile ka väiksemate ettevõtjate, VKEde ja idufirmade jaoks, ning lennureisijate õigusi käsitleva määruse ja Euroopa veeteede strateegia vastuvõtmine ning ühtse Euroopa taeva ja üleeuroopalise transpordivõrgu prioriteetsete projektide rakendamine;
- C. arvestades, et hoolimata asjaolust, et komisjon on määratlenud integreeritud piletimüügisüsteemi eri transpordimeetodite koondamisena ainult ühte sõidupiletisse, ei nõustu ettevõtjad alati niisuguse määratlusega ning teatavad teenuseosutajad püüavad ainult pakkuda koostalitluslikke pileteid, mis takistab sektori edasist arengut;
1. juhhib tähelepanu asjaolule, et kogu ELi hõlmav mitmeliigiline reisiteave ning piiriülese integreeritud lähenemisviisi rakendamine reisiplaneerimis- ja piletimüügiteenuste suhtes, eelkõige kaugreiside puhul, moodustavad osa reageeringust Euroopa transpordisektori peamistele väljakutsetele, mille hulka kuuluvad ka säästvus, mitmeliigilisus, kõikide transpordiliikide turvalisuse suurendamine, tõhusus ja majanduslik elujõulisus, kvaliteetsete töökohtade loomine ja töötajate liikuvus, ning on seetõttu ühtviisi kasulikud ühiskonnale, majandusele, keskkonnale, sotsiaalsele sidususele ja turismindusele;
 2. rõhutab, et kogu ELi hõlmavad mitmeliigilise transpordi integreeritud reisiteabe-, reisiplaneerimis- ja piletimüügiteenused pakuvad Euroopa ettevõtjatele, eelkõige VKEdele ja idufirmadele, võimalusi innovatsiooniks ning kujutavad endast seeläbi suurt panust ülemaailmselt konkurentsivõimelisse Euroopa ühtsesse turgu ja Euroopa ühtse transpordipiirkonna väljakujundamisse;
 3. rõhutab, et kogu ELi hõlmav personaalne liikuvus on põhivabaduste teostamise eeldus ning seepärast peaks tarbijatel olema võimalik saada nii sõiduplaane kui ka ümberistumisvõimalusi käsitlevat laialdast, täpset ja neutraalset teavet mitmeliigiliste ja piiriüleste transpordiühenduste kohta tõrgeteta ja hõlbustatud uksest ukseni reisimise raames, millele on omased kõrged mugavusstandardid, ning teha vajalikke broneeringuid veebipõhiselt ja nende eest veebipõhiselt maksta; tunneb heameelt stiimulite üle, mille eesmärk on julgustada reisijaid kombineerima mitmeid olemasolevaid transpordiliike; märgib, et enamikus liikmesriikides puudub endiselt võimalus osta siseriiklike või ELi-siseste piiriüleste reisi pileteid interneti või mobiilirakenduse kaudu; on arvamusel, et asukohapõhine piiramine (*geo-blocking*) ei tohiks olla lubatud;
 4. rõhutab, kui oluline on kasutajate jaoks saada üks pilet ühe mitmeliigilise reisi jaoks, ning näeb mitmeliigilistele reisi- ja liiklusandmetele õiglase ja võrdse juurdepääsu võimaldamises ning seetõttu reisijatele ulatusliku, kergesti kättesaadava, neutraalse, usaldusväärse ja reaalajas saadava teabe andmises integreeritud piletisüsteemide eeltingimust ning rõhutab, et asjaomaste meetmete õigluse tagamiseks on esmatähtis, et nendega kaasneks kõigi transpordiliikide puhul väliskulude sisestamine ja eri liikide keskkonnatoimist teavitamine;
 5. märgib, et tarbijatele tuleks kogu aeg anda läbipaistvat hinnakujundusteavet; rõhutab seetõttu, et broneerimis- ja maksesüsteemid peaksid selgelt näitama valitud reisi kogu piletihinda, kaasa arvatud niisugused kohustuslikud osad nagu maksud ja tasud; rõhutab, kui olulised on innovatiivsed IT-põhised platvormid, mis vähendavad broneeringu- ja tehingutasusid üldiselt, ning toonitab, kui oluline on võimaldada sõidupiletite ostmiseks mitmesuguseid makseviise; kutsub ELi ja liikmesriike üles tegema rohkemat, et piirata avalike transporditeenuste puhul tasusid, mida võetakse krediitkaardi kasutamise eest või muude põhjendatavate makseviiside kasutamise eest;
 6. rõhutab, et andmekihtide ühildamatus ja ebajärjepidevus ning andmevormingute ja andmevahetusprotokollide mitmekesisus ja puuduv koostalitlusvõime kahjustavad mitmeliigilise transpordi integreeritud teabe-, planeerimis- ja piletimüügiteenuste pakkumist ELis ning tekitavad lisakulusid; kutsub komisjoni üles tagama, et mis tahes regulatiivne meede peab sammu transpordisektori kiire arenguga ega loo tarbetut koormust;

⁽¹⁾ Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava – Konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas (COM(2011)0144).

Teisipäev, 7. juuli 2015

7. tunneb heameelt nii avaliku kui ka erasektori püüdluste üle reisiplaneerimisteenuste loomisel koos nõutavate avatud standardite ja liidestega, kuid märgib, et paljud sellised teenused hõlmavad ainult konkreetseid piirkondi või riike ja et vaid vähesed neist on mitmeliigilised; nõuab seetõttu esimese sammuna, et transporditeenuste osutajad ja reisiplaneerimisteenuste osutajad tugineksid juba loodud sünergiale ning keskenduksid tugevamalt selliste mitmeliigilise transpordi piiriüleste reisiplaneerimisteenuste pakkumisele, mis sisaldavad kohandatud piletimüügilahendusi, pööraksid erilist tähelepanu keelele, milles teenuseid osutatakse, võtaksid arvesse vähemuskeelte kasutamist ning ühendaksid omavahel kaug- ja lähitranspordi, mis hõlmab ka nn esimest ja viimast miili, tehes seda eri süsteemide ajakohastamise abil, et arendada nende koostalitlusvõimet ja võimaldada nendevahelist teabevahetust; kutsub komisjoni üles kasutama üleeuroopalise transpordivõrgu koridore katseprojektina reisijatevoogude ning mitmeliigilise transpordi teabe-, reisiplaneerimis- ja piletimüügiteenuste potentsiaali tuvastamiseks;

8. palub, et komisjon töötaks välja heade tavade repositooriumi kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil teostatavate projektide jaoks, et see oleks aluseks viimati mainitute rakendamisele kogu ELis;

9. rõhutab, et mitmeliigilise transpordi integreeritud piletsüsteemide abil pileтите ostmise lihtsus ja mugavus meelitab rohkem reisijaid kasutama avalikku transporditeenust ning see omakorda suurendab reisijate rahulolu ja tuleb kasuks avalikku transporditeenust pakkuvatele ettevõtjatele;

10. kutsub komisjoni üles võtma mitmeliigilise transpordi integreeritud piletimüügiteenuste puhul meetmeid, mis on vajalikud sellise selge raamistiku loomiseks, millega toetatakse ja hõlbustatakse sidusrühmade ja pädevate asutuste jõupingutusi, nende poolt juba sõlmitud kokkuleppeid ning pakutavate toodete ja teenuste innovatiivsust, ning juhul, kui mitmeliigilise transpordi integreeritud koostalitlusvõimeliste piiriüleste piletimüügisüsteemide loomisel ei ole 2020. aastaks tehtud märkimisväärseid edusamme, kutsub komisjoni üles võtma juba tehtud edusammudele ja juba käivitatud vabatahtlikele algatustele tuginedes seadusandlikke meetmeid miinimumeeskirjade ja ajakava kehtestamisega;

11. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivset rolli ja vastutust seoses reiside esimese ja viimase miiliga; peab ülimalt oluliseks, et nad kaasataks individuaalsete meetmete rakendamisse, nende elluviimise järelevalvesse ja süsteemi kui terviku tulemusliku toimimise tagamiseks; palub eespool esitatud punkte arvesse võttes liikmesriikide pädevatel asutustel

— töötada tihedas koostöös transpordisektori esindajatega hiljemalt 2020. aastaks välja riiklikud ajakohastatud sõiduplaanide ja piletihindade teabesüsteemid, mille aluseks on avatud liidesed, milles on ühendatud era- ja avaliku sektori ettevõtjate osutatavate piirkondlike ja kohalike linnaliste avalike transporditeenuste reisiandmed, ning ajakohastada niisuguseid süsteeme ka edaspidi korrapäraselt;

— tagada, et hiljemalt 2020. aastaks on mis tahes liiki kohalikule avalikule transporditeenusele omased sõiduki asukoha kohta reaajas teabe edastamist võimaldavad intelligentsed süsteemid ning et niisugused süsteemid lisatakse hangete pakkumistingimustesse;

— näha hiljemalt 2024. aastaks avatud liideste alusel ette riiklike sõiduplaanide ja piletihindade teabesüsteemide piiriülese võrgustiku loomine koos reaajas saadava teabega kohalikku avalikku transporditeenust pakkuvate ettevõtjate sõiduplaanide kohta ning niisuguste süsteemide kättesaadavaks tegemine ettevõtjatele, reisiplaneerimisteenuste osutajatele ja tarbijatele;

12. jagab komisjoni arvamust, et kogu ELi hõlmavate mitmeliigilise transpordi reisiabe-, reisiplaneerimis- ja piletimüügiteenuste eeltingimuseks on kõikide teabe-, reisiplaneerimis- ja piletimüügiteenuse osutajate, sealhulgas VKEd ja idufirmade õiglane, avatud ja võrdne juurdepääs ulatuslikele mitmeliigilistele reaajas saadavatele transpordi- ja reisiandmetele, ning palub komisjonil esitada ettepaneku, mis kohustab kõiki asjaomaseid ettevõtjaid tegema õiglastel ja võrdsetel tingimustel kättesaadavaks kogu teabe, mis on vajalik selleks, et seada sisse ulatuslikumad teenused ning anda seega reisijatele tõeline ja kättesaadav valikuvõimalus kõige säästvamate, soodsamate või kiiremate ühenduste vahel, ohustamata asjaomaste teenuseosutajate ärihuve;

13. rõhutab, et kooskõlas ELi konkurentsipoliitikaga on komisjoni ülesanne teha kindlaks mitmeliigilise transpordi teabe- ja piletimüügiteenuse osutajate poolse teabe monopoliseerimise võimalik oht ning seda takistada; lisab, et komisjon peab ühtlasi tagama, et elektroonilise piletimüügi teenuse eest makstava tasu osakaal ei muutuks nii suureks, et see kahjustaks reisijateveoettevõtjaid;

Teisipäev, 7. juuli 2015

14. nõuab tungivalt niisuguse dialoogiplatvormi loomist, millesse on kaasatud kõik transpordisektori esindajad ning pädevad asutused kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil ning mille eesmärk on töötada välja teostatavad lahendused niisuguste koostalitluslike elektrooniliste piletimüügisüsteemide järkjärguliseks kasutuselevõtmiseks kogu ELis, milles võetakse arvesse kogu reisitsükli alates planeerimisest kuni piletite ostmiseni, ning tuvastada ja lahendada probleemid, mis on seotud piletimüügitulu proportsionaalse jagamisega ja lepinguosaliste vaheliste vaidluste korral kulude jagamisega; on arvamisel, et need lahendused tuleks töötada välja turupõhiselt ning ettevõtjaid ja reisijaid ebaproportsionaalsete kuludega koormamata; palub komisjonil ELi kaasrahastamise kaudu tugevalt edendada üleeuroopaliste telekommunikatsiooni- ja transpordivõrkude vahelist sünergiat selles valdkonnas;

15. juhhib tähelepanu asjaolule, et Euroopa reisijaõigused on piiratud sellel määral, et neid kohaldatakse iga veolepingu suhtes eraldi, kuid kui reis hõlmab piiriülest osa või mitmeliigilist transporti, ei ole võimalik reisijaõigusi tagada tavapärasel viisil, ning nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon täidaks nõudmise, mille Euroopa Parlament esitas oma resolutsioonis 2011. aasta tegevuskava kohta⁽¹⁾ ning mille kohaselt tuleks luua kõiki transpordiliike hõlmav reisijate õiguste harta, esitades 2017. aasta lõpuks ettepaneku niisuguse harta loomiseks, mis sisaldab eraldi osa mitmeliigiliste reiside kohta koos selge ja läbipaistva reisijate õiguste kaitsega mitmeliigilises kontekstis, milles arvestatakse iga transpordiliigi eripära, ning mitmeliigilise transpordi integreeritud piletimüügisüsteemi kohta;

16. rõhutab, et transpordi võrdsel ja takistustevabal juurdepääsetavusel kõikide ja eelkõige haavatavate isikute jaoks on sotsiaalse liikuvuse seisukohast ja Euroopa demograafilist muutust arvesse võttes otsustav tähtsus, ning nõuab suurema tähelepanu pööramist puudega või piiratud liikumisvõimega inimeste vajadustele, samuti eakate erivajadustele reisiteabe kättesaadavuse osas enne reisi ja reisi ajal, piletistuvõimaluste ning broneerimis- ja maksesüsteemide osas, sealhulgas ratastooli kohtade broneerimise võimalikkus; tunneb heameelt komisjoni Euroopa juurdepääsetavuse akti tegevuskava üle ning seadusandlike meetmete potentsiaali üle kõrvaldada majanduslikud ja sotsiaalsed tõkked, millega seisavad silmitsi puudega inimesed; nõuab tungivalt, et komisjon tegeleks transporditõkete kõrvaldamisega oma niisuguste jõupingutuste osana, mida ta teeb juurdepääsu parandamiseks;

17. rõhutab, kui tähtis on säilitada eri hinnakujundusmudelid ja maksevõimalused (toetused, allahindlused jne), et tagada teatavate ühiskonnarühmade (töötud, pensionärid, üliõpilased, suurpered, madala sissetulekuga inimesed ja muud ebasoodsas olukorras sotsiaalsed rühmad) võimalus saada kasu mitmeliigilise transpordi piletimüügisüsteemidest ELis;

18. märgib, et mitmeliigilise transpordi teabesüsteemid peaksid olema kasutajasõbralikud ning seetõttu tuleks neid täiendada ajakohaste kartograafiliste ja geograafiliste andmetega;

19. nõuab, et sidusrühmi toetataks ka edaspidi probleemidele innovatiivsete lahenduste väljatöötamisel ning et seepärast mitte üksnes ei säilitataks, vaid ka arendataks lisaks struktuurifondidele asjaomaseid ELi-poolse rahastamise allikaid, nagu Shift2Rail-uuendusprogramm 4 programmi „Horisont 2020“ raames ja Euroopa ühendamise rahastu; nõuab tungivalt, et Euroopa Investeerimispank kasutaks sellega seoses asjakohaselt Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi;

20. palub, et komisjon avaldaks hõlpsasti ligipääsetava loetelu ühendvedude integreeritud piletimüügi aladest ELi kaasrahastatavatest projektidest koos korrapärase hindamisega;

21. rõhutab globaalse satelliitnavigatsioonisüsteemi (GNSS) ja eelkõige Euroopa satelliitnavigatsioonisüsteemi Galileo elutähtsat rolli selliste dünaamiliste andmete kogumisel, millega saab teavitada reisijaid nii enne reisi algust kui ka reisi ajal võimalikest häiretest ja alternatiivsetest reisivõimalustest; rõhutab, et satelliitsüsteemidest tulenev kasu peab alati olema vastavuses piisavate andmekaitsetsätetega;

22. juhhib tähelepanu vajadusele vähendada linnaaladel liiklusummikuid ja õhusaastet ning nõuab stiimulite loomist kogu Euroopas säästvate transpordiliikide kasutamiseks, lisades selleks reisiteabe- ja reisiplaneerimisteenustesse teabe eri liikuvusteenuste kohta, nt ühisauto kasutamise, koossõidu, süsteemide „Pargi ja sõida“, jalgratta laenutusüsteemide ning jalgratta- ja jalgeteede kohta;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2011. aasta resolutsioon Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava ning konkurentsi- ja ressursitõhusa transpordisüsteemi kohta (ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 72).

Teisipäev, 7. juuli 2015

23. tunneb heameelt asjaolu üle, et linnades ja muudel linnaaladel on suurenenud niisuguste integreeritud elektrooniliste piletimüügisüsteemide kättesaadavus nagu kaasavad digitaalsed kiipkaarditehnoloogiad, mida on võimalik kasutada eri transpordiliikide puhul ja ka piiriüleseks reisimiseks, kuid rõhutab, et tehnilised lahendused tuleks jätta turu otsustada ja neid ei tohiks määrata kindlaks Euroopa tasandil;
24. märgib, et püsivalt head võrguühendused on niisuguse reisijasõbraliku aruka süsteemi loomise eeltingimuseks, mis on võimeline pakkuma reaajas dünaamilist teavet liiklusolukorra kohta; kutsub seetõttu komisjoni üles pidama esmatahtsaks kõikide transpordiliikide puhul ja kõikides transpordisõlmedes tasuta või madala hinnaga kiirete digitaalsete infrastruktuuride ulatusliku kättesaadavuse hõlbustamist, edendamist ja toetamist Euroopa ühendamise rahastu, programmi „Horisont 2020“, EFSI ja muude asjaomaste rahastamisallikate kaudu;
25. rõhutab andmekaitse tähtsust, nõuab tungivalt vastavust direktiivile 95/46/EÜ ning nõuab selgete tingimuste kehtestamist andmete kasutamiseks ja edastamiseks, pidades eelkõige silmas isikuandmeid, mida tuleks töödelda ja kasutada ainult anonüümseks muudetud kujul ja ainult ühendvedude piletimüügi hõlbustamiseks; tõstab esile, et piletite ostmise ja nende eest maksmine mobiiltelefoni ja internetirakenduste teel peaks eelistatavalt olema võimalik ilma süsteemis registreerumise vajaduseta;
26. rõhutab, kui tähtsad on reisiplaneerimine, kättesaadav mitmeliigiline teave ning selge ja läbipaistev piletimüük, mis toimub muu hulgas digitaalsete ja veebiplatvormide kaudu, ning vajadus avalike transporditeenuste parema kättesaadavuse järele ELis välismaal reisides ja säästvate transporditeenuste ajakohastamise edendamise järele, et meelitada ligi turiste nii ELis kui ka väljastpoolt ELi, sest see hõlbustab kogu reisiplaneerimisprotsessi; rõhutab ühtlasi integreeritud piletimüügisüsteemi võimalikku positiivset mõju kõikide piirkondade, eelkõige niisuguste kõige kaugemate piirkondade nagu äärepoolsemate piirkondade paremale ühendatusele;
27. rõhutab, et rohkem kui sadat ELis linnades, piirkondades ja riiklikul tasandil juba olemasolevat mitmeliigilise transpordi reisiplaneerimisteenust tuleb rohkem ja paremini edendada ja tutvustada, ning nõuab ka niisuguste jõupingutuste tegemist, millega edendatakse kõnealuste teenuste omavahelist ühenduvust;
28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
-

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0249

Piimapaketi rakendamise läbivaatamine**Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon ELi piimasektori väljavaadete ning piimapaketi rakendamise läbivaatamise kohta (2014/2146(INI))**

(2017/C 265/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrust (EL) nr 261/2012, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1234/2007 seoses lepinguliste suhetega piima- ja piimatootesektoris ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 13. juuni 2014. aasta aruannet „Piimaturu olukorra arengu ja piimasektori meetmepaketi (nn piimapakett) sätete toimimise kohta“ (COM(2014)0354),
- võttes arvesse komisjoni 2014. aasta detsembri aruannet ELi põllumajandusturgude ja -tulu väljavaadete kohta aastateks 2014–2024,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 349, milles käsitletakse ELi äärepoolseimaid piirkondi,
- võttes arvesse komisjoni 10. detsembri 2012. aasta aruannet „Turuolukorra muutumine ja seejärel piimakvootide süsteemi sujuva järkjärgulise kaotamise tingimused – teine „pehme maandumise“ aruanne“ (COM(2012)0741),
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2013. aasta resolutsiooni piimatootmise säilitamise kohta mägipiirkondades, ebasoodsamates piirkondades ja äärepoolseimates piirkondades pärast piimakvootide süsteemi lõppemist ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2011. aasta resolutsiooni proteiini nappuse ja selle pikaajalise probleemi võimalike lahenduste kohta Euroopa Liidus ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 17. septembri 2009. aasta resolutsiooni piimakarjakasvatuse sektori kriisi kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 15. juuli 2014. aasta teatist „Ebaausate kauplemistavade vastu võitlemine ettevõtjatevahelises toiduainete tarneahelas“ (COM(2014)0472),
- võttes arvesse määrust (EÜ) nr 247/2006, millega sätestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni 13. jaanuari 2015. aasta ettepanekut võtta vastu määrus, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (COM(2015)0010),
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust „Piimasektori tulevik“,

⁽¹⁾ ELT L 94, 30.3.2012, lk 38.⁽²⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0577.⁽⁴⁾ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 58.⁽⁵⁾ ELT C 224 E, 19.8.2010, lk 20.⁽⁶⁾ ELT L 42, 14.2.2006, lk 1.⁽⁷⁾ ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ja Euroopa Investeeringuspanga vahel 23. märtsil 2015. aastal allkirjastatud vastastikuse mõistmise memorandumit ELis põllumajanduse ja maaelu arengu alase koostöö valdkonnas,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit ning eelarvekontrollikomisjoni arvamust (A8-0187/2015),
- A. arvestades, et nn piimapakett jõustus 3. oktoobril 2012 ning seda kohaldatakse kuni 30. juunini 2020;
- B. arvestades, et vastavalt 2003. aasta ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) vahehindamise raames tehtud otsusele kaotab piimakvootide süsteem kehtivuse 31. märtsil 2015;
- C. arvestades, et 11. detsembri 2013. aasta resolutsioonis piimatootmise säilitamise kohta mägipiirkondades, ebasoodsamates piirkondades ja liidu äärepoolseimates piirkondades pärast piimakvootide süsteemi lõppemist välja toodud meetmed on olulised ja ajakohased;
- D. arvestades, et ülemaailmne piimaturg on üha ebakindlam – 2014. aasta jaanuaris pandi kirja dokumenteerimise algusest saadik kõige kõrgem hind ning sellele järgnes märkimisväärne hinnalangus kogu 2014. aasta jooksul; arvestades, et loomakasvatuse ja piimatootmise kasutatavad sisendtooted on hinnavolatiilsusest tulenevate probleemide suhtes eriti tundlikud, mis toob kaasa tootmiskuludest madalamad põllumajandustootja hinnad;
- E. arvestades, et jätkusuutlikku põllumajandust kui kvaliteetse toidu allikat on võimalik tagada ainult siis, kui põllumajandustootjatele makstakse piisavat tootjahinda, mis katab kõik jätkusuutliku tootmise kulud;
- F. arvestades, et Venemaa poolt 2014. aasta augustis kehtestatud keeld Euroopa piimatoodetele on avaldanud kahjulikku mõju ELi siseturule, tuues välja vajaduse olla valmis kriisiga seotud turumeetmete kohaldamiseks sõltumata nende iseloomust, ning näidanud, kui oluline on kindlustada ELi toodete jaoks mitmekesised eksporditurud – eriti kuna ennustatakse piimatoodete ülemaailmse nõudluse kasvu – koos stabiilse ja maksujõulise siseturu tagamisega;
- G. arvestades, et piimapakett võimaldas liikmesriikidel võtta kasutusele kohustuslikud lepingud, et aidata tootjatel ja töötajatel kavandada tootmismahtu ning pehmedada tarneahelate ümberkujundamist seoses piimakvootide kaotamisega, ning arvestades, et seni on seda eesõigust kasutanud üksnes paar liikmesriiki;
- H. arvestades, et piimapakett kohustas liikmesriike tunnustama tootjaorganisatsioone ja nende ühendusi ning ühistute etendatavat jätkuvalt olulist rolli, pidades silmas vajadust parandada tarnete koondamist, et anda tootjatele tugevam läbirääkimispositsioon;
- I. arvestades, et 2014. aasta aprillis loodi piimaturu vaatluskeskus, parandamaks piimasektori järelevalvet nii komisjoni kui ka piimatööstuse jaoks, ning arvestades, et selle funktsiooni tuleb täiustada, et luua sektoris eri suuruse, geograafilise asukoha ning erinevate tootmis- ja levitusmeetoditega piimafarmide jaoks tõhus kriisihoiatussüsteem;
- J. arvestades, et praegune turvavõrk on liiga nõrk, et pakkuda kaitset piimahinna languse korral;
- K. arvestades, et ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) üks peamisi eesmärke on majanduslikus, sotsiaalses ja keskkonnaalases mõttes tasakaalustatud territoriaalne areng; arvestades, et see eeldab, et põllumajandus on ebasoodsamates, äärepoolseimates, kõrvalisemates või mägipiirkondades jätkuvalt tootlik ja jätkusuutlik;
- L. arvestades, et kvootide kaotamisel on märkimisväärne negatiivne mõju äärepoolseimatele piirkondadele, eriti Assooridele, kus piimakarjakasvatuse peamine majandustegevus ja moodustab ligikaudu 46 % piirkonna majandusest;
- M. arvestades, et arvukate ebasoodsamates, äärepoolseimates, saare-, kõrvalisemates ja mägipiirkondades asuvate piimafarmide piima ja piimatoodete tootmise, kogumise ja väljaspool nende tootmispiirkonda turustamise kulud on palju suuremad kui muudes piirkondades, ning arvestades, et nende piirkondade looduslike piirangute tõttu ei saa nad samas ulatuses kasutada kvootide kaotamisest tekkivat kasvupotentsiaali; seetõttu võib selliseid põllumajandustootjaid ohustada tootjate suurem kontsentratsioon ELi kõige paremate eeldustega majanduspiirkondades;

Teisipäev, 7. juuli 2015

- N. arvestades, et alates 1. aprillist 2015 kohaldatakse üleantud piimakoguste kohustusliku deklareerimise nõuet;
- O. arvestades, et toimiva ja jätkusuutliku Euroopa piimasektori jaoks on üliolulised põlvkondade vahetumine, kaasajastamine ja investeringud;
- P. arvestades, et piim ning eriti kogu ELis toodetud „kaitstud päritolunimetuse“, „kaitstud geograafilise tähise“ ja „garanteeritud traditsioonilise toote“ märgisega tooted aitavad märkimisväärselt kaasa ELi põllumajandusliku toidutööstuse edule ja maapiirkondade majanduse öitsengule piirkondades, kus domineerivad väikesed ja keskmise suurusega põllumajanduslikud pereettevõtted ja kus tuleb säilitada ekstsensiivne piimatootmine, kuna see annab toorainet arvukatele era- ja ühistusektori töötajatele, säilitab Euroopa toidukultuuri mitmekesisuse ja etendab olulist rolli Euroopa territoriaalses ja keskkonnaalases konfiguratsioonis ning sotsiaalsfääris, omades mitmekordistavat mõju muudele äri sektoritele, nagu turism;
- Q. arvestades, et mõnes liikmesriigis on määratud põllumajandustootjatele ja piimatootjatele kahe viimase kvoodiaasta jooksul piimakvootide ületamise eest märkimisväärsed trahvid;
1. tuletab meelde, et piimapaketi eesmärgiks on piimatootjatele õiglast tasu võimaldavate paindlike vahenditega elujõuline, jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline piimasektor kogu ELis; toonitab, et piimapaketis kindlaks tehtud probleemid takistavad jätkusuutlikku, konkurentsivõimelist ja võrdset piimaturgu ning põllumajandustootjatel õiglase tulu saamist;
 2. tuletab meelde piimakarjakasvatuse olulist rolli maa majandamise, maapiirkondade tööhõive ning Euroopa arvukate põllumajanduspiirkondade majandusliku, keskkonnaalase ja sotsiaalse arengu mõttes;
 3. rõhutab tõsiasja, et piimatootjad ja eriti väiketalunikud on sissetulekute kõikumise ja riskide suhtes suurte kapitalikulude, toodangu riknevuse, piimatoodete kõikuvate hindade ning muutuvate sisendi- ja energiakulude tõttu eriti tundlikud, ja et kestliku elatise teenimine piimakarjakasvatusest on pidev probleem, sest tootmiskulud on sageli peaaegu sama suured või suuremadki kui piima tootjahind;
 4. rõhutab, et tootmiseks vajalike sisendite, nt loomasööda hindade tõttu tuleb Euroopa põllumajandustootjatel toime tulla suurte kuludega ning et loomade heaolu ja toiduohutuse alaste rangete Euroopa eeskirjade tõttu on nende konkurentsivõime teiste riikidega võrreldes väiksem;

Venemaa embargo mõju ja piimasektori praegune kriis

5. nõuab tungivalt, et komisjon analüüsiks kriisi põhjuseid ja meetmeid, mida tuleb võtta tulevaste kriiside ärahoidmiseks, nagu on kirjas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus) artiklites 219, 221 ja 222;
6. nõuab tungivalt, et komisjon tegeleks täiendavate sihipäraste turumeetmete abil praegu kodumaiseid piimatoodete turgusid mõjutava kriisiga, mis tuleneb piisavate kriisivahendite puudumisest tulenevast survest hindu alandada, ülemaailmse nõudluse langusest, ülemaailmsest hindade kõikumisest ja Venemaa embargost, tunnustades samal ajal seni Venemaa embargo mõju vähendamiseks astunud esimesi samme;
7. juhib tähelepanu sellele, et piimatoodete ülejääk teatavates liikmesriikides, millel on traditsioonilised kaubandussuhted Venemaaga, tekitab suurt tasakaalustamatust nende siseturgudel, tuues kaasa hindade järsu languse ja põhjustades kohalike tootjate konkurentsivõimetuks muutumist; kutsub seda silmas pidades komisjoni üles analüüsima uut tekkinud olukorda ja võtma prioriteetseid meetmeid;
8. tuletab meelde, et 2009. aasta piimasektori kriis leidis aset kvoodisüsteemi ajal ja piimatoodete väärtusahela mittetoimimise tõttu, tuues kaasa surve tootjatele makstavate hindade vähendamiseks; tuletab komisjonile meelde, et kriisiga tegelemisega viivitamine sundis paljusid piimatootjaid sellest ärist loobuma, ja väljendab muret komisjoni suutlikkuse pärast reageerida turukriisidele kiiresti ja tulemuslikult; rõhutab tõsiasja, et tootjahindade langus, mis mõjutab loomakasvatajaid, ei kajastunud tarbijahindades, mis näitab suurt tasakaalustamatust piimatoodete tarneahela eri sidusrühmade vahel;

Teisipäev, 7. juuli 2015

9. peab kahetsusväärseks, et parlamendi taotlus, mille eesmärk oli pakkuda tõsiste kriiside korral subsiidiume põllumajandustootjatele, kes oma toodangut vabatahtlikult vähendasid, lükati nõukogus tagasi; rõhutab, kui oluline on avada uuesti arutelu selle kriisiohjamisvahendi üle;

10. rõhutab, et kvootide kaotamine võib tuua kaasa piimatootmise täiendava kontsentreerumise, mis annaks eelise suurimatele piimatootjatele ja seaks kõige väiksemad talupidajad halvemasse olukorda, ilma et see tagaks tõhusust või sissetulekut;

Piimasektori väljakutsed ja võimalused

11. märgib, et piimasektori väljavaated keskpikas ja pikas perspektiivis nii kodumaistel kui ka ülemaailmsel turgudel on muutuva nõudluse tõttu muutlikud, kuid rõhutab samal ajal, et põllumajandusliku toidutööstuse olulise osana on piimasektoril maapiirkondades pikas perspektiivis märkimisväärne kasvu ja töökohtade loomise ning arendamise potentsiaal, mida tuleks uues investeerimiskavas samuti käsitleda;

12. rõhutab, kui oluline on teadusuuringute ja innovatsiooni ergutamine selleks, et võimaldada kõigil tootjatel ja töötajatel kohandada oma seadmeid ja tootmismeetodeid vastavalt majanduslikele, keskkonnavalastele ja sotsiaalsetele ootustele;

13. rõhutab põlvkondade vahetumise olulist rolli piimasektori tuleviku jaoks ja noorte põllumajandustootjate märkimisväärseid võimalusi piimakarjakasvatuses;

14. kutsub komisjoni üles looma liikmesriikidele uusi rahastamisvõimalusi, sealhulgas Euroopa Investeerimispannga (EIP) toetusel, mille abil oleks võimalik piimatööstust reformida; peab ülioluliseks rahalist toetust, nagu tagatisfondid, käibefondid ja investeerimiskapital, koos EIP pakutavate vahenditega, et sekkuda Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tasandil, eelkõige kooskõlas maaelu arenguga; see võimaldaks saavutada mitmekordistava mõju kasvu ja sissetuleku mõttes ning lihtsustada piimakarjakasvatavate juurdepääsu rahastamisele; väljendab sellega seoses heameelt rahastamisvõimaluste üle, mida esitles piimasektori põllumajandustootjatele EIP uus fond, mis pakub kõige madalamaid intressimäärasid, et lihtsustada põllumajandusettevõtetesse investeerimist ja nende kaasajastamist, pakkudes samal ajal noortele põllumajandustootjatele rahastamisvõimalusi oma ettevõtte laiendamiseks; toonitab lisaks Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi rahastamise täiendavat olemust, mis aitaks piimasektorit arendada, meelitades ligi erakapitali, lootes suurendada aruandekohustust kulude suhtes ja investeeringute tulemuslikkust;

15. märgib, et piimasektori peamisteks väljakutseteks on suur hinnavolatiilsus ja korduvad kriisid, mis ei soodusta suuri investeeringuid kariloomadesse ja uute tootjate tekkimist; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon kaaluks meetmete võtmist suurenevast maailmaturule avatusest tulenevate riskide leevendamiseks, jälgiks tähelepanelikumalt ühtse piima- ja piimatooteturu nõuetekohast toimimist ning koostaks tegevuskava, et näidata, kuidas ta kavatseb neid riske leevendada;

Jätkusuutliku piimasektori säilitamine ebasoodsamates, mägi-, saare- ja äärepoolseimates piirkondades

16. pühendub piimatootmise säilitamisele, kuna piimakarjakasvatus annab olulise sotsiaal-majandusliku panuse põllumajanduse ja maaelu arengusse kogu ELis, ning rõhutab selle erilist olulisust ebasoodsamates, mägi-, saare- ja äärepoolseimates piirkondades, kus see on mõnikord ainus võimalik põllumajanduse liik; lisab, et neis piirkondades tagab see sektor sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse, paljude perede elatise, territooriumi korraldamise, hõivamise ja kaitse ning kultuuritavade ja traditsioonide säilimise ning – kuna piimakarjakasvatus on kujundanud nende piirkondade sajanditevanust kultuurimaastikku – paneb olulise aluse turismile; rõhutab tõsiasi, et nendes piirkondades võrdub piimatootmisest loobumine põllumajandusest loobumisega;

17. rõhutab, et äärepoolseimates piirkondades on oluline luua kvootide kõrvaldamise ja turgude liberaliseerimise vahel üleminekumehhanism, mis võimaldab nende regioonide põllumajandustootjaid ja sektorit kaitsta;

18. nõuab, et mägi- ja saarepiirkondade piimatootmise ja -tootjate jaoks aktiveeritaks turvavõrgu meetmed konkreetsete näitajatena, võttes arvesse tootmise erinevust mägist piimakarjakasvatuspriirkondade ja muude territooriumide vahel;

Teisipäev, 7. juuli 2015

19. väljendab pettumust piimapaketi meetmete rakendamise madala taseme üle äärepoolseimates, mägi-, saare- ja ebasoodsamates piirkondades ning rõhutab, et see on vältimatu piimafarmide säilitamiseks elujõuliste ja konkurentsivõimeliste ettevõtetenähtena kõigil liidu territooriumidel; on sellega seoses seisukohal, et neile piirkondadele tuleb pöörata erilist tähelepanu ning komisjon ja liikmesriigid peavad seal läbi viima eriuuringuid ning et neil erijuhtudel tuleb ergutada kohalikke tooteid eelistavate lühikeste tarneahelate kasutamist, et tagada nendes piirkondades tootmise jätkumine ning vältida sektori tegevuse lõpetamist; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid parandaksid ja tugevdaksid piimajaotuskavasid koolides, eelistades lühikesi tarneahelaid ja võimaldades nii toodangu jaotamist nendes piirkondades; rõhutab tõsiasja, et nendes piirkondades on tootmiskulud tavaliselt peaaegu sama suured või suuremadki kui piima tootjahind, ja on seisukohal, et tarneahela praegune ebakindlus on neis piirkondades eriti kahjulik, kuna seal on suurimad takistused ja väiksemad võimalused mastaabisäästu saavutamiseks; tuletab meelde, et oma geograafilise eraldatuse tõttu sõltuvad nende piirkondade põllumajandustootjad otseselt ja eranditult väikesest arvust sisenditarnijatest ja nende põllumajandustoodangu ostjatest; rõhutab, et toetus tootjaorganisatsioonide loomiseks ja nende tegevusele peaks paremini kajastama nende piirkondade tegelikkust; rõhutab, et nende piirkondade toetuseks tuleb ellu viia ambitsioonikas poliitika koos maaelu arengu poliitika abiga, investeerimiskavaga ning ÜPP abi propageerimise ja kohandamisega, nagu viimane reform seda võimaldas; kutsub komisjoni seetõttu üles ergutama liikmesriike selliseid meetmeid ellu viima, et võimaldada piimatootmise säilitamist nendes piirkondades; kutsub komisjoni üles piimatootmist nendes piirkondades tähelepanelikult jälgima ja hindama kvootide kaotamise majanduslikku mõju piimafarmidele; usub, et programmile POSEI on vaja eraldada täiendavaid ressursse, et abistada piimatootjaid turgude dereguleerimise mõjudega kohanemisel ning võimaldada neil säilitada elujõuline ja Euroopa ülejäänud piirkonna suhtes konkurentsivõimeline piimatootmine;

20. rõhutab, kui oluline on kasutada määruse (EL) nr 1151/2012 kohast vabatahtlikku kvaliteedimõistet „mägi- ja saarepiirkonna toode“; kutsub komisjoni üles toetama seda tähist müügiesitajatel;

21. rõhutab kohalikku tõugu mägiveiste olulisust mägi- ja saarepiirkondades piima tootmisel; kutsub komisjoni üles võtma meetmeid nende mägiveisetõugude suuremaks propageerimiseks;

Hinnavolatiilsus ja piimakvootide kaotamine

22. on seisukohal, et ELi piimanduspoliitika pärast piimakvootide kaotamist peab sisaldama vahendeid ELi majanduse laienemisvõimaluste täielikuks ärakasutamiseks, et muuta piimatootmine põllumajandustootjate jaoks atraktiivseks, ning leiab, et kõik edasised meetmed peavad tugevdama selle konkurentsivõimet ja stabiilsust, et soodustada põllumajandussektori jätkusuutlikku kasvu ja innovatsiooni ning elukvaliteeti maapiirkondades;

23. tunnustab otsust jaotada põllumajandustootjate poolt kvoodirežiimi alusel makstavate lõplike summade maksed kolme aasta peale, kuid märgib, et viimase kvoodiaasta jooksul on piimasektorilt lisamaksude rakendamise tulemusel ära võetud märkimisväärsed summad, ning soovib seetõttu jätta see tulu ÜPP eelarvesse, et suurendada piimasektori konkurentsivõimet;

24. kutsub komisjoni üles pakkuma välja üht või mitut reguleerimisvahendit, et uusi kriise piimasektoris ära hoida ja tõhusalt hallata, eelkõige lihtsustades piimatootmise korraldamist pakkumise juhtimise mõttes; nõuab tungivalt, et selle saavutamiseks alustaks komisjon ametlikke kõnelusi sektori kõigi sidusrühmadega;

25. on seisukohal, et tugevamat konkurentsi tuleks kasutada territoriaalse tasakaalu tagamise ja piimatoodete väärtusahela tootjate tasakaalustatuma tasustamise vahendina;

Piimapaketi rakendamine

26. toonitab tõsiasja, et piimapaketi rakendamine on alles algstaadiumis; väljendab sellegipoolest pettumust kohustuslike lepingute rakendamise madala taseme üle ja nõuab seetõttu tungivalt nende laiendamist kõikidesse liikmesriikidesse; palub, et komisjon viiks läbi piimapaketi rakendamise takistuste ning liikmesriikidele kättesaadavaks tehtud vahendite optimaalset kasutamist tagavate meetmete põhjaliku uuringu;

Teisipäev, 7. juuli 2015

27. avaldab kahetsust tõsiasi üle, et piimapaketti ei peetud komisjoni 2015. aasta töökavas prioriteetseks, ja nõuab, et komisjon selle prioriteedi kiiremas korras lisaks;
28. avaldab kahetsust asjaolu üle, et aruandest ei selgu, kas komisjon on uue reguleerimisvahendi rakendamisega rahul, ning samuti selle üle, et komisjon ei ole kvantifitseerinud uute tootjaorganisatsioonide, osalevate liikmesriikide ega kollektiivläbirääkimiste eeldatavat hulka; märgib, et samuti ei ole selge uute vahendite mõju piimahinnale; nõuab sellega seoses konkreetse nimekirja koostamist mõjudest piima hinnale ja osalevate tootjaorganisatsioonide täpset loendit;
29. soovib komisjonil võtta vastu selged eesmärgid tootjaorganisatsioonide, lepingute ja kollektiivläbirääkimiste osas;
30. tuletab meelde, et määruses (EL) nr 1308/2013 on sätestatud, et „tootmise elujõulise arengu ja sellest tuleneva piimatootjate rahuldava elatusaseme tagamiseks tuleks parandada nende läbirääkimispositsiooni töötajatega, mille tulemusel jaguneks lisandväärtus tarneahelas ühtlasemalt“;
31. märgib, et lepingumudelid ei ole veel kavandatud viisil rakendatud, kuna piimakarjakasvatavate turupositsioon on endiselt nõrk, lepingutes puuduvad miinimumstandardid ja ühistud on neist välja jäetud;
32. rõhutab, et lepinguliste suhete tugevdamine ja parandamine, laiendades neid kogu sektorile ja eelkõige suurtele jaemüügikettidele, aitab tagada tulude õiglase jaotuse tarneahelas, võimaldades suuremat lisaväärtust, ning suurendab huvirühmade vastutust turuolukorraga arvestamise ning sellekohase reageerimise eest; rõhutab riskijuhtimisalase koolituse ja hariduse tähtsust põllumajandusliku õppekava lahutamatu osana, et aidata põllumajandustootjatel volatiilsusega toime tulla ning kättesaadavaid riskijuhtimisvahendeid tulemuslikult kasutada;
33. rõhutab riski, et mis tahes liikmesriigi tööstus võib viia lepingutesse sisse ebaõiglasi klausleid, et hiilida mööda tarnete stabiilsuse eesmärgist, mis on oluline piimafarmide jätkuva elujõulisuse tagamiseks;
34. märgib, et sektor võiks edasi uurida võimalusi, mida pakuvad pikemaajalised integreeritud tarneahela lepingud, forvardlepingud ja kindla marginaaliga lepingud, ning võimalust kinnistada tootmiskulusid kajastav piimahind kindlaksmääratud ajavahemikuks; usub, et uute instrumentide kasutamise võimalus peaks olema kättesaadav ka lepingulistes suhetes ning et samuti tuleb kättesaadavaks teha lepingute vahendamise vahendid;

Tootjaorganisatsioonide roll

35. toonitab tootjaorganisatsioonide ja nende ühenduste olulist rolli tootjate läbirääkimispositsiooni parandamisel ja nende mõjuvõimu suurendamisel tarneahelas ning teadusuuringute ja innovatsiooni alal ning peab kahetsusväärseks asjaolu, et tootjaorganisatsioonide loomiseks on tehtud vähe ja piiratud samme, eriti uutes liikmesriikides; on seisukohal, et tootjaorganisatsioonide tunnustamise eeskirju tuleks rangemaks muuta, et suurendada tulemuslikumalt tootjate mõju lepingute üle peetavatel läbirääkimistel; toonitab, et tootjaorganisatsioonid võivad samuti saada kasu II samba rahalisest toetusest, ning nõuab tungivalt edasiste stiimulite loomist ELi ja liikmesriikide tasandil, näiteks tehes kättesaadavaks rohkem teavet ja vähendades selliste huvirühmade halduskoormust, kes soovivad tootjaorganisatsioone luua ja nendega ühineda ning nende tegevuses erineval viisil osaleda ja viia tootjate hulgas läbi koolitusi tootjaorganisatsioonide kui tarneahela tasakaalustamatusega tegeleda aitamise vahendi kohta; peab vajalikuks parandada tootjaorganisatsioonide võimet turgu reguleerida ja korraldada;
36. toonitab vajadust parandada piimapaketi sätteid peamiselt selleks, et luua turul suurema haldus- ja läbirääkimissuutlikkusega tootjaorganisatsioone;
37. märgib, et tootjaorganisatsioonide loomist saaks edendada, pakkudes ennetavat poliitilist toetust, et julgustada põllumajandustootjaid tootjaorganisatsioone asjakohasteks vahenditeks pidama;

Teisipäev, 7. juuli 2015

38. rõhutab tootjate ja tootjaorganisatsioonidega toimuva teabevahetuse ja dialoogi lihtsustamise olulisust, et võimaldada neil turuarenguid arvesse võtta ja kriise ette näha;
39. toonitab, et tootjaorganisatsioonid peavad olema asjakohase suurusega ja oma liikmeks olevate põllumajandus- tootjate väljundiga õiguslikult seotud, kuna pelgalt esinduslikel tootjaorganisatsioonidel puudub tegelik võime tagada lepingus sätestatud kvaliteedi- ja kvantiteeditingimustele vastavus ning neil puudub huvi toimida tööstusega tõsiste läbirääkijatena;
40. nõuab sõltumatute tootjaorganisatsioonide loomise suuremat toetamist ulatuslikumate teavituse mehhanismide abil ja haldustegevuse toetamist, et ergutada põllumajandustootjaid pidama neid tulemuslikeks vahenditeks ja neis osalema;
41. kutsub komisjoni üles propageerima määruses (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse ühine turukorraldus) sätestatud valdkondadevahelisi haldusvahendeid;
42. tõstab esile ühistute rolli oma liikmetele pikaajalise stabiilsuse pakkumisel; palub komisjonil parimate tavade jagamist lihtsustada;
43. märgib tootmisharudevaheliste organisatsioonide loomise tähtsust läbipaistvuse tagamisel ja parimate tavade jagamisel;
44. tuletab komisjonile meelde, kui tähtis on läbipaistvus kogu tarneahela ulatuses, et sektor saaks ergutada huvirühmi turusignaalidele reageerima; märgib, et pärast kvootide süsteemi lõppemist on täpne ja õigeaegne teave turul üha olulisem;

Piimaturu vaatluskeskuse tugevdamine

45. väljendab heameelt piimaturu vaatluskeskuse loomise üle, rõhutab selle olulisust turuandmete levitamisel ja analüüsimisel ning nõuab keskusele suurema rolli omistamist; soovib määratleda turuindeksi, mis hõlmab toodete hinnakujunduse, piimahinna ja tootmiskulude suundumusi; soovib komisjonil võtta vajalikud meetmed, et tagada piimaturu vaatluskeskusele võimekus ühelt poolt koostada täpseid reaaliajaseid andmeid ning teiselt poolt edastada komisjonile, liikmesriikidele ja asjakohastele huvirühmadele varem ja sagedamini turuanalüüsil ja prognoosivahenditel põhinevaid hoiatusi, kriisiprognose ja soovitatavaid meetmeid, kui turuindeks langeb allapoole teatavat taset ning kui turuolukord seda nõuab; on seisukohal, et piimaturu vaatluskeskuse edastatav teave peaks hõlmama ajakohast teavet turu- ja hinnasuundumuste kohta, andmeid tootmiskulude ning veiseliha- ja piimatootmise vastasmõjude, tarbimise, varude olukorra ning Euroopa tasandil imporditud või eksporditud piima hindade ja sellega kauplemise kohta; märgib, et samuti on kasulik integreerida tootmiskulude ja rahvusvaheliste turgude seire, et teha kindlaks mis tahes suundumused ja haarata kinni ekspordivõimalustest; rõhutab, et andmed peaksid olema kõigi huvirühmade jaoks lihtsasti juurdepääsetavad ja kasutajasõbralikud;
46. rõhutab, kui tähtis on kõigi huvirühmade jaoks see, et liikmesriigid annaksid piimaturu vaatluskeskusele ajakohast teavet ning keskus avaldaks igakuiselt saadud andmed õigeaegselt, ning soovib komisjonil kaaluda lisameetmete võtmist, et tagada kõnealuse teabe saamine õigel ajal; palub komisjonil täpsustada liikmesriikidepoolse andmeedastuse eeskirjad, et tagada teabe võrreldavus Euroopa tasandil;
47. palub komisjonil luua põhjalikult varustatud eraldi struktuurid andmete kogumiseks kõigist põllumajandussektoritest;

ÜPP meetmed ja piimatööstus

48. märgib, et I samba raames on piimasektori abistamiseks olemas täiendav vahend – vabatahtlik seotud toetus –, samas kui II samba raames võivad tootjad ise saada nõu äriotsuste tegemisel ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta, ning et vajaduse korral võivad liikmesriigid kasutada kindlustusmeetmeid, näiteks sissetuleku stabiliseerimise vahendit, ning võivad samuti määrata sektori piires kindlaks suurema toetusmääraga maaelu arengu meetmete rühmitamise ja suunamise;

Teisipäev, 7. juuli 2015

49. palub sektoril uurida täiendavate kindlustusvahendite väljatöötamist, kui turg on tõusuteel, et vähendada piimahinna volatiilsust ja teha seda nii, et Euroopa piimafarme sissetulekust mitte ilma jätta; rõhutab vajadust uurida võimalust riskijuhtimiseks mõeldud vahendite, näiteks marginaalide kaitsel põhinevate programmide kaasamiseks ÜPP I sambasse;

50. rõhutab, et määruse (EL) nr 1307/2013 kohaldamisel valis terve rida liikmesriike mittetäieliku ja aeglase sisemise ühtlustamise protsessi, eelistades veel kord madalikel toimuvat põllumajandust, kus valitsevad head töötingimused;

51. toonitab vajadust vaadata läbi maaelu arengu raames kättesaadava sissetuleku stabiliseerimise mehhanismi käivitamise nõuded, kuna ta on seisukohal, et 30 % suuruse kahju nõue ühenduse abi saamiseks on ülemäärane;

ELi piimasektori potentsiaal maailmaturul

52. juhib tähelepanu asjaolule, et prognooside kohaselt peaks ülemaailmne nõudlus piima järele kasvama 2 % aastas, mis pakub võimalusi ELi päritolu toodetele, kuid rõhutab, et neid ekspordivõimalusi peab tasakaalustama stabiilne siseturg, mis moodustab üle 90 % piimatoodete turust Euroopas; märgib siiski, et turul on üha enam ülekaalus piimapulbritooted;

53. rõhutab, et EL on endiselt peamine põllumajandustoodete importija maailmas ja et ekspordiks toodetava piima tootmise kasv sõltub sööda impordist;

54. rõhutab, et kahepoolsed kaubanduslääbirääkimised võivad pakkuda ELi piimasektorile strateegilisi võimalusi, millega seoses ta kutsub komisjoni üles tegema rohkem ära uute turgude avamiseks kolmandates riikides ja kaubandustõkete kõrvaldamiseks ning nõuab tungivalt, et komisjon võtaks kaubanduslääbirääkimiste käigus nõuetekohaselt arvesse „kaitstud päritolunimetuse“, „kaitstud geograafilise tähise“ ja „garanteeritud traditsioonilise toote“ märgisega seotud muresid, eeldusel et tootmisel ja tarbijate toodetega varustamisel kaitstakse ja edendatakse Euroopa kvaliteedi- ning tervishoiu- ja ohutusnorme;

55. toonitab jätkuvat vajadust uute turgude kindlakstegemise ja arendamise, ELi ülemaailmse turuosa suurendamise, ELi eksporditajatele õiglase juurdepääsu kindlustamise ja jätkusuutliku ekspordi kasvu stimuleerimise järele; kutsus komisjoni sellega seoses üles võtma vajalikke meetmeid ja osalema aktiivsemalt uute eksporditurgude kindlakstegemisel; on seisukohal, et tuleb uurida tulevase võimalusi, parandades kaubandussuhteid kolmandate riikidega ja muutes piimatööstust dünaamilisemaks, ning rõhutab, kui oluline on olla teadlik tarbimissuundumustest neil turgudel, et arendada välja suutlikkus tulevastele muutustele õigeaegselt reageerimiseks;

56. märgib lisaks, et ELi ettevõtted peavad konkureerima paari jõulise ülemaailmse eksporditajaga (sh Uus-Meremaa, Ameerika Ühendriigid ja Austraalia), kellel on ajalooliselt olnud juurdepääs Aasia turgudele ja kellel on otsustav mõju piimatoodete hinnale maailmaturul;

Müügiendendusmeetmed ja kvaliteedikavad

57. juhib tähelepanu asjaolule, et piimasektor võiks saada kasu suurematest müügiendendusalgatustest kodumaistel ja kolmandate riikide turgudel uute müügiendendusmeetmete abil, ning nõuab tungivalt, et tootjad osaleksid uutes kampaaniates pärast seda, kui 2016. aastal jõustuvad uued eeskirjad müügiendendusmeetmete kohta, võttes arvesse, et ELi rahalist toetust on kavas suurendada;

58. rõhutab, et sektori suurim väärtusloomepotentsiaal ei seisne üksnes töötlemata toodete tootmises, ning on arvamusel, et uurimismeetmeid tuleks täielikult ära kasutada selleks, et töötada välja innovaatilised väärtuslikud piimatooted kiire kasvuga turgudele, näiteks meditsiinilised toiduained ja toiduained väikelaste, eakate ja sportlaste jaoks;

Teisipäev, 7. juuli 2015

59. märgib, et programmi „Horisont 2020“ alla kuuluva põllumajanduse tootlikkust ja jätkusuutlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse kaudu saab toetada innovatiivseid projekte, mis aitavad kaasa jätkusuutlikule ja kõrge tootlikkusega piimasektorile, et aidata rahuldada ülemaailmset nõudlust väärtuslike piimatoodete järele;
60. rõhutab, kui oluline on tugevdada abikava piima jagamiseks haridusasutustes, ergutades tootjaorganisatsioonide osalemist ning eelistades kohalikke piimatooted ja lühikesi tarneahelaid, et anda panus Euroopa tarbijate seas tervislike toitumisharjumuste edendamisse;
61. märgib, et kõigis liikmesriikides ei osale sektor „kaitstud päritolunimetuse“, „kaitstud geograafilise tähise“ ja „garanteeritud traditsioonilise toote“ süsteemides senini piisavalt ja võrdsel määral; kutsub komisjoni üles lihtsustama väiketootjate ja -ettevõtete juurdepääsu sellistele kavadele ja haldusnõudeid nende heakskiitmiseks, vähendama tootlemise protsessiga seotud halduskoormust, seades need Euroopa toodete kvaliteedi võrdkujuks, mida ELi eksporditurgudel kahtluse alla ei seata, ning edendama sihipäraselt selliste toodete turustamist;
62. kutsub komisjoni üles lihtsustama eeskirju, millega reguleeritakse „kaitstud päritolunimetuse“ või „kaitstud geograafilise tähisega“ juustude pakkumist, eriti mis puudutab selliste süsteemide heakskiitmiseks nõutavaid miinimumtingimusi;
63. nõuab tungival, et komisjon avaldaks võimalikult kiiresti määruse (EL) nr 1169/2011 (milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele) artiklis 26 osutatud aruande seoses piima ja piimatoodete päritoluriigi või lähtekoha kohustusliku märkimise rakendamise mõju analüüsiga; peab kahetsusväärseks, et ühenduse täitevasutus ei ole seda aruannet – mis oleks tulnud esitada 31. detsembriks 2014 – veel ette valmistanud;

Riskijuhtimine piimasektoris

64. toonitab, et olemasolevad „turvavõrgu“ meetmed nagu riiklik sekkumine ja eraladustusabi üksi ei ole piisavad vahendid jätkuva volatiilsuse või piimasektori kriisiga tegelemiseks; lisab, et sekkumishinnad on liiga madalad, neil ei ole enam mingit seost praeguste turuhindadega ning need on osutunud pikas perspektiivis piisavate ja stabiilsete tootjahindade garanteerimisel ebaefektiivseteks;
65. tuletab komisjonile meelde, et määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 219 kohaselt on tal kohustus mitte üksnes reageerida tekkinud turuhäiretele, vaid võtta viivitamatult meetmeid turuhäire ärahoidmiseks, sealhulgas juhtudel, kui need meetmed hoiaksid ära selliste turuhäire ohtude realiseerumise, jätkumise või nende muutumise raskemaks või pikaajalisemaks häireks või kui viivitamatute meetmete edasilükkamine põhjustaks turuhäire ohu või suurendaks turuhäiret, laiendaks hiljem turuhäirele või selle ohule reageerimiseks vajalike meetmete ulatust või halvendaks tootmise või turu tingimusi;
66. palub komisjonil teha sektori sidusrühmadega koostööd ning rakendada paremat reageerimist võimaldavaid ja tegelikkusele rohkem vastavaid turvavõrgusätteid, mis põhinevad piimaturu vaatluskeskuse soovitusel ja mis pakuvad kindlust kriiside korral, mille puhul piima hinna märkimisväärsel langusel ja toorainehindade samaaegsel märkimisväärsel tõusul on tõsine mõju põllumajandustootjate tulumarginaalile; nõuab sekkumise ajakohastamist, et see kajastaks tootmiskulusid, ning selle kohandamist vastavalt turumuutustele;
67. palub komisjonil rakendada paremat reageerimist võimaldavaid ja tegelikkusele rohkem vastavaid turvavõrgusätteid, ning nõuab, et sekkumishind kajastaks paremini tegelikke tootmiskulusid ja tegelikke turuhindasid ning et seda kohandataks vastavalt turumuutustele; palub komisjonil seetõttu sekkumishindasid koheselt kohandada; tunnistab lisaks, et objektiivsetel kriteeriumidel põhineva turukriisi puhul tuleks eksporditoetus ajutiselt taastada;
68. palub komisjonil teha sidusrühmadega koostööd, et määrata kindlaks tootmiskulude näitajad, mille puhul võetakse arvesse energiakulusid, väetisi, loomasööta, palku, renti ja muid peamisi sisendikulusid, ning võrdlushinnad sellele vastavalt läbi vaadata; palub komisjonil lisaks sellele teha sidusrühmadega koostööd, et määratleda toodete hinnakujunduse, piimahinna ja tootmiskulude suundumusi hõlmav turuindeks;
69. rõhutab, et praegused kogemused Venemaa embargoga näitavad, et soovitav on omada suuniseid, mis on liikmesriikide, komisjoni ja parlamendi vahel kokku lepitud ja mis toimivad juhistena meetmete aktiveerimiseks;

Teisipäev, 7. juuli 2015

70. toonitab, kui oluline on paremat reageerimist võimaldav ja tegelikkusele rohkem vastav kriisivahend, ning soovib komisjonil koos parlamendi kui kaasseadusandjaga arutada sektoriga selliste riskijuhtimisvahendite kasutamise võimalust nagu futuuriturud, et kasutada ära sektori volatiilsust selle konkurentsivõime suurendamiseks; on seisukohal, et samuti tuleks uurida uusi sissetuleku stabiliseerimise vahendeid, nagu sissetulekukindlustus või piimatootjate marginaalide kaitse programm;

71. nõuab, et komisjon arendaks koostöös liikmesriikidega ja piimasektori osalejatega välja tulemuslikud ja asjakohased vahendid kaitseks piimahinna äkilise järsu languse vastu;

Ebaausad kauplemistavad piimatoodete tarneahelas

72. toonitab, et piimatootjad – eriti väiketootjad – on eriti tundlikud tarneahela tasakaalustamatuse suhtes, eelkõige muutuva nõudluse, kasvavate tootmiskulude ja vähenevate tootjahindade tõttu, kuid ka majandusalaste prioriteetide tõttu igas liikmesriigis; on arvamisel, et jaemüüjate surve hindade langetamiseks, mis tuleneb nende oma kaubamärgi kasutamisest ja jätkuvast vedelpiima kahjumiga müügist, õhnestab piimasektori tootjate tööd ja investeeringuid ning vähendab lõpptootte väärtust tarbija jaoks; toonitab vajadust võtta toiduainete tarneahela eri osaliste seas kasutusele hea tava juhis; rõhutab vajadust leida mehhanismid, mille abil kaitsta põllumajandustootjaid tulemuslikult tööstuse ja turustajate poolse kuritarvitamise ning nende turgu valitseva seisundi eest jaemüügiturul, ning palub komisjonil esitada oma ettepanek ebaausate kauplemistavade ohjeldamise kohta niipea kui võimalik ja kaaluda sektoripõhist lähenemisviisi konkurentsioiguse ja ebaausate kauplemistavade suhtes;

73. on seisukohal, et ebaausad kaubandustavad piiravad tõsiselt sektori investeerimis- ja kohanemisvõimet ning et nende vastu on vaja võidelda nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil;

74. märgib, et ilma kriisiprogrammita on piimatootjad isegi nõrgemas olukorras, samal ajal kui piimatööstuse ja suurte toiduainekontsernide mõjuvõim suureneb;

75. nõuab piimakarjakasvatajate ja nende organisatsioonide laialdasemat kaasamist toiduainete tarneahela juhtimis- mehhanismidesse, -rühmadesse ja -algatustesse;

o

o o

76. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0250

ELi kaubandus- ja investeerimispoliitika välismõju avaliku ja erasektori partnerluste algatustele**Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon ELi kaubandus- ja investeerimispoliitika välismõju kohta avaliku ja erasektori algatustele väljaspool ELi asuvates riikides (2014/2233(INI))**

(2017/C 265/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 208,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ ⁽³⁾,
- võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamusi ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv riigihangete kohta (COM(2011)0896), ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid (COM(2011)0895) ning ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (COM(2011)0897),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Era- ja avaliku sektori investeeringute kasutamine majanduse elavdamiseks ja pikaajalise struktuurimuutuse saavutamiseks: avaliku ja erasektori partnerluse arendamine“ (COM(2009)0615), teatist „Erasektori rolli tugevdamine kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu saavutamisel arenguriikides“ (COM(2014)0263), teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ (COM(2010)2020), teatist „Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika – Kaubanduspoliitika – ELi 2020. aasta strateegia keskne teema“ (COM(2010)0612), teatist „Töövõimalusterohke majanduse taastumine“ (COM(2012)0173) ning teatist „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–2014 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas“ (COM(2011)0681),
- võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa uue kaubanduspoliitika kohta Euroopa 2020. aasta strateegia raames ⁽⁴⁾, 6. veebruari 2013. aasta resolutsiooni ettevõtja sotsiaalse vastutuse, ühiskonna huvide edendamise ning suuna kohta säästvale ja kaasavale taastumisele ⁽⁵⁾ ning 26. oktoobri 2006. aasta resolutsiooni avaliku ja erasektori partnerluse kohta ning ühenduse õiguse kohta riigihangete ja kontsessioonide alal ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse EIMi 2010. aasta aruannet komisjonile pealkirjaga „Euroopa VKEdes rahvusvahelistumine“,

⁽¹⁾ ELT L 94, 28.3.2014, lk 1.⁽²⁾ ELT L 94, 28.3.2014, lk 65.⁽³⁾ ELT L 94, 28.3.2014, lk 243.⁽⁴⁾ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 87.⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0050.⁽⁶⁾ ELT C 313 E, 20.12.2006, lk 447.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- võttes arvesse komisjoni teatise „Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2010–2015“ (COM(2010)0491) lõiget 5, 2010. aasta märtsis avaldatud ÜRO naiste mõjuvõimu suurendamise põhimõtteid, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning ELi välisasjade nõukogu 8. detsembri 2009. aasta järeldusi ning ÜRO säästva arengu konverentsi (Rio+20) lõppdokumendi punkti 46,
 - võttes arvesse OECD 2012. aasta mai soovitus avaliku halduse põhimõtete kohta avaliku ja erasektori partnerluste puhul⁽¹⁾, OECD 1997. aasta konventsiooni, mis käsitleb võitlust välisriigi ametnikele rahvusvahelistes äritehingutes antava altkäemaksu vastu ning OECD 2011. aasta mais ajakohastatud suuniseid rahvusvahelistele ettevõtetele⁽²⁾,
 - võttes arvesse asjaomaseid ILO konventsioone,
 - võttes arvesse ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni 2008. aasta suuniseid heade valitsemistavade edendamise kohta avaliku ja erasektori partnerluste puhul⁽³⁾,
 - võttes arvesse ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) 2001. aasta õigussuuniseid taristuprojektidesse tehtavate erainvesteeringute kohta⁽⁴⁾ ning Viinis 2. ja 3. mail 2013 toimunud UNCITRALi avaliku ja erasektori partnerlusi käsitleval rahvusvahelisel kollokviumil esitletud uurimusi,
 - võttes arvesse CAFi 2010. aasta aruannet „Infraestructura pública y participación privada: conceptos y experiencias en América y España“,
 - võttes arvesse 2014. aasta juuli „Avaliku ja erasektori partnerluste lühijuhendit: versioon 2.0“, mille koostasid Aasia Arengupank (ADB), Ameerika Riikide Arengupank (IDB), Maailmapanga Grupp ning Public-Private Infrastructure Advisory Facility (PIIAF)⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit ning arengukomisjoni ja siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamusi (A8-0182/2015),
- A. arvestades, et riikide ühiskondadele ja majanduse ülesehitusele ning selle dünaamikale tuleb kasuks keskkond, mis võimaldab avaliku ja erasektori koostöötet ning avaliku ja erasektori üksuste koostööd näiteks ühiste algatuste ja ühisettevõtete abil;
- B. arvestades, et kuigi avaliku ja erasektori partnerlused on pikaajaline vahend, mida kasutatakse valitsuse poliitikas rahvusvahelisel, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, puudub nende puhul rahvusvaheliselt tunnustatud määratlus ja laiaulatuslik õigusraamistik; arvestades, et praktikas peetakse avaliku ja erasektori partnerlusi laiaks ja mitmekesiseks avaliku sektori osaliste (valitsuste, ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonide või nende kombinatsioonide) ja erasektori osaliste (ettevõtete või mittetulundusühingute) koostöö suhete spektri ning harilikult tähendab see, et erasektor pakub sellist taristut või vara, mida tavapäraselt on pakkunud valitsused;
- C. arvestades, et avaliku ja erasektori partnerlus on oluline majanduskasvu, uuenduslikkust, konkurentsivõimet ja töökohtade loomist soodustava vahendina nii ühtsel turul kui ka välisriikides, ning sel on strateegiline roll taristute, eelkõige energia-, vee-, maantee- ja digitaalse taristu kaasajastamisel; arvestades, et ELi ettevõtted on partnerlusse astumise konkurentsiks ja partnerluse teostamiseks hästi ette valmistatud;
- D. arvestades, et kuigi avaliku ja erasektori partnerlus võib võtta erinevaid vorme, on selle kohta ühtset turgu käsitlevates õigusaktides sätestatud ranged menetlusstandardid; arvestades, et neid õigusakte muudeti ja need sõnastati uuesti direktiividega 2014/24/EL ja 2014/25/EL riigihangete kohta, direktiiviga 2014/23/EL kontsessioonilepingute kohta ning institutsioonilise avaliku ja erasektori partnerluse suunistega;

⁽¹⁾ <http://www.oecd.org/governance/budgeting/PPP-Recommendation.pdf>.

⁽²⁾ http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/ConvCombatBribery_ENG.pdf.

⁽³⁾ www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/publications/ppp.pdf.

⁽⁴⁾ <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/procurem/pfip/guide/pfip-e.pdf>.

⁽⁵⁾ <http://api.ning.com/files/lumatxx-0jz3owSB05xZDkmWIE7GTVYA3cXwt4K4s3Uy0NtPPRgPWYO1lLrWaTUqybQeTXIeu-SYUxbPFWlysuyNI5rL6b2Ms/PPReferenceGuidev02Web.pdf>.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- E. arvestades, et avaliku ja erasektori partnerluse kasutamine taristu, kaupade ja põhiteenuste pakkumiseks on tehniliselt keeruline;
- F. arvestades, et üleilmne majanduskriis on tõsiselt kahjustanud kõiki arenenud, tärkava majandusega ja arenguriike alates 2007. aastast ning mõjutanud eelarvepoliitikat ning institutsiooniliste ja erasektori üksuste, eriti VKEde juurdepääsu projektide elluviimiseks vajalikule rahastamisele, mis omakorda mõjutab taristute ja teiste kapitalimahukate projektide arengut ning põhiteenuste osutamist;
- G. arvestades, et üha rohkem valitsusi võtavad avaliku sektori eelarve piirangute tõttu, mida süvendab majandus- ja võlakriis, kasutusele uuenduslikke lahendusi, nagu avaliku ja erasektori partnerlus, mis nõuetekohase rakenduse korral saab aidata parandada avalike teenuste kulusid, tulemuslikkust, tõhusust ja kvaliteeti ning tagada avalike taristute õigeaegse valmimise avaliku ja erasektori osaliste nõuetekohase kaasamise abil;
- H. arvestades, et avaliku ja erasektori partnerluse hea mõju tuleneb projektide paranenud elluviimisest, kulude ja tulude heast vahekorrast, kulude pikaajalise rahastamise võimalusest, innovatsiooni ja teadusuuringute ergutamisest ning paindlikumast ja oskuslikumast halduskeskkonnast;
- I. arvestades, et kaubanduse ja investeeringute liberaliseerimine ei ole eesmärk omaette, vaid vahend, mis peaks aitama luua jõukust ning parandada maailma rahvastiku elukvaliteeti, ning arvestades, et sellega seoses antakse võimalus töötada välja uuenduslikke poliitikapõhimõtteid – koos uute vahenditega, nagu äsja loodud rahastamisvahendid, ja vabakaubanduslepingute võrgustikuga, mis on kasulikud kolmandate riikide valitsustele, kuna nendega tagatakse üldist huvi pakkuvad taristud, kaubad ja teenused –, andes ELi ettevõtetele võimalusi või sillutades neile samal ajal teed ulatuslikumaks osalemiseks välismaistes investimisprojektides, mis ühendavad eraettevõtteid ja avaliku sektori üksuseid;
- J. arvestades, et avaliku ja erasektori partnerlust iseloomustab pikk kestus, mis mõnikord ulatub 10–30 aastani, ning arvestades, et avaliku ja erasektori partnerluse kestus peaks olema mõttekas ja taotletavate töö, kaupade ning teenuste osutamise eesmärkidega kooskõlas, nii et ei tekitataks konkurentsimoonusi ega suurendataks asjatult haldusasutuste ja maksumaksjate kulusid ja koormust;
- K. arvestades, et ELi kaubanduspoliitikaga ei tohiks sõltumatut otsust avaliku ja erasektori partnerluse kasutamise kohta toetada ega pidurdada, kuid kui otsus on tehtud, on ELil kohustus tagada suurtele, keskmise suurusega ja väikestele ettevõtetele ning mikroettevõtetele parim võimalik juurdepääs partnerriigi avalike hangete turule, tuues kohalikule kogukonnale lisaväärtust kooskõlas avatuse, osalemise, vastutuse, tulemuslikkuse ja poliitikavaldkondade sidususe põhimõtetega;
- L. arvestades asjaolu, et erasektor võib alahinnata sotsiaalseid taristuid ja nende pakutavat katet, tähendavad taristute loomisega seotud märkimisväärsed kulud, mõningate sektorite loomulik monopol ja nende strateegiline tähtsus, et paljudel juhtudel ei ole avatud konkurents ja erastamine kõige sobivam poliitika, kui esikohal peab olema avalik huvi;
- M. arvestades, et avaliku ja erasektori partnerluste otstarve on seega mõlema maailma parimate külgede ühendamine – üldist huvi pakkuvate teenuste osutamine ja taristute loomine, kuid pigem erasektori tõhustatud osaluse kui erastamise abil;
- N. arvestades, et paljudel tärkava majandusega ja arengumaadel on probleeme mittevastavusega ühelt poolt eraettevõtete dünaamilisuse ja teiselt poolt usaldusväärsete avalike taristute nappuse vahel; arvestades, et sellised ebakõlad (mis torkavad silma nt Indias ja Brasiilias) kahandavad võimalikku kasvu, piirates ekspordi/impordi suutlikkust või segades tootmisliini, kuna puudub piisav sadamataristu, sisetranspordis (raudtee, kaubavedu või maanteed) on puudujääke või energiatootmisüksused ja energijaotusvõrgud ei toimi; arvestades, et need ebakõlad mõjutavad ebasoodsalt ka inimeste heaolu (kuna ei ole piisavalt kanalisatsiooni- ja veevõrke); arvestades, et avaliku ja erasektori partnerlused võimaldavad integreeritud lahendusi, mille puhul partner või konsortsium pakub ehitust (ehitus-, inseneri- ja arhitektiteenused), rahastamist (erasektori vahendite kasutamine vähemalt projekti eelarastamiseks) ning käitamist (hooldus-, järelevalve- ja haldusteenused);
- O. arvestades, et valitsustevahelised organisatsioonid on kasutanud avaliku ja erasektori partnerlusi, et anda abi vähim arenenud riikidele nende partnerluste abil, mis tegutsevad arengu ja koostöö valdkonnas: avaliku ja erasektori partnerlusi on meetmete rakendamiseks kasutanud Maailmapank, piirkondlikud rekonstruktsioonipangad, Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, Maailma Terviseorganisatsioon ja ÜRO Lastefond (UNICEF), kui nimetada vaid mõnda; arvestades, et geograafilise asukoha poolest on avaliku ja erasektori partnerluste vallas kogemusi USA-l, Austraalia,

Teisipäev, 7. juuli 2015

Jaapanil, Malaisial, Singapuril, Araabia Ühendemiraatidel ning teistel Aasia ja Ladina-Ameerika riikidel (eesotsas Tšiiliga); arvestades, et ka OECD riikidel (Hispaania, Itaalia, Iirimaa, Kreeka, Madalmaad, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa ja Soome) on asjakohased õigusaktid; arvestades, et Ühendkuningriigil on kõige arenenum avaliku ja erasektori partnerlusi käsitlev programm (kus erasektori rahastamisalgatus moodustab ligi 20 % avaliku sektori rahastamisest); arvestades, et EL juhib avaliku ja erasektori partnerluste taristute turgu, kuhu on koondunud enam kui 45 % avaliku ja erasektori partnerluste nominaalväärtusest;

- P. arvestades, et avaliku ja erasektori partnerlusi on kasutatud seoses struktuurifondide, laienemise, üleeuroopaliste võrkude, ühiste tehnoloogiaalgatuste, strateegia „Euroopa 2020“, teadus- ja arendustegevuse (tuleviku tehased, energiatõhusad ehitised, keskkonnahoidlike autode algatus, jätkusuutlik töötlev tööstus, fotoonika, robotika, kõrgjõudlusega andmetöötlus ning 5G võrgud), e-õppe, ülikoolidega koostöös läbiviidavate teadusprojektide ja teiste tervishoiuvaldkonna programmidega (nt innovatiivsete ravimite algatus); arvestades, et Euroopa Investeerimispank ja Euroopa avaliku ja erasektori partnerluste ekspertkeskus on viinud ellu projekte ELis, selle naabruses ja kaugemalgi; arvestades, et EL on samuti aidanud kaasa ülemaailmse energiatõhususe ja taastuvenergia fondi abil; arvestades, et Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond kavatseb ELis toetada teatavaid avaliku ja erasektori partnerlusi, kus võivad osaleda ka kaubanduspartnerite ettevõtted;
- Q. arvestades, et EL on seni hoidnud avaliku hangete turud rahvusvahelise konkurentsi jaoks täiesti avatud ning on kehtestanud eeskirjad, mille eesmärk on tagada ühtsel turul tõeline ja õiglane konkurents ning võimaldada rahvusvahelistel investoritel konkureerida võrdsetel alustel; arvestades, et ELis välismaist osalust või kontrolli ei diskrimineerita ning arvestades, et välisriikide ettevõtted võivad alustada kohalikku äritegevust, eesmärgiga osaleda avaliku ja erasektori partnerluses;
- R. arvestades, et ELi vabakaubanduslepingud hõlmavad sätteid, mis võimaldavad avaliku ja erasektori partnerlustes osalevatel ettevõtetel teha pakkumisi turulepääsu ja eelneva asutamise abil; arvestades, et Korea, Colombia/Peruu, Kesk-Ameerika, Singapuri ja Kanadaga seotud kohtlemine ja avanevad võimalused on diferentseeritud ja konkreetselt kindlaks määratud; arvestades, et eri partneritega peetavate läbirääkimiste suhtes tuleb kohaldada suhteliselt paindlikku lähenemisviisi; arvestades, et eesmärk peab ikkagi jätkuvalt olema sotsiaal- ja majandusarengu, keskkonnasäästlikkuse, demokraatia ja hea valitsemistava edendamine, inimõiguste järgimine, kaitse rahvusvaheliselt tunnustatud standardite toetamine ning inimväärsete töökohtade loomine; arvestades, et mitmepoolset tasandil kehtestatakse riigihangete osas mitmesuguseid kohustusi ka teenustekaubanduse üldlepingu ja mõnepoolse lepinguga ning teiste mõnepoolsete aktidega, näiteks teenustekaubanduse lepinguga; arvestades, et ELi keskkond on seetõttu muutumas konkurentsivõimelisemaks;

Taust

1. toonitab, et ELis ja kolmandates riikides tuleb ergutada töökohtade loomist, konkurentsivõimet ja tootlikkust uuenduslike poliitikapõhimõtete ja vahendite abil, mille eesmärk on stimuleerida majandusosaliste aktiivsust kasvu taaskäivitamiseks, sealhulgas investeeringute abil väljaspool ühtset turgu; on seisukohal, et avaliku ja erasektori partnerlus võiks ühena paljudest võimalustest aidata kaasa ELi ettevõtete kasvule ning olla samal ajal kasulik kolmanda riigi partnerile, kuna avaliku ja erasektori partnerluse abil saaks tagada üldist huvi pakkuvad taristud, kaubad ja teenused;
2. tuletab meelde, et avaliku ja erasektori partnerlus peaks andma kodanikele ja tarbijatele suurt lisaväärtust, tagama teenuste ja/või kaupade kvaliteedi ning andma avalikule haldusele nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil konkreetseid konkurentsivõimelisi ja majanduslikke eeliseid, vältides samal ajal avalikule sektorile lisakoormuse või kahjumi tekitamist;
3. nõuab komisjonilt avaliku ja erasektori partnerluse määratluse edendamist, et seda saaks tunnustada rahvusvaheliselt kui pikaajalist suhet avaliku sektori üksuste ja erainvestorite vahel, mille eesmärk on kvaliteetsete ja kättesaadavate avalike teenuste ja taristute pakkumine lepingutes selgelt määratletud tingimustel, mille järgimist on lihtne hinnata näitajate abil, tagades, et järgimist tunnustatakse õiglase ja nõuetekohase tasustamisega;
4. märgib, et nii VKEd kui ka suuremad ettevõtted võivad pakkuda ainulaadset erasektori oskusteavet, kogemusi ja häid tavasid ning võrgustikke, mis hõlmavad avaliku sektori asutusi kolmandates riikides, aidates viia tulemuslikult läbi jätkusuutliku arengu poliitikat; on arvamusel, et VKEd võivad kõige paremini saavutada oma potentsiaali, kui nad loovad võrgustikke ja toimivad ülemaailmsel tasandil ning sisenevad Euroopast väljapoole jäävatele turgudele, muu hulgas avaliku

Teisipäev, 7. juuli 2015

ja erasektori partnerluste abil; kutsub sellega seoses komisjoni üles edendama ja toetama konsortsiumide moodustamist ja muude koostöövormide väljatöötamist suurte ettevõtete ja VKEde vahel, et lihtsustada viimaste juurdepääsu avaliku ja erasektori ühistele projektidele;

5. rõhutab, et avaliku ja erasektori partnerluse arendamisel tuleb arvesse võtta eelkõige ELis asuvate VKEde probleeme partnerluse raames rahvusvahelisel turul konkureerimisel ja vajadust tagada VKEdele konkreetne, õiglane ja vastastikune juurdepääs, eelkõige kommunaalteenuste sektoris, nagu on sätestatud direktiivis 2014/25/EL; rõhutab sellega seoses, kui olulised on konkreetset eeskirjad, millega VKEdele lubatakse klastrite või rühmaviisilist hankimist, ning läbipaistvate ja avatud allhankeahelate kasutamine;

Probleemid

6. peab kahetsusväärseks asjaolu, et kuigi EL on seni hoidnud oma riigihangete turge rahvusvahelistele konkurentidele suures osas avatuna, samal ajal kui ELi ettevõtted seisavad välismaal ikka veel silmitsi suurte takistustega; palub komisjonil tagada, et ELi kaubanduslepingud sisaldavad vahendeid ELi ettevõtete, eriti VKEde jaoks, et konkureerida välismaal riiklike ettevõtetega võrdsetel tingimustel; samuti nõuab pakkumuste ja pakkumuste hindamise kriteeriumide selget reguleerimist ning neid käsitleva teabe kerget kättesaadavust ning diskrimineerivate ja põhjendamatute kaubandustõkete (maksualane diskrimineerimine, regulatiivsed tõkked harukontorite või tütarettevõtete loomisel ning rahastamisvõimaluste piirangud) kaotamist riigihanke, teenuste või investeeringute valdkonnas; kutsub partnerriike üles kohaldama avatud valitsemise põhimõtteid, et tagada läbipaistvus ja vältida huvide konflikte, ning kasutama avaliku ja erasektori partnerlust ettevaatlikult, võttes arvesse mitte ainult kulutõhususe analüüsi ja projektide elujõulisust, vaid ka avaliku sektori asutuste rahalist ja tehnilist suutlikkust, et korraldada järelevalvet teenuste või taristute toimimise üle vastavalt üldisele avalikule huvile;

7. tunnistab, et avaliku ja erasektori partnerlusega seotud probleeme saab lahendada hea valitsemistava põhimõtete abil, nagu eeskirjade läbipaistvus ja selgus, mille puhul on peamised järgmised aspektid: projektidele toetuse määramine, projektide läbiviimine ja hindamine algetappidest alates; riski ülekandmise modelleerimine ja määratlemine (eelkõige keskmise ja pikema perioodi kulutõhususe hindamine), huvirühmade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemine; võitlus korrupsiooni ja pettuse vastu; vastutava asutuse rahalised ja tehnilised võimalused lepingute rakendamise piisavaks planeerimiseks ja jälgimiseks ning õiguskindluse kindlustamine sellises raamistikus, kus tagatakse seadusliku võimu kasutamine avalike asutuste poolt; kutsub komisjoni ja liikmesriike (kes on sellega seoses kõige olulisemad osapooled) üles edendama neid põhimõtteid ning seonduvaid häid tavasid ELis väljaspool;

8. tuletab meelde, et avaliku ja erasektori partnerlust iseloomustab suur väärtus, tehniline keerukus ning partnerite pikaajaline seotus; märgib, et seetõttu on partnerluse eelduseks sobiv paindlikkuse ja menetluslike tagatiste tase, et tagada läbipaistvus, mittediskrimineerimine ja võrdne kohtlemine;

9. tuletab meelde, et infrastruktuuriprojektidega kaasneb mitmeid riske (eelkõige ehituse, keskkonna, telekommunikatsiooni ja energiavõrkude valdkonnas) ning valitsus kannab avaliku ja erasektori partnerluse kaudu osa neist riskidest eraettevõtjale üle, nii et mõlemad saavad kasu ja samas jagavad projektidega seotud riski ja vastutust; rõhutab lisaks, et riski piisav jagamine on oluline projekti kulude vähendamiseks ning selle eduka rakendamise ja elujõulisuse tagamiseks;

10. tuletab meelde, et kvaliteetsete, kättesaadavate ja kulutõhusate teenuste osutamine üldsusele nii ELi sees kui ka sellest väljaspool on väga oluline tingimus, et tagada avaliku ja erasektori partnerluse edukas rakendamine ja elujõulisus; tuletab meelde, et mudelite ja lepingute keerukas valik avaldab mõju projekti arengule; hoiatab, et mõnedes etappides on avaliku ja erasektori partnerlust kasutatud vaid selleks, et saavutada ametlikult eelarvepuudujäägiga seotud eesmärgid; toonitab vajadust nõuetekohase institutsioonilise raamistiku järele, mis ühendaks poliitilist pühendumist, head valitsemistava ning kõige aluseks olevat piisavat seadusandlust, tagamaks, et avaliku ja erasektori partnerluse abil pakkuda kodanikele kvaliteetsemaid ja suuremal hulgal teenuseid; rõhutab sellega seoses, kui oluline on osalevate ettevõtete profiili ja eelnevate kogemuste nõuetekohane hindamine, et määrata kindlaks nende poolt osutatud teenuste kvaliteet ning see, kas nende ärikäitumine on olnud vastutustundlik;

Erasektori kaasamine arengusse

11. rõhutab, et ELi kaubandus-, investeerimis- ja arengupoliitika on omavahel seotud ning et Lissaboni lepingu artiklis 208 on sätestatud poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõte, mis nõuab arengukoostöö eesmärkide arvesse võtmist sellise poliitika puhul, mis tõenäoliselt mõjutab arenguriike; rõhutab ka, kui oluline on tagada, et ELi

Teisipäev, 7. juuli 2015

investeeringupoliitika oleks suunatud finantsvalikutele, mis hõlmavad tegelikku sotsiaalse mõju hindamist;

12. toonitab ühe valikuvõimalusena muu hulgas avaliku ja erasektori partnerluste üha suurenevat potentsiaali innovaatiliste lahenduste soodustamisel ning erasektori pikaajalise rahastamise ja kodumaiste ressursside kaasamisel arengu eesmärkide jaoks, arvestades, et arenguriigid vajavad tohutuid investeeringuid taristusse, veevarustusse ja energiasse, ning arvestades, et kuna avalik sektor ei suuda neid ise üksi pakkuda, peab enamik neist tulema erasektorist; on arvamisel, et avaliku ja erasektori partnerlused võivad samuti ärgitada innovatsiooni tehnoloogia ja ärimudelite valdkonnas ning luua mehhanisme erasektori vastutustunde suurendamiseks; juhib siiski tähelepanu juhtudele, mil erasektori osalemine avaliku ja erasektori partnerluses arenguriikides ei ole andnud oodatuid tulemusi; märgib, et selle tulemusena on vaja pakkuda tehnilist abi, et kindlustada avaliku ja erasektori partnerluse väljatöötamiseks õigus- ja institutsioonilised raamistikud, eriti seoses võimega hinnata, planeerida ja jälgida selliste projektide kohaldamist nõuetekohasel moel, ning anda avaliku sektori partneritele võimalus nõuda eraettevõtetele lepingu rikkumise puhul hüvitist;

13. märgib, et avaliku ja erasektori partnerlus on arengu tegevuskavas olulisel kohal ning seda edendatakse üha rohkem kui vahendit, mille abil kaotada erinevused taristute rahastamisel nii arenenud kui ka arenguriikides;

14. nõuab tungivalt, et komisjon, kes on teatanud, et soovib edaspidi segarahastamisvahendite kasutamist märkimisväärselt laiendada, viiks ellu Euroopa Kontrollikoja eriaruandes segarahastamisvahendite kasutamise kohta antud soovitused ning hindaks laenude ja toetuste ühendamise mehhanismi, eriti seoses arengu ning finantsilise täiendavuse, läbipaistvuse ja vastutusega;

15. palub ELi organitel ergutada kolmandate riikide ja eriti vähem arenenud riikide avaliku ja erasektori partnerlustes osalevaid ELi äriühinguid töötama vastavalt poliitikavaldkondade sidususe põhimõttele ja kooskõlas OECD hargmaiste ettevõtetele suunatud suunistega, et võtta arvesse arengukoostöö eesmärgi; kutsub komisjoni üles ergutama kestlikke investeeringuid, võttes arvesse arengueesmärgi, seades esikohale eelkõige sisemajanduse pikaajalise arengu, ning edendama projekte, mille keskmes on näiteks keskkonnakaitse, vaesuse vähendamine, haridus, jäätmekäitlus või taastuvenergiate kasutamine;

16. rõhutab, et arenguabi valdkonnas saab avaliku ja erasektori partnerluse abil kasutada tõhusalt ELi vahendeid, toetades samal ajal ELi prioriteete ja sidusust muude poliitikavaldkondadega; nõuab komisjoni suuremat osalust ja suuremaid investeeringuid avaliku ja erasektori partnerluses arenguvaldkonnas, ning et avaliku ja erasektori partnerlust kasutataks vahendina, mille abil saaks laiendada ELi piiratud arengueelarvet;

17. toonitab asjaolu, et tõenäoliselt edendavad erasektori investeeringud ja erasektoripoolne rahastamine oluliselt majanduskasvu, mis on lähiaastatel prognooside kohaselt arenguriikides umbes 5 %; tunnistab, et erasektori vahenditest rahastamisega saab aidata toetada kohalikku majandust ja ettevõtteid ning luua inimväärseid töökohti, ning aidata seega kaasa vaesuse kaotamisele, juhul kui välismaised otseinvesteeringud on nõuetekohaselt reguleeritud ja seotud konkreetsete edusammudega partnerriikide majanduses, nt tehnosiirde ja kohalikule tööjõule koolitusvõimaluste loomise kaudu; on seda arvestades seisukohal, et avaliku ja erasektori partnerlus võib olla vähim arenenud riikidele kasulik, kuna ebaproportsionaalne investeeringurisk ei innusta piisavalt erainvesteeringute tegemist; rõhutab, et tulevased avaliku ja erasektori partnerlused peaksid olema suunatud 2015. aasta järgse arengukava raames vaesuse vähendamisele ja teistele säästva arengu eesmärkidele ning need peaksid olema kooskõlas partnerriikide riiklike arengukavadega;

18. märgib, et nõuetekohaselt struktureeritud ja tõhusalt rakendatud avaliku ja erasektori partnerlustega võivad kaasna mitmed eelised, sealhulgas innovatsioon, tõhusam ressursside kasutus, kvaliteedi tagamine ja kontroll; märgib samuti, et arenguriikides tuleb avaliku ja erasektori partnerlusi hinnata lähtuvalt nende suutlikkusest anda arenguga seotud tulemusi, ning et riskikoormus peaks olema avaliku ja erasektori vahel õiglaselt jagatud; rõhutab, et avaliku ja erasektori partnerlused on arenguriikides seni koondunud peamiselt energia- ja telekommunikatsioonisektoritesse ning erasektori osalus sotsiaalinfrastruktuurides on endiselt haruldane; innustab seepärast neid avaliku ja erasektori partnerlusi, mis on suunatud eelkõige säästva arengu eesmärkide saavutamisele;

19. nõuab, et partnerriikide valitsustele antaks rohkem tehnilist abi, sealhulgas tuleks koolitada kohalikke töötajaid ja toetada tehnosiiret, et nad suudaksid avaliku ja erasektori partnerlustes kindlamalt osaleda ja võtta vastutuse partnerlusprojektide juhtimise ees; selleks tuleks neil aidata luua pangandussüsteeme ja maksuametiteid, mis on suutelised finantsjuhtimiseks ning avaliku ja erasektori vahendite haldamiseks; juhib tähelepanu asjaolule, et nagu kogemused

Teisipäev, 7. juuli 2015

näitavad, võivad puudulikult koostatud avaliku ja erasektori partnerluslepped riigi võlga mõningatel juhtudel suurendada, ning nõuab, et koostataks vastutustundliku rahastamise õigusraamistik; kutsub komisjoni üles kaaluma võimalust anda arengumaadele tehnilist abi ja nõu, kuidas oma turgudel ELi standardite kasutamiseks valmistuda ja neid rakendada;

20. toetab kindlalt ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete tõhusat ja ulatuslikku levitamist ja rakendamist nii ELis kui ka mujal ning rõhutab, et ÜRO juhtpõhimõtete tõhusas rakendamises esinevate puuduste kõrvaldamiseks tuleb võtta kõik vajalikud poliitilised ja seadusandlikud, sh õiguskaitse kättesaadavust puudutavad meetmed;

21. rõhutab, et arenguasutused peavad tagama, et riiklikku arenguabi kasutataks arengumaades kohalike majandusvõrgustike toetamiseks, mitte aga doonorriikide eraettevõtete ja rahvusvaheliste ettevõtete edendamiseks; rõhutab eriti, et avaliku ja erasektori partnerlus peaks olema suunatud riigi mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suutlikkuse suurendamisele;

22. tuletab meelde, et Euroopa Liit on pühendunud soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ja soolise aspekti arvestamisele kõigis oma meetmetes; nõuab tungivalt, et ka avaliku ja erasektori partnerluste kavandamisel ja elluviimisel võetaks arvesse soolist mõõdet, nt kasutades suunatud investeringute puhul sooliselt eristatud andmeid ja analüüse ning lisades lepingutesse võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajad, pidades silmas naiste huve; nõuab sellega seoses, et toetataks rohkem kohalikke VKEsid, eriti naisettevõtjaid, võimaldamaks neil erasektori juhitud majanduskasvust kasu saada;

Võimalikud vahendid, mis võimaldavad ELi äriühingutel osaleda väljaspool ELi loodud avaliku ja erasektori partnerlustes

23. palub komisjonil teha tööd, et saavutada rahvusvaheliselt oluliste turulepääsuga seotud kohustuste võtmist Maailma Kaubandusorganisatsioonis ja jätkuvates kahepoolsetes läbirääkimistes kolmandate riikidega, kohaldades rahvusvahelist konkurentsi võimaldavat positiivset ja vastastikku toetavat lähenemisviisi, et kohandada asümmeetriat ELi riigihangete turgude avatuse taseme osas muude kaubanduspartneritega võrreldes; palub komisjonil kaotada haldus-, menetluslikud ja tehnilised tõkked, mis takistavad ELi ettevõtteid osalemast välismaistes avaliku ja erasektori partnerlustes;

24. palub komisjonil muude riikidega kaubandus- ja investeerimislepingute üle peetavatel läbirääkimistel toetada ELi ettevõtete ja eriti VKEde teelt tõkete kõrvaldamist, et nad saaksid neis riikides avaliku ja erasektori partnerlusesse astuda ja toetada ELi spetsialistide tööleasumist neisse riikidesse, ning et nad saaksid võrdsetel alustel konkureerida nii kodumaiste kui ka kolmandate riikide ettevõtetega;

25. palub komisjonil jälgida ELi äriühinguid välismaal ning teha järeldusi edulugudest, mudelistest ja headest tavadest, et koostada suunised, ning kaaluda virtuaalsete dokumendikeskuste või võrgustike loomist, et hõlbustada ELi ettevõtete, eriti VKEde juurdepääsu avaliku ja erasektori partnerlusi hõlmavaid võimalusi käsitlevale teabele; kutsub komisjoni üles toetama kasutajasõbralike platvormide ja võrgustike loomist, et edendada sidusrühmade vahel struktureeritud dialoogi ning anda tehnilist tuge seoses õigusraamistiku ja eeldatavate probleemidega; palub komisjonil viia läbi uuringu ELi vabakaubanduslepingute ning nende rakendamise mõju kohta ELi ettevõtete juurdepääsule välismaistele avaliku ja erasektori partnerlustele; on arvamusel, et selline uuring võiks anda ülevaate vabakaubanduslepingute konkreetsest mõjust avaliku ja erasektori partnerlusele ning võimaldada lõpuks tuvastada tõkked, mida ei ole veel käsitletud;

26. palub komisjonil edendada selgete ja terviklike raamatupidamiseeskirjade kasutamist rahvusvahelisel tasandil, et vähendada avaliku ja erasektori partnerlusega seotud ebakindlust, edendades ühtlasi usaldusväärset eelarvepoliitikat ja projektide jätkusuutlikkust;

27. kutsub komisjoni üles tagama, et ELi toetatud asutused, näiteks Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet (EASME) ja Euroopa ettevõtlusvõrgustik (EEN), saaksid samuti kasutada ja VKEdele jagada teavet selle kohta, kuidas astuda avaliku ja erasektori partnerlusesse väljaspool ELi asuvates riikides, ning kuidas edendada VKEde osavõttu avaliku ja erasektori partnerlusest kolmandates riikides;

28. rõhutab, et piiriüleste erasektorite raha paigutamiseks avaliku ja erasektori partnerlustesse tuleb kindlasti pakkuda piisavaid tagatisi selle kohta, et pikaajalisi investeringuid toetab selge, kindel ja turvaline keskkond, hea valitsemistava, õiguskindlus, läbipaistvus, võrdne kohtlemine, mittediskrimineerimine ja tõhus vaidluste lahendamine; palub komisjonil ja

Teisipäev, 7. juuli 2015

nõukogul teha selleks koostööd pädevate rahvusvaheliste foorumite raames ning rahvusvahelistest finantsasutustest, et tagada selles valdkonnas vajalik õiguslik baas, mis oleks läbipaistev, demokraatlik, kaasav, tulemuslik ja kulutõhus;

Avaliku ja erasektori partnerlused väljaspool Euroopa Liitu: uued töökohad ja kasvu võimalused ELi äriühingute jaoks

29. on veendunud, et ELi äriühingute suurem osalemine laiaulatuslikes rahvusvahelistes avaliku ja erasektori partnerlustes võiks tuua Euroopa Liidus olulist kasu inimväärsete töökohtade loomise, tootlikkuse, konkurentsivõime, tehnoloogiliste võimaluste ja innovatsiooni arengu valdkonnas; tuletab meelde, et raportis Euroopa VKEde rahvusvahelistumise kohta rõhutati positiivset seost rahvusvahelistumise ja innovatsiooni vahel seoses toodete, teenuste ja protsessidega;

30. rõhutab, et avaliku ja erasektori partnerluse arendamisel tuleb arvesse võtta eelkõige ELis asuvate VKEde probleeme partnerluse raames rahvusvahelisel turul konkureerimisel ja vajadust tagada VKEdele konkreetne ja õiglane juurdepääs; rõhutab sellega seoses, kui olulised on konkreetset eeskirjad, millega VKEdele lubatakse klasteri- või rühmaviisilist hankimist, ning läbipaistvate ja avatud allhankeahelate kasutamine; on arvamusel, et VKEsid tuleks julgustada osalema nii alltöövõtjatena kui ka konsortsiumite liikmetena pakkumismenetlustes;

31. tuletab meelde, et tänu avaliku ja erasektori partnerluste kasutamisele on ELis tehtud saavutusi taristu arengus ja juhtivates valdkondades, nagu tehnoloogia, teadusuuringud, e-õpe ja muud suure lisandväärtusega sektorid, ja ergutab komisjoni tegema kindlaks selliseid projekte, mis on andnud ELis parimaid tulemusi ning edendama ELi igat liiki äriühingute, eriti VKEde osalemist välismaal sarnastes ettevõtmistes;

o

o o

32. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja Euroopa Investeerimispan-
gale.

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0251

Puu- ja köögiviljasektor pärast 2007. aasta reformi**Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon puu- ja köögiviljasektori kohta pärast 2007. aasta reformi (2014/2147(INI))**

(2017/C 265/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni aruannet puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide, rakendusfondide ja rakenduskavu käsitlevate sätete rakendamise kohta alates 2007. aasta reformist (COM(2014)0112),
 - võttes arvesse nõukogu 16. juuni 2014. aasta järeldusi eespool nimetatud komisjoni aruande kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 11. märtsi 2014. aasta resolutsiooni Euroopa aiandussektori tuleviku ja kasvustrateegia kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse ELi puu- ja köögiviljasektori hetkeseisu ja väljavaateid 2013. aasta järgse ÜPP raames käsitlevat uuringut „The EU fruit and vegetables sector: Overview and post 2013 CAP perspective“, mis viidi läbi 2011. aastal Euroopa Parlamendi toetusel,
 - võttes arvesse ELi puu- ja köögiviljasektoris uute eeskirjade kehtestamist käsitlevat kahte uuringut pealkirjaga „Towards new rules for the EU's fruit and vegetables sector“, mille viisid 22. jaanuaril 2015 toimunud Euroopa Parlamendi õpikoja jaoks läbi Assemblée des Régions Européennes Légumières et Horticoles (AREFLH) ja Wageningeni ülikool,
 - võttes arvesse komisjoni teatist ebaausate kauplemistavade vastu võitlemise kohta ettevõtjatevahelises toiduainete tarneahelas (COM(2014)0472),
 - võttes arvesse 2014. aastal Euroopa Parlamendi egiidi all teostatud uuringut pealkirjaga „USA 2014. aasta põllumajandusettevõtete seaduses ja aastate 2014–2020 ÜPPs ette nähtud riskijuhtimise vahendite võrdlev analüüs“,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit ja eelarvekontrollikomisjoni arvamust (A8-0170/2015),
- A. arvestades, et alates 1990. aastatest on puu- ja köögiviljasektorit käsitlevas liidu poliitikas keskendunud tootjaorganisatsioonide osatähtsuse suurendamisele;
- B. arvestades, et 2007. aasta reformi eesmärk oli suurendada puu- ja köögiviljasektoris tootjaorganisatsioonide osatähtsust, pakkudes neile muu hulgas ulatuslikumaid vahendeid turukriiside ennetamiseks ja leevendamiseks ning suurendades ja koondades tarneid, parandades kvaliteeti ja konkurentsivõimet, kohandades pakkumist turu nõuetega ning andes tehnilist abi keskkonnahoidlikuks tootmiseks;
- C. arvestades, et eraettevõtetega võrreldes kehtivad tootjaorganisatsioonide suhtes sellised piirangud nagu näiteks tulude struktuuriga seotud investeeringute kasutuspiirangud või müügivajadus;
- D. arvestades, et tähtis on toetada puu- ja köögiviljasektorit kogu liidu territooriumil, kuna see on oluline lisaväärtuse ja tööhõive allikas ning toob kasu tervisele tänu tervislikule ja tasakaalustatud toitumisele;

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0205.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- E. arvestades, et liidu toetus tootjaorganisatsioonidele ja nende liitudele on suunatud sektori konkurentsivõime suurendamisele innovatsiooni toetamise, tootlikkuse tõstmise, reklaami edendamise, põllumajandusettevõtjate läbirääkimispositsiooni tugevdamise ja toidutarneahela tasakaalustamise kaudu, pidades samal ajal puu- ja köögiviljade tootmisel ja turustamisel silmas ka keskkonnaküsimusi ning pöörates vajalikku tähelepanu üksiktootjate olukorrale;
- F. arvestades, et töötati välja stiimulid, et ergutada tootjaorganisatsioonide ja nende liitude ühinemist ja rahvusvahelist koostööd, et suurendada tootjaorganisatsioonide läbirääkimisjõudu turustusahelas;
- G. arvestades, et ELi tasandil on enamik puu- ja köögiviljatootjaid väikesed või keskmise suurusega majandid;
- H. arvestades, et Euroopa Parlamendi tellimusel 2011. aastal korraldatud puu- ja köögiviljakorda käsitleva uuringu kohaselt tuleks tootjaorganisatsioone toetada, sest „ühine tegutsemine tootjate tasandil ja tulemuslik koordineerimine tarneahelas näivad olevat igasuguse suhteliste tootjahindade languse peatamise strateegia edukuse eeltingimused“;
- I. arvestades, et puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid ja nende liidud võivad moodustada rakendusfondi liikmesriikide heakskiidu saanud tegevusprogrammide rahastamiseks;
- J. arvestades, et neid fonde rahastatakse tootjaorganisatsioonide liikmete sissemaksetest või tootjaorganisatsioonide endi poolt ning ELi rahalisest abist, ning et selline kaasrahastamine tugevdab abisaajate pühendumust, aitab tagada abi mõistlikku kasutamist ja omab võimendavat mõju;
- K. arvestades, et eelmise ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames uute puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide investeeringute jaoks antud rahaline toetus, millele 2013. aasta reform lõpu tegi, oli väga vajalik, eriti Kesk-, Ida- ja Lõuna-Euroopa liikmesriikides, saartel ja ülemereterritooriumitel;
- L. märkides järgmist:
- organiseerituse tase on tõusnud: 2010. aastal oli tootjaorganisatsioonide ja nende liitude turustatud ELi puu- ja köögiviljatoodangu väärtuseline osakaal u 43 % (2004. aastal 34 %);
 - tootjaorganisatsioonid on muutunud atraktiivsemaks: tootjaorganisatsioonide liikmeteks olevate puu- ja köögiviljatootjate osakaal on jätkuvalt kasvanud (10,4 %lt 2004. aastal 16,5 %ni 2010. aastal); ja
 - kasvanud on tootjaorganisatsioonide liitude atraktiivsus, mida näitab nimetatud liitude arvu kiire suurenemine koos liitude liikmeks olevate tootjaorganisatsioonide arvu ja osakaalu märkimisväärse kasvuga;
- M. arvestades, et eeltoodud on keskmised näitajad liidu kohta tervikuna, samal ajal kui liikmesriigiti või isegi liikmesriikide siseselt on olukord vägagi erinev; arvestades, et erinevused tulenevad erinevatest lähtepositsioonidest tootjaorganisatsioonide loomisel, ajaloolistest teguritest (põllumajandustootjate soov või soovimatus tootjaorganisatsioone luua), põllumajanduste struktuurist, erinevatest turutingimustest ja haldustõketest, vähesest toetusest ning ka asjaolust, et paljudes liikmesriikides tegutsevad selles sektoris valdavalt väiketootjad;
- N. arvestades, et komisjoni poolt 4. juunist kuni 9. septembrini 2012. aastal korraldatud avalikud konsultatsioonid poliitikavalikute ja nende mõjude hindamise küsimustes seoses ELi puu- ja köögiviljakorra läbivaatamisega näitavad, et enamik vastanutest pooldab nimetatud korra jätkumist mõningate konkreetsete muudatustega;
- O. arvestades, et neis piirkondades, kus tootjad on kõige enam organiseerunud, on tootjate konkurentsivõime, rahvusvahelistumine, toodangu kvaliteet ning tootmise tulukus ja ökoloogiline jätkusuutlikkus kõige parem;
- P. arvestades, et teatavates liikmesriikides on tootjate organiseerituse keskmine tase endiselt madal ja tunduvalt alla ELi keskmise, kuigi see üldine tähelepanek vajab täpsustamist sõltuvalt tootmise ja turustamise kaasajastamise tasemest piirkondades; arvestades, et osaliselt põhjustab madalaid keskmisi näitajaid tootjaorganisatsioonide tegevuse peatamine ja nende mittetunnustamine, mis tekitab tootjates ebakindlust;

Teisipäev, 7. juuli 2015

- Q. arvestades, et ehkki siseriiklik rahaline toetus (määrus (EL) nr 1308/2013) on olnud tarnete koondamise mõttes oluline rahastamisvahend, tuleb selle mõjusust suurendada;
- R. arvestades, et tootjaorganisatsioonide tegevus uute turgude avamisel, tarbimise edendamisel või innovatsiooni investeerimisel avaldab puu- ja köögiviljasektorile tervikuna väga positiivset mõju;
- S. arvestades, et ELis annab puu- ja köögiviljasektor 18 % põllumajandustoodangu koguväärtusest, kasutab ainult 3 % haritavast maast ja tema väärtus on üle 50 miljardi euro;
- T. arvestades, et puu- ja köögiviljade tarneahela käibeks arvestatakse üle 120 miljardi euro, selles töötab umbes 550 000 inimest ja see toimib Euroopa tasandil majandusliku võimendajana, stimuleerides teistes sektorites nii nõudlust kui ka lisaväärtuse loomist;
- U. arvestades, et ELis puu- ja köögivilja all oleva põllumajandusmaa pind vähenes aastatel 2003–2010 6 % võrra, mis näitab, et põllumajandustootjad on läinud üle teistele põllukultuuridele või tihtipeale ka lõpetanud põllumajandusega tegelemise; arvestades, et Euroopa puu- ja köögivilja tootvate piirkondade assamblee (AREFLH) 2015. aasta uuringu kohaselt oli vähenemine Lõuna-Euroopas suurem kui Põhja-Euroopas;
- V. arvestades, et puu- ja köögiviljatoodangu maht on ka viimastel aastatel vähenenud, samal ajal kui selle reaalkäärtus on pigem püsunud stabiilsena, ulatudes 2012. aastal 48,25 miljardi euroni, kuid sellele vaatamata ei ole suudetud toodangut müüa tootmiskuludele ja töötasudele vastavate tootjahindadega;
- W. arvestades, et tarbimisdefitsiit on puu- ja köögiviljasektori jaoks tõsine probleem, mille tõttu on tootmine viimastel aastatel vähenenud; arvestades, et foorumi Freshfel Europe andmete kohaselt tarbiti 28 ELi liikmesriigis 2012. aastal 387 g värsked puu- ja köögivilju inimese kohta päevas, mis on aastate 2007–2011 keskmisest 8,7 % vähem; arvestades, et selline vähenemine tundub kajastavat pikaajalist suundumust töödeldud toidu suurema tarbimise poole ja majanduskriisi mõju;
- X. arvestades, et Euroopa Liidus on 22 miljonit ülekaalulist last ning teismelised tarbivad vaid 30–50 % soovitatavast päevasest puu- ja köögiviljakogusest;
- Y. arvestades, et Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) soovib süüa päevas vähemalt 400 g puu- ja köögivilju, et ennetada selliseid kroonilisi haigusi nagu südamehaigused, vähktõbi, diabeet ja rasvumine, viimast eriti laste puhul; arvestades, et siiani on ainult neli ELi liikmesriiki seda soovitusi järginud;
- Z. arvestades, et 2012. aastal oli ELi puu- ja köögiviljade kaubandusbilanss negatiivne, suuresti seetõttu, et liitu imporditakse märksa rohkem puuvilja kui seda eksporditakse;
- AA. arvestades, et AREFLHi 2015. aasta uuringus viidatakse asjaolule, et ELi turg on impordile suhteliselt avatud, samas kui Euroopa ekspordile kehtestavad kaubanduspartnerid olulisi tariifseid ja mittetariifseid tõkkeid; arvestades, et kuigi import kolmandatest riikidest konkureerib otseselt samalaadsete ELi toodetega, ei rakendata mõnel juhul nende kasvatamisel samaväärseid keskkonna-, toiduohutuse ja sotsiaalseid norme;
- AB. arvestades, et puu- ja köögiviljasektoris esineb sageli turukriise, sest isegi väike ületootmine võib tootjahinda järsult langetada; arvestades, et puu- ja köögivilja on enamjaolt kergesti riknev toode, mis tuleb ruttu maha müüa, mistõttu selle sektori põllumajandustootjatel ei ole suurte jaemüüjate ja töötajatega võrreldes eriti läbirääkimisruumi;
- AC. arvestades, et Venemaa embargost põhjustatud kriis on juba avaldanud ja avaldab veelgi puu- ja köögiviljasektorile olulist negatiivset mõju ning et selle sektori tootjate kahjumid on ühed suurimastest; arvestades vajadust rõhutada, kui tähtis on tugevate tootjaorganisatsioonide olemasolu, mis on korraldatud nii, et suudavad ühisjõul ootamatuste ja raskustega toime tulla, kui neil on toeks iga kriisi tõsidusele vastavalt kohandatud piisavad ühenduse abivahendid või kui vajaduse korral käivitatakse määruses (EL) nr 1308/2013 ette nähtud erakorralised meetmed;

Teisipäev, 7. juuli 2015

- AD. arvestades, et komisjoni aruandes tunnistatakse, et puu- ja köögiviljakorra kriisiennetusvahendeid on 2007. aasta reformi järgselt vähe kasutatud ning need ei ole suutnud leevendada tõsiste kriiside, näiteks *E. coli* või praeguse Venemaa kaubandusembargost põhjustatud kriisi tagajärgi; arvestades, et kui turult lahkumine välja arvata, on nende enamasti vahendite kohaldamine ebaselgete regulatsioonide tõttu halduslikult keeruline;
- AE. arvestades, et koolipuuvilja programm, mille raames kasutatakse mitmeid kohalikke ja hooajalisi puu- ja köögivilju, on huvi äratanud ja edu saavutanud;
- AF. arvestades, et kapitali ja ELi finantsabi alla kuuluvate kriisiennetus- ja kriisiohjamismeetmete rahastamiseks võetud laenude intressimaksete tagastamine on olnud tegevusprogrammides oluline vahend turgude ebakindluse leevendamiseks;
- AG. arvestades, et komisjoni aruandes on kehtiva puu- ja köögiviljakorra puudustena nimetatud eeskirjade keerukust ja õiguskindluse puudumist; arvestades, et volinik Hogan on võtnud eesmärgiks seda korda oma ametiaja esimesel aastal parandada, võttes arvesse eri liikmesriikide kultuurilisi iseärasusi ja turutingimuste erinevusi ning vajadust tõsta sektori konkurentsi- ja innovatsioonivõimet;
- AH. arvestades, et Wageningeni ülikooli uuringus leitakse, et ELi rakendusaktide erinev tõlgendamine on tekitanud liikmesriikide ametiasutuste ja tootjaorganisatsioonide jaoks õigusliku ebakindluse, mis pärsib tootjaorganisatsioonide loomist, suurendab halduskoormust ja vähendab riskijulgust;
- AI. arvestades, et puu- ja köögiviljakorra toimimise jaoks on olulised selged ja prognoositavad auditeerimismenetlused; arvestades, et vältida tuleks järjestikuste auditite dubleerimist ning järelauditeid ei tuleks läbi viia enne, kui raamatupidamise aastaaruande kontrolli ja heakskiitmise tulemusena on antud eelnenud auditi kohta lõplik otsus, tagamaks seda, et liikmesriigid ei peaks tegema suuremaid parandusi kui tarvis;
- AJ. arvestades, et määruses (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, on mitmeid komisjoni teatise punkte juba arvesse võetud, ning arvestades vajadust Euroopa Liidus praegu kehtivaid eeskirju stabiliseerida;
- AK. arvestades, et proportsionaalsuse põhimõtte peaks oluliselt vähendama puu- ja köögiviljakorra õiguslikku ebakindlust ning tagama, et üksikute eeskirjade rikkujate teod ei takistaks kogu tootjaorganisatsiooni tegevust;
- AL. arvestades, et tootjaorganisatsioonidel on sageli raskusi selliste juhtide leidmise ja väljaõpetamisega, kellel oleksid agrotööstussektori konkurentsikeskkonnas äritegevuse korraldamiseks vajalikud oskused; arvestades, et komisjoni aruande kohaselt on tootjaorganisatsioonid teinud vähe kulutusi koolitus- ja nõustamisteenuste peale;
- AM. arvestades, et põllumajandustootmisega tegelev elanikkond ELi 28 liikmesriigis vananeb kiiresti ning et üheksa üle 55-aastase põllumajandustootja kohta tuleb vaid üks vähem kui 35 aasta vanune tootja;
1. on rahul komisjoni aruandega, mis annab tasakaalustatud pildi puu- ja köögiviljakorra arengutest pärast 2007. aasta reformi, kinnitab sektori põhilise organisatsioonilise ülesehituse sobivust, näitab, millistes valdkondades on edu saavutatud (näiteks tootjaorganisatsioonide kasvav kontsentreerumine, mis parandab sektori seisundit toidutarneahelas), ning osutab samal ajal ka jätkuvatele probleemidele;
 2. on seisukohal, et toetus peab heastama tootjaorganisatsioonidele kehtestatud piirangute turu seisukohalt kahjuliku mõju;
 3. peab tervitatavaks ELi puu- ja köögiviljakorra meetmeid, mille eesmärk on suurendada ELi taimekasvatajate turusuunitlust, ergutada innovatsiooni, propageerida puu- ja köögivilja, tõsta kasvatajate konkurentsivõimet ja parandada toodangu turustamist, toodete kvaliteeti ja tootmise keskkonnaaspekte, toetades tootjaorganisatsioone ja nende liite ja tunnustades sektorisiseseid organisatsioone ning samuti edendades klastrite moodustumist, mis tekitavad uusi tuluvooge, mida saab suunata uutesse investeeeringutesse;

Teisipäev, 7. juuli 2015

4. peab tervitavaks asjaolu, et uues ÜPPs säilib puu- ja köögiviljakord, kuid tunnistab samas, et olemasolevad vahendid ei ole alati olnud tulemuslikud, mida mõõnab ka komisjon oma avaliku arutelu dokumendis „ELi puu- ja köögiviljasektori korra läbivaatamine“, ning toetab seepärast Newcastle'i rühma tööd puu- ja köögiviljakorra täiustamiseks, mille juures tuleks arvestada liikmesriikides ühistute tegevust reguleeriva õiguskorra erisusi, et mitte takistada uute tootjaorganisatsioonide loomist, ning samas ka tunnistada, et taimekasvatajad võivad otsustada tootjaorganisatsioonide süsteemiga mitte ühineda;
5. palub komisjonil veelgi jõulisemalt võidelda toidutarneahelas esinevate ebaausate äritavade vastu, mis vähendavad tootjate tulu ja sissetulekut ning ohustavad kogu sektori elujõulisust ja jätkusuutlikkust; on seisukohal, et ebaausad äritavad ja suurte jaekettide poolt nii koondunud kui ka üksiktootjatele avaldatav surve on peamine põhjus, mis ei lase puu- ja köögiviljatootjatel inimväärset elatist teenida; juhib tähelepanu asjaolule, et tootjate turupositsiooni nõrkust süvendab nende toodangu kiire rikkumine; on seisukohal, et loetletud probleemid, näiteks maa sööti jätmine ja aktiivsete põllumajandustootjate põlvkonna vananemine, leiavad lahenduse alles siis, kui tootmiskasumid on selle elukutse tuleviku tagamiseks ja noorte töötajate köitmiseks piisavad;
6. palub komisjonil kehtestada toidutarneahela häid tavaid reguleerivad selged ELi eeskirjad, et tagada eeskirjade ühtemoodi tõlgendamine ebaausate äritavade küsimuses;
7. palub komisjonil edendada meetmeid, mis soodustaksid tootjaorganisatsioonide toodangu otseturundust; on veendunud, et otseturundus on alternatiiv suurtele jaekettidele ja nende alusväärtustele – suhtumisele toidusse, põllumajandusse ja keskkonda; on seisukohal, et otseturunduse korral on hinnad suurte jaemüüjate hindadest madalamad just seetõttu, et langevad ära vahendajad ja transpordikulud; sellega seoses leiab, et lühem tarneahel tagab tootjatele õiglase tulu ja võimaldab võidelda ebaausate äritavade vastu;
8. märgib, et paljud liikmesriigid on võtnud ebaausate äritavade vastu meetmeid, ning nõuab põllumajandustoodete siseturu tugevdamiseks kooskõlastatud meetmeid ELi tasandil;
9. rõhutab, et on tähtis säilitada värskete puu- ja köögiviljatoodete Euroopa kvaliteedinõuded, et tagada lõpptarbija huvides tarneahelas püsivalt kõrge kvaliteet;
10. nõuab komisjonilt selgitust selle kohta, kuidas ta kavatab kohaldada määruse (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus) artikli 209 lõiget 1 eesmärgiga suurendada õiguslikku selgust ELi toimimise lepingu artiklis 39 sätestatud eesmärkide saavutamise viiside osas, mille juures tuleb seoses konkurentsiküsimustega rangelt täita ELi toimimise lepingu artiklit 101;
11. märgib, et sektori organiseerituse tase (mõõdetuna tootjaorganisatsioonide poolt turustatud puu- ja köögivilja osakaaluna toodangu koguväärtuses) liidus keskmiselt on viimastel aastatel järjekindlalt tõusnud, kuid see tõus on toimunud vaid mõne üksiku liikmesriigi arvel;
12. rõhutab, et nimetatud tõusule vaatamata on keskmine tootjate organiseerituse tase endiselt madal ning mõnes liikmesriigis tublisti alla ELi keskmise, ning et selle probleemiga tegelemine on puu- ja köögiviljakorra tuleviku seisukohast otsustava tähtsusega, mitte just viimases järjekorras ka eri piirkondade ebaühtluse vähendamiseks; rõhutab lisaks, et organiseerituse taseme tõusu ei soodusta ka tootjaorganisatsioonide suhtes kehtivate eeskirjade keerukus, mis on viinud mõnes liikmesriigis tootjaorganisatsioonide tegevuse peatamise ja nende mittetunnustamiseni; palub seepärast komisjonil niisuguse suundumuse vääramiseks puu- ja köögiviljakorra eeskirju lihtsustada, et muuta tootjaorganisatsioonidesse astumine atraktiivsemaks;
13. juhib tähelepanu vajadusele suurendada selles sektoris organiseerituse taset, pidades silmas, et see on kindlasti suurem piirkondades, kus tootmist ja turundust on rohkem moderniseeritud ja suunatud ekspordile, kuid madalaim nendes riikides, mis ei ole paljude aastate jooksul saanud rakendusfonde kasutada;
14. leiab, et tingimata tuleb kaaluda kriisijuhtimise vahendite rakendamist ning teatud tootjaorganisatsioonide sellealaseid edukaid algatusi peab olema võimalik selgelt vahendada, selleks et kasutada neid kõikjal, kus võimalik; sel eesmärgil kutsub komisjoni üles suurendama teadlikkust ja teadmisi selliste algatusvõimeliste tootjaorganisatsioonide kohta;
15. tuletab meelde, et tootjaorganisatsioonid on töökeskkonnad, mis on tehtud tootjatele kättesaadavaks, et aidata neil turul kollektiivselt organiseeruda, nii et neil oleks võimalik kindlustada oma tulud, ning et tootjaorganisatsioonid on eriti kasulikud neis tootmispiirkondades, mis saavad oma toodangut tarbimispiirkondadesse, kuid teatavad üksiktootjad ning teatavad kohalikud või nišiturud neid eriti palju ei kasuta;

Teisipäev, 7. juuli 2015

16. rõhutab, et sellega seoses on oluline pakkuda tootjaorganisatsioonidele rohkem tuge ja stiimuleid nii olemasolevate tootjaorganisatsioonide ühendamiseks tootjaorganisatsioonide liitudesse kui ka uute loomiseks nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil, ning nõuab samal ajal uute tootjaorganisatsioonide loomiseks eraldatud rahaliste vahendite kasutuse jälgimist, et neid vahendeid tõesti kasutataks liikmeks olevate tootjate sissetulekute suurendamiseks;
17. peab kahetsusväärseks, et teatud liikmesriikides on tootjaorganisatsioonide osakaal äärmiselt väike ning soovitab liikmesriikidel nõuda eeskätt tootjate ühenduste edendamist; kutsub komisjoni üles analüüsima nende liikmesriikide eripära, kus põllumajandustootjate organiseeritus on madal;
18. nõuab sellega seoses, et komisjon taastaks hiljuti asutatud puuvilja- ja juurviljatootjate organisatsioonide investeringuteks antava rahalise toetuse; leiab, et asutamisaasis olevatel organisatsioonidel on ilma selle toetuseta ülimalt raske saavutada oma tegevuseks vajalikku riiklikku tunnustust; on seepärast arvamusel, et toetus on üks kõige olulisemaid vahendeid organisatsioonide arendamiseks ja organisatsioonide arvu suurendamiseks;
19. kutsub komisjoni üles ÜPP lihtsustamise ühe osana jätkuvalt tugevdama tootjaorganisatsioonide mõjusust tarnete koondamise osas, eelkõige seoses nende keskse turustamistegevusega puu- ja köögiviljade tarneahelas;
20. leiab, et on oluline võimaldada hüvesid tootjaorganisatsioonidele, mis otsustavad võtta vastu noori liikmeid; rõhutab, et tootjaorganisatsioonid võivad anda võimaluse põlvkondade vahetumise edendamiseks põllumajandussektoris;
21. kutsub komisjoni üles tagama nende sätete kiire ja ühtlustatud rakendamise, mis käsitlevad ühelt poolt puu- ja köögivilju ning teisalt tootjaorganisatsioone ja tootmisharudevahelisi organisatsioone, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 1308/2013;
22. väljendab sügavat kahetsust tõsiasja üle, et vaid 7,5 % ELi põllumajandustootjatest on praegu nooremad kui 35-aastased, ning usub, et noorte jaoks köitvad hästitoimivad tootjaorganisatsioonid võivad aidata sellist mittejätkusuutlikku demograafilist suundumust muuta;
23. märgib, et on vaja stimuleerida teadusuuringute ja innovatsiooni taseme tõstmist tootjaorganisatsioonides; leiab, et ulatuslikumad aitavad tootjaorganisatsioonidel muutuda konkurentsivõimelisemaks ning võimeliseks võitlema surmavate haigustega, mis hävitavad Euroopa põllumajandust;
24. rõhutab vajadust aidata tootjaorganisatsioonidel suurendada eksporti ja uurida uute välisurgude võimalusi;
25. peab vajalikuks muuta tootjaorganisatsioonid atraktiivsemaks, vähendades bürokraatiat, suurendades neile antavat Euroopa Liidu toetust ja täiustades kriisijuhtimismehhanisme;
26. nõuab tungivaltp, et komisjon oma peatse rakendusaktide läbivaatamise käigus ja nn lihtsustamiskava raames suurendaks liikmesriikide ametiasutuste, tootjaorganisatsioonide ja nende liitude jaoks õiguskindlust ning leevendaks nende halduskoormust; rõhutab, et läbivaatamine ei tohiks muuta puu- ja köögiviljakorra põhistruktuuri ega kahjustada sektori tootjate huve ega tulusid;
27. märgib murelikult, et komisjoni audiitorid võivad tootjaorganisatsioonide eeskirju väga erinevalt tõlgendada, mis põhjustab suurt ebakindlust ning võib liikmesriikidele kaasa tuua eraldistest ilmajäämise ja kohtuliku kontrolli ohu; rõhutab samuti, et auditeerimismenetlused ja finantskorrektsioonid tuleb teostada õigeaegselt ja kokkulepitud auditeerimisperioodi jooksul;
28. palub komisjonil oluliselt vähendada menetlemisaega, mille vältel teostatakse eeskirjade täitmise kontrolli;
29. palub komisjonil süsteemi õiguskindluse suurendamiseks muuta kontrollid ratsionaalsemaks ja keskendada need iga sellise tegevuse või meetme tegeliku elluviimise jälgimisele, mis on tööprogrammi osana heaks kiidetud, samuti nende jaoks eraldatud kulude jälgimisele, näidates selgelt, mida kontrollida ja kes kontrolli läbiviimise eest vastutab;
30. palub, et komisjon tootjaorganisatsioonide ja nende liikmete jaoks õiguskindluse suurendamiseks taotleks karistuste proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist ja tagaks auditite lõpuleviimise sätestatud aja jooksul;

Teisipäev, 7. juuli 2015

31. juhib tähelepanu sellele, et abi taotlemise ja taotluste põhjendamise tingimused on liiga mahukad ja ebamäärased ning rida haldusorganeid kontrollib korduvalt nende tingimuste täitmist, mis ei ole sageli ei järjekindlad ega täpsed, mistõttu osa partnereid loobub sellest korrast ja osa tootjaorganisatsioone otsustab rakenduskavasid mitte esitada; peab sellega seoses hädavajalikuks täpsustada Euroopa õigusakte tootjaorganisatsioonide tunnustamise kohta, et tagada korra õiguskindlus ning vältida tootjate hulgas ebakindlust;
32. nõuab tungivalt komisjonilt selguse loomist rahvusvaheliste tootjaorganisatsioonide (ja nende liitude) asutamise eeskirjades, eriti nende kohustuste ja vastutuse osas, et sellega anda õiguskindlus riikide haldusasutustele ja asjaomastele tootjaorganisatsioonidele;
33. nõuab tootmisharudevaheliste organisatsioonide kohustuste laiendamist, eriti teabe ja teavitamise ning tarbijast kodanike harimise osas, eelkõige toiduga seotud küsimustes;
34. rõhutab tootmisharudevaheliste organisatsioonide tähtsust sektorisiseste arutelude taseme tõstmisel;
35. tunneb muret selle pärast, et kõige suuremad tootjaorganisatsioonid (umbes 18 % kõigist tootjaorganisatsioonidest, kogukäibega üle 20 miljoni euro) saavad umbes 70 % ELi finantsabist;
36. on seisukohal, et keerukuse vähendamine, sealhulgas uute riigisiseste ja rahvusvaheliste tootjaorganisatsioonide asutamise eeskirjade lihtsustamine peaks olema esimene samm, et muuta neid põllumajandustootjate jaoks kõitvamaks, kusjuures see ei tähenda sellist organisatsioonistruktuuride muutmist, mis kahjustaks organisatsioonide võimet turul tulemuslikult tegutseda; palub komisjonil leida lisameetmeid tootjaorganisatsioonide atraktiivsuse tõstmiseks, eelkõige madala organiseerituse tasemega liikmesriikides;
37. palub komisjonil kohaldada proportsionaalsuse põhimõtet ettevaatlikult ja tagada, et üksikisikute vigade eest ei peaks vastutama kõik tootjaorganisatsiooni liikmed;
38. on seisukohal, et tunnustamismenetluste lihtsustamine ei tohiks kahjustada siseriiklikke eeskirju, millega kehtestatakse, sarnaselt ühistutega, puu- ja kõõgiviljasektori tootjaorganisatsioonide suhtes kehtivad nõuded;
39. palub, et komisjon puu- ja kõõgiviljakorra läbivaatamisel vähendaks tootjaorganisatsioonide halduskoormust sellega, et teeb lõpu riigiasutuste korraldatavatele vahelihandamistele; märgib, et neil hindamistel tihti peale korratakse küsimusi, mis esinevad riigiasutustele esitatavates aastaaruannetes, ja need ei anna mingit käegakatsutavat kasu; lisaks palub, et komisjon bürokraatia vähendamiseks piiraks riigiasutustelt ja tootjaorganisatsioonidelt aastaaruannetes nõutava teabe hulka ning koguks üksnes neid andmeid, mida ta korra tulemuslikkuse jälgimisel tegelikult kasutab;
40. nõuab tungivalt, et komisjon vaataks üle 11. märtsi 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 499/2014, millega muudeti tootjaorganisatsioonide kontrollimine keerukamaks ja kehtestati ebaproportsionaalsed karistused keerukate tunnustamiskriteeriumide täitmatajätmise eest; rõhutab, et kui me tahame, et uued kasvatajad korraga ühineksid ja praegused liikmed sellest ei loobuks, peavad karistused olema proportsionaalsed;
41. on seisukohal, et tootjaorganisatsioonide konkurentsivõime sõltub suurel määral nende juhtimisest; nõuab tungivalt, et komisjon praegusi meetmeid edasi arendaks või valmistaks ette uued, sealhulgas koolitusmeetmed ja algatused kogemuste vahetamiseks, mis võivad parandada tootjaorganisatsioonide juhtimist ja nende konkurentsivõimet toidutarneahelas ning suurendada organisatsioonide siseselt turusuunitlusega käitumise tähtsust; rõhutab, et tootjaorganisatsioonid peaksid juhtima turundust tundvad inimesed, kes oskavad põllumajandussektoris tekkivaid kriisilukordi lahendada;
42. soovib komisjonil keskenduda tootjaorganisatsioonidega seotud tootmis- ja turundusmudelitele ning kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles tegema oma piirkondades nimetatud organisatsioonidele kättesaadavaks logistilise ja müügitoe;
43. palub komisjoni võtta vajalikud meetmed, et tootjaorganisatsioonid saaksid täielikult täita oma ülesannet tootjate tulude suurendajatena;
44. palub komisjonil kaaluda mõtet suurendada eraldi kriisiennetus- ja kriisiohjamismeetmete rahastamiseks (kapitali ja laenuintresside tagastamiseks antav finantsabi) ning tootjaorganisatsioonide ja nende liitude tegevusprogrammide muude eesmärkide täitmiseks;

Teisipäev, 7. juuli 2015

45. nõuab komisjonilt tungivalt meetmeid tootjaorganisatsioonide korraldust puudutava haldusalase ja struktuurilise oskusteabe edasiandmiseks tootjaorganisatsioonide suure osakaaluga liikmesriikidelt neile liikmesriikidele, kus see osakaal on väike;
46. märgib, et keskkonnahoidlikku tegevust tuleb katkematult ja rangelt jätkata, mistõttu tuleb soodustada sellise tegevuse jätkuvat rahastamist üksteisele järgnevatel tegevusprogrammides ning laiendada sekkumismeetmete kohaldamist tootjatele, kelle maad piirnevad tootjaorganisatsioonide liikmete majandavate maadega;
47. on seisukohal, et tootjaorganisatsioonide liidud võiksid mängida olulist rolli põllumajandusettevõtjate läbirääkimispositsioonide tugevdamisel, ning nõuab tungivalt, et komisjon stimuleeriks nii riiklikult kui ka Euroopa tasandil jõulisemalt selliste liitude asutamist, tugevdaks nende õigusliku tegutsemise võimet, kavandaks võimalusi organisatsiooniväliste tootjate nende liitude egiidi alla toomiseks ja näeks ette nende suurema kaalukuse tulevikus; rõhutab, et tarnete mõjusa koondamise ja suurendamise kõrval suudavad tootjaorganisatsioonide liidud tänu neilt rakendustasandil nõutavale koordineerimistegevusele ilmutada suuremat tõhusust ka sekkumismeetmete haldamisel;
48. on seisukohal, et puu- ja köögiviljasektori paremaks korraldamiseks tuleb julgustada tootmisharudevaheliste organisatsioonide tegevust; leiab, et sellistel organisatsioonidel võib olla tähtis roll lisaväärtuse loomisel ja selle jagamisel sektori eri osade vahel, samuti seoses kvaliteedi, tootmise jätkusuutliku edendamise ning turukorralduse ja kriisiohjamisega;
49. on arvamusel, et tootjaorganisatsioonide liidud võivad täita olulist rolli lühiajaliste kriiside ennustamisel ja ohjamisel; rõhutab, et tootjate veelgi tõhusama ühistegevuse huvides peaksid selliste liitudega saama vabatahtlikult liituda ka tootjad, kes ei kuulu tootjaorganisatsioonidesse;
50. rõhutab, kui oluline on tagada, et tootjaorganisatsioonide ja nende liitude struktuur ja tegevus põhineks sõltumatuse ja demokraatia põhimõtetel, et edendada tootjate vastastikust usaldust ning võidelda ebaausate kaubandustavade ja oportunistliku käitumise vastu;
51. on kindlalt veendunud, et kolmandates riikides toodetavate ja ELi eksporditavate toodete tootmismeetodid peavad andma Euroopa tarbijatele samad tagatised tervise, toiduohutuse, loomade heaolu, säästva arengu ja minimaalsete sotsiaalstandardite osas, nagu seda nõutakse ELi tootjalt; tõlgendab seda nii, et EL peab igas kolmanda riigiga sõlmitud lepingus järgima tõelise vastastikkuse kriteeriumit, mis puudutab juurdepääsu turule ja ELi tootjatele kehtivate tootmiseeskirjade täitmist;
52. rõhutab, et tuleb muuta lihtsamaks tootjate juurdepääsu kolmandate riikide turgudele; kutsub komisjoni üles suurendama oma jõupingutusi, et toetada puu- ja köögiviljade eksporditajaid selliste üha arvukamate mittetariifsete tõkete ületamisel nagu mõne kolmanda riigi fütosanitaarnormid, mis muudavad ELi ekspordi keeruliseks, kui mitte võimatuks;
53. selleks et konkurents ühenduse turule imporditava toodanguga oleks õiglasem ja pidades silmas vastastikkuse põhimõtete taimetervise normide osas, peab vajalikuks, et EL karmistaks kontrolli impordi üle, et see oleks samadel alustel enamiku liidu kaubanduspartnerite kohaldatava kontrolliga;
54. väljendab heameelt hiljuti vastu võetud horisontaalsete eeskirjade üle põllumajandustoodete toetamiseks ja eesmärgi üle eraldada rohkem vahendeid uute turgude leidmiseks, peamiselt kolmandates riikides, ning julgustab komisjoni jätkama lähiaastatel toetusvahendi täiustamist;
55. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks kolmandate riikidega peetavatel kaubanduskõnelustel jõupingutusi, et kaotada Euroopa toodangule kehtestatud tariifsed ja taimetervist puudutavad kaubandustõkked, avades sellega ühenduse puu- ja köögivilja jaoks uusi turge;
56. nõuab tungivalt, et komisjon selgitaks välja põhjused, miks on kriiside ennetamise ja ohjamise vahendit (mida kasutatakse vaid väikeste hooajaliste kriisidega toime tulemiseks) kasutatud minimaalselt (seda vahendit kasutas ainult 16 % tootjaorganisatsioonidest ja see moodustas vaid 2,8 % kogu abist) ning kaaluks võimalusi olukorra parandamiseks, võttes arvesse näiteid olemasolevate tootjaorganisatsioonide parimatest tavadest;
57. palub, et komisjon kasutaks alati kriisiohjamise esimese meetmena kohaliku toodangu eelistamist, et edendada ja kaitsta Euroopa ühtset turgu ning Euroopa oma toodangu tarbimist; soovib komisjonil tegeleda aktiivselt riskijuhtimise vahenditega, mis on tootjaorganisatsioonide põllumajandustoodangu tagamiseks hädavajalikud;

Teisipäev, 7. juuli 2015

58. nõuab tungivalt, et komisjon koostaks kriisilukordadeks paremini koordineeritud turult kõrvaldamise mehhanismi, et hoida ära kriiside kujunemise pikaks ja tõsiseks häireks, mis vähendaks oluliselt puu- ja köögiviljatootjate sissetulekut;
59. rõhutab, et kõrvaldamise mehhanismide kasutamine on olnud piiratud ja leiab, et kriisijuhtimise meetmed tuleks läbi vaadata; sealhulgas tuleks teha järgmist: suurendada liidu rahalise abi protsenti, kohandada kõrvaldamishindasid, võttes arvesse tootmiskulusid; suurendada võimaliku kõrvaldamise mahtu, suurendada transpordi ja pakendite osas toetust puu- ja köögivilja tasuta jagamiseks, et toetust saaks paindlikumalt kohandada vastavalt iga kriisi vormile ja raskusele;
60. palub komisjonil kaaluda panustamist ühisfondidesse, mis toimivad kriiside ennetamise ja ohjamise meetmetena, et pakkuda põllumajandusettevõtjatele turukriisi olukorras sissetulekute kokkukuivamise korral rohkem kaitset, kuid on seisukohal, et neid fonde ei tohiks mingil juhul rahastada komisjoni poolt põllumajandusele ja maaelu arengule eraldatud eelarvevahenditest, kui kriisi on põhjustanud põllumajandusega mitteseotud tegurid, näiteks Venemaa kehtestatud keeld; usub, et sellistel juhtudel peaks komisjon otsima muid eelarvepunkte ja eraldama neid selleks, et leevendada negatiivset mõju puu- ja köögiviljasektorile;
61. on seisukohal, et tootjad ei peaks kandma selliste kriiside kulusid, mis on põhjustatud põllumajandusega mitteseotud teguritest, nagu Venemaa keeld ELi ekspordile, mis on tugevasti mõjutanud paljusid Euroopa puu- ja köögiviljatootjaid ning veelgi halvendanud kriisilukorda turul, nt luuviljade sektoris; palub, et sellistes olukordades kehtiksid komisjoni tugimeetmed nii kaua, kuni normaalne turuolukord on taastunud;
62. rõhutab, et tootjaorganisatsioonid saaksid oma rakenduskavade kaudu aidata olulisel määral kaasa keskkonnanäesmärkide täitmisele ja toiduohutusnõuete täiustamisele; peab kiiduväärseks kava keskkonnanäesmärke, kuid palub, et komisjon lubaks tootjaorganisatsioonidel kohandada oma tegevuskavasid vastavalt nende küpsuse tasemele ning kasutada oma vahendeid laiemal meetmete valiku jaoks, et parandada sektori üldist konkurentsivõimet; rõhutab, et innovatsioonile ja lisandväärtusele suunatud meetmetel on kõige suurem potentsiaal kasvatada tootjate sissetulekuid ja muuta tootjaorganisatsioonid seega atraktiivsemaks;
63. nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks koolides puu- ja köögivilja ning piima jagamise kava, arvestades, kui tähtis on propageerida tervislikku ja tasakaalustatud toitumist juba väga varasest east alates ning tuua noori tarbijaid kohalikele tootjatele lähemale;
64. leiab, et on hädavajalik muuta tõhusamaks kehtivaid ühenduse eeskirju taimede kaitsmise kohta väljastpoolt ELi pärinevate kahjulike organismide sissetoomise eest; juhib tähelepanu asjaolule, et selliseid organisme on ELis kaubanduse kasvu tõttu üha rohkem ning väga sageli kahjustavad need puu- ja köögiviljasektorit;
65. on seisukohal, et nii nagu teisteski sektorites (nt oliivikasvatus), võiks tootjaorganisatsioonidele anda õiguse tagada ja koordineerida ELi eri toetussüsteemide täiendavust ja sidusust, et kindlustada süsteemi suurem läbipaistvus ja hoida ära topeltrahastamist;
66. nõuab tungivalt, et komisjon kehtestaks suunised või eeskirjad, et selgitada, millistel tingimustel saavad tootjaorganisatsioonid kasutada ajutiselt erandit Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 10 lõikest 1, lähtudes määruse (EL) nr 1308/2013 artiklist 222, mis lubab tootjaorganisatsioonidel võtta meetmeid, et sektorit turu tugeva tasakaalustamatuse perioodidel stabiliseerida;
67. rõhutab, kui olulised on lühikesed tarneahead, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles julgustama kohalike turgude arendamist puu- ja köögivilja jagamiseks;
68. nõuab tungivalt, et komisjon intensiivistaks uuringuid ja järelevalvet seoses ohuga, mis tuleneb ELi puu- ja köögivilja tootmisele invasiivsetest võõrliikidest, nagu *Drosophila suzukii*;
69. taunib järgmisi puudusi mõnede riiklike strateegiade koostamisel: liiga suur eesmärkide arv, konkreetsete eelnevalt määratletud sihtide puudumine, kriiside ennetamise ja ohjamise vahendite väga vähene kasutamine peamiselt seoses saagi kindlustamise, müügievendamise, teabevahetuse ja toodete turult kõrvaldamisega, peamiselt seetõttu, et neid tuleb rahastada teiste struktuurimeetmete arvelt ja turult kõrvaldamise abi ei ole paljudel juhtudel piisav, lisaks on sageli tegemist märkimisväärse bürokraatiaga; mõistab hukka asjaolu, et need vahendid tulevad toime ainult üksiku turukriisiga, kuid ei ole piisavad suuremõõtmelise kriisi puhul, nagu praegune Venemaa embargost põhjustatud kriis;

Teisipäev, 7. juuli 2015

70. peab vajalikuks kehtestada ennetusmeetmed, mis aitaksid tootjaorganisatsioonidel mõista, õigesti arvutada ja kasutada teatud eelnevalt määratletud tulemuslikkuse näitajaid, ning rõhutab, et paljudel juhtudel on tulemuslikkuse näitajaid liiga palju, mis teeb menetluse raskeks nii tootjaorganisatsioonide kui ka haldusasutuste jaoks; usub, et selles kontekstis oleks kasulikum, kui näitajaid oleks vähem, kuid need oleksid olulisemad;

71. usub, et tervislikumate toitumisharjumuste edendamine aitab ka suurendada teadmisi põllumajandusest ja toidu tootmisest ning toetab selles kontekstis koolipiima ja -puuviljakavade hariduslikke eesmärke; nõuab, et võetaks võimalikult kiiresti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013 ja määrus (EL) nr 1306/2013, milles käsitletakse toetuskavasid puu- ja köögivilja, banaanide ja piima jagamiseks haridusasutustes; rõhutab sellega seoses, kui oluline on tootjaorganisatsioonide osalemine koolipuuvilja kavades, et edendada lühikesi tarneahelaid ning laste harjumust tarbida kohalikku puu- ja köögivilja;

72. on seisukohal, et puu- ja köögivilja sektori olukorra analüüsimisel tuleb vaadata eelkõige selle sektori põllumajandustootjate sissetuleku arengut, ning palub seepärast, et komisjon viiks sellele teemale keskendudes läbi uuringu, et teha kindlaks, kas vastuvõetud meetmed (nt tootjaorganisatsioonide tugevdamine) on olnud tegelikult tulemuslikud;

73. palub, et komisjon koostaks põllumajandussektori jaoks kiireloomulise noorte tööhõive kava, hoidmaks ära selle elukutse vananemist ja sellest tulenevalt tootmisest loobumist ja maade mahajätmist;

74. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0252

Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) läbirääkimised**Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi soovitustega komisjonile Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) läbirääkimisteks (2014/2228(INI))**

(2017/C 265/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 14. juunil 2013 nõukogus ühehäälselt vastuvõetud ELi juhiseid läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise transatlantilise kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) üle ⁽¹⁾, mille salastatuse nõukogu kustutas ja mille ta avaldas 9. oktoobril 2014,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 168–191 ja eelkõige artikli 191 lõikes 2 nimetatud ettevaatusprintsipi,
- võttes arvesse 26. märtsil 2014 toimunud ELi ja USA tippkohtumisel tehtud ühisavaldust ⁽²⁾,
- võttes arvesse volinik Cecilia Malmströmi ja USA kaubandusesindaja Michael Fromani 20. märtsi 2015. aasta ühisavaldust avalike teenuste väljajätmise kohta ELi ja USA kaubanduslepingutest,
- võttes arvesse nõukogu 20. märtsi 2015. aasta järeldusi Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 21. novembri 2014. aasta järeldusi Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse 16. novembri 2014. aasta ühisavaldust, mille tegid USA president Barack Obama, komisjoni president Jean-Claude Juncker, Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy, Ühendkuningriigi peaminister David Cameron, Saksamaa kantsler Angela Merkel, Prantsusmaa president François Hollande, Itaalia peaminister Matteo Renzi ja Hispaania peaminister Mariano Rajoy pärast kohtumist Austraalias Brisbane'is toimunud G20 tippkohtumise raames ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 26.–27. juuni 2014. aasta järeldusi ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse president Junckeri 15. juuli 2014. aasta poliitilisi suuniseid uuele komisjonile „Euroopa uus algus: minu tegevuskava töökohtade loomiseks ning majanduskasvu, õigluse ja demokraatlike muutuste tagamiseks“ ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni 25. novembri 2014. aasta teatist komisjoni kolleegiumile Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse läbirääkimiste läbipaistvuse kohta (C(2014)9052) ⁽⁷⁾ ning komisjoni 25. novembri 2014. aasta otsuseid komisjoni liikmete ning organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate vahelisi kohtumisi käsitleva teabe avaldamise kohta (C(2014)9051) ning komisjoni peadirektorite ning organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjate vahelisi kohtumisi käsitleva teabe avaldamise kohta (C(2014)9048), Euroopa Liidu Kohtu otsuseid ja arvamusi (C-350/12 P, 2/13, 1/09) juurdepääsu kohta institutsioonide dokumentidele ning Euroopa Ombudsmani 6. jaanuari 2015. aasta otsust lõpetada omaalgatuslik uurimine (OI/10/2014/RA), mis puudutas seda, kuidas Euroopa Komisjon käsitleb teabenõudeid ja taotlusi dokumentidele juurdepääsuks (läbipaistvus),

⁽¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11103-2013-DCL-1/et/pdf>

⁽²⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/141920.pdf

⁽³⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/145906.pdf

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-14-1820_en.htm

⁽⁵⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-79-2014-INIT/et/pdf>

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_et.pdf

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/news/2014/docs/c_2014_9052_en.pdf

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- võttes arvesse ELi-USA energianõukogu 3. detsembri 2014. aasta ühisavaldust ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 2004. aastal kasutusele võetud ELi ühtset lähenemisviisi toiduohutusele („talust toidulauale“) ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 13. jaanuari 2015. aasta aruannet, milles käsitletakse veebipõhist avalikku konsultatsiooni investeeringute kaitse ning investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise kohta Atlandi-üleses kaubandus- ja investeerimispartnerluses (SWD(2015)0003),
- võttes arvesse kirjalikke ettepanekuid, mille EL esitas USAga peetavaks aruteluks Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse läbirääkimisvoorudes, eeskätt ettepanekuid, mille salastatuse on komisjon kustutanud ja mille ta on avaldanud, muu hulgas ELi kirjalikke seisukohti „TTIP regulatory issues – engineering industries“ ⁽³⁾, „Test-case on functional equivalence: proposed methodology for automotive regulatory equivalence“ ⁽⁴⁾ ja „Trade and sustainable development chapter/labour and environment: EU paper outlining key issues and elements for provisions in the TTIP“ ⁽⁵⁾, ning kirjalikke ettepanekuid tehniliste kaubandustõkete ⁽⁶⁾, sanitaar- ja fütosanitaarmedetete ⁽⁷⁾, tolli ja kaubanduse lihtsustamise ⁽⁸⁾, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ⁽⁹⁾, konkurentsivõimet käsitlevate võimalike sätete ⁽¹⁰⁾, riigiettevõtete ja eri- või ainuõiguse või privileegidega ettevõtjaid käsitlevate võimalike sätete ⁽¹¹⁾, toetusi käsitlevate võimalike sätete ⁽¹²⁾, vaidluste lahendamise kohta ⁽¹³⁾ ja regulatiivset koostööd käsitlevate esialgsete sätete kohta ⁽¹⁴⁾,
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse kohta, mis võeti vastu täiskogu 110. istungjärgul (11.–13. veebruar 2015), ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 4. juunil 2014 vastuvõetud arvamust „Atlandi-ülesed kaubandussuhted ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee seisukohad seoses koostöö tõhustamise ning ELi ja USA võimaliku vabakaubanduslepinguga“,
- võttes arvesse ECORYSi 28. aprillil 2014. aasta komisjonile esitatud algetapi lõpparuannet kaubanduse jätkusuutlikkuse mõjuhindangu kohta, millega toetatakse Euroopa Liidu ja USA laiaulatusliku kaubandus- ja investeerimislepingu läbirääkimisi („Trade Sustainability Impact Assessment on the Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) between the European Union and the United States of America“) ⁽¹⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 2015. aasta aruannet kaubandus- ja investeerimistõkete kohta (COM(2015)0127) ⁽¹⁶⁾,
- võttes arvesse üksikasjalikku hinnangut ELi-USA Atlandi-ülesest kaubandus- ja investeerimispartnerlusest käsitleva Euroopa Komisjoni mõjuhindangu kohta („EU-US Transatlantic Trade and Investment Partnership. Detailed Appraisal of the European Commission’s Impact Assessment“), mille Euroopa Poliitikauuringute Keskus avaldas Euroopa Parlamendi jaoks 2014. aasta aprillis,

⁽¹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2341_en.htm

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/information_sources/docs/from_farm_to_fork_2004_en.pdf

⁽³⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153022.pdf

⁽⁴⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153023.pdf

⁽⁵⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153024.pdf

⁽⁶⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153025.pdf

⁽⁷⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153026.pdf

⁽⁸⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153027.pdf

⁽⁹⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153028.pdf

⁽¹⁰⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153029.pdf

⁽¹¹⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153030.pdf

⁽¹²⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153031.pdf

⁽¹³⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153032.pdf

⁽¹⁴⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/february/tradoc_153120.pdf

⁽¹⁵⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/may/tradoc_152512.pdf

⁽¹⁶⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/march/tradoc_153259.pdf

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, eeskätt 23. oktoobri 2012. aasta resolutsiooni kaubandus- ja majandussuhete kohta Ameerika Ühendriikidega ⁽¹⁾, 23. mai 2013. aasta resolutsiooni ELi kaubandus- ja investeerimisläbirääkimiste kohta Ameerika Ühendriikidega ⁽²⁾ ning 15. jaanuari 2015. aasta resolutsiooni Euroopa Ombudsmani 2013. aasta tegevust käsitleva aastaaruande kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 4 ja artiklit 52,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit ning väliskomisjoni, arengukomisjoni, majandus- ja rahanduskomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni, õiguskomisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni, põhiseaduskomisjoni ja petitsioonikomisjoni arvamusi (A8-0175/2015),
- A. arvestades, et eksportkaubandus ja majanduskasv investeringute kaudu on peamised töökohtade loomist ja majanduskasvu hoogustavad tegurid, mis ei nõua valitsustepoolseid investeringuid;
- B. arvestades, et ELi sisemajanduse koguprodukt on suures osas sõltuv kaubandusest ja ekspordist ning SKPle tulevad kasuks kaubandus ja investeringud, mis põhinevad kindlatel eeskirjadel, ning arvestades, et ambitsioonikas ja tasakaalustatud leping USAga peaks toetama Euroopa taasindustrialiseerimist ning aitama saavutada 2020. aastaks seatud eesmärki suurendada Atlandi-ülese kauba- ja teenustevahetuse tugevdamise kaudu ELi tööstuses loodava SKP osakaalu 15 %-lt 20 %-le; arvestades, et see võib luua võimalusi eelkõige VKEdele, mikroettevõtjatele (vastavalt komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ sisalduvale määratlusele), klasteritele ja ettevõtlusvõrgustikele, kes kannatavad mittetariifsete tõkete tõttu ebaproportsionaalselt rohkem kui suuremad äriühingud, kuna viimased saavad mastaabisäästu, mis võimaldab neil kergemat juurdepääsu turgudele mõlemal pool Atlandi ookeani; arvestades, et leping maailma kahe suurima majandusbloki vahel võib aidata luua ülemaailmsel tasandil kasutusele võetavaid standardeid, norme ja eeskirju, millest võidakse ka kolmandad riigid ning mis hoiaks ära maailmakaubanduse edasise killustumise; arvestades, et suutmatus jõuda läbirääkimiste teel lepinguni võimaldab teistsuguste standardite ja väärtustega kolmandatel riikidel selle rolli üle võtta;
- C. arvestades, et üheksa Euroopa Liidu liikmesriiki on juba allkirjastanud kahepoolsed lepingud USAga, mille tõttu TTIP puhul saab toetuda heale tavale ja paremini üle saada takistustest, mida need liikmesriigid kogesid;
- D. arvestades, et viimase aja kriisid ELi piiridel ja sündmused kogu maailmas tõendavad vajadust investeerida ülemaailmsesse juhtimisse ning reeglitel ja väärtustel põhinevasse süsteemi;
- E. arvestades, et ülemaailmsete turgude aina suuremat omavahelist seotust –, on hädavajalik, et poliitikakujundajad kavandaksid ja edendaksid turgude koostoimet; arvestades, et nõuetekohased kaubanduseeskirjad ja tarbetute tõkete kaotamine on lisandväärtuse loomise jaoks väga olulised ning aitavad samal ajal säilitada ja arendada tugevat, konkurentsivõimelist ja mitmekesist tööstusbaasi Euroopas;
- F. arvestades, et ELi püüded tegeleda kliimamuutuse, keskkonnakaitse ja tarbijaohutuse probleemide lahendamiseks on ELi ettevõtjatele tekitanud suuri regulatiivseid kulusid ning sellega on kaasnud energiatoorme ja elektrienergia kõrged hinnad, ning need asjaolud võivad – kui neid TTIPs arvesse ei võeta – kiirendada ümberpaiknemist,

⁽¹⁾ ELT C 68 E, 7.3.2014, lk 53.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0227.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0009.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

deindustrialiseerimist ja töökohtade kadu, mis seab ohtu ELi taasindustrialiseerimise ja tööhõive eesmärgid, pannes löögi alla ka poliitilised eesmärgid, mida ELi regulatsioonide abil püütakse saavutada;

- G. arvestades, et hästi väljatöötatud kaubandusleping võiks aidata globaliseerumise võimalusi ära kasutada; arvestades, et tugeva ja ambitsioonika kaubanduslepingu puhul ei tohiks keskenduda üksnes tariifide ja mittetariifsete tõkete vähendamisele, vaid see peaks olema ühtlasi vahend, mis aitab kaitsta töötajaid, tarbijaid ja keskkonda; arvestades, et tugev ja ambitsioonikas kaubandusleping annab võimaluse luua raamistiku, tugevdada kooskõlas meie ühiste väärtustega regulatsiooni kõrgeima tasemeni välja, hoida sellega ära sotsiaalse ja keskkonnaalase dumpingu ning tagada kõrgetasemelise tarbijakaitse, arvestades ühist eesmärki, milleks on avatud konkurents võrdsetes tingimustes;
- H. arvestades, et kuigi ühised kõrged standardid teenivad tarbijate huve, tuleks tunnistada, et nende lähendamine on mõistlik ka äriühingute vaatepunktist, sest kõrgematest standarditest tulenevaid suuremaid kulusid kompenseerib suurem mastaabisääst 850 miljoni tarbijaga potentsiaalsel turul;
- I. arvestades, et varasemad kaubanduslepingud on toonud Euroopa majandusele märkimisväärset kasu, kuid Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse tegelikku mõju nii ELi kui ka USA majandusele on raske hinnata ja prognoosida, kuna läbirääkimised alles käivad ja uuringud annavad vastuolulisi tulemusi; arvestades, et TTIP üksinda ei lahenda ELis pikaajalisi struktuurseid majandusprobleeme ja nende põhjusi ning selles tuleks näha pigem ühte elementi ulatuslikumas töökohtade ja majanduskasvu loomise Euroopa strateegias, kusjuures ootused TTIP suhtes peaksid vastama eesmärkidele, mida läbirääkimistel püütakse saavutada;
- J. arvestades, et Venemaa embargo tagajärjed on selgelt näidanud põllumajanduse püsivat geopoliitilist tähtsust ning seda, kui oluline on omada juurdepääsu paljudele eri põllumajandusturgudele ning kui vajalikud on tugevad ja strateegilised partnerlused usaldusväärsete kaubanduspartneritega;
- K. arvestades, et Euroopa põllumajanduse jaoks on oluline tagada vastastikku kasulik kaubanduslepe USAga, et parandada ELi positsiooni ühe peamise osalisena maailmaturul, ilma et sellega ohustataks Euroopa põllumajandustoodete praegusi kvaliteedinõudeid ja nende parandamist tulevikus, säilitades samas Euroopa põllumajandusmudeli ja tagades selle majandusliku ja sotsiaalse elujõulisuse;
- L. arvestades, et kauba- ja investeringutevood ei ole omaette eesmärk ning kaubanduslepingu mõõdupuuks on tavakodanike, töötajate ja tarbijate heaolu ning majanduskasvu ja töökohtade loomist edendavatele äriühingutele pakutavad suuremad võimalused; arvestades, et TTIP peaks olema niisugustele nõuetele vastava hea kaubanduslepingu eeskuju, et me saaksime seda tulevikus kasutada näidisena muude kaubanduspartneritega peetavatel läbirääkimistel;
- M. arvestades, et kvaliteetse tulemuse saavutamiseks on läbirääkimistel nõutav teatav konfidentsiaalsus ning et piiratud läbipaistvus varasematel läbirääkimistel on viinud puudujääkideni läbirääkimisprotsessi demokraatliku kontrolli osas;
- N. arvestades, et president Juncker on oma poliitilistes suunistes selgelt korranud, et soovib tasakaalustatud ja mõistlikku kaubanduslepingut Ameerika Ühendriikidega ning et – kuigi EL ja USA saavad astuda üksteise tootestandardite tunnustamises või Atlandi-üleste standardite väljatöötamises olulise sammu edasi – EL ei too ohvriks oma (toidu) ohutus-, tervishoiu-, loomatervise, sotsiaal-, keskkonna- ja andmekaitse standardeid ning kultuurilist mitmekesisust; tuleb meelde, et toiduohutuse, eurooplaste isikuandmete kaitse ja üldhuviteenuste küsimustes läbirääkimistel mõõndusi ei tehta, välja arvatud juhul, kui eesmärk on saavutada kõrgem kaitsetase;
- O. arvestades, et oluline on tagada nn Safe Harbori ja andmekaitset käsitleva raamlepingu üle peetavate läbirääkimiste lõpuleviimine rahuldavate tulemustega;
- P. arvestades, et president Juncker on oma poliitilistes suunistes ühtlasi selgelt märkinud, et ei kavatse leppida sellega, et investeringutega seotud vaidlustes piiravad liikmesriikide kohtute pädevust erikorrad; arvestades, et nüüd, kui investeringute kaitset ning investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamist Atlandi-üleses kaubandus- ja investeerimispartnerluses käsitleva avaliku konsultatsiooni tulemused on kättesaadavad, peavad ELi kolm institutsiooni kodanikuühiskonna ja äri sektoriga arvamusi vahetades ja tähelepanekuid arvesse võttes eraldi ja koos arutelusid parima viisi üle, kuidas saavutada investeringute kaitse ja investorite võrdne kohtlemine ning tagada sealjuures riikide reguleerimisõigus;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- Q. arvestades, et Euroopa Parlament toetab täielikult nõukogu otsust kaotada läbirääkimisjuhiste salastatus, samuti komisjoni läbipaistvusalgatust; arvestades, et kogu Euroopas toimuv elav avalik arutelu Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse üle on näidanud, et TTIP läbirääkimisi tuleb pidada läbipaistvamalt ja kaasavamalt, võttes arvesse Euroopa kodanike väljendatud muresid ning teavitades üldsust läbirääkimiste tulemustest;
- R. arvestades, et USA ja ELi vahelised kõnelused on kestnud alates 2013. aasta juulist, kuid praeguseni ei ole ühises tekstis kokku lepitud;
- S. arvestades, et TTIP kujuneb eeldatavasti segalepinguks, mille peavad ratifitseerima Euroopa Parlament ja kõik 28 ELi liikmesriiki;
1. on arvamusel, et EL ja USA on peamised strateegilised partnerid; rõhutab, et Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus (TTIP) on ELi ja USA viimase aja projektidest kõige olulisem ning see peaks elavdama Atlandi-ülest partnerlust tervikuna, mitte ainult kaubanduse valdkonda; rõhutab, et lepingu edukas sõlmimine on suure poliitilise tähtsusega;
 2. annab komisjonile käimasolevate Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse läbirääkimistega seoses järgmised soovitusel:
- a) seoses kohaldamisala ja laiema kontekstiga
- i) tuleb tagada, et Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) üle peetavate läbipaistvate läbirääkimiste tulemusel sõlmitakse ambitsioonikas, laiahaardeline ja tasakaalustatud ning kõrgetasemeline kaubandus- ja investeerimisleping, mis aitab edendada jätkusuutlikku majanduskasvu, tuues kõigile liikmesriikidele ühist kasu ning vastastikust kasu partneritele, aitab tõsta rahvusvahelist konkurentsivõimet ja luua ELi äriühingutele, eeskätt VKEdele, uusi võimalusi, toetab kvaliteetsete töökohtade loomist Euroopa kodanikele ning toob otsest kasu Euroopa tarbijatele; lepingu sisu ja rakendamine on läbirääkimiste kiirusest olulisem;
 - ii) tuleb rõhutada, et kuigi Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse läbirääkimised hõlmavad läbirääkimisi kolme peamise valdkonna üle – vastastikuse turulepääsu ulatuslik parandamine (kaupade, teenuste, investeeringute ja riigihangete puhul kõikidel valitsemise tasanditel), mittetariifsete tõkete vähendamine ja õigusraamistike kooskõla suurendamine ning ühiste eeskirjade väljatöötamine ülemaailmse kaubanduse ühiste probleemide ja võimaluste käsitlemiseks –, on kõik need valdkonnad võrdselt olulised ja need tuleb võtta laiaulatuslikku paketti; Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus peaks olema ulatuslik ja siduv kõikidel valitsemistasanditel mõlemal pool Atlandi ookeani ning lepinguga peaks kaasnema kestev tegelik vastastikune turu avatus ja kohapealne kaubanduse lihtsustamine ning selles tuleks pöörata erilist tähelepanu suurema Atlandi-ülese koostöö saavutamise struktuursetele meetmetele, järgides samal ajal õiguslaseid standardeid ja kaitstes tarbijaid ning takistades sotsiaalset, maksu- ja keskkonnaalast dumpingut;
 - iii) tuleb meeles pidada ELi ja USA majanduslike suhete ja eeskätt TTIP strateegilist tähtsust ka võimalusena edendada eeskirjadepõhises raamistikus kinnistatud põhimõtteid ja väärtusi, mida EL ja USA jagavad ja hindavad, ning ülemaailmse kaubanduse, investeeringute ja kaubandusega seotud küsimustes tuleb kujundada ühine lähenemisviis ja arusaam, nt kõrged standardid, normid ja eeskirjad, eesmärgiga töötada välja laiaulatuslikum Atlandi-ülese tegevuse kontseptsioon ja ühised strateegilised eesmärgid; tuleb silmas pidada, et Atlandi-ülese turu suurust arvestades annab TTIP võimaluse kujundada ja reguleerida rahvusvahelist kaubanduskorda, et tagada mõlema bloki õitseng ühendatud maailmas;
 - iv) arvestades eelkõige viimase aja positiivseid arengusuundumusi WTOs, tuleb tagada, et USAga sõlmitav leping oleks vaheaste laiemate kaubandusläbirääkimiste alustamiseks, mitte WTO protsessi ennetav või sellele vastu töötav; kahe- ja mitmepoolseid kaubanduslepinguid tuleks üldjoontes pidada paremuselt teiseks võimaluseks, mis ei tohi takistada püüdeid märkimisväärsete edusammude tegemiseks mitmepoolsel tasandil; TTIP puhul tuleb tagada sünergia muude praegu läbirääkimiste etapis olevate kaubanduslepingutega;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- v) tuleb silmas pidada, et ELi toimimise lepingus on ELi kaubanduspoliitika määratletud olulise osana liidu üldisest välistegevusest ja sellest tulenevalt tuleb hinnata lõpliku lepingu mõjusid, tunnistades võimalusi, nagu lihtsam juurdepääs turule tänu ühistele Atlandi-ülestele standarditele, ja riske, nagu kaubavahetuse ümbersuunamine arengumaadest tariifsete soodustuste kadumise tõttu;
- vi) tagamaks, et lepinguga austatakse täielikult ELi põhiõiguste standardeid, tuleb lisada õiguslikult siduv ja peatav inimõiguste klausel, mis on tavapärane osa ELi ja kolmandate riikide vahelistes kaubanduslepingutes;

b) seoses turulepääsuga

- i) tuleb tagada, et turulepääsu pakkumine eri valdkondades on vastastikune, võrdselt ulatuslik ja arvestab mõlema poole ootustega, tuleb toonitada, et nende valdkondade kohta tehtud eri ettepanekud peavad olema tasakaalustatud;
- ii) tuleb püüda kaotada kõik tollimaksud, võttes samas arvesse, et mõlemal poolel on arvukalt tundlikke põllumajandus- ja tööstustooted, mille täieliku loendi osas tuleb läbirääkimisprotsessis kokkuleppele jõuda; tuleb kõige tundlikumate toodete osas ette näha kohased üleminekuajad ja kvoodid ja mõnel üksikul juhul sellised tooted välja jätta, võttes arvesse tõsiasja, et paljudel juhtudel on ELi eeskirjade tõttu nende toodete tootmiskulud ELis suuremad;
- iii) nagu läbirääkimisvolitustes selgelt ette nähtud, tuleb lisada leppesse kaitseklausel, mida kohaldatakse juhul, kui tekib oht, et mingi konkreetse toote import võib kahjustada omamaist tootmist, viidates eraldi toidutoomisele ning suure energiakasutusega ja süsinikdioksiidi lekkuga keemia-, tooraine- ja terasetööstuse sektoritele ELis;
- iv) tuleb meeles pidada, et ELil kui maailma suurimal kaubandusblokil on olulised aktiivsed huvid ülimalt spetsialiseerunud teenuste sektoris, näiteks tehnika- ja muude kutseteenuste, telekommunikatsiooni-, finants- ja transporditeenuste sektoris;
- v) tuleb laiendada teenuste turulepääsu nn hübriidloendi põhimõtte kohaselt, kasutades turulepääsuks nn positiivseid loendeid, mille alusel nimetatakse sõnaselgelt teenused, mille turg avatakse välisäriühingutele, ning välistatakse uued teenused, tagades samas, et võimalikud kavandatud meetmete rakendamiskeelud ja sillaklauslid kehtivad üksnes mittediskrimineerivate sätete suhtes ning võimaldavad piisavat paindlikkust, et viia üldist majandushuvi pakkuvad teenused tagasi riikliku kontrolli alla ning võtta arvesse uute ja innovatiivsete teenuste tekkimist ja kasutada riigisisises korras nn negatiivse loendi põhimõtet;
- vi) läbirääkimiste käigus tuleks tõsiselt tegeleda praeguste piirangutega, mille USA on Euroopa äriühingutele kehtestanud mere- ja õhustransporditeenuste valdkonnas tulenevalt USA õigusaktidest, nagu Jonesi akt (Jones Act), välismaiseid süvendustööde ettevõtjaid käsitlev akt (Foreign Dredging Act), föderaalne lennundusseadus (Federal Aviation Act) ja USA lennukabotaaži seadus (Air Cabotage law), ning seoses kapitalipiirangutega välismaisele osalusele lennuettevõtetes, mis takistavad tõsiselt ELi äriühingute turulepääsu ning innovatsiooni USAs eneses, ning need piirangud tuleks kõrvaldada;
- vii) tuleb tugineda ühisavaldusele, mis kajastab läbirääkijate selget otsust jätta Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse kohaldamisalast välja praegused ja tulevased üldhuviteenused ning üldist majandushuvi pakkuvad teenused (sealhulgas, kuid mitte ainult vesi, tervishoid, sotsiaalteenused, sotsiaalkindlustussüsteemid ja haridus), tagamaks, et riigi ja vajaduse korral kohalikele asutustele jääks täielik õigus kehtestada, võtta vastu, jätta jõusse või tunnistada kehtetuks mis tahes meetmeid, mis on seotud avalike teenuste tellimise, korraldamise, rahastamise ja pakkumisega, nagu on ette nähtud aluslepingutes ja ELi läbirääkimisvolitustes; niisugust väljajätu tuleks kohaldada sõltumata sellest, kuidas neid teenuseid pakutakse ja rahastatakse;
- viii) tuleb teha suuri pingutusi, et tagada kutse kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine, luues eelkõige õigusraamistiku, kus osariikidel on selles valdkonnas reguleerimisvolitused, et võimaldada ELi ja USA

Kolmapäev, 8. juuli 2015

oskustöölisel töötada kummalgi pool Atlandi ookeani ning hõlbustada investorite, oskustöölise, kõrgelt kvalifitseeritud töötajate ja tehnikute liikuvust ELi ja USA vahel Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerlusega hõlmatud sektorites;

- ix) tuleb meeles pidada, et viisalihtsustus on Euroopa teenuseosutajate ja kaubatarnijate jaoks üks peamine kõnealuse lepingu eeliste kasutamise element, ning läbirääkimiste raames tuleb USA-le avaldada suuremat poliitilist survet, et see tagaks täieliku vastastikuse viisavabaduse ja võrdse kohtlemise kõikidele ELi liikmesriikide kodanikele, nii et neid ei diskrimineeritaks pääsul USAsse;
- x) tuleb ühendada finantsteenuste turulepääsu käsitlevad läbirääkimised ja finantseeskirjade lähendamine kõrgeimal tasemel, et toetada vajalike eeskirjade kehtestamist ja kokkusobivust eesmärgiga tugevdada finantsstabiilsust, tagada piisav kaitse finantstoodete ja -teenuste tarbijatele ning toetada seniseid koostööpüüdeid muudel rahvusvahelistel foorumitel, nagu Baseli pangajärevalve komitee ja finantsstabiilsuse nõukogu; tuleb tagada, et need koostööpüüded ei piiraks ELi ja liikmesriikide reguleerimis- ja järelevalvealast suveräänsust, sealhulgas nende võimet keelustada teatavaid finantstooted ja -tegevusi;
- xi) ELi, selle liikmesriikide ja USA vahel tuleb sisse seada tõhustatud koostöö, sealhulgas mehhanismid tõhusama rahvusvahelise koostöö tegemiseks eesmärgiga kehtestada kõrgemad üleilmsed finants- ja maksualase kuritegevuse ning korruptsiooni vastased standardid;
- xii) tuleb tagada, et andmevoogude liberaliseerimine, eeskätt e-kaubanduse ja finantsteenuste valdkonnas, ei seaks ohtu andmekaitset käsitlevat ELi õigustikku, samas tuleb tunnustada andmevoogude tähtsust Atlandi-ülese kaubanduse ja digitaalmajanduse alustalana; keskse tähtsusega punktina tuleb lisada laiaulatuslik ja üheselt mõistetav horisontaalne iseseisev säte, mis põhineb teenustekaubanduse üldlepingu (GATS) XIV artiklil ning millega jäetakse kehtiv ja tulevane ELi isikuandmete kaitse alane õigusraamistik lepingust välja, seadmata tingimusi, et see peab olema kooskõlas TTIP muude osadega; läbirääkimisi isikuandmete vooge käsitlevate sätete üle tuleb pidada üksnes juhul, kui andmekaitsealaste eeskirjade täielik kohaldamine on tagatud ja sellest peetakse kinni kummalgi pool Atlandi ookeani, samuti tuleb teha koostööd USAga, et ergutada kolmandaid riike võtma maailmas vastu samalaadseid kõrgeid andmekaitsealaseid standardeid;
- xiii) tuleb meeles pidada, et seni, kuni USA ei ole massilist jälgimistegevust täielikult loobunud ning kuni ei leita ELi kodanike andmekaitseõiguste, sh haldus- ja õiguskaitse asjus sobivat lahendust, säilib oht, et Euroopa Parlament ei anna lõplikule TTIP lepingule nõusolekut, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni⁽¹⁾ punktis 74;
- xiv) tuleb tagada, et täielikult taastuks ELi ja USA vastastikune usaldus, mida massilise jälgimistegevusega seotud skandaalid on kahjustanud;
- xv) tuleb lisada nõudlik konkurentsi käsitlev peatükk, millega tagataks, et eeskätt digitaalvaldkonnas järgitakse nõuetekohaselt Euroopa konkurentsiõigust; tuleb tagada, et erasektori äriühingutel oleks võimalik õiglastel tingimustel konkureerida riigi omanduses või riigi kontrolli all olevate äriühingutega; tuleb tagada, et erasektori äriühingutele antavaid riigi toetusi reguleeritaks ja et nende suhtes kohaldataks läbipaistvat kontrollisüsteemi;
- xvi) tuleb nõuda digitaalmajanduse (mis oma olemuselt on ülemaailmne, aga mille peamised tugipunktid asuvad ELis ja USAs) valdkonna avatud konkurentsi ja arendamist; läbirääkimistel tuleb rõhutada, et digitaalmajandus peab Atlandi-ülesel turul olema keskse tähtsusega, peab aitama võimendada maailmamajandust ja rohkem avada ülemaailmseid turge;
- xvii) seoses infoühiskonna- ja telekommunikatsiooniteenustega tuleb meeles pidada, et äärmiselt oluline on TTIPga tagada teenuseid osutavatele ELi ettevõtjatele vastastikkusele tuginedes võrdsed tingimused koos võrdse ja läbipaistva juurdepääsuga USA turule ning näha USA teenuseosutajatele ette kohustus austada ja järgida Euroopas või Euroopa klientidele teenuseid osutades kõiki asjaomaseid tööstusharu ja tooteohutuse standardeid ning tarbijaõigusi;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0230.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- xviii) lepingus tuleb kogu lepingu suhtes kohaldatava õiguslikult siduva üldklausli abil täielikus kooskõlas UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooniga tagada, et lepinguosalistele jääb õigus võtta vastu või jätta jõusse mis tahes meetmeid (eelkõige reguleerivaid ja/või finantsmeetmeid) kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse kaitseks või edendamiseks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud asjakohaste artiklitega, samuti meedia vabaduse ja mitmekesisuse kaitseks, sõltumata kasutatavast tehnoloogiast või leviplatvormist, ning pidades meeles, et liikmesriikide poolt Euroopa Komisjonile antud volitustest on audiovisuaalmeedia teenused selgesõnaliselt välja jäetud;
- xix) tuleb täpsustada, et ükski lepingu säte ei mõjuta ELi või ELi liikmesriikide õigust toetada kultuurisektorit ning kultuuri-, haridus-, audiovisuaal- ja pressiteenuseid ja anda neile rahalist toetust;
- xx) tuleb kinnitada, et TTIP lepingust tulenevad kohustused ei ohusta kindlaksmääratud raamatuhinna süsteemi ega ajalehtede ja ajakirjade hinnakokkuleppeid;
- xxi) tagada üldklausliga ELi liikmesriikidele õigus võtta vastu või säilitada mis tahes meetmeid seoses kõigi selliste haridus- ja kultuuriteenuste osutamisega, mis on kasumit mittetaotlevad ja/või mida rahastab mingis ulatuses avalik sektor või mis saavad mis tahes vormis riigiabi, ning tagada, et erasektori rahastatavad välismaised teenuseosutajad vastavad kodumaiste teenuseosutajatega samaväärsetele kvaliteedi- ja akrediteerimisnõuetele;
- xxii) võttes arvesse Euroopa äriühingute, eelkõige VKEde suurt huvi saavutada mittediskrimineeriv juurdepääs USA riigihankelepingutele nii föderaalset kui ka sellest madalamal tasandil, näiteks ehitusteenuste, tsiviilehituse, transpordi ja energeetika infrastruktuuri ning kaupade ja teenuste valdkonnas, tuleb riigihankeid käsitleva peatüki suhtes järgida ambitsioonikat lähenemisviisi, pidades seejuures kinni selle peatüki vastavusest uutele ELi riigihangete ja kontsessioonilepingute direktiividele, et kooskõlas vastastikkuse põhimõttega kaotada suur erinevus, mis praegu esineb mõlemal pool Atlandi ookeani kõnealuse kahe riigihangete turu avatuse määra osas, muutes USA turu (mida siiani reguleeritakse 1933. aasta Ameerika toodete eelistamist käsitleva aktiga „Buy American Act“) märkimisväärselt avatumaks nii föderaalset kui ka sellest madalamal tasandil ning tuginedes kohustustele, mis võeti lepingus riigihangete kohta (Agreement on Government Procurement – GPA), ning kaotades piirangud, mida kohaldatakse praegu Ameerika Ühendriikides ühtviisi föderaalset, riigi ja kohalikul tasandil; tuleb luua mehhanismid, millega tagatakse USA föderaalvõimude võetud kohustuste täitmine kõikidel poliitilistel ja haldustasanditel;
- xxiii) tuleb tagada, et USA suurendaks oma territooriumil kehtiva otsustamisprotsessi läbipaistvust eesmärgiga luua avatud, mittediskrimineerivad ja prognoositavad menetlusnõuded, millega tagatakse ELi ja USA äriühingute, eelkõige VKEde puhul võrdne juurdepääs riigihankelepingute pakkumuste esitamisele;
- xxiv) tuleb soodustada ELi ja USA koostööd rahvusvahelisel tasandil, et edendada kõikidel föderaalsetel ja nendest madalamatel valitsemistasanditel riigihangete puhul ühiseid jätkusuutlikkuse standardeid, muu hulgas hiljuti läbivaadatud riigihankeid käsitleva lepingu rakendamisel; ühtlasi tuleb soodustada seda, et ettevõtted võtaksid vastu ja järgiksid sotsiaalse vastutuse standardeid, mis põhinevad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suunistel rahvusvahelistele ettevõtetele;
- xxv) tuleb tagada USA osariikide kaasamine läbirääkimisprotsessi, et saavutada olulisi tulemusi USA riigihankelepingute avamisel ELi ettevõtjatele;
- xxvi) riigihankemenetlustes tuleb arvestada kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tundlikkust ning võtta arvesse 2013. aastal toimunud Euroopa Ülemkogu kaitseteemalisel kohtumisel riigipeade ja valitsusjuhtide kehtestatud eesmärged edendada Euroopa julgeoleku- ja kaitseturu ning Euroopa kaitsektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (EDTIB) loomist;
- xxvii) tuleb tagada, et läbirääkimistel päritolureeglite üle püütakse kooskõlastada ELi ja USA lähenemisviisi ning kehtestada tulemuslikud päritolureeglid, mis aitaks vältida päritolureeglite õõnestamist muude lepingutega, läbirääkimistes tuleb näha võimalust selles suunas edasi liikuda, et kehtestada ühised standardid toodete päritolu kohustuslikuks märkimiseks; arvestades ELi ja Kanada vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu

Kolmapäev, 8. juuli 2015

läbirääkimiste lõpetamist ning ELi ja Mehhiko vahelise vabakaubanduslepingu võimalikku uuendamist, tuleb arvesse võtta kumuleerumise võimalust ja ulatust; siiski tuleb meeles pidada, et TTIP eesmärk on hõlbustada USAs ja ELis toodetud kaupadega kauplemist ja mitte lubada importi kolmandatest riikidest, seepärast tuleks igal üksikjuhul eraldi kaaluda teatud toodete väljajätmist ning igasugune kumulatsioon tuleks välistada tundlike sektoritega seoses;

xxviii) tuleb tagada, et TTIP oleks avatud leping, ning otsida mooduseid, kuidas toimuvast aktiivsemalt teavitada hinnatud partnereid, kes on huvitatud TTIP läbirääkimistest, sest on sõlminud tolliliidu lepingu kas ELi või USAga;

c) seoses regulatiivse koostöö ja sidususe ning mittetariifsete tõketega

i) tuleb tagada, et regulatiivse koostöö peatükiga edendatakse läbipaistvat, tõhusat ja konkurentsi soodustavat majanduskeskkonda, mistarvis tuleks kindlaks teha võimalikud tulevased mittetariifsed kaubandustõkked, mis ebaproportsionaalselt mõjutavad VKEsid, ja neid vältida, ning et lihtsustatakse kaubandust ja investeerimist, töötades samal ajal välja ja tagades tervise ja ohutuse valdkonnas võimalikult kõrge kaitsetaseme kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud ettevaatuspõhimõttega ning õigusaktidega, mis käsitlevad tarbija-, töötajate ja keskkonnakaitset ja loomade heaolu, aga ka ELi kultuurilise mitmekesisuse valdkonnas; sõltumatut reguleerimispädevust täielikult järgides tuleb toetada reguleerivate asutuste vahelise struktureeritud dialoogi ja koostöö sisseadmist võimalikult läbipaistval viisil ja huvirühmade kaasamisel; lisada tuleb reguleerimise sidususe ja läbipaistvusega seotud horisontaalsed küsimused, et välja töötada ja rakendada kaupasid ja teenuseid käsitlevad eeskirjad, mis oleksid toimivad, kulutõhusad ja paremini ühitatavad; mõlema poole läbirääkijad peavad, tuginedes kogemustele, mida paljude aastate vältel on saadud mitmesugustel foorumitel, sealhulgas Atlandi-üleses majandusnõukogus ja kõrgetasemelisel õiguslase koostöö foorumil peetud aruteludel, kindlaks tegema ja selgelt välja ütleva, missugused tehnilised menetlused ja standardid on esmatähtsad ning mille suhtes ei saa järeleandmisi teha, mille jaoks võib leida ühiseid lahendusi, missugustes valdkondades on soovitatav rakendada ühistel kõrgetel standarditel põhinevat vastastikust tunnustamist ja tugevat turujärelevalve süsteemi ning missugustes valdkondades on võimalik ainult parem teabevahetus, ühtlasi tuleb hoolt kanda selle eest, et leping ei mõjutaks standardeid, mis tuleb veel kehtestada valdkondades, kus USA õigusaktid või standardid on väga erinevad ELiga võrreldes, näiteks kehtiva (raam)õigusakti (nagu REACH) rakendamine või uute seaduste vastuvõtmine (nt kloonimine) või tulevased määratlused, mis mõjutavad kaitsetaset (nt sisesekretsioonisüsteemi kahjustavad kemikaalid); tuleb tagada, et TTIPs sisalduvate regulatiivse koostöö sätetega ei kehtestataks menetluslikke nõudeid lepingust mõjutatavate liidu õigusaktide vastuvõtmiseks ega nähtaks ette kohtulikult kaitstavaid õigusi sellega seoses;

ii) läbirääkimistel sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete ning tehniliste kaubandustõketega seotud meetmete üle tuleb lähtuda sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete ning tehniliste kaubandustõkete mitmepoolsete kokkulepete peamistest põhimõtetest ning kaitsta Euroopa sanitaar- ja fütosanitaarstandardeid ja menetlusi; esmajärjekorras tuleb püüda kõrvaldada ülemääraselt koormavad sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed, sealhulgas seonduvad impordiprotseduurid, või neid märkimisväärselt vähendada; eelkõige tuleb tagada, et eelnevaid heakskiite, kohustuslikke protokolle või tollivormistuseelseid kontrole ei kohaldata alalise impordimeetmena; tuleb saavutada suurem läbipaistvus ja avatus, samaväärsete standardite vastastikune tunnustamine, parimate tavade vahetamine, reguleerivate asutuste ja huvirühmade dialoogi tihendamine ja koostöö tõhustamine standardeid kehtestavates rahvusvahelistes asutustes; läbirääkimistes sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete ning tehniliste kaubandustõketega seotud meetmete üle tuleb tagada, et mitte mingil viisil ei kahjustata kõrgeid standardeid, mis on kehtestatud selleks, et tagada toiduohutus ning inimeste, loomade või taimede elu või tervis ELis;

iii) arvesse võtta, et valdkondades, kus ELil ja USA-l on väga erinevad normid, kokkulepet ei tule, näiteks sellistes valdkondades nagu tervishoiuteenused, GMod, hormoonide kasutamine veisekasvatusektoris, REACH ja selle rakendamine ning põllumajandusloomade kloonimine, ning nendes küsimustes läbirääkimisi mitte pidada;

iv) tuleb ergutada USAd kaotama ELi loomalihaimporti keelu;

v) horisontaalse regulatiivse koostöö peatükiga seoses tuleb edendada kahepoolset reguleerivat koostööd, et vältida tarbetuid erinevusi eelkõige uute tehnoloogiate ja teenuste vallas, mis oleks kasulik Euroopa ja USA konkurentsivõimet ja tarbijate valikuid silmas pidades; selleks tuleb parandada teabevahetust ning soodustada rahvusvaheliste õigusaktide vastuvõtmist ja rakendamist, järgides subsidiaarsuse põhimõtet ning tuginedes

Kolmapäev, 8. juuli 2015

edukatele rahvusvahelistele pretsedentidele, nagu ISO standardid või tegevus ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) sõidukite eeskirjade ühtlustamise ülemaailmse foorumi (WP.29) raames; tuleb meeles pidada, et lepingu üks kõige olulisemaid saavutusi oleks võimalikult paljude sõidukiohutuseeskirjade samaväärsuse tunnustamine tõendatud samaväärse kaitsetaseme alusel; tuleb tagada, et iga õigusakti eelnevas mõjuhinnangus tuleks lisaks kaubandusele ja investeringutele avalduvale mõjule hinnata ka mõju tarbijatele ja keskkonnale; edendada tuleb regulatsioonide kooskõla, kahjustamata seejuures õiguspäraseid regulatiivseid ja poliitilisi eesmärke ning ELi ja USA seadusandjate pädevusi;

- vi) eesmärgiks tuleb seada tooteohutuse kõrge taseme tagamine kogu liidus, hoides samal ajal eelkõige madala riskiasemega toodete puhul ära testimise tarbetu dubleerimise, mille tõttu raisatakse vahendeid;
- vii) käsitleda tuleb WTO kaubanduse lihtsustamise lepinguga hõlmamata küsimusi tolli valdkonnas ning rõhutada, et halduskoormuse kaotamiseks tuleb tolli ning piiridega seotud poliitika ja tegevuse puhul püüda jõuda maksimaalselt suure regulatiivse vastavuseni;
- viii) edaspidise regulatiivse koostöö raames tuleb selgelt kindlaks määrata, missugused meetmed on seotud tehniliste kaubandustõkete ning dubleeriva või üleliigse halduskoormuse ja vastavate toimingutega ning missugused on seotud põhiliste standardite ja eeskirjade või menetlustega, mis teenivad avaliku poliitika eesmärki;
- ix) tulevase koostööraamistiku loomisel tuleb täielikult austada mõlemal pool Atlandi ookeani kehtestatud õigusraamistikke ning Euroopa Parlamendi rolli ELi otsustamisprotsessis ja parlamendi demokraatlikku kontrolli ELi õigusloomeprotsessi üle, tagades samal ajal ülisuure läbipaistvuse ja pöörates tähelepanu huvirühmade tasakaalustatud kaasamisele õigusakti ettepaneku väljatöötamise raames toimuvatesse konsultatsioonidesse ning sellele, et mitte tekitada viivitusi Euroopa õigusloomeprotsessis; täpsemalt tuleb kindlaks määrata regulatiivse koostöö organi roll, koosseis ja õiguslik staatus, võttes arvesse asjaolu, et selle organi soovitude mis tahes otsene ja kohustuslik kohaldamine tähendaks aluslepingutes sätestatud seadusandlike menetluste rikkumist; jälgida tuleb ka seda, et täielikult säiliks riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste suutlikkus teostada seadusandlikku pädevust oma poliitikavaldkondades, eelkõige sotsiaal- ja keskkonnapoliitikas;

d) seoses eeskirjadega

- i) läbirääkimised turulepääsu ja regulatiivse koostöö üle tuleb ühendada ambitsioonikate eeskirjade ja põhimõtete kehtestamisega, seejuures tuleb aga arvestada iga samba raames esinevaid tundlikke teemasid, mille hulka kuuluvad näiteks sellised küsimused nagu säästev areng, energia, VKEd, investeringud ja riigi omandis olevad äriühingud;
- ii) tuleb tagada, et säästva arengu peatükk oleks siduv ja jõustatav ning et selle eesmärk oleks Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kaheksa põhikonventsiooni ja nende sisu, ILO inimväärse töö tagamise suuniste ja põhiliste rahvusvaheliste keskkonnalepingute täielik ja tulemuslik ratifitseerimine, rakendamine ja jõustamine; sätetega tuleb püüda veelgi parandada töö- ja keskkonnastandardite kaitsetaset; ulatuslik kaubanduse ja säästva arengu peatükk peab hõlmama ka ettevõtja sotsiaalse vastutuse eeskirju, mis põhinevad Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suunistel rahvusvahelistele ettevõtjatele, ning selgelt struktureeritud dialoogi kodanikuühiskonnaga;
- iii) tuleb tagada, et töö- ja keskkonnastandardid ei piirduks üksnes kaubanduse ja säästva arengu peatükiga, vaid sisalduksid samamoodi ka lepingu teistes osades, nagu investeringud, teenuskaubandus, regulatiivne koostöö ja riigihanked;
- iv) tuleb tagada, et töö- ja keskkonnastandardid muudetakse jõustatavaks, kasutades ära nii ELi kui ka USA sõlmitud kehtivate vabakaubanduslepingute ja siseriikliku õiguse häid kogemusi; tuleb tagada, et töösätete rakendamise ja täitmise suhtes kohaldatakse tõhusat järelevalvet, kaasates sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna esindajad, ning üldist, kogu lepingule kehtivat vaidluste lahendamise mentlust;
- v) tuleb täielikult siseriiklikku õigust järgides tagada, et töötajatel, kes on tööl Atlandi-ülestes ettevõtetes, mis on registreeritud ELi liikmesriigi õiguse kohaselt, on kooskõlas Euroopa tööõukogu direktiiviga juurdepääs teabele ja konsulteerimisele;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- vi) tuleb tagada, et TTIP majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju uuritakse eelnevalt, kasutades ka põhjalikku ja objektiivset kaubanduse jätkusuutlikkuse mõjuhinnangut, järgides seejuures täielikult ELi direktiivi jätkusuutlikkuse mõjuhinnangu kohta, ning et sellesse kaasatakse selgelt ja struktureeritult kõik asjaomased huvirühmad, kaasa arvatud kodanikuühiskond; palub komisjonil läbi viia võrdlevad põhjalikud mõju-uuringud iga liikmesriigi kohta ning ELi sektorite ja USA vastavate sektorite konkurentsivõime hindamise, et prognoosida töökohtade kadumist ja lisandumist mõjutatud sektorites igas liikmesriigis, kusjuures kohanemiskulud võiks osaliselt katta ELi ja liikmesriigi poolse rahastamisega;
- vii) tuleb jääda kindlaks eesmärgile pühendada eraldi peatükk energiale, sealhulgas tööstuslikule toorainele; tuleb tagada, et läbirääkimiste käigus uurivad mõlemad pooled energiaekspordi hõlbustamise viise, nii et TTIPga kaotataks kõik kahe kaubanduspartneri vahelised kehtivad ekspordipiirangud või -tõkked seoses kütustega, sh veeldatud maagaasi ja toornaftaga, et luua konkurentsivõimeline, läbipaistev ja mittediskrimineeriv energiaturg, mis toetaks energiaallikate mitmekesistamist, aitaks kaasa varustuskindlusele ja energiahindade langetamisele, seejuures tuleb rõhutada, et see energiapeatükk peab sisaldama selgeid tagatisi, et ELi keskkonnastandardeid ja kliimaalaseid eesmärke ei tohi kahjustada; tuleb soovitada, et EL ja USA oma koostöö raames kaotaksid kommertslenkundusele kehtiva kütusemaksuvabastuse vastavalt G20 riikide kohustusele lõpetada järk-järgult fossiilkütuste toetamine;
- viii) tuleb tagada, et ühegi lepinguga ei mõjutata partnerite õigust teostada ja reguleerida energiaallikate uurimist, kasutuselevõttu ja tootmist, ent kui kasutuselevõtt on otsustatud, kohaldatakse mittediskrimineerimise põhimõtet; tuleb meeles pidada, et vastavalt ettevaatuspõhimõttele ei tohiks ükski lepingusäte kahjustada õiguspäraseid, mittediskrimineerivaid ja demokraatlikke otsuseid energiatootmisega seoses; tuleb tagada, et nii ELi kui ka USA ettevõtjatele oleks tagatud mittediskrimineerival alusel juurdepääs toorainetele ja energiale, ning järgida tuleb energiatoodete kvaliteedistandardeid, sealhulgas selliseid standardeid, mis on seotud energiatoodete mõjuga CO₂ heitkogustele, nagu näiteks kütusekvaliteedi direktiivis sätestatud standard;
- ix) tuleb tagada, et TTIP aitaks kaasa keskkonnasäästlike kaupade ja teenuste kasutamisele ja edendamisele, sealhulgas seeläbi, et hõlbustaks nende arendamist ja lihtsustaks nende ekspordi ja impordi, kasutades seega ära Atlandi-ülese majanduse pakutavate keskkonnaalaste ja majanduslike eeliste märkimisväärse potentsiaali ning täiendades käimasolevaid mitmepoolseid läbirääkimisi keskkonnasäästlike kaupade leppe üle, järgides sellega eesmärki toetada globaalse soojenemise vastast võitlust ja uute töökohtade loomist keskkonnasäästlikus majanduses;
- x) tuleb tagada, et TTIP oleks foorum, kus välja töötada ambitsioonikaid ja siduvaid energiatootmise ja energiatõhususe ühiseid jätkusuutlikkuse standardeid, sealjuures tuleb alati arvesse võtta ja järgida mõlema poole kehtivaid standardeid, nagu ELi energiamärgistuse ja ökodisaini direktiivid, samuti tuleb uurida viise, kuidas parandada koostööd energiaalase teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni ning vähese CO₂-heitega ja keskkonnahoidliku tehnoloogia edendamise vallas;
- xi) tuleb tagada, et TTIP aitaks kaasa kalavarude säästvale majandamisele ning eelkõige lepinguosaliste koostööle võitluses ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu;
- xii) tuleb tagada, et TTIP hõlmaks VKEsid käsitlevat konkreetset peatükki, mis põhineb mõlema läbirääkimispartneri ühistel kohustustel ning millega püütakse luua Euroopa VKEdele (k.a mikroettevõtetele) USA-s uusi võimalusi, võttes aelseks VKEdest ekspordifirmade tegelikud kogemused, näiteks võiks kaotada kahekordse sertifitseerimise nõuded, võtta kasutusele veebipõhise teabesüsteemi eri eeskirjade ja parimate tavade kohta, hõlbustada VKEde juurdepääsu toetuskavadele, kehtestada kiirmenetluse riigipiiril või tühistada praegu jätkuvalt kehtivad teatavad kõrged tariifid; lepinguga tuleks näha mõlema poole jaoks ette koostöömehhanismid, millega hõlbustada VKEde osalemist Atlandi-üleses kaubanduses ja investeerimises, näiteks võiks ühiselt luua VKEde ühte kontaktpunkti, mille rajamises täidavad võtmerolli VKEde huvirühmad ja mis annab asjaomast teavet, mida VKEd vajavad ekspordimiseks või investeerimiseks USAsse või USAst importimiseks, sh teavet tolli, maksude, regulatsioonide, tolliprotseduuride ja turustamisvõimaluste kohta;
- xiii) tuleb tagada, et TTIP hõlmaks põhjalikku peatükki investeringute kohta, sealhulgas sätteid nii turulepääsu kui ka investeringute kaitse kohta, arvestades, et juurdepääs kapitalile võib ergutada töökohtade loomist ja majanduskasvu; investeringuid käsitleva peatüki eesmärk peaks olema tagada mittediskrimineeriv kohtlemine

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Euroopa ja USA äriühingute asutamisel teineteise territooriumil, võttes siiski arvesse mõne konkreetse sektori tundlikku iseloomu; eesmärgiks peaks olema Euroopa kui investeringute sihtkoha atraktiivsemaks muutmine, usalduse suurendamine ELi investeringuteks USAsse ning investorite kohustuste ja vastutuse käsitlemine, osutades võrdlusalusena muu hulgas ka rahvusvaheliste ettevõtjate jaoks mõeldud OECD põhimõtetele ning äritegevust ja inimõigusi käsitlevatele ÜRO põhimõtetele;

- xiv) tuleb tagada, et investeringute kaitset käsitlevad sätted piirduksid asutamiskärgsete sätetega ja neis keskendutaks riiklikule korrale, enamsoodustusrežiimile, õiglasele ja võrdsele kohtlemisele ning kaitsele otsese või kaudse sundvõõrandamise eest, sh õigus saada kiiresti piisavat ja tõhusat hüvitist; kaitsestandardid ning investori ja investeringu määratlused tuleks koostada õiguslikult täpselt, et kaitsta reguleerimisõigust avalikes huvides, täpsustada kaudse sundvõõrandamise tähendust ning vältida alusetuid või asjatuid nõudeid; vaba kapitalisiire peaks olema kooskõlas ELi aluslepingute sätetega ja hõlmama finantskriiside korral usaldatavusnõuete kohast erandit, mis ei oleks ajaliselt piiratud;
- xv) tuleb tagada, et välisinvestoreid koheldakse mittediskrimineerival viisil, omamata seejuures suuremaid õigusi kui kohalikud investorid, ning asendada investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise süsteem uue süsteemiga, mille suhtes kohaldatakse demokraatlikke põhimõtteid ja demokraatlikku kontrolli ning mille puhul riiklikult määratud, sõltumatud ja pädevad kohtunikud käsitlevad võimalikke juhtumeid läbipaistval viisil avalikel kohtuistungitel ning mis sisaldab apellatsioonimehhanismi, kus kohtuotsuste sidusus on tagatud ning austatakse ELi ja liikmesriikide kohtute jurisdiktsiooni ja kus erahuvid ei saa kahjustada avaliku poliitika eesmärke;
- xvi) tuleb tagada, et TTIP hõlmab ulatuslikku, tasakaalustatud ja tänapäevast intellektuaalomandiõiguste ja nende selgelt määratletud valdkondade peatükki, mis sisaldab geograafiliste tähiste tunnustamist ja paremat kaitset ning kajastab õiglast ja tõhusat kaitsetaset, takistamata seejuures ELi vajadust reformida oma autoriõiguse süsteemi ning tagades õige tasakaalu intellektuaalomandiõiguste ja avalike huvide vahel, eelkõige mis puudutab vajadust säilitada vastuvõetava hinnaga ravimite kättesaadavus, mistarvis toetatakse jätkuvalt intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide paindlikkust;
- xvii) eriti oluliseks tuleb pidada asjaolu, et EL ja USA jätkuvalt otsusekindlalt osalevad rahvusvahelistes organites toimuvatel mitmepoolsetel aruteludel patentide ülemaailmse ühtlustamise üle, ning hoiatab seepärast püüdluste eest lisada TTIP lepingusse sätteid materiaalse patendiõiguse kohta, eriti mis puudutab patentsuse ja ajapikendusega seotud küsimusi;
- xviii) tuleb tagada, et intellektuaalomandi õiguse peatükk ei sisalda sätteid interneti vahendajate vastutuse kohta või kriminaalkaristuse kui jõustamisvahendi kohta, sest Euroopa Parlament on selle eelnevalt tagasi lükanud, kaasa arvatud esildatud ACTA lepingu;
- xix) tuleb kindlustada ELi geograafiliste tähiste täielik tunnustamine ja range õiguskaitse ning tagada meetmed väärkasutuse ja eksitava teabe ja tegevuse vastu; tasakaalustatud leppe olulise osana tuleb tagada nende toodete märgistamine, jälgitavus ja ehtne päritolu tarbijate huvides ning tootjate oskusteabe kaitse;
- e) läbipaistvuse, kodanikuühiskonna kaasamise, avaliku ja poliitilise teavitamisega seoses
- i) tuleb jätkuvalt püüda suurendada läbirääkimiste läbipaistvust, tehes suuremal hulgal läbirääkimisettepanekuid üldsusele kättesaadavaks, tuleb rakendada Euroopa Ombudsmani soovitusel, eelkõige need, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu dokumentidele;
- ii) nende läbipaistvuspüüdlustega tuleks saavutada olulisi praktilisi tulemusi, muu hulgas jõuda läbipaistvuse parandamiseks USAGA kokkulepetele, mis hõlmaksid Euroopa Parlamendi liikmete juurdepääsu kõikidele läbirääkimisdokumentidele, sh terviktekstidele, säilitades samal ajal nõuetekohase konfidentsiaalsuse, nii et Euroopa Parlamendi liikmed ja liikmesriigid saaksid pidada huvirühmade ja üldsusega edasiviivaid arutelusid; tuleks tagada, et kumbki läbirääkimispool peaks põhjendama, miks keeldutakse läbirääkimisettepaneku avalikustamisest;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- iii) tuleb edendada veelgi tihedamaid sidemeid liikmesriikidega, kes andsid Euroopa Komisjonile läbirääkimisvolitused alustada läbirääkimisi USAga, et soodustada nende aktiivset kaasamist sellesse, kuidas Euroopa kodanikke paremini teavitada lepingu kohaldamisalast ja võimalikest eelistest, nagu võeti eesmärgiks nõukogu 20. märtsi 2015. aasta järeldustes, et tagada laiaulatuslik faktipõhine avalik arutelu TTIP üle Euroopas ning lahti rääkida lepinguga seonduvad konkreetsed probleemid;
 - iv) kogu läbirääkimisprotsessi vältel tuleb suurendada oma järjepidevat ja läbipaistvat seotust mitmesuguste huvirühmadega; kutsub kõiki huvirühmi aktiivselt osalema ning esitama läbirääkimiste tarvis olulise tähtsusega algatusi ja teavet;
 - v) tuleb ergutada liikmesriike, et nad kooskõlas oma vastavate põhiseaduslike kohustustega kaasaksid parlamente, liikmesriikidele tuleb anda igakülgset vajalikku toetust, et nad saaksid seda ülesannet täita ja oma parlamente paremini teavitada, et parlamendid oleksid käimasolevate läbirääkimiste ajal piisavalt informeeritud;
 - vi) tuleb aluseks võtta veelgi tihedamad sidemed Euroopa Parlamendiga ning taotleda veelgi intensiivsemat struktureeritud dialoogi, sest parlament kavatses jätkuvalt teraselt jälgida läbirääkimiste protsessi ning teha omalt poolt koostööd komisjoni, liikmesriikide, USA Kongressi ja valitsusega ning huvirühmadega mõlemal pool Atlandi ookeani, et tagada tulemus, mis toob kasu ELi, USA ja kolmandate riikide kodanikele;
 - vii) tuleb tagada, et TTIP ja selle tulevase rakendamise kaasneks Atlandi-ülese parlamentidevahelise koostöö süvendamine, võttes aluseks õigusloojate Atlandi-ülese dialoogi ja selle kogemused, mis peaks tulevikus viima laiemale ja tõhusama poliitilise raamistikuni, mille abil töötada välja ühised lähenemisviisid, tugevdada strateegilist partnerlust ning parandada ELi ja USA ülemaailmset koostööd;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos Euroopa Parlamendi soovitustega komisjonile ja teavitamise eesmärgil nõukogule, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning USA valitsusele ja USA Kongressile.
-

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0264

Keskkonnasäästliku tööhõive algatus

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon keskkonnasäästliku tööhõive algatuse kohta. Keskkonnasäästliku majanduse tööhõivepotentsiaali vallandamine (2014/2238(INI))

(2017/C 265/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Keskkonnasäästliku tööhõive algatus. Keskkonnasäästliku majanduse tööhõivepotentsiaali vallandamine“ (COM(2014)0446),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Keskkonnahoidlik tegevuskava VKEd e jaoks“ (COM(2014)0440),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ringmajanduse suunas: jäätmevaba Euroopa kava“ (COM(2014)0398),
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti „Rohelise majanduskasvu tööhõivepotentsiaali rakendamine“ (SWD (2012)0092),
- võttes arvesse nõukogu 6. detsembri 2010. aasta järeldusi tööhõivemeetmete kohta konkurentsivõimelise, vähese CO₂-heittega, ressursitõhusa ja rohelise majanduse jaoks,
- võttes arvesse nõukogu 21. oktoobri 2010. aasta otsust 2010/707/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta,
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust „Keskkonnahoidlik tegevuskava VKEd e jaoks ja keskkonnasäästliku tööhõive algatus“,
- võttes arvesse OECD ja Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse 2014. aasta uuringut „Keskkonnasäästlikumad oskused ja töökohad, OECD keskkonnasäästliku majanduskasvu uuringud“,
- võttes arvesse Euroopa Tööhõive Seirekeskuse 2013. aasta aprilli ülevaadet „Keskkonnasäästliku tööhõive edendamine kogu kriisi kestel. Euroopa 2013. aasta parimate tavade käsiraamat“,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ja Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse 2011. aasta aruannet „Keskkonnasäästlike töökohtade jaoks vajalikud oskused. Globaalne ülevaade. 21 riigi uuringutel põhinev kokkuvõttev aruanne“,
- võttes arvesse Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse 2010. aasta aruannet „Keskkonnasäästlike töökohtade jaoks vajalikud oskused. Euroopa kokkuvõttev aruanne“,
- võttes arvesse Eurofoundi 2011. aasta aruannet „Töösuhted ja jätkusuutlikkus: sotsiaalpartnerite roll üleminekul rohelisele majandusele“, 2009. aasta aruannet „Euroopa majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmine: liikmesriikide ja sotsiaalpartnerite reageeringud ja algatused“ ning 2013. aasta aruannet „Euroopa Liidu riikide tööstuse keskkonnahoidlikumaks muutmine: töökohtade arvule ja kvaliteedile avalduva mõju prognoosimine ja kontrollimine“,
- võttes arvesse OECD, CFE-LEEDi 8. veebruari 2010. aasta töödokumenti „Keskkonnasäästlikud töökohad ja oskused: kohaliku tööturu mõju kliimamuutustega tegelemisele“,
- võttes arvesse asjaolu, et Rahvusvaheline Tööorganisatsioon (ILO) ja ÜRO Keskkonnaprogramm (UNEP) määratlevad keskkonnasäästlikku tööd kui ükskõik millist inimväärtset tööd, millega aidatakse kaasa keskkonna kvaliteedi hoidmisele või taastamisele, nii põllumajanduses kui ka tööstuses, teenuste- või haldusvaldkonnas,

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- võttes arvesse oma 12. detsembri 2013. aasta resolutsiooni ökoinnovatsiooni ning tööhõive ja majanduskasvu edendamise kohta keskkonnapoliitika abil ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 15. märtsi 2012. aasta resolutsiooni konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 7. septembri 2010. aasta resolutsiooni tööhõivevõimaluste arendamise kohta uue säästva majanduse raames ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A8-0204/2015),
- A. arvestades, et sellised globaalsed suundumused nagu ressursside ebatõhus kasutamine, jätkusuutmatu surve keskkonnale ja kliimamuutused lähenevad piiridele, millest edasi ei ole võimalik ära hoida pöördumatut mõju meie ühiskondadele ja looduskeskkonnale ning kasvav sotsiaalne tõrjutus ja ebavõrdsus on ühiskondade jaoks probleem;
- B. arvestades, et Euroopa Keskkonnaameti 2015. aasta aruandes juhiti tähelepanu sellele, et praeguste meetmetega ei suudeta saavutada eesmarke bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise, fossiilkütuste kasutamise vähendamise, kliimamuutustega võitlemise ning nende inimestele ja keskkonnale avalduva mõju ennetamise valdkonnas;
- C. arvestades, et kuna puuduvad ühtsed poliitikameetmed nende ühiste probleemide lahendamiseks, tekib oht, et märkimisväärne osa keskkonnasäästliku ja sotsiaalselt kaasava ülemineku tööhõivepotentsiaalid jääb kasutamata;
- D. arvestades, et vastusena nendele ohtudele näeme uute sektorite arengut, muutusi paljudes teistes sektorites ja mõnede, näiteks suurt reostust tekitavate sektorite kadumist; arvestades, et on vaja keskenduda innovatsioonile ja reostuse vähendamise viisidele; arvestades, et mõne kaduva sektoriga seoses tuleb pöörata erilist tähelepanu töötajate ümberõppele ja alternatiivsele tööhõivele; arvestades, et investeeringud nendesse valdkondadesse, mida komisjoni roheliste töökohtade tegevuskavas esmatähtsaks peetakse, sealhulgas ringlussevõtt, bioloogiline mitmekesisus, energiatõhusus, õhu kvaliteet ja kõik taastuvenergia tehnoloogiad, nt avamere taastuvenergia, võivad oluliselt hoogustada töökohtade loomist, kaasa arvatud hõredalt asustatud piirkondades;
- E. arvestades, et Euroopa Keskkonnaameti andmeil on keskkonnasäästlike kaupade ja teenuste sektor kasvanud aastatel 2000–2011 üle 50 % ja loonud üle 1,3 miljoni töökohta, ning arvestades, et komisjoni arvutuste kohaselt loob taastuvenergiaga põhinev majandus 2020. aastaks Euroopas 20 miljonit uut töökohta; arvestades, et ELi ambitsioonikad ja sidusad poliitikameetmed ning investeeringud taastuvenergiasse, metsamajandusse, säästvasse põllumajandusse ja mullastiku kaitsesse (et hoida ära hüdroloogilist ebastabiilsust ning sellest jagu saada) võivad oluliselt hoogustada töökohtade loomist;
- F. arvestades, et säästev areng on Lissaboni lepingus sätestatud eesmärk ja et selle jõustamine tähendab, et keskkonnaküsimusi käsitletakse samal tasemel kui majanduslikke ja sotsiaalseid küsimusi;
- G. arvestades, et aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduse strateegias „Euroopa 2020“ tunnistatakse keskkonnasäästlikule ja sotsiaalselt õiglasele majandusele ülemineku keskset rolli;
- H. arvestades, et tööturu jäikus takistab töökohtade loomist, samas kui konkurentsivõimeline ELi tööturg võib aidata saavutada strateegia „Euroopa 2020“ tööhõive-eesmärke;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0584.

⁽²⁾ ELT C 251 E, 31.8.2013, lk 75.

⁽³⁾ ELT C 308 E, 20.10.2011, lk 6.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- I. arvestades, et EL võttis koos liikmesriikidega ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsil 2010. aastal Cancunis kohustuse tagada „tööjõu õiglane üleminek, millega luuakse inimväärne töö ja kvaliteetsed töökohad“; arvestades, et kõikide jaoks õiglast üleminekut keskkonnasäästlikule majandusele on vaja hästi juhtida ja see peaks aitama saavutada eesmärki tagada jätkusuutlik ja pikaajaline tööhõive kõigile, sealhulgas – kuid mitte ainult – kõrget kvalifikatsiooni nõudvatel aladel, samuti sotsiaalne kaasamine ja vaesuse kaotamine;
- J. arvestades, et õiglase ülemineku viis sammast hõlmavad konsulteerimist/liidu seisukoha kujundamist; investeeringuid keskkonnasäästlikesse ja inimväärsetesse töökohtadesse; keskkonnasäästlike oskusi; töö- ja inimõiguste austamist; suure CO₂-heitega majanduselt vähese CO₂-heitega majandusele üleminekust kõige enam mõjutatud töötajate ja kogukondade sotsiaalkaitset;
- K. arvestades, et on tähtis töötajate jõuline osalemine üleminekus, et suurendada teadlikkust keskkonnast ja paremini mõista ressursitõhususe vajalikkust ning vähendada meie mõju keskkonnale;
- L. arvestades, et keskkonnasäästlike töökohtade arvu võimalikku suurenemist pidurdab mitme teguri põhjustatud oskuste vajakajäämine ja mittevastavus, sealhulgas erinevused õppekavades seoses jätkusuutlikkusega, tuvastatud puudujäägid teatud sektorites, vajalike loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna (STEM) ja IT-oskustega õpilaste vähesus ning mõnes sektoris soolise tasakaalu asemel sooline kontsentratsioon;
- M. arvestades, et on tõendeid selle kohta, et energia- ja ressursitõhususse investeerimine ning tarneahela arendamine selge tööstusstrateegia alusel, samuti maksude nihutamine tööjõult muudele allikatele võib avaldada töökohtade loomisele positiivset mõju;
- N. arvestades, et Euroopa osaleb ülemaailmses konkurentsivõimelises ning et otsustav roll on taskukohastel energiahindadel, ELi ühtse turu väljakujundamisel ning paremal investeerimiskliimal säästva majanduskasvu ja töökohtade loomise heaks;
- O. arvestades, et teatud sektorid, nagu ehitiste energiatõhusaks muutmine, sõltuvad asukohast ja neid ei saa mujale viia;
- P. arvestades, et ebakindlus ja sidususe puudumine poliitika väljatöötamisel ja selgete eesmärkide puudumine takistab investeeringuid, oskuste arendamist ning teadus- ja arendustegevust ning pärsib seega tööhõivevõimaluste arendamist;
- Q. arvestades, et ühiskonna suurem teadlikkus keskkonnasäästliku majanduse tähtsusest suurendaks tööhõivevõimalusi;
- R. arvestades, et selged paika pandud keskpika- kuni pikaajalised eesmärgid, sh ELi energiatõhususe ja reostusealased eesmärgid võivad olla olulised muutuste käivitajad, ja arvestades, et ELi määrusel on sellega seoses samuti täita oluline osa; arvestades, et töökohtade loomiseni viivad sihipärased investeeringud, sealhulgas tarneahelate väljatöötamisel ELis, peaksid võrsuma selgest poliitikaraamistikust ja olema sellega kooskõlas;
- S. arvestades, et avalikul sektoril ning kohalikel ja piirkondlikel asutustel võib olla keskkonnasäästlikule majandusele ülemineku hõlbustamisel ja kaasavate tööturgude loomisel keskne roll;
- T. arvestades, et sellised vahendid nagu ökomärgis, ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem ning keskkonnahoidlik riigihange aitavad luua keskkonnasäästlike töökohti;
- U. arvestades, et mikroettevõtted ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on ELi kõige olulisemad tööhõive tekitajad, pakuvad üle 80 % kõigist töökohtadest ja on olnud paljudes keskkonnasäästlikes sektorites suunanäitajateks, kuid võivad vajaminevate oskuste ettenägemisel ja ülemineku tööhõivepotentsiaali ärakasutamisel kokku puutuda oluliste raskustega;
- V. arvestades, et koondsuunised on liikmesriikide majandus- ja tööhõivepoliitika koordineerimise tähtis aspekt ja riigipõhiste soovituste alus, ning arvestades, et nendel peaks põhinema strateegia „Euroopa 2020“ eesmärgid, eelkõige tööhõive-eesmärk, sealhulgas aidates kaasa kvaliteetsete töökohtade loomisele muu hulgas keskkonnasäästliku tööhõive kaudu;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- W. arvestades, et naised peavad saama inimväärsel ja keskkonnasäästlikel töökohtadel võrdväärsel tasu ja et nn klaaslagi tuleb lõhkuda;
- X. arvestades, et kriis ja kokkuhoiumeetmed on mõjutanud naisi ebaproportsionaalselt palju, ning et keskkonnahoidlikud töökohad on osutunud kriisi suhtes teistest vastupidavamaks;
- Y. arvestades, et vähese CO₂-heitega sektorites on tööviljakus tavaliselt suurem ja nendes sektorites on palga osakaal langenud vähem kui 15 suurima heitega tööstussektoris;
- Z. arvestades, et Eurobaromeetri andmed keskkonnasäästlike töökohtade kohta VKEdes näitavad, et energia säästmine, jäätmete ja tooraine jäätmete vähendamine on osutunud majanduslikult kasulikuks;

Tööturu võimalused keskkonnasäästlikule majandusele üleminekul

1. rõhutab, et üleminek jätkusuutlikule ühiskonnale ja majandusele, kaasa arvatud jätkusuutlikele tarbimis- ja tootmismudelitele, võib luua niisama hästi kui kõikides sektorites ja kogu väärtusahela ulatuses potentsiaali nii uute kvaliteetsete töökohtade loomiseks kui ka olemasoleva tööhõive ümberkujundamiseks keskkonnasäästlikeks töökohtadeks; teadusuuringutest tootmise, levitamise ja teeninduseni ning uutes keskkonnasäästlikes kõrgetehnoloogilistes sektorites, nagu taastuvenergia sektor, ja samuti traditsioonilistes tööstusharudes, nagu tootmine ja ehitus või põllumajandus ja kalandus, või teenustesektoris, nagu turism, toitlustamine, transport ja haridus; rõhutab samal ajal, et taastuvenergia ja energiatõhususega seotud investeeringud aitavad rohkete töökohtade loomise kõrval kaasa Euroopa majanduse ja tööstuse konkurentsivõime säilitamisele ning Euroopa energiasõltuvuse vähendamisele;
2. rõhutab, et kaks kolmandikku looduse pakutavatest teenustest (sealhulgas viljakas maa, puhas vesi ja õhk) on kahanemas ning kliima soojenemine ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemine on jõudnud lähedale sellisele piirile, mille ületamisel on meie ühiskondadele ja looduskeskkonnale pöördumatud tagajärjed;
3. juhib tähelepanu sellele, et jätkuv majanduskasv on võimalik vaid siis, kui võetakse arvesse keskkonnapiiranguid; juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et keskkonnasäästlik ringmajandus võib pakkuda lahendusi nii keskkonna kui ka majanduse ja kogu ühiskonna jaoks tervikuna;
4. juhib tähelepanu asjaolule, et keskkonnasäästliku majanduse potentsiaali täielikuks ärakasutamiseks ja seeläbi nn roheliste töökohtade loomiseks on vaja täielikult rakendada keskkonnaalased õigusaktid, suurendada ELi eri valdkondade poliitikameetmete sidusust ja integreerida neisse keskkonnaküsimused;
5. märgib, et Euroopa Keskkonnaameti 2015. aasta aruandes näidatakse, et praegustest meetmetest ei piisa, et täita eesmärgid elurikkuse kaitsmise, fossiilkütuste kasutamise piiramise, kliimamuutuste vastu võitlemise ning nende muutuste inimestele ja keskkonnale avalduva mõju ärahoidmise osas;
6. märgib, et üleminek keskkonnasäästlikule majandusele annab märkimisväärsed võimalusi kohalike töökohtade loomiseks, mida ei saa mujale viia, ja kriisist mõjutatud sektorites, nagu ehitussektor; märgib, et on veenvaid tõendeid selle kohta, et üleminek keskkonnasäästlikule majandusele mõjutab tööhõivet positiivselt ja see kajastab asjaolu, et jätkusuutlik majandustegevus, nagu energia säästmine või mahepõllumajandus, on töömahukam kui tegevusvaldkonnad, mida see asendab, ning see võib aidata piirkondadel muutuda iseseisvamaks;
7. leiab, et tuleks vastu võtta keskkonnasäästlike töökohtade kokkulepitud määratlus, mis põhineb ILO ja statistikute rahvusvahelise konverentsi määratlustel;

Õiglane üleminek ning kvaliteetsete ja jätkusuutlike töökohtade loomine

8. tunneb heameelt komisjoni avalduse üle, et restruktureerimist tuleb korraldada sotsiaalselt vastutustundlikul viisil, tunnistades samas, et ettevõtteid on vaja uuendada ja restruktureerida;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

9. leiab, et keskkonnasäästliku majanduse tööhõivepotentsiaali suurendamiseks on ülitähtis, et annaksime oma olemasolevale tööjõule õiged võimalused omandada uusi ringmajanduse jaoks vajalikke oskusi;

10. kutsub liikmesriike üles ergutama avalike hoonete turvaliseks muutmist ja renoveerimist, et suurendada energiatõhusust ja vähendada energiatarbimist;

11. kutsub liikmesriike ja kui see on asjakohane, siis ka komisjoni üles pühendumata nn õiglase ülemineku tegevuskavale, et püüda saavutada ambitsioonikaid keskkonna-alaseid eesmärke, edendades järgmisi aspekte: piisav sotsiaalkaitse ja tasustamine, pikaajalised töökohad ning tervislikud ja ohutud töötingimused, valitsuse investeeringud haridusse, koolitusse ja oskuste arendamise programmidesse, tööõiguste austamine, töötajate teavitamis-, konsulteerimis- ja osalemisõiguste tugevdamine küsimustes, mis on seotud säästva arenguga ning töötajate tõhus esindatus; kutsub liikmesriike üles püüdlema nende eesmärkide poole;

12. tuletab meelde, et ELi läbivaadatud töötervishoiu ja tööohutuse strateegias tuleks vajaduse korral arvesse võtta konkreetseid arengusuundumusi uutes sektorites;

13. rõhutab, et tööhõivealaste muutuste ettenägemine nõuab ülemineku ennetavat juhtimist ning parema kvaliteediga andmekogumist tööturu praeguste ja tulevaste vajaduste kohta Euroopa kõrgharidusastutuste osavõtul, ja et pikaajaline planeerimine on tõhusa ülemineku ja suurema tööhõive tagamiseks ülioluline; rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel asutustel on tähtis osa keskkonnasäästlikumale majandusele üleminekul hariduse, infrastruktuuri, kohalike ettevõtjate toetamise ja kindla tööhõive loomise valdkonnas, kus palkasid reguleeritakse kollektiivlepingute või muude lubatud vahenditega kooskõlas riikliku seadusandlusega; arvestades, et sotsiaaldialoog on ülemineku juhtimise vältimatu osa; palub komisjonil, liikmesriikidel, piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel ning sotsiaalpartneritel võtta endale vastutus ja tegeleda selle probleemiga üheskoos, võttes arvesse subsidiaarsuse põhimõtet;

14. märgib, et sotsiaalpartnerite roll keskkonnasäästlikele töökohtadele üleminekul on viimastel aastatel järk-järgult suurenenud, kuid tuletab meelde, et teha tuleb rohkem, et luua kestev ja jätkusuutlik dialoog, mis aitaks lahendada probleemid, mis kaasnevad üleminekul konkurentsivõimelisele, vähese CO₂-heitega ja ressursitõhusale majandusele;

15. toonitab riikide valitsuste tähtsust valdkondadevahelise sotsiaaldialoogi edendamisel, eelkõige uutes keskkonnasäästlikes tööstusharudes, ja VKEde kaasatuse tagamisel;

16. märgib, et energia- ja ressursimahukate ja reostavate tööstusharude geograafilise koondumise või suurema vaesuse ja töötuse tõttu esineb mõnedes piirkondades rohkem probleeme kui teistes; kutsub liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles tegema Euroopa Liidu toetusel koostööd sotsiaalpartneritega ning rakendama ühiselt õiglase ülemineku tegevuskavu, k.a solidaarsusmehhanismid sotsiaalselt õiglasele ja keskkonnasäästlikule kohalikule ja piirkondlikule majandusele üleminekuks, toetades samal ajal muutustest mõjutatud kogukondi ja töötajaid ning vähendades seeläbi töökohtade kaotusest tulenevat ebakindlust ja tagades, et on rahuldatud nõudlus uute tööoskuste järele;

17. toonitab asjaolu, et kohalikel asutustel on võimalus täita keskset osa keskkonnasäästliku majanduse töökohtade arvu suurendamisel ning töökohtade inimväärsemaks ja kaasavamaks muutmisel järgmiste aspektide kaudu:

— keskkonnasäästlikud investeeringud;

— riigihangete võimendamine, sealhulgas sotsiaalsete ja keskkonnaalaste sätete kasutamine riigihangetes;

— partnerluste loomine, muu hulgas koolitusastutustega, et suurendada kohalikul tööturul oskuste vastavust nõudlusele;

— nii keskkonnasäästlike VKEde kui ka VKEde keskkonnasäästlikumaks muutmise toetamine;

— kaasavate keskkonnasäästlike tööhõiveprogrammide loomine, millega tagatakse, et keskkonnasäästlikust majanduskasvust saavad kasu ka haavatavad rühmad;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

18. juhhib tähelepanu tõenditele, mis rõhutavad, kui tähtis on juhtkonna tegelemine tööjõuga, et tagada viimase suurem osalemine nimetatud muutuste saavutamises sotsiaalpartnerluse abil; soovib, et kaasataks keskkonnasäästlikkusega tegelevad ametiühingute esindajad, kes teevad tööandjatega koostööd majanduse keskkonnasäästlikkuse tugevdamiseks ja jätkusuutlikkuse suurendamiseks töökohtadel; palub liikmesriikidel toetada sihipäraselt töötusharude keskkonnasäästlikumaks muutmise töötaja-tööandja ühisalgatusi;

19. leiab, et neist eesmärkidest teatud osa toetamiseks tuleks välja töötada katseprojektid;

20. tervitab komisjoni võetud kohustust kasutada Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi raames töötajate kutsealase liikuvuse edendamiseks ära sihtotstarbelisi liikuvuskavasid;

Keskkonnasäästliku tööhõive jaoks vajalikud oskused

21. kiidab heaks komisjoni kavandatud vahendid oskuste arendamiseks ja oskuste vajaduste prognoosi; rõhutab asjaolu, et oskuste arendamine peaks ergutama loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna (STEM) oskuste arendamist, mis on majanduses väga kasulikud; rõhutab siiski, et vaja on ambitsioonikamaid meetmeid ja investeringuid; on veendunud, et tulevaste vajalike oskuste prognoosimiseks tuleb kõigil tasanditel tihedalt kaasata kõik tööturu sidusrühmad;

22. palub liikmesriikidel teha komisjoniga koostööd, et luua keskkonnasäästliku tööhõivega seotud koolituste ja töökohtade pakkumisi sisaldav andmebaas, et parandada selliste elukutsede ja oskuste alase teabe, nõustamise ja suuniste kvaliteeti, mida on vaja majanduse keskkonnasäästlikuks muutmiseks kaasnevate tööhõivevõimaluste ära kasutamiseks;

23. palub komisjonil tagada, et andmeid kogutaks kõikides rohelistes sektorites, sh nendes, mis on praegu unarusse jäetud, näiteks ühistransport ja jaekaubandus; palub, et komisjon lisaks soolise võrdõiguslikkuse perspektiivi andmete kogumisse kõikides rohelise tööhõive sektorites, kui ta toetab riiklikke statistikaametite ja avalikke tööturuasutusi ning edendab kvantitatiivsete modelleerimisvahendite kasutamist;

24. palub komisjonil lisada sooline perspektiiv andmete kogumise, kirjeldamise ja analüüsimise uute viiside väljatöötamise, nt ökonomeetrilise vahendi FIDELIO väljatöötamise, või kontaktidesse sidusrühmadega, nagu tööhõvestatistikute rahvusvaheline konverents;

25. rõhutab, et suuremat rõhku tuleb panna oskuste puuduse vähendamisele oskuste arendamisele kaasaitamisega;

26. palub komisjonil aidata kaasa oskuste arendamisele kvalifikatsioonide ning vastavate haridus- ja koolitusõppekavade uuendamise kaudu ELi tasandil;

27. palub komisjonil rõhutada vajadust kasutada rohkem klassifitseerimissüsteeme, nagu ESCO, mida saab kasutada oskuste puuduse kindlakstegemiseks;

28. rõhutab, et tähtis on haridussüsteemide ja uute keskkonnasäästlike töökohtade parem koostoime haridusasutuste ja tööandjate liitude ning muude asjaomaste organisatsioonide parema koordineerimise kaudu;

29. kutsub liikmesriike, piirkondlikke omavalitsusi ning kohalikke asutusi üles võtma vastu ja rakendama koos sotsiaalpartnerite ja koolitajatega oskuste arendamise ja prognoosimise strateegiaid, et parandada üldoskusi, valdkondlikke ja kutsealaseid oskusi; rõhutab ühtlasi haridusasutuste, ettevõtjate, sotsiaalpartnerite ja ametiasutuste vahelise usalduse ja partnerluse tähtsust;

30. märgib, et need strateegiad peaksid hõlmama loodavate keskkonnasäästlike töökohtade tüübi ja taseme põhjalikku hindamist ning vajalike oskusi ja teadmisi, mis võimaldavad oskuste puudujääkide prognoosimist ja kindlakstegemist ning sihipäraseid kutseõppe ja elukestva õppe programme, milles keskendutakse oskuste ja töökohtade kokkusobitamisele, et suurendada tööhõivet; rõhutab, et strateegiatesse on vaja aktiivselt kaasata nii muudele tegevusaladele sunnitud töötajad kui ka kvalifitseerimata töötajad, keda ohustab tööturult väljatõrjumine, tagades, et oskustealane koolitus on sihipärane, töötajatele kättesaadav ja tasuta;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

31. märgib, et Cedefopi ettepanekul on õppekavade kohandamine ja keskkonnaalase teadlikkuse arvessevõtmine koos säästva arengu ja ettevõtluse tõhustamise põhimõtetele parem kui uute koolitusprogrammide väljapakumise;
32. ergutab liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke asutusi integreerima koolitus- ja haridussüsteemidesse säästev areng ning keskkonnaalased pädevused ja oskused, tugevdades eelkõige kutseõppe ja koolituse süsteeme, ja ergutama uurimiskeskusi välja töötama keskkonnasäästliku tootmise tehnoloogiaid, projekte ja patente koostöös uute keskkonnasäästlike ettevõtjatega; ergutab mõttevahetust uurimiskeskuste ning ettevõtjate ja spetsialistide võrgustike vahel; tuletab meelde loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna (STEM) oskuste tähtsust ja vajadust tagada, et suurem arv naisi õpib nende valdkondade õppeaineid;
33. nõuab kaugeleulatuvat strateegiat jätkusuutlike töökohtade loomiseks, k.a oskuste nõudlusele mittevastavuse probleemiga tegelemine, mille puhul keskendutakse eelkõige keskkonnasäästlikumas majanduses vajalikele oskustele;
34. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid ära selle sektori arengut, et luua kõrge kvalifikatsiooniga praktikakohad, et anda noortele inimestele eriteadmised ja koolitus ning aidata vähendada noorte töötuse kõrget taset;
35. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pöörama keskkonnasäästlikule majandusele ülemineku raames rohkem tähelepanu naiste ja tüdrukute vajadustele paremate elukestva õppe võimaluste järele, eelkõige valdkondades, kus on suur potentsiaal keskkonnasäästlike töökohtade loomiseks, nagu teadus, uurimistegevus, inseneriteadused, digitaal tehnoloogia ja uued tehnoloogiad, et tugevdada naiste positsiooni ühiskonnas, kaotada soolised stereotüübid ning pakkuda töökohti, mis vastavad täiel määral naiste erivajadustele ja oskustele;
36. palub komisjonil, liikmesriikidel ning piirkondlikel ja kohalikel ametiasutustel võtta soolise võrdõiguslikkuse mõõdet süstemaatiliselt arvesse keskkonnasäästlike töökohtade loomist käsitleva poliitika määratlemisel, rakendamisel ja järelevalves kõikidel tasanditel, et tagada võrdsete võimaluste kindlustamine, võttes arvesse probleeme keskkonnahoidlike töökohtade loomisel maapiirkondades; julgustab liikmesriike tegema suuremaid pingutusi, et võimaldada naistel osaleda täiel määral poliitika kujundamises, otsuste tegemisel ning keskkonnasäästlike oskusi hõlmava keskkonnasäästlike töökohtade strateegia rakendamisel;
37. palub, et komisjon algataks avaliku arutelu ja propageeriks hariduse tähtsust säästva arengu jaoks, rõhutades eriti tüdrukute ja naiste haridust; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles edendama poliitikameetmeid, et julgustada naisi valima loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika ning ettevõtluse haridust ning ühendama roheliste töökohtade kava naiste mõjuvõimu suurendamisega hariduse kaudu; nõuab meetmeid, et julgustada naisi osalema kutsehariduse ja -koolituse programmides ning kasutama elukestva õppe võimalusi rohelistes sektorites;
38. kutsub komisjoni üles võtma vastu Euroopa soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2015–2050, milles võetaks arvesse strateegia „Euroopa 2020“ eesmärgi tööhõive määra ning aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu osas;
39. rõhutab, et oskuste puudujääkide kaotamine eeldab avaliku sektori asutuste ja teenistuste sihispärase tegevuse, mis hõlmaks kõiki tööturu sidusrühmi, sealhulgas tööandjate ja töötajate organisatsioone; kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi üles tagama mehhanismide olemasolu, mis on vajalikud tööturuasutuste ja -teenistuste töötajate koolitamiseks, et peavoolustada keskkonnasäästliku tööhõive jaoks vajalikud oskused tööturupoliitikas ja töötada välja sellise koolituse mõju hindamise vahendid; rõhutab, kui oluline on, et Euroopa haridusasutused viiksid oma programmid kooskõlla keskkonnasäästlikuma majanduse vajadustega ja tööturuga üldiselt;
40. palub liikmesriikidel luua õiguskeskkond, mis ergutab keskkonnasäästliku majanduse innovatsiooni;

Poliitikavaldkondade sidusus jätkusuutliku majanduse tööhõivepotentsiaali täielikuks väljaarendamiseks

41. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vastu ambitsioonikad, pika perspektiiviga ja integreeritud reguleerivad, eelarve- ja finantsraamistikud jätkusuutlike investeeringute jaoks ning julgustama innovatsiooni, päästes selle käigus täielikult valla kõnealuste muutuste tööhõivepotentsiaali; rõhutab, et poliitika tuleks välja töötada pikaajalise ajakava raamistikus, mis hõlmab eesmärgi ning näitajaid, mille abil mõõta edasiliikumist nende saavutamise suunas;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

42. rõhutab, et koordineerimine komisjonis ja asjaomastes riigiministeriumides on tähtis, et luua terviklik, kogu valitsust hõlmav muutuste raamistik, milles ollakse võimelised pühendama vajalikku tähelepanu ülemineku levikuga seotud mõjule;
43. märgib, et keskkonnasäästliku tööhõive algatuse edu või läbikukkumine sõltub komisjoni siduvate taastuenergia ja energiatõhususe eesmärkide edasipüüdlikkusest ning taastuenergia tehnoloogiasse investeerimisest ja energiatõhususe programmidest, mida liikmesriigid on kohustunud ellu viima;
44. rõhutab, et poliitika, mis edendab taastuenergia tootmist ja suuremat energiatõhusust eesmärgiga anda tuge kohalikule ja piirkondlikule arengule ning kvaliteetsete kohalike töökohtade loomisele, on komisjoni ja liikmesriikide pädevuses; rõhutab, et investeeritud taastuenergiasse ja energiatõhususse võivad muutuda järgmistel aastatel üheks Euroopa töökohtade loomise peamiseks allikaks;
45. tuletab meelde, et piirkondade energiasõltumatus jääb ELi majandus- ja energiapoliitika üheks peamiseks lõppeesmärgiks; rõhutab lisaks asjaolu, et investeringute territoriaalset mõõdet tuleb täiel määral arvesse võtta, kuna see aitab saavutada ELi territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika eesmarke maa- ja linnapiirkondade omavahelisel lähendamisel;
46. peab tervitatavaks, et komisjon lisis inimväärseid töökohasid COP 21 Pariisi läbirääkimiste ELi läbirääkimismandaati, võttes aluseks Cancuni 2010. aasta kokkuleppe ja sellele järgnenud algatused; palub komisjonil tagada, et ta säilitab õiglase ülemineku teema oma läbirääkimispositsioonis;
47. kutsub ELi ja liikmesriike üles kehtestama kohustuslikke energiasäästu ja -tõhususe alaseid sihteesmärke ning toetama valgeid sertifikaate ELi energiasäästu eesmärkide täitmise vahendina; kutsub liikmesriike üles täielikult rakendama energiatõhususe direktiivi ja selle täitmist tagama ning jääma kindlaks oma lubadusele saavutada vähemalt 2030. aasta energiatõhususe sihteesmärgid;
48. avaldab toetust ELi kohustustele jätkata koostöös teiste rahvusvaheliste partneritega õiglast ja ülemaailmset üleminekut kaasavale keskkonnasäästlikule majandusele;
49. kutsub liikmesriike üles riigihankeid käsitlevate ELi läbivaadatud õigusaktide uusi sätteid igakülgselt järgima ja rakendama ning kaaluma, kas keskkonna- ja sotsiaalkriteeriumide kehtestamine riigihankepoliitikas võimaldaks edendada töökohtade loomist keskkonnasäästlikus majanduses; rõhutab, et riigihangetes võiks kaotada sotsiaal- ja keskkonnasätete kasutamise seotud allesjäänud õiguslikud ebamäärasused;
50. palub komisjonil aidata taastada remondisektorit, mis looks uusi ja juba oma olemuselt keskkonnasäästlikke töökohti;
51. palub liikmesriikidel toetada avalike teenuste osakaalu õiglasel üleminekul säästvale majandusele, eelkõige tagades ennetavalt, et selliseid teenuseid nagu kommunikatsioon, energia, transport, jäätmeäritlus ja veemajandus osutatakse säästval viisil;
52. väljendab sügavat pettumust ringmajanduse seadusandliku paketi tagasivõtmise üle, arvestades et selle sätted oleksid eeldatavasti aidanud luua kuni 180 000 töökohta ainuüksi ELi jäätmeäritluse sektoris; palub komisjonil seepärast täita oma kohustus, arvestades samas liikmesriikide kohustusi, esitada võimalikult kiiresti jäätmete kohta põhjalik seadusandlik ettepanek, mis hõlmaks jäätmetekke vähendamist toote olusringi varasemates etappides, uusi ringlussevõtu eesmarke ning tegelikult ringlusse võetud materjali arvutamise kriteeriumide uuesti määratlemist;
53. kutsub ühtlasi komisjoni üles kaaluma selliste kriteeriumide kasutusele võtmist, mille eesmärk on toetada ettevõtteid, kes kasutavad jäätmete kõrvaldamise tõhusat ja keskkonnasäästlikku tsüklit;
54. tunnustab, et säästva põllumajandustootmise sidumine elurikkuse jälgimise ja kaitsega põllumajandusettevõtetes ning järgnev põllumajandustoodete arukas märgistamine nende keskkonnamõju tähistamiseks, mille eesmärk on ergutada tarbijate nõudlust elurikkust säilitavate toodete järele, kujutab endast ELi maapiirkondades olulist rohelist tööhõive potentsiaali;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

55. märgib, et säästev metsamajandus võib reaalselt töökohti luua ning aitab aktiivselt kliimamuutuste mõju leevendada ja elurikkust kaitsta;

56. kutsub komisjoni üles kasutama Euroopa poolaastat ja strateegia „Euroopa 2020“ läbivaatamist keskkonnasäästlike töökohtade loomise toetamiseks; kutsub komisjoni üles andma välja riigipõhiseid soovitusi, millega saab kaasa aidata tööhõive kasvule ja ökoloogilise jalajälje vähendamisele, nõuab üksikasjalikke ja sõltumatuid uuringuid kulude ja tulude kohta, mis tulenevad maksukoormuse ülekandmisest (nt tööjõu maksustamiselt keskkonnakasutuse maksustamisele) ja toetuste järkjärgulisest kaotamisest 2020. aastaks;

57. rõhutab, et sellised soovitusid peaksid hõlmama üleminekut tööjõu maksustamiselt muude allikate maksustamisele ning et selle maksustamist puudutava muutuse eesmärk peaks olema muuta saastamisega seotud käitumist, kuid sellel ei tohiks olla soovimatut halba mõju sotsiaalkaitsesüsteemidele või ebaoproportsionaalset mõju madalatele sissetulekutele;

58. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles järk-järgult kaotama keskkonda kahjustavat otsust ja kaudset subsideerimist, mille üheks näiteks on fossiilkütuste subsidiumid; kutsub komisjoni üles välja töötama mudeleid, mille abil liikmesriigid saaksid nihutada maksukoormust tööjõult saastamise maksustamisele ning põhimõtet „saastaja maksab“ järgides võtta arvesse kaupade ja teenuste keskkonnamõju; palub komisjonil avaldada eri liikmesriikidele suunatud soovitusid, mis võivad aidata tugevdada rohelist tööhõivet ja piirata ökoloogilist jalajälge; lisaks palub, et komisjon integreeriks keskkonna- ja kliimaalased kaalutlused aktiivselt Euroopa poolaastasse, et toetada roheliste töökohtade loomist;

59. kutsub liikmesriike üles juurutama sihtotstarbelisi subsidiumeid ja/või maksuvabastusi idufirmade ning väikeste, keskmise suurusega ja mikroettevõtete jaoks, kes pakuvad kõrge ökoloogilise lisaväärtusega, sealjuures alandatud üldise süsinikusaldusega kaupu ja teenuseid;

60. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama poliitikavaldkondade sidusust ja vastastikust seotust ning tugevdama poliitilisi kohustusi kõige kõrgemal tasemel muude seonduvate aspektide valdkonnas, nagu finantstehingute maks ning võitlus maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise vastu;

61. palub komisjonil kinnitada oma pühendumust strateegiale „Euroopa 2020“ ja anda viivitamata ja hiljemalt 2015. aasta lõpuks välja selle vahekokkuvõtte aruanne; palub komisjonil uuesti kinnitada Euroopa poolaasta eesmärgid, võttes arvesse makromajandusliku tasakaalustamatuse tulemustabelit ja strateegia „Euroopa 2020“ läbivaatamist; kutsub komisjoni üles esitama 2030. ja 2050. aastaks ambitsioonikamaid sotsiaalseid ja keskkonnavalasteid eesmärke; rõhutab, et keskkonnasäästlike töökohtade täpne, metoodikal põhinev ja ühine järelevalve võib aidata liikmesriikidel hinnata ka oma keskkonna- ja tööpoliitika tõhusust ning tugevdada Euroopa tasandil väljatöötatud vahendeid, et jälgida strateegia „Euroopa 2020“ tööhõivesuuniste edusamme;

62. rõhutab 2030. aasta kliima- ja energiapaketi pakutavaid võimalusi töökohtade loomisel ning keskkonnavalaste õigusaktide tulevast rolli ELi pikaajaliste keskkonnavalaste saavutamisel ning töökohtade ja rohelise majanduskasvu loomisel;

63. palub komisjonil käsitleda innovatsiooni Euroopa tööstuse nurgakivina ja töötada välja aktiivsed strateegiad, tagamaks et ühiskonna üleminek oleks hästi hallatud ja kasu jagunek ühtlaselt kogu Euroopas; palub komisjonil ja liikmesriikidel toetada ressursitõhususe ning kaupade ja teenuste valdkonnas jätkusuutliku tööstuspoliitika ja turu ümberkujundamise stiimulite kaudu uute tarneahelate ja tööstusvõrgustike teket;

64. toonitab, et liikmesriigid peavad valmistama oma majanduse ette vähese süsinikuheitega, ressursi- ja energiatõhusaks tulevikuks ning seejuures arvestama võimalike riskidega tulenevalt töökohtade ümberpaiknemisest ja kliimapolitiika mõjust tingitud süsinikdioksiidi lekkest;

65. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama rahvusvahelisi jõupingutusi sellise ülemaailmse keskkonnapoliitika loomisel, mis takistaks tööstusliku tootmise üleviimist väljapoole ELi ja süsinikdioksiidi leket;

66. palub, et komisjon esitaks võimalikult kiiresti ELi saastekvootidega kauplemise süsteemi reformimise ettepaneku, arvestades seejuures vajadusega kaitsta märkimisväärses süsinikdioksiidi lekke ohus olevaid valdkondi;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

67. palub komisjonil energialiidu elluviimisel tegeleda rohelise tööhõive küsimustega;

Investeeringud jätkusuutlike töökohtade loomiseks

68. toonitab asjaolu, et sekkumine peab pakkumise ja nõudluse poolel olema õiges vahekorras, mis on saavutatav töökohtade loomise kombineerimisega sobiva aktiivse tööturupoliitikaga, mis vastab eri kohalike tööturgude vajadustele;

69. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles, sh Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi raames, edendama kvaliteetseid investeeringuid, mis on suunatud ühiskondlike ja majanduslike hüvede, nagu jätkusuutlike kvaliteetsete töökohtade, soolise võrdõiguslikkuse, kvaliteetse hariduse ja innovatsiooni loomisele keskkonnasäästliku ülemineku edendamiseks ja kütteostuvõimetuse vähendamiseks; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles keskenduma investeeringutele valdkondades, millel on tööturule positiivne mõju, seades eesmärgiks jätkusuutlike ja täieliku sotsiaalkaitsega töökohtade loomise ja töötuse vastu võitlemise; rõhutab, et rahastatavad projektid aitavad suurel määral kaasa strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisele; toonitab sellega seoses, et keskkonnasäästlikes sektorites on töökohti juurde tulnud kogu majanduslanguse jooksul;

70. rõhutab asjaolu, et energiatõhususse investeerimine võib soodustada kohalike töökohtade loomist ja kohaliku majanduse arengut ja vähendada kütteostuvõimetust ning et hoonete energiatõhususe tagamine on kõige kulutõhusam viis pakkuda pikaajalisi lahendusi kütteostuvõimetusele, mis võib puudutada Euroopas lausa 125 miljonit inimest, ja et see on oluline viis tagada Euroopa energia tõhusam kasutamine ja luua keskkonnasäästlike töökohti; kordab, et ka hoonete ohutuse tagamine on selles suhtes ülisuure tähtsusega; palub komisjonil võimalikult kiiresti esitada oma algatus „Arukate hoonete arukas rahastamine“;

71. soovib käsitleda kliima-, taastuvenergia ja energiatõhususe eesmärke investeerimiseesmärkidena ja peamiste põhimõtetenähtsate poliitiliste meetmete võtmisel;

72. hoiatab sellise tegevuse toetamise eest, millel on kahjulik mõju keskkonnale ja ühiskonnale, sest see õõnestab keskkonnasäästlike töökohtade tööhõivepotentsiaali suurendamiseks vajalikku poliitikavaldkondade sidusust;

73. soovib muuta sihipäraseks kvaliteetsed investeeringud tähtsaimatesse avalikesse teenustesse, nagu kommunikatsioon, energia, transport, jäätmekäitlus ja veemajandus, et toetada jätkusuutlikke riigihankemenetlusi ja keskkonnasäästlike oskuste süvalaiendamist;

74. kutsub liikmesriike üles kasutama keskkonnasäästlikku tööhõivet toetavate jätkusuutlike projektide edendamiseks täielikult ära võimalusi, mida pakuvad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide õigusraamistik ja teised ELi rahastamisallikad, ning muuta ELi rahastamine ja rahastamisvahendid võimalikult kergesti kättesaadavaks kohalikele asutustele, kehtestades selged ja arusaadavad eeskirjad ning jõukohased toetuskiirused;

75. ergutab komisjoni ja liikmesriike kasutama mitmeaastase finantsraamistiku valimisejärgset 2016. aasta läbivaatamist riikide majanduse keskkonnasäästlikuks muutmise edendamiseks;

76. märgib, et keskkonnasäästliku majandus- ja tööhõivekasvu toetamiseks on kättesaadavad ESFi toetused, ning julgustab riikide valitsusi ja asjaomaseid riiklikke teenistusi kaaluma selle rahastamise aktiivsemat kasutamist, et edendada majanduslikult põhjendatud ning majanduslikult jätkusuutlike ja keskkonnasäästlike töökohtade loomist;

77. märgib, et mõned liikmesriigid on saavutanud majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmisel märkimisväärset edu, ning ergutab liitu ja liikmesriike toetama ideede, teadmiste, kogemuste ja parimate tavade jagamist selles valdkonnas, et tagada sujuv üleminek;

78. nõuab liikmesriikidelt ja erasektorilt selliste vahendite kasutamist nagu ökodisain, ökomärgis, EMAS ja keskkonnasäästlikud riigihanked, mis võivad toetada keskkonnasäästlikku majandust ja aidata luua rohelisi töökohti; palub komisjonil koostada suunised soodsate turutingimuste loomiseks nende vabatahtlike abivahendite täielikuks kasutuselevõtmiseks;

79. palub liikmesriikidel pöörata rohkem tähelepanu Euroopa standardil ISO 14 000 põhinevate keskkonnajuhtimis- ja ökoauditeerimissüsteemide rakendamisele;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)

80. toetab keskkonnahoidlikus tegevuskavas VKEde jaoks seatud eesmärgid ja VKEdele suunatud meetmeid, sealhulgas Euroopa ressursitõhususe tippkeskuse loomist, mis nõustaks ja abistaks VKEsid, kes soovivad suurendada oma ressursitõhususe alaseid tulemusi, toetaks keskkonnasäästlikku ettevõtlust, kasutaks võimalusi väärtusahelate keskkonnasäästlikumaks muutmiseks ning soodustaks keskkonnahoidlike VKEde ja mikroettevõtete turulepääsu; on seisukohal, et teadlikkuse suurendamise alane tegevus ja tehniline abi on kõige tähtsamad, et VKEdele oleks võimalik osaleda aktiivselt ringmajanduses;

81. tuletab meelde, et VKEdele on tohtu potentsiaal luua töökohti eeskätt noortele ning edendada kutseõpet ja praktikavõimalusi ühendavat duaalset haridussüsteemi;

82. tunnustab, et Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond võib aidata väikestel, keskmise suurusega ja mikroettevõtetel osaleda ökoloogilise ja sotsiaalse innovatsiooni suure osakaaluga ettevõtmistes;

83. arvestades, et Eurobaromeetri andmed keskkonnasäästlike töökohtade kohta VKEde näitavad, et energia säästmine ning jäätmetekke ja tooraine kasutamise piiramine on muutunud majanduslikult tasuvaks;

84. kutsub komisjoni üles stimuleerima uusi ärimudeleid, näiteks ühistuid tootmis- ja jaotusprotsesside tõhustamiseks ning uuenduslike lahenduste realiseerimiseks, mis aitavad säästa ressursse ning pakkuda jätkusuutlikumaid tooteid ja teenuseid;

85. juhib tähelepanu sellele, et VKEde saavad luua majanduskasvu ja töökohti ainult siis, kui soodsad stiimulid on kättesaadavad ka keskkonnasäästlikus majanduses;

86. palub komisjonil tagada, et VKEdele mõeldud keskkonnasäästlikele stiimulitel oleks suur mõju seal, kus need on kõige vajalikumad;

87. märgib, et VKEde ja mikroettevõtjad on Euroopas peamised uute töökohtade loojad; rõhutab, et VKEde ja mikroettevõtjad on keskkonnasäästlikule majandusele üleminekuga seotud tööhõivevõimaluste kasutamisel silmitsi tõsiste raskustega, eelkõige mis puudutab juurdepääsu rahastamisele ja koolitusele ning oskuste puudujääkide kaotamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma ambitsioonikaid meetmeid, et toetada keskkonnasäästlike töökohtade loomise soodustamist VKEde ja mikroettevõtetes, kaasa arvatud sihipärane teavitus, teadlikkuse suurendamine, tehniline abi ja juurdepääs rahastamisele ja koolitusele;

88. märgib, et keskkonnasäästlikum väärtusahel, mis hõlmab taastootmist, parandamist, hooldustöid, ringlussevõttu ja ökodisaini, võib pakkuda paljudele VKEdele suuri ettevõtlusvõimalusi;

o

o o

89. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0265

Maksustamise vältimine ja maksudest kõrvalehoidumine kui arenguriikide probleem**Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise kui arenguriikide valitsemist, sotsiaalkaitset ja arengut takistavate probleemide kohta (2015/2058(INI))**

(2017/C 265/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Monterrey deklaratsiooni (2002), arengu rahastamise Doha konverentsi (2008), Pariisi deklaratsiooni (2005) ja Accra tegevuskava (2008),
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsioone 68/204 ja 68/279 arengu rahastamise kolmanda rahvusvahelise konverentsi kohta, mis toimub Addis Abebas (Etiopia) 13.–16. juulini 2015,
- võttes arvesse ÜRO maksuasjade rahvusvahelise koostöö ekspertkomitee tööd ⁽¹⁾,
- võttes arvesse ÜRO arenenud ja arenguriikide vahel topletmaksustamise vältimise näidiskonventsiooni ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 21. aprilli 2010. aasta teatist „Maksundus ja areng. Koostöö arenguriikidega hea valitsemistava edendamiseks maksundusküsimustes“ (COM(2010)0163),
- võttes arvesse komisjoni 5. veebruari 2015. aasta teatist „Vaesuse kaotamise ja säästva arengu ülemaailmne partnerlus pärast 2015. aastat“ (COM(2015)0044),
- võttes arvesse komisjoni 18. märtsi 2015. aasta teatist maksustamise läbipaistvuse kohta, et võidelda maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastu (COM(2015)0136),
- võttes arvesse oma 21. mai 2013. aasta resolutsiooni maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise ja maksuparadiiside vastase võitluse kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 8. märtsi 2011. aasta resolutsiooni maksunduse ja arengu kohta – koostöö arenguriikidega hea valitsemistava edendamiseks maksundusküsimustes ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 10. veebruari 2010. aasta resolutsiooni heade maksuhaldustavade edendamise kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 8. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni avaliku ja erasektori korrupsiooni mõju kohta inimõigustele kolmandates riikides ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 26. veebruari 2014. aasta resolutsiooni arengu edendamise kohta vastutustundlike äritavade rakendamise abil ja kaevandustööstuse rolli kohta arenguriikides ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja 2015. aasta järgse ülemaailmse arenguraamistiku kohta ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ <http://www.un.org/esa/ffd/tax/>

⁽²⁾ <http://www.un.org/esa/ffd/tax/unmodel.htm>

⁽³⁾ ELT L 309, 25.11.2005, lk 15.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0205.

⁽⁵⁾ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 37.

⁽⁶⁾ ELT C 341 E, 16.12.2010, lk 29.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0394.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0163.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0059.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- võttes arvesse oma 13. märtsi 2014. aasta resolutsiooni poliitikavaldkondade arengusidusust käsitleva Euroopa Liidu 2013. aasta aruande kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 208, milles on sätestatud, et ELi arengupoliitika põhieesmärk on vaesuse vähendamine, ning samas artiklis sätestatud poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse arengukomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni arvamust (A8-0184/2015),
- A. arvestades, et ebaseaduslikud rahavood, st igasugune erasektori raha registreerimata väljavool, mis hõlmab ebaseaduslikult teenitud, üle kantud või kasutatud kapitali, lähtuvad tavaliselt maksudest kõrvalehoidumisest ja maksustamise vältimisest, nt siirdehindade kuritarvitamisest, mis on vastuolus põhimõttega, et saadud kasumilt tuleb tasuda makse, ning arvestades, et maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist peetakse peamiseks takistusteks siseriikliku tulu arengu jaoks kasutuselevõtmisele kõigis peamistes arengu rahastamist käsitlevates tekstides ja sellealastel konverentsidel;
- B. arvestades, et Global Financial Integrity 2014. aasta aruande kohaselt moodustasid aastatel 2003–2012 välismaised otseinvesteeringud ja ametlik arenguabi kokku veidi väiksema summa kui raha ebaseaduslik väljavool; arvestades, et ebaseaduslike rahavoogude maht on ligikaudu kümme korda suurem arenguriikidele antavast rahalisest abist, mis peaks olema suunatud vaesuse kaotamisele, hoolekandele ja säästvate arengule, ning selle tagajärjel voolab igal aastal arenguriikidest ebaseaduslikult välja hinnanguliselt 1 triljon USA dollarit;
- C. arvestades, et paljude arenguriikide, eriti vähim arenenud riikide arengustrateegiade jaoks on hädavajalik saada avaliku sektori tulusid kaevandustööstusest, kuid kaevandustööstuse pakutavat potentsiaali maksutulude suurendamiseks suures osas hästi ära ei kasutata, mis on tingitud maksueeskirjade puudulikkusest või raskustest nende jõustamisel, kuna arenguriikide valitsuste ja kaevandusettevõtete vahelised kokkulepped on tavaliselt ajutised ning need on sõlmitud läbipaistmatult ja ilma selgete suunisteta;
- D. arvestades, et suure mitteametliku sektori olemasolu arenguriikides muudab sissetuleku ulatusliku maksustamise peaaegu võimatuks, ja arvestades, et riikides, kus suur osa rahvastikust elab vaesuses, ei ole märkimisväärne osa SKPst maksustatav;
- E. arvestades, et õiglaste, tasakaalustatud, tõhusate ja läbipaistvate maksusüsteemidega tagatakse valitsustele hädavajalik rahastamine, et kaitsta kodanike õigusi põhilistele avalikele teenustele, nagu tervishoid ja haridus kõigi jaoks, ning arvestades, et tõhus ümberjaotav maksupoliitika aitab vähendada kasvava ebavõrdsuse mõju nende jaoks, kes seda kõige enam vajavad;
- F. arvestades, et ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi (UNCTAD) andmetel suunatakse umbes 30 % ettevõtetesse piiriülesele tehtavate investeeringute mahust enne tootlike varadena sihtpunkti jõudmist läbi transiitriikide;
- G. arvestades, et ettevõtte tulumaks moodustab olulise osa arenguriikide rahvatulust, mistõttu puudutab ettevõtte tulumaksu vältimine neid eriti, ja viimastel aastatel on arenguriigid ettevõtte tulumaksu määrasid järjepidevalt alandanud;
- H. arvestades, et maksuparadiisid ja pangasaladusega kaitstud jurisdiktsioonid, mis võimaldavad pangandus- või finantsteabe salastamist, kombineerituna nullmaksumääraga, et tõmmata ligi kapitali ja tulu, millelt tuleks teistes riikides makse maksta, tekitavad kahjustavat maksukonkurentsi, õõnestavad maksusüsteemi õiglust ning moonutavad kaubandust ja investeeringuid, mis mõjutab eriti arenguriike, ning selle tõttu jääb igal aastal saamata hinnanguliselt 189 miljardit USA dollarit maksutulust;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0251.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- I. arvestades, et maksustamine võib arenguriikides olla usaldusväärne ja jätkusuutlik tuluallikas ning selle eelis arengu rahastamise traditsiooniliste vahendite, nt sooduslaenu ees on stabiilsus üksnes juhul, kui on kehtestatud õiglane, tasakaalustatud, tõhus ja läbipaistev maksusüsteem, olemas on tulemuslik ja tõhus maksuhaldus, et edendada maksukohustuse järgimist, ning avaliku sektori tulude kasutamine on vastutustundlik;
- J. arvestades, et tulemusliku ja läbipaistva maksustamise ja maksupoliitika võimalik kasu ulatub kaugemale kui olemasolevate vahendite suurendamine arengu edendamiseks ning see avaldab hea valitsemistava edendamisele ja riigi ülesehitamisele otsesest kasulikkuse mõju, tugevdades demokraatlikke institutsioone, õigusriigi põhimõtteid ning ühiskondlikku lepet valitsuse ja kodanike vahel, et luua maksude ning avalike ja sotsiaalteenuste ning riigieelarve stabiilsuse edendamisega seotud pingutuste vahel vastastikune seos, edendades seeläbi pikaajalist välisabist sõltumatust ja võimaldades arenguriikidel tegutseda oma riiklike eesmärkide nimel ja nende eest vastutada ning teha ise oma poliitilisi valikuid;
- K. arvestades, et siseriiklike tulude suurendamise vajadus on seoses finants- ja majanduskriisile reageerimisega muutunud pakilisemaks probleemiks;
- L. arvestades, et arenguriigid on siseriiklike tulude kasutuselevõtu kaudu saanud rahalisi vahendeid järjepidevalt suurendanud ja selles valdkonnas on rahvusvaheliste abiandjate toel saavutatud olulisi edusamme;
- M. arvestades, et arenguriigid peavad maksutulu kogumisel tulema toime suurte poliitiliste, haldus- ja tehniliste piirangutega, mis on tingitud maksude kogumise jaoks ebapiisavatest inim- ja rahalistest ressurssidest, nõrgast haldussuutlikkusest, et tulla toime rahvusvaheliste ettevõtetele maksude kehtestamise keeruka probleemiga, maksukogumise suutlikkuse ja taristu puudumisest, kvalifitseeritud töötajate maksuhaldussüsteemist lahkumisest, korrupsioonist, poliitilise süsteemi vähesest legitiimsusest, rahvusvahelises maksundusalases koostöös mitteosalemisest, tulude ebavõrdsest jaotumisest ja viletsast maksuhaldusest;
- N. arvestades, et kuigi praegune kaubanduse üldine liberaliseerimine ja kaubandustõkete järkjärguline kaotamine viimaste aastakümnete jooksul on suurendanud piiriülese kaubanduse mahtu, on see tekitanud ka raskusi arenguriikidele, eriti vähim arenenud riikidele, mis on kaubandusest saadavatest maksudest väga sõltuvad, et korvata kaubandusmaksude vähenemist ja minna üle muude kodumaiste ressursside, eelkõige maksude tasakaalustatud kombineerimise kasutamisele;
- O. arvestades, et viimastel aastatel on arenenud ja arenguriikide vahel sõlmitud üha rohkem selliseid maksukokkuleppeid, mida kasutatakse piiriülestes finantstehingutes kohaldatavate maksude vähendamiseks ning millega minimeeritakse arenguriikide suutlikkust võtta kasutusele siseriiklike ressursse ja luuakse hargmaistele ettevõtjatele võimalusi maksustamist vältida; arvestades, et Madalmaade ametiasutuste poolt hiljuti teostatud mõjuhindangus järeldati, et Madalmaade maksusüsteem võimaldab kinnipeetavat maksu vältida, mistõttu jääb arenguriikides igal aastal saamata dividendidelt ja intressidelt kinnipeetavate maksudega seotud tulu 150–550 miljoni euro suuruses summas⁽¹⁾;
- P. arvestades, et suhtelises mõttes koguvad arenguriigid oluliselt vähem makse kui arenenud majandusega riigid (maksude suhe SKPsse on vahemikus 10–20 %, samal ajal kui OECD riikides on see vahemikus 30–40 %) ja neile on iseloomulik ülimalt kitsas maksubaas; arvestades, et on olemas märkimisväärsed võimalused maksubaasi laiendamiseks ja maksutulu suurendamiseks, et anda valitsustele nende peamise ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid;
- Q. arvestades, et arenguriigid on püüdnud investeringuid ligi meelitada peamiselt mitmesuguste maksusoodustuste ja maksuvabastuste pakkumisega, mis ei ole läbipaistvad ega tugine nõuetekohasele kulude-tulude analüüsile ning millega sageli ei õnnestu tõelisi ja jätkusuutlikke investeringuid ligi meelitada, kuid millega pannakse arenguriigid omavahel konkureerima kõige soodsamate maksutingimuste pakkumisel, ei saada rahuldavaid tulemusi tulemuslike ja tõhusate maksusüsteemide seisukohast ja tekitatakse kahjustavat maksukonkurentsi;

⁽¹⁾ Madalmaade välisministeeriumi poliitika ja tegevuse hindamise osakonna tellitud uurimus „Evaluation issues in financing for development Analysing effects of Dutch corporate tax policy on developing countries“, november 2013.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- R. arvestades, et liikmesriigid on juba võtnud endale kohustuse eraldada 0,7 % oma kogurahvatulust ametlikuks arenguabiks, ning arvestades, et siseriiklike ressursside kasutuselevõtuks antava abi summa on endiselt väike – moodustades kogu 2011. aastal antud ametlikust arenguabist alla 1 protsendi – ja 2012. aastal eraldati ametlikust arenguabist hinnanguliselt üksnes 0,1 % (118,4 miljonit USA dollarit) maksuküsimustes suutlikkuse suurendamiseks;
- S. arvestades, et paljud arenguriigid ei suuda koguda isegi mitte maksu miinimummäära, mida oleks vaja nende elementaarse toimimise, avalike teenuste ja vaesuse vähendamiseks tehtavate jõupingutuste rahastamiseks;
- T. arvestades, et Euroopa Investeeringuspank (EIP), Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD) ning liikmesriikide arengu rahastamise asutused toetavad arenguriikide eraettevõtteid otse laenude andmise kaudu, või kaudselt finantsvahendajate, nt kommertspankade ja börsivälistes ettevõtetesse investeerivate fondide toetamise kaudu, kes siis ettevõtetele edasi laenavad või neisse investeerivad;
- U. arvestades, et arenguriigid peaksid olema rahvusvahelistes maksukoostöö struktuurides ja menetlustes paremini esindatud, et osaleda teiste riikidega võrdsetel alustel ülemaailmse maksupoliitika kujundamises ja selle reformimisel;
- V. arvestades, et maksuasjade rahvusvahelise koostöö ekspertkomitee on Majandus- ja Sotsiaalnõukogu allorgan, mis pöörab eritählepanu arenguriikidele ja ülemineuriikidele;
- W. arvestades, et piisaval määral avalike sektori vahendite kogumisel võib olla otsustav roll võrdsema ühiskonna edendamisel, kus välditakse meeste ja naiste vahelist diskrimineerimist ning toetatakse eriti lapsi ja muid haavatavaid elanikkonnarühmi;
1. kutsub komisjoni üles esitama viivitamata teatise vormis ambitsioonika tegevuskava, et toetada arenguriike maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise vastu võitlemisel ning aidata neil luua õiglased, tasakaalustatud, tõhusad ja läbipaistvad maksusüsteemid, võttes arvesse tööd, mida OECD arenguabi komitee on teinud enne 13.–16. juulil 2015 Etiopias Addis Abebas toimuvat arengu rahastamise konverentsi, ja rahvusvaheliste maksulepingute mõju arenguriikidele;
 2. rõhutab, et siseriiklike ressursside tulemuslik kasutuselevõtt ja maksusüsteemide tugevdamine on hädavajalikud selleks, et saavutada eesmärgid, mis on seatud aastatuhande arengueesmäärke asendavas 2015. aasta järgses raamistikus, mis kujutab endast elujõulist strateegiat pikas perspektiivis välisabist sõltuvusest vabanemiseks; rõhutab samuti, et tõhusad ja õiglased maksusüsteemid on vaesuse kaotamise, ebavõrdsuse vastu võitlemise, hea valitsemistava edendamise ja riigi ülesehitamise seisukohast otsustava tähtsusega; tuletab meelde, et teatav riikidevaheline majandustegevus on avaldanud mõju riikide võimele luua valitsemissektorile riigisiseseid tulusid ja valida endale maksustruktuure, samal ajal kui kapitali suurem liikuvus koos maksuparadiiside kasutamisega on maksustamise tingimusi põhjalikult muutnud; tunneb muret ka korruptsioonitaseme ja läbipaistmatu avaliku halduse pärast, mis takistavad maksutulul investeerimist riigi ülesehitamisse, avalikesse teenustesse ja avalikku taristusse;
 3. märgib, et enamikus arenguriikides on maksutulud SKPga võrreldes jätkuvalt väikesed, mistõttu on need riigid eriti haavatavad iga konkreetse maksumaksja ja ettevõtte maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise suhtes; toonitab, et see tähendab arenguriikide jaoks märkimisväärset rahalist kahju, ergutab korruptsiooni ja kahjustab ELi arengupoliitikat ning et riiklikul, ELi ja rahvusvahelisel tasandil selliste tavade vastu asjakohaste meetmete võtmine peaks olema ELi ja tema liikmesriikide peamine prioriteet, võttes arvesse arenguriikide vajadusi ja piiranguid, mida nad oma maksutulul kättesaamisel kogevad; on seisukohal, et EL peaks võtma endale juhtrolli maksuparadiiside, maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks rahvusvaheliste pingutuste tegemisel, näidates eeskujuna, ning EL peaks tegema arenguriikidega koostööd, et võtta meetmeid maksustamise agressiivse vältimise vastu teatavate piiriüleste ettevõtete poolt ja otsida viise, et aidata arenguriikidel seista vastu maksukonkurentsis osalemise survele;

Tegevuskava maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks arenguriikides

4. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks konkreetseid ja tulemuslikke meetmeid, et toetada arenguriike ja piirkondlikke maksuhaldusraamistikke, nagu Aafrika maksuhaldusfoorum ja Ameerika maksuametite keskus, võitluses maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimisega, õiglase, tasakaalustatud, tõhusa ja läbipaistva maksupoliitika väljatöötamisel ja haldusreformide edendamisel, ning suurendaks arenguriikide maksuametitele antava rahalise ja tehnilise abi osakaalu

Kolmapäev, 8. juuli 2015

arenguabis; on seisukohal, et sellist abi tuleks anda nende riikide kohtuasutuste ja korrupsioonivastaste asutuste tugevdamiseks; nõuab liikmesriikide ja abi saavate riikide avaliku sektori eriteadmiste koondamist, et edendada koostööd, andes samas abi saavatele riikidele konkreetseid esialgseid tulemusi; toetab seminaride ja koolitusürituste korraldamist, ekspertide lähetamist, õppeküstuste korraldamist ja nõustamise pakkumist;

5. palub komisjonil seada oma poliitilises dialoogis (poliitika, areng ja kaubandus) ja kõigis partnerriikidega sõlmitavates arengukoostöölepingutes tähtsale kohale hea maksuhaldustava ning õiglane, tasakaalustatud, tõhus ja läbipaistev maksukogumine, suurendades omalust ja siseriiklikku aruandekohuslust sellise keskkonna edendamise kaudu, kus riikide parlamendid saavad anda sisulise panuse riigieelarve koostamisse ning riigieelarve, sh siseriiklike tulude ja maksuküsimuste üle järelevalve teostamisse, ning toetades kodanikuühiskonna rolli, tagades maksuhalduse üle avaliku kontrolli ja maksupettuse juhtumite jälgimise, muu hulgas luues rikkumisest teatajate ja ajakirjanduslike allikate kaitsmiseks tulemuslikud süsteemid;

6. nõuab tungival, et teave ettevõtete, trustide ja muude institutsioonide majandusliku omandiõiguse kohta tehtaks avatud vormingus avalikult kättesaadavaks, et vältida anonüümsete variettevõtete ja sarnaste juriidiliste üksuste kasutamist rahapesuks, ebaseadusliku või terroristliku tegevuse rahastamiseks, korrumpeerunud ja kriminaalsete isikute identiteedi varjamiseks ning avaliku sektori rahaliste vahendite varguse ja ebaseaduslikust kaubandusest ja maksudest kõrvalehoidumisest saadud tulude varjamiseks; on lisaks veendunud, et kõik riigid peaksid vähemalt vastu võtma rahapesuvastase töökonna (FAFT) rahapesu tõkestamise alased soovitusel ja neid täiel määral rakendama;

7. kutsub ELi ja liikmesriike üles rakendama põhimõtet, mille kohaselt peavad kõikide riikide ja sektorite börsil noteeritud või noteerimata hargmaised ettevõtted ja eriti loodusvarasid kaevandavad ettevõtted võtma standardina vastu riikide kaupa liigendatud aruandluse, mis kohustab neid avaldama oma iga-aastase aruandluse raames riikide kaupa liigendatult iga territooriumi puhul, kus nad tegutsevad, kõikide tütarettevõtjate nimed, nende majandustulemused, olulise maksuteabe, varad ja töötajate arvu, ning tagama selle teabe avaliku kättesaadavuse, minimeerides samas mikroettevõtete väljajätmise kaudu halduskoormust; palub komisjonil esitada seadusandliku ettepaneku, et raamatupidamisdirektiivi vastavalt muuta; tuleb meelde, et läbipaistvuse suurendamine on väga tähtis samm praeguse maksusüsteemi parandamiseks ja üldsuse usalduse suurendamiseks; palub OECD-l soovitada, et kõik rahvusvahelised kontsernid avalikustaks andmed OECD ettepaneku kohases riikide kaupa liigendatud aruandluse vormis, tagamaks et kõikide riikide maksuametid omavad juurdepääsu põhjalikule teabele, mis võimaldab neil hinnata siirdehindade kasutamise riske ja selgitada välja kõige tulemuslikum viis auditivahendite kasutamiseks; rõhutab, et välisinvestoritele kahepoolsete maksulepingutega võimaldatavate maksuvabastuste ja soodustustega antakse rahvusvahelistele kontsernidele riigisiseste ettevõtete, eriti VKEde ees ebaaus konkurentsieelis;

8. nõuab kaevandustööstust reguleerivate maksustamistingimuste ja eeskirjade läbivaatamist; kutsub ELi üles suurendama arenguriikidele antavat abi, et toetada loodusvarade kaevandamise nõuetekohase maksustamise eesmärki, tugevdada asukohariikide valitsuste läbirääkimispositsiooni, et nad saaksid oma loodusvaradelt suuremat kasumit, ja stimuleerida nende majanduse mitmekesistamist; toetab mäetööstuse läbipaistvuse algatust ning selle laiendamist tootmisettevõtetele ja toorainega kauplevatele ettevõtetele;

9. tunneb heameelt automaatse teabevahetuse mehhanismi vastuvõtmise üle, mis on põhiline vahend üldise läbipaistvuse suurendamiseks ning koostöö parandamiseks maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastases võitluses; tunnistab siiski, et arenguriigid vajavad jätkuvalt toetust rahalise abi ja tehnilise oskusteabe näol ning aega, et nad saaksid luua teabe saatmiseks ja töötlemiseks vajaliku suutlikkuse; rõhutab seetõttu, et oluline on tagada, et OECD automaatset teabevahetust käsitlevasse ülemaailmsesse standardisse lisataks arenguriikide jaoks üleminekuperiood, tunnistades, et selle standardi vastastikuseks muutmise kaudu saab riigid, kellel puuduvad ressursid ja suutlikkus nõutava teabe kogumise, haldamise ja jagamise jaoks vajaliku taristu loomiseks, välja jätta; on lisaks seisukohal, et ette tuleks näha ühtne konfidentsiaalsusstandard;

10. nõuab, et 2015. aasta lõpuks töötataks välja rahvusvaheliselt kokku lepitud maksuparadiisi määratlus, kehtestataks maksuparadiiside kasutajatele sanktsioonid ja koostatakse must nimekiri neist, sh ELis asuvatest riikidest, kes ei võitle maksudest kõrvalehoidumise vastu või aktsepteerivad seda; palub ELil toetada maksuparadiisidena toimivate arenguriikide majanduse ümberstruktureerimist; palub nendel liikmesriikidel, millel on sõltkondi ja territooriume, mis ei kuulu liitu, teha nende piirkondade haldusorganitega koostööd selle nimel, et võtta vastu maksustamise läbipaistvuse põhimõtted, ning tagada, et ükski neist ei toimi maksuparadiisina;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

11. palub Euroopa Liidul ja selle liikmesriikidel arenguriikidega maksu- ja investeerimislepingute üle läbirääkimisi pidades tagada, et piiriülesest tegevusest tulenev sissetulek või kasum maksustatakse päritoluriigis, kus väärtust saadakse või tekitatakse; rõhutab sellega seoses, et ÜRO maksualase näidiskonventsiooniga tagatakse maksustamisõiguste õiglane jaotumine päritolu- ja asukohariigi vahel; rõhutab, et Euroopa Liit ja tema liikmesriigid peaksid maksulepingute üle läbirääkimisi pidades järgima Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 sätestatud poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtet;

12. nõuab tungivalt, et komisjon ja kõik liikmesriigid koostaksid mõne liikmesriigi eeskujul hinnangu Euroopa maksupoliitika mõju kohta arenguriikidele ja jagaksid parimaid tavasid, et tugevdada poliitikavaldkondade arengusidust, parandada kehtivaid tavasid ning võtta paremini arvesse arenguriikidele ülekanduvat negatiivset mõju ja nende riikide erivajadusi; tunneb sellega seoses heameelt komisjoni maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist käsitleva läbivaadatud tegevuskava üle, mis on kavas esitada 2015. aastal, ja nõuab tungivalt, et liikmesriigid lepiksid viivitamata kokku äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi osas;

13. avaldab tugevat toetust suurele hulgal rahvusvahelistele algatustele ülemaailmse süsteemi reformimiseks, sh OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise algatus, millega keskendutakse arenguriikide suuremale osalemisele rahvusvahelistes maksukoostöö struktuurides ja menetlustes; nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid tagaksid, et ÜRO maksukomiteest kujundataks ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu raames tõeline valitsustevaheline organ, millel on paremad vahendid ja piisavad lisaressursid, tagades, et kõik riigid saavad võrdsetel alustel osaleda ülemaailmse maksupoliitika kujundamises ja selle reformimisel; rõhutab, et koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ja maksuparadiisides tegutsevate finantsasutuste suhtes tuleks kaaluda sanktsioonide kehtestamist;

14. rõhutab, et piisava määra avalike sektori vahenditega saab aidata tasakaalustada soolist ebavõrdsust ning leida viise laste ja ühiskonna haavatavate rühmade paremaks toetamiseks, ning tunnistab, et maksudest kõrvalehoidumine mõjutab inimeste heaolu, kuid see teeb eriti suurt kahju vaestele ja väikese sissetulekuga leibkondadele, kus naiste esindatus on sageli ebaproportsionaalselt suur;

15. märgib murega, et paljud arenguriigid on mõnede välismaiste otseinvesteeringute tegijatega läbirääkimiste pidamisel väga kehvras positsioonis; on arvamusel, et ettevõtelt tuleks nõuda konkreetsete kohustuste võtmist, et tagada nende investeeringute positiivne ülekanduv mõju asukohariigi kohaliku ja/või riigi tasandi sotsiaal-majanduslikule arengule; palub komisjonil, nõukogul ja partnerriikide valitsustel tagada, et maksusoodustuste näol ei ole tegemist täiendavate võimalustega maksustamise vältimiseks; rõhutab, et soodustused tuleks muuta läbipaistvamaks ja ideaalis peaksid need olema suunatud säästvasse arengusse investeerimise edendamisele;

16. palub EIP-I, EBRD-I ja liikmesriikide arengu rahastamise asutustel teostada järelevalvet selle üle ja tagada, et abi saavad ettevõtted või muud juriidilised üksused ei osale maksudest kõrvalehoidumises ega maksustamise vältimises offshore-keskustes ja maksuparadiisides asutatud finantsvahendajatega koostöö tegemise või ebaseaduslike kapitalivoogude võimaldamise kaudu, ning parandada oma läbipaistvuspoliitikat, tehes näiteks kõik oma aruanded ja uurimised avalikkusele kättesaadavaks; palub EIP-I kohaldada hoolsuskohustust, nõudes iga-aastast riikide kaupa liigendatud aruandlust, selgitades välja majandusliku omandiõiguse ja kontrollides siirdehindade kasutamist, et tagada investeeringute läbipaistvus ning vältida maksudest kõrvalehoidumist ja maksustamise vältimist;

o

o o

17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0266

Ressursitõhusus: liikumine ringmajanduse suunas**Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon ressursitõhususe ja ringmajandusele ülemineku kohta (2014/2208(INI))**

(2017/C 265/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist „Ringmajanduse suunas: jäätmevaba Euroopa kava“ (COM(2014)0398),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ressursitõhususe võimalused hoonesektoris“ (COM(2014)0445),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Keskkonnahoidlik tegevuskava VKEdel jaoks. Kuidas võimaldada VKEdel muuta keskkonnavalased väljakutsed ärivõimalusteks“ (COM(2014)0440),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Vastupidava energialiidu ja tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitika raamstrateegia“ (COM(2015)0080),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Keskkonnasäästlike toodete ühtse turu väljakujundamine. Parem teavitamine toodete ja organisatsioonide keskkonnatoimest“ (COM(2013)0196),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Innovatsioon ja jätkusuutlik majanduskasv: Euroopa biomajandus“ (COM(2012)0060),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava“ (COM(2011)0571),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Ressursitõhus Euroopa – Euroopa 2020. aasta strateegia kohane juhtalgatus“ (COM(2011)0021),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ (COM(2010)2020),
- võttes arvesse oma 12. detsembri 2013. aasta resolutsiooni ökoinnovatsiooni ning tööhõive ja majanduskasvu edendamise kohta keskkonnapoliitika abil⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 14. jaanuar 2014. aasta resolutsiooni keskkonda sattunud plastijäätmete Euroopa strateegia kohta⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 24. mai 2012. aasta resolutsiooni ressursitõhusa Euroopa kohta⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 13. septembri 2011. aasta resolutsiooni tõhusa Euroopa toorainestrategie kohta⁽⁴⁾,
- võttes arvesse seitsmendat keskkonnavalast tegevusprogrammi,
- võttes arvesse ELi 2006. aasta säästva arengu strateegiat ja selle 2009. aastal läbi vaadatud versiooni,
- võttes arvesse keskkonna nõukogu 28. oktoobri 2014. aasta järeldusi „Euroopa poolaasta ja strateegia „Euroopa 2020“ keskkonnasäästlikumaks muutmine – vahekokkuvõte“,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0584.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0016.

⁽³⁾ ELT C 264 E, 13.9.2013, lk 59.

⁽⁴⁾ ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 21.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti kokkuvõtvat aruannet „Euroopa keskkond – seisund ja väljavaated 2015. aastal“,
 - võttes arvesse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni,
 - võttes arvesse UNEPi (ÜRO Keskkonnaprogramm) uurimust „Inquiry into the Design of a Sustainable Financial System“,
 - võttes arvesse UNEPi rahvusvahelise ressursside töörühma järeldusi inimtegevusest põhjustatud metallivoogude ja tsüklite keskkonnamõjude ja -probleemide kohta („Environmental Risks and Challenges of Anthropogenic Metals Flows and Cycles“ (2013)),
 - võttes arvesse UNEPi rahvusvahelise ressursside töörühma järeldusi loodusvarade kasutamise ja keskkonnamõju ning majanduskasvu vahelise seose kaotamise kohta („Decoupling natural resource use and environmental impacts from economic growth“ (2011)),
 - võttes arvesse petitsiooni, milles väljendatakse soovi, et tehtaks lõpp toidu raiskamisele Euroopas (Stop Food Waste in Europe!),
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 10. detsembri 2014. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 12. veebruari 2015. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamusi (A8-0215/2015),
- A. arvestades, et ressursside jätkusuutmatu kasutamine on erinevate keskkonnamõjude, näiteks kliimamuutuste, kõrbestumise, raadamise, bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja ökosüsteemi teenuste nõrgenemise algpõhjus; arvestades, et maailma majanduses kasutatakse pooleteise planeedi väärtuses ressursse üleilmse kogutoodangu tootmiseks ja jäätmete käitlemiseks ning hinnanguliselt küünib ressursside hulk 2030. aastateks kahe planeedi väärtuseni;
- B. arvestades, et Euroopa sõltub imporditud ressurssidest rohkem kui ükski teine piirkond maailmas ja et paljud ressursid on suhteliselt lühikese aja pärast ammendumas; arvestades, et Euroopa konkurentsivõimet saab oluliselt parandada ressursside lisandväärtuse suurendamisega majanduses ning Euroopa allikatest pärit materjalide jätkusuutliku tarnimise edendamiseks; arvestades, et toorainega varustamise huvides tuleks hoogustada innovatsiooni edendavate partnerluste sõlmimist tööstuse ja jäätmekäitlussektori ning teadusuuringute vahel, et suurendada peamiste toorainete ringlussevõtu potentsiaali;
- C. arvestades, et üleminek ringmajandusele on sisuliselt majandusküsimus, mis puudutab juurdepääsu toorainele (või selle jätkusuutlikku kättesaadavust), Euroopa reindustrialiseerimist ja edasist digitaliseerimist, uute töökohtade loomist ning kliimamuutuste, energiavarustuse ebakindluse ja ressursside nappusega seotud probleeme; arvestades, et investeerimine ringmajandusse võib seega olla täielikult kooskõlas komisjoni töökohti, kasvu ja konkurentsivõimet käsitleva tegevuskavaga ning osutada kasulikuks kõigile asjaomastele huvirühmadele;
- D. arvestades, et ressursitõhusus peab olema kooskõlas ka jätkusuutlikkusega laiemas mõttes, sealhulgas tuleb arvesse võtta keskkonna-, eetilist, majanduslikku ja sotsiaalset mõõdet;
- E. arvestades, et seitsmendas keskkonnavalas tegevusprogrammis sätestatud eesmärgid ja prioriteetsed meetmed on siduvad;
- F. arvestades, et Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) keskkonnaprogrammis on öeldud, et vabatahtliku lähenemisviisi keskkonnavalas tulemuslikkus on sageli küsitav ja selle majanduslik tõhusus on üldiselt väike ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽²⁾ ELT C 140, 28.4.2015, lk 37.

⁽³⁾ OECD keskkonnaprogramm „Voluntary approaches to environmental policy“, 2003.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- G. arvestades, et ringmajandusele üleminekuks on vaja süsteemset muutust, mis hõlmaks väärtusahela kõiki sidusrühmi, ning märkimisväärseid uuendusi tehnoloogias, ettevõtluses ja ühiskonnas tervikuna;
- H. arvestades, et kodanikel, väikeettevõtetel ja kohalikel ametiasutustel on oluline roll ressursitõhususe suurendamisel ja majanduskasvu lahutamisel loodusvarade kasutamisest;
- I. arvestades, et korralikult toimivaks ringmajanduseks on vaja konkurentsivõimelisi ettevõtteid, ning arvestades, et ettevõtted on ise ringmajandusele ülemineku liikumapanevaks jõuks;
- J. arvestades, et on oluline seada VKEd ELi ressursitõhususe strateegia keskpunkti, kuna need moodustavad 99 % ELi ettevõtetest ja annavad tööd kahele kolmandikule tööjõust;
- K. arvestades, et ambitsioonikas Euroopa ringmajanduse pakett loob ettevõtlusvõimalusi, kindlustab juurdepääsu esmasele toorainele, pikendab selle tootlikku kasutamist (korduskasutamise, ümbertöötlemise, ringlussevõtu või tagavaraosade-na), tagab kvaliteetse ringlussevõtu kasutusaja lõppemisel ning käsitleb kõiki kõrvalsaadusi ja jäätmeid väärtuslike ressurssidena edasiseks kasutamiseks;
- L. arvestades, et esmase tooraine jätkusuutlik ja vastutustundlik hankimine on ressursitõhususe saavutamiseks ja ringmajanduse eesmärkide täitmiseks hädavajalik;
- M. arvestades, et ressursitõhususe eesmärkide ja ringmajanduse saavutamiseks on vaja arendada teise tooraine turgusid;
- N. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt palunud komisjonil kehtestada ressursitõhususe näitajad ja eesmärgid;
- O. arvestades, et ringmajandusele üleminekul on keskne roll selliste mürgiste kemikaalide kasutuse lõpetamisel, millele on ohutumad alternatiivid juba olemas või neid töötatakse välja kooskõlas kemikaalide valdkonna õigusaktidega;
- P. arvestades, et Eurostati andmetest linnajäätmete töötlemise kohta ELi 28 liikmesriigis nähtub selgesti, et jäätmepoliitikas puuduvad siiani võrdsed tingimused ning et kehtivate õigusaktide jõustamine valmistab suuri raskusi;
- Q. arvestades, et keskmiselt üksnes 40 % tahketest jäätmetest korduskasutatakse või võetakse ringlusse, ülejäänud läheb prügilasse või põletamisele;
- R. arvestades, et põllumajanduslike toiduainete tootmisel ja tarbimisel on ressursside kasutamisel märkimisväärne osakaal ja oluline mõju keskkonnale, rahvatervisele ning loomade tervisele ja heaolule; arvestades, et vähesele ressursitõhususele toidu osas tuleks leida jätkusuutlikud lahendused terviklikul viisil;
- S. arvestades, et keskkonnale kahjulike ainete keelustamine, sh fossiilkütuste otseste ja kaudsete toetuste kaotamine aitaks oluliselt vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja võidelda kliimamuutuste vastu ning toetaks üleminekut ringmajandusele;
1. tunneb heameelt komisjoni teatise „Ringmajanduse suunas: jäätmevaba Euroopa kava“ (COM(2014)0398) üle; toetab komisjoni lähenemisviisi ringmajanduse kavandamisele ja selleks vajalike uuenduste sisseviimisele, kiidab heaks ka poliitikaraamistiku loomise ressursitõhususe toetamiseks, teatistes esitatud ressursitõhususe eesmärgi püstitamise ning konkreetse poliitikaraamistiku loomise selleks, et VKEd saaksid muuta keskkonnavalused väljakutsed äriühinguteks; rõhutab, et ringmajanduse suunas liikumiseks on vaja õigusmeetmeid ning palub, et komisjon esitaks ringmajanduse teemal ambitsioonika ettepaneku 2015. aasta jooksul, nagu lubati komisjoni 2015. aasta tööprogrammis;

Neljapäev, 9. juuli 2015

2. rõhutab, et ressursinappusega tegelemiseks on vaja vähendada ressurside kaevandamist ja kasutamist ning lahutada loodusvarade kasutamine täielikult majanduskasvust – see on süsteemne muudatus, mis nõuab 2050. aasta jätkusuutlikkuse väljavaadetest lähtuvate meetmete võtmist ning viivitamatut tegutsemist;
3. juhib tähelepanu tootmisele ja tarbimisele kui valdkondadele, millega tuleb tegeleda, et saavutada nende kooskõla laiemate säästva arengu eesmärkidega;
4. tuletab meelde, et ehkki ressurside tõhusa kasutamise osas on saavutatud edu, on tootmise jätkuv kasv need edusammud üle kaalunud ning ressurside kaevandamine kasvab kogu maailmas dramaatiliselt, seega on tagasilöögiefekti kaotamiseks kiiresti vaja ressurside kaevandamist ja kasutamist vähendada; nõuab tungivalt, et komisjon esildaks vastavaid meetmeid;
5. tuletab meelde, et tooraine tarbimise arvutamisel tuleks arvesse võtta vett, mis on nii tootmises kasutatav loodusvara kui ka avalik hüve, ning seda tuleb kasutada tõhusalt;
6. rõhutab, et ressursikasutuse parandamine paremate projekteerimisnõuete ja jäätmealaste õigusaktide kaudu, mis tagavad jäätmehierarhias ülespoole liikumise ning soodustavad seega jäätmetekke vältimist, korduskasutamist ja selle ettevalmistamist ning ringlussevõttu, võiksid anda ELi ettevõtjatele, avaliku sektori asutustele ja tarbijatele märkimisväärset puhassäästu – hinnanguliselt 600 miljardit eurot ehk 8 % aastakäibest, vähendades samal ajal ka kasvuhooonegaaside heidet aastas 2–4 %; rõhutab, et ressurside tootlikkuse suurendamine 30 % võrra 2030. aastaks võiks suurendada SKPd ligi 1 % võrra ja luua 2 miljonit jätkusuutlikku lisatöökohta⁽¹⁾; tuletab meelde, et ressursitõhusus on põhieesmärk seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis, milles rõhutatakse, et on vaja ergutada keskkonnasäästlike toodete ja teenuste tootmist ning tarbijate nõudlust nende järele, kasutades selleks poliitikat, mis suurendab nende toodete ja teenuste kättesaadavust, taskukohasust, funktsionaalsust ja ligitõmbavust;
7. on veendunud, et ressursitõhususe parandamiseks on vaja õigusmeetmeid ja majanduslikke stiimuleid, väliskulude sisestamist ning teadus- ja arendustegevuse edasist rahastamist, samuti muutusi ühiskonnas ja eluviisis; juhib tähelepanu asjaolule, et erinevatel poliitikatasanditel on vaja mitmesuguseid vahendeid, võttes arvesse subsidiaarsuse põhimõtet;
8. on veendunud, et ringmajanduse täiemahuliseks rakendamiseks tuleb kaasata kõik asjaomased sidusrühmad, piirkonnad, linnad, kohalikud kogukonnad, VKEd, vabaihendused, tööstuse esindajad, ametiühingud ja kodanikud;
9. kutsub komisjoni üles kaasama kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi kogu ringmajanduse paketi väljatöötamise käigus;
10. rõhutab, et üldsuse teadlikkus ning kodanike suhtumine ja nende kaasamine on ringmajandusele edukaks üleminekuks otsustava tähtsusega; märgib, et tuleb pöörata piisavalt tähelepanu ja eraldada vahendeid haridusele ja teabele, et edendada säästvaid tarbimis- ja tootmismudeleid, ning rõhutab ressursitõhusale ringmajandusele ülemineku kasutegureid;
11. juhib tähelepanu asjaolule, et ringmajandusele üleminekuks on vaja kvalifitseeritud tööjõudu ning et hariduses ja koolituses tuleb võtta arvesse vajadust keskkonnasäästlike oskuste järele;
12. rõhutab, et EL on juba loonud rahastamisvahendid, mis toetavad ringmajandust, nimelt programmid „Horisont 2020“ ja LIFE+, ning et õige kasutamise korral võivad need aidata edendada ELi liikmesriikides ja piirkondades ökokinnovatsiooni ja tööstusökoloogiat;
13. rõhutab, et Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi potentsiaali kasutamiseks ringmajanduses on vaja õiguskindlust ja pikaajalist prognoositavust, et suunata investeeringud säästvasse majandusse;

⁽¹⁾ Komisjoni 2. juuli 2014. aasta teatis „Ringmajanduse suunas: jäätmevaba Euroopa kava“ (COM(2014)0398).

Neljapäev, 9. juuli 2015

14. toonitab, et üleminek jätkusuutlikule ringmajandusele peaks ühendama ambitsioonikad keskkonnavalased eesmärgid tugevate sotsiaalsete nõuetega, muu hulgas tuleb edendada inimväärset tööd ning tervislikke ja ohutuid töötingimusi (st tagada, et töötajad ei puutuks töökohal kokku kahjulike ainetega);

15. rõhutab, et on vaja rajada ühtsem õiguslik raamistik säästvale tootmisele ja tarbimisele, hõlmates kogu tootmistsükli alates säästvast tarnimisest kuni kasutusaja lõpu järgse taaskasutamiseni;

Näitajad ja eesmärgid

16. rõhutab, et 2050. aastaks peab ELi ressursikasutus olema jätkusuutlik ning et selle jaoks on muu hulgas vaja ilmtingimata vähendada ressursikasutust jätkusuutliku tasemeni, mille aluseks on võetud ressursikasutuse usaldusväärsete mõõtmised kogu tarneahelas, jäätmehierarhia range kohaldamine, ressursside astmelise kasutuse rakendamine, eelkõige biomassi kasutuse puhul, vastutustundlik ja säästev sisseostmine, suletud ahela loomine taastumatute ressursside kasutamiseks, taastuvate ressursside kasutamine nende taastuvuse piires, järkjärguline loobumine mürgiste ainete kasutamisest, eelkõige kui on olemas ohutumad alternatiivid või need töötatakse välja vastavalt kehtivatele kemikaale käsitlevatele õigusaktidele, et tagada mürgivabade materjalitsüklite väljatöötamine, ning ökosüsteemiteenuste kvaliteedi parandamine;

17. tuletab meelde, et parlament nõudis juba 2012. aastal majandustegevuse selgeid, kindlaid ja mõõdetavaid näitajaid, mille puhul võetakse arvesse kliimamuutusi, bioloogilist mitmekesisust ja ressursitõhusust olulusringi perspektiivist, ja nende näitajate kasutamist seadusandlike algatuste ja konkreetsete vähendamiseesmärkide alusena;

18. nõuab, et komisjon esitaks 2015. aasta lõpuks ettepaneku ressursitõhususe, sh ökosüsteemi teenuste põhinäitaja ja osanäitajad; märgib, et selliste ühtlustatud näitajate kasutamine peaks olema alates 2018. aastast kohustuslik, nendega tuleks mõõta ressursikasutust, sh importi ja eksporti ELi, liikmesriikide ja tööstuse tasandil ning võtta arvesse kogu toodete ja teenuste olulusringi ning need näitajad peaksid põhinema ökoloogilise jalajälje meetodikal ning mõõtma vähemalt maa, vee ja materjalide kasutust ja süsinikdioksiidi heidet;

19. nõuab, et komisjon teeks ettepaneku kehtestada eesmärk suurendada 2030. aastaks ELi tasandil ressursitõhusust võrreldes 2014. aastaga 30 % ja individuaalsed eesmärgid igale liikmesriigile; rõhutab, et enne kui ressursitõhususe eesmärke saab rakendada, peavad need olema näitajatega põhjendatud;

20. nõuab tungivalt, et komisjon edendaks ressursitõhususe näitajate kasutamist rahvusvaheliste konventsioonide kaudu, et võimaldada võrreldavust tööstusharude ja eri riikide majanduse vahel ning tagada võrdsed tingimused, ning toetaks dialoogi ja koostööd kolmandate riikidega;

21. rõhutab, et need näitajad tuleks lisada Euroopa poolaastasse ja kõikidesse mõjuhindamistesse;

Tootepoliitika ja ökodisain

22. rõhutab, kui tähtis on hästi läbimõeldud tootepoliitika, mis suurendab toote eeldatavat kasutusaega, vastupidavust, korduskasutatavust ja ringlussevõetavust; märgib, et see, kui palju ressursse kasutab toode oma kasutusaja jooksul, ning selle remonditavus, korduskasutatavus ja ringlussevõetavus määratakse suurel määral toote väljatöötamise etapis; palub komisjonil edendada tootepoliitikas olulusringile keskenduvat käsitust ning eelkõige kehtestada ühtlustatud meetodid toodete ökoloogilise jalajälje kindlakstegemiseks;

23. palub komisjonil sellega seoses esitada ambitsioonikas tööprogramm ning rakendada põhjalikult ja kaugeleulatavalt kehtiva ökodisaini direktiivi ökodisaini käsitlevaid nõudeid uutes ja ajakohastatud rakendusmeetmetes, alustades juba väljatöötatud meetmete viivitamatust vastuvõtmisest;

Neljapäev, 9. juuli 2015

24. nõuab tungivalt, et komisjon teeks ettepaneku ökodisaini ja muude tootepoliitikat käsitlevate õigusaktide läbivaatamise kohta 2016. aasta lõpuks, võttes aluseks mõjuhinnangu ja arvestades järgimisi olulisi muudatusi: ökodisaininõuete kohaldamisala laiendamine kõigile peamistele tooterühmadele, mitte ainult energiaga seotud toodetele; kõigi asjakohaste ressursitõhususe aspektide järkjärguline lisamine tootedisaini kohustuslikesse nõuetesse; nendel nõuetel põhineva kohustusliku tootepassi kehtestamine; enesekontrolli ja kolmanda isiku poolse auditi rakendamine, et tooted vastaksid kõnealustele standarditele; horisontaalnõuete määratlemine, muu hulgas vastupidavuse, remonditavuse, korduskasutatavuse ja ringlussevõetavuse kohta;

25. palub komisjonil kulude-tulude analüüsi põhjal hinnata võimalust kehtestada seoses ökodisaini direktiivi tulevase läbivaatamisega nõutav ringlussevõetava materjali miinimumsisaldus uutes toodetes;

26. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja meetmed kavandatud iganemise vastu ja arendaks ringmajanduse jaoks edasi tootestandardite kogumit, mis hõlmab korrastamist ja remontimist, demonteerimise hõlbustamist ning toorainete, taastuvate ressursside ja ringlussevõetavate materjalide tõhusat kasutamist toodetes;

27. tuletab meelde, et standardsete ja moodulkomponentide kättesaadavus, demonteerimise planeerimine, kaua kestvate toodete disainimine ja tõhusad tootmisprotsessid omavad edukas ringmajanduses suurt tähtsust; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks asjakohaseid meetmeid tagamaks, et tooted oleksid kestvad ja et neid oleks hõlbus uuendada, korduskasutada, kohandada, remontida, ringlusse võtta ja demonteerida uute ressursside jaoks, ning et ohtlike aineid sisaldavad osad oleksid kasutusjuhendis selgelt ära toodud, et neid osasid oleks lihtsam enne ringlussevõttu eemaldada;

28. märgib, et tarbijate teadlikkuse tõstmine ja nende aktiivse rolli suurendamine on ülimalt tähtis;

29. palub komisjonil teha ettepanek kestvuskauapade miinimumgarantii pikendamise kohta, et pikendada toodete eeldatavat kasutusaega ning selgitada, et vastavalt direktiivile 1999/44/EÜ peaksid tarbekaupade müüjad uurima puudusi seadusliku garantii kahe esimese aasta jooksul ja esitama tarbijale arve ainult juhul, kui puudus on tingitud ebaõigest kasutamisest;

30. palub komisjonil teha ettepanek varuosi puudutavate asjakohaste meetmete kohta, et tagada toodete remonditavus nende kasutaja jooksul;

31. palub komisjonil, liikmesriikidel ja Euroopa Kemikaaliametil suurendada jõupingutusi väga ohtlike ainete asendamiseks ja piirata selliseid aineid, mis REACHi kontekstis kujutavad endast vastuvõetamatut ohtu inimeste tervisele või keskkonnale, et täita 7. keskkonnaalase tegevuskava nõue töötada välja mürgivabad materjalitsüklid, et ringlussevõetud jäätmeid saaks kasutada liidus olulise ja usaldusväärse toorainena; palub komisjonil sellega seoses viivitamata lõpetada oma ühepoolne moratoorium Euroopa Kemikaaliameti selliste soovitude käsitlemise kohta, mis puudutavad väga ohtlike ainete lisamist REACHi XIV lisasse, ning selle asemel tegutseda, et need ained sinna kiiresti lisada; rõhutab, et jäätmehierarhia kohaselt on vältimine ringlussevõttust tähtsam ning seetõttu ei tohiks ohtlike vanade ainete kasutamise jätkamist õigustada ringlussevõetuga;

32. palub komisjonil ja liikmesriikidel suurendada oma ohtlike ainete asendamise alaseid jõupingutusi seoses direktiiviga 2011/65/EL (teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes), et luua mürgivabad materjalitsüklid;

33. nõuab tungivalt, et liikmesriigid teostaksid mõjusat turujärelevalvet, et tagada, et nii Euroopa kui ka imporditud tooted vastavad tootepoliitika ja ökodisaini nõuetele; nõuab tungivalt, et liikmesriigid jätkaksid sellise mõjusa turujärelevalve tagamiseks viivitamata turujärelevalve määruse läbivaatamise seadusandlikku menetlust; märgib, et igasugune edasine viivitus kahjustaks ettevõtete ja kodanike huve;

Neljapäev, 9. juuli 2015

Jäätmetest vabanemise suunas

34. toob esile komisjoni analüüsi, millest nähtub, et jäätmetega seotud uute eesmärkide vastuvõtmine looks 180 000 töökohta, muudaks Euroopa konkurentsivõimelisemaks ja vähendaks nõudlust kallite ja nappide ressursside järele ⁽¹⁾; peab kahetsusväärseks jäätmeid käsitleva seadusandliku ettepaneku ⁽²⁾ tagasivõtmist, kuid peab asepresidendi Timmermansi 2014. aasta detsembri osaistungjärgul esitatud teadaannet võimaluseks esitada uus ja ambitsioonikam ringmajanduse pakett;

35. nõuab tungival, et komisjon esitaks 2015. aasta lõpuks lubatud jäätmealaste õigusaktide läbivaatamise ettepaneku, milles on nõuetekohaselt rakendatud jäätmehierarhiat, ja et see hõlmaks järgmisi teemasid:

- selged ja üheselt mõistetavad määratlused;
- jäätmetekke vältimise meetmete väljatöötamine;
- 2025. aastaks saavutatavate siduvate olme-, kaubandus- ja tööstusjäätmete vähendamise eesmärkide kehtestamine;
- laiendatud tootjavastutuse nõudeid käsitlevate selgete miinimumstandardite kehtestamine, et tagada laiendatud tootjavastutuse süsteemide läbipaistvus ja kulutasuvus;
- jäätmete äraviskamise maksustamise põhimõtte kohaldamine olmejäätmete puhul koos kohustuslike paberi, metalli, plasti ja klaasi liigiti kogumise süsteemidega, et parandada ringlussevõetavate materjalide kvaliteeti; biojäätmete kohustusliku liigiti kogumise kehtestamine aastaks 2020;
- ringlussevõtu eesmärgi ja korduskasutamiseks ettevalmistamise eesmärgi suurendamine vähemalt 70 %ni tahkete olmejäätmete puhul ja 80 %ni pakendijäätmete ringlussevõtu puhul aastaks 2030, mis põhineb usaldusväärsel aruandlusel, mis takistab kasutuselt kõrvaldatud (prügilasse ladestatud või põletatud) jäätmete dokumenteerimist ringlussevõetud jäätmetena, kusjuures sama ühtlustatud meetodit koos statistiliste andmete väliskontrolliga tuleks kasutada kõigis liikmesriikides; ringlussevõtjate kohustus anda aru selle kohta, kui suures koguses jäätmeid läheb sorteerimisjaama ja kui suures koguses ringlussevõetud materjale sealt väljub;
- ringlusse mittevõetavate ja mitte-biologunevate jäätmete põletamise range piiramine koos jäätmete energiakasutusega või ilma selleta aastaks 2020;
- kogu prügilasse ladestamise siduv järk-järguline vähendamine, mida rakendatakse kooskõlas ringlussevõtu nõuetega kolmes etapis (2020, 2025 ja 2030), mille lõppeesmärk on täielik prügilasse ladestamise keeld, välja arvatud teatavad ohtlikud jäätmed ja jäätmejääd, mille jaoks prügilasse ladestamine on keskkonna mõttes kõige säästvam valik;
- julgustatakse liikmesriike kehtestama prügilasse ladestamise ja põletamise tasusid;

36. rõhutab Euroopa jäätmepoliitika eesmärkide tähtsust ja lisaväärtust mitte ainult õiguskindluse, prognoositavuse ja siseturul võrdsete tingimuste loomise seisukohast, vaid ka seoses selle tagamisega, et kõigi ELi kodanike elukeskkond oleks kaitstud ja parem;

37. palub komisjonil esitada samad eesmärgid kõigile liikmesriikidele, et tagada kogu ELis keskkonnakaitse võrdselt kõrge tase ja mitte kahjustada siseturgu;

38. nõuab tungival, et komisjon tagaks, et jäätmeid käsitlevaid kehtivaid õigusakte ja eesmarke rakendatakse täielikult ja nõuetekohaselt, sh eelkõige liigiti kogumise süsteemide kohustust, tagamaks et liikmesriigid suurendavad oma jõupingutusi kehtivate eesmärkide täitmisel, ning kehtestaks meetmed, millega toetada liikmesriike õigete vahendite kasutuselevõtmisel, et saavutada eesmärgid tähtaegselt;

⁽¹⁾ Komisjoni talituste 2. juuli 2014. aasta töödokument, mis sisaldab mõjuhinnangu kommenteeritud kokkuvõtet ning on lisatud ettepanekule võtta vastu direktiiv, millega muudetakse jäätmeid käsitlevaid direktiive (SWD(2014)0208).

⁽²⁾ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2008/98/EÜ jäätmete kohta, 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta, 1999/31/EÜ prügilate kohta, 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta, 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid, ning 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta (COM(2014)0397).

Neljapäev, 9. juuli 2015

39. rõhutab, et ELi olemasoleva jäätmekäitlusvõimsuse parimaks ärakasutamiseks on vaja paremat planeerimist ja teabejagamist, et vältida ülevõimsust;
40. palub komisjonil täiendavalt uurida, kas tasuks teha ettepanek prügilates kasulike materjalide olmeprügist eraldamist käsitleva regulatiivse raamistiku kohta, et oleks võimalik saada kätte praegu prügilates olevad sekundaarsed toorained, ning uurida keskkonnanõu süsteemi väljatöötamist ringlussevõtmisega tegeleva tööstuse jaoks;
41. palub komisjonil tagada suurem läbipaistvus ja parem kontroll, et vältida jäätmete vedu riikidesse, kus on madalamad keskkonna- ja sotsiaalstandardid kui ELis;
42. palub komisjonil koos liikmesriikidega suurendada jõupingutusi tarbimisjärgsete jäätmete ebaseadusliku ekspordiga võitlemiseks;
43. palub komisjonil sätestada jäätmete raamdirektiivis miinimumnõuded riiklike jäätmetekke vältimise programmide jaoks ning töötada välja eesmärgid ja näitajad, mis muudaksid liikmesriikide tulemused võrreldavaks;
44. nõuab tungivalt, et komisjon tegeleks jäätmetega seotud konkreetsete probleemidega ja võtaks meetmed, mis on esitatud ringmajandust käsitlevas komisjoni teatises (COM(2014)0398); innustab liikmesriike ja komisjoni tagama, et võetakse kasutusele ELi rahalised vahendid, mis aitaksid saavutada integreeritud jäätmekäitluse eesmäärke, nagu liigiti kogumine ja ringlussevõtu taristu väljatöötamine;
45. nõuab tungivalt, et komisjon teeks ettepaneku seada eesmärk vähendada mereprahti aastaks 2025 võrreldes 2014. aasta tasemega 50 %;
46. rõhutab vajadust seada eesmärgid kriitilise tähtsusega metallide kogumiseks ja ringlussevõtuks, arvestades nende kasvavat nappust ja selleks, et vähendada nendest sõltuvust;
47. palub komisjonil 2015. aasta lõpuks esitada eesmärgid, meetmed ja vahendid, mis aitaksid tõhusalt võidelda toidujäätmete vastu, sh seada 2025. aastaks siduv eesmärk vähendada toidujäätmeid tootmis-, jae-/edasimüügi-, toitlustus-/majutussektoris ja majapidamistes vähemalt 30 %; kutsub komisjoni üles edendama liikmesriikides konventsioonide loomist, mille kohaselt jagab toidukaupade jaemüügi sektor müümata jäänud kaubad heategevusorganisatsioonidele; palub komisjonil uute seadusandlike ettepanekute mõju hindamisel hinnata nende võimalikku mõju toidujäätmetele;

Säästev ehitus

48. peab kiiduväärseks komisjoni teatist „Ressursitõhususe võimaluste kohta hoonesektoris“ (COM(2014)0445); on seisukohal, et ehitussektoris on vaja lähtuda tegevuskavast ja selle pikaajalistest eesmärkidest;
49. palub komisjonil esitada ettepanek ringmajanduse põhimõtete ja nõuete täielikuks rakendamiseks ehitussektoris ning arendada veelgi edasi hoonete ressursitõhususe poliitikaraamistikku, mis hõlmaks näitajate, standardite, meetodika ja kvaliteedinõuete väljatöötamist maakasutuse ja linnaplaneerimise, arhitektuuri, inseneriteaduste, ehituse, hoolduse, kohandatavuse, energiatõhususe, renoveerimise, taaskasutamise ja ringlussevõtu jaoks; juhib tähelepanu asjaolule, et säästlikke hooned puudutavad näitajad peaksid hõlmama ka rohelise taristu elemente, näiteks haljaskatuseid; toonitab, kui oluline on omada Euroopa hoonestuse kohta terviklikku nägemust, selgeid ja lennukaid eesmäärke nii keskpikaks kui ka pikaks perspektiiviks ning tegevuskavasid selle nägemuse elluviimiseks;
50. on arvamisel, et hoonete säästlikkuse hindamisel tuleks arvesse võtta ka siseruumide õhukvaliteeti ning ruumide kasutajate heaolu ja sotsiaalseid vajadusi;
51. kutsub komisjoni üles töötama ressursitõhususe üldiste näitajate raamistikus välja näitajad hoonete säästlikkuse hindamiseks kogu nende elutsükli jooksul, kasutades olemasolevaid standardeid ja meetodikaid ning lähtudes keskkonnasäästlikkusest ja majandusliku ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse käsitlustest;

Neljapäev, 9. juuli 2015

52. palub, et komisjon teeks kindlaks, kas parima võimaliku tehnoloogia põhimõtteid ja standardeid oleks võimalik laiendada, et need hõlmaksid kõiki materjale ja hooneosaid, ning töötaks välja hoonepassi, mis põhineb hoonete kogu elutsükli;

53. on seisukohal, et kuna 2050. aastaks olemasolevast hoonestusest 90 % on juba olemas, tuleks renoveerimistöõde sektoris kehtestada erinõuded ja stiimulid, et 2050. aastaks parandada enamike hoonete energeetilist jalajälge; kutsub seega komisjoni üles töötama välja olemasolevate hoonete renoveerimise pikaajalise strateegia ning suurendama energiatõhusust käsitlevas direktiivis 2012/27/EL sätestatud riiklike renoveerimisstrateegiate osatähtsust;

54. nõuab tungivalt, et liikmesriigid hõlbustaksid ringlussevõtu täiustamist, arendades ehitussektori materjalide eraldi kogumise ja ringlussevõtu taristut;

55. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles uurima hoonete lammutamisele eelnevate auditite potentsiaali, et hoonet enne dekonstrueerimist või mahalõhkumist hinnata ning kirjeldada selle materjale ja määrata kindlaks, millised osad oleks võimalik eraldi ringlusse võtta, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üle uurima ka ringlussevõetavate materjalide kohapealset sorteerimist (selle tulemuseks on tavaliselt ringlussevõetud ressursside suurem puhtus kui mujale viidud materjali sorteerimisel võimalik ning see võib aidata vähendada transpordi põhjustatud keskkonnamõju, näiteks tänu kohapealsele purustamisele/kokkupressimisele);

56. märgib, et ehitustööstuses on üks kasutatavamaid materjale betoon; kutsub komisjoni üles hindama betooni suurema ringlussevõtu võimalusi ehitussektoris, lähtudes Saksamaa ja Šveitsi eeskujudest;

Ringlussevõetud ressursside turu arendamine

57. kutsub komisjoni üles töötama välja meetmed, mille abil ergutada ja hõlbustada kvaliteetsete ringlussevõetud ressursside turu arengut ja ringlussevõetud ressursside taaskasutamisel põhinevat ettevõtlust;

58. on seisukohal, et pikaajaline ja prognoositav poliitikaraamistik aitab stimuleerida investeringuid ja meetmeid, mis on vajalikud keskkonnahoidlikumate tehnoloogiate turu täielikuks väljaarendamiseks ja jätkusuutlike ettevõtluslahenduste edendamiseks; rõhutab, et ressursitõhususe näitajad ja sihid, mis põhinevad laialdasel andmete kogumisel, on vajalikud selleks, et tagada avaliku ja erasektori otsustajatele vajalikud suunised majanduse ümberkujundamiseks;

59. rõhutab, et on tähtis, et komisjon ja liikmesriigid edendaksid selliste riikliku tööstussümbioosi programmide loomist, millega toetatakse taaskasutamise ja ringlussevõtu tööstuslikku koostoimet ning aidatakse ettevõtetel ja eriti VKEdel mõista, kuidas nende toodetud energia, jäätmed ja kõrvalsaadused võivad olla teiste jaoks ressurss; juhib tähelepanu sarnastele käsitustele, näiteks nn hällist hällini kontseptsioonile ja tööstusökoloogiale;

Muud meetmed

60. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekut keskkonnahoidliku riigihankekorra kohta, mille puhul tuleb eelistada taaskasutatud, remonditud, ümbertöödeldud, renoveeritud ja muid jätkusuutlikke ja ressursitõhusaid tooteid ja lahendusi ning vastasel korral tuleks nende mittekasutamist põhjendada;

61. rõhutab vajadust põhimõttega „saastaja maksab“ kooskõlastatud fiskaalraamistiku järele, mis aitab kaasa investeringutele ressursitõhususse, tootmisprotsesside moderniseerimisse ning paremini remonditavate ja vastupidavamate toodete tootmisse; nõuab, et liikmesriigid püüaksid Euroopa poolaasta ⁽¹⁾ protsessi raames selles valdkonnas edu saavutada;

62. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks ja esitaks maksustamisega seotud meetmeid, nagu madalama käibemaksu kehtestamise võimalus ringlussevõetud, taaskasutatavate ja ressursitõhusate toodete jaoks;

63. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid rakendaksid täielikult VKEde keskkonnahoidlikku tegevuskava;

⁽¹⁾ Euroopa eelarve 2015, riigipõhised soovitusel Euroopa poolaasta protsessi toetuseks, lk 6, http://www.foes.de/pdf/2015-02-25_CSR%20Recommendations_FINAL.pdf.

Neljapäev, 9. juuli 2015

64. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja toitaineid käsitleva poliitikaraamistiku, et suurendada ringlussevõttu, edendada innovatsiooni, parandada turutingimusi ja viia nende säästvat kasutamist käsitlevad sätted sisse ELi õigusaktidesse väetiste, toidu, vee ja jäätmete valdkonnas;

65. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks 2016. aasta esimesel poolel teatise jätkusuutliku toidu kohta, mida on alates 2013. aastast mitu korda edasi lükatud; rõhutab, et kuna toidu tootmise ja tarbimise osakaal ressursside kasutamises on märkimisväärne, tuleks selles teatises terviklikult käsitleda vähest ressursitõhusust toiduahelas ning ergutada jätkusuutliku toidupoliitika arengut; kutsub komisjoni üles hindama toiduainete keskkonnanahoidlikuma pakendamise võimalust, muu hulgas toidupakendite järk-järgulise bioressursipõhiste, biolagunevate ja kompostitaate materjalidega asendamise teostatavust vastavalt Euroopa normidele;

66. palub komisjonil luua alaline ressursitõhususe platvorm, mis koondaks kõik asjaomased sidusrühmad, et ergutada ja hõlbustada viimaste teadustulemuste rakendamist, parimate tavade vahetamist ning tööstuses uue sünteesi ja tööstuslike ökosüsteemide teket;

67. palub komisjonil luua valdkonnaülene peadirektoraatidevaheline jätkusuutliku rahastamise töörühm, et ressursitõhususe näitajaid võetaks arvesse ettevõtete tasandil integreeritud aruandluses ja raamatupidamises, pidades samal ajal kinni teatava ettevõtlusteabe konfidentsiaalsuse nõudest; kutsub lisaks komisjoni üles uurima, kuidas võtta ressursitõhusust ja keskkonnanariske arvesse muu hulgas pankade krediitireitingutes ja kapitalinõuetes, töötada välja terviklik keskkonnanahoidlike kindlustussüsteem ning sätestada investeerimistoodete kohta teabenõuded, tuginedes nõuetekohastele mõjuhindangutele; on veendunud, et komisjonile oleks sellega seoses abiks koostöö ÜRO Keskkonnaprogrammi uuringuga jätkusuutliku finantsüsteemi kavandamise kohta („Inquiry into the Design of a Sustainable Financial System“); kutsub komisjoni üles uurima liikmesriikides juba olemas olevaid vabatahtlikke algatusi, pidades silmas võimalikku parimate tavade vahetamist;

68. kutsub seda silmas pidades, et esmase tooraine jätkusuutlik ja vastutustundlik hankimine on ressursitõhususe saavutamiseks ja ringmajanduse eesmärkide täitmiseks hädavajalik, komisjoni üles vaatama läbi Euroopa ressursitõhususe platvormi poliitikasoovitused esmatähtsate materjalide ja kaupade säästva hankimise standardite arengu kohta; märgib sellega seoses, et nii parlament kui ka nõukogu toetavad komisjoni ettepanekuid konfliktipiirkonnast pärit metallide ja mineraalide vastutustundliku hankimise kohta;

69. kutsub komisjoni üles vaatama läbi kriitilise tähtsusega tooraine määratluse, võttes rohkem arvesse kaevandamise ja töötlemise seotud keskkonnamõjusid ja ohtusid ning teise toormega asendamise potentsiaali;

70. rõhutab, et kõik ELi vahendid, sh Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI), programmi „Horisont 2020“, ühte kuulusfondide ja Euroopa Investeeringupanga vahendid tuleb kasutusele võtta, et edendada ressursitõhusust (kooskõlas jäätmehierarhiaga), ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kaotaksid järk-järgult kõik keskkonda kahjustavad subsidiumid, sh vastavalt direktiivile 2009/28/EÜ (taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta) tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunevast fraktsioonist põletamise teel energia tootmisele antavad toetused ning fossiilkütustele antavad otsesed ja kaudsed toetused;

71. nõuab, et ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi (COSME), programmi „Horisont 2020“ ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahastamisega toetataks rohkem jätkusuutlike, innovaatiliste ja ressursitõhusate lahenduste väljatöötamist, uusi ärimudeleid (nt liising või toote-teenuse süsteemid), tootedisaini täiustamist ning toodete materjalitõhusust ja protsesside tulemuslikkust;

72. rõhutab, et teadustöö ja innovatsioon on äärmiselt olulised Euroopas ringmajandusele ülemineku toetamiseks ning programmi „Horisont 2020“ raames on vaja toetada teadus- ja innovatsiooniprojekte, mille abil demonstreerida ringmajanduse majanduslikku jätkusuutlikkust ja keskkonnasäästlikkust ning teha sellekohaseid välikatseid; rõhutab samal ajal, et süsteemse lähenemisviisi raames võivad need projektid hõlbustada innovatsiooni soodustavate ja lihtsamini rakendatavate õigusaktide koostamist, kuna tuvastatakse võimalikud regulatiivsed probleemid, takistused ja/või lüngad, mis võivad ressursitõhususel põhinevate ettevõtlusmodelite arengut pärssida;

Neljapäev, 9. juuli 2015

73. palub komisjonil kasutada digitaalarengu tegevuskava ja infotehnoloogia täit potentsiaali ressursitõhususe edendamiseks ja ringmajandusele üleminekuks;
74. rõhutab, et ELil on avatud majandus ning maailmaturul tegeletakse nii impordi kui ka ekspordiga; juhib tähelepanu vajadusele tegeleda ressursside ammendumise ülemaailmse probleemiga ka rahvusvahelisel tasandil; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama aktiivselt loodusvarade säästva majandamise rahvusvahelise töörühma tööd ÜRO Keskkonna-programmi (UNEP) raames, mis uurib maailma loodusvaradega seotud elulise tähtsusega küsimusi ja töötab välja praktilisi lahendusi poliitikakujundajate, tööstuse ja ühiskonna jaoks;
75. kutsub komisjoni üles võtma rahvusvahelisel tasandil vajalikke meetmeid toodete jälgitavuse parandamiseks;
76. juhib tähelepanu asjaolule, et suurem energiatõhusus võib vähendada ELi energiasõltuvust ja küttestuvõimetust, mis on probleemiks vähemalt 125 miljonile Euroopa kodanikule; märgib, et energiatõhusust võib pidada eraldi energiaallikaks, mille kogukasv aitab märkimisväärselt kaasa ELi tööstuse kasvule, töökohtade loomisele ja elanike energiaarvete mõistlikkuse piires püsimisele;
77. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks, kas olemasolevad ja kavandatud õigusaktid takistavad ringmajandust, olemasolevaid innovaatilisi ettevõtlusmudeleid või uute innovaatiliste ettevõtlusmudelite esilekerkimist (liisingumajandus või ühis-/osalustarbimise majandus) või kas sellega seoses esineb finants- või institutsioonilisi tõkkeid; nõuab tungivalt, et komisjon täiustaks asjaomaseid õigusakte ning tegeleks vajaduse korral nimetatud tõketega; palub komisjonil vaadata läbi seotud õigusaktid, et parandada toodete keskkonnatoimet ja ressursitõhusust kogu nende elutsükli jooksul ning suurendada kehtivate õigusaktide kooskõla ja töötada välja eesrindlik lähenemisviis;
78. palub komisjonil täpsustada ringmajandust puudutavaid ELi konkurentsipoliitika aspekte ning eelkõige selgitada turgudel toimuva kokkumänguohu ning tootjate ja tarnijate vahelise koostöö süvendamise vajaduse vahel tehtavat kompromissi;
79. palub komisjonil anda parlamendile aru kõikidest eespool mainitud meetmetest ja pakkuda 2018. aastaks välja järgmised meetmed;

o

o o

80. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.
-

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0268

Kapitaliturgude liidu loomine

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon kapitaliturgude liidu loomise kohta (2015/2634(RSP))

(2017/C 265/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 18. veebruari 2015. aasta rohelist raamatut „Kapitaliturgude liidu loomine“ (COM(2015)0063),
 - võttes arvesse komisjoni 15. mai 2014. aasta teatist „Reformitud finantssektor Euroopa jaoks“ (COM(2014)0279),
 - võttes arvesse oma 11. märtsi 2014. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi läbivaatamise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi käsitlevaid läbivaatusaruandeid (COM(2014)0509 Euroopa järelevalveasutuste (ESAd) kohta ja COM(2014)0508 Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRB) kohta),
 - võttes arvesse komisjoni 27. märtsi 2014. aasta teatist Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta (COM(2014)0168),
 - võttes arvesse oma 26. veebruari 2014. aasta resolutsiooni Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 26. novembri 2014. aasta teatist „Investeerimiskava Euroopa jaoks“ (COM(2014)0903),
 - võttes arvesse Euroopa Komisjonile esitatud küsimust rohelse raamatu „Kapitaliturgude liidu loomine“ kohta (O-000075/2015 – B8-0564/2015),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et parlament rõhutas oma 26. veebruari 2014. aasta resolutsioonis Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta, et „parandada tuleb juurdepääsu kapitaliturgudele uute rahastamisallikate abil“, ja märkis samas, et „kommertspangad jäävad tõenäoliselt peamiseks rahastamisallikaks ja et liikmesriikide jaoks on väga oluline luua uusi allikaid, et täiendada olemasolevaid mehhanisme ja täita rahastamislünk ning samal ajal tagada asjakohane reguleeriv ja järelevalveraamistik, mis vastab reaalmajanduse vajadustele“;
- B. arvestades, et komisjon uuris oma 27. märtsi 2014. aasta teatistes Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta võimalusi võtta konkreetseid meetmeid, et mitmekesistada rahastamist, arendada Euroopa kapitaliturge ja parandada juurdepääsu rahastamisele, eriti VKEdes jaoks, näiteks kapitali- ja ettevõtete võlakirjade turgude, lihtsa ja läbipaistva väärtpaberistamise, pandikirjade ja suunatud pakkumise valdkonnas;
- C. arvestades, et nagu komisjoni president Jean-Claude Juncker kinnitas, on komisjoni esimene strateegiline prioriteet Euroopa konkurentsivõime tugevdamine ja investeerimise ergutamine töökohtade loomise nimel;
- D. arvestades, et ebapiisavalt reguleeritud ja kontrollitud kapitaliturud olid finantskriisi vallandumise peamine põhjus; arvestades, et kõikides uutes, eriti väärtpaberistamist käsitlevates ettepanekutes on vaja seda asjaolu piisavalt arvestada;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0202.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0161.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- E. arvestades, et finantskriisi tulemusel on ELi institutsioonid kehtestanud mitmeid õigusakte, mille eesmärk on vältida sellise kriisi kordumist ja luua tõeliselt jätkusuutliku majanduskasvu jaoks hädavajalik finantsstabiilsuse keskkond; arvestades, et neid õigusakte tuleks vaadelda kapitaliturgude liidu toimimise raamistikuna, mitte selle takistusena;
- F. arvestades, et kapitaliturgude killustatuse vähenemine võiks alandada kapitalikuluseid ja samal ajal parandada kapitali jaotust ning võiks seega toetada äriühingute, eriti VKEde kasvu ja töökohtade loomist ELis;
- G. arvestades, et mitmed ELi institutsioonid ja erasektor tegelevad praegu lahenduste või soovitude väljatöötamisega kapitaliturgude edasiarendamiseks, näiteks lihtsa ja läbipaistva väärtpaperistamise, suunatud pakkumiste, omakapitali kaudu rahastamise, Euroopa pandikirjade ja esmaste avalike pakkumiste valdkonnas;
- H. arvestades, et kapitaliturgude liiduga tuleb kõiki varasemaid reguleerimisega seotud pingutusi (kapitalinõuete direktiiv, finantsinstrumentide turgude II direktiiv (MIFID II)/finantsinstrumentide turgude määrus (MIFIR)) täiendada ja edasi arendada;

Majanduslik taust

1. märgib, et investeerimine reaalmajandusse on Euroopas mitmete aastakümnete jooksul suhteliselt vähenenud, hoolimata asjaolust, et Euroopa ja ülemaailmne finantssektor on sama ajavahemiku jooksul jõuliselt kasvanud; juhib tähelepanu asjaolule, et reaalmajandus on jätkuvalt väga sõltuv pankadest, mistõttu muudab pangalaenude andmise piiramine majanduse haavatavaks;
2. märgib, et ülisuur avalik sekkumine alates kriisi algusest, mille tingis finantssektori maksejõuetus, on toonud kaasa rohke likviidsuse, kuid sellegipoolest ei ole see toonud kaasa reaalmajanduse suuremat nõudlust rahastamise järele;
3. juhib tähelepanu sellele, et enne kriisi ei olnud Euroopas puudust piiriülestest kapitalivoogudest, kuid need olid koondunud pankadevahelisele laenuturule ja võlgadesse, mida sageli haldasid suure võlakoormusega investorid, mis põhjustas siseturul riskide ülekandmise;
4. märgib, et pangandussektori stabiilsuse taastamine muutus prioriteediks pikaajaliste investeeringute ja reaalmajanduse rahastamise asemel;
5. juhib tähelepanu asjaolule, et kindlustussektoris seisab suur hulk kasutamata kapitali, millele tuleks leida tulemuslikumat rakendust õigusraamistiku parandamise kaudu, vaadates läbi teatavate kindlustussektori tehtavate investeeringute kapitalinõuded;
6. juhib tähelepanu sellele, et vaatamata võimalustele, mida pakub hästi kavandatud ELi kapitaliturg, tuleb tunnistada, et suuri takistusi esineb muudes valdkondades, nt maksustamise vallas, eriti seoses tavade, millega stimuleeritakse rahastamist laenu, mitte omakapitali abil, maksejõuetuse ja raamatupidamisalaste õigusaktide valdkonnas; on veendunud, et neis valdkondades ei annaks ELi tasandil toimuv ühtlustamine automaatselt lisaväärtust ja et selles kontekstis ei ole vaja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) laiendamist Euroopas;
7. rõhutab, et finantsintegratsiooni ulatus on pärast kriisi vähenenud, kuna pangad ja investorid liiguvad tagasi koduturgudele;
8. rõhutab, et nõudlust ja pakkumist saab ergutada reaalmajanduse vastu usalduse tekitamise kaudu, mis eeldab selgete kohustuste võtmist liikmesriikide ja liidu tasandil, et edendada positiivset investeerimiskeskonda ja õiguskindlust investorite jaoks, panna paika pikaajalised eesmärgid stabiliseeriva, konkurentsivõimelise ja majanduskasvu soodustava õigusraamistiku jaoks ning soodustada ja mitmekesistada investeeringuid taristusse, võimaldades seeläbi ettevõtetele teha pikaegseid plaane;
9. tunnustab, et Euroopa tulevik on seotud tema innovatsioonivõimega; on seisukohal, et lisaks innovatsiooni toetavale õigusraamistikule on aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu loomise võtmeteguriks ettevõtete lihtne, piisav ja mitmekesistatud juurdepääs rahastamisele;

Neljapäev, 9. juuli 2015

10. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa ettevõtjate rahastamistingimuste parandamine peab tuginema tugevdatud majandus- ja finantsstabiilsusele, mis hõlmab reformide elluviimist kõigis liikmesriikides;

11. rõhutab, et kapitaliturgude ebatäiuslikkuse tõttu on riske valesti hinnatud ning kadunud on seos taotletava tootluse ja realselt võetud riskide vahel, mis on toonud kaasa selle, et turud on VKEde sarnaste ettevõtete suhtes ebasoodsalt meelestatud; on veendunud, et kapitaliturgude liidu üks eesmärke peaks olema turgude tõhususe parandamine ning ELi kapitaliturgudel õiglase, piisava ja majanduslikult põhjendatud riski ja tootluse suhte tagamine;

Tõeliselt euroopalik lähenemisviis

12. on veendunud, et kuigi näiteks USA on finantskriisist kiiremini taastunud kui EL, mis on osaliselt tingitud mitmekesisemast finantsüsteemist, peab EL looma tõeliselt endale omase kapitaliturgude liidu versiooni, milles võib tugineda mujal maailmas saadud kogemustele, kuid mitte lihtsalt neid kopeerida; rõhutab siiski, et vaja on välja töötada mõistlik lähenemisviis kolmandate riikide võrdväärsete või sarnaste standardite tunnustamiseks, et tagada Euroopa ja rahvusvaheliste finantsturgude kokkusobivus;

13. on veendunud, et tõeliselt euroopalikus lähenemisviisis kapitaliturgudele tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta rahvusvahelisi arenguid, et Euroopa jääks rahvusvaheliste investorite jaoks atraktiivseks, vältides õigusaktides tarbetuid erinevusi ja dubleerimist;

14. rõhutab, et kuigi Euroopas säästetakse USAst rohkem, pidades silmas protsenti SKPst (vastavalt 20 % ja 17 %), moodustavad ELi usaldusfondides hoitavad säästud üksnes 50 % USA vastavast määrast ja pensionifondides hoitavad säästud üksnes 35 %; märgib lisaks, et ELi kapitaliturgud, ettevõtete võlakirjade turud ja väärtpaberistamine moodustavad USA vastavatest turgudest 60 %, 35 % ja 20 %;

15. rõhutab, et komisjon peab võtma arvesse asjaolu, et VKEde sektor on liikmesriigiti erineva majandusliku ja kultuurilise ülesehitusega, et vältida kapitaliturgude liidu rakendamisel soovimatuid tagajärgi, mis võivad veelgi suurendada praeguseid liikmesriikidevahelisi erinevusi rahastamisele juurdepääsu osas;

16. kutsub komisjoni üles töötama välja euroopaliku lähenemisviisi, et tugevdada rahastamisallikate mitmekesistamist ja suurendada investeerimist Euroopa ettevõtetesse, luues kapitaliturgude liidu, mis tugineb Euroopa pangandus- ja kapitaliturgude maastiku iseloomulikele omadustele ja vastastikusele sõltuvusele, pidades silmas ettevõtete rahastamist käsitleva Euroopa mudeli eripära ning vajadust töötada majanduskasvu rahastamiseks välja usaldusväärsed pangavälised allikad ja täiendada neid turuosaliste käsutuses olevate võimalustega hankida laenu raha ning oma- ja riskikapitali otse turult; märgib, et komisjon ei peaks tingimata tuginema üksnes vastastikusele hindamisele teiste jurisdiktsioonidega; juhib komisjoni tähelepanu asjaolule, et kultuurilisi erinevusi ei tohiks jätta tähelepanuta ja nende ületamiseks tuleb leida sobivad lahendused; on lisaks veendunud, et komisjon peaks kapitaliturgude reformimisel võtma arvesse uusimaid tehnoloogiaarenguid;

17. palub komisjonil tunnistada, et liikmesriikide ärimudelite ja finantsturgude mitmekesisus võib olla tugevus, mis väärrib kaitsmist kogu Euroopas;

18. rõhutab, et kapitaliturgude liidu loomine ja selle aluseks olevad õigusaktid peaksid olema suunatud kapitaliturgude toimimisele kogu ELis, millega viiakse lõpule ühtse turu rajamine ja soodustatakse jätkusuutlikku majanduskasvu; rõhutab, et pärast kriisi on võetud pangandussektori järelevalve osas meetmeid, mida hetkel ei ole kapitaliturgudele laiendatud; toonitab, et finantssektorite vahel esineb erinevusi, mis nõuavad eri lahendusi; rõhutab siiski, et sarnase rahastamistegevuse puhul tuleb osalistele tagada võrdsed tingimused ja kõigi sektorite peamine eesmärk peab olema kapitali jaotuse parandamine kogu Euroopa majanduse lõikes ning praegu kasutult seisvate kapitalivarude parem ärakasutamine;

19. rõhutab, et selleks tuleb läbi viia usaldusväärne ja terviklik inventuur, milles võetakse arvesse kõigi viimastel aastatel vastu võetud õigusaktide kumulatiivset mõju Euroopa kapitaliturgudele; juhib tähelepanu asjaolule, et see eeldab ka põhjalikku kaalumist, kas pangandus- ja kindlustussektorile kohaldatavad ranged kapitalinõuded tuleks läbi vaadata;

20. rõhutab, et kapitaliturgude liidu loomist puudutavate algatustega ei ole vaja hakata uuesti jalgratast leiutama, vaid tunnistada, et ettevõtete rahastamine tugineb Euroopas hästi väljatöötatud ja ajalooliselt kinnistunud struktuuridele, mis vaatamata oma piirangutele on osutunud edukaks ja kriisidele vastupidavaks, ja et rahastamiskanalite täiendav mitmekesistamine ja uute väljatöötamine võib aidata tagada seda, et eri liiki ettevõtetel oleks rahastamisele täiendav juurdepääs;

Neljapäev, 9. juuli 2015

21. märgib, et pankade kaudu toimivate traditsiooniliste rahastamiskanalitega ei toetata sageli uuenduslikke algatusi ja VKEsid; rõhutab, et VKEde rahastamisvõimaluste nappus on üks suuremaid majanduskasvu pärssivaid tegureid ELis; rõhutab, et kuna pangalaenu saamine on VKEde jaoks jätkuvalt raske, on vaja leida alternatiive pankade pakutavale rahastamisele, täiustades selleks eelkõige riskikapitali, osalusfondide, suunatud pakkumiste ja VKEde laenude väärtpaberistamise keskkonda ning edendades krediidiühistuid, kuid standardides ka avaliku ja erasektori partnerlust käsitlevaid eeskirju kogu ELis;
22. rõhutab asjaolu, et kapitali tõhusam jaotus ELis ei pruugi alati kaasa tuua suuremaid piiriüleseid kapitalivooge; tuletab meelde, et enne kriisi mõnes liikmesriigis tekkinud kinnisvaramulli põhjustajaks oli teatud määral liiga suur sissetuleva kapitali voog;
23. rõhutab vajadust tuvastada sellised olemasolevad finantsstruktuurid, mis on oma tulemuslikkust tõestanud ja tuleks seetõttu säilitada, ning need struktuurid, mis vajavad põhjalikku parandamist; on seisukohal, et tulemuslike struktuuride kasutamist tuleks edendada ka kohalike ja detsentraliseeritud finantsasutuste puhul;
24. tuletab meelde edu, mis on saanud selliseid kogu ELi hõlmavaid algatusi nagu vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjad (eurofondid) ja mis on võimaldanud suurendada kõigis liikmesriikides kehtiva tegevusloa alusel tegutsevate ELi investeerimisfondide varasid peaaegu 8 triljoni euro võrra; on seisukohal, et hea näide on ka alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate direktiiv;
25. tunneb heameelt Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide (ELTIFid) määruse vastuvõtmise üle; on arvamisel, et ELTIFid võiksid korrata eurofondidega saavutatud edu, ergutades kapitali suuremat jaotust rahastamist vajavatesse pikaajalistesse projektidesse, nt taristusse ja energiasektoris, eelkõige piiriülesel tasandil; palub komisjonil uurida, kuidas saaks pikas perspektiivis selliseid erakorralisi investeerimisprogramme nagu Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) tulemuslikult siduda ELi tavapärase rahaliste vahenditega; on seisukohal, et institutsionaalseid investoreid tuleks ergutada suunama nende halduses olevaid rahalisi vahendeid Euroopa kapitaliturgudele; on veendunud, et institutsionaalsetel investoritel ja tingimustel, millega nad saavad turule siseneda, peaks olema kapitaliturgude liidu arendamisel oluline roll;
26. tuletab meelde varasemat tööd finantsurgude integreerimisel, nt finantsteenuste tegevuskava (1999), Giovannini aruannet ja de Larosièrre'i aruannet, ning kutsub komisjoni üles tuginema kapitaliturgude liidu tegevuskava koostamisel nendele aruannetele;
27. kutsub komisjoni üles analüüsima põhjalikult ja riigipõhiselt kapitaliturgude praegust olukorda, hindama põhjaliku majandusanalüüsi raames seda, kus esineb kogu ELi hõlmavaid takistusi kapitaliturgude kaudu investeerimisele ja kui suured need takistused on, ning näitama, milliste vahenditega (sh muude kui seadusandlike ja turupõhiste lähenemisviisidega) saaks neid takistusi kõrvaldada või minimeerida; on veendunud, et selline analüüs on kapitaliturgude liidu edukuse eeltingimus; kutsub komisjoni üles seda protsessi kiirendama;
28. palub komisjonil selgitada välja ELi finants- ja kapitaliturgude piiriüleseid riske, mis on põhjustatud liikmesriikide institutsioonilistest, õiguslikest ja regulatiivsetest erinevustest, ning võtta nende riskide suhtes tulemuslikke meetmeid, et muuta piiriüleseid kapitalivooge sujuvamaks ja vähendada investorite keskendumist kodumaisele turule;
29. palub komisjonil keskenduda ka pakkumise poolele ning eelkõige analüüsida ja käsitleda algpõhjuseid, miks jae- ja institutsionaalsed investorid ei suuda piisavalt kapitali kaasata ja teisendada, et tugevdada konkreetseid finantsteenuseid ja pikaajalist investeerimist reaalmajandusse;
30. soovib komisjonil edendada nii investorite kui ka äriühingute kui kapitaliturgude kasutajate finantsharidust ning parandada ELi andmete ja uurimuste kättesaadavust, standardides ja parandades andmete kogumist, võimaldamaks nii äriühingutel kui ka investoritel mõista kapitaliturgudel osalejate pakutavate eri teenuste suhtelisi kulusid ja kasu;
31. palub komisjonil uurida võimalusi, et vähendada VKEde jaoks kapitaliturgudel teabe asümmeetriat, analüüsides reitinguagentuuride turgu ja uutele tulijatele sellel turul seatud tõkkeid; rõhutab selliste sõltumatute Euroopa reitinguagentuuride ideed, mille antavad reitingud oleksid kuluefektiivsed ka väikeste investeeringute korral;

Neljapäev, 9. juuli 2015

32. tunneb heameelt selle üle, et komisjon on andnud teada kavatsusest vaadata läbi prospektidirektiiv, et lahendada praeguse prospekti käsitleva raamistiku puudused; rõhutab, et menetlusi on vaja lihtsustada, vähendades proportsionaalselt halduskoormust emitentide jaoks ning ettevõtete, eriti VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate börsil noteerimise puhul; arvab, et tasuks uurida viise, kuidas nõudeid paremini kohandada vastavalt varade liigile ja/või investoritele ja/või emitentidele; juhib tähelepanu sellele, et läbipaistvust saaks suurendada ja tehingukulusid vähendada, kui esitatav teave oleks standarditud ja elektrooniliselt kättesaadav;

33. palub komisjonil paremini selgitada seda, milline saab olema kapitaliturgude liidu suhe Euroopa investeerimiskava ülejäänud kahe sambaga, milleks on Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond ja Euroopa investeerimisnõustamise keskus;

34. rõhutab, et kapitaliturgudega seotud algatused on vaja integreerida teiste poliitiliste tegevuskavadega, nt digitaalse ühtse turu arendamise ning äriühinguõiguse ja äriühingu üldjuhtimise valdkonnas teostatavate reformidega, et saavutada eri seadusandlike ja muude kui seadusandlike algatuste vahel sidusus ja järjepidevus ning seeläbi maksimeerida eri poliitikameetmete positiivset kõrvalmõju majanduskasvule ja töökohtade loomisele;

Kapitaliturgude liidu põhielemendid

35. on seisukohal, et kapitaliturgude liidu loomisel peaks lähenemisviis olema järkjärguline ja sellel peaks olema kolm prioriteeti: esiteks tuleks stimuleerida säästude kõige tõhusamat paigutamist äriühingutele kättesaadavate rahastamisallikate süvendamise ja mitmekesistamise abil ning pakkuda hoiustajatele ja investoritele rohkem investeerimisvõimalusi, suuremat läbipaistvust ja portfelli hajutamise võimalusi; teiseks tuleks võimaldada rohkem riske maandada, luues sügavamad piiriülesed turud, parandades finantssüsteemi vastupanuvõimet rasketest kriisidest tingitud negatiivsele mõjule ning leevendades idiosünkraatiliste šokkide mõju; kolmandaks tuleks luua mõjus täiendav kanal reaalmajanduse rahastamiseks;

36. palub komisjonil esitada vajaduse korral investorite kaitse suurendamiseks ja täiendamiseks ettepanekud kehtivate õigusaktide läbivaatamiseks, eriti seoses reitinguagentuuride ning audiitorühingutega;

37. toonitab, et tuleb kaotada senised piiriülese rahastamise tõkked, eriti VKEde osas, et igas suuruses äriühingud kõigis geograafilistes piirkondades saaksid kapitaliturgude liidust suuremat kasu;

38. toonitab, et kapitaliturgude liidu ülesehitamise keskne põhimõte peab olema suurem keskendumine kapitaliturgude lõppkasutajatele, st äriühingutele ja investoritele, ka tuleb tunnistada, et turud on olemas äriühingute ja investorite jaoks; on seetõttu arvamusel, et ELi poliitikas tuleb keskenduda selle tagamisele, et kapitaliturud võimaldaksid äriühingutele parema juurdepääsu kapitalile ning investoritele mitmekesised, läbipaistvad ja taskukohased säästuvõimalused;

39. kutsub komisjoni üles esitama järjepidevaid ettepanekuid, tagamaks, et kapitaliturgude liiduga kaasneks selge strateegia varipangandussüsteemi kahjuliku mõju vastu võitlemiseks;

40. toonitab, et eespool nimetatud prioriteetide täitmisele kaasa aitamiseks peaksid kapitaliturgude liidu algatused olema suunatud hoiustajate ja investeeringute vahelise vahendusahela keerukuse piiramisele, suurendades samas selle tõhusust ja vähendades kulusid, suurendades lõppkasutajate teadlikkust vahendusahelast ja selle kulustruktuurist, suurendades investorite kaitset, tagades vahendusahela stabiilsuse asjakohaste usaldatavusnõuetega ning tagades selle, et vahendajad võivad jääda maksejõuetuks ja et nad võidakse välja vahetada finantssüsteemi ja reaalmajandust minimaalselt häirides;

41. väljendab heameelt komisjoni kava üle teha kokkuvõtte finantsvaldkonna reguleerimise üldisest mõjust, eriti viimase viie aasta õigusaktidest; toonitab, et kehtivate finantsvaldkonna õigusaktide läbivaatamisel tuleb arvestada eespool nimetatud prioriteetidega;

42. toonitab, et ettevõtluse rahastamine tugineb suures osas pankadepoolsele rahastamisele ja pankade vahendajarollile kapitaliturgudel; toonitab, et kapitaliturgude liidu aluspõhimõte peaks olema pankade keskse rolli täiendamine ja mitte pankade asendamine, kuna pankadepoolne rahastamine peaks jääma Euroopa majanduse rahastamisel keskseks; toonitab suhtepanganduse tähtsat rolli mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahastamisel, kusjuures seda on võimalik kasutada ka alternatiivsete rahastamismeetodite pakkumiseks; tuletab meelde tugeva ja mitmekülgse Euroopa pangandussektori strateegilist mõõdet; kutsub komisjoni üles uurima VKEde võimalusi saada pangalaenu liidu eri osades ning kõrvaldama asjakohatud tõkked;

Neljapäev, 9. juuli 2015

43. toonitab, et VKEdel peaks olema võimalik valida võimalikult paljude rahastamisstruktuuride vahel, et nad saaksid ise teha valiku eri kulude ja keerukustmehhanismide vahel, sh hüpoteeklaenu ja väärtipaberistamisele põhinev rahastamine;

44. toonitab, et tuleb soodustada sellise keskkonna loomist, kus senisest rohkem kodumajapidamiste ja äriühingute säästusid liiguks vahenditesse, millest tehakse investeeringuid kapitaliturgudele ja kus investoreid ergutatakse jaotama kapitali liikmesriikide piiride üleselt; toonitab piisavate kaitsemeetmete vajalikkust, eriti kodumajapidamiste osas, et tagada täielik teadlikkus kapitaliturgudele investeerimise eelistest ja puudustest; rõhutab, kui tähtis on suurendada finantshariduse kättesaadavust eesmärgiga suurendada investorite, eriti jaeinvestorite usaldust kapitaliturgude suhtes; toonitab ühtlasi, et finantsharidus peaks olema suunatud VKEdele, et õpetada neid kapitaliturge kasutama;

45. toonitab, et kapitaliturgude liidu algatused peaksid võimaldama laenuvõtjatel saada rahalisi vahendeid turupõhistest allikatest, millega toetatakse laenuvõtmise liikide suuremat mitmekesisust, nagu näiteks omakapitali kaudu rahastamine ja äriühingute võlakirjad, samuti kaudseid rahastamisvorme, mille puhul pangad ja turud teevad koostööd;

46. toonitab, et tõhusa kapitaliturgude liidu loomiseks tuleb hõlbustada finantssektoris osalejatele kättesaadavate investeerimisvõimaluste mõistetavat võrdlemist; kutsub sellega seoses üles tugevdama ühist raamistikku, et tagada eri finantsinstrumentide võrreldavus ja läbipaistvus, eelkõige selleks finantsinstrumentide turgude direktiivis, kindlustusvahenduse direktiivis ja kombineeritud jae- ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete määramises ette nähtud meetmete nõuetekohase elluviimisega; toonitab seda, kui tähtis on sidusus õigusaktide vahel üldiselt ja eelkõige eespool nimetatud dokumentide vahel, et hoida ära õiguslik arbitraaz ning tagada kõige rangemad investorite kaitse normid kõigil turgudel;

47. on seisukohal, et kapitaliturgude liit peaks looma asjakohase regulatiivse keskkonna, millega parandatakse piirilest juurdepääsu teabele krediitvõimalusi, kvaasikapitali ja omakapitali struktuure otsivate äriühingute kohta, et edendada pankadeväliste rahastamismudelite lisandumist, sh ühisrahastamist ja vastastikust laenuandmist; arvab, et sellise teabe avalikustamine peaks olema VKEdele vabatahtlik; toonitab, et investorite kaitse eeskirjad peaksid kehtima samas ulatuses kõigi rahastamismudelite suhtes, olenemata sellest, kas tegemist on pangapoolse või pangavälise rahastamismudeliga; on seisukohal, et selline keskkond eeldaks ühtlasi süsteemsemat vastupidavust ja järelevalvet pangandussektoriväliste süsteemselt oluliste finantsvahendajate üle;

48. usub, et teatavate finantsinstrumentide standardimine ja nende kättesaadavus kõikjal siseturul võiks olla asjakohane vahend, mis aitaks suurendada likviidsust, tugevdaks ühtse turu toimimist ning võimaldaks põhjalikku ülevaadet Euroopa kapitaliturgudest ja järelevalvet nende üle, kusjuures parimaid tavasid liikmesriikides kehtivate normide osas võetaks asjakohaselt arvesse; toonitab, et alles peab jääma võimalus emitentide konkreetsete emitentide ja investorite vajadustele vastavaid asjakohaselt kohandatud finantsinstrumente;

49. tuletab meelde, et finantsteenuste tegevuskava varasema etapi ülevaates kutsutakse üles arvestama selle rakendamisel ilmnunud kahte lünka: vajadust põhjalikult vaagida siseturu raamistikus kavandatud meetmete erimõju euroala toimimisele ning vajadust parandada üheaegselt turgude integreerimist ja nende järelevalvet; palub komisjonil tegevuskava koostamisel sellest vajalikud järeldused teha;

50. rõhutab, et õigus- ja järelevalveraamistike üks põhiülesanne peaks olema hoida ära ülemäärase riski võtmine ja finantsturgude ebastabiilsus; toonitab, et tugeva kapitaliturgude liidu projektiga peab kaasnema tugev ELi-ülene ja riiklik järelevalve, sh asjakohased makrotasandi usaldatavuse tagamise vahendid; usub, et üks võimalus võiks olla Euroopa Väärtipaberiturujärelevalvele (ESMA) olulisema rolli andmine järelevalvealase ühtlustamise parandamisel;

51. kutsub komisjoni üles hindama põhjalikult kapitaliturupõhise laenugevuse riske ja 2007.–2008. aasta finantskriisi puhkemisel saadud asjakohaseid kogemusi ning lahendama sellest tingitud probleeme;

Neljapäev, 9. juuli 2015

Kapitaliturgude VKEdele lähemale toomine

52. juhib tähelepanu asjaolule, et finantsvahendajate tegevust reguleeriva kehtiva raamistiku võimaliku muutmise või täiendamise eesmärk peaks olema väikeste ja keskmise suurusega vahendajate sisenemistõkete kõrvaldamine ning rahastamise kättesaadavuse parandamine, eriti innovatiivsete idufirmade ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, samuti riskile vastavate usaldatavusnõuete tagamine;

53. avaldab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2007/36/EÜ seoses aktsionäride pikaajalise kaasamise soodustamisega ja direktiivi 2013/34/EL seoses ühingujuhtimise aruande teatavate elementidega (COM(2014)0213); usub eelkõige, et see ettepanek võiks olla vahend, millega toetatakse aktsionäridele huvipakkuva keskkonna loomist omakapitaliinvesteeringute ahela tõhususe suurendamise kaudu; toonitab, et usaldusväärne ja otstarbekas ühingujuhtimise raamistik tugevdaks kapitaliturgude liitu;

54. toonitab, et kapitaliturgude keerukus ei tohiks viia VKEde kõrvalejäämiseni, kuna need ettevõtjad vajavad kõige rohkem juurdepääsu täiendavale rahastamisele, eriti majandusraskustes olevates liikmesriikides; toonitab, et positiivne keskkond VKEde edukaks rahastamiseks eeldab VKEdele soodsate majandus- ja õigustingimuste loomist nii ELi kui ka siseriiklikul tasandil; toonitab eelkõige, et tähelepanu tuleks juhtida menetluste võimalikule lihtsustamisele, et VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad saaksid võimaluse korraldada esmaseid avalikke pakkumisi, tagades seejuures, et ei muudeta rangeid kriteeriume, millega hinnatakse esmast avalikku pakkumist korraldada soovivate äriühingute vastupidavust ja kõlblikkust; palub komisjonil uurida, mida on veel võimalik teha, et aidata VKEdel investeeringuid kaasata;

55. tuletab meelde, et teabepuudus VKEde finantsolukorra kohta on üks peamisi takistusi seda tüüpi äriühingusse investeerimisel; nõuab põhjalikku analüüsi selle kohta, kuidas ja milliste vahenditega oleks võimalik parandada investorite juurdepääsu VKEsid puudutavatele läbipaistvatele ja võrreldavatele andmetele, piirates seejuures – nii palju kui võimalik – neile äriühingutele sellest tulenevat lisakoormust;

56. julgustab mitmekesise ja huvipakkuva rahastamisbaasi loomist Euroopa avalikel turgudel igas suuruses äriühingute jaoks, edendades seejuures suure kasvupotentsiaaliga tegevust alustavaid äriühinguid mõjutavates ELi finantsvaldkonna õigusaktides põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele“ ning muutes ELi finantsvaldkonna õigusakte, et vähendada äriühingute börsil noteerimise halduskuludid 30–50 %;

57. on seisukohal, et arvestades VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate tähtsust uute töökohtade loomisel, tuleks paremini ära kasutada olemasolevaid pangaväliseid rahastamisvõimalusi, nagu spetsialiseeritud järelturgude (nt VKEde kasvuturud) väljaarendamine ning lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine; avaldab heameelt algatuse üle luua jätkusuutlik ning läbipaistev väärtpaberistamise turg, töötades selleks välja konkreetse õigusraamistiku, milles kohaldatakse kõrge kvaliteedilise väärtpaberistamise ühtset määratlust koos tulemuslike riskiseire, riski mõõtmise ja selle juhtimise meetoditega; toonitab samas, et VKEd on ülimalt eripalgeline rühm ning väärtpaberistamine ei ole ainus kasutatav instrument; kutsub seetõttu komisjoni üles kohaldama paljusid lähenemisviise ning kaaluma väga erinevaid vahendeid VKEde rahastamise parandamiseks;

58. toetab ettepanekuid parandada ELi äriühingute, eriti VKEde teabe saamise võimalusi; juhib ühtlasi tähelepanu asjaolule, et turuandmete kulud on üldiste tehingukuludega võrreldes väikesed;

59. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks suutlikkust jälgida reguleeritud pangandussektorist väljaspool toimuva pangalaadse vahendustegevuse liike, mahtu ja suundumusi ning rakendaks asjakohaseid meetmeid, et tagada põhimõtte „samad riskid, samad reeglid“ kohaldamine;

60. juhib tähelepanu, et börsiväline ja riskikapital on huvipakkuvad rahastamise alternatiivid, eriti idufirmadele; kutsub komisjoni üles töötama välja täiendavad instrumendid, tuginedes Euroopa riskikapitalifondide ja Euroopa sotsiaalse ettevõtluse fondiga saadud kogemustele, selleks et kõrvaldada ELi riskikapitaliturgude suured puudused, nt investoritele kättesaadava teabe puudumine; usub, et spetsiaalse andmebaasi väljatöötamine, selleks et koguda vabatahtlikkuse alusel andmeid VKEde ja idufirmade kohta, võiks olla kasulik vahend investoritele teabe andmiseks, millega lõppkokkuvõttes laiendatakse turuosaliste ringi ja tugevdatakse veelgi riskikapitaliturge liikmesriikides;

61. tunneb heameelt suunatud pakkumise turgude väljaarendamise toetamise üle standarditud dokumentide ja mõistete abil, tagades seejuures potentsiaalsete investorite piisava teavitamise seda liiki investeeringute riskidest ja tootlusest;

Neljapäev, 9. juuli 2015

62. palub komisjonil tagada see, et uute „fondifondi“ ettepanekute väljatöötamine kapitaliturgude liidu raames ei vii lünkade tekkimiseni süsteemse ja eririski üldises hindamises ja juhtimises;

63. toonitab, et kapitaliturgude liidu ülesehitamisel tuleb ELi tegevuse koordineerimist rahvusvahelisel tasandil tugevdada ja parandada, eelkõige G20, Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO), Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) ja Baseli komitee raames;

Kapitaliturgude jaoks sidusa ELi regulatiivse keskkonna loomine

64. toonitab ühtlasi omakapitali kaudu rahastamise tähtsust, kuna see võib aidata riske maandada ja vähendada finantssüsteemi liigset võlataset ning finantsvõimendust; palub seetõttu komisjonil ja liikmesriikidel vaadata läbi liigselt koormavad õigusaktid, mida kohaldatakse börsil noteerimata äriühingute omakapitali kaudu rahastamise suhtes, ning neid muuta; toonitab, et oluline on käsitleda maksustamise kallutatust, millega soositakse võla kaudu rahastamist;

65. on teadlik sellest, et maksejõuetuseeskirjade erinevused teevad keeruliseks piiriüleste varade kogumite loomise ja seeläbi ka väärtpaberistamise; võtab sellega seoses teadmiseks komisjoni ettepaneku püüda leida piiriülesele maksejõuetusele piisav lahendus, mis võimaldaks hästtoimiva kapitaliturgude liidu loomist; nõuab mittepangast finantsasutuste, eriti kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku loomist;

66. tuletab meelde maksesüsteemide ja väärtpaberiarvelduse tähtsust väärtpaberistamise turul ja nõuab sellel eesmärgil Euroopa turutaristu loomist ning elutähtsa turutaristu koordineeritud ja rohkem ühtlustatud seiret, eelkõige võimalust luua väärtpaberistamise andmehoidla, kus registreeritakse iga väärtpaberistamises osaleja ja jälgitakse summaarset riskipositsiooni ning turuosaliste vahelisi ülekandeid ning poliitiliste algatuste tõhusust ja mõjusust ning mis aitaks märgata võimalikke tekkivaid mulle ja vähendada teabe asümmeetriat;

67. toonitab, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rolli arvestades tuleb tegelda küberrünnakute ohuga ja teha kogu finantssüsteem selliste rünnakute suhtes vastupanuvõimeliseks;

68. julgustab komisjoni parandama finantsteabe võrreldavust ja kvaliteeti ning käsitlema raamatupidamisstandardite praegust raamistikku ka ülemaailmsest vaatenurgast ning võttes arvesse konservatiivseid hindamismudelid ja nõuete proportsionaalsust; mõistab, et äsja läbi vaadatud Euroopa raamatupidamisalaseid õigusakte tuleb kõigepealt praktikas hinnata;

69. toonitab, et kõikidele uutele õigusaktidele, sh delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele, tuleb teha mõjuhinnang ja kulude-tulude analüüs; märgib, et uus õigusakt ei pruugi alati olla poliitiliselt asjakohane vastus neile probleemidele ning kaaluda tasuks muid kui seadusandlikke ja turupõhiseid lähenemisi ning mõnel juhul ka juba olemasolevaid siseriiklikke lahendusi; kutsub komisjoni üles kohaldama asjakohastes õigusaktides proportsionaalsust, et edendada positiivset mõju VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele;

70. on seisukohal, et täielikult toimiva kapitaliturgude liidu põhielemendid peaksid olema paigas hiljemalt 2018. aastal; kordab oma nõudmist uurida põhjalikult ELi kapitaliturgudel praegu valitsevat olukorda ning üle ELi esinevaid takistusi; kutsub komisjoni üles kiirendama tööd tegevuskavaga ning esitama võimalikult kiiresti seadusandlikud ja muud kui seadusandlikud ettepanekud, et saavutada 2018. aasta lõpuks täielikult integreeritud ühtne ELi kapitaliturg;

71. märgib, et arenevas digitaalkeskkonnas tuleks näha võimalust, mille abil parandada tulemuslikkust ning kapitaliturgude poolt ettevõtjatele, investoritele ja ühiskonnale laiemalt pakutavat väärtust;

o

o o

72. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile ja nõukogule.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0269

Euroopa julgeoleku tegevuskava

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa julgeoleku tegevuskava kohta (2015/2697(RSP))

(2017/C 265/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3, 6, 7 ja 21 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 4, 16, 20, 67, 68, 70–72, 75, 82–87 ja 88,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 6, 7 ja 8, artikli 10 lõiget 1 ning artikleid 11, 12, 21, 47–50, 52 ja 53,
- võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikat ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee, ministrite komitee, inimõiguste voliniku ja Veneetsia komisjoni konventsioone, soovitusi, resolutsioone ja aruandeid,
- võttes arvesse komisjoni 28. aprilli 2015. aasta teatist Euroopa julgeoleku tegevuskava kohta (COM(2015)0185),
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Liidu strateegia kohta põhiõiguste harta rakendamiseks (COM(2010)0573) ja tegevusjuhiseid põhiõiguste arvessevõtmiseks komisjoni mõjuhinnangute koostamisel (SEC(2011)0567),
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu 8. aprilli 2014. aasta otsust liidetud kohtuasjades C293/12 ja C-594/12, millega kuulutati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta direktiiv 2006/24/EÜ, mis käsitleb üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste või üldkasutatavate sidevõrkude pakkujate tegevusega kaasnevate või nende töödeldud andmete säilitamist,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrust (EL) nr 513/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahend ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu otsus 2007/125/JHA ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ELi terrorismivastase võitluse poliitika peamiste saavutuste ja edasiste ülesannete kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus (2012) ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni USA Riikliku Julgeolekuagentuuri jälgimisprogrammi ja ELi liikmesriikide jälgimisasutuste ning nende mõju kohta ELi kodanike põhiõigustele ja Atlandi-ülelele koostööle justiits- ja siseküsimustes ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2014. aasta resolutsiooni ELi sisejulgeoleku strateegia uuendamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 11. veebruari 2015. aasta resolutsiooni terrorismivastaste meetmete kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 28. aprillil 2015. aastal toimunud täiskogu arutelu Euroopa julgeoleku tegevuskava teemal,
- võttes arvesse nõukogule ja komisjonile esitatud küsimusi Euroopa julgeoleku tegevuskava kohta (O-000064/2015 – B8-0566/2015 ja O-000065/2015 – B8-0567/2015),

⁽¹⁾ ELT L 150, 20.5.2014, lk 93.

⁽²⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 45.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0173.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0230.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0102.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0032.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et ohud liidu sisejulgeolekule on muutunud keerulisemateks, hübriidsemateks, asümmeetriliseimateks, tavapäratumateks, rahvusvahelisemateks, kiiremini arenevateks ja raskemini ennustatavateks ning seega mis tahes üksikule liikmesriigile üle jõu käivateks, mistõttu nõuavad need rohkem kui kunagi varem sidusat, laiaulatuslikku, mitmetasandilist ja koordineeritud ELi-poolset reageeringut, mille puhul võetakse täielikult arvesse põhiõiguste austamist;
- B. arvestades, et ELi julgeolekupoliitika arendamise eest kantakse ühist vastutust, mis nõuab kõikide liikmesriikide, ELi institutsioonide ja ametite, kodanikuühiskonna ja õiguskaitsesutuste koordineeritud ja ühtlustatud jõupingutusi, ning et see on suunatud ühiste eesmärkide saavutamisele ja põhineb õigusriigi põhimõttel ja põhiõiguste austamisel; arvestades, et optimaalsete tulemuste saavutamiseks tuleks niisuguste ühiste eesmärkide ja prioriteetide konkreetne rakendamine siduda ülesannete selge jaotusega ELi tasandi ja riikliku tasandi vahel, lähtudes subsidiaarsuse põhimõttest ning teostades tugevat ja tulemuslikku parlamentaarset ja kohtulikku järelevalvet;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikesse 2 lisatud riigi julgeolekuga seotud erandit ei tohi kasutada selleks, et lubada riigi julgeolekuasutustel tegutseda vastuolus teiste liikmesriikide huvide, sealhulgas majandushuvide, nende kodanike ja elanike õiguste ning üldisemalt Euroopa Liidu ja kolmandate riikide õiguse ja poliitikaga;
- D. arvestades, et tähelepanu tuleks pöörata vajadusele võtta õppust arvukatest Euroopa ja üldiste normide ning väärtuste rikkumistest, mis on sise- ja välisjulgeolekualase koostöö raames pandud toime pärast 11. septembri sündmusi;
- E. arvestades, et vabadus, turvalisus ja õigus on eesmärgid, mille poole tuleb püüelda paralleelselt; arvestades, et vabaduse ja õiguse saavutamiseks tuleks seetõttu julgeolekumeetmete puhul alati austada demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja põhiõigusi kooskõlas vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega ning nende suhtes tuleks rakendada nõuetekohast demokraatlikku järelevalvet ja vastutust; arvestades, et õigus- ja ennetusmõõdet ei ole Euroopa julgeoleku tegevuskavas piisavalt käsitletud;
- F. arvestades, et paljude kuritegevuse algpõhjustega (näiteks suurenev ebavõrdsus, vaesus, rassiline ja ksenofoobne vägivald ning vihakuriteod) ei saa tegeleda ainuüksi julgeolekumeetmete raames, vaid nendega tuleb tegeleda laiemas poliitilises kontekstis, sealhulgas parema sotsiaal-, tööhõive-, haridus-, kultuuri- ja välispoliitika raames;
- G. arvestades, et Euroopa julgeoleku tegevuskava ennetuslik aspekt on eriti oluline ajal, mil kasvavad majanduslik ja sotsiaalne ebavõrdsus, mis õhnestavad sotsiaalpakti ning põhiõiguste ja kodanikuvabaduste tulemuslikkust; arvestades, et niisuguse ennetuspoliitika olulise osa peaksid moodustama ühelt poolt vangistuse alternatiivmeetmed ja teiselt poolt taasintegreerimise meetmed, eelkõige väiksemate õiguserikkumiste puhul;
- H. arvestades, et aluslepingutele lisatud protokollis nr 36 ette nähtud üleminekuperioodi lõppedes said komisjon ja Euroopa Kohus täielikud volitused endise kolmanda samba õigusaktide suhtes ning seega laiendati demokraatlike ja põhiõiguste alane vastutus ka juba võetud meetmetele, millel oli oluline roll vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kujundamises;
- I. arvestades, et küberkuritegevus ja küberruumi kasutatav kuritegevus mõjutavad ELi kodanike turvalisust, siseturgu ning intellektuaalomandit ja jõukust Euroopa Liidus; arvestades, et näiteks robotivõrgud mõjutavad küberkuritegevuse liigina korraga miljoneid arvuteid ja tuhandeid sihtmärke;
- J. arvestades, et piirid sise- ja välisjulgeoleku vahel aina hägustuvad, mis nõuab tugevamat liikmesriikide vahel toimuvat koostööd ja koordineerimist, mille abil saavutatakse terviklik ja mitmemõõtmeline lähenemisviis;
- K. arvestades, et julgeoleku tegevuskava olulise osana tuleks erilist tähelepanu pöörata kõikide terrorismi- ja kuriteohvrite toetamisele ja kaitsmisele kogu ELis;

Neljapäev, 9. juuli 2015

1. võtab teadmiseks komisjoni poolt aastateks 2015–2020 esitatud Euroopa julgeoleku tegevuskava ja selles seatud prioriteedid; on seisukohal, et praegu Euroopa Liidu ees seisvaid väljakutseid arvesse võttes on terrorism, vägivaldne ekstremism, piiriülene organiseeritud kuritegevus ja küberkuritegevus kõige tõsisemad ohud, mis nõuavad koordineeritud meetmete võtmist riigi, ELi ja ülemaailmsel tasandil; juhib tähelepanu asjaolule, et tegevuskava struktuur peaks olema paindlik, et reageerida tulevikus uutele võimalikele väljakutsetele;
2. kordab vajadust täiendavalt käsitleda kuritegevuse algpõhjuseid, sealhulgas ebavõrdsust, vaesust ja diskrimineerimist; rõhutab lisaks vajadust tagada piisavad ressursid sotsiaaltöötajatele, kohalikele ja riiklikele politseiametnikele ja kohtuametnikele, kelle eelarveid on teatavates liikmesriikides kärbitud;
3. nõuab õige tasakaalu poole püüdlemist ennetuspoliitika ja survemeetmete vahel, et säilitada vabadus, turvalisus ja õigus; rõhutab, et julgeolekumeetmeid tuleks alati võtta kooskõlas õigusriigi ja niisuguste põhiõiguste kaitse põhimõtetega nagu õigus eraelu puutumatusel ja andmekaitsele, sõna- ja ühinemisvabadus ning õigus nõuetekohasele menetlusele; kutsub seetõttu komisjoni üles võtma Euroopa julgeoleku tegevuskava rakendamisel nõuetekohaselt arvesse Euroopa Kohtu hiljutist otsust andmete säilitamise direktiivi kohta (otsus liidetud kohtuasjades C-293/12 ja C-594/12), milles nõutakse, et kõik õigusaktid oleksid kooskõlas proportsionaalsuse, vajalikkuse ja seaduslikkuse põhimõtetega ning sisaldaksid asjakohaseid vastutus- ja õiguskaitsealaseid garantiisid; kutsub komisjoni üles hindama täielikult kõnealuse otsuse mõju mis tahes vahendile, mis on seotud andmete säilitamisega õiguskaitse eesmärkidel;
4. tuletab meelde, et selleks, et olla usaldusväärne osaline põhiõiguste edendamises nii liidus kui ka väljapool seda, peaks Euroopa Liit rajama oma julgeolekupoliitika, terrorismivastase võitluse ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse ning julgeoleku valdkonna partnerlused kolmandate riikidega terviklikule lähenemisviisile, millesse oleksid integreeritud kõik tegurid, mis panevad inimesi osalema terrorismis või organiseeritud kuritegevuses, ning seega peaks Euroopa Liit integreerima majandus- ja sotsiaalpoliitika, mida kujundatakse ja rakendatakse põhiõigusi täielikult austades ning mille suhtes teostatakse kohtulikku ja demokraatlikku kontrolli ning põhjalikku hindamist;
5. tunneb heameelt komisjoni valikotsuse üle rajada tegevuskava järgmistele põhimõtetele: õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste täielik järgimine, mille peaks tagama nõuetekohane kohtulik järelevalve; läbipaistvuse, vastutuse ja demokraatliku kontrolli suurendamine; kehtivate õigusaktide parem kohaldamine ja rakendamine; ühtsena ametite- ja valdkondadevahelise lähenemisviisi järgimine ning julgeoleku sise- ja välismõõtme parem ühitamine; kutsub komisjoni ja nõukogu üles neid põhimõtteid tegevuskava rakendamisel rangelt järgima; juhib tähelepanu asjaolule, et Euroopa Parlament seab need põhimõtted tegevuskava rakendamise omapoolse jälgimise keskmesse;
6. tunneb heameelt asjaolu üle, et tegevuskavas on pööratud erilist tähelepanu põhiõigustele, ning eelkõige komisjoni võetud kohustuse üle hinnata rangelt tema poolt esitatavaid julgeolekumeetmeid mitte ainult selles ulatuses, kui võrd asjaomase meetme puhul saavutatakse selle eesmärgid, vaid ka selles ulatuses, kui võrd see meede on kooskõlas põhiõigustega; rõhutab, et komisjon peab kaasama oma hindamisse kõik asjaomased asutused ja ametid, eelkõige Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Euroopa Andmekaitseinspektori, Europoli ja Eurojusti; palub komisjonil esitada kogu teave ja dokumentatsioon kõnealuse hindamise kohta, et võimaldada Euroopa Parlamendil teostada tulemuslikult oma demokraatlikku järelevalvet;
7. tuletab sellega seoses meelde niisuguste meetmete omapoolset hukkamõistu, millega kaasneb süüitute inimeste isikuandmete ulatuslik ja süsteemne lauskogumine, pidades eelkõige silmas võimalikke tõsiseid tagajärgi õiglase kohtumenetluse õigusele, diskrimineerimiskeelule, eraelu puutumatusel ja andmekaitsele, ajakirjandus-, mõtte- ja sõnavabadusele ning kogunemis- ja ühinemisvabadusele, ning millega kaasneb märkimisväärne poliitiliste vastaste vastu kogutud teabe kuritarvitamise alane potentsiaal; väljendab tõsiseid kahtlusi massilise jälgimise meetmete kasulikkuse suhtes, sest need on sageli liiga üldised ning annavad seetõttu liiga palju valepositiivseid ja negatiivseid tulemusi; hoiatab, et massilise jälgimise meetmetega võib kaasneda vahest vähem kulukatesse, tulemuslikumatesse ja vähem sekkuvatesse õiguskaitsemeetmetesse investeerimise vajaduse varjutamise oht;
8. palub liikmesriikidel tagada lapse parimate huvide põhimõtte järgimise kõikides julgeolekuga seotud õigusaktides;

Neljapäev, 9. juuli 2015

9. märgib, et ELi tasandil puudub kokkulepe mõiste „riigi julgeolek“ määratluse osas, luues määratlemata erandi ELi õigusaktides, mis sisaldavad viiteid riigi julgeolekule;

10. on veendunud, et selleks, et kodanikud usaldaksid rohkem julgeolekupoliitikat, peaksid ELi institutsioonid ja ametid ning liikmesriigid tagama poliitika kujundamise ja rakendamise protsessis läbipaistvuse, vastutuse ja demokraatliku kontrolli; tunneb heameelt komisjoni kavatsuse üle esitada korrapäraselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule ajakohastatud teavet tegevuskava rakendamise kohta; kordab oma kavatsust jälgida koostöös liikmesriikide parlamentidega korrapäraselt tegevuskava nõuetekohast rakendamist ja sellealaseid edusamme; võtab huviga teadmiseks komisjoni ettepaneku käivitada ELi julgeoleku nõuandefoorum; nõuab, et kõnealuse foorumiga tagataks kõikide asjaomaste sidusrühmade tasakaalustatud esindatus, ning ootab üksikasjalikuma teabe saamist selle kohta, eelkõige selle täpse rolli, ülesannete, koosseisu ja volituste kohta ning Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide sellesse kaasatuse kohta;

11. rõhutab vajadust paranda liikmesriikide luureteenistuste demokraatlikku ja kohtulikku järelevalvet; märgib, et Euroopa Parlamendil, Euroopa Kohtul ja ombudsmanil puuduvad piisavad volitused Euroopa julgeolekupoliitika tulemuslikuks kontrollimiseks;

12. palub komisjonil ja nõukogul koostada võimalikult kiiresti teekaart (või luua sarnane mehhanism), et tagada tegevuskava tulemuslik ja operatiivne rakendamine, esitada see Euroopa Parlamendile ja alustada selle rakendamist järgmise kuue kuu jooksul; on veendunud, et nn Euroopa poliitikatsükli liiki lähenemisviis (millele on omane ühiste ohtude ja haavatavuste kindlakstegemine ja hindamine, poliitiliste prioriteetide seadmine ning strateegiliste kavade ja tegevusplaanide väljatöötamine, tulemuslik rakendamine koos selgete edasiviivate jõudude, ajakava ja tulemustega ning hindamine) võib tagada tegevuskava rakendamise vajaliku sidususe ja järjepidevuse, eeldusel et Euroopa Parlament kaasatakse nõuetekohaselt poliitiliste prioriteetide ja strateegiliste eesmärkide seadmisel; jääb ootama kõnealuste küsimuste edasist arutamist komisjoni ja sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komiteega (COSI);

13. tunneb heameelt tegevuskava aluspõhimõtte üle, milleks on kohaldada ja rakendada täiel määral juba olemasolevaid julgeolekualaseid vahendeid, enne kui hakatakse uusi esitada; kordab vajadust asjaomaste andmete ja asjaomase teabe kiirema ja tõhusama jagamise järele asjakohaseid andmekaitse ja eraelu puutumatus kaitsemeetmeid rakendades; taunib siiski asjaolu, et Euroopa Parlamendi arvukatest üleskutsetest hoolimata ei ole endiselt hinnatud olemasolevate ELi vahendite tulemuslikkust (ka ELi ees seisvaid uusi julgeolekuohutusi arvesse võttes) ja kõrvaldamata lünkasid; on veendunud, et niisugune tegevus on vajalik Euroopa julgeolekupoliitika tõhususe, vajalikkuse, proportsionaalsuse, sidususe ja terviklikkuse tagamiseks; palub komisjonil esitada tegevuskava rakendamise teekaardi prioriteetse meetmena sisejulgeoleku valdkonna olemasolevate ELi vahendite, ressursside ja rahastamise toimivushinnangu; kutsub taas nõukogu ja komisjoni üles hindama põhjalikult enne Lissaboni lepingu jõustumist sisejulgeoleku valdkonnas vastu võetud meetmete rakendamist ning kasutama selleks Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 70 sätestatud menetlust;

14. tunneb heameelt komisjoni keskendumise üle piirihaldusele kui piiriülese kuritegevuse ja terrorismi ennetamise olulisele aspektile; rõhutab, et ELi julgeolekut piiridel tuleks tugevdada olemasolevatel andmebaasidel, näiteks Schengeni infosüsteemil (SIS) põhinevate süsteemsete kontrollide abil; tunneb heameelt komisjoni võetud kohustuse üle esitada oma e-piire käsitlev läbivaadatud ettepanek 2016. aasta alguseks;

15. toetab komisjoni nõudmist ühtsema ametite- ja valdkondadevahelise lähenemisviisi järele ning kavandatud meetmeid, mille eesmärk on parandada teabevahetust ja heade tavade vahetust ning suurendada operatiivkoostööd liikmesriikide vahel ja ELi ametitega; kordab oma nõudmist olemasolevate vahendite ja andmebaaside (nagu Schengeni infosüsteem (SIS) ja Euroopa karistusregistrite infosüsteem (ECRIS)) ning ühiste uurimisrühmade ulatuslikuma kasutamise järele; kutsub komisjoni üles võtma kõik vajalikud meetmed, et kiirendada veel vastu võtmata töökorra kokkuleppimist ametite vahel; märgib kahetsusega, et tegevuskavas ei ole ette nähtud piisavalt konkreetseid meetmeid selle õigusmõõtmte tugevdamiseks; nõuab kriminaalasjades tehtava õiguskooostöö kõikide aspektide integreerimist ja edasiarendamist muu hulgas kahtlustatavate ja süüdistatavate, ohvrite ja tunnistajate õigusi tugevdades ning vastastikust tunnustamist käsitlevate olemasolevate ELi vahendite rakendamist parandades;

16. toetab täielikult komisjoni prioriteeti, milleks on aidata liikmesriikidel suurendada veelgi vastastikust usaldust, kasutada täielikult ära olemasolevad teabeajamised vahendid ja edendada pädevate asutuste vahelist piiriülest operatiivkoostööd; rõhutab niisuguse piiriülese operatiivkoostöö tähtsust, eelkõige piirialadel;

Neljapäev, 9. juuli 2015

17. palub, et komisjon esitaks kiiresti seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1987/2006 (mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist)⁽¹⁾ eesmärgiga ühtlustada hoiatusteadete esitamise kriteeriumeid ning muuta kohustuslikuks hoiatusteadete esitamine isikute kohta, kes on terrorismis süüdi mõistetud või keda selles kahtlustatakse;

18. tunneb heameelt komisjoni teatatud kavatsusest hinnata Euroopa politseiregistrite indeksüsteemi (EPRIS) vajalikkust ja potentsiaalset lisaväärtust, et lihtsustada piiriülest juurdepääsu riiklikes politseiregistrites olevatele andmetele, ning toetab täielikult liikmesriikide rühma kavandatud niisuguse katseprojekti käivitamist, mille eesmärk on luua mehhanismid piiriülesteks automatiseeritud otsinguteks riiklikes kataloogides päringutabamuse või selle puudumise põhimõttel; rõhutab, kui oluline on piiriülene juurdepääs teabele, eelkõige piirialadel;

19. rõhutab ühiste uurimisrühmade tähtsust konkreetsete piiriüleste juhtumite uurimisel ja kutsub liikmesriike üles seda edukat vahendit korrapärasemalt kasutama; kutsub komisjoni üles töötama välja ettepanekuid selliseks õigusraamistikuks, mis võimaldaks alaliste või poolalaliste ühiste uurimisrühmade moodustamist, mis tegeleksid eelkõige piirialadel pidevate ohtudega, nagu uimastite salakaubavedu, inimkaubandus ning mootorrattajõugud;

20. väljendab kahetsust, et selliseid vahendeid, nagu kuritegeliku vara arestimine ja konfiskeerimine, ei kasutata veel süstemaatilisel kõigi asjaomaste piiriüleste juhtumite korral, ning nõuab, et liikmesriigid ja komisjon suurendaks oma jõupingutusi selles valdkonnas;

21. toonitab, et piiriüleses operatiivkoostöös riiklike luureagentuuride vahel esineb demokraatliku ja kohtuliku järelevalve lünki; väljendab muret asjaolu pärast, et demokraatlikule ja kohtulikule järelevalvele tekitab tõsiseid raskusi nn kolmanda osapoole reegel, mis puudutab juurdepääsu dokumentidele;

22. märgib, et piirid sise- ja välisjulgeoleku vahel muutuvad aina hägusemaks, ning tervitab seetõttu komisjoni poolt võetud kohustust tagada julgeolekupoliitika alase töö sise- ja välismõõtme koostoimimisvõime; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles korrapäraselt hindama tegevuskava mõju ELi välisjulgeoleku strateegiale ja vastupidi, sealhulgas kohustusi, mis on seotud põhivabaduste ja -õiguste ning demokraatlike väärtuste ja põhimõtete järgimise ja edendamise, ja mis sisalduvad nende poolt ratifitseeritud või allkirjastatud rahvusvahelistes konventsioonides ja lepingutes; rõhutab vajadust tugevdada veelgi sise- ja välismõõtme vahelist seost, sünergiat ja sidusust, eelkõige võitluses Euroopa ees seisvate uute valdkonnaülest hübriidohtudega, järgides samal ajal liidu väärtusi ja põhiõigusi; palub komisjonil anda Euroopa Parlamendile regulaarselt aru kõigist täiendavatest meetmetest, mille eesmärk on süvendada seost julgeolekupoliitika sise- ja välismõõtme vahel, ning oma koostööst kolmandate riikidega julgeoleku valdkonnas, et Euroopa Parlamendil oleks võimalik koos liikmesriikide parlamentidega teostada demokraatlikku kontrolli;

23. toonitab, kui oluline ja õigeaegne on komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja juhtimisel toimuv strateegiline läbivaatamine, mis tehti talle ülesandeks Euroopa Ülemkogul 2013. aasta detsembris ja mis peaks viima Euroopa uue julgeolekustrateegia vastuvõtmiseni; välis- ja julgeolekupoliitika küsimusi hõlmavas laiaulatuslikus strateegias tuleks määrata kindlaks ja kirjeldada ELi huve, prioriteete ja eesmärke, olemasolevaid ja kujunevaid ohte, väljakutseid ja võimalusi ning ELi instrumente ja vahendeid nendega tegelemiseks;

24. nõuab väga rangete inimõiguste klauslite lisamist kolmandate riikidega sõlmitavatesse julgeolekualastesse koostöölepingutesse, eelkõige Põhja-Aafrikas ja Pärsia lahe piirkonnas; nõuab, et koostöö mittedemokraatlike riikidega, kus valitseb halb inimõigustealane olukord, tuleb uuesti läbi vaadata;

25. rõhutab tungivat vajadust käsitleda relvakonfliktide, ekstreemismi ja vaesuse algpõhjuseid kolmandates riikides, sest need põhjustavad ELile julgeolekuprobleeme; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, komisjon ja liikmesriigid suurendaksid oma jõupingutusi, toetamaks kaasavaid, pluralistlikke ja hästtoimivaid riike, kus eksisteerib tugev ja elujõuline kodanikuühiskond, mis suudab pakkuda oma kodanikele vabadust, turvalisust, õigust ja tööhõivet;

⁽¹⁾ ELT L 381, 28.12.2006, lk 4.

Neljapäev, 9. juuli 2015

26. nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitaks ühise seisukoha eelnõu relvastatud droonide kasutamise kohta, kooskõlas Euroopa Parlamendi 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooniga relvastatud droonide kasutamise kohta ⁽¹⁾;

27. tunnustab komisjoni tungivat nõudmist viia lõpule töö ELi broneeringuinfo direktiivi vastuvõtmise osas; kinnitab omale võetud kohustust teha tööd selle nimel, et see võetaks vastu aasta lõpuks; rõhutab, et broneeringuinfo direktiivis tuleks austada põhiõigusi ning andmekaitse standardeid, sh Euroopa Liidu Kohtu asjakohast kohtupraktikat, pakkudes samal ajal tõhusat vahendit ELi tasandil; kutsub komisjoni üles jätkama selle protsessi toetamist, pakkudes mis tahes asjakohast täiendavat teavet ELi broneeringuinfo direktiivi vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta; palub, et mis tahes tulevane ettepanek julgeolekuvaldkonna uute vahendite (nagu broneeringuinfo) loomise kohta sisaldaks juba süsteemselt liikmesriikidevahelise teabevahetuse ja koostöö mehhanisme;

28. nõustub komisjoniga koolitamise, teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud meetmete ja Euroopa Politseikolledži (CEPOL) olulise tegevuse toetamise otsustava tähtsuse osas nimetatud valdkonnas; on seisukohal, et õiguskaitsetöötajate koolitus- ja vahetusprogrammid on märkimisväärse tähtsusega Euroopa õiguskaitsekultuuri ja heade tavade edasiseks tugevdamiseks selles valdkonnas; on veendunud, et tuleb suurendada investeeringuid julgeolekuga seotud teadustegevusse ja innovatsiooni, sh ennetustöö valdkonnas;

29. juhib tähelepanu asjaolule, et kiiresti muutuv julgeolekuolukord nõuab paindlikku, kohanduvat ja reageerivat lähenemisviisi, tehnilise suutlikkuse arendamist ning tegevuskavas kehtestatud prioriteetsete meetmete regulaarset läbivaatamist; juhib tähelepanu asjaolule, et seoses sellega saaks kasutada ELi toimimise lepingu artiklit 222, milles nõutakse, et Euroopa Ülemkogu regulaarselt hindaks liitu ähvardavaid ohtusid, kasutades selleks muu hulgas liikmesriikide ja Europoli teostatud ohuhinnanguid, ning teavitaks Euroopa Parlamenti ja liikmesriikide parlamente selle tulemustest ja järeelmeetmetest;

Terrorism

30. tervitab tegevuskavas esitatud meetmeid võitluseks terrorismiga, terrorismi rahastamise tõkestamiseks, võitluseks ohuga, mida kujutavad ELi kodanikud ning residendid, kes reisivad välismaale terrorismi eesmärgil (nn välisvõitlejad), ja radikaliseerumise ennetamiseks; võtab teadmiseks ettepaneku luua Europoli raames uus Euroopa terrorismivastase keskuse struktuur ja palub komisjonil täiendavalt selgitada selle täpset rolli, ülesandeid, volitusi ja järelevalvet, eelkõige seoses vajadusega tagada asjakohasel tasemel nõuetekohane demokraatlik ja kohtulik järelevalve, sh Europoli volituste käimasoleva läbivaatamise käigus; rõhutab, et võitluses terrorismiga on äärmiselt oluline osa suuremal teabevahetusel liikmesriikide vahel ja et seda tuleks teha palju struktuursemal alusel;

31. mõistab hukka mis tahes analüüsi, milles aetakse segamini terrorism, mitteturvalisus, islamiusk ja pagulased;

32. tuletab seoses Brüsselis, Pariisis, Kopenhaagenis ja Saint-Quentin-Fallavier's hiljuti toimunud terrorirünnakutega meelde, et EL peab tingimata paremini hindama ohtu ELi julgeolekule ja keskenduma kiireloomuliste prioriteetsetele valdkondadele terrorismivastases võitluses: ELi piiride julgeoleku tugevdamine, internetisisust teavitamise suutlikkuse suurendamine, ebaseadusliku tulirelvakaubanduse vastu võitlemine ning teabe jagamise ja operatiivkoostöö tõhustamine riikide õiguskaitseasutuste ja luureteenistuste vahel;

33. tuletab meelde, kuivõrd oluline on terrorivõrgustike ja organiseeritud kuritegelike rühmituste vastases võitluses rahavoogude, sealhulgas SWIFTi-väliste rahavoogude jälgimine ja katkestamine; väljendab heameelt pingutuste üle tagada õiglane ja tasakaalustatud osalemine terrorismi rahastamise jälgimise programmis (TFTP);

34. rõhutab, et kodumaise terrorismi oht on ELis jõudmas uuele ohtlikule tasemele pärast seda, kui islami fundamentalistid hõivasid maa-alasid Süürias ja Iraagis ning käivitasid ülemaailmse propagandakampaania džihaadi võitlejatega liitumiseks ning rünnakute sooritamiseks ELis;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0172.

Neljapäev, 9. juuli 2015

35. rõhutab, et võitluseks välisvõitlejate ja ka terrorismi poolt üleüldisemalt kujutatava ohu vastu on vaja mitmetasandilist lähenemisviisi, tegeledes selle raames põhjalikult algpõhjustega, nagu radikaliseerumine, arendades sotsiaalset ühtekuuluvust ja kaasatust ning hõlbustades taasintegreerumist, edendades sel eesmärgil poliitilist ja usulist sallivust, analüüsides ja vastustades võrgupõhist kihutustööd, millega õhutatakse osa võtma terroriaktidest, ennetades riigist lahkumist ühinemaks terroriorganisatsioonidega, hoides ära ja takistades värbamist ja osavõttu relvastatud konfliktidest, takistades terroriorganisatsioonide ja nendega ühineda soovivate isikute rahalist toetamist, tagades kindla kohtulikule vastutusele võtmise, kui see on asjakohane, ning kindlustades õiguskaitseasutustele asjakohased vahendid oma kohustuste täitmiseks, pidades seejuures täielikult kinni põhiõigustest;

36. kutsub komisjoni üles töötama koos liikmesriikidega välja tõelise strateegia Euroopast pärit välisvõitlejate suhtes – mis praegu julgeoleku tegevuskavas puudub –, eelkõige nende suhtes, kes pöörduvad tagasi konfliktitsoonidest, soovides lahkuda neid värvanud terroriorganisatsioonidest, ning ilmutavad tahet taasintegreeruda ühiskonda; on seisukohal, et erilisel tuleks tähelepanu pöörata noorte Euroopa välisvõitlejate olukorrale;

37. kinnitab oma tahet tagada avaliku ja läbipaistva uurimise abil vastutusele võtmine põhiõiguste massiliste rikkumiste eest terrorismivastase võitluse ettekäändel, eeskätt seoses vangide transpordi ja ebaseadusliku kinnipidamisega Euroopa riikides Luure Keskagentuuri poolt; nõuab selliste rikkumiste paljastajate, näiteks ajakirjanike ja rikkumisest teatajate kaitsmist;

Radikaliseerumine

38. nõustub, et radikaliseerumise ärahoidmine peaks olema üks ELi prioriteetidest; väljendab kahetsust, et tegevuskavas puuduvad konkreetsemad meetmed võitluseks radikaliseerumisega Euroopas, ning kutsub komisjoni üles võtma kiiresti ulatuslikke meetmeid radikaliseerumist, vägivaldset ekstremismi ja äärmuslike ideoloogiate levikut ennetavate ning integratsiooni ja kaasatust edendavate meetmete tõhustamiseks; kutsub komisjoni üles tugevdama radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustikku (RAN), mis ühendab kõiki asjassepuutuvaid osapooli, kes on seotud algatustega radikaliseerumise küsimustega tegelemiseks rohujuuretasandil, ning täpsustama uue kavandatava radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku pädevuskeskuse volitusi, ülesandeid ja tegevusulatust; soovib, et selle struktuur hõlmaks ka kohalikke ja riigi tasandi otsustajaid, et tagada ekspertide ja sidusrühmade poolt välja töötatavate soovitude praktiline rakendamine; nõuab jõulisemaid meetmeid, et võidelda radikaliseerumisega internetis ja veebisaitide või sotsiaalmeedia kasutamise radikaalsete ideoloogiate levitamiseks Euroopas; väljendab heameelt seoses internetisüst teavitamise üksuse loomisega Euroopolis, et aidata liikmesriikidel koostöös internetiteenuste pakkujatega tuvastada ja kõrvaldada internetist vägivaldne ja äärmuslik sisu, ja palub komisjonil eraldada selle toimimiseks vajalikud täiendavad vahendid; väljendab kahetsust konkreetsete meetmete puudumise üle interneti kui radikaliseerumisvastase teadlikkuse tõstmise vahendi rolli tugevdamiseks ning eelkõige proaktiivseks vastuargumendide levitamiseks terroristlikule propagandale võrgus;

39. juhib tähelepanu asjaolule, et edukas julgeolekupoliitika peab tegelema ekstremismi algpõhjustega, nagu radikaliseerumine, sallimatus ja diskrimineerimine, edendades sel eesmärgil poliitilist ja usulist sallivust, arendades sotsiaalset ühtekuuluvust ja kaasatust ning hõlbustades taasintegreerumist;

40. on veendunud, et komisjoni rahalise ja tegevustoetuse abil tuleks välja töötada ulatuslikud teadusuuringud ja konkreetsete meetmed, et edendada ja jagada tõhusate teabevahetuskanalite kaudu meie ühiseid väärtusi – sallivust, pluralismi, sõna- ja südametunnistuse vabadust – ning meie põhiõigusi üldisemalt kõigi Euroopa kodanikega; on seisukohal, et tegevuskavas tuleks samuti rõhutada vajadust võidelda väärarusaamadega, mis puudutavad religioone, eriti islamit, mis iseenesest ei etenda radikaliseerumise ja terrorismi puhul olulist rolli;

41. väljendab muret Euroopa kodanike vastu suunatud vihakuritegude hiljutise kasvu pärast, sh ka internetis; kutsub liikmesriike üles kaitsma oma kodanikke tulevaste rünnete eest ning hoidma ära vaenu õhutamist ja mis tahes päritolul, veendumusel või usul põhinevaid sallimatusesavalduisi, mh noortele suunatud haridustöö ning kaasava dialoogi edendamise kaudu;

Organiseeritud kuritegevus

42. nõustub, et inimkaubandus on nähtus, millega tuleb Euroopa tasandil tulemuslikumalt tegeleda; taunib siiski kindlalt mis tahes seoste tõmbamist ebaseadusliku rände ja terrorismi vahele; juhib tähelepanu asjaolule, et seaduslike kanalite

Neljapäev, 9. juuli 2015

puudumine ELi kaitse otsimiseks tekitab pideva vajaduse ebaseaduslike kanalite järele, ohustades seega rahvusvahelist kaitset vajavaid haavatavamaid põgenikke;

43. rõhutab organiseeritud kuritegevuse tõsidust inimkaubanduse valdkonnas; juhib tähelepanu sellele eriti kaitsetule rühmale kurjategijate poolt osaks langevat äärmuslikku jõhkrust ja vägivalda; väljendab rahulolu kehtiva raamistikuga ja nõustub vajadusega võtta vastu 2016. aasta järgne strateegia, mis kaasaks Europoli ja Eurojusti koos nende eriteadmistega selles valdkonnas;

44. tunnistab, et organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus vajab tugevaid Euroopa meetmeid; toetab komisjoni otsustavust tegeleda selle probleemiga; palub komisjonil luua eelkõige kindel koostöö inimkaubandusega võitlemise valdkonnas, kuid teha ka koostööd kolmandate riikidega inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetamise vältimiseks, et hoida ära uued tragöödiad Vahemerel;

45. juhib tähelepanu asjaolule, et rohkem tähelepanu tuleks pöörata arengutele piiriüleises organiseeritud kuritegevuses seoses ebaseadusliku relvaäri, inimkaubanduse ning ebaseaduslike uimastite tootmise ja müügi; märgib rahuloluga, et tegevuskavas on tunnistatud uimastiprobleemi dünaamilist iseloomu, eelkõige selle seotust organiseeritud kuritegevusega ning esilekerkivat ohtu, mida kujutab turuinnovatsioon nii uute kui ka juba tuntud uimastite tootmise ja müügi valdkonnas; rõhutab vajadust uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva paketi kiire vastuvõtmise järele ning nõuab tungival, et nõukogu saavutaks selles küsimuses edu;

46. on veendunud, et lisaks ELi vahenditele võitluseks organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga peaks Euroopa julgeoleku tegevuskava sisaldama ka kaitsemehhanisme nende raskete kuritegude ohvritele, et ära hoida edasist viktimizeerimist; märgib, et ohvrite kaitset tuleks käsitleda kui olulist vahendit võitluses organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga, kuna sellega saadetakse õigusriikjatele selge sõnum, et ühiskond ei alistu vägivalda ees ning kaitseb alati ohvrid ja nende väarikust;

Küberkuritegevus

47. rõhutab, et terroriorganisatsioonid ja organiseeritud kuritegelikud rühmitused kasutavad igat liiki kuritegevuse hõlbustamiseks üha enam küberruumi ning et küberkuritegevus ja küberruumi kasutatav kuritegevus kujutavad endast märkimisväärset ohtu ELi majandusele ja selle kodanikele; märgib, et küberkuritegevus nõuab uut lähenemist õiguskaitsele ja õigusalasale koostööle digiajastul; juhib tähelepanu asjaolule, et uued tehnoloogilised arengud suurendavad küberkuritegevuse mõju kiirust ja ulatust, ning kutsub seetõttu komisjoni üles viima läbi põhjaliku analüüsi seoses õiguskaitse- ja kohtuasutuste volituste ning nende õigusvõime ja tehnilise võimekusega internetis ja väljaspool seda, et võimaldada neil tulemuslikult võidelda küberkuritegevusega, rõhutades samas, et kõik jõustamise meetmed peavad rangelt austama põhiõigusi, olema vajalikud ja proportsionaalsed ning järgima ELi ja liikmesriikide õigusakte; palub komisjonil eelkõige kindlustada, et krüpteerimise kasutamise õigus säiliks kogu Euroopa Liidus ning et samas kui kommunikatsiooni infopüük politsei uurimise või kohtumenetluse raames on alati võimalik kohtu asjakohase loa alusel, ei rakendaks liikmesriigid mingeid meetmeid, millega rikutakse üksikisikute õigust kasutada krüpteerimist; palub komisjonil anda Europoli internetisüst teavitamise üksusele selle toimimiseks vajalikud täiendavad vahendid, mitte piirduda ametikohtade sisemise ümberpaigutamisega, sh küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskusest (EC3), mis ei tohi jääda alamehitatuks;

48. rõhutab teadusuuringute ja innovatsiooni olulist rolli, kui EL soovib tagada ajakohastatud lähenemisviisi muutuvate julgeolekuvajaduste suhtes; rõhutab konkurentsivõimelise ELi julgeolekutööstuse olulisust ELi julgeoleku sõltumatuse tagamisel; kordab oma nõudmist tõhustada ELi IT-turvalisuse sõltumatust ning toonitab vajadust kaaluda elutähtsate taristute ja avalike teenuste puhul ELi julgeolekutoodete ja -teenuste kasutamist;

49. palub komisjonil käivitada samaulatusliku teadlikkuse ja valmisoleku kampaania, mis käsitleb tõsise küberkuritegevusega seotud ohte, et parandada vastupanuvõimet küberrünnakutele;

50. tunneb heameelt EC3 tehtud töö üle võitluses tõsise rahvusvahelise küberkuritegevuse ja küberruumi kasutatava kuritegevusega; toonitab EC3 kesksel rollil liikmesriikide toetamisel eelkõige võitluses laste seksuaalse ärakasutamise vastu; tuletab meelde komisjoni tehtud avaldusi, mis puudutasid EC3 varustamist vajalike ekspertide ja eelarvega, et anda uus hoog sellistele Euroopa tasandi koostöö valdkondadele, millega ei ole tegeletud selle loomisest saadik 2013. aastal;

Neljapäev, 9. juuli 2015

51. nõuab, et komisjon viiks läbi niisuguste olemasolevate meetmete täieliku hindamise, mis on seotud võitlusega laste seksuaalse ärakasutamise vastu veebis, hindaks seda, kas on vaja täiendavaid seadusandlikke vahendeid või mitte, ning uuriks, kas Europolil on piisavalt eriteadmisi, vahendeid ja personali, et olla võimeline võitlema niisuguse kohutava kuritegevuse vastu;

Rahastamine

52. väljendab kahetsust, et komisjoni 2016. aasta eelarveprojekti on ette nähtud suurendada Europoli eelarvet vaid umbes 1,5 miljoni euro võrra, mis ei anna talle piisavalt vahendeid tegevuskavas kavandatud Euroopa terrorismivastase keskuse ja internetisisust teavitamise üksuse loomiseks;

53. väljendab heameelt avalduse üle, mille komisjoni esimene asepresident Frans Timmermans tegi Euroopa Parlamendis ning mille kohaselt viib komisjon olemasolevad rahalised vahendid tegevuskava prioriteetidega vastavusse; rõhutab sellega seoses veel kord, kui oluline on tagada, et asjaomastel ELi ametitel oleks piisavalt inimressursse ja rahalisi vahendeid praeguste ja eelseisvate ülesannete täitmiseks tegevuskava raames; kavatseb tähelepanelikult kontrollida Sisejulgeolekufondi rakendamist ja hinnata selle tulevasi vajadusi ELi ja liikmesriikide tasandil;

o

o o

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0270

Olukord Jeemenis

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon olukorra kohta Jeemenis (2015/2760(RSP))

(2017/C 265/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Jeemeni kohta,
 - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresidendi Federica Mogherini 26. märtsi 2015. aasta avaldust olukorra kohta Jeemenis,
 - võttes arvesse kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Federica Mogherini ning humanitaarabi ja kriisiohjamise voliniku Christos Stylianidese 1. aprilli 2015. aasta ühisavaldust Jeemenis toimuvate kokkupõrgete mõju kohta,
 - võttes arvesse kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Federica Mogherini ning humanitaarabi ja kriisiohjamise voliniku Christos Stylianidese 11. mai 2015. aasta ühisavaldust vaherahuettepaneku kohta Jeemenis,
 - võttes arvesse kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Federica Mogherini ning humanitaarabi ja kriisiohjamise voliniku Christos Stylianidese 3. juuli 2015. aasta ühisavaldust kriisi kohta Jeemenis,
 - võttes arvesse nõukogu 20. aprilli 2015. aasta järeldusi Jeemeni kohta,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 2014 (2011), 2051 (2012), 2140 (2014), 2201 (2015) ja 2216 (2015),
 - võttes arvesse 24. Pärsia lahe koostöönõukogu/Euroopa Liidu ühisnõukogu ja ministrite kohtumise kaasesistujate 24. mai 2015. aasta avaldust,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 25. juuni 2015. aasta pressiteadet olukorra kohta Jeemenis,
 - võttes arvesse 21. septembri 2014. aasta rahu ja riiklikku partnerlust käsitlevat lepingut, 25. jaanuari 2014. aasta dokumenti rahvusliku dialoogikonverentsi tulemuste kohta ning Pärsia lahe koostöönõukogu 21. novembri 2011. aasta algatust,
 - võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Jeemeni praeguse kriisi on põhjustanud üksteisele järgnevate valitsuste suutmatus tulla vastu Jeemeni elanike õigustatud püüdlustele demokraatia, majandusliku ja sotsiaalse arengu, stabiilsuse ja julgeoleku poole; arvestades, et selline suutmatus on loonud tingimused vägivaldse konflikti puhkemiseks, kuna ei ole moodustatud kaasavat valitsust, ei toimu võimu õiglast jagamist ning süstemaatiliselt ignoreeritakse riigi arvukaid hõimudevahelisi vastuolusid, üldist ebaturvalisust ja majanduslikku seisakut;
- B. arvestades, et praegune konflikt on levinud 20-sse Jeemeni 22 kubernerikonnast; arvestades, et Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) viimaste koondandmete kohaselt tapeti 19. märtsist kuni 5. maini 2015 vähemalt 1 439 inimest ja viga sai 5 951 inimest, kellest paljud olid tsiviilelanikud; arvestades, et alates vaenutegevuse puhkemisest on tapetud üle 3 000 ja vigastada on saanud üle 10 000 inimese;
- C. arvestades, et Jeemen on üks Lähis-Ida vaesemaid riike, kus valitseb kõrge tööpuudus ja kirjaoskamatus ning puuduvad põhiteenused; arvestades, et praegu vajab humanitaarabi 20 miljonit inimest, kellest arvestuslikult 9,4 miljonit on Jeemeni lapsed, enam kui 250 000 pagulased ja 335 000 riigisisesed põgenikud;
- D. arvestades, et hiljutised sündmused ohustavad tõsiselt piirkonna stabiilsust, eelkõige Aafrika Sarve ja Punase mere piirkonnas ning Lähis-Idas laiemalt;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- E. arvestades, et 26. märtsil 2015 alustas Saudi Araabia juhitud koalitsioon, kuhu kuuluvad Bahrein, Egiptus, Jordaania, Kuveit, Maroko, Katar, Sudaan ja Araabia Ühendemiraadid, Jeemeni presidendi Abd-Rabbu Mansour Hadi palvel Jeemenis sõjalist operatsiooni al-Houthi mässuliste vastu; arvestades, et teadete kohaselt kasutab nimetatud koalitsioon Jeemenis rahvusvaheliselt keelustatud kobarpomme ning et praegu uurib seda küsimust ÜRO inimõiguste ülemvolinik;
- F. arvestades, et al-Houthi mässuliste relvajõud ja nendega liitunud relvarühmitused on põhjustanud Jeemenis arvukalt tsiviilohvreid, kasutades muu hulgas õhutorjelahingumootori, mis asustatud aladele langedes plahvatab, surmates ja sandistades tsiviilelanikke;
- G. arvestades, et mitmel puhul on Saudi Araabia juhitud koalitsiooni õhurünnakutes Jeemenis tapetud tsiviilelanikke, rikkudes rahvusvahelist humanitaarõigust, mille kohaselt tuleb kõigi vahenditega tsiviilohvreid vältida või nende arvu minimeerida;
- H. arvestades, et lisaks õhurünnakutele on Saudi Araabia kehtestanud Jeemenile mereblokaadi, mis kahjustab rängalt tsiviilelanikke, nii et 22 miljonit inimest ehk ligi 80 % elanikkonnast vajab nüüd kiiresti toitu, vett ja ravimeid;
- I. arvestades, et 15. juunil 2015 nõudis ÜRO peasekretär Ban Ki-moon ÜRO rahukõnelusi silmas pidades veel kord ramadaani ajaks vähemalt kahe nädalast humanitaarvaherahu, et elutähtis abi jõuaks kõigi seda vajavate Jeemeni elanikeni, kuid vastavat kokkulepet ei saavutatud; arvestades, et 19. juunil 2015 ei saavutanud Jeemeni sõdivad osapooled relvarahukokkulepet diplomaatilistel kõnelustel, mida vahendas ÜRO erisaadik Ismail Ould Šeik Ahmed;
- J. arvestades, et 30. juunil 2015. aastal põgenes Taizi linna keskvanglast arvatavalt umbes 1 200 vangi, nende seas arvatavaid Al Qaeda liikmeid; arvestades, et aprillis oli Hadramawti kubernerikonnas asuvast vanglast juba põgenenud ligikaudu 300 kinnipeetavat; arvestades, et Jeemenis pannakse toime selliseid terrorirünnakuid nagu 17. juuni 2015. aasta rünnakud Sanaas, sealhulgas kolmes mošees, mille käigus tapeti ja sai vigastada palju inimesi;
- K. arvestades, et 1. juulil 2015 kuulutas ÜRO Jeemenis välja kolmanda astme ehk kõige tõsisema hädaolukorra; arvestades, et hädaolukorra lahendamise plaani kohaselt püüab ÜRO abistada 11,7 miljonit kõige enam puudust kannatavat inimest; arvestades, et tervishoiusüsteemi ootavat ees kohene kokkuvarisemine ning ebatervisuse ja kütuse ja varude puudumise tõttu on suletud vähemalt 160 tervishoiuasutust;
- L. arvestades, et Jeemenis vajab humanitaarabi 15,9 miljonit inimest; arvestades, et laialt levinud ebatervisuse tõttu jäävad arstiabi ja toitlustusteenused kättesaamatuks kõige kaitsetumatele lastele, kes neid vajavad;
- M. arvestades, et konflikt on tugevalt mõjutanud 9,9 miljonit last ning 2015. aasta märtsist saadik on hukkunud 279 ja vigastada saanud 402 last; arvestades, et vähemalt 1,8 miljonile lapsele on konfliktist tingitud koolide sulgemise tõttu jäänud haridus kättesaamatuks, mis suurendab ohtu, et relvarühmitused neid värbavad, ära kasutavad või muul moel väärkohtlevad; arvestades, et UNICEFi andmetel moodustavad lapsed kuni kolmandiku kõigist Jeemeni võitlejatest ja ainuüksi ajavahemikul 26. märtsist kuni 24. aprillini 2015 värvati 140 last; arvestades, et kinnitatud andmetel värbasid ja kasutasid relvarühmitused 2014. aastal 156 last; arvestades, et 2015. aasta kohta on see arv juba nüüd kaks korda suurem;
- N. arvestades, et UNICEFi hinnangul ähvardab enam kui poolt miljonit alla viieaastast last tõsine akuutne alatoitumus ning 1,2 miljonit alla viieaastast last mõõdukas akuutne alatoitumus, kusjuures need näitajad on kriisi algusest saadik peaaegu kahekordistunud;
- O. arvestades, et tervishoiusüsteem on kokkuvarisemise äärel, kaitsepookimiste peatamise tõttu ohustab arvestuste kohaselt 2,6 miljonit vähem kui 15 aasta vanust last leetritesse nakatumine ja 2,5 miljonit last kõhulahtisus – haigus, mis võib muutuda eluohtlikuks ning mis konfliktide ja elanike põgenemise aegadel kiiresti levib; arvestades, et denguepalaviku juhtude arv sageneb, kroonilisi haigusi ei ravita ning hädavajalike ravimite ja meditsiinivahendite abivajajateni jõudmine on takistatud;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- P. arvestades, et riigi kütusevarud on kiiresti lõppemas, mis piirab juba tõsiselt abi jaotamist ning toob varsti kaasa eluohtliku veepuuduse, sest põua käes kannatava Jeemeni veevarustus sõltub täielikult kütusel töötavatest süvaveepumpadest;
- Q. arvestades, et Jeemenit puudutab otseselt ka Aafrika Sarve humanitaarkriis, kuna üle 250 000 pagulase, neist enamik Somaaliast, on riiki lõksu jäänud ning elavad seal ebakindlates tingimustes; arvestades, et lisaks sellele on Jeemeni valitsuse hinnangul vastu võtnud umbes miljon sissetändajat Etioopiast;
- R. arvestades, et halvenevate julgeolekuolude tõttu on humanitaarabi organisatsioonid enamiku oma teistest riikidest pärit töötajaid Jeemenist välja viinud; arvestades, et Jeemenis suudavad tegutseda veel vaid vähesed organisatsioonid ja nende tegevus on tõsiselt raskendatud;
- S. arvestades, et Araabia poolsaare Al Qaeda (AQAP) on kasutanud ära poliitilise ja julgeolekuolukorra halvenemise Jeemenis, laiendanud oma kohalolekut ning suurendanud terrorirünnakute arvu ja ulatust;
- T. arvestades, et nn Islamiriik (ISIS/Da'esh) on hakanud Jeemenis tegutsema ja korraldanud terrorirünnakuid šiiitide mošeede vastu, tappes sadu inimesi; arvestades, et eeldatavalt asuvad nii AQAP kui ka ISIS/Da'esh Jeemeni julgeolekuvaakumit kasutama oma suutlikkuse tõstmiseks ning Jeemeni julgeolekujõudude, al-Houthi mässuliste ja igasuguse lääne kohaloleku vastasteks rünnakuteks;
- U. arvestades, et relvakonflikti eskaleerumine ohustab Jeemeni kultuuripärandit; arvestades, et UNESCO maailmapärandi komitee kandis 2. juulil 2015 ohustatud maailmapärandi nimekirja kaks Jeemenis asuvat mälestist – Sanaa vanalinna ja Shibami müüri ümbritsetud vanalinna;
- V. arvestades, et EL on kehtestanud relvaembargo ja täiendavad sihtotstarbelised sanktsioonid ühe al-Houthi mässuliste juhi ja endise presidendi Ali Abdullah Salehi poja suhtes; arvestades, et veel kahe al-Houthi liikumise liikme ja riigi endise presidendi suhtes kehtivad samad piirangud alates 2014. aasta detsembrist;
- W. arvestades, et 2015. aastal on komisjoni humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraat eraldanud 25 miljonit eurot, et abistada Jeemeni kogukondi, kes kannatavad tõsise alatoitluse, konfliktide ja sunnitud ümberasumise tõttu; arvestades, et 2014. aastal moodustas Jeemenile humanitaarabiks ette nähtud ELi kogurahastus liikmesriikide ja komisjoni poolt kokku 100,8 miljonit eurot, millest 33 miljonit andis humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraat;
- X. arvestades, et ÜRO läbivaadatud humanitaarabi taotluses taotleti 1,6 miljardit eurot, kuid praeguseks on sellest summast kogutud vaid ligikaudu 10 %;
1. on tõsiselt mures poliitilise, julgeoleku- ja humanitaarolukorra kiire halvenemise pärast Jeemenis; nõuab kõigilt sõdivatelt pooltelt vägivalda kohest lõpetamist; avaldab kaastunnet ohvrite perekondadele; rõhutab, et EL on kinnitanud oma kindlat tahet jätkata Jeemeni ja tema rahva abistamist;
 2. kordab taas oma tugevat toetust Jeemeni ühtsusele, suveräänsusele, sõltumatusele ja territoriaalsele terviklikkusele ning on Jeemeni rahvaga solidaarne;
 3. mõistab hukka al-Houthi mässuliste ning ekspresident Salehile ustavate relvarühmituste destabiliseerivad ja vägivaldsed ühepoolsed aktsioonid; mõistab samuti hukka Saudi Araabia juhitud koalitsiooni õhurünnakud ja Jeemenile kehtestatud mereblokaadi, mis on toonud kaasa tuhandeid hukkunuid, on riiki veelgi destabiliseerinud, loonud ISISe/Da'eshi ja AQAPi suguste terrori- ja äärmusorganisatsioonide laienemiseks senisest soodsamad tingimused ning teravdanud juba niigi kriitilist humanitaarolukorda;
 4. nõuab tungivalt kõigilt Jeemeni osapooltelt ja eelkõige al-Houthi mässulistelt tegutsemist nendevaheliste erimeelsuste lahendamiseks dialoogi ja konsultatsioonide teel; kutsub kõiki piirkondlikke osalejaid üles tegema Jeemeni osapooltega konstruktiivset koostööd, mis võimaldaks kriisi maandada ja vältida piirkonna ebastabiilsuse suurenemist; nõuab, et kõik osapooled väldiksid kultuuripärandisse kuuluvate paikade ja ehitiste pommitamist ja raskerelvadest tulistamist ning sõjalisel otstarbel kasutamist;

Neljapäev, 9. juuli 2015

5. on rahul sellega, et EL on veel kord kinnitanud oma kindlat tahet ja otsustavust võidelda AQAPI sugustest terrori- ja äärmusrühmitustest tuleneva ohuga ning mitte lasta neil praegust olukorda veelgi rohkem oma kasuks pöörata;
6. mõistab hukka igasuguse vägivalga ja vägivalga kasutamise katsed või sellega ähvardamise, et hirmutada ÜRO vahendusel toimuvatel kõnelustel osalejaid; rõhutab, et ÜRO vahendusel toimuvat kaasavat poliitilist dialoogi peavad juhtima jeemenlased ise, et leida Jeemeni kriisile konsensusel põhinev poliitiline lahendus kooskõlas Pärsia lahe koostöönõukogu algatuse ja selle rakendamismehhanismiga, põhjaliku rahvusliku dialoogikonverentsi tulemustega, rahu ja riiklikku partnerlust käsitleva lepinguga ning asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega;
7. mõistab kõige karmimalt hukka ISISE/Da'eshi terrorirünnakud šiidi mošeede vastu Sanaas ja Saadas, mille käigus tapeti ja sai vigastada sadu inimesi, samuti neid kuritegusid õigustava äärmussektantliku ideoloogia levitamise;
8. peab murettekitavaks AQAPI suutlikkust saada kasu halvenevast poliitilisest ja julgeolekuolukorrast Jeemenis; nõuab, et kõik konflikti osapooled ilmutaksid kindlat tahet ja otsustavust pidada esmaülesandeks võitlust ISISE/Da'eshi ja AQAPI taoliste terrorirühmituste vastu;
9. mõistab hukka laste värbamise ja kasutamise konfliktiosaliste poolt;
10. väljendab täielikku toetust ÜRO ja ÜRO peasekretäri Jeemeni-erisaadiku Ismail Ould Šeik Ahmedi püüdlustele algatada poolte vahel rahuläbirääkimised; toetab Omaani tegevust relvarahu saavutamiseks al-Houthi mässuliste ja Jeemeni valitsusele ustavate vägede vahel, mis oleks esimene samm läbirääkimistel põhineva poliitilise lahenduse suunas;
11. rõhutab, et konfliktil saab olla vaid poliitiline, kaasav ja läbirääkimistel põhinev lahendus; nõuab seepärast, et kõik Jeemeni osapooled püüaksid lahendada oma erimeelsused dialoogi, kompromisside ja võimu jagamise teel, mis viiks rahvusliku ühtsuse valitsuse moodustamiseni, et taastada rahu, vältida majanduse ja rahanduse kokkuvarisemist ning leevendada humanitaarkriisi;
12. nõuab humanitaarvaherahu, et võimaldada elutähtsal abil kiiresti Jeemeni inimesteni jõuda; nõuab, et kõik osapooled soodustaksid humanitaarabi kiiret kohaletoimetamist kõigisse Jeemeni piirkondadesse, samuti humanitaartöötajate kiiret, turvalist ja takistamatut pääsu humanitaarabi, sealhulgas arstiabi vajavate inimesteni kooskõlas erapooletuse, neutraalsuse ja sõltumatuse põhimõtetega; tuleb ka meelde, et seetõttu on äärmiselt tähtis veelgi hõlbustada kaubalaevade pääsu Jeemenisse;
13. palub kõigil osapooltel järgida rahvusvahelist humanitaarõigust ja rahvusvahelisi inimõiguste alaseid õigusakte, tagada tsiviilelanike kaitse ja hoiduda tsiviiltaristu, eriti tervishoiuasutuste ja veevarustussüsteemide otsesest ründamisest, mitte kasutada tsiviilrajatise sõjalisel otstarbel ning alustada kiiresti koostööd ÜRO ja humanitaarabi organisatsioonidega abi toimetamiseks nendeni, kes seda vajavad;
14. rõhutab vajadust koordineerida humanitaartegevust ÜRO juhtimise all ning kutsub kõiki riike tungivalt üles tegelema humanitaarivajadustega; kutsub rahvusvahelist üldsust üles aitama kaasa ÜRO läbivaadatud humanitaarabi kampaaniale;
15. nõuab kõigi rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse väidetavate rikkumiste sõltumatut rahvusvahelist uurimist;
16. võtab teadmiseks põhiseaduse koostamise komisjoni tehtud edusammud ning nõuab kaasava ja läbipaistva põhiseaduse koostamist, mis vastaks Jeemeni rahva õigustatud püüdlustele ja kajastaks rahvusliku dialoogikonverentsi tulemusi, samuti põhiseaduse eelnõu rahvahääletusele panemist ja õigeaegseid üldvalimisi, et vältida humanitaar- ja julgeolekuolukorra edasist halvenemist Jeemenis;
17. tuleb meelde, et usu- ja veendumusvabadus on põhiõigus ning mõistab teravalt hukka usu ja veendumuste põhise vägivalla ja diskrimineerimise Jeemenis; kinnitab oma toetust kõigile usu- ja muude kogukondade vahelise dialoogi ja vastastikust lugupidamist edendavatele algatustele; kutsub kõiki usujuhte üles edendama sallivust ning käivitama algatusi vihkamise, sektantluse ja vägivaldse äärmusliku radikaliseerumise vastu;

Neljapäev, 9. juuli 2015

18. palub komisjoni asepresidendil ja kõrgel esindajal koos liikmesriikidega koguda ÜROs kiiremas korras toetust suurele rahvusvahelisele kavale Jeemeni veevarustuse tagamiseks, kuna selline samm võib olla hädavajalik võimaliku rahuprotsessi eduka lõpuleviimise jaoks ja anda elanikkonnale võimaluse täiustada põllumajandust, ennast ära toita ja riik uuesti üles ehitada;

19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning komisjoni asepresidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, Pärsia lahe koostöönõukogu peasekretärile, Araabia Liiga peasekretärile ja Jeemeni valitsusele.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0271

Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna julgeolekuprobleemid ja poliitilise stabiilsuse väljavaated

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna julgeolekuprobleemide ja poliitilise stabiilsuse väljavaadete kohta (2014/2229(INI))

(2017/C 265/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 8 ja 21,
- võttes arvesse partnerlus- ja koostöölepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Iraagi Vabariigi vahel ning oma 17. jaanuari 2013. aasta seisukohta selle lepingu suhtes ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 12. detsembril 2003. aastal heaks kiidetud Euroopa julgeolekustrateegiat ja nõukogu 11. detsembri 2008. aasta avaldust võimekuse suurendamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni 8. märtsi 2011. aasta ühisteatist „Partnerlus Vahemere lõunapiirkonnaga demokraatia ja ühise heaolu nimel“ (COM(2011)0200),
- võttes arvesse 21. mail 2011. aastal Deauville'is peetud G8 riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumisel algatatud Deauville'i partnerlust,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni 25. mai 2011. aasta ühisteatist muutuva naabruskonna uue käsituse kohta (COM(2011)0303),
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni 6. veebruari 2015. aasta ühisteatist ELi Süüria ja Iraagi piirkondliku strateegia elementide ning Da'eshi ohu kohta (JOIN(2015)0002),
- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Araabia Liiga välisministrite 11. juunil 2014. aastal Ateenas toimunud kolmandal kohtumisel vastu võetud deklaratsiooni ning Euroopa välisteenistuse ja Araabia Liiga peasekretariaadi poolt 19. jaanuaril 2015. aastal Brüsselis allkirjutatud vastastikuse mõistmise memorandumit,
- võttes arvesse nõukogu 30. augusti 2014. aasta järeltõrjuse Iraagi ja Süüria kohta,
- võttes arvesse 15. septembril 2014. aastal Pariisis toimunud rahvusvahelise Iraagi rahu- ja julgeolekukonverentsi järeltõrjuse,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 17. novembri 2014. aasta istungi järeltõrjuse Lähis-Ida rahuprotsessi kohta,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 15. detsembri 2014. aasta järeltõrjuse Euroopa Liidu piirkondliku strateegia kohta Süürias ja Iraagis,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 9. veebruari 2015. aasta järeltõrjuse terrorismivastase võitluse kohta,
- võttes arvesse oma 24. märtsi 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu suhete kohta Pärsia lahe koostöönõukoguga ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0023.

⁽²⁾ ELT C 247 E, 17.8.2012, lk 1.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- võttes arvesse oma 10. märtsi 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu suhtumise kohta Iraani ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 10. mai 2012. aasta resolutsiooni kaubanduse kohta muutuse nimel: ELi kaubandus- ja investeerimisstrateegia Vahemere lõunapiirkonna riikides pärast araabia maade kevadisi revolutsioone ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma 11. märtsi 2014. aasta resolutsiooni Saudi Araabia ja selle suhete kohta ELiga ning rolli kohta Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 18. septembri 2014. aasta resolutsiooni olukorra kohta Iraagis ja Süürias ning rühmituse Islamiriik (IS) pealetungi, sealhulgas vähemuste tagakiusamise kohta ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 15. jaanuari 2015. aasta resolutsiooni olukorra kohta Liibüas ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse oma 12. veebruari 2015. aasta resolutsiooni humanitaarkriisi kohta Iraagis ja Süürias, eelkõige seoses rühmitusega Islamiriik (IS) ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse oma 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni ELi ja Araabia Riikide Liiga vaheliste suhete ja terrorismivastase võitluse alase koostöö kohta ⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse oma 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni hiljutiste ISiSe/Da'eshi rünnakute ja inimröövide kohta Lähis-Idas, eelkõige assüürlaste vastu ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse ÜRO Liibüa toetusmissiooni kokkukutsutud ja Euroopa Liidu võõrustatud Liibüa omavalitsuste esindajate 23. märtsil 2015. aastal Brüsselis toimunud kohtumise järeldusi,
 - võttes arvesse 13. aprillil 2015. aastal Barcelonas toimunud ELi ja Vahemere lõunakalda riikide välisministrite kohtumist, mille korraldasid Hispaania, eesistujariik Läti ja EL, et arutada Euroopa naabruspoliitika tulevikku,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 2139 (2014), 2165 (2014) ja 2191 (2014), millega antakse ÜRO-le ja tema partneritele luba toimetada Süüriasse humanitaarabi ilma Süüria valitsuse loata,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust (A8-0193/2015),
- A. arvestades, et konfliktid Süürias, Iraagis, Jeemenis ja Liibüas ning kasvavad pinged Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas ähvardavad piirkonda tõsiselt destabiliseerida; arvestades, et terrorismivastane võitlus Sahelis ja Lähis-Idas on omavahel seotud ning mõlemad piirkonnad asuvad Aafrika Sarve tundliku piirkonna läheduses; arvestades, et sellise olukorra tagajärjed mõjuvad hävitavalt kogu piirkonna julgeolekuolukorrale, kuna need kahjustavad püsivalt poliitilist ja majandusarengut, elutähtsaid taristuid ja piirkonna rahvastiku ühtekuuluvust; arvestades, et sellistel arengutel on tõsised tagajärjed Euroopa julgeolekule ning tema huvidele ja kodanikele; arvestades, et tsiviilelanikest ohvrite ja tsiviilelanike

⁽¹⁾ ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 163.

⁽²⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 26.

⁽³⁾ ELT C 261 E, 10.9.2013, lk 21.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0207.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0027.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0010.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0040.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0077.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0071.

Neljapäev, 9. juuli 2015

vastu suunatud terroriaktide arv on suur; arvestades, et rängalt rikutakse inimõigusi ja humanitaarõigust, eriti rahvus- ja usuvähemuste õigusi; arvestades, et neist konfliktidest põhjustatud ränk humanitaarkriis tekitab massiliselt põgenikke ja tekitab tohutuid raskusi põgenikele ning neid vastu võtvatele kogukondadele; arvestades, et jätkuvalt on raske leida ühtset konfliktilahendusstrateegiat ning luua usaldusväärset seaduslikku alust kaasavaks dialoogiks konfliktide eri osapooltega;

- B. arvestades, et tuleb muuta ELi tegevust Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas, võttes arvesse araabia kevade ülestõusude mõju asjaomastele maadele, tekkinud uut ja keerukat olukorda ning tungivat vajadust võidelda ISISe ja teiste terroriorganisatsioonide vastu; arvestades vajadust suurendada survet autoritaarsetele režiimidele, et sundida neid juurutama kaasavat poliitikat; arvestades, et piirkonna stabiliseerimine ei ole üksnes julgeolekuküsimus, vaid ka majanduslik, poliitiline ja sotsiaalne probleem, mis nõuab liidult ja selle liikmesriikidelt üldise strateegilise ja mitmekülgse poliitika kujundamist ja täielikku koostööd piirkonna osapooltega keskmises ja pikas perspektiivis;
- C. arvestades, et terroriorganisatsioon ISIL/Da'esh on alustanud Põhja-Iraagis ja Süürias rahvus- ja usuvähemuste vastu süstemaatilisi etnilise puhastuse kampaaniaid, pannes toime sõjakuritegusid, sealhulgas massimõrvu ja inimrööve; arvestades, et ÜRO on juba teatanud sihipärastest tapmistest, sunnitud usuvahetustest, inimröövidest, naiste müümisest, naiste ja laste orjastamisest, laste värbamisest enesetapu-pommirünnakuteks ning seksuaalsest ja kehalisest väärkohtlemisest ja piinamisest; arvestades, et ISIL/Da'esh on võtnud sihikule kristlaste, jeziidide, türkmeeni, šiidi, šabaki, sabiani ja kakai kogukonnad ning ka paljud araablased ja sunni moslemid;
- D. arvestades, et Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas valitsev geopoliitiline segadus võib sügavalt ja ettearvamatult muuta piirkondlikku tasakaalu; arvestades, et piirkonnas eskaleeruvad poliitilised, etnilised ja usulised kriisid ja konfliktid, kerkivad esile sõjalised rühmitused ning toimub mõningate riikide või režiimide nõrgenemine või kokkuvarisemine; arvestades, et see toob kaasa arvukaid inimõiguste rikkumisi; arvestades, et Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida piirkonna riikidel ning rahvusvahelisel üldsusel on julgeolekukaalutlustel ühine huvi võidelda terrorismi vastu ning toetada piirkonnas kaasavaid ja tõeliselt demokraatlikke reforme;
- E. arvestades, et Iraagi ja Süüria, nagu ka Jeemeni ja Liibüa konflikt suurendavad piirkondlikke ja rahvusvahelisi pingeid; arvestades, et usu- ja rahvusküsimuste kaudu püütakse saavutada võimu ja poliitilisi eesmärke; arvestades, et see tekitab sunniitide ja šiitide geograafilisi piire ületava vastasseisu ohu;
- F. arvestades, et Tuneesia on araabia kevadele järgnenud demokraatiseerumise parim näide, kuid teda on mõjutanud 18. märtsi 2015. aasta terrorirünnak, mille sooritajaks kuulutas ennast ISIL/Da'esh ja mis tuletab meelde vajadust piirkonna riike, sealhulgas Tuneesiat jätkuvalt jõuliselt toetada;
- G. arvestades, et vastavalt naiste ja tütarlaste vastast vägivalda käsitlevatele ELi 2008. aasta suunistele peaks naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine olema ELi ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide vahelise poliitilise ja inimõiguste alase dialoogi alus; arvestades, et Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida piirkonna riikide naiste kaasamine ja nende mõjuvõimu suurendamine avalikus, poliitilises, majandus- ja kultuurielus on üks peamisi viise stabiilsuse, rahu ja majandusliku jõukuse edendamiseks pikemas perspektiivis; arvestades, et naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamine hariduse abil on keskse tähtsusega nende rolli edendamiseks kõigis nimetatud valdkondades; arvestades, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonna vabühendustel võib olla suur osa naiste mõjuvõimu suurendamisel Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikides;
- H. arvestades, et liikmesriikide mõju piirkonnas on väga erinev; arvestades, et Euroopa Liidu mõju tuleb suurendada; arvestades, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna pikaajaline poliitiline ja majanduslik stabiilsus omab liidu jaoks kesket strateegilist tähtsust; arvestades, et liidul on seetõttu oluline osa konfliktide lahendamise ja demokraatliku valitsemistava edendamisel Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas;
- I. arvestades, et ELi senine abi Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidele on olnud liiga killustatud ja liiga aeglaselt kohanenud asjaomaste riikide poliitiliste ja majanduslike vajadustega, mis on kahandanud ELi võimet täita piirkonnas juhtrolli;
- J. arvestades, et ELi varasema, eriti Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendist Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidele antud abi puhul on liiga sageli lähtunud ühesugusest strateegilisest käsitusest, ei ole võetud piisavalt arvesse asjaomaste

Neljapäev, 9. juuli 2015

riikide konkreetset olukorda ega välja selgitatud abi ja suutlikkuse suurendamist vajavaid kodanikuühiskonna partnereid; arvestades, et araabia kevade ülestõusude järgseid demokratiseerimispuudeid tuleb aktiivselt, organiseeritult ja pikaajaliselt toetada;

- K. arvestades, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna ebastabiilsus mõjutab ELi võimet edendada oma poliitilisi ja demokraatlikke väärtusi; arvestades, et see mõjutab ELi majandussuhteid asjaomaste riikidega ja võib ohustada ELi energiapoliitikat;
- L. arvestades, et kuna EL oli sunnitud erakorraliste meetmetega reageerima Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna järjekordsetele kriisidele, mida ta mõningatele signaalidele vaatamata ei suutnud ette näha, ei ole EL osanud olukorda analüüsida ega toime tulla 2011. aasta araabia kevade ülestõusude keerukuse, ootuste ja väljavaadetega; arvestades, et eelkõige ei ole EL suutnud reageerida vajadusele luua väga pikaajaline strateegia tõelise demokraatliku ülemineku, majandusarengu ja poliitilise stabiilsuse toetamiseks; arvestades, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja käivitas Euroopa Ülemkogult 2013. aasta detsembris saadud suuniste põhjal ulatusliku strateegilise analüüsi protsessi; arvestades, et komisjon ja Euroopa välisteenistus alustasid ulatuslikke konsultatsioone Euroopa naabruspoliitika läbivaatamiseks; arvestades, et Euroopa välisteenistuse ülesehitus võimaldab teostada üksikute riikide poliitilisi ja strateegilisi analüüsi, mis peaks olema, ka Euroopa naabruspoliitika raames, piirkonna maadele antava abi kavandamise üks põhitegur;
- M. arvestades, et kui EL tahab Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riike positiivselt mõjutada, peab ta suutma pakkuda enam kui vaid majanduskoostöö perspektiivi, eelkõige pakkuma laialdast poliitilist ja strateegilist partnerlust;
- N. arvestades, et 26. juunist 30. juunini 2015 Tuneesias, Kuveidis ja Jeemenis aset leidnud rünnakutes, mille eest võttis vastutuse Da'esh/ISIL, hukkus 92 ning sai vigastada mitusada inimest; arvestades, et need rünnakud rõhutavad veel kord vajadust tegeleda tõhusalt julgeolekuprobleemidega ning poliitilise stabiilsuse puudumist selles piirkonnas;

Ohtude ja julgeolekuolukorra käsitlemine

1. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles terviklikult ja põhjalikult käsitlema Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide kiiresti halveneva olukorra süvapõhjuseid; toetab ISIL/Da'eshi vastast rahvusvahelist kampaaniat ja peab tervitatavaks koalitsioonipartnerite lubadust teha ühtse strateegia raames koostööd; on eriti rahul ISISe vastases rahvusvahelise koalitsioonis osalevate ELi liikmesriikide tegevusega, olgu siis tegemist sõjaliste löökide või logistika-, finants- ja humanitaarvallas osalemisega; nõuab aga kõigis valdkondades suuremaid pingutusi ja rõhutab selgemate meetmete vajalikkust; märgib, et selliseid meetmeid oleks kasulik kooskõlastada ELi egiidi all, vajadusel ühtse julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) alase tegevuse osana, ning selleks kutsub ELi üles looma piisavat operatiivtegevuse võimekust ja Euroopa tõeliselt ühtset kaitset; rõhutab siiski, et ISIL/Da'eshi, al-Nusra Rinde ja teiste terroristide probleemidele tuleb kõigepealt leida konkreetne, poliitilisi ja piirkondlikke erisusi arvestav lahendus; kutsub ELi võtma endale piirkonnas dialoogi peamise eestvedaja rolli ja kaasama sellesse kõik piirkonna osapooled, eeskätt Araabia Liiga, Saudi-Araabia, Egiptuse, Iraani ja Türgi; tuletab meelde vajadust arvestada piirkonnas pikaajalise stabiilsuse saavutamiseks kohalike elanike õigustatud nõudmistega, mida eriti selgelt väljendati 2011. aasta araabia kevade ülestõusude ajal; võtab teadmiseks Araabia Liiga äsjase teadaande alalise kiirreageerimisüksuse loomisest erilise rõhuga võitlusel ISISe ja teiste tekkivate terroristide rühmitustega;

2. rõhutab, kui tähtis on ELi pidev kõrgeima tasandi poliitiline kohalolek selleks, et tagada pikaajaline strateegiline poliitiline dialoog ja tõeline ühisarutelu Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidega selle üle, mida nad vajavad piirkonnas stabiilsuse saavutamiseks; rõhutab, et vaid juhul, kui Euroopa Liit suudab jõuda üksmeelele, saab ta rahvusvahelisel areenil tulemuslikult tegutseda; kutsub seetõttu ELi looma kiiresti tõeliselt ühist välispoliitikat, mille raames tihedalt kooskõlastatakse liidu sise- ja välistegevust; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu kõrget esindajat tegema ELi välisministrite või piirkonnas tunnustatud poliitikategelastega kõrge esindaja juhtimisel ja EL nimel koostööd, et tagada pidev kõrgetasemeline dialoog piirkonna riikidega; tuletab meelde vajadust teha kindlaks kõige tähtsamad partnerriigid ning tagada nende toel pikaajaline julgeolek ja poliitiline stabiilsus;

Neljapäev, 9. juuli 2015

3. rõhutab, kui tähtis ja vajalik on 2015. aasta jooksul tulemuslikult rakendada järgmised algatused: toetada suutlikkuse suurendamise projekte ja tegevust Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides, võidelda radikaliseerumise ja vägivaldse äärmusluse vastu, edendada rahvusvahelist koostööd, tegeleda käimasolevate kriiside ja nende süvapõhjustega ning tugevdada partnerlust tähtsamate riikidega, sealhulgas tõhustada poliitilist dialoogi Araabia Liigaga, Islami Koostöö Organisatsiooniga, Aafrika Liiduga ja teiste selliste asjaomaste piirkondlike koordineerimisstruktuuridega nagu G5 Sahel;

4. rõhutab, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna stabiilsus ja julgeolek on äärmiselt tähtis liidu julgeoleku jaoks; tuletab meelde, et ISIL/Da'esh ja teised terroriorganisatsioonid on Iraagis ja Süürias juurdunud juba aastaid ning püüavad muutuda piirkondlikuks mõjujõuks; märgib, et rühmituse võidud on saanud võimalikuks tänu neis maades valitsevale institutsioonide, demokraatia ja julgeoleku kriisile ja nende vahelise piiri nõrkusele; rõhutab, et ISIL/Da'eshi ja al-Nusra Rinde värbamissuutlikkust ja laienemist soodustab piirkonda tabanud majanduslik, poliitiline, sotsiaalne ja kultuuriline kriis; kutsub ELi koos araabia maailmaga hindama radikaliseerumise süvapõhjusteid ja võtma omaks üldkäsitust, mille aluseks on julgeolek, võime demokraatlikult valitseda ning poliitiline, majanduslik, sotsiaalne ja kultuuriline areng, kusjuures juhtpõhimõtteks peaks olema kaasamine; on veendunud, et kui nimetatud probleemidele praktilist ja jätkusuutlikku lahendust ei leita, põrkavad kõik ISIL/Da'eshi ja teiste terrorirühmituste ohu neutraliseerimiseks võetavad abinõud pidevatele ja üha kasvavatele raskustele;

5. võtab teadmiseks, et Euroopa Liidu strateegia „ELi piirkondlik strateegia Süürias ja Iraagis ning ISIL/Da'eshi oht“ raames on ette nähtud eraldada üks miljard eurot, millest 400 miljonit on mõeldud humanitaarabiks; on rahul püüetega kohandada ELi humanitaarabi soo- ja easpetsiifiliste vajadustega; kutsub pöörama erilist tähelepanu Jordaaniale ja Liibanonile, kes võtavad vastu oma rahvaarvuga võrreldes kõige rohkem põgenikke; rõhutab, kui oluline on neil kahel riigil hõlbustada põgenike ohutut pääsu oma territooriumile ning järgida välja- ja tagasisaatmise lubamatuse põhimõtet; tuletab meelde ka põgenikekriisi tagajärgi Iraagi Kurdistanis piirkondliku valitsuse jaoks; on mures selle pärast, et põgenikelaagrites valitseva äärmise vaesuse ja puuduse tõttu võib seal levida radikaliseerumine; on seisukohal, et põgenikelaagritest saab aja jooksul nende vastuvõtjamaid destabiliseeriv tegur ning palub seepärast leida pikaajalised lahendused, mis aitaksid nii põgenikke kui ka vastuvõtjariike; kutsub ELi seetõttu üles töötama koos teiste partneritega, nimelt ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja UNICEFiga, et lahendada Iraagi, Jordaania, Liibanoni ja Türgi põgenike- ja sisepõgenike laagrite püsiprobleeme, eriti seoses laste ja noorte koolitusvõimaluste puudumisega; tunneb heameelt uue strateegia raames ning stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendist vastuvõtjatele kogukondadele eraldatavate rahaliste vahendite üle; kutsub kõiki ELi liikmesriike üles suurendama oma panust põgenikekriisi leevendamisse nii rahaliste vahendite kui ka enim ohustatud põgenike ümberasustamise kaudu;

6. võtab teadmiseks Süüriast ja Iraagist lähtuvate varjupaigataotlejate arvu pideva kasvu ning kutsub ELi liikmesriike üles rohkem ära tegema varjupaigataotlejate vastuvõtmiseks ja käsilolevate juhtumite kiireks lahendamiseks;

7. tervitab Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna teatavate riikide osalemist ISIL/Da'eshi vastases rahvusvahelises koalitsioonis; nõuab nende riikide valitsustelt ja rahvusvaheliselt üldsuselt veel suuremaid pingutusi rahvusvahelise terrorismi rahastamise tõkestamiseks ning sõjategevuse lõpetamiseks Süürias ja Liibüas; kordab oma üleskutset kõigile piirkonna riikidele mitte lubada üksikisikutel ning era- ja avaliku sektori organisatsioonidel rahastada või aidata rahastada terroriorganisatsiooni või Süüria eraisikuid ja ettevõtteid, kes on seotud Süüria valitsusega, kelle suhtes EL on kehtestanud sanktsioonid, mis peavad olema piisavalt ranged; nõuab, et nimetatud riigid osaleksid kapitali liikumise jälgimiseks korraldatavas piirkondlikus koostöös, mis hõlmab koostööd Pärsia lahe koostöönõukogu, Araabia Liiga, Islami Koostöö Organisatsiooni ja ELi institutsioonide vahel; rõhutab pakilist vajadust kooskõlastatult Pärsia lahe koostöönõukogu, Araabia Liiga ja Islami Koostöö Organisatsiooniga kehtestada tõhus sanktsioonide süsteem, et teha lõpp ISIL/Da'eshi rahvusvahelisele rahastamisele ja terroriorganisatsiooni poolt ebaseaduslikult toodetud nafta müügile; sellega seoses rõhutab ka kiiret vajadust tõhustada tolliasutuste vahelist koostööd Türgi, Iraagi ja Süüria piiril, et mitte lasta ISIL/Da'eshil ebaseaduslikku naftat müüa;

8. rõhutab Araabia Liiga, Islami Koostöö Organisatsiooni ja Pärsia lahe koostöönõukoguga toimuva pikaajalise strateegilise dialoogi tähtsust; tunneb sellega seoses heameelt 11. juunil 2014 Ateenas vastu võetud deklaratsiooni ja 2015. aasta jaanuari vastastikuse mõistmise memorandumini üle ja nõuab nende täielikku rakendamist; rõhutab ELi ning Araabia Liiga, Islami Koostöö Organisatsiooni ja Pärsia lahe koostöönõukogu korrapäraste tippkohtumiste korraldamise ülimalt tähtsust; rõhutab, et Araabia Liigal peaks olema kriiside lahendamisel keskne koht; on veendunud, et need kriisid näitavad vajadust, et Araabia Liiga riigid muudaksid oma organisatsiooni täieõiguslikuks täitevorganiks, mis suudab võtta vastu siduvaid otsuseid; võtab teadmiseks ELi ja Pärsia lahe koostöönõukogu vahelise strateegilise koostöö; rõhutab, et Pärsia lahe koostöönõukogu võib avaldada positiivset poliitilist mõju kriiside ja konfliktide ohjamisele Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides;

Neljapäev, 9. juuli 2015

9. rõhutab ka Türgi ja Iraaniga peetava piirkondliku dialoogi tähtsust; tunneb heameelt hiljuti saavutatud EL3+3 ja Iraani vahelise kokkuleppe üle Iraani tuumaprogrammi asjus ning loodab, et see vormistatakse kokkulepitud tähtajaks lõpliku ammendava lepinguna; palub, et lõpliku tuumakokkuleppe saavutamise korral peaksid asepresident ja kõrge esindaja ning liikmesriigid Iraaniga põhjalikke konsultatsioone ning oleksid samal ajal, kuni asjaomastelt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, sealhulgas IAEAlt kinnituse saamiseni, garandiks tema lubadusele mitte toota tuumarelva; nõuab, et EL sel eesmärgil aktiivselt edendaks Iraani ja Saudi-Araabia vahelist usaldust suurendavaid meetmeid; rõhutab vajadust süvendada terrorismivastast koostööd Türgiga; rõhutab, et Türgil võib NATO liikmena olla tähtis osa ISIL/Da'eshi vastases võitluses ning Iraagi ja Süüria stabiliseerimisel; kutsub Türgit üles tegema lõpu teatavale kahemõttelisusele ning tegutsema täiel määral piirkonda stabiliseeriva jõuna, teostades selleks tulemuslikku kontrolli oma piiril Süüriaga ning võideldes koos ELiga aktiivsemalt ISIL/Da'eshi vastu;

10. kutsub piirkonna riike hoiduma relvade ja terrorismi eksportimisest naabermaadesse, kuna see võib nende maade olukorda veelgi destabiliseerida;

11. tuletab meelde vajadust luua tingimused rahukõneluste taasalustamiseks Iisraeli ja Palestiina omavalitsuse vahel, et leida konfliktile püsiv lahendus, mis võimaldaks mõlemal riigil rahu ja turvaliselt kõrvuti eksisteerida, võttes rahvusvahelise õiguse kohaselt kasutusele 1967. aasta piirid ja kuulutades Jeruusalemma mõlema riigi pealinnaks; väljendab veel kord sügavat muret humanitaarolukorra kiire halvenemise pärast Gaza sektoris; on tõsiselt mures Iisraeli asunduspoliitika pärast Jordani läänekaldal; on sügavalt mures dialoogi ummikussejooksuse ning iisraellaste ja palestiinlaste vahel kuhjuvate pingete pärast; nõuab tulemuste saavutamiseks tõsiseid ja usutavaid pingutusi konflikti mõlemalt osapoolelt, ELilt ja rahvusvaheliselt üldsuselt; peab tervitatavaks ja toetab kõrge esindaja Mogherini kindlat otsust, et EL peab tegevdamas oma osalemist Lähis-Ida rahuprotsessis ja tegutsemas selles vahendajana; nõuab kõigilt osapoolt hoidumist mis tahes tegevusest, mis halvendaks olukorda viha õhutamise, provokatsioonide, ülemäärase jõu kasutamise või kättemaksu kaudu; kinnitab oma täielikku toetust 2002. aasta Araabia rahualgatusele ja kutsub Araabia Liiga riike ja Iisraeli seda ellu viima; rõhutab, et igasugust arutelu rahuprotsessi taaskäivitamise ning Gaza sektori Palestiina omavalitsuse poliitilise ja haldusvõimu alla mineku üle tegevdamas suuresti Araabia Liiga kaasamine; rõhutab Egiptuse suurt tähtsust lõpliku relvarahu saavutamisel Iisraeli ja Hamasi vahelises konfliktis 2014. aasta suvel; nõuab, et rahvusvahelised rahastajad täidaksid 2014. aasta oktoobris Kairo konverentsil võetud kohustused;

12. väljendab täielikku toetust tugeva ÜJKP raames võetavatele konkreetsetele ELi meetmetele stabiilsuse ja julgeoleku edendamiseks Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides; taunib asjaolu, et piirkonnas käivitatud missioonid ja operatsioonid (EUBAM Liibüa, EUPOL COPPS ja EUBAM Rafah) on liiga väikesed ega vasta piirkonna julgeolekuprobleemidele, ning nõuab nimetatud ettevõtmiste strateegilist ümberhindamist; juhib tähelepanu sellele, et EL oma pühendumisega inimõigustele ja õigusriigi põhimõtetele võiks olla oluline tegija ning anda eriabi ja -koolitust kriminaalõiguse ja julgeolekusüsteemi reformimisel, desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise valdkonnas, piirikaitstes, terrorismi ja radikaliseerumise vastases võitluses ning inimeste, uimastite ja relvadega kaubitsemise tõkestamises; nõuab eritähelpanu pööramist Liibüale; rõhutab, kui oluline on dialoog ja koostöö Araabia Liiga ning Aafrika Liiduga, et aidata partnerriikidel arendada suutlikkust ning saada endale äärmusluse vastu võitlemiseks vajalikud sõjalised ja inimressursid;

13. on kindlalt vastu droonide kasutamisele terrorismi kahtlustatavate kohtu- ja territooriumiväliseks hukkamiseks ning nõuab droonide selleks otstarbeks kasutamise keelustamist;

14. palub ELi liikmesriikide ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide ametivõimudel kinni pidada piinamise keelust, mis on sätestatud eelkõige ÜRO piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastases konventsioonis, mille enamik neist riikidest on allkirjastanud ja ratifitseerinud; kinnitab veel kord, et piinamise teel saadud ülestunnistused on kehtetud, ning mõistab sellise võtte hukka;

15. tunneb erilist muret selle pärast, et mitmesugused poliitilised kriisid kõnealuses piirkonnas on kahandanud liikmesriikide võimet hankida teavet; tuletab meelde, et ülitähtis on edendada tihedamat koostööd Euroopa Liidu liikmesriikide ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide vahel rahvusvahelise õiguse raamesse jäävas võitluses terrorismi vastu; nõuab süstemaatilist ja tulemuslikku koostööd nimetatud riikide vahel ning Europoli ja Interpoliga, et aidata neil luua vajalikud struktuurid ja vahendid võitluseks terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas inimkaubanduse vastu sellega, et rakendada terviklikud, eeskätt iga asjaomase üksikisiku inimõiguste kaitseks mõeldud kaitseüsteemid, seda eeldusel, et on kehtestatud piisavad inimõiguste kaitse meetmed; juhib tähelepanu 5+5 dialoogile, mis täiendab Vahemere

Neljapäev, 9. juuli 2015

Liidu tegevust ja võimaldab tegutsemist julgeolekulase koostöö valdkonnas; toonitab vajadust ületada jätkuavad puudused koostöös välisvõitlejate päritolu-, transiidi- ja sihtriikidega; kutsub Euroopa Liidu liikmesriike üles korraldama oma ressursside ühiskasutust, tugevdama olemasolevaid mehhanisme (Frontex, Eurosur) ja looma Euroopa broneeringuinfo süsteemi, et tugevdada kontrolli Euroopa Liidu välispiiridel; toonitab vajadust tugevdada välis- ja siseministrite vahelist aktiivset koostööd, eeskätt õigusalas ja politseikoostööd ning teabe vahetamist;

16. rõhutab, et Süüria konfliktile tuleb kiiresti leida poliitiline lahendus; väidab, et riigi ühtsust, iseseisvust ja territoriaalset tervikkust säilitav jätkusuutlik lahendus eeldab Süüria juhitavat kaasavat ja üleminekule viivat poliitilist protsessi, mis tugineb 30. juuni 2012. aasta Genfi kommünikeele ja on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu asjakohaste resolutsioonidega; tervitab Süüria rahvusliku koalitsiooni tegevust oma liikmeskonna laiendamisel ja koostöö korraldamisel teiste opositsioonirühmitustega kaasava poliitilise lahenduse toetamiseks, sealhulgas hiljutist kontakti riikliku kooskõlastuskomisjoniga, et välja selgitada opositsiooni nägemus poliitilisest üleminekust; toetab ÜRO erisaadiku Staffan de Mistura pingutusi relvakonfliktide lõpetamiseks ja poliitilise dialoogi käivitamiseks; rõhutab Süüria demokraatliku opositsiooni kaitsmise ja toetamise tähtsust; tuletab meelde, et Bashar Al-Assadi režiim peab vastutama oma konflikti käigus toime pandud inimsusvastaste ja sõjakuritegude ja ränkade inimõiguste rikkumiste eest;

17. nõuab, et kõigi Süüria konflikti lõpetamise algatuste puhul tuleb võtta arvesse rahvusvahelise humanitaarõiguse nõudeid ja nii sõja- kui ka rahuajal kohaldatavaid rahvusvahelisi inimõigusi käsitlevaid õigusakte, samuti rahvusvahelist kriminaalõigust; kutsub Euroopa Liitu suurendama survet Assadi režiimile ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 2139 (2014), 2165 (2014) ja 2191 (2014) täitmiseks ning suurendama pingutusi humanitaarabi kohaletoimetamiseks, sealhulgas Süüria mõõduka opositsiooni kontrolli all olevatele aladele, samuti aitama tõsta nimetatud jõudude võimekust; tunneb heameelt Kuveidi kolmandal konverentsil antud lubaduste üle ning kutsub ELi ja teisi rahvusvahelisi abiandjaid üles täitma Süüria kriisi puhkemise järel antud rahastamislubadusi; toetab komisjoni soovitusi soodustada riikliku halduse ja avalike teenuste taastamist Süüria laastatud piirkondades ning nõuab kiiret abi Kobane linna taastamiseks;

18. väljendab sügavat muret Süüria humanitaarolukorra halvenemise pärast võrreldes nelja aasta taguse ajaga; märgib, et humanitaarabi kohalejõudmist pidurdab selle tahtlik tõkestamine, mis tuleb viivitamatult lõpetada; märgib sügava murega, et inimeste arv, kes elavad piirkondades, millele abiagenteuridel on raske või võimatu ligi pääseda, on viimase kahe aastaga peaaegu kahekordistunud;

19. osutab tõenditele sõjategevusega kaasneva naiste ja tütarlaste vägistamise kohta iseäranis Süürias, Iraagis ja Da'eshi kontrollitavates piirkondades; nõuab tungivalt, et relvakonfliktis vägistamise ohvriks langenud tütarlastele ja naistele pakutaks ELi rahastatud humanitaarrajatistes kõiki seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenuseid, kaasa arvatud abordivõimalust, kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõiguse, ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide ning Genfi konventsioonide ühise artikliga 3, millega tagatakse haavatutele ja haigetele kogu vajalik arstiabi ilma mis tahes vaenuliku vahetegemiseta;

20. rõhutab, et Iraagi valitsusel tuleb kaasvalt edendada poliitilise vastutuse, võimu ja naftatulude jagamist, mis peab hõlmama kõiki riigi usu- ja rahvusrühmi ning eelkõige sunniidi vähemust; nõuab selle seadmist ELi ja Iraagi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu rakendamise üheks põhitingimuseks; kutsub Iraagi valitsust üles viivitamata kaitsma usu- ja rahvusvahemusi, mitte laskma šiiitide relvastatud üksustel sunniidi vähemuse kallal vägivaltseda ning andma Islamiriigi hirmuvalitsuse eest põgenejatele turvapaika ja elutähtsat abi; võtab teadmiseks Iraagi valitsuse ja Iraagi Kurdistanii piirkondliku valitsuse vahelise kokkuleppe ja nõuab selle täielikku elluviimist, ning palub Iraagil täiel määral austada Kurdistanii piirkondliku valitsuse põhiseaduses sätestatud eelarvelisi õigusi; rõhutab Bagdadi ja Erbili vahelise koostöö tähtsust ja ergutab seda Iraagi ja kurdide piirkonna turvalisuse ja majandusliku jõukuse huvides veelgi tihendama; palub ELil aidata tõsta Iraagi valitsuse poliitilist, sõjalist ja haldusvõimekust, eriti selleks, et toime tulla sotsiaal-majanduslikust kriisist ja puudlikust inimõiguste kaitsest tingitud probleemidega;

21. on veendunud, et ISISe ja teiste terrorirühmituste võimu alt vabastatud piirkondades püsiva julgeoleku saavutamiseks tuleb muuta need piirkonnad stabiilsemaks; märgib, et seda võib saavutada humanitaarabi andmise, demineerimisprogrammide ja politseimissioonide abil;

Neljapäev, 9. juuli 2015

22. mõistab otsustavalt hukka 18. märtsil 2015 toimunud rünnaku Bardo muuseumile Tuneesias, mille eest võttis vastutuse Islamiriik; tunneb muret terrorismi värbamisvõimekuse pärast riigis, mida juhib rahvusliku ühtsuse valitsus, kuhu kuulub ka mõõdukalt islamistlik Ennahda partei; on mures ka Tuneesia ja Liibüa vahelise piiri kaitsetuse pärast, eeskätt piiriülese relva- ja uimastikaubanduse tõttu, ning tunneb seetõttu heameelt Tuneesia hiljutisest sellealasest koostööst ELi ja tema liikmesriikidega; on jätkuvalt mures Tuneesiasse saabuva Liibüa põgenike laine pärast, mis seab riigi stabiilsuse suure surve alla, ja tunneb heameelt nende vastuvõtu üle Tuneesias, kus on nüüd üle miljoni Liibüa pagulase; rõhutab, kui tähtis on nii ELi kui ka Tuneesia jaoks jätkata ja tugevdada koostööd julgeolekuküsimustes ning eelkõige rakendada julgeolekualaseid ühisprogramme; peab elutähtsaks anda Tuneesiale suuremat abi, võttes konkreetsed majandus- ja investeerimisalased kohustused, et toetada habrast üleminekut demokraatiale, arvestades asjaolu, et Tuneesia eksperimendi edukus teenib kogu piirkonna ja ELi huve; nõuab, et komisjon rõhutaks demokratiiseerimise tähtsust ja edastaks araabia kevade ülestõusude järgse sümbolise sõnumi, korraldades Tuneesias ELi ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide tippkohtumise;

23. on sügavalt mures halveneva julgeoleku- ja humanitaarolukorra pärast Liibüas; on tõsiselt mures terrorismi rühmituste, eriti ISIL/Da'eshi tegevuse laienemise pärast riigis, kus nad kasutavad ära tekkinud poliitilise vaakumi ja vägivalda eskaleerumise; toonitab, et terrorismi rühmituste mõju piiramiseks ja kaotamiseks Liibüa territooriumil tuleb kiiresti midagi ette võtta; tunneb ärevust eriti ohtliku olukorra pärast riigi lõunaosas, mida organiseeritud kuritegevus ja relvarühmitused kasutavad oma tugi alana; rõhutab vajadust säilitada Liibüa territoriaalne terviklikkus ja rahvuslik ühtsus, mille teeb võimalikuks vaid kõiki välja selgitatud osapooli kaasav poliitika; kinnitab oma toetust ÜRO egiidi all toimuvatele läbirääkimistele, mida korraldab peasekretäri eriesindaja Bernardino León ja millega püütakse saavutada lahendust, mis viiks Liibüa ühtsusvalitsuse moodustamiseni; tervitab Alžeeria ja Maroko tegevust Liibüa-sisese dialoogi toetamisel; toonitab, et EL on juba väljendanud valmidust kehtestada dialoogiprotsessi tõkestajate suhtes piiravad meetmed vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 2174 (2014); juhib tähelepanu sellele, et EL peab olema valmis Liibüa institutsioone toetama niipea, kui jõutakse poliitilise lahenduse ja relvarahuni; rõhutab, et EL peab aitama kaasa Liibüa jõupingutustele desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise ning julgeolekusektori reformimise vallas niipea, kui ühtsusvalitsus on ametisse astunud ja sellist abi taotleb; hoiatab samas, et juhul, kui poliitilised läbirääkimised jõuavad ummikseisu ja relvakonflikt süveneb, peab EL olema valmis andma oma panuse ÜRO Julgeolekunõukogu volitatud rahuvalveoperatsioonidesse;

24. on mures halveneva julgeolekuolukorra pärast Jeemenis; rõhutab, et sealne poliitiline kriis on kujunenud julgeoleku- ja humanitaarkriisiks, mis destabiliseerib kogu Araabia poolsaart ning veelgi enam – kõiki Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riike; toetab ÜRO tegevust läbirääkimiste taasjalustamiseks; rõhutab, et üksnes laialdane poliitiline konsensus, mis saavutatakse hirmuvabas õhkkonnas toimuvatel rahumeelsetel läbirääkimistel peamiste poliitiliste rühmituste vahel, võib tuua praegusele kriisile jätkusuutliku lahenduse ning säilitada riigi ühtsuse ja territoriaalse terviklikkuse; kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike astuma konkreetseid samme tsiviilelanike abistamiseks ja kriisi lõpetamiseks;

25. mõistab teravalt hukka rünnakud tsiviilaristude ja -elanikkonna vastu Jeemenis, mis on toonud kaasa palju ohvreid ja halvendanud tõsiselt niigi ränka humanitaarolukorda; kutsub ELi koos rahvusvaheliste ja piirkondlike osapooltega vahendama kohest relvarahu ja tsiviilelanike vastase vägivalda lõpetamist; kutsub koostöös teiste rahvusvaheliste abiandjatega tegema kättesaadavaks täiendavad rahalised vahendid, et ennetada humanitaarkriisi ja anda hädasolijatele elutähtsat abi;

26. nõuab tungivalt, et komisjon koos Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikidega tegeleks struktuurselt küsimusega, miks noored lähevad EList võitlema Süürias ja Iraagis ISIL/Da'eshi ja teiste terrorismiorganisatsioonide ridades; kutsub liikmesriike üles võtma kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2170 (2014) asjakohaseid meetmeid, et takistada võitlejaid oma territooriumilt lahkumast, ning töötama julgeolekuteenistuste ja ELi agentuuride jaoks välja ühise strateegia pühasõdalaste jälgimiseks ja kontrollimiseks; kutsub üles tegema ELis ja rahvusvahelisel tasandil koostööd, et võtta asjakohaseid õiguslikke meetmeid kõikide isikute suhtes, keda kahtlustatakse seotuses terrorismiaktidega, ning muid ennetavaid meetmeid radikaliseerumise avastamiseks ja tõkestamiseks; kutsub liikmesriike üles tihendama omavahelist ja ELi asutustega tehtavat koostööd ja teabevahetust;

Neljapäev, 9. juuli 2015

27. rõhutab selle tähtsust, et Egiptuse valitsus terrorismi vastu võideldes austaks peamisi inimõigusi ja poliitilisi vabadusi, lõpetaks rahumeelsete meelavaldajate ja aktivistide süstemaatilise vahistamise ja tunnustaks õigust õiglasele kohtumenetlusele; märgib, et ta tervitaks surmanuhtluse keelustamist, millest võiks olla abi hiljaegu süüdi mõistetud poliitiliste ja ühiskondlike organisatsioonide liikmetel;

28. tervitab 23. märtsil 2015. aastal Egiptuse, Sudaani ja Etioopia vahel sõlmitud esialgset kokkulepet Niiluse jõe vooluvete kohta; rõhutab, et Niiluse vee kasutamine ühiselt kokkulepitud viisil on kõikide asjaomaste riikide julgeoleku seisukohast väga oluline; toonitab, et EL peaks olema valmis hõlbustama kõigi osapoolte vahelist edasist dialoogi, kui see läbirääkimistele kaasa aitab;

Demokraatia ja inimõiguste toetamise tervikliku strateegia tugevdamine

29. on veendunud, et demokraatia puudumine on üks piirkonna poliitilise ebastabiilsuse süvapõhjused ning inimõiguste ja peamiste demokraatlike põhimõtete austamine on pikas perspektiivis parim kaitse pideva ebastabiilsuse vastu Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikides; kutsub ELi ja liikmesriike üles mitte vaatlema Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonda üksnes aktuaalsete julgeolekuohtude seisukohast, vaid ka aktiivselt ja pikaajaliselt toetama piirkonna ühiskondade demokraatlikke püüdlusi; juhib tähelepanu vajadusele tegutseda tasakaalustatult, ambitsioonika ja tervikliku demokraatiakäsituse raames, ning siduda julgeolekupoliitika inimõiguste küsimuste kui ühe ELi prioriteediga; rõhutab vajadust tugevdada Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna pikaajalist stabiilsust jätkuva ELi abiga kodanikuühiskonnale, eelkõige demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi ja Euroopa naabuspoliitika rahastamisvahendi kodanikuühiskonna rahastu kaudu, ning kasutades ka selliseid uusi demokraatia toetamise vahendeid nagu Euroopa demokraatia rahastu; kutsub liikmesriike solidaarselt ja pühendunult tagama viimatinimetatud rahastu eelarve piisava rahastamise, et anda piirkonnas demokraatlike muutuste teostajatele võimalikult paindlikku ja tulemuslikku abi; kutsub Euroopa välisteenistust kahekordistama jõupingutusi Euroopa väärtuste levitamiseks ja selgitamiseks, eelkõige regulaarsete kontaktide kaudu ametivõimudega ja samaaegselt ka kodanikuühiskonna esindajatega;

30. tunneb heameelt, et asepresident ning kõrge esindaja ja komisjon on alustanud laialdasi konsultatsioone Euroopa naabuspoliitika läbivaatamiseks; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust, nõukogu ja liikmesriike töötama välja tulemuslikuma ja uuenduslikuma Euroopa naabuspoliitika poliitilise ja strateegilise mõõtmega; on rahul ELi ja Vahemere lõunaranniku riikide välisministrite kohtumisega; tuletab meelde, et see oli seitsme aasta jooksul esimene selline välisministrite kohtumine; on seisukohal, et ministrid peaksid kohtuma igal aastal; palub Euroopa välisteenistusel ja komisjonil jätkata demokraatlike reformide ja demokraatlike osalejate toetamist Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas ning eelkõige ELi naabruskonna riikides; rõhutab, kui tähtis on säilitada vahendite jaotuse praegust tasakaalu Euroopa naabuspoliitika vahendite eraldamisel; tuletab meelde, et edukalt reforme teostavatele ja euroopalikku poliitikat järgivatele riikidele, eeskätt Tuneesiale, tuleks anda märkimisväärset lisaabi, ning rõhutab naiste õiguste tugevdamise vajadust;

31. palub ELil ja liikmesriikidel luua eriprogramm Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna konfliktipiirkondades ning eriti Süürias ja Iraagis seksuaalse vägivalga ja orjuse ohvriks langenud naiste ja tütarlaste toetamiseks ja rehabiliteerimiseks; nõuab, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide valitsused, ÜRO, EL ning asjaomased vabariikidused võtaksid arvesse pagulastest naiste ja tütarlaste (eriti nende, kes on oma peredest eraldatud) erilist kaitsetust ning tagaksid neile asjakohase kaitse, teeksid rohkem seksuaalvägivalga ohvrite abistamiseks ja võtaksid kasutusele sotsiaalpoliitika, mis võimaldab nende taasintegreerimist ühiskonda; kutsub relvakonfliktide osapooli üles järgima ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000) sätteid, võtma meetmeid, et kaitsta naisi ja tütarlapsi, eelkõige seksuaalse väärkohtlemise, inimkaubanduse ja seksikaubanduse eest, ning võidelda kuritegude toimepanijate karistamatuse vastu; nõuab tungivalt, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonna riikide valitsused ja ratifitseeriks Istanbuli konventsiooni, mis on mõjus vahend ulatuslikuks võitluseks naiste ja tütarlaste vastase vägivalga, sealhulgas perevägivalga ja naiste suguelundite moonutamise vastu;

32. rõhutab, et läbirääkimised assotsieerimislepingu sõlmimiseks võivad reforme tagant tõugata; rõhutab, et tegevuse kõik mõõtmed tuleks siduda, et võimaldada ELil oma suhteid põhjalikul ja sidusal viisil süvendada; rõhutab vajadust lisada lepingutesse partnerite jaoks reaalsed ja tajutavad stiimulid, et muuta reformide elluviimine tsiviilelanike jaoks atraktiivsemaks, mõjusamaks ja märgatavamaks;

Neljapäev, 9. juuli 2015

33. rõhutab, et EL ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riigid peavad tegema tihedamat koostööd, mis põhineb ühistest huvidest lähtuvatel vastastikku vastuvõetavatel eesmärkidel; rõhutab Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidele antava ELi abi teiste rahvusvaheliste abiandjatega kooskõlastamise eeliseid; palub komisjonil teha ettepanekuid sellise kooskõlastamise parandamiseks ning rõhutab vajadust kooskõlastada hädaabi pikaajalise arenguabi andmisega;

34. on veendunud, et kohapealse demokraatia ja tõhusa kohaliku tasandi valitsemise areng on Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide stabiliseerimise jaoks väga oluline, ning kutsub seetõttu üles Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide kohalike ja piirkondlike asutuste liite institutsionaliseerima ja nende suutlikkust suurendama;

35. mõistab hukka jätkuvad usu- ja veendumuste vabaduse rikkumised kõnealuses piirkonnas ning kordab, et EL peab antud küsimust väga tähtsaks; kordab taas kord, et mõtte-, südametunnistuse ja usuvabadus on inimeste põhiõigus; rõhutab seepärast vajadust mõjusalt võidelda usuvähemuste mis tahes diskrimineerimise vastu; nõuab Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide valitsustelt, et nad kaitseksid usulist mitmekesisust; kutsub Euroopa Liitu üles tugevdama oma tegevust usuvähemuste aktiivse kaitsmise ja neile turvapaikade pakkumise toetuseks; tervitab aruandlusaastal 2013 toimunud ELi usu- ja veendumuste vabaduse edendamise ja kaitse suuniste vastuvõtmist ning palub ELi institutsioonidel ja liikmesriikidel pöörata erilist tähelepanu nende suuniste rakendamisele nii rahvusvahelistel kui ka piirkondlikel foorumitel ja kahepoolsetes suhetes kolmandate riikidega; julgustab asepresidenti ja kõrget esindajat ja Euroopa välisteenistust astuma vabaaühenduste, usu või veendumuste alusel koondunud rühmade ja usujuhtidega alalise dialoogi;

36. on veendunud, et kultuurikoostöö ja -diplomaatia, teaduskoostöö ja dialoog usuküsimustes on olulised võitluses terrorismi ja radikaliseerumise vastu; rõhutab, et nii Euroopa kui ka Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas tõkestab radikaliseerumist haridus ja inimestes kriitilise mõtlemise võime arendamine, ning kutsub seepärast ELi ja liikmesriike üles toetama selle jaoks vajalikke investeeringuid; rõhutab, et keskse tähtsusega on kultuuri- ja teadlasvahetuse edendamine, sealhulgas koostöös mõõduka islami esindajatega Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides ja Euroopa moslemikogukondadega; ergutab partnerriike osalema ELi kultuuriprogrammides; palub komisjonil reageerida Euroopa Parlamendi ettepanekule luua Erasmus+ programmist eraldiseisev auahne Euroopa – Vahemere piirkonna Erasmus+ programme; palub komisjonil kiiresti pöörata erilist tähelepanu Vahemere lõunakalda riikide jaoks väljatöötatud Erasmus+ programmidele; soovitab vahetusprogrammidesse kaasata ka osalejaid neist Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidest, keda ei hõlma Euroopa naabruspoliitika;

37. rõhutab vajadust vastukaaluks džihaadipropagandale ja Euroopa kodanike radikaliseerumisele töötada välja kõigile liikmesriikidele ühised vastumeetmed, kasutades selleks digitaalseid abivahendeid, interneti ja sotsiaalvõrgustikke, kaasates Euroopa kohalikud omavalitsused ja tehes koostööd nende Euroopa kodanike kogukondadega, kellel on Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidega tihedad kultuurilised sidemed; on seisukohal, et nii loodava vastunarratiivi aluseks peaks olema inimõiguste universaalsusel põhinevate ühiste väärtuste edendamine ning see peaks diskrediteerima religioonide või tsivilisatsioonide konflikti ideed; nõuab, et Euroopa välisteenistusse võetaks mõjusama suhtlemise saavutamiseks tööle Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas kõneldavate keelte tundjaid; toonitab vajadust esitada positiivne sõnum koos konkreetsete näidetega Euroopa Liidu ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika maade suhetest ja nende vahelisest koostööst; rõhutab vajadust suurendada Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide tuntust piirkonnas;

38. rõhutab Euroopa naabruspoliitika pakutavaid võimalusi kultuuriliseks ja religioonidevaheliseks dialoogiks; rõhutab seost ühelt poolt ELi ja selle naabruspoliitikas osalevate riikide vahel kultuuri ja hariduse valdkonnas toimuva vahetuse ja koostöö ning teiselt poolt avatud kodanikuühiskonna, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete arendamise ja tugevdamise, samuti inimõiguste ja põhivabaduste edendamise vahel;

39. rõhutab, et oluline on arendada vahetat dialoogi Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide kodanikuühiskondadega, et paremini mõista nende ootusi; rõhutab oma toetust kodanikuühiskonna organisatsioonide ja noore põlvkonnaga konsulteerimisele ja nende tugevdamisele Euroopa naabruspoliitika raames; rõhutab eriti, kui tähtis on kaasata nende riikide noored vahetusse, otsekohesesse ja võrdesse dialoogi; tuletab meelde valimisvaatlusmissioonide tähtsust ning nõuab, et Euroopa Parlament ja Euroopa välisteenistus lähetaksid need vastavate valitsuste kutsel kõigisse piirkonna riikidesse, kus on reaalsed väljavaated tõeliselt demokraatlike valimiste läbiviimiseks, ja tagaksid, et nimetatud missioonid ei päädi manipuleeritud valimiste õigustamisega; nõuab missioonide soovitude põhjal korrapäraste järelemeetmete võtmist;

40. rõhutab vajadust tõsta esile Vahemere Liidu kesket tähtsust, kuna see on unikaalne foorum, millel saab käsitleda Euroopa Liidu ja kõigi Vahemere-äärsete riikide vahelist partnerlust, ning see peab muutuma piirkonna jätkusuutlikku sotsiaal-majanduslikku arengusse investeerimist kannustavaks jõuks; juhib tähelepanu sellele, et Vahemere Liit peaks ise suutma leida selliste projektide jaoks vajalikud rahalised vahendid; toetab ministrite kohtumistel seatud eesmarke; nõuab

Neljapäev, 9. juuli 2015

Vahemere Liidu programmide ja meetmete, sealhulgas ühiste valimisvaatlusmissioonide ja ühiste hindamissmissioonide laialdasemat tutvustamist ja tihedamat koostööd Euroopa Liiduga; kinnitab, et oluline on taas ellu kutsuda Euroopa – Vahemere piirkonna parlamentaarne assamblee ja taaselustada tema poliitilised ambitsioonid, et tegeleda mõlemale poolele tõepoolest vastuvõetaval viisil Vahemere piirkonna julgeoleku ja stabiilsuse probleemidega;

41. väljendab sügavat muret inimõiguste ja eelkõige kaitsetute rühmade inimõiguste rikkumise pärast konfliktidest haaratud Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides; on seisukohal, et üks kõige kaitsetumaid rühmi on lapsed, ning seetõttu rõhutab vajadust tõhustada pingutusi lapsi ja relvakonflikte puudutavate ELi suuniste läbivaadatud rakendusstrateegia elluviimiseks; õhutab ELi veelgi süvendama koostööd relvakonfliktides kannatanud laste ÜRO eriesindajaga, toetades vastavaid tegevuskavasid ning seire- ja aruandlusmehhanisme;

Majandusarengu valdkonnas tehtava koostöö süvendamine

42. nendib, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkond kannatab eriti vaesuse ja ebavõrdsuse all; on veendunud, et sotsiaalne ja majandusareng koos demokraatia ja õigluse tugevdamisega on see, mida poliitilise stabiilsuse saavutamiseks vajatakse; tunneb muret noorte olukorra pärast ning peab hädavajalikuks neile väärivate ja seaduslike tulevikuväljavaadete pakkumist; rõhutab Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides korrupsiooni vastu võitlemise kesksel tähtsust mitte ainult Euroopa investeringute ligimeelitamise ja jätkusuutliku majanduskasvu saavutamise, vaid ka julgeolekuprobleemide lahendamise seisukohalt; rõhutab kindlat seost läbipaistvuse, õigusriigi põhimõtete ja terrorismivastase võitluse vahel, mille kõigiga tuleb tegeleda samaaegselt; palub Euroopa välisteenistusel, komisjonil ja ELi liikmesriikidel intensiivistada koostööd võitluses Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides valitseva korrupsiooni vastu, mis peaks olema üks terrorismivastase võitluse prioriteete;

43. on seisukohal, et ELi strateegiline dialoog Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidega tuleks täiendavalt suunata säästva majandusarengu teemaatikale, mis aitab vähendada ebavõrdsust ning loob, peamiselt noortele, töö- ja haridusvõimalusi; rõhutab, kui oluline hõlbustada Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide pääsu liidu ühtsele turule koos samaaegse vajaliku kaitse tagamisega; rõhutab, et oluline on soodustada Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides Euroopa investeringuid, sealhulgas energeetika- ja taristuprojektidesse, pidades silmas strateegilist eesmärki tugevdada säästvat arengut ja demokraatlikku aruandekohustust;

44. tuletab meelde, et 2015. aasta on Euroopa arenguaasta, mille eesmärk on innustada suuremat arvu eurooplasi osalema vaesuse kaotamisel maailmast, ning et see ühtib ajaliselt rahvusvahelise kogukonna kavaga leppida kokku säästva arengu eesmärkides; kutsub Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide iga tasandi ametiasutusi lugema nimetatud eesmärkide saavutamist esmatähtsaks;

45. rõhutab, et energiaküsimuste alane süvendatud dialoog Vahemere piirkonnas võib aidata hoogustada piirkondlikku koostööd, edendada piirkonna stabiilsust ja tagada keskkonna kaitse; soovib seepärast ELil viia Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas energilisemalt ellu energialiidus kavandatud energiadiplomaatiat; rõhutab Euroopa Liidu lõunanaabrite energiaga varustamise nii strateegilist kui ka majanduslikku tähtsust; tunneb heameelt Euroopa – Vahemere piirkonna gaasiplatvormi loomisest ning kinnitab vajadust soodustada Euroopa ja Vahemere piirkonna gaasi- ja elektrivõrkude vastastikust sidumist;

46. pooldab akadeemilise ja kutsehariduse rahastamist, et luua Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides ulatuslik kutseoskustega isikute reserv; märgib, et kutseõppealast Euroopa Liidu korduvrände programmi tuleks laiendada võimalikult kõigile Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidele paindlike ja arendavate vahendite, näiteks liikuvuspartnerluse abil;

47. kutsub Euroopa Liitu kinnitama oma osalemist piirkonna riikide majandusarengu kõigis etappides kõigi tema käsutusse antud vahendite abil; tuletab meelde, et need vahendid ulatuvad humanitaarabist laiaulatuslike ja põhjalike vabakaubanduslepinguteni ning võimaldavad hõlmata protsessi, mis algab kriisist väljumisega ja lõpeb stabiilsete institutsioonide rajamisega;

48. peab kahetsusväärseks, et väga ebakindlas rahandusolukorras riikidele makromajandusliku finantsabi eraldamiseks kulub vähemalt aasta; nõuab ELi rahaliste vahendite palju kiiremat kasutuselevõtmist või ümbersuunamist; nõuab, et nii Euroopa Liidu välistegevuse rahastamisvahendite kasutamisel kui ka makromajandusliku finantsabi andmisel võetaks kasutusele uus Euroopa abi menetluslik mõõde; makromajandusliku finantsabi puhul toonitab, et EL peab piisavalt hindama abisaajariikidelt taotletavate meetmete sotsiaal-majanduslikku mõju ja mõju inimõigustele, tagamaks, et abi ei

Neljapäev, 9. juuli 2015

põhjustaks ebastabiilsust, näiteks avalike hoolekandeteenuste vähendamise tõttu; kutsub araabia maailma abiandjaid kooskõlastama oma abi Araabia Liiga ja Pärsia lahe koostööõukogu (GCC) siseselt ja võimalikult palju ka Euroopa Liiduga;

49. kutsub Euroopa Investeeringuspanka (EIP) ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanka kooskõlastama investeerimisstrateegiad Vahemere Liiduga nii, et tekiks positiivne sünergia;

50. kutsub Euroopa Liitu sõlmima partnerlussuhteid piirkonna nende riikidega, kes ei asu tema vahetus naabruses; pooldab lepingu sõlmimist eesmärgiga luua Euroopa Liidu ja Pärsia lahe koostööõukogu riikide vabakaubanduspiirkond, niivõrd kui suudetakse jõuda vastastikku kasulikule kokkuleppele, mis suurendaks ELi kohalolekut ja mõju piirkonnas, eelkõige läbirääkimiste taasalustamisega uue ühise tegevuskava koostamiseks; tuletab meelde, et selline kokkulepe Pärsia lahe koostööõukogu ja EFTA vahel jõustus 1. juulil 2014;

51. julgustab Euroopa Liitu jätkama kõnelusi, et alustada piirkonna teatavate riikidega läbirääkimisi laiaulatuslike ja põhjalike vabakaubanduslepingute sõlmimiseks kooskõlas Deauville'i partnerluse tulemusena Euroopa Liidule võetud kohustustega; tuletab meelde, et kaubandussidemete arendamine on Euroopa Liidu välispoliitika osa ning aitab kaasa rahu, heaolu ja stabiilsuse saavutamisele;

52. rõhutab, et Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide piirkondlik integratsioon aitaks tugevdada poliitilisi sidemeid ning soodustaks kaubandust ja arengut; kutsub Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riike oma majandust ja importi mitmekesistama; märgib, et valdav osa Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikide kaubavahetusest toimub piirkonnaväliste riikidega; peab kahetsusväärseks ELi ümmikseisu suhetes Araabia Magribi Liiduga; kutsub ELi tegema diplomaatiliselt, poliitiliselt ja rahanduslikult kõik, mis võimalik, et toetada Magribi riikide piirkondlikku lõimumist Araabia Magribi Liidu või geograafiliselt laiaulatuslikumate Agadiri lepingute raames;

53. tunneb heameelt välisasjade nõukogu toetuse üle Vahemere lõunapiirkonna investeeringute koordineerimise algatusele; rõhutab, kui olulised on need algatused, mis suurendavad Euroopa Liidu välistegevuse järjepidevust ja tõhusust;

54. toetab täiendavat koostööd transpordisektoris, näiteks Euroopa Liidu ja partnerriikide taristuvõrkude tihedamat ühendamist, et hõlbustada inimeste ja kaupade liikumist;

o

o o

55. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Regioonide Komiteele, kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Araabia Liiga ja Vahemere Liidu peasekretäridele ning nende organisatsioonide liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0272

Euroopa naabruspoliitika läbivaatamine

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta (2015/2002(INI))

(2017/C 265/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2, artikli 3 lõiget 5 ning artikleid 8 ja 21,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi 4. märtsi 2015. aasta ühist konsultatsioonidokumenti „Teel uue Euroopa naabruspoliitika poole“⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi 8. märtsil 2011 avaldatud ühisteatist „Partnerlus Vahemere lõunapiirkonnaga demokraatia ja ühise heaolu nimel“ (COM(2011)0200)⁽²⁾ ning 25. mail 2011 avaldatud teatist „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele“ (COM(2011)0303)⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2003. aasta teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Laiem Euroopa – naabrus: uus raamistik meie suhetele ida- ja lõunanaabritega“ (COM(2003)0104)⁽⁴⁾,
- võttes arvesse nõukogu 18. veebruari 2008. aasta järeldusi Euroopa naabruspoliitika kohta⁽⁵⁾ ja 20. aprilli 2015. aasta järeldusi Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 24. juunil 2013 vastu võetud suuniseid lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste (LGBTI) inimeste kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa naabruspoliitika kohta, nimelt 20. novembri 2003. aasta resolutsiooni suhete kohta ida- ja lõunanaabritega⁽⁶⁾, 20. aprilli 2004. aasta resolutsiooni laiema Euroopa ja uue naabruspoliitika kohta⁽⁷⁾, 19. jaanuari 2006. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika kohta⁽⁸⁾, 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta⁽⁹⁾, 7. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika idamõõtme läbivaatamise kohta⁽¹⁰⁾, 7. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika lõunamõõtme läbivaatamise kohta⁽¹¹⁾, 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta⁽¹²⁾, 23. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika partnerluse tugevdamise vahendi kohta: Euroopa Parlamendi seisukoht 2012. aasta aruannete kohta⁽¹³⁾ ning 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni ELi ja idapartnerluse riikide vaheliste suhete hindamise ja prioriteetide määramise kohta⁽¹⁴⁾,
- võttes arvesse 22. mai 2015. aasta idapartnerluse tippkohtumise Riia deklaratsiooni,

⁽¹⁾ JOIN(2015)0006. <http://ec.europa.eu/enlargement/neighbourhood/consultation/consultation.pdf>

⁽²⁾ http://eeas.europa.eu/euromed/docs/com2011_200_en.pdf

⁽³⁾ <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0303:FIN:et:PDF>

⁽⁴⁾ http://eeas.europa.eu/enp/pdf/pdf/com03_104_en.pdf

⁽⁵⁾ Välissuhete nõukogu 18. veebruari 2008. aasta järeldused, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/98818.pdf

⁽⁶⁾ ELT C 87 E, 7.4.2004, lk 506.

⁽⁷⁾ ELT C 104 E, 30.4.2004, lk 127.

⁽⁸⁾ ELT C 287 E, 24.11.2006, lk 312.

⁽⁹⁾ ELT C 282 E, 6.11.2008, lk 443.

⁽¹⁰⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 105.

⁽¹¹⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 114.

⁽¹²⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 26.

⁽¹³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0446.

⁽¹⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0229.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- võttes arvesse tuleviku energiaühenduse kõrgetasemelise analüüsirühma aruannet,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0194/2015),
- A. arvestades, et Euroopa naabruspoliitika (ENP) loodi eesmärgiga süvendada ja tugevdada ELi partnerlussuhteid naaberriikidega ja edendada nendega koostööd, et luua ühise stabiilsuse, julgeoleku ja heaolu piirkond, nagu on rõhutatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 8; arvestades, et see eesmärk on jäänud samaks;
- B. arvestades, et naabruses toimuvad praegu muutused, mis on tingitud suurenevast hulgast pikaajalistest ja tekkivatest julgeolekuprobleemidest, ning see on vähem stabiilne, vähem turvaline ja silmitsi sügavama majanduskriisiga kui ENP algatamise ajal;
- C. arvestades, et läbivaadatud poliitika peaks põhinema vastastikusel aruandekohustusel ja ühisel pühendumisel ELi väärtustele ja põhimõtetele, mis hõlmavad demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi ning tõhusaid, usaldusväärseid ja läbipaistvaid riigiasutusi, ja arvestades, et stabiilsuse, julgeoleku ja jõukuse mõttes on see samavõrd naaberriikide kui meie enda huvides; arvestades, et vaatamata keerukusele ja raskele elluviidavusele peab EL vankumatult edasi toetama kõigi riikide üleminekuprotsesse, samuti demokratiseerimist, inimõiguste austamist ja õigusriiki;
- D. arvestades, et suurt osa naabruskonnast mõjutavad jätkuvalt relvastatud või külmutatud konfliktid ja kriisid; arvestades, et partnerriigid peavad püüdma olemasolevate konfliktide rahumeelse lahendamise poole; arvestades, et konfliktid, sh külmutatud või pikaleveninud konfliktid, takistavad majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist ümberkujundamist ning piirkondlikku koostööd, stabiilsust ja julgeolekut; arvestades, et EL peaks olemasolevate konfliktide rahumeelse lahendamisel aktiivsem olema;
- E. arvestades, et need konfliktid õhustavad ENP tõelise ja tõhusa mitmepoolse mõõtme väljaarendamist; arvestades, et rahu ja stabiilsus on ENP põhielemendid; arvestades, et partnerriigid peavad neist põhimõtetest kinni pidama;
- F. arvestades, et EL mõistab kindlalt hukka igasugused inimõiguste rikkumised, kaasa arvatud vägivalda naiste ja tüdrukute vastu, vägistamise, orjanduse, aumõrva, sundabielud, lapstööjõu kasutamise ja naiste suguelundite moonutamise;
- G. arvestades, et alates 2004. aastast, kuid eeskätt viimasel paaril aastal piirkonnas toimunud sündmused on näidanud, et ENP ei suuda kiiresti muutuvatele ja probleemsetele tingimustele asjakohaselt ja õigeaegselt reageerida;
- H. arvestades, et ENP jääb ELi välispoliitika strateegiliseks prioriteediks; arvestades, et ENP läbivaatamisel tuleb juhinduda selle tugevdamise eesmärgist ning see peab toimuma pideva edasiliikumisenähtena ELi tervikliku ja tulemusliku välis- ja julgeolekupoliitika poole;
- I. arvestades, et komisjon ja Euroopa välisteenus koos nõukogu ja parlamendiga on püüdnud ENPd puuduste parandamiseks ümber kujundada ja seda muutunud riigisiseste ja rahvusvaheliste tingimustega kohandada, eriti pärast araabia kevadet; arvestades, et seda peeti silmas ajavahemikuks 2014–2020 ettenähtud uues ENP finantseerimisinstrumendis (Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend); arvestades, et praeguseid probleeme, mida põhjustavad kriisid Ida-Ukrainas, Krimmi okupeerimine ja Da'esh, tuleks ENP läbivaatamisel arvesse võtta;
- J. arvestades, et ebakindlus, ebastabiilsus ja ebasoodsad sotsiaalmajanduslikud tingimused naaberriikides võivad mõjuda negatiivselt ning anda tagasikäigu senistele demokraatlikele suundumustele;
- K. arvestades, et alates uue lähenemisviisi rakendamisest 2011. aastal on naabruses aset leidnud poliitiline areng näidanud, et EL peab oma suhted naaberriikidega ümber kujundama, võttes arvesse eri liiduseseid ja -väliseid asjaolusid; arvestades, et EL peab tegelema naabruses esilekerkinud uute probleemidega ning kohandama oma strateegiat, analüüsides oma huvisid ja prioriteete ning hinnates oma poliitikavahendeid, stiimuleid ja olemasolevaid ressursse ning nende ligitõmbavust partnerite jaoks;
- L. arvestades, et ENP läbivaatamisel 2011. aastal kinnitati, et uus lähenemisviis peaks põhinema vastastikusel vastutusel ja ühistel kohustustel seoses inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi universaalsete väärtustega;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- M. arvestades, et EL peaks olema aktiivsem, lahendades rahumeelselt olemasolevaid, eriti külmutatud ja pikaleveninud konflikte, mis on praegu ületamatuks takistuseks ENP täielikul väljaarendamisel nii idas kui ka lõunas ning takistavad heanaaberlikke suhteid ja piirkondlikku koostööd;
- N. arvestades, et ENP hõlmab erinevaid naabruskondi, kuhu kuuluvad erinevate huvide, püüdluste ja suutlikkusega riigid;
- O. arvestades, et vaja on diferentseeritud lähenemisviisi ja igaks üksikjuhaks kujundatud poliitikat, eriti kuna ELi naabrus on killustunud kui kunagi varem ning riigid erinevad mitmetes aspektides, sealhulgas oma ELiga seotud püüdlustes ja ootustes, probleemide poolest, mida neil lahendada tuleb, ning väliselt keskkonnalt; arvestades, et ELi kahepoolsed suhted ENP riikidega on eri arengujärgkudes; arvestades, et põhimõtte „rohkema eest rohkem“ tulemuslik kasutamine on partnerriikidega suhete kujundamisel ja eristamisel põhjapanevalt tähtis; arvestades, et Euroopa Liit peaks n-õ premeerima riike, kus on näha tõhusamat koostööd ELiga ja edu Euroopa väärtuste saavutamisel, pidades silmas nii ressursse kui ka muid stiimuleid ENP raamistikus; arvestades, et ELi naabrid peaksid saama määrata oma tulevikku ilma välise surveta;
- P. arvestades, et edusamme ENP riikide vaheliste konfliktide ja vastuolude lahendamisel tuleks käsitleda kriteeriumina, mida hinnatakse iga-aastastes eduaruannetes;
- Q. arvestades, et suveräänsete riikide territoriaalse terviklikkuse austamine on suhetes Euroopa naaberriikidega aluspõhimõtte ning ühe riigi territooriumi okupeerimine teise poolt on lubamatu;
- R. arvestades, et ressursid, mis on ELi kui ülemaailmse osaleja tegevuse jaoks kuni 2020. aastani mitmeaastase finantsraamistiku raames kättesaadavad, moodustavad üksnes 6% kogueelarvest ja hõlmavad kõiki seonduvaid programme, sealhulgas arengu- ja koostööabi;
- S. arvestades, et ENP on kaasa aidanud ELi ühtse hääle selgele väljendamisele kogu naabruses; arvestades, et liikmesriigid peaksid täitma Euroopa naabruses olulist rolli, kooskõlastades oma jõupingutused ja suurendades ELi usaldusväärstust ja võimet tegutseda, rääkides ühel häälel;
- T. arvestades, et komisjoni ja Euroopa välisteenistuse korraldatav konsultatsiooniprotsess peaks olema põhjalik ja kaasav, et tagada kõikide oluliste sidusrühmadega konsulteerimine; arvestades, et tuleks rõhutada, kui tähtis on julgustada naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse organisatsioone selles konsultatsiooniprotsessis osalema; arvestades, et tuleks teha suuremaid jõupingutusi, et muuta ENP partnerriikide avalikkusele nähtavamaks ja suurendada avalikkuse sellealast teadlikkust;
- U. arvestades, et ida- ja lõunapartnerluse probleemid on erinevad ja nende edukaks lahendamiseks on vaja, et ENP oleks paindlik ja kohandatav iga regiooni konkreetsete vajaduste ja probleemidega;
1. rõhutab ENP läbivaatamise olulisust, vajalikkust ja õigeaegsust; toonitab, et läbivaadatud ENP peaks suutma reageerida kiiresti, paindlikult ja asjakohaselt kohapealsele olukorrale ning sisaldama ulatuslikku strateegilist kava suhete arendamiseks naaberriikidega nii kahe- kui ka mitmepoolses raamistikus, pidades silmas oma kohustust edendada põhiväärtusi, millele ENP tugineb;
 2. rõhutab, et ENP on ELi välispoliitika oluline osa ning peab jääma ühtseks poliitikaks; leiab, et Euroopa naabruspoliitika moodustab osa ELi välistegevusest, mille potentsiaal ja ainulaadsus seisneb mitmesugustes diplomaatia, julgeoleku, riigikaitse, majanduse, kaubanduse, arengu ja humanitaarvaldkonna vahendites, mida on võimalik rakendada; rõhutab, et tõhus Euroopa naabruspoliitika on väga oluline, et parandada ELi välispoliitika usaldusväärstust ja positsiooni maailmas ning et ENP peab näitama ELi tõelist juhtrolli liidu naabruses ja suhetes ülemaailmsete partneritega;
 3. on veendunud, et ENP esialgne eesmärk – luua heaolu, stabiilsuse, julgeoleku ja heanaaberlikkuse ala, mis tugineb liidu põhiväärtustele ja põhimõtetele, pakkudes toetust ja stiimuleid naaberriikide põhjalikeks struktuurseteks reformideks, mille nad teostavad omal vastutusel ja mis on ELiga kooskõlastatud, võimaldades tugevamat seotust liiduga – ei ole oma väärtust kaotanud; rõhutab seepärast vajadust saadud kogemused arvesse võtta, minna tagasi põhiküsimuste juurde ja seada need eesmärgid uuesti tegevuskava eesotsa;

Neljapäev, 9. juuli 2015

4. rõhutab ENP strateegilist tähtsust, sest see on poliitika, mis loob ELi ja tema naabruses asuvate partnerite vahel mitmetasandilised suhted ja tugeva omavahelise sõltuvuse; rõhutab, et ENP peamine ülesanne on partnerriikide kodanike olukorra käegakatsutav ja konkreetne parandamine; leiab, et ENP peaks muutuma tugevamaks, poliitilisemaks ja tõhusamaks poliitikaks, mis saavutatakse muu hulgas selle positiivsete aspektide tugevdamisega, milleks on suurem keskendumine partnerlusele ühiskonnaga, diferentseeritus ja põhimõte „rohkema eest rohkem“;
5. rõhutab, et ELi aluseks olevate inimõiguste, õigusriigi, demokraatia, vabaduse, võrdõiguslikkuse ja inimväärikuse üldiste põhiväärtuste austamine peab jääma läbivaadatud poliitika keskmesse, nagu on sätestatud ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitud assotsieerimislepingute artiklis 2; kordab, et õigusriigi tugevdamine ning demokraatia ja inimõiguste toetamine on partnerriikide huvides, ning nõuab kindlamate tingimuste seadmist seoses nende ühiste põhiväärtuste austamisega; rõhutab sellega seoses ELi inimõiguste eriesindaja ja Euroopa demokraatia rahastu osa;
6. rõhutab, et uuendatud poliitika peab olema strateegilisem, keskendatum, paindlikum, sidusam ja poliitiliselt suunatum; palub ELil sõnastada ENP selge poliitiline perspektiiv ning pöörata erilist tähelepanu oma poliitiliste prioriteetidele ida- ja lõunanaabruses, võttes arvesse iga piirkonna riikide erinevaid probleeme, püüdlusi ja poliitilisi eesmärke; rõhutab, et idapartnerlus ja partnerlus Vahemere riikidega on otsustavalt tähtsad; nõuab, et ida- ja lõunapoolse naabruse jaoks nimetataks ametisse erisaadikud, kelle ülesanne on läbivaadatud poliitikat poliitiliselt koordineerida ja osaleda kõikides naabruses võetavates ELi meetmetes;
7. rõhutab, et sidusa ELi poliitika kujundamisel on tähtis roll liikmesriikidel, nende teadmistel ja kahepoolsetel suhetel ENP riikidega; rõhutab, et jõupingutuste kattumise vältimiseks on vaja, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi, Euroopa naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste voliniku, ELi delegatsioonide ja ELi eriesindajate tegevus oleks nõuetekohaselt kooskõlastatud; rõhutab sellega seoses, et ELi delegatsioonidel on oluline roll ENP elluviimisel;
8. palub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ja komisjoni asepresidendil välja töötada ettepanekud Euroopa Majanduspiirkonna mudelil põhinevaks koostööks selleks valmisolevate Euroopa naaberriikidega, mis võiks olla järgmine samm nende väljavaadetes saada ELi liikmeks, põhineks vabadusi ja täielikku ühisturgu integreeritust silmas pidades suuremal kaasatusel ELi piirkonda ning hõlmaks ühtlasi tihedamat koostööd ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) alal;
9. nõuab tungivalt, et määratletaks lühiajalised, keskpikad ja pikaajalised prioriteedid ja strateegilised eesmärgid, arvestades, et ENP eesmärk peaks olema algatada diferentseeritud lähenemisviisi, et edendada eri valdkondades koostööd ENP riikide vahel ja koos nendega; rõhutab, et oma lähenemisviisi määratlemisel peaks EL analüüsima enda ja asjaomaste riikide huvisid ja prioriteete ning riikide arengutaset, võttes arvesse ühiskondade huvisid ja püüdlusi, poliitilisi sihte ja geopoliitilist keskkonda;
10. rõhutab, et kohalik omavastutus, läbipaistvus, vastastikune aruandekohustus ja kaasavus peaksid olema uue lähenemisviisi põhiaspektid eesmärgiga tagada, et ENPst tulenev kasu jõuab kogukondade ja ühiskonna kõikide tasanditeni kogu riigis, mitte ei koonu vaid teatud rühmade kätte;
11. on kindlalt veendunud, et partnerriikide endi arengupotentsiaali tugevdamiseks tuleb ENPd praegu iseloomustav dialoog asendada laiemas sotsiaalse, majandusliku ja kultuurilise dialoogiga, mis hõlmab partnerriikide kogu poliitilist, sotsiaalset, etnilist ja kultuurilist mitmekesisust; rõhutab väärtuslikke edusamme, mis on saavutatud territoriaalses koostöös kohalike ametiasutuste otsesel osavõtul;
12. peab kahetsusväärseks piiratud ressursse, mis on eraldatud ELi koostööks naabruses asuvate partneritega, eeskätt võrreldes märkimisväärselt suuremate ressurssidega, mida investeerivad ENP riikidesse kolmandate riikide sidusrühmad; märgib, et see vähendab ELi võimet edendada ja rakendada poliitikasuundi, mis vastavad tema strateegilistele huvidele naabruses; rõhutab vajadust ühtlustada toetust ja suurendada vahendeid, et tõhusalt premeerida ja toetada partnerriike, kes on tõeliselt pühendunud reformidele, demokrateerimisele ja inimõiguste austamisele ning teevad selles suunas konkreetseid edusamme;

Neljapäev, 9. juuli 2015

13. rõhutab vajadust tugevdada partnerriikides vastutustundlikkuse ja läbipaistvuse mehhanisme, et tagada nende suutlikkus vahendeid tõhusalt vastu võtta ja mõttekalt kulutada; nõuab seetõttu, et komisjon tagaks tõhusad jälgimis- ja järelevalvemehhanismid ELi toetuse kasutamisele ENP riikides, sealhulgas ka kodanikuühiskonna kontrolli abil;

14. nõuab tungivalt, et EL parandaks oma koordineeritust muude rahastajatega ja rahvusvaheliste finantseerimisasutustega, kaasa arvatud algatuse AMICI kaudu, kooskõlas oma püüdlusega saada vastutustundlikumaks, lugupeetumaks ja tõhusamaks ülemaailmseks osalejaks, ning rõhutab vajadust ühise kavandamise järele liikmesriikidega ja liikmesriikide vahel; rõhutab, et parem koordineerimine liikmesriikide ning piirkondlike ja kohalike ametiasutustega on vajalik, et taotleda ELi ja naaberriikide koostöö lühiajaliste ja keskmise ajavahemiku eesmärkide suhtes ühist, sidusat ja tulemuslikku arusaama ning see saavutada, ja nõuab, et nõukoguga algatataks selles küsimuses arutelu;

15. rõhutab, et ELi püüdlustele on suurendada oma kohalolekut naabruses tuleks lisada ka piisav rahastamine; on seisukohal, et välisrahastamisvahendite vahetõttu tuleks võtta arvesse ka muudetud poliitikat, ning et Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendis tuleks seega arvestada püüdlust muuta ENP tõhusamaks ja tagada ELi ja partnerite koostöö prognoositavus ja jätkusuutlikkus ning menetluste piisav paindlikkus; nõuab ühtlasi ELi välisrahastamisvahendite suuremat sidusust ja järjepidevust;

16. rõhutab sel alal Euroopa demokraatia rahastu abistavat rolli, mis täiendab ELi vahendeid uue, paindlikuma ja tundlikuma, lünki täitva ja rahanduslikult tõhusa lähenemisviisiga; palub komisjonil eraldada Euroopa demokraatia rahastule rohkem vahendeid;

17. tunnustab, et naaberriikide suhtumisel Euroopasse ja ELi on konfliktidele reaalne mõju, lükkab aga tagasi igasuguse kaasosaluse naaberriikides toime pandud repressioonides ja inimõiguste rikkumistes, mis tulenevad ekslikust lühiajalise stabiilsuse taotlemisest;

ELi tasandi tegevuse lisaväärtus***Euroopa naabruspoliitika ümberkujundamine***

18. rõhutab vajadust kujundada ENP ümber, et rajada ENP riikidega tugevad, strateegilised ja kestvad partnerlussuhted, mille aluseks on ELi väärtuste säilitamine ja kooskõla nendega ning vastastikuste huvide edendamine; nõuab, et poliitika tehnilisi aspekte toetaks selge poliitiline perspektiiv;

19. märgib, et ENP peaks võtma kasutusele oma meetodika ja vahendid, mis peaksid vastama püüdluste tasandile ning vajadustele ja eesmärkidele, mida ENP riigid ja EL püüavad täita;

20. palub komisjonil ühiste huvide alusel keskenduda koos partneritega kindlaks tehtud valdkondadele, kus on võimalik teha edusamme ja saavutada üldist lisaväärtust, ning edusammude ja püüdluste alusel koostööd järk-järgult laiendada, et eelkõige aidata kaasa majanduskasvule ja inimarengule, keskendudes uutele põlvkondadele; rõhutab, et majandusreformid peavad toimuma koos poliitiliste reformidega ning head valitsemistava võib saavutada üksnes demokraatlikele institutsioonidele tugineva avatud, vastutustundliku ja läbipaistva otsustusprotsessi kaudu;

21. rõhutab, et laienemis- ja naabruspoliitika on eri eesmärkidega eraldi poliitikavaldkonnad, kordab siiski, et ENPga hõlmatud Euroopa riigid, nagu kõik Euroopa riigid, võivad taotleda ELi liikme staatust, kui nad ELi lepingu artikli 49 kohaselt vastavad kõlblikkus- ja vastuvõtukriteeriumidele ja -tingimustele; mõõnab, et esmalt peavad teoks saama reformid ja üleminek, ning soovimata tekitada ebarealistlikke ootusi, leiab siiski, et kõigile sobivatele riikidele, kes on selgelt väljendanud Euroopa-suunalisi püüdlusi, tuleb stiimulina alles hoida liikmesuse väljavaade;

Neljapäev, 9. juuli 2015

Demokraatia, kohtureformi, õigusriigi, hea valitsemistava ja institutsioonilise suutlikkuse suurendamise toetamine

22. peab demokraatia, õigusriigi, hea valitsemistava, riigi ülesehitamise, inimõiguste ja põhivabaduste toetamist ENP keskseks osaks; rõhutab, et ENP raamesse ei tohiks kuuluda ühtki poliitikasuunda, mis neid põhiväärtusi ohustab; rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid peaksid pakkuma stiimuleid ja oskusteavet demokraatlike reformide teostamiseks ja toetamiseks ning poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete probleemide lahendamiseks;

23. rõhutab jätkuvat vajadust keskenduda demokraatia, õigusriigi, hea valitsemistava, kohtusüsteemi sõltumatuse, korruptsioonivastase võitluse, mitmekesisuse ja vähemuste, sealhulgas usurühmituste, LGBTI inimeste, puuetega inimeste ning etnilistesse vähemustesse kuulujate õiguste austamise tugevdamisele ja kindlustamisele; toonitab, et suutlikkuse suurendamine riigiasutustes, sealhulgas esinduskogudes, ning kodanikuühiskonna, demokraatiat toetavate rühmituste ja erakondade toetamine parandab poliitilist dialoogi ja mitmekesisust;

24. rõhutab, et naiste õigused, sooline võrdõiguslikkus ja õigus mittediskrimineerimisele on põhiõigused ja ELi välistegevuse aluspõhimõtted; toonitab, et ELi naabruses kaasavate, jõukate ja stabiilsete ühiskondade kujundamiseks on tähtis edendada laste ja noorte õigusi, soolist võrdõiguslikkust ning naiste majandusliku ja poliitilise mõjuvõimu suurendamist;

25. on seisukohal, et läbivaadatud ENPga tuleks tugevdada põhivabaduste edendamist ENP riikides, suurendades sõna-, ühinemis- ja rahumeelse kogunemise vabadust, ajakirjandus- ja meediavabadust kui majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste teostamist võimaldavaid õigusi;

26. rõhutab, kui oluline on arendada ENP sotsiaalset mõõdet, võideldes koos partneritega vaesuse ja tõrjutuse vastu, ergutades naabruses tööhõivet ja õiglast majanduskasvu, hõlbustades häid töösuhteid ning edendades haridust ja inimväärset tööd, võideldes seega ka mõnede ebaseadusliku rände algpõhjuste vastu;

27. tunnistab, kui oluline on kultuuriline dialoog ELi ja naaberriikide vahel sellistes valdkondades nagu konfliktide ennetamine ja rahu kindlustamine, loomemajanduse arendamine, väljendusvabaduse tugevdamine, sotsiaalse ja majandusliku arengu toetamine, dialoogi tugevdamine kodanikuühiskonnaga ning kultuuride ja religioonide vahelise dialoogi tugevdamine, muuhulgas selleks, et vähendada vähemus- ja usurühmituste laienevat diskrimineerimist ja tagakiusamist; nõuab kultuuriliste suhete raamistike tugevdamist, mis võimaldab välja töötada liikuvuse, koolituse ja suutlikkuse suurendamise programme ning arendada kultuuri- ja haridusvahetust;

28. toonitab, et ühiskondade partnerlusele tuginevaid meetmeid tuleks tugevdada ja edendada; nõuab tungival, et ühiste huvide ja poliitika eesmärkide määratlemisel konsulteeritaks kõikide ühiskonna sidusrühmadega, mitte üksnes ametiasutustega;

29. rõhutab, kui oluline on sotsiaalpartnereid ja ettevõtluskogukonda hõlmava eduka ja aktiivse kodanikuühiskonna loomine ümberkujundamise ja demokraatiseerimise protsessides; kutsub üles veelgi toetama kodanikuühiskonda, kohalikke VKEsid ja muid valitsusväliseid osalejaid, sest nemad on reformide liikumapanev jõud, samuti kutsub üles aktiivsemale dialoogile ja partnerlusele ELi ja ENP raamistikku kuuluvate naaberriikide kodanikuühiskonna osaliste ning sektorite vahel; rõhutab Euroopa ettevõtete olulisust ja nende rolli ettevõtluse rahvusvaheliste standardite, sealhulgas ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamisel ja levitamisel;

Diferentseerimine ja tingimuslikkus

30. nõuab, et ENP kujundataks paremini kohandatud ja paindlikumaks poliitikaraamistikuks, mis suudab kohaneda partnerriikide mitmekesisusega, ning nõuab diferentseeritud lähenemise järjekindlat rakendamist; rõhutab, et diferentseerimine peaks toimuma ENPga hõlmatud riikide seas;

31. toonitab vajadust rakendada reformiprotsessidega seoses tulemuslikku tingimuslikkust ning rõhutab, et EL peab kujundama oma seisukohti ja rahaliste eraldistega seotud tingimusi paremini ühitava lähenemise; rõhutab, et EL ei tohi seada ohtu oma põhiväärtusi ja -õigusi ning peaks vältima topeltstandardite tekitamist; rõhutab, et pikaajalise poliitilise, majandusliku ja sotsiaalse arenguni viivate reformide elluviimisel ja Euroopa poliitika järgimisel edusamme tegevatele riikidele tuleks anda rohkem ELi tähelepanu ja abi ning neid tuleks hinnata nende individuaalsete saavutuste alusel neis reformiprotsessides; toonitab, kui oluline on kohaldada täiel määral põhimõtet „rohkema eest rohkem“;

Neljapäev, 9. juuli 2015

32. rõhutab, et ELi ja tema naabrite suhetes on assotsieerimislepingud kõige eesrindlikum, ent mitte lõplik samm;
33. on seisukohal, et EL peaks kutsuma mitteassotsieerunud partnerriike osalema valdkondlikus koostöös, mis hõlmab võimalust sõlmida uusi või uuesti kinnitada olemasolevaid valdkondlikke kokkuleppeid, nagu energiaühendus, mis hõlbustaksid niisuguste riikide integreerimist ELi nelja põhivabaduse ühtse ala konkreetsesse valdkondlikesse sektoritesse;
34. on seisukohal, et ENP järgimisel tuleks pöörata erilist tähelepanu majandusjuhtimisega seotud koostööle ja riigi rahanduse jätkusuutlikkusele ENP riikides;

Julgeolekumõde

35. märgib, et julgeolek ja stabiilsus on naabruspiirkonna peamine mure ning et julgeolekukeskkond on hakanud kiiresti halvenema; nõuab ENPs tugevat julgeolekukomponenti koos asjakohaste poliitikavahenditega, mis on kahjuks siiani puudunud; rõhutab, et EL peaks keskenduma oma praeguste kriisiohjamisvahendite tõhususe ja tulemuslikkuse parandamisele, et suuta laiendada kriisiohjesekumiste ulatust; rõhutab, et julgeolek, stabiilsus ja areng käivad käsikäes ning piirkonna julgeolekuprobleemide ning nende algpõhjustega tegelemiseks on vaja laiahaardelist käsitlusviisi;
36. on seisukohal, et Saheli-Sahara piirkonna stabiilsust tuleks käsitleda Põhja- ja Lõuna-Aafrika kaitsetuse närvikeskusena ja et sealne piirkonna ebastabiilsus on tingitud relva-, uimasti- ja inimkaubanduse mitmekordistumisest, mis seab ohtu ka Euroopa stabiilsuse;
37. nõuab ENP ning laiema ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) tegevuse suuremat kooskõlastamist üheaegselt sise- ja välisjulgeoleku seoste tugevdamisega, kusjuures käsitletak ENP riikide ja ELi julgeoleku eri aspekte; rõhutab, et ENP läbivaatamine tuleks läbi viia täielikus kooskõlas ja vastavuses ELi julgeolekustrateegia läbivaatamisega;
38. rõhutab vajadust üldise poliitilise strateegia järele, tagades samas täieliku kooskõla rahvusvahelise õiguse ja kohustustega, nagu on sätestatud 1975. aastal sõlmitud Helsingi lõppaktis, tuginedes inimõiguste, vähemuste õiguste ja põhivabaduste, riikide iseseisvuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse, piiride puutumatus, võrdsete õiguste ja rahvaste enesemääramise austamisele ning konfliktide rahumeelsele lahendamisele; märgib, et Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon (OSCE) kui suurim julgeoleku eest vastutav piirkondlik organisatsioon võib täita sellega seoses olulist rolli, ning on veendunud, et vahendajarolli asudes peaks see organisatsioon saama uut mõjujõudu; toetab partnerite õigust teha välis- ja julgeolekupoliitika suhtes sõltumatuid ja suveräänseid otsuseid, allumata välisele survele ja sunnile;
39. nõuab poliitika läbivaatamist, et aidata partnerriikidel rajada nõuetekohaseid riiklikke struktuure, et tegelda julgeolekuteemadega, nagu tulemuslik õiguskaitse, terrorism ja organiseeritud kuritegevus, luure ja julgeolek, kaasa arvatud küberjulgeolek, mille arendamisel tuleks täiel määral austada inimõigusi ning millega peaks kaasnema asjakohane parlamentaarne demokraatlik järelevalve; rõhutab, et EL peaks osalema sellistes valdkondades nagu julgeolekusektori reform, ning konfliktijärgsetes olukordades ka desarmeerimises, demobiliseerimises ja taasintegreerimises; palub ELil keskenduda partnerriikide piirikontrollisuutlikkuse suurendamisele, võttes teadmiseks, et mõned riigid juba tegutsevad selles suunas; kutsub naaberriike aitama kaasa ÜJKP missioonidele, kui see on asjakohane; kutsub ELi üles edendama naaberriikide ühiseid algatusi julgeolekuvaldkonnas, et võimaldada neil võtta suuremat vastutust ja aidata kaasa oma piirkonna julgeolekule;
40. tuletab liikmesriikidele meelde nende kohustusi, mis tulenevad nõukogu ühisest seisukohast 2008/944/ÜVJP relvaekspordi kohta, mis muu hulgas kohustab neid keelduma sõjatehnoloogia või -varustuse ekspordilitsentsi väljaandmisest naaberriikidele, kui on ilmne oht, et eksporditavat sõjatehnoloogiat või -varustust võidakse kasutada siserepressioonideks või rahvusvahelise humanitaarõiguse tõsiseks rikkumiseks, see võib lõppsihtriigis esile kutsuda või pikendada relvastatud konflikte või süvendada olemasolevaid pingeid või konflikte või võidakse eksporditavat sõjatehnoloogiat või -varustust kasutada agressiooniks teise riigi vastu või jõuga territoriaalsete nõudmistega esitamiseks;

Neljapäev, 9. juuli 2015

41. rõhutab vajadust edendada ja toetada aktiivselt konfliktide rahumeelset lahendamist ja konfliktijärgset leppimispoliitikat ELi naabruses, kasutades eri vahendeid ja instrumente ning tuginedes seejuures nende võimalikule lisaväärtusele; leiab, et sellised meetmed peaksid hõlmama ELi eriesindajate tööd, usalduse suurendamise programme, dialoogi taastamist, inimestevahelisi kontakte edendavat vahendamist ning ÜJKP missioone; palub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ning komisjoni asepresidendil ja Euroopa välisteenistusel töötada dialoogi ja leppimise toetamiseks välja uuenduslikud meetmed ja meetodid, sealhulgas avaliku teabevahetuse strateegiad ja mitteametlikud konsultatsioonid; märgib, et ELi delegatsioonidel on võtmeroll varajase hoiatamise mehhanismide loomisel, moodustades erinevate kodanikuühiskonna organisatsioonidega tihedad ennetamise võrgustikud;

42. väljendab uuesti oma toetust partnerriikide suveräänsusele, territoriaalsele terviklikkusele ja poliitilisele iseseisvusele; on seisukohal, et ENP peaks neisse põhimõtetesse realselt panustama ja neid toetama; rõhutab, et külmutatud või pikaajalised konfliktid takistavad ENP täielikku väljaarendamist; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et alates ENP algusest ei ole konfliktide lahendamisel edu saavutatud; tuletab meelde oma seisukohta, et partnerriigi territooriumi okupeerimine on ENP aluspõhimõtete ja eesmärkidega vastuolus; rõhutab vajadust lahendada külmutatud konfliktid esimesel võimalusel rahumeelselt rahvusvahelise õiguse normide ja põhimõtete alusel; kutsub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles selgitama aktiivsemalt, et kahepoolsete suhete tihendamise on seotud konfliktide rahumeelse lahendamise ja rahvusvahelise õiguse järgimisega; rõhutab sellega seoses, kui oluline on jätkata põhimõttekindlat poliitikat edendada inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse kõikide rikkumiste eest vastutusele võtmist ning vältida topeltstandardeid, eelkõige kõnealuses valdkonnas;

43. soovib ELil tungivalt rakendada piirkondlikes konfliktides Euroopa integratsiooni ideed ja sellest protsessist tulenevaid ajaloolisi kogemusi, sest kahepoolsed probleemid tuleb lahendada rahumeelselt ning heanaaberlikud suhted ja piirkondlik koostöö on ENP põhielemendid; nõuab sellega seoses kodanike kaasamist ja avaliku sektori toimijate osalemist horisontaalsetes partnerlussuhetes ja mestimises liidu partneritega ning seotust ühiskonna ja noorema põlvkonna kui muutusi võimaldava teguriga;

Piirkondliku integratsiooni edendamine

44. rõhutab ENP piirkondliku mõõtme olulisust ja vajadust edendada ja toetada piirkondlike koostöökavade abil piirkondlikku koostööd ja integratsiooni; toonitab, et Euroopa naabruse stabiilsuse ja heaolu saavutamiseks on vaja ENP riikide vahelist tõhustatud majanduskoostööd;

45. nõuab sellega seoses, et ELi kahepoolseid suhteid ENP riikidega täiendataks mitmepoolse mõõtmega, suurendades selliste tegevuste ja algatuste hulka, milles pööratakse erilist tähelepanu piiriüleste projektide tugevdamisele, inimestevaheliste programmide tõhustamisele, piirkondliku koostöö algatuste arendamisele ja kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi edasisele parandamisele; on seisukohal, et tulevikus peaks ENP kooskõlas oma aluspõhimõtetega pakkuma piirkondlikku kaasavat platvormi inimõiguste probleemide arutamiseks;

46. nõuab, et kaubanduslepingute kohta ning ENP raames kavadele ja projektidele antud ELi toetuse kohta koostataks süstemaatilisel inimõigustega seotud mõjuhindanguid, mis hõlmaksid soolist perspektiivi;

47. nõuab, et läbivaadatud poliitikaga tugevdataks olemasolevaid koostööplatvorme, nimelt Vahemere Liitu ja idapartnerlust, et juhul, kui partnerite kindlakstehtud prioriteedid on konkreetsetes poliitikavaldkonnas sarnased, piirkondlikku integratsiooni veelgi enam toetada, tegeldaks konkreetsete kohalike probleemidega, nagu liikuvus, energia või julgeolek, ning lähendataks partnereid majandusstandardite ja õigusaktide valdkonnas; usub, et Euroopa naabruspoliitika mitmepoolseid struktuure tuleks strateegilisemalt tugevdada ja arendada;

48. rõhutab, kui olulist rolli täidavad mitmepoolsed assambleed, nagu Euronest ja Vahemere Liidu parlamentaarne assamblee, kui poliitilise dialoogi foorumid ja naabruspoliitika isevastutuse edendamise vahendid, ning ergutab neid oma osalust piisavalt ja tulemuslikult suurendama;

49. rõhutab lisaväärtust, mida pakuvad parlamentaarne diplomaatia ja Euroopa Parlamendi korraldatud korrapärased kahepoolsed parlamentidevahelised kohtumised naaberriikide partneritega kui vahend kogemuste vahetamiseks ning iga riigi ja ELi suhete olukorra hindamiseks; julgustab liikmesriikide parlamente korraldama oma kahepoolseid parlamentidevahelisi kohtumisi ENP raames, mis aitab tagada sidusa käsitlusviisi;

Neljapäev, 9. juuli 2015

50. rõhutab idapartnerluse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konverentsi (CORLEAP) ning Euroopa ja Vahemere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) rolli, mis võimaldab kohalikel ja piirkondlikel esindajatel astuda dialoogi ELi institutsioonidega ning arendada majanduslikku, sotsiaalset, kohalikku ja piirkondlikku koostööd;

51. rõhutab, et selliste piirkondlike kodanikuühiskonna platvormide arendamine nagu ida- ja lõunapartnerluse kodanikuühiskonna foorumid tugevdab arvukate sidusrühmade kaasatust, mis edendab naabrspiirkonna demokratiseerimise ja majandusliku reformimise tegevuskava;

Naabrite naabrid

52. rõhutab vajadust rajada naaberriikidega tugevad partnerlussuhted; rõhutab, kui oluline on tagada, et ENP oleks osa ELi laiemast välispoliitikast, ning võtta arvesse muid strateegilisi osalejaid, kes naabruskonda mõjutavad, nimelt naabrite naabreid, samuti rahvusvahelisi ja piirkondlikke organisatsioone, käsitledes muu hulgas ühist huvi pakkuvad küsimusi ja probleeme, sealhulgas piirkondlikku ja ülemaailmset julgeolekut, olemasolevate kahepoolsete raamistike või mitmepoolse dialoogi kaudu, kui seda peetakse sobivaks ja asjakohaseks;

53. rõhutab, et EL peaks kaaluma realistlikult poliitilisi valikuid, millega tema partnerid silmitsi seisavad, ning seda, kuidas luua naabritega eri tasanditel sidemeid ja kuidas käsitleda naabruses asuvate kolmandate riikide välispoliitikat, tagades, et EL ja selle suveräänsed partnerid otsustavad ise, kuidas nad soovivad oma suhteid jätkata;

54. kordab oma veendumust, et põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu tingimused ei põhjusta Venemaa Föderatsiooni jaoks mingeid kaubanduslikke probleeme ning et assotsieerimislepinguid ei tuleks pidada takistuseks idapartnerite headele suhetele oma naabritega;

55. palub ELil töötada välja tõhus toetusmehhanism ENP riikide jaoks, mis järgivad laiahaardelist Euroopa tegevuskava ja kannatavad selle tagajärjel kolmandate riikide vastumeetmete, kaubandusliku sunni või otsese sõjalise kallaletungi all; kordab, et kuigi ENP ei ole suunatud ühegi muu strateegilise osaleja vastu ega tunnista ideed nullvärtusega geopoliitilisest konkurentsist naabruses, peab EL võtma usaldusväärsed kohustused ja pakkuma jõulist poliitilist toetust partneritele, kes soovivad suuremal määral liiduga joonduda;

56. palub ELil kasutada ära piirkondlike organisatsioonide asjatundlikkust, kuhu naaberriigid kuuluvad, nt Euroopa Nõukogu, OSCE, Aafrika Liit, ÜRO asjaomased piirkondlikud bürood ja Araabia Riikide Liiga, ning kaasata nad piirkondlike konfliktide lahendamiseks aktiivselt tegevusse ja teha nendega koostööd; tuletab meelde, et need on olulised foorumid, kus kaasata partnerid reformide elluviimise, käsitleda inimõigustega seotud ja piirkondlikke probleeme, mille suhtes nad peaksid võtma suurema vastutuse, ning edendada demokratiseerumist;

Poliitika eesmärgid ja vahendid

Hajutatud pakkumine: prioriteetsed sektorid

57. nõuab, et EL uuriks ja teeks koos partneritega kindlaks, missugused on koostöö ja integratsiooni tugevdamisega seotud prioriteedid eri poliitikavaldkondades, nagu majandus- ja inimareng, konfliktide ja katastroofide ennetamine, taristu ja regionaalareng, keskkond, kaubanduskonkurentsipoliitika, VKEd, ränne, julgeolek, energia ja energiatõhusus, eesmärgiga luua heaolu, stabiilsuse ja heanaaberlikkuse ala;

58. on seisukohal, et uues ENPs tuleks arvestada Euroopa Liidu sise- ja välispoliitika sidususe eesmärgiga ning samuti otseste ja suurenevate seostega teatavate sise- ja välispoliitiliste probleemide vahel;

59. leiab, et suurem koostöö tulevase digitaalse ühtse turu valdkonnas, e-halduse reformide ja avatud valitsemise lahenduste toetamine aitab kodanikke kaasata;

Neljapäev, 9. juuli 2015

60. rõhutab, kui oluline on inimeste vaba liikumine, ning toetab liikuvuse edendamist naaberriikides turvalises ja hästi hallatud keskkonnas, viisakorra lihtsustamise ja viisanõude kaotamise teel, eeskätt üliõpilaste, noorte, kunstnike ja teadlaste puhul; palub komisjonil koostöös liikmesriikidega tõhustada veelgi liikuvuspartnerlust naaberriikidega ning töötada välja korduvrände võimalused, mis avaks turvalised ja seaduslikud rändeteed; palub ELil selgelt eristada tagakiusamise tõttu varjupaika taotlemaid isikuid ja majanduslikel põhjustel saabunud ebaseaduslikke sisseandajaid; mõistab hukka inimkaubanduse, kus enamik ohvreid on naised, ning rõhutab, kui oluline on teha sellega võitlemiseks partnerriikidega suuremat koostööd;

61. kutsub komisjoni üles pöörama kutse- ja akadeemilise koolituse edendamisel ja naaberriikidega seotud korduvrände programmide raames tähelepanu soolise võrdõiguslikkuse väljavaatele, et tugevdada naiste osalemist riikide majanduses;

62. märgib, et suur töötus, eriti noorte seas, vaba juurdepääsu puudumine teabele, sotsiaalne tõrjutus ja vaesus ning vähemuste õiguste kaitsetus koos naiste vähese poliitilise ja sotsiaal-majandusliku kaasatusega, halb valitsemine ja suur korruptsioon on ebastabiilsuse peamised põhjused, ning nõuab laiemat osalemist kui üksnes põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade raames; märgib, et ainuüksi kaubanduslepingute ja vabakaubanduse väljavaade ei ole enam piisavalt tõhus hoob partnerluse tugevdamiseks naaberriikidega, eelkõige Vahemere lõunapiirkonna riikidega; märgib ära piirkondliku majanduskoostöö puudumise ELi naaberriikide vahel ning palub nende vahelise kaubavahetuse suurendamiseks teha kohalikke algatusi;

63. rõhutab, kui oluline on investeerida noortele, naistele ja tulevastele juhtidele ette nähtud projektidesse, kasutades täielikult ära programmi Erasmus+ stipendiumivõimalusi, et edendada ENP riikide ja liikmesriikide vahelisi üliõpilaste ja õpetajate vahetusi, mille eesmärk on arendada ENP riikidest ja liikmesriikidest pärit tulevase juhte, ning edendada lisaks teadus- ja haridusprojekte, mis on selles valdkonnas oma väärtust juba tõendanud (nt Euroopa Kolledž);

64. palub komisjonil uurida ja pakkuda ENP riikidele võimalusi osaleda eri määral ELi poliitikas, koostöös, programmides ja ametites, nagu EUROPOLis, FRONTEXis, tollikorralduses, inimkaubanduse, majandus- ja piiriüleste kuritegude vastases võitluses ning energiaühenduses, mis eduka integratsioonilepinguna võib ENPs suuremat rolli mängida; toonitab, kui oluline on energiapuudusele ja tihedam energiakoostöö Euroopa naabruses, et saavutada ühine eesmärk – katkestusteta, taskukohane, säästev, tõhus ja puhas energiaruudus; nõuab energialiidu järkjärgulist avamist ENP riikidele; julgustab komisjoni edendama Budapesti konventsiooni küberkuritegevusega võitlemiseks ENP riikides ning kutsuma neid riike konventsiooniga ühinema, kui nad seda veel teinud ei ole;

65. on seisukohal, et tehnilise abi programmide (nt TAIEX ja Twinning) kasutamisele tuleks panna suuremat rõhku ning et partnerid tuleks kaasata sellistesse ELi programmidesse nagu Erasmus ja Horisont 2020, mis aitavad jagada teadmisi ja luua eri tasanditel võrgustikke ning on ühise naabrusspiirkonna loomise alus;

66. on seisukohal, et poliitika parlamentaarset mõõdet tuleb tugevdada, tõhustades parlamentidevaheliste kohtumiste ja ELi lepingute alusel loodud ühiste parlamentaarsete organite ja parlamentaarsete assambleede tulemuslikkust; sellega seoses tunnustab uut lähenemisviisi, mille Euroopa Parlament on parlamentaarsete demokraatia toetuseks omaks võtnud; rõhutab ENP riikide parlamentide rolli valitsuste vastutusele võtmisel ning ergutab neid oma seirevõimet tugevdama; nõuab, et Euroopa Parlament kaasataks uue ENP rakendamisse ja et teda hoitaks regulaarselt kursis ja temaga konsulteeritaks seoses selle edenemisega partnerriikides; on seisukohal, et Euroopa parteidel ning liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi fraktsioonidel võib olla tähtis roll ja nad võivad võtta otsustava vastutuse edendada poliitilist kultuuri, mis tugineb täieõiguslikele demokraatlikele institutsioonidele, õigusriigile, mitmeparteilisele demokraatialle ja naiste täielikule osalemisele otsuste tegemises;

67. rõhutab, et edu saavutamiseks peab ENP tagama ka liikmesriikide omavastutuse, laiendades ühtlasi juhtalgausi; palub seepärast komisjonil tugevdada poliitika koordineerimist ja finantsabi ühist kavandamist ja luua mehhanismid ENP riike käsitleva teabe jagamiseks liikmesriikide ja ELi struktuuride vahel ning liikmesriikide, ELi struktuuride ja naaberriikide vahelise konsulteerimise edendamiseks; leiab, et ELi finants- ja tehniline abi peaks sõltuma reformiprotsessi käigus edukalt täidetud reaalselt kriteeriumidest, mille alusel antakse täiendavat abi;

Neljapäev, 9. juuli 2015*Hindamine ja nähtavus*

68. rõhutab, et partnerriikide ametiasutustega tihedas koostöös ning kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides koostatud tegevuskavades tuleks keskenduda piiratud arvu realistlike prioriteetide rakendamisele, mida tuleks korrapäraselt või asjaolude muutumisel hinnata, arvestades poliitikavalikuid, milles võiks ühiselt kokku leppida; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on arendada kriteeriumide määramisel välja konsulteerimisprotsess kodanikuühiskonna organisatsioonidega;

69. rõhutab, et eduaruannetes tuleks keskenduda tegevuskavades kindlakstehtud prioriteetide järgimisele ja arvestada partnerriigi osalemise määra; kordab oma nõudmist, et aruannetes hõlmatud teave tuleb seada õigesse perspektiivi, arvestades riigi konteksti ja kaasates varasemate aastate suundumused; on seisukohal, et enne aruannete kavandamist tuleks realselt kaasata kõik peamised ENP riikide sidusrühmad, sh kodanikuühiskond, ja nendega konsulteerida; palub teha olulised dokumendid, nagu eduaruanded, vastavatel ELi delegatsioonide veebisaitidel kohaliku keelde tõlgituna kergesti kättesaadavaks; palub ELil kasutada partnerriikide edu ulatuse mõõtmiseks rohkem kvalitatiivseid vahendeid ja rakendada tõhusad nõuetele vastavuse meetmed seoses partnerite edusammudega inimõiguste, õigusriigi ja demokraatia alal;

70. on seisukohal, et ELi abi nähtavust tuleks suurendada, et partnerriikide ja ELi liikmesriikide elanikele saaks ilmseks ELi toetusest saadav kasu; kutsub komisjoni üles kavandama spetsiaalset mehhanismi, mille abil anda naaberriikidele ELi humanitaarabi ning mis erineks kolmandate riikide puhul ülemaailmselt kasutatavast mudelist ja tagaks muude eesmärkide seas ELi ja selle poliitilise tegevuskava suure nähtavuse; toonitab, kui oluline ja vajalik on mehhanism, millega suudetakse tagada läbipaistvus seoses ELi antava finantsabiga;

71. kutsub ELi üles tugevdama oma suutlikkust lükata ümber liidu ja liikmesriikide vastu suunatud valeteavet ja propagandakampaaniaid, mille eesmärk on vähendada ELi ühtsust ja solidaarsust ning õõnestada selle põhiväärtusi; kutsub ELi üles suurendama oma nähtavust, et näidata selgelt ELi toetust partnerriikidele ja seotust nendega; rõhutab, kui tähtis on edendada ENP riikides objektiivset, sõltumatut ja erapooletut teabe levitamist ning meediavabadust, samuti rõhutab, kui vajalikud on muuhulgas liidu väärtusi ja eesmärke selgitavad strateegilised kommunikatsioonipiüdlused, milleks tuleb muudetud poliitika raames kujundada terviklikku, tulemuslikku ja süstemaatilist kommunikatsioonistrateegiat;

72. kutsub ELi üles suurendama oma kohalolu partnerriikides, kasutades rohkem audiovisuaalseid vahendeid ja sotsiaalmeediat vastavas kohalikus keeles, et jõuda kogu ühiskonnani; palub komisjonil koostada selge teabevahetuse strateegia ENP riikide ühiskondade jaoks, et selgitada neile kasu, mida pakuvad assotsieerimislepingud, sealhulgas põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud kui vahend nende poliitiliste süsteemide ja majanduse ajakohastamiseks;

o

o o

73. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ENP riikide valitsustele ja parlamentidele, Euronesti parlamentaarsele assambleele ja Vahemere Liidu parlamentaarsele assambleele, Araabia Riikide Liigale ja OSCE-le.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0273

Autoriõigus ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamine

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ (autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas) rakendamise kohta (2014/2256(INI))

(2017/C 265/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 4, 26, 34, 114, 118 ja 167,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklit 27,
- võttes arvesse 1994. aasta intellektuaalomandi õiguste kaubanduspektide lepingut,
- võttes arvesse UNESCO 20. oktoobri 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 11, 13, 14, 16, 17, 22 ja 52,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas ⁽¹⁾,
- võttes arvesse kirjandus- ja kunstiteoste kaitse Berni konventsiooni ning eelkõige kolmeastmelist testi,
- võttes arvesse Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (WIPO) 20. detsembri 1996. aasta autoriõiguse lepingut,
- võttes arvesse WIPO 20. detsembri 1996. aasta esituste ja fonogrammide lepingut,
- võttes arvesse WIPO 24. juuni 2012. aasta audiovisuaalsete esituste lepingut, mis võeti vastu Pekingis toimunud WIPO audiovisuaalsete esituste kaitse diplomaatilisel konverentsil,
- võttes arvesse 2013. aasta septembris esitatud Euroopa Patendiameti (EPO) ja Siseturu Ühtlustamise Ameti (OHIM) ühiselt läbi viidud intellektuaalomandi õiguste alast uuringut „Suure intellektuaalomandiõiguse osakaaluga tööstusharude panus Euroopa Liidu majandustulemustesse ja tööhõivesse“,
- võttes arvesse Marrakechi lepingut avaldatud teoste juurdepääsu lihtsustamise kohta nägemispuudega või muu trükkikirja lugemise puudega isikutele,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/26/EL autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise ning muusikateoste internetis kasutamise õiguse multiterritoriaalse litsentsimise kohta siseturul ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/37/EL, millega muudetakse direktiivi 2003/98/EÜ avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/28/EL orbeste teatavate lubatud kasutusviiside kohta ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10.

⁽²⁾ ELT L 84, 20.3.2014, lk 72.

⁽³⁾ ELT L 175, 27.6.2013, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 299, 27.10.2012, lk 5.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/116/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtja kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2011. aasta direktiivi 2011/77/EL, millega muudetakse direktiivi 2006/116/EÜ autoriõiguse ja teatavate sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtja kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. septembri 1993. aasta direktiivi 93/83/EMÜ teatavate satelliitlevile ja kaabli kaudu taasedastamisele kohaldatavaid autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevate eeskirjade kooskõlastamise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/115/EÜ rentimis- ja laenutamisõiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas ⁽⁵⁾, millega muudetakse nõukogu direktiivi 92/100/EMÜ ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2001. aasta direktiivi 2001/84/EÜ algupärase kunstiteose autori õiguse kohta saada hüvitist edasimüügi korral ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 12. septembri 2013. aasta resolutsiooni Euroopa loome- ja kultuurisektori kui majanduskasvu ja töökohtade allika edendamise kohta ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma 11. septembri 2012. aasta resolutsiooni audiovisuaalteoste levitamise kohta interneti kaudu Euroopa Liidus ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse oma 22. septembri 2010. aasta resolutsiooni intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta siseturul ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni avalikku konsultatsiooni ELi autoriõiguste läbivaatamise teemal, mis toimus 5. detsembrist 2013 kuni 5. märtsini 2014,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2012. aasta resolutsiooni Dan Pescodi (Suurbritannia kodanik) petitsiooni 0924/2011 kohta Euroopa Pimedate Liidu/kuningliku üleriigilise pimedate instituudi nimel pimedate juurdepääsu kohta raamatutele ja muudele trükitoodetele ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse komisjoni rohelist raamatut „Audiovisuaalteoste internetis levitamise kohta Euroopa Liidus: võimalused ja probleemid digitaalse ühtse turu kujundamisel“ (COM(2011)0427),
- võttes arvesse komisjoni rohelist raamatut „Autoriõigus teadmistepõhises majanduses“ (COM(2008)0466),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Intellektuaalomandiõiguse ühtne turg loovuse ja innovatsiooni soodustamiseks, et tagada Euroopas majanduskasv, kvaliteetsete töökohtade loomine ning kõrgetasemelised tooted ja teenused“ (COM(2011)0287),

⁽¹⁾ ELT L 372, 27.12.2006, lk 12.

⁽²⁾ ELT L 265, 11.10.2011, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 248, 6.10.1993, lk 15.

⁽⁴⁾ ELT L 157, 30.4.2004, lk 45.

⁽⁵⁾ ELT L 376, 27.12.2006, lk 28.

⁽⁶⁾ EÜT L 346, 27.11.1992, lk 61.

⁽⁷⁾ EÜT L 272, 13.10.2001, lk 32.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0179.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0368.

⁽¹⁰⁾ ELT C 353 E, 3.12.2013, lk 64.

⁽¹¹⁾ ELT C 50 E, 21.2.2012, lk 48.

⁽¹²⁾ ELT C 249 E, 30.8.2013, lk 49.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- võttes arvesse 20. septembri 2011. aasta vastastikuse mõistmise memorandumit kaubandusvõrgus mitte kättesaadavate tööde digiteerimise ja kättesaadavaks tegemise peamiste põhimõtete kohta, mille eesmärk on lihtsustada raamatute ja erialaajakirjade digiteerimist ja kättesaadavaks tegemist Euroopa raamatukogude ja muude sarnaste asutuste jaoks,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ja tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamusi (A8-0209/2015),
- A. arvestades, et direktiivi 2001/29/EÜ läbivaatamine on väga oluline loovuse ja innovatsiooni, kultuurilise mitmekesisuse, majanduskasvu, konkurentsivõime ja digitaalse ühtse turu edendamise ning teadmiste ja teabele juurdepääsu seisukohast, pakkudes samas kirjandus- ja kunstiteoste autoritele piisavat tunnustust ja kaitstes nende õiguseid;
- B. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 167 sätestatakse, et Euroopa Liit aitab kaasa liikmesriikide kultuuri ja mitmekesisuse õitsengule, toetades eelkõige kunsti- ja kirjandusloomingut;
- C. arvestades, et direktiivi 2001/29/EÜ (autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas) eesmärk oli autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevate õigusaktide kohandamine, et võtta arvesse tehnoloogia arengut;
- D. arvestades, et direktiivis 2001/29/EÜ käsitletakse ka mitmeid ELi kohustusi, mis on sätestatud rahvusvaheliste õigusaktidega, nagu Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni, WIPO autoriõiguste lepingu ning WIPO esituse ja fonogrammide lepingu sätteid;
- E. arvestades komisjoni ja liikmesriikide märkimisväärseid investeeringuid Euroopa kultuuripärandiga seotud asutuste rikkalike kogude digiteerimise ja neile internetipõhise juurdepääsu tagamisse, nii et kodanikel oleks juurdepääs kõikjal ja kõigi seadmete kaudu;
- F. arvestades, et Euroopa kultuuri- ja loomemajandus on ELi majanduskasvu ja töökohtade loomise mootor ning suur ELi majandusse panustaja, kuna annab hiljutise hinnangu kohaselt tööd rohkem kui seitsmele miljonile inimesele ja moodustab rohkem kui 4,2 % ELi SKPst, ning arvestades, et kultuurimajandus löi jätkuvalt töökohti majanduskriisi ajal aastatel 2008–2012;
- G. arvestades, et 2013. aasta septembri EPO ja OHIMI ühisuuringust ilmnes, et ligikaudu 39 % ELi kogu majandustegevusest, mille rahaline väärtus on umbes 4 700 miljardit eurot aastas, pärineb intellektuaalomandi õigustega tihedalt seotud tööstusharudest ning seal asub ka 26 % otsestest töökohtadest (ehk 56 miljonit töökohta), sellal kui kaudne tööhõive annab veel 9 % kõigist ELi töökohtadest;
- H. arvestades, et digitaalse revolutsiooniga on meile saanud uus tehnoloogia ja sidevahendid, mis on sillutanud teed uutele väljendusvormidele, mis omakorda – seades küll kahtluse alla pikaajase kolmepoolse loovisikute, kultuurisektori ettevõtjate ja kasutajate vahelise suhte – on tagant kannustanud teadmispõhise majanduse teket, luues uusi töökohti ja aidates kaasa kultuuri ja innovatsiooni edendamisele;
- I. arvestades, et kõik digitaalset ühtset turgu käsitlevad poliitilised algatused peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga ja eelkõige selle artiklitega 11, 13, 14, 16, 17 ja 22;
- J. arvestades, et kultuuriline ja keeleline mitmekesisus ulatuvad üle riigipiiride, sest mõnda Euroopa keelt räägitakse mitmes riigis;
- K. arvestades, et põhiõiguste harta kaitseb sõnavabadust, teabevabadust, kunsti ja teaduse vabadust ning tagab isikuandmete kaitse ja kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse kaitse, õiguse omandile ja intellektuaalomandi kaitse ning õiguse haridusele ja ettevõtlusvabadusele;
- L. arvestades, et loovisiku õigus kaitsta oma loometeoseid peab jääma kehtima ka digitaalajastul;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- M. arvestades, et tuleb kaaluda meetmeid, mis toetaksid kultuurialase lävimise edasist arengut ja suurendaksid õiguskindlust selles sektoris; arvestades, et pärast direktiivi 2001/29/EÜ kohaldamist on välja töötatud palju loomealaseid internetiteenuseid ning tarbijatel on enneolematu juurdepääs laiale kultuuri- ja loometeoste valikule; arvestades, et tarbijad vajavad juurdepääsu rikkalikule ja mitmekesisele kvaliteetse sisuga teoste valikule;
- N. arvestades, et 2008. aastal ELi algatuse osana asutatud Euroopa digitaalse raamatukogu EUROPEANA harmooniline ja süsteemne edasiarendamine on teinud kättesaadavaks liikmesriikide raamatukogude teosed;
- O. arvestades, et loometeosed on ühed põhilised allikad, millest toituvad digitaalmajandus ja infotehnoloogia osalejad nagu otsingumootorid, sotsiaalmeedia ja kasutaja loodud sisu platvormid, kuid praktiliselt kogu loometeostega loodav väärtus kantakse üle digitaalvahendajatele, kes keelduvad tasumast autoritele või lepivad kokku äärmiselt madalates tasumäärades;
- P. arvestades, et direktiiviga 2011/77/EL ja direktiiviga 2006/116/EÜ ühtlustati autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtsust, kehtestades kõigi teoseliikide ja kõigi kaasnevate õiguste kaitse tähtaegade täielik ühtlustamine liikmesriikides;
- Q. arvestades, et ELi seadusandlikud institutsioonid on kohustatud edendama autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste selget õigusraamistikku, mis oleks mõistetav kõigile sidusrühmadele, eelkõige avalikkusele, ja mis tagaks õiguskindluse;
- R. võttes arvesse paljude internetis tegutsevate vahendajate konkurentsieelist ja suurenevat võimu ning selle olukorra negatiivset mõju autorite loomingulisele potentsiaalile ja loometeoste muude levitajate pakutavate teenuste arengule;
- S. arvestades, et autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste õigusraamistiku määramisel tuleks võtta arvesse vajadust edendada innovatiivseid tööstus- ja kaubandusmudeleid, kasutades ära uue tehnoloogia pakutavaid võimalusi, et suurendada ELi ettevõtjate konkurentsivõimet;
- T. arvestades, et komisjoni prioriteet ja ajavahemiku 2014–2019 programmi kese on majanduskasv ja töökohtade loomine;
1. juhib tähelepanu asjaolule, et autoriõigus on käegakatsutav võimalus tagada loovisikute tasustamine ja loomeprotsessi rahastamine;
 2. peab kiiduväärseks komisjoni algatust viia läbi autoriõigust käsitlev konsultatsioon, mille vastu mitmed sidusrühmad, sealhulgas kultuurisektor ja kodanikuühiskond elavat huvi tundsid (¹);
 3. tervitab komisjoni kindlat otsust arendada uue komisjoni ametiaja vältel edasi ELi digitaalarengu tegevuskava, mis hõlmab autoriõiguse alaseid küsimusi; väljendab heameelt komisjoni 2015. aasta tööprogrammi üle, kuna selles lubatakse kasutusele võtta ühtse e-turu pakett, mis sisaldab seadusandlikku ettepanekut eesmärgiga ajakohastada autoriõiguse eeskirjad, et viia need kooskõlla digitaalajastu nõudmistega;
 4. tuletab meelde, et autoriõiguse ja sellega kaasnevate õigustega kaitstakse ja stimuleeritakse nii uute kaupade ning teenuste väljatöötamist ja turustamist kui ka nende loomesisu loomist ja kasutamist, aidates seega mitme ELi tööstussektori raames kaasa paremale konkurentsivõimele, tööhõivele ja innovatsioonile;
 5. rõhutab, et autoriõigus on ainult sama tõhus kui selle kaitseks kehtestatud jõustamismeetmed ning loomesektori edukuse ja innovatiivsuse tagamiseks peab autoriõiguse jõustamine olema kindel;
 6. juhib tähelepanu asjaolule, et autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste olemasolu eeldab olemuslikult territoriaalsust; rõhutab, et see põhimõte ei ole vastuolus sisu ülekantavuse tagamise meetmetega;

(¹) Euroopa Komisjoni siseturu ja teenuste peadirektoraadi aruanne Euroopa autoriõiguse eeskirjade läbivaatamise teemalise avaliku konsultatsiooni tulemuste kohta, juuli 2014.

Neljapäev, 9. juuli 2015

7. rõhutab, et direktiivi 2001/29/EÜ igal läbivaatamisel peaks jätkuvalt kaitsma õiguste omajate õiglase tasustamise põhimõtet; nõuab, et kinnitatakse taas territoriaalsuse põhimõtet, mis võimaldab igal liikmesriigil tagada õiglase tasu põhimõtte järgimine oma kultuuripoliitika raamistikus;
8. märgib, et kasutajatele seaduslikult kättesaadavate teoste valik on direktiivi 2001/29/EÜ rakendamisest alates laienenud; märgib lisaks, et piiriülene juurdepääs mitmekesistele kasutusviisidele, mida tehnoloogia arenguga tarbijatele pakutakse, võib tekitada vajaduse kehtiva õigusraamistiku tõenditepõhise parandamise järele, et arendada mitmekesise kultuuri- ja loomesisu veebipõhist seaduslikku pakkumist eesmärgiga võimaldada juurdepääs Euroopa kultuurilisele mitmekesisusele;
9. tuletab meelde, et tarbijatele keelatakse liiga sageli ligipääs teatud sisuteenustele geograafilistel alustel, mis on vastuolus direktiivi 2001/29/EÜ eesmärgiga rakendada siseturu nelja vabadust; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon teeks ettepanekuid sobivate lahenduste kohta, mis muudaksid teenused ja autoriõigusega kaitstud sisu tarbijate jaoks piiriülevalt paremini kättesaadavaks;
10. on seisukohal, et õiguste kollektiivset teostamist käsitlevas direktiivis 2014/26/EL võetud lähenemisviisist võib õppida muud liiki sisu puhul, aga ülekantavust ja asukohapõhist piiramist käsitlevaid probleeme ei saa lahendada ühe kõikehõlmava lahendusega, vaid vaja võib minna mitut erinevat sekkumist – nii reguleerivat kui ka turupõhist;
11. rõhutab, et ELi loomeväljund on üks selle rikkalikumaid ressursse ja need, kes tahavad seda nautida, peaksid saama selle eest ka maksta, isegi kui seda müüakse ainult teises liikmesriigis;
12. juhib tähelepanu asjaolule, et autoriõiguse kollektiivset teostamist käsitlevas direktiivis 2014/26/EL ette nähtud multiterritoriaalne litsentsimine on valikuvõimalus, kui ringhäälinguorganisatsioonid soovivad üleeuroopalist leviala;
13. juhib tähelepanu sellele, et filmide ja telesaadete rahastamine, tootmine ja kaastootmine sõltub suurel määral territoriaalsetest ainulitsentsidest, mis antakse kohalikele levitajatele mitmetes kanalites, mis kajastavad Euroopa eri turgude kultuurilist eripära; seda arvestades rõhutab, et võime valida lepinguvabaduse põhimõtte kohaselt territoriaalse leviku ulatus ja levikanali liik ergutab investeringuid filmidesse ja telesaadetes ning edendab kultuurilist mitmekesisust; palub komisjonil tagada, et igale autoriõiguse ajakohastamise algatusele eelneb põhjalik uuring selle kohta, milline on selle tõenäoline mõju filmide ja telesaadete tootmisele, rahastamisele ja levitamisele ning ka kultuurilisele mitmekesisusele;
14. rõhutab, et tööstusharu kasutatav asukohapõhine piiramine ei tohiks takistada ELi liikmesriikides elavaid kultuurilisi vähemusi pääsemast ligi olemasolevatele tasuta või tasulistele sisule või teenustele nende keeles;
15. toetab algatusi, mille eesmärk on suurendada ELis seaduslikul teel omandatud ja seaduslikul teel kättesaadavaks tehtud sisu levitamise internetipõhiste teenuste ülekantavust, austades seejuures täielikult autoriõigust ja õiguste omajate huve;
16. tuletab meelde, et Euroopa kultuuriturud on Euroopa kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse tõttu loomu poolest heterogeensed; märgib, et seda mitmekesisust tuleks käsitleda pigem eelise kui ühtset turgu takistava asjaoluna;
17. võtab teadmiseks territoriaalsete litsentside olulisuse ELis, eelkõige audiovisuaal- ja filmitööstuses, mis tugineb peaaesjalikult ringhäälinguorganisatsioonide etteostu- või eelrahastamissüsteemidele;
18. võtab murega teadmiseks ebaseaduslike internetipõhiste teenuste kasvava hulga ning piraatluse ja üldisemalt intellektuaalomandi õiguste rikkumiste sagenemise – suundumus, mis ohustab tõsiselt liikmesriikide majandust ja loovust ELis;
19. rõhutab, et autoriõiguse raamistiku mis tahes reformi aluseks peaks olema kõrgetasemeline kaitseline, kuna õigused on intellektuaalse loometegevuse seisukohalt väga olulised ning tagavad stabiilse, selge ja paindliku õigusliku aluse, mis toetab investeringuid kultuuri- ja loomesektorisse ning selle kasvu, kõrvaldades ühtlasi õigusliku ebakindluse ja õiguslikud vastuolud, mis mõjutavad negatiivselt siseturu toimimist;

Neljapäev, 9. juuli 2015

20. rõhutab, et digitaalse ühtse turu toimivate struktuuride laiendamine on tähtis ülesanne, aga lisaks tuleb võtta ka meetmeid, et tagada analoogse ühtse turu jätkuv korralik toimimine;
21. juhib tähelepanu sellele, et autoriõigustega tihedalt seotud tööstusharudes töötab ELis üle seitsme miljoni inimese; palub komisjonil seepärast tagada, et kooskõlas parema õigusliku reguleerimise põhimõtetega hinnataks enne iga autoriõiguse ajakohastamise seadusandlikku algatust põhjalikult selle mõju majanduskasvule ja töökohtadele, samuti võimalikke kulusid ja kasu, mida see kaasa toob;
22. rõhutab, et ELi autoriõigusi käsitlevate õigusaktide võimalik läbivaatamine peab olema nõuetekohaselt keskendatud ning põhinema veenvatel andmetel, et kindlustada Euroopa loomemajanduse jätkuv areng;
23. tunnistab, et autorõigusi rikkuv äritegevus kujutab tõsist ohtu digitaalse ühtse turu toimimisele ning mitmekesise kultuuri- ja loomesisu veebipõhise seadusliku pakkumise arengule;
24. peab hädavajalikuks tugevdada autorite ja loovisikute positsiooni ning suurendada nende teoste digitaalsest levitamisest ja kasutamisest saadavat tasu;

Ainuõigused

25. tunnistab, et autorite ja esitajate loome- ja kunstilist tööd on vaja õiguslikult kaitsta; tunnistab, et kultuuri ja teadmiste levitamine on avalikes huvides; tunnistab tootjate ja kirjastajate osatähtsust teoste turule toomisel ning vajadust tagada kõikide eri liiki õiguste omajate õiglane ja asjakohane tasustamine; nõuab autorite ja esitajate lepingulise positsiooni parandamist võrreldes muude õiguste omajate ja vahendajatega, eriti kaaludes autorite poolt kolmandatele isikutele üle antud õiguste kasutamiseks mõistlikku tähtaega, pärast mida muutuksid need õigused kehtetuks, kuna lepingulisi vahetusi võib iseloomustada tasakaalustamata jõuvahekord; rõhutab sellega seoses lepinguvabaduse tähtsust;
26. märgib, et autoriõigusega kaitstud teoste ja muude kaitstud objektide proportsionaalne kaitse on väga oluline, muu hulgas kultuurilisest seisukohast, ning et ELi toimimise lepingu artikli 167 kohaselt peab liit oma tegevuses kultuuriaspekte arvesse võtma;
27. rõhutab, et autorid ja esitajad peavad saama õiglase tasu ühte viisi digitaalkeskkonnas ja analoogmaailmas;
28. palub komisjonil hinnata sihipäraseid ja asjakohaseid meetmeid õiguskindluse parandamiseks kooskõlas komisjoni parema õigusliku reguleerimise eesmärgiga; palub komisjonil uurida Euroopa Liidu ühtse autoriõiguse mõju töökohtadele ja innovatsioonile, autorite, esitajate ja muude õiguste omajate huvidele ning tarbijate ligipääsu edendamisele piirkondlikule kultuurilisele mitmekesisusele;
29. juhib tähelepanu sellele, et hapras ökosüsteemis, mis toodab ja rahastab loometööd, on ainuõigused ja lepinguvabadus olulised komponendid, kuna need soodustavad paremat riskijagamist, võimaldavad paljudel eri osalejatel osaleda ühisprojektides, mis on mõeldud kultuuriliselt mitmekesisele publikule, ning toetavad stiimulit investeerida professionaalsesse sisu tootmisse;
30. soovib ELi seadusandjal selleks, et kaitsta avalikke huve, kaitstes seejuures isikuandmeid, kaaluda, kuidas veelgi vähendada tõkkeid, mis takistavad avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamist; märgib, et sellisel õigusaktide kohandamisel tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse direktiivi 2013/37/EL, autoriõiguse süsteemi aluspõhimõtteid ja Euroopa Liidu Kohtu asjakohast kohtupraktikat;
31. palub komisjonil kaitsta tulemuslikult üldkasutatavaid teoseid, mis määratluse kohaselt ei ole autoriõigusega kaitstud; nõuab seepärast tungivalt, et komisjon selgitaks, et kui teos on juba kord üldkasutatav, siis jääb see üldkasutatavaks ka pärast digiteerimist, mille tulemusel ei sünni uus, teisendav teos; samuti palub komisjonil uurida, kas õiguste omajatele saab anda õiguse kuulutada oma teosed tervikuna või osaliselt üldkasutatavaks;

Neljapäev, 9. juuli 2015

32. palub komisjonil veelgi ühtlustada autoriõiguse kaitse tähtaega, hoidudes seejuures kaitsetähtaja täiendavast pikendamisest, vastavalt Berni konventsioonis sätestatud rahvusvahelistele standarditele; ergutab liikmesriike viima sujuvalt lõpule direktiivide 2006/116/EÜ ja 2011/77/EL ülevõtmine ja rakendamine;

Erandid ja piirangud

33. kutsub ELi seadusandjat üles jääma kindlaks direktiivis 2001/29/EÜ seatud eesmärgile näha ette autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste asjakohane kaitse kui üks peamisi abinõusid Euroopa kultuuri loova tegevuse tagamiseks ning tagada õiglane tasakaal eri liiki õiguste omajate ning kaitstud objekti kasutajate vahel, samuti eri liiki õiguste omajate vahel; lisaks rõhutab, et selles valdkonnas tehtav mis tahes seadusandlik muudatus peaks tagama puudega inimeste juurdepääsu igas vormis teostele ja teenustele, mis on kaitstud autoriõiguse ja sellega kaasnevate õigustega;

34. toonitab, et autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused on Euroopa kultuuri- ja loomemajanduse ning ka haridus- ja teadusuuringute sektori ning nende õiguste eranditest ja piirangutest kasu saava sektori õigusraamistik ning moodustavad nende sektorite tegevuse ja tööhõive aluse;

35. märgib, et erandeid ja piiranguid tuleb kohaldada nii, et võetaks arvesse eesmärki, milleks need kavandati, ning digitaal- ja analoogkeskkonna erilisi tunnuseid, säilitades seejuures tasakaalu õiguste omajate ja avalike huvide vahel; palub komisjonil seepärast uurida võimalust vaadata läbi hulk olemasolevaid erandeid ja piiranguid selleks, et kohandada need paremini digitaalkeskonnaga, võttes arvesse digitaalkeskonna jätkuvat arengut ja vajadust konkurentsivõime järele;

36. rõhutab, et tähtis on erandite ja piirangute kättesaadavus puudega inimestele; sellega seoses võtab teadmiseks Marrakechi lepingu sõlmimise, mis hõlbustab nägemispuudega inimeste juurdepääsu raamatutele, ning ergutab seda kiiresti ratifitseerima, seadmata ratifitseerimise tingimuseks ELi õigusraamistiku läbivaatamist; on arvamusel, et leping on suur samm edasi, kuid tuleb veel palju tööd teha, et avada juurdepääs sisule ka teistsuguse puudega inimestele;

37. võtab teadmiseks Euroopa kultuurilise mitmekesisuse tähtsuse ja märgib, et liikmesriikidevahelised erinevused erandite rakendamisel võivad olla proovikiviks siseturu toimimisele, pidades silmas piiriülese tegevuse arengut ning ELi ülemaailmset konkurentsivõimet ja innovatsiooni, ning võivad põhjustada ka õiguskindlusetust autorite ja kasutajate jaoks; on arvamusel, et mõned erandid ja piirangud võivad seetõttu saada kasu ühtsematest eeskirjadest; täheldab siiski, et erinevused võivad olla õigustatud, et lubada liikmesriikidel luua seadusi vastavalt oma erilistele kultuuri- ja majandushuvidele ning kooskõlas proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttega;

38. palub komisjonil uurida erandite ja piirangute suhtes miinimumstandardite kohaldamist ning tagada direktiivis 2001/29/EÜ osutatud erandite ja piirangute nõuetekohane rakendamine ning tagada siseturul piiriülene võrdne juurdepääs kultuurilisele mitmekesisusele ja parandada õiguskindlust;

39. peab vajalikuks tugevdada üldistes huvides toimivatele institutsioonidele, näiteks raamatukogudele, muuseumidele ja arhiividele, tehtavaid erandeid, et edendada laialdast juurdepääsu kultuuripärandile, sealhulgas veebiplatvormide kaudu;

40. palub komisjonil hoolikalt kaaluda põhiõiguste kaitsmist, eriti võidelda diskrimineerimisega või kaitsta ajakirjandusvabadust; tuletab sellega seoses meelde, et nende erandite eest tuleks ette näha õiglane hüvitis;

41. tuletab meelde väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) tähtsust kultuuri- ja loomemajanduses ELis töökohtade loomise ja majanduskasvu seisukohast; rõhutab, et valdav enamik kultuuri- ja loomemajanduse VKEdest kasutab ära autoriõiguse-eeskirjade paindlikkust, et kultuuri- ja loometeoseid toota, neisse investeerida ning neid levitada, aga ka selleks, et töötada välja uuenduslikke lahendusi, mis võimaldavad kasutajatel saada veebis juurdepääs loometeostele, mis on kohandatud kohalike turgude eelistustele ja eripäradele;

42. võtab huviga teadmiseks digitaalvõrkudes teoste kasutamise uute vormide arengu, eelkõige teisendava kasutamise, ning rõhutab vajadust uurida lahendusi, mis ühendavad tulemuslikult kaitse, mis pakub loovisikutele asjakohast tasu ja õiglast hüvitist, avalike huvidega pääseda juurde kultuuriväärtustele ja teadmistele;

Neljapäev, 9. juuli 2015

43. rõhutab, et kui erandit või piirangut juba kohaldatakse, tuleks sisu uusi kasutusviise, mille on teinud võimalikuks tehnoloogia areng või tehnoloogia uus kasutus, nii palju kui võimalik tõlgendada kooskõlas kehtiva erandi või piiranguga, tingimusel et uus kasutus on olemasoleva sarnane, et parandada õiguskindlust – selle suhtes kohaldataks kolmeastmelist testi; tunnistab, et selline paindlikkus erandite ja piirangute tõlgendamisel võib lubada kohandada kõnealuseid erandeid ja piiranguid erinevate siseriiklike asjaolude ja sotsiaalsete vajadustega;
44. rõhutab vajadust tagada erandite ja piirangute tehnoloogiline neutraalsus ja tuleviku lahendustega ühilduvus, võttes nõuetekohaselt arvesse meedia ühtesulamise mõju, teenides sealjuures avalikke huve, edendades stiimuleid uute teoste loomiseks, rahastamiseks ja levitamiseks ning nende teoste avalikkusele kättesaadavaks tegemiseks uutel, uuenduslikel ja vastupandamatutel viisidel;
45. teeb ettepaneku vaadata läbi teenuseosutajate ja vahendajate vastutus, et täpsustada nende õiguslikku seisundit ja vastutust autoriõiguse osas, tagamaks, et kogu loomeprotsessi ja tarneahela käigus peetakse kinni hoolsuskohustusest ning loovisikud ja õiguste omajate saavad ELis õiglast tasu;
46. jääb arvamuse juurde, et digitaalse turu arendamine on võimatu, kui selle kõrval ei arendata loome- ja kultuurimajandust;
47. toonitab, et tähtis on teha erand karikatuuri, paroodia ja pastiši puhul, kuna need on demokraatliku arutelu elujõudu tagavad tegurid; arvab, et erand peaks looma tasakaalu loovisikute ja originaaltegelaste huvide ja õiguste ning kaitstud teose kasutaja (kes kasutab karikatuuri, paroodia või pastiši erandit) sõnavabaduse vahel;
48. rõhutab vajadust hinnata nõuetekohaselt võimalust kasutada teksti ja andmete puhul teadusuuringute eesmärgil automaatseid analüüsitehnikaid (nt teksti- ja andmekaevandamist või sisukaevandamist), tingimusel et teose lugemiseks on luba saadud;
49. jääb arvamuse juurde, et digitaalse turu areng on tihedalt seotud loome- ja kultuurimajanduse arenguga ning peab käima sellega käsikäes, kuna see on ainus viis kestva õitsengu saavutamiseks;
50. märgib, et õigus eraomandile on üks tänapäeva ühiskonna aluseid; samuti märgib, et haridusmaterjalidele ja kultuuriväärtustele juurdepääsu hõlbustamine on äärmiselt tähtis teadmistepõhise ühiskonna arengu seisukohast ning seadusandjad peaksid seda arvestama;
51. nõuab teadusuuringute ja hariduse eesmärgil tehtud erandit, mis peaks hõlmama mitte ainult haridusasutusi, vaid ka akrediteeritud haridus- või teadustegevust, sealhulgas veebipõhist ja piiriülest tegevust, mis on seotud pädevate asutuste poolt või õigusaktidega tunnustatud haridusasutustega või mis toimuvad haridusprogrammi raames;
52. rõhutab, et võimalikud uued erandid või piirangud, mis ELi autoriõigust käsitlevasse õigussüsteemi tehakse, peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud usaldusväärse ja objektiivse majandusliku ja õigusliku analüüsiga;
53. tunnistab raamatukogude tähtsust teadmistele juurdepääsu seisukohast ning palub komisjonil hinnata sellise erandi vastuvõtmist, mis lubab avalikel ja teadusraamatukogudel laenutada avalikkusele digitaalformaadis teoseid isiklikuks kasutuseks piiratud ajaks interneti või raamatukogude võrgustiku kaudu, nii et raamatukogud saavad tõhusalt ja ajakohaselt täita oma avalike huvidega seotud kohustust levitada teadmisi; soovib maksta autoritele õiglast hüvitist e-laenutuste eest samas ulatuses nagu füüsiliste raamatute laenutuste eest vastavalt riiklikele territoriaalsetele piirangutele;
54. palub komisjonil hinnata sellise erandi vastuvõtmist, mis võimaldab raamatukogudel digiteerida sisu järelevaatamise, kataloogimise ja arhiivimise eesmärgil;
55. rõhutab, kui tähtis on võtta arvesse nende arvukate eksperimentide järeldusi, mida teeb raamatutööstus õiglaste, tasakaalustatud ja toimivate ärimudelite kehtestamiseks;
56. märgib, et mõnes liikmesriigis on kasutusele võetud hüvitusskeemidele suunatud kohustuslikud litsentsid; rõhutab vajadust tagada, et toimingud, mis on erandi alusel lubatud, jääksid lubatuks; tuletab meelde, et erandite ja piirangute kasutamise eest tuleks kaaluda hüvitise maksmist ainult juhtudel, kui toimingud, mis arvati kuuluvat erandi alla, põhjustavad õiguste omajale kahju; peale selle kutsub intellektuaalomandiga seotud õigusrikkumiste Euroopa vaatluskeskust üles hindama täielikult ja teaduslikult neid liikmesriikide meetmeid ja nende mõju igale asjaomasele sidusrühmale;

Neljapäev, 9. juuli 2015

57. tuletab meelde isiklikuks tarbeks kopeerimist puudutava erandi tähtsust, mis ei või olla tehniliselt piiratud, ja loovisikutele õiglase hüvitise maksmise tähtsust; palub komisjonil analüüsida teaduslike tõendite põhjal Euroopa Parlamendi 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni isiklikuks tarbeks kopeerimise maksu kohta ⁽¹⁾ ja komisjoni poolt läbi viidud viimase vahendamisprotsessi tulemusi ⁽²⁾, samuti seda, kas olemasolevad meetmed õiguste omajatele õiglase hüvitise tagamiseks reproduktsioonide puhul, mille füüsiline isik on teinud isiklikuks tarbeks, on toimivad, eriti mis puudutab läbipaistvusmeetmeid;
58. märgib, et isiklikuks tarbeks kopeerimise tasu tuleks reguleerida nii, et teavitada kodanikke tasu praegusest summast, selle eesmärgist ja kasutusviisist;
59. toonitab, et õiguste omaja ja tarbija õiguste kaitsmiseks tuleks digitaalsisule kohaldatavad tasud läbipaistvamaks muuta ja neid optimeerida, võttes arvesse direktiivi 2014/26/EL autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kollektiivse teostamise ning muusikateoste internetis kasutamise õiguse multiterritoriaalse litsentsimise kohta siseturul;
60. rõhutab, kui oluline on tuua autoriõiguse kasutajatele mõeldud autoriõiguse korraldusse rohkem selgust ja läbipaistvust, eelkõige seoses kasutaja loodud sisu ja autoritasudega, et edendada loovust ja veebiplatvormide edasiarendamist ning tagada autoriõiguse omajatele asjakohane tasu;
61. märgib ära direktiivi 2001/29/EÜ artikli 6 lõike 4 tähtsuse ning rõhutab, et erandite või piirangute tõhusast kasutamisest ning juurdepääsust sisule, mis ei ole kaitstud autoriõiguse või sellega kaasnevate õigustega, ei tohiks loobuda lepingu või lepingutingimustega;
62. kutsub levitajaid üles avalikustama kogu kättesaadavat teavet tehnoloogiliste meetmete kohta, mis on vajalikud nende sisu koostalitlusvõime tagamiseks;
63. toonitab vajadust edendada suuremat koostalitlusvõimet, eelkõige tarkvara ja terminalide puhul, kuna koostalitlusvõime puudumine takistab innovatsiooni, vähendab konkurentsi ja kahjustab tarbijat; on veendunud, et koostalitlusvõime puudumine tekitab ühe konkreetse toote või teenuse puhul turgu valitseva seisundi, mis omakorda lämmatab konkurentsi ja piirab ELis tarbijate valikuvõimalusi;
64. juhib tähelepanu asjaolule, et digitaalse turu kiire tehnoloogiline areng nõuab autoriõiguse jaoks tehnoloogiliselt neutraalset õigusraamistikku;
65. tunnustab proportsionaalse ja tulemusliku jõustamise rolli loovisikute, õiguste omajate ja tarbijate toetamisel;
66. kutsub komisjoni ja ELi seadusandjat üles kaaluma lahendusi väärtuse sisult teenustele ümberpaigutamiseks; rõhutab vajadust kohandada vahendaja seisundi määratlust praeguses digitaalkeskonnas;
67. rõhutab, et tarbijad puutuvad sageli kokku erinevate piirangutega ja et tarbijaõiguste mõiste autoriõiguse raamistikus väga sageli puudub; kutsub komisjoni üles hindama kehtivate autoriõigust käsitlevate õigusaktide tõhusust tarbija vaatepunktist ning töötama välja selged ja kõikehõlmavad tarbijaõigused;

o

o o

68. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0179.

⁽²⁾ António Vitorino 31. jaanuari 2013. aasta soovitusel, mis tulenevad komisjoni poolt läbi viidud isiklikuks tarbeks kopeerimise ja reprograafia tasudega seotud viimasest vahendamisprotsessist.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0274

Hinnang Euroopa demokraatia rahastu tegevusele

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon ELi uue lähenemisviisi kohta inimõigustele ja demokraatiale koos hinnangu andmisega Euroopa demokraatia rahastu tegevusele selle asutamisest alates (2014/2231(INI))

(2017/C 265/15)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 6, 8 ja 21,
- võttes arvesse oma 29. märtsi 2012. aasta soovitusel nõukogule Euroopa demokraatia sihtkapitali võimaliku loomise korraldamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 7. juuli 2011. aasta resolutsiooni demokratiseerimist toetava ELi välispoliitika kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni digitaalse vabaduse strateegia kohta ELi välispoliitikas ⁽³⁾,
- võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2013. aastal, mille nõukogu võttis vastu 23. juunil 2014. aastal,
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2013. aastal ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 236/2014, milles sätestatakse liidu välistegevuse rahastamisvahendite rakendamise ühised eeskirjad ja menetlused ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrust (EL) nr 235/2014, millega luuakse rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks kogu maailmas ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse nõukogu 18. mai 2009. aasta järeldusi, milles käsitletakse demokraatliku valitsemistava toetamist ja ELi tõhustatud raamistiku väljatöötamist ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse nõukogu 17. novembri 2009. aasta järeldusi demokraatia toetamise kohta ELi välissuhetes ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2010. aasta järeldusi, millega koos esitati 2010. aasta eduaruanne ja katseprojekti osalevate riikide nimekiri ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 20. juuni 2011. aasta järeldusi Euroopa naabuspoliitika kohta ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ ELT C 257 E, 6.9.2013, lk 13.

⁽²⁾ ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 165.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0470.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0076.

⁽⁵⁾ ELT L 77, 15.3.2014, lk 95.

⁽⁶⁾ ELT L 77, 15.3.2014, lk 85.

⁽⁷⁾ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=ET&f=ST%209908%202009%20INIT>

⁽⁸⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/111250.pdf

⁽⁹⁾ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/118433.pdf

⁽¹⁰⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/122917.pdf

Neljapäev, 9. juuli 2015

- võttes arvesse nõukogu 1. detsembri 2011. aasta järeldusi Euroopa demokraatia rahastu kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2012. aasta järeldusi inimõiguste ja demokraatia kohta ⁽²⁾ ning ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilise raamistiku ja tegevuskava kohta, mis võeti samuti vastu 25. juunil 2012 ⁽³⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 31. jaanuari 2013. aasta järeldusi, mis käsitlevad ELi toetust jätkusuutlikele muutustele üleminekuühiskondades ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni 4. märtsi 2015. aasta ühist konsultatsioonidokumenti „Teel uue Euroopa naabruspoliitika poole“ (JOIN(2015)0006),
 - võttes arvesse Euroopa välisteenistuse 2013. aasta ülevaadet ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni 25. mai 2011. aasta ühisteatist „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele. Euroopa naabruspoliitika ülevaade“(COM(2011)0303),
 - võttes arvesse Euroopa demokraatia rahastu loomist toetavat 25. novembri 2011. aasta kirja, mis oli adresseeritud Euroopa Parlamendi tollasele presidendile Jerzy Buzekile ning tollasele liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile Catherine Ashtonile,
 - võttes arvesse Euroopa demokraatia rahastu juhatuse 3. detsembri 2014. aasta otsust tühistada rahastu esialgsed geograafilised piirangud,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52 ja artikli 132 lõiget 2,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0177/2015),
- A. arvestades, et demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste ning põhivabaduste universaalsuse ja jagamatuse austamise edendamine ja toetamine kuulub ELi välispoliitika põhiliste eesmärkide hulka, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 21 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas;
- B. arvestades, et ELi arvamuse kohaselt on omavastutuse põhimõtte demokraatia ülesehitamise protsessis ülioluline tõeliselt demokraatliku kultuuri edendamiseks;
- C. arvestades, et mitmed ELi liikmesriigid on viimastel aastakümnetel edukalt lõpule viinud demokraatlike muutuste protsessi ning on kogunud hulgaliselt kogemusi selles valdkonnas, mis võivad olla olulised Euroopa demokraatia rahastu tegevuses ja mida saab ja tuleks kasutada rahastu töös eksperdi- ja poliitilisel tasandil;
- D. arvestades, et araabia kevade ja idapartnerluse sündmused tõid kaasa inimõiguste edendamiseks ja demokraatia toetamiseks mõeldud ELi poliitikavahendite ümberkujundamise;
- E. arvestades, et mitmetes riikides, kus Euroopa demokraatia rahastu tegutseb, on kodanikuühiskonna õiguspärase tegutsemise võimalused ja kodanikuühiskonna organisatsioonide välisrahastamine kahanemas autoritaarsete režiimide tõttu, kes kasutavad üha keerulisemaid vahendeid, sh seadusandlust, valitsusväliste organisatsioonide ja demokraatia pooldajate, kaasa arvatud rahastust toetusesaajate töö piiramiseks;

⁽¹⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/126505.pdf

⁽²⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131171.pdf

⁽³⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

⁽⁴⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/135130.pdf

⁽⁵⁾ http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_et.pdf

Neljapäev, 9. juuli 2015

- F. arvestades, et viimastel aastatel on ELi naabruse riigid seisnud silmitsi märkimisväärsel arvul poliitiliste, julgeoleku- ja majandusprobleemidega, mis on avaldanud tõsist survet demokratiseerumise jõupingutustele ning inimõiguste ja põhivabaduste austamisele;
- G. arvestades, et riikides, kus Euroopa demokraatia rahastu tegutseb, on vaja toetada objektiivse ja sõltumatu teabe edastamist ning tugevdada meediakeskkonda, sh internetti ja sotsiaalmeediat, kaitstes meedia- ja sõnavabadust ning võideldes mis tahes vormis sotsiaalse ja poliitilise tsensuuri vastu; arvestades, et samuti on nendes riikides vaja toetada demokratiseerimise alaseid jõupingutusi, sealhulgas õigusriigi tugevdamist ja võitlust korruptsiooniga;
- H. arvestades, et Euroopa demokraatia rahastu loomine koos muude ELi programmidega, nagu demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend ja Euroopa naabruspoliitika kodanikuühiskonna rahastamisvahend, täiendab ELi traditsioonilist riigikesket lähenemisviisi väga vajaliku, rohkem tasakaalustatud, pikemaajalise ja ühiskonnakeskse lähenemisega, mille keskmes on rohujuuresandide liikumiste ja demokraatlike poliitiliste jõudude otsene kaasamine;
- I. arvestades, et demokraatia toetamise tegevuse hindamine, mida on teinud ka Euroopa demokraatia rahastu, on olemuslikult raske ülesanne, eelkõige asjaomaste riikide mittelineaarsete ja pikaajaliste poliitiliste ümberkorralduste tõttu ning seonduvate tegevuste sageli konfidentsiaalse olemuse tõttu;
- J. arvestades, et uued infotehnoloogiad ja sotsiaalmeedia on muutunud oluliseks vahendiks võitluses demokraatia eest ning et seetõttu peaks neil olema oluline koht Euroopa demokraatia toetamise tegevuskavas;
- K. arvestades, et 30. juuni 2015. aasta seisuga on Euroopa demokraatia rahastust rahastatud 186 algatust, toetusteks on eraldatud kokku üle 5,2 miljoni euro lõunanaabruses ja üle 5,3 miljoni euro idanaabruses ning mujal;
- L. arvestades, et Euroopa demokraatia rahastule tuleb kasuks kaasrahastamise ainulaadne vorm, mille kohaselt rahastu halduseelarve eraldab komisjon, samal ajal kui kohapealset tegevust rahastatakse liikmesriikide ja kolmandate riikide osamaksetest;

Üldhinnang

1. tunnustab Euroopa demokraatia rahastu seniseid saavutusi, arvestades praegust keerukat rahvusvahelist olukorda, ning on seisukohal, et rahastu on täitmas oma peamist eesmärki „toetada ja edendada demokratiseerimist ning tõelist ja püsivat demokraatiat üleminekuriikides ja demokratiseerumise poole püüdlevates ühiskondades“⁽¹⁾, sealhulgas „toetades neid, kes on toetuseta“, võideldes korruptsiooni vastu, edendades dialoogi mitmekesisuse ja vägivallavastasuse teemal, innustades osalema ühiskonna- ja poliitikaelus, kaitstes aktiviste ja ajakirjanikke, kes võitlevad asjaomastel territooriumidel selleks, et tagada ja kiirendada demokraatliku protsessi käivitamist, muutes õigusemõistmise kättesaadavamaks;
2. on rahul sellega, et vaatamata lühikesele tegevusajale ja piiratud vahenditele ning olemuslikele probleemidele demokraatiat toetavate tegevuste mõju hindamisel järgib Euroopa demokraatia rahastu parlamendi soovitusi ning loob olemasolevatele demokraatiat toetavatele ELi vahenditele lisaväärtust, rakendades kiiret, paindlikku, alt üles lähenemisviisi ja nõudlusel põhinevat rahastamist, mida antakse otse toetusesaajatele finantsiliselt tõhusal viisil, mis täiendab muid ELi vahendeid tänu väikesele halduskoormusele ja lihtsatele menetlustele, mille Euroopa demokraatia rahastu nõukogu on rahastule kehtestanud;
3. on seisukohal, et Euroopa demokraatia rahastu kui demokraatia toetamise vorm on aidanud kaasa nii poliitiliste kui ka personaalsete riskide vähendamisele;
4. rõhutab oma täielikku ja jätkuvat toetust ELi mitmekülgetele jõupingutustele kodanikuühiskonna, ühiskondlike liikumiste ja aktivistide toetamisel kogu maailmas; rõhutab veel kord, kui oluline on vältida dubleerimist ja jätkata Euroopa demokraatia rahastu tegevuse ja olemasolevate ELi välisrahastamisvahendite, eelkõige demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi ja Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi, vastastikuse täiendavuse tagamist, kuna need mõlemad on suunatud demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste ning põhivabaduste austamise edendamisele ELi ümbruskonnas;

⁽¹⁾ Euroopa demokraatia rahastu põhikirja artikkel 2, vt veebisaiti: <https://www.democracyendowment.eu/about-eed/>

Neljapäev, 9. juuli 2015

5. tervitab Euroopa demokraatia rahastu järjepidevat tegevust sõna- ja ühinemisvabaduse ning meediavabaduse, õigusriigi loomise ja tugevdamise, korrupsioonivastase võitluse, sotsiaalse ja poliitilise pluralismi soodustamisel, mille eesmärk on toetada demokraatlike režiimide arengut nii ELi ida- kui ka lõunanaabruses;
6. on seisukohal, et Euroopa demokraatia rahastu algatused on näidanud oma ainulaadset suutlikkust ühendada või täita tühimikku neil juhtudel, kui rahastamist ELi liikmesriikide või ELi mittekuuluvate riikide poolt ei ole suudetud saavutada;
7. nõuab, et EL ja liikmesriigid töötaksid välja tervikliku lähenemisviisi poliitilise ülemineku ja demokratiseerumise toetamiseks kolmandates riikides, mis hõlmaks inimõiguste austamist, õigluse, läbipaistvuse, vastutuse, leppimise ja õigusriigi edendamist ning demokraatlike institutsioonide, sealhulgas seadusandlike organite tugevdamist;

Rahastamine

8. kutsub Euroopa demokraatia rahastu asutajaliikmeid ning eelkõige kõiki liikmesriike ja komisjoni üles panustama või suurendama oma panust Euroopa demokraatia rahastusse kooskõlas võetud kohustustega;
9. tuletab meelde, et 26. aprilli 2015. aasta seisuga on Euroopa demokraatia rahastus lubanud osaleda ja sellesse ka panustanud järgmised liikmesriigid: Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Leedu, Luksemburg, Läti, Madalamaad, Poola, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Šveits, samal ajal kui ülejäänud 12 liikmesriiki ei ole seda veel teinud;
10. rõhutab, et rahastu tulemuslikkuse hoidmiseks ja edasiarendamiseks on otsustava tähtsusega tagada pikaajaline, piisav, stabiilne, läbipaistev ja prognoositav rahastamine;
11. kutsub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti ning Euroopa naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste volinikku üles kaaluma Euroopa naabruspoliitika äsja alustatud läbivaatamise käigus Euroopa demokraatia rahastu lisaväärtust ning arutlema selle üle, kuidas tagada rahastu jätkusuutlik rahastamine;
12. kutsub Belgiat üles vähemalt hindama võimalust kas osaliselt või täielikult tagastada Euroopa demokraatia rahastult ja tema töötajatelt saadud maksutulu rahastu projektidele antava toetusraha vormis; tuletab meelde, et Euroopa demokraatia rahastu toimib eraõigusliku fondina Belgia õiguse alusel;
13. tunneb heameelt Põhja- ja Kesk-Euroopa ning mõnede lõunapoolsete liikmesriikide rahalise toetuse üle; kutsub üles ülejäänud lõunapoolseid liikmesriike, kellest mõnel on eriti lähedased ajaloolised, majanduslikud või kultuurilised suhted lõunanaabrussega, tegema erilisi pingutusi Euroopa demokraatia rahastusse panustamiseks kas rahastamise või ametnike lähetamise kaudu;
14. hindab kõrgelt rahalist toetust, mille Euroopa demokraatia rahastu on saanud ELi partneritelt Šveitsilt ja Kanadalt; ergutab teisi riike, eriti Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni kuuluvaid riike, rahastut toetama;
15. kutsub Euroopa demokraatia rahastu rahastajaid üles tagama rahastu juhatuse täieliku autonoomia toetusesaajate valimisel vastavalt nõukogu kinnitatud töökavale, ja nõuab, et rahastajad lõpetaksid vahendite suunamise kindlatele riikidele või projektidele;

Inimressursside alane suutlikkus

16. nõuab Euroopa demokraatia rahastu sekretariaadi suutlikkuse suurendamist, mistarvis oleks vaja piisavalt inimressursse, et rahastu suudaks oma uute ülesannetega toime tulla;
17. ergutab liikmesriike, kes on üles näidanud vastavat huvi, lähetama riiklikke eksperte Euroopa demokraatia rahastu sekretariaati;

Euroopa demokraatia rahastu geograafilise tegevuspiirkonna laiendamine ning ida-lõuna tasakaal

18. väljendab heameelt selle üle, et tühistati rahastu esialgsed geograafilised piirangud, nagu otsustati juhatuse 3. detsembri 2014. aasta koosolekul;

Neljapäev, 9. juuli 2015

19. avaldab rahastule tunnustust, et projektide rahastamisel on säilitatud geograafiline tasakaal ELi ida- ja lõunanaabruse vahel;

Toetused ja toetusesaajad

20. peab oluliseks tagada rahastust toetuse saajate jätkusuutlik rahastamine pikemas perspektiivis, tugevdades sel eesmärgil täiendavaid ühenduslülisid teiste kahepoolsete rahastajatega ning Euroopa välisrahastamisvahenditega, eelkõige demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendiga, mis asjakohasel juhul võiks võtta üle pikemaajaliste Euroopa demokraatia rahastu toetusesaajate keskmise tähtajaga rahalise toetamise, ning sel eesmärgil:

a) kutsub Euroopa demokraatia rahastut ja komisjoni üles looma kontaktrühma, eesmärgiga selgitada välja parim viis rahastu toetusesaajate üleviimiseks demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi rahalisele toetusele ning

b) kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tegema konkreetseid ettepanekuid programmiliidese mehhanismide ja koostöö kohta Euroopa demokraatia rahastuga, et pikas perspektiivis tagada järjepidevus ja jätkusuutlikkus;

21. kutsub Euroopa demokraatia rahastut üles aktiivsemalt tegutsema riikides, kus kodanikuühiskonnale välistoetuse andmise võimalusi on tõsiselt tõkestatud või kus riigipoolne rahastamine on diskrimineeriv ja kus seda antakse üksnes teatud organisatsioonidele või kodanikuühiskondadele; toetab Euroopa demokraatia rahastu jõupingutusi uurida innovatiivseid vahendeid muutuste elluviijate toetamiseks eriti keerulistes poliitilistes keskkondades;

22. nõuab tungival, et rahastu nõukogu jätkaks demokraatlike poliitiliste aktivistide toetamist ning kaasavatele poliitilistele protsessidele rahastuse pakkumist; on seisukohal, et Euroopa demokraatia rahastu peaks osalema erakondade kujunemises ja tugevnemises ning neid toetama, järgides selgelt demokraatlikke põhimõtteid, ja võimaluse korral tegema seda partnerluses olemasolevate poliitiliste sihtasutustega;

23. kiidab heaks Euroopa demokraatia rahastu järelevalve- ja hindamissuunised; rõhutab, et need rakendussuunised peaksid siiski olema proportsionaalsed rahastu suurust ja inimressurse arvestades;

24. ergutab rahastut ühte sammu käima uue tehnoloogiaga ning hõlmama oma toetustega ka tehnoloogiaalast abi;

25. kiidab heaks Euroopa demokraatia rahastu toetused Ukraina aktivistidele, sest see on hea näide kiirest toetusest poliitilistele ja kodanikuühiskonna aktivistidele, kellest hiljem saavad demokraatlikult valitud esindajad; tunneb heameelt, et Euroopa demokraatia rahastu pakub toetust kõigile ELi naabruses tegutsevatele demokraatiameelsetele aktivistidele, millega püütakse toetada tugevama demokraatliku korra kujunemist;

26. kiidab heaks Euroopa demokraatia rahastu toetused aktivistidele mõnedes lõunanaabruse riikides, sest see näitab lisaväärtust, mida annab rahastu demokraatiat toetav tegevus eriliselt vaenulikus keskkonnas;

27. soovib tungival panna rahastul suuremat rõhku elanikkonnarühmadele, kes kannatavad sotsiaalse tõrjutuse või poliitilise marginaliseerimise all, toetades muu hulgas naiste liikumisi, mis edendavad naiste õigusi ja suurendavad naiste osalust ühiskonnas, rahvus- ja keelelisi vähemusi, inimõiguste eest võitlevaid LGBTI-aktiviste, tagakiusatud usuvähemusi, usukogukondadega seotud kodanikuühiskonna aktiviste, aga ka rohujuuresandi liikumisi, haavatavaid või kujunevaid poliitilisi liikumisi, ametiühinguid, blogijaid ja uusi meedia aktiviste;

28. kutsub rahastut üles arendama vajaduse korral koostööd usukogukondadega seotud kodanikuühiskonna aktivistidega, sh tagakiusatud usuvähemustega; tuleb meelde, et kirik on täitnud olulist rolli vastupanu osutamises kommunistlikule režiimile ja demokraatlikus ümberkorraldusprotsessis Kesk- ja Ida-Euroopas;

29. ergutab Euroopa demokraatia rahastut suurendama oma toetust kujunevatele noortele juhtidele ja hiljuti valitud naiste, noorte või vähemuste esindajatele poliitilisel üleminekul olevates riikides;

Neljapäev, 9. juuli 2015

30. kutsub liikmesriike üles jätkama Euroopa demokraatia rahastu kaudu rahalise abi andmist Venemaa kodanikuühiskonnale ja meediale; juhib tähelepanu, et sellised hiljutised arengud nagu kodanikuühiskonna organisatsioonidele kehtestatud piirangud, poliitilise opositsiooni repressioonid ning agressiivsed suunatud väärinfo kampaaniad riigi kontrollitava meedia kaudu näivad teenivat eesmärki luua teadlikult viljakas pinnas äärmuslikule natsionalistlikule poliitikale, mida iseloomustavad demokraatiavastane retoorika, repressioonid ja vihkamist õhutavad avaldused;

Euroopa Parlamendi ja Euroopa demokraatia rahastu vaheline koostöö

31. väljendab rahulolu selle üle, et vastavalt rahastu põhikirja artikli 8 lõikele 4 toimus rahastu esimese aastaaruande tutvustus väliskomisjonis; rõhutab, kui tähtis on selle toimumine igal aastal ning toonitab, et see annab hea võimaluse kokkuvõtete tegemiseks ja uue sünergia loomiseks;

32. nõuab tõhusamaid sidemeid Euroopa demokraatia rahastu, demokraatia toetamise ja valimiste koordineerimise rühma ning asjaomaste parlamendikomisjonide ja alaliste delegatsioonide vahel; ergutab parlamendiliikmeid toetama Euroopa demokraatia rahastut ja rõhutama rahastu tööd asjakohastes meetmetes ja EP delegatsioonide visiitide ajal kolmandatesse riikidesse, sealhulgas kohtumistel toetusesaajatega;

33. nõuab tihedamat koostööd Euroopa demokraatia rahastu, sellest toetusesaajate ja Sahharovi auhinna võrgustiku vahel;

34. kutsub rahastut üles süvendama oma koostööd Euroopa Parlamendi noorte juhtide foorumiga;

Poliitikavaldkondade sidusus ja kooskõlastatus

35. innustab nii liikmesriike kui ka ELi institutsioone tagama demokraatiat edendavate jõupingutustega seoses tõelise sisemise ja välise sidususe ning tunnistama Euroopa demokraatia rahastu rolli selles;

36. ergutab ELi delegatsioone ja liikmesriikide diplomaatilisi esindusi neis riikides, kus Euroopa demokraatia rahastu tegutseb, juhtima rahastu tähelepanu võimalikele toetusesaajatele ja teavitama neid rahastust; ergutab omakorda Euroopa demokraatia rahastu töötajaid suhtlema tihedalt asjaomaste ELi ja liikmesriikide diplomaatiliste töötajatega võimalike toetusesaajate asjus, keda ei saa Euroopa demokraatia rahastust toetada, näidates üles vastastikust austust teabe tundlikkuse ja kõigi osaliste julgeoleku suhtes;

37. nõuab, et ELi delegatsioonid ja liikmesriikide diplomaatilised esindused teeksid struktureeritud koostööd, et hõlbustada viisa taotlemist rahastu toetusesaajate jaoks, kes on kutsutud Euroopa Liitu;

38. väljendab heameelt Euroopa välisteenistuse ja komisjoni püüdluste üle levitada oma töötajate, eelkõige ELi delegatsioonide hulgas teavet Euroopa demokraatia rahastu kohta;

39. nõuab, et ministrite tasandil toimuks iga kolme aasta järel Euroopa demokraatia rahastu nõukogu koosolek, kus arutatakse ELi demokraatia toetamise poliitikat ja rahastu tulevase strateegilisi prioriteete;

Koostöö teiste osalejatega, kes toetavad demokraatiat

40. kutsub rahastut üles jätkama oma põhikirja kohaselt koostööd Euroopas asuvate organisatsioonidega, nagu Euroopa Nõukogu, Demokraatia ja Valimisabi Rahvusvaheline Instituut ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon;

41. kutsub rahastut üles edendama koostööd demokraatia toetamise valdkonnas tegutsevate peamiste osalejate ning rahvusvaheliste ja riiklike organisatsioonidega, kes asuvad kas ELis või tegutsevad riikides, kus Euroopa demokraatia rahastu tegutseb;

42. soovib rahastul välja selgitada valdkonnad, milles saaks koostööd teha rahvusvaheliste kodanikuühiskonna organisatsioonidega, sh idapartnerluse kodanikeühenduste foorumi ja Anna Lindhi fondiga;

Neljapäev, 9. juuli 2015

Lisasoovitused

43. kutsub rahastut üles jätkama oma tööd, et arendada uusi innovaatilisi vahendeid ja instrumente demokraatia, sealhulgas poliitiliste jõudude või aktivistide toetamiseks, sest vaja on kohandada järjest suuremate piirangutega paljudes autoritaarse režiimiga riikides, pidades eelkõige silmas nende riikide uut meediat ja rohujuuretasandi algatusi; rõhutab, kui oluline on sellega seoses riigipõhiste strateegiate väljatöötamine;

44. kutsub Euroopa demokraatia rahastut selle demokraatliku vaimu nimel üles kaasama d'Hondti süsteemi alusel oma nõukogu koosseisu ka fraktsioonide esindajad;

45. peab kiiduväärseks asjaolu, et rahastu saavutused on seni saanud avalikkuses hea vastuvõtu osaliseks, ning on seisukohal, et rahastu ainulaadsuse ja lisaväärtuse eriline rõhutamine ning selleteemaline korrapärane ja laialdane teavitustegevus suurendaks rahastu suutlikkust vahendeid koguda;

o

o o

46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Euroopa demokraatia rahastule.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0275

Olukord Burundis**Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon olukorra kohta Burundis (2015/2723(RSP))**

(2017/C 265/16)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Burundi kohta,
 - võttes arvesse Cotonou lepingut,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 10. aprilli 2014. aasta avaldust olukorra kohta Burundis,
 - võttes arvesse Arusha rahu ja leppimise lepingut Burundi kohta,
 - võttes arvesse Burundi põhiseadust,
 - võttes arvesse Ida-Aafrika Ühenduse riigipeade 31. mail 2015. aastal Tansaania Dar es Salaamis tehtud avaldust,
 - võttes arvesse Burundi endiste riigijuhtide, erakondade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide 28. mail 2015. aastal Bujumburas tehtud tungivat avaldust,
 - võttes arvesse Aafrika Liidu 13. juuni 2015. aasta tippkohtumisel vastu võetud otsuseid olukorra kohta Burundis,
 - võttes arvesse nõukogu 22. juuni 2015. aasta järeldusi Burundi kohta,
 - võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi Federica Mogherini 28. mai 2015. aasta avaldust valimisvaatlusmissiooni peatamise kohta Burundis ning tema pressiesindaja 29. juuni 2015. aasta avaldust olukorra kohta Burundis,
 - võttes arvesse AKV–ELi parlamentaarse ühisassamblee juhatus 14. juuni 2015. aasta otsust peatada assamblee valimisvaatlusmissioon Burundis riigis valitseva olukorra tõttu,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta ja Euroopa Liidu inimõiguste alaseid suuniseid sõnavabaduse kohta, samuti nõukogu 2014. aasta juuni järeldusi, milles kohustuti tegema inimõiguste kaitsjate küsimuses suuremaid jõupingutusi,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse demokraatia, valimiste ja valitsemise Aafrika hartat,
 - võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
 - võttes arvesse inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Burundi põhiseaduse artiklis 96 ning Arusha rahu ja leppimise lepingu II protokollis artikli 7 lõikes 3 on sätestatud, et president võib ametis olla ainult kaks ametiaega; arvestades, et president Pierre Nkurunziza valiti esimest korda ametisse 2005. aastal ja teist korda 2010. aastal valimistel, mida opositsioon valitsust hirmutamises süüdistades boikoteeris;
- B. arvestades, et president Nkurunziza andis 26. aprillil 2015. aastal teada, et kandideerib ka kolmandaks ametiajaks, väites, et see on seaduslik, kuna esimeseks ametiajaks määrasid ta ametisse seadusandjad, ning arvestades, et see tekitab riigis kaose, vallandas ulatuslikud protestid ja viis 2015. aasta mais nurjunud riigipöördekatsemi;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- C. arvestades, et sellele avaldusele järgnenud ebaõnnestunud riigipöördekatse lõppes 14. mail 2015 sellega, et 17 ohvitseri arreteeriti ja riigipöördekatset juhtinud armee endine kindralmajor Godefroid Niyombare põgenes riigist, ning arvestades, et pärast seda on vägivalda ja granaadirünnakute tõttu hukkunud enam kui 70 inimest;
- D. arvestades, et riigist on põgenenud sõltumatu riikliku valimiskomisjoni (CENI) kaks juhtivat liiget, lisaks üks konstitutsioonikohtu vanemkohtunikest, kelle ülesanne oli langetada otsus presidendi kolmandaks ametiajaks tagasivalimise seaduslikkuse kohta, ning samuti parlamendi alamkoja spiiker, kes kõik on teatanud, et kardavad oma turvalisuse pärast; arvestades, et 25. juunil 2015 põgenes riigist ka Burundi asepresident Gervais Ruyyikiri, kes seadis eelnevalt kahtluse alla presidendi kolmandaks ametiajaks valimise seaduslikkuse;
- E. arvestades, et politsei on kasutanud rahumeelsete meeleavalduste mahasurumiseks ülemäärast jõudu ning see on toonud kaasa surmajuhtumeid; arvestades, et politsei andmetel arreteeriti 26. aprillist 12. maini 2015 meeleavaldustega seoses 892 inimest ning hiljem vabastati neist 568; arvestades, et 280 kinnipeatavat on antud üle riigiprokuratuurile;
- F. arvestades, et võimudega seotud relvarühmituse tegevus õhutab vägivalda veelgi; arvestades, et vabatahtlused ja inimõiguste kaitsjad on väljendanud pahameelt, et rühmituse CNDD-FDD (National Council for the Defence of Democracy – Forces for the Defence of Democracy) liikmed on imbinud ka politseisse ja relvajõududesse;
- G. arvestades, et opositsiooniparteid ja kodanikuühiskond boikoteerisid valimisi, viidates riigiasutuste parteipoliitilisele kasutamisele, vägivaldale ja CNDD-FDD noorteliiga (Imbonerakure) hirmutamismeetoditele, CENI (Burundi sõltumatu riiklik valimiskomisjon) ebausaldusväärsele ja valitsuse püüetele vähendada valimisprotsessi kaasavust, sealhulgas raskuste tekitamisega valijate registreerimisel ja valimispiirkondade piiride muutmise ja valitseva partei kasuks; arvestades, et kujunenud olukorra tõttu on Burundi katoliku kirik kutsunud tagasi valimiste korraldamist abistama saadetud preestrid, kuna kirik ei saa toetada nii puudulikult korraldatud valimisi;
- H. arvestades, et Burundi valitsev partei on boikoteerinud vahenduskõneluste taasalustamist ÜRO vahendaja Abdoulaye Bathily juhtimisel (vahendamise tegelev rühm koosneb ÜRO, Aafrika Liidu, Ida-Aafrika Ühenduse ning Ida-Aafrika järvede piirkonna rahvusvahelise konverentsi esindajatest) ning on nõudnud tema tagasiastumist;
- I. arvestades, et rahvusvaheline üldsus mängib Arusha kokkulepete tagajana piirkonnas olulist rolli, ning arvestades, et sellistel institutsioonidel nagu Rahvusvaheline Kriminaalkohus on oluline roll Burundis toime pandud vägivalda ja kuritegude sõltumatul uurimisel;
- J. arvestades, et parlamendivalimised toimusid 29. juunil 2015, kuigi rahvusvaheline üldsus nõudis valimiste edasilükkamist ning kodanikuühiskond ja opositsioon kuulutasid välja boikoti, ning arvestades, et presidendivalimised on määratud toimuma 15. juulil 2015;
- K. arvestades, et 29. juunil 2015 lõpetas EL oma valimisvaatlusmissiooni Burundis, olles seisukohal, et parlamendivalimiste läbiviimine ilma, et täidetud oleksid minimaalsed tingimused valimiste usaldusväärse, läbipaistvuse ja kaasavuse tagamiseks, üksnes süvendab kriisi;
- L. arvestades, et ÜRO vaatlejad andsid teada, et 29. juunil 2015. aastal hääletati pingelistes poliitilistes oludes ning riigi teatavates osades valitses üleüldise hirmu ja hirmutamise õhkkond, märkides sellega seoses, et tegemist ei olnud vabasid, usaldusväärseid ja kaasavaid valimisi korraldada võimaldavate tingimustega;
- M. arvestades, et valimisprotsessi tumestavad tõsiselt jätkuvad piirangud sõltumatule meediale, ülemäärase jõu kasutamine meeleavaldajate vastu, opositsioonierakondade ja kodanikuühiskonna hirmutamine ning valimisi korraldavate ametiasutuste ebausaldusväärsus, mis sundis ELi oma valimisvaatlusmissiooni tegevuse peatama;
- N. arvestades, et Ida-Aafrika Ühendus ja Aafrika Liit teatasid, et praegu puuduvad valimiste korraldamiseks vajalikud tingimused ja selliseid tingimusi ei ole võimalik Burundi põhiseaduses sätestatud ajavahemiku jooksul luua;
- O. arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti andmetel on ligikaudu 127 000 inimest põgenenud Burundi naaberriikidesse ning see on põhjustanud humanitaarhädalokorra Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Rwandas ja Tansaalias, kus on teatatud kooleraepideemia puhkemisest;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- P. arvestades, et Burundis valitsev poliitiline ummikseis ning halvenev julgeoleku- ja majandusolukord toovad kaasa tõsiseid tagajärgi elanikkonnale ja ohustavad piirkonda kui tervikut, nii et Burundit ähvardab kõige tõsisem kriis pärast 12 aasta pikkust rahvusriühade vahelist kodusõda, mille tagajärjel hukkus 2005. aastaks hinnanguliselt 300 000 inimest;
- Q. arvestades, et Euroopa Parlamendi varasemate resolutsioonide alusel ning pidades eelkõige silmas nendes kasutatud viidet Cotonou lepingu artiklile 96 on ELi esindajad tungivalt nõudnud, et valimistesse tuleb vastavalt valimiste tegevuskavale ja valimiste tegevusjuhendile (*Code de bonne conduite en matière électorale*) kaasata riigi kõik poliitilised jõud;
- R. arvestades, et EL on peatanud Burundile ette nähtud 1,7 miljoni euro suuruse valimistoetuse väljamaksmise, kuna tingimused, mis võimaldaksid tagada rahumeelsete, kaasavate ja läbipaistvate valimiste usaldusväärse ja tõrgeteta korraldamise, austades täielikult poliitilisi vabadusi ja muu hulgas sõnavabadust, on täitmata;
- S. arvestades, et ka Belgia on teatanud valimistoetuste peatamisest ning otsusest pidada kinni pool valimiste korraldamiseks ette nähtud 4 miljonist eurost, taganedes ühtlasi 5 miljoni euro suurusest politseikoostöölepingust, mida rahastati ühiselt Hollandiga; arvestades, et Prantsusmaa peatas Burundiga julgeolekualase koostöö ja Saksamaa on andnud teada kogu kahepoolse koostöö peatamisest Burundi valitsusega;
- T. arvestades, et sõnavabaduse õigus on tagatud Burundi põhiseaduse ning Burundi poolt ratifitseeritud rahvusvaheliste ja piirkondlike lepingutega, see moodustab osa riiklikust hea valitsemistava ja korrupsioonivastase võitluse strateegiast ning kujutab endast vabade, õiglaste, läbipaistvate ja rahumeelsete valimiste olulist eeltingimust; arvestades, et sellele vaatamata on meedia mai keskel toimunud eraõigusliku ringhäälingu sulgemise, ajakirjanike massilise väljarände ja veel Burundis viibivate ajakirjanike vastu suunatud pidevate ähvarduste tõttu täielikult maha surutud;
- U. arvestades, et EL annab suure panuse Burundi iga-aastasessse eelarvesse, millest ligikaudu poole moodustab rahvusvaheline abi, ning arvestades, et EL eraldas hiljuti Burundile kui ühele maailma kõige vaesemale riigile Euroopa Arengufondist (2014–2020) 432 miljonit eurot, muu hulgas selleks, et aidata parandada valitsemist ja toetada kodanikuühiskonda;
- V. arvestades, et praegune olukord mõjutab kõikide Burundi elanike majanduslikku ja sotsiaalset elu; arvestades, et pealinnas Bujumburas on enamik koole ja ülikoolilinnakuid vägivalduste meelevalduste tõttu suletud, kohaliku valuuta väärtus on langenud, töötus on kasvanud ning maksutulu on vähenenud, sest kaubanduskeskused on suletud ja kaubandus naaberriikidega aeglustunud;
1. väljendab sügavat muret halveneva poliitilise ja humanitaarolukorra pärast Burundis ja kogu piirkonnas laiemalt; nõuab vägivalla ja opositsiooniliikmete poliitilise hirmutamise viivitamatut lõpetamist ning kõikide erakondadega seotud relvastatud noorterühmituste relvitustamist; avaldab kaastunnet vägivallaohvrite ja hukkunute pärast ning nõuab kohest humanitaarabi andmist inimestele, kes on pidanud kodudest põgenema;
 2. mõistab hukka Burundi valitsuse otsuse viia valimised siiski läbi, ehkki poliitiline ja julgeolekualane olukord on plahvatusohtlik ning valimisprotsessi on tõsiselt tumestanud sõltumatule meediale kehtestatud piirangud, ülemäärase jõu kasutamine meelevaldajate vastu, opositsioonierakondade ja kodanikuühiskonna hirmutamine ning valimisi korraldavate ametiasutuste ebausaldusväärsus; nõuab tungivalt, et Burundi ametivõimud lükkaksid vastavalt Aafrika Liidu nõudmistele edasi 15. juuliks 2015 ette nähtud presidendivalimised ning kaasaksid kõik sidusrühmad rahumeelset, usaldusväärset, vaba ja õiglast valimisprotsessi soodustava keskkonna loomisse;
 3. kutsub kõiki valimisprotsessi osalisi, sealhulgas valimiste korraldamise eest vastutavaid ameteid ja julgeolekuteenistust üles austama Arusha lepinguga võetud kohustusi ning tuletab meelde, et nimetatud lepinguga lõpetati kodusõda ja sellel dokumendil põhineb Burundi põhiseadus; rõhutab, et valimiste ajakava suhtes on oluline saavutada konsensuslik kokkulepe, mis põhineb ÜRO korraldataval tehnilisel hindamisel;

Neljapäev, 9. juuli 2015

4. rõhutab veel kord, et püsiva poliitilise lahenduse leidmine Burundi kõigi elanike julgeoleku ja demokraatia huvides on võimalik ainult dialoogi ja konsensuse kaudu, kaasates vastavalt Arusha lepingule ja Burundi põhiseadusele Burundi valitsust, opositsiooni ja kodanikuühiskonda; kutsub kõiki Burundi sidusrühmi üles jätkama dialoogi kõigis lahkarvamusi põhjustavates küsimustes; toetab seetõttu Aafrika Liidu, Ida-Aafrika Ühenduse ja ÜRO vahendustegevust ning on valmis toetama Aafrika Liidu poolt hiljuti välja kuulutatud erimeetmete rakendamist;
5. väljendab taas kord toetust Ida-Aafrika Ühenduse jätkuvatele jõupingutustele ning rõhutab ühenduse tippkohtumistel Dar es Salaamis 13. ja 31. mail 2015 kokku lepitud meetmete asjakohasust, pidades silmas, et nendega loodi raamistik kriisile poliitilise ja konsensusliku lahenduse leidmiseks, kusjuures nende sekka kuuluvad nõudmine lükata valimised edasi ja lõpetada viivitamata vägivald, relvitustada erakondadega seotud noorterühmitused ja alustada dialoogi Burundi osapooltega ning piirkonna riikide võetud kohustus mitte jääda kõrvaltvaatajaks, kui olukord peaks halvenema;
6. tuletab meelde, et ELi partnerlust Burundiga reguleeritakse Cotonou lepinguga ning kõik osapooled on kohustatud järgima ja rakendama nimetatud lepingu tingimusi, eelkõige seoses inimõigustest kinnipidamisega; märgib, et Burundi on allkirjastanud ja ratifitseerinud ka kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika harta, mistõttu on riigil kohustus austada universaalseid inimõigusi ja sõnavabadust; palub seetõttu Burundi valitsusel võimaldada tegelikku ja avatud poliitilist arutelu, mida ei varjutaks ähvardused, ning hoiduda kasutamast kohtuasutusi poliitiliste rivaalide kõrvaldamiseks;
7. võtab teadmiseks Euroopa Liidu ja Burundi ametiasutuste vahel vastavalt Cotonou lepingu artiklile 8 toimunud dialoogi; on veendunud, et Cotonou lepingu olulisi ja põhilisi elemente rikutakse jätkuvalt, eelkõige seoses põhilistest inimõigustest ja demokraatlikest põhimõtetest kinnipidamisega; palub seetõttu komisjonil algatada asjakohaste meetmete võtmiseks artikli 96 kohane menetlus;
8. kutsub seetõttu komisjoni üles vaatama kiiremas korras läbi ELi abi ja suunama selle ümber, et suurendada rahalist toetust kodanikuühiskonnale ja keskenduda humanitaarabile, mitte riigieelarve toetamisele, pidades samal ajal silmas Burundi armee kiiduväärset osalust Somaalia rahuvalvemissioonis;
9. ühineb välisasjade nõukogu 22. juuni 2015. aasta üleskutsega, milles palutakse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ja komisjoni asepresidendil koostada nimekiri sihipärastest piiravatest meetmetest ning viisa- ja reisi keeldudest isikute suhtes, kes vastutavad vägivalda, repressioonide ja inimõiguste tõsiste rikkumiste eest või takistavad aktiivselt poliitilise lahenduse saavutamist Aafrika Liidu ja Ida-Aafrika Ühenduse pakutud raamistikus, ning palub kõrgel esindajal võtta vajalikke meetmeid kõigi nende isikute vara külmutamiseks ELi liikmesriikides;
10. peab murettekitavaks, et kriisi algusest saadik on teatatud paljudest ohvritest ja tõsistest inimõiguste rikkumistest, ning peab eriti murettekitavaks Imbonerakure liikmete poolt toime pandud kuritarvitusi; märgib, et inimõiguste kaitsjaid, poliitilisi aktiviste ja ajakirjanikke hirmutatakse ja neid ähvardavad mitmesugused ohud ning opositsiooniliikmeid vahistatakse meelevaldselt; nõuab, et kohe ja tingimusteta vabastataks kõik isikud, kes on vahistatud rahumeelse kogunemise ja sõnavabaduse õiguse kasutamise tõttu;
11. nõuab Imbonerakure vägivalda ja hirmutamismeetmete viivitamatut lõpetamist; nõuab, et CNDD-FDD võtaks viivitamatult meetmeid noorterühmituse relvitustamiseks, takistaks selle liikmeid opositsiooniliikmeid hirmutamast ja ründamast ning tagaks, et rikkumiste toimepanijad võetaks vastutusele; nõuab sõltumatu rahvusvahelise uurimise korraldamist seoses väidetega, et CNDD-FDD relvastab ja koolitab oma noorteorganisatsiooni; nõuab samuti, et opositsioonierakondade juhid takistaksid vägivalda kasutamist poliitiliste vastaste suhtes;
12. kordab, et inimõiguste raskete rikkumise eest vastutavad isikud ei saa jääda karistusest ning nad tuleb panna oma tegude eest isiklikult vastutama ja anda nad kohtu alla; peab eriti oluliseks, et Aafrika Liidu lubatud inimõiguste vaatlejad ja sõjalised ekspedid alustaksid oma ülesannete täitmist viivitamatult;

Neljapäev, 9. juuli 2015

13. märgib, et teatavate jõudude püüded pöörata rahutused etniliseks konfliktiks ei ole edu saavutanud ning Burundi poliitilised erimeelsused ei põhine otseselt etnilisel alusel; on veendunud, et see annab tunnistust asjaolust, et Arusha kokkulepete põhjal on edukalt loodud etniliselt tasakaalustatud sõjavägi ja politsei jõud; kutsub seetõttu Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokuröri üles jälgima neid aspekte ja ka poliitiliste liidrite sõnavõtte tähepanelikult, et etnilise viha õhutamise märgid ei jääks tähelepanuta;
14. kordab sellega seoses, kui tähtis on järgida valimiste tegevusjuhendit ja ÜRO vahendatud valimiste tegevuskava, mille poliitilised osapooled allkirjastasid 2013. aastal, ning toetab täielikult ÜRO tasandi ja piirkondlikku tegevust, mille eesmärk on vältida poliitilise vägivalla edasist hoogustumist;
15. nõuab meediapiirangute ja interneti juurdepääsetavuse piiramise kohest lõpetamist ning mõistab taas hukka korduvad rünnakud raadiojaama Radio Publique Africaine vastu, mis on üks riigi peamisi uudistevahendajaid; leiab, et seaduslikud valimised ei saa toimuda, kui meediakanalite tegevust piiratakse ja ajakirjanikke hirmutatakse;
16. peab kiiduväärseks, et humanitaarabiorganisatsioonid ja naaberriikide ametiasutused tegelevad kriisi eest põgenevate inimeste vajadustega ja pakuvad pagulastele kaitset; väljendab heameelt seoses komisjoni teadaandega, et humanitaarolukorra leevendamiseks eraldatakse täiendavalt 1,5 miljoni eurot; hoiatab siiski, et nii EL kui ka selle liikmesriigid peavad kiiresti oma kohustusi suurendama, pidades silmas pagulaste tohutut sissevoolu juba niigi hapras olukorras piirkonna riikidesse, teateid koolerapuhangutest ja murettekitavaid teateid seksuaalse vägivalla kohta; rõhutab pikaajalise strateegia tähtsust mitte ainult meditsiini- ja toiduabi vallas, vaid ka põgenema sunnitud inimeste taasintegreerimise ja neile psühholoogilise abi pakkumise alal;
17. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid täidaksid kõik ÜRO Burundi põgenike probleemi lahendamise piirkondlikus kavas sätestatud kohustused, mis hõlmavad enne 2015. aasta septembrit 207 miljoni USA dollari eraldamist eeldatavalt 200 000 Burundi põgeniku abistamiseks, muu hulgas ka piirkonnale juba eraldatud toetuste suurendamise kaudu;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, Burundi valitsusele ja Ida-Aafrika järvede piirkonna riikide valitsustele, Ida-Aafrika Ühenduse liikmesriikide valitsustele, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile Federica Mogherinile, Aafrika Liidule, ÜRO peasekretärile, AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee kaaspresidentidele ja Üleaafrikalise Parlamendile.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0276

Srebrenica mälestamine

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Srebrenica sündmuste mälestamise kohta (2015/2747(RSP))

(2017/C 265/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 7. juuli 2005. aasta resolutsiooni⁽¹⁾ ja 15. jaanuari 2009. aasta resolutsiooni⁽²⁾ Srebrenica kohta,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni, Euroopa inimõiguste konventsiooni ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti sätteid, milles tunnustatakse iga inimese õigust elule, vabadusele ja turvalisusele ning mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadusele,
 - võttes arvesse 16. juunil 2008 Luxembourgis ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina allkirjastatud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut, mis jõustus 1. juunil 2015,
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 25. mai 1993. aasta resolutsiooni 827, 9. juuli 2004. aasta resolutsiooni 1551 ja 22. novembri 2004. aasta resolutsiooni 1575,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et 11. juulil 2015 möödub 20 aastat Bosnia sõja ajal Srebrenicas ja selle ümbruses toimunud genotsiidist ja etnilisest puhastusest ning see aastapäev peaks värskest meelde tuletama natsionalismi ja sallimatuse äärmuslikest vormidest ühiskonnale lähtuvaid ohte, mida sõjaolukord veelgi võimendab;
- B. arvestades, et 11. juulil 1995 vallutasid kindral Ratko Mladići juhitud Bosnia serblaste väed, kes tegutsesid Serblaste Vabariigi tollaegse presidendi Radovan Karadžići volitusel, Ida-Bosnia linna Srebrenica, mis ÜRO Julgeolekunõukogu 16. aprilli 1993. aasta resolutsiooniga 819 oli kuulutatud turvaliseks alaks;
- C. arvestades, et Srebrenica langemise järel mitmeid päevi väldanud veresaunas hukkasid kindral Mladići juhitud Bosnia serblaste väed ja sõjaväestatud üksused, sealhulgas irregulaarsed politseiüksused, koheselt rohkem kui 8 000 moslemi meest ja poissi, kes turvalise varjupaiga lootuses olid tulnud sellesse ÜRO kaitseüksuse (UNPROFOR) kaitse all olevasse piirkonda; arvestades, et ulatusliku etnilise puhastuse käigus küüditati piirkonnast ligi 30 000 naist, last ja vanurit, mida arvesse võttes on tegemist suurima pärast Teise maailmasõja lõppu Euroopas toime pandud sõjakuriteoga;
- D. arvestades, et Srebrenica traagilistest sündmustest jäid eluga pääsenutele sügavad emotsionaalsed haavad ning tekkisid pikalt püsivad takistused Bosnia ja Hertsegoviina rahvusrühmade poliitilisele leppimisele;
- E. arvestades, et Srebrenica massimõrva on genotsiidiks tunnistanud nii endise Jugoslaavia asjade rahvusvaheline kriminaalkohus (EJRK) oma 19. aprilli 2004. aasta otsuses edasikaebuse kohta kohtuasjas *Prokurör v. Radislav Krstić*, kohtuasi nr IT-99-33, kui ka Rahvusvaheline Kohus (ICJ) genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsiooni kohaldamist käsitlevas kohtuasjas (*Bosnia ja Hertsegoviina v. Serbia ja Montenegro*) 27. veebruaril 2007, lk 127, § 297;
- F. arvestades, et Bosnia serblaste väed panid Srebrenica tsiviilelanike vastu toime arvukalt Genfi konventsiooni rikkumisi, kaasa arvatud tuhandete naiste, laste ja eakate küüditamine ning väga paljude naiste vägistamine;

⁽¹⁾ ELT C 157 E, 6.7.2006, lk 468.

⁽²⁾ ELT C 46 E, 24.2.2010, lk 111.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- G. arvestades, et massi- ja üksikhaudade avastamiseks ja lahtikaevamiseks tehtud pingutustest hoolimata ei ole ligikaudu 1 200 Srebrenica mehe ja poisi surnukehi ikka veel leitud ega tuvastatud;
- H. arvestades, et ÜRO peasekretär tunnistab oma 1999. aasta aruandes Srebrenica langemise kohta, et ÜRO ei suutnud oma mandaati täita, seda eelkõige nn turvaliste alade kaitse osas, ning on seetõttu kaasvastutav toimunu eest;
- I. arvestades, et EL põhineb rahumeelsel kooseksisteerimisel ja liikmesriikide kindlatahtelisel koostööl; arvestades, et Euroopa integratsiooniprotsessi üks peamisi stiimuleid on tahe vältida sõdade ja rahvusvahelise humanitaarõiguse vastaste kuritegude kordumist Euroopas;
- J. arvestades, et 30. jaanuaril 2015 kinnitas EJRK kohtuotsused viie Bosnia serblaste armee kõrgema ohvitseri kohta, kes olid süüdi mõistetud 1995. aasta Srebrenica genotsiidis osalemise eest; arvestades, et mõned neist ohvitseridest allusid otseselt tollasele Bosnia serblaste armee juhile Ratko Mladićile, kelle üle EJRK mõistab praegu kohut kuritegude eest, mis hõlmavad ka genotsiidi;
- mälestab ja austab kõiki endise Jugoslaavia sõdade ajal Srebrenicas toime pandud genotsiidi ja metsikute ohvreid; avaldab kaastunnet ohvrite perekondadele, kellest paljud ei ole saanud lõplikku kinnitust oma sugulaste saatuse kohta, ja on nendega solidaarne;
 - mõistab Srebrenicas toime pandud genotsiidi kõige karmimalt hukka; kinnitab pühalikult, et sellised koletud kuriteod ei tohi enam kunagi korduda, ja rõhutab, et teeb kõik endast oleneva, et nende kordumist takistada; lükkab tagasi genotsiidi mis tahes eitamise, pisendamise ja väärtõlgendamise;
 - rõhutab, et Bosnia ja Hertsegoviina poliitilised esindajad peavad tunnistama minevikku, et edukalt koos tegutseda parema tuleviku loomisel kõigi oma riigi kodanike jaoks; rõhutab naaberriikide, usujuhtide ja -asutuste, kodanikuühiskonna, kunsti, kultuuri, meedia ja haridussüsteemi tähtsat osa selles raskes protsessis;
 - rõhutab EJRK tehtud töö tähtsust ning vajadust rakendada kõiki meetmeid, mis on vajalikud selleks, et kohtuasjade ja edasikaebuste menetlemist kiirendada ning need lubamatute viivitusteta lõpule viia; kordab veel kord, et rohkem tähelepanu tuleks pöörata sõjakuritegude kohtulikule menetlemisele siseriiklikul tasandil;
 - kinnitab, et EL toetab kindlalt Bosnia ja Hertsegoviina ning kõigi Lääne-Balkani riikide Euroopa Liiduga ühinemise väljavaadet ning ühinemisprotsessi jätkamist; on kindlalt seisukohal, et piirkondlik koostöö ja Euroopa integratsiooniprotsess on parimad moodused leppimise edendamiseks ning vihkamisest ja lahkkelidest ülesaamiseks;
 - peab äärmiselt vajalikuks haridus- ja kultuuriprogrammide väljatöötamist, mis aitaksid mõista selliste hirmutegude põhjusti ja tõsta teadlikkust vajadusest hoida rahu ning edendada inimõigusi ja religioonidevahelist sallivust; väljendab toetust sellistele kodanikuühiskonna organisatsioonidele nagu Srebrenica ja Žepa enklaavi emade ühendus, millel on keskne osa teadlikkuse tõstmises ja riigi kõikide kodanike leppimiseks laiema aluse loomises;
 - väljendab kahetsust, et ÜRO Julgeolekunõukogu, kellel on peamine vastutus tagada rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilimine, ei võtnud vastu resolutsiooni Srebrenica genotsiidi mälestuseks. See on äärmiselt kahetsusväärne, kuna rahvusvaheline kriminaalkohus kui ÜRO peamine õigusorgan on teinud kindlaks, et Srebrenicas toime pandud kuriteod olid genotsiidid.
 - avaldatakse tugevat toetust Bosnia ja Hertsegoviina ministrite nõukogu ühehäälselt vastu võetud otsuse üle kuulutada 11. juuli Bosnia ja Hertsegoviinas leinapäevaks.
 - teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, Bosnia ja Hertsegoviina valitsusele ja parlamendile, Bosnia ja Hertsegoviina üksuste valitsustele ja parlamentidele ning Lääne-Balkani riikide valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0277

Vabaihendusi ja ametiühinguid käsitlevad seaduseelnõud Kambodžas

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon vabaihendusi ja ametiühinguid käsitlevate seaduseelnõude kohta Kambodžas (2015/2756(RSP))

(2017/C 265/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Kambodža kohta,
 - võttes arvesse rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabaduse õigusega tegeleva ÜRO eriraportööri 22. juuni 2015. aasta avaldust,
 - võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 27. aprilli 2015. aasta lõppmärkusi Kambodža teise korrapärase aruande kohta,
 - võttes arvesse Kambodža inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri 15. augusti 2014. aasta aruannet,
 - võttes arvesse mitmesuguseid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioone, eelkõige konventsiooni nr 87 ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse kohta ning konventsiooni nr 98 organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste kohta,
 - võttes arvesse 10. detsembri 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
 - võttes arvesse 1997. aasta koostöölepingut Euroopa Ühenduse ja Kambodža Kuningriigi vahel,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et Kambodža aktiivne kodanikuühiskond, eelkõige maaga seotud õigustega tegelevad aktivistid, ametiühingute liikmed, ajakirjanikud ja opositsioonierakondade liikmed on täitnud olulist paranduslikku rolli;
- B. arvestades, et 5. juunil 2015. aastal kiitis Kambodža valitsus heaks ühinguid ja vabaihendusi käsitleva seaduse eelnõu; arvestades, et seaduseelnõu esitati Kambodža Rahvuskogule läbivaatamiseks 16. juunil 2015. aastal;
- C. arvestades, et EL on arenguabi valdkonnas Kambodža olulisim partner ja uueks perioodiks 2014–2020 on arenguabiks ette nähtud 410 miljonit eurot; arvestades, et EL toetab mitmesuguseid inimõigustealaseid algatusi, mida viivad läbi Kambodža vabaihendused ja muud kodanikuühiskonna organisatsioonid, ning on lisaks vaadelnud üleriigilisi ja kohalikke valimisi, toetades ka valimisprotsessi; arvestades, et Kambodža sõltub tugevalt arenguabist;
- D. arvestades, et rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabaduse õigusega tegelev ÜRO eriraportöör on märkinud, et Kambodža kodanikuühiskond jäeti ühinguid ja vabaihendusi käsitleva seaduse eelnõu koostamisest kõrvale;
- E. arvestades, et mitmed tunnustatud vabaihendused on osutanud, et ühinguid ja vabaihendusi käsitlev seaduseelnõu järgib oma eelkäijaid, mis hiljem siseriikliku ja rahvusvahelise vastuseisu tõttu tagasi võeti, ja sellega püütakse võtta vastu seadust, millega kehtestatakse põhjendamatud piirangud ühinemis- ja sõnavabaduse õigustele ning loodaks õiguslik alus poliitiliselt ebasoosivale vabaihenduste, sealhulgas inimõiguste kaitsjatele tööd andvate vabaihenduste meelevaldseks sulgemiseks või nende registreerimisest keeldumiseks;
- F. arvestades, et sõnavabaduse õigus on sätestatud Kambodža põhiseaduse artiklis 41 ja poliitikas osalemise õigus põhiseaduse artiklis 35;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- G. arvestades, et õigus rahumeelselt koguneda on sätestatud Kambodža põhiseaduses, inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 20 ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 21;
- H. arvestades, et õigus osaleda avalikus elus on sätestatud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 25 ning arvestades, et selle pakti artikliga 22 kaitstud ühinemisevabaduse õigus on sellise osalemise juurde kuuluv ja annab sageli võimaluse avalikus elus osalemiseks; arvestades, et läbipaistvus ja aruandekohuslus on toimiva demokraatia olulised osad;
- I. arvestades, et juhul, kui see seadus vastu võetakse, kaotab Kambodža eelduste kohaselt arenguprojektide valdkonnas 600–700 miljonit USA dollarit aastas; arvestades, et ühinguid ja vabaihendusi käsitlev seadus kehtestaks piirangud eelarvetele, mis ohustaks rahvusvaheliste vabaihenduste võimet projekte kulutõhusalt rakendada;
- J. arvestades, et ametiühinguid käsitlev seaduseelnõu rikuks organiseerumisõigust ja piiraks tõsiselt sõltumatute ametiühingute, sealhulgas olemasolevate ametiühingute õigusi; arvestades, et seaduseelnõus sätestatakse ametiühingu moodustamiseks põhjendamatult kõrge ühinenud töötajate miinimummäär (20 %); arvestades, et seaduseelnõuga antakse tööministeeriumi ametnikele ulatuslikud volitused streigiloo andmise ja ametiühingu registreeringu peatamise valdkonnas ning seda ebamäärastel alustel ja ilma nõuetekohase menetluseta; arvestades, et seaduseelnõuga jäetakse koduabilised ilma õigusest ametiühinguid moodustada, kehtestatakse ametiühingu juhtidele kirjaoskuse nõuded, mis diskrimineerivad naisi ja võõrtöötajaid, keelatakse kontaktid vabaihendustega ja sätestatakse ebatõhusalt väikesed trahvid tööseadust rikkuvatele töötajatele;
- K. arvestades, et pärast 2014. aasta mais toimunud konsultatsiooni, milles kutsuti osalema kohalikud töötajate õigustega tegelevad rühmitused, ei ole Kambodža ametivõimud seaduseelnõu koostamise käigus enam avalikke konsultatsioone korraldanud; arvestades, et valitsusametnike poolt meedias korrapäraselt tehtud avalduste kohaselt võetakse ametiühinguid käsitlev seadus vastu 2015. aastal;
- L. arvestades, et Kambodžas on registreeritud ligikaudu 5 000 vabaihendust, mis annavad abi sellistes valdkondades nagu inimõigused, tervishoid, kodanikuühiskond ja põllumajandus;
- M. arvestades, et 16. juunil 2015. aastal teatas peaminister Hun Sen kohtumisel ELi saadikuga Kambodžas Jean-François Cautainiga, et Kambodža Rahvuskogu kavandab konsultatsiooni vabaihendusi käsitleva seaduseelnõu osas ning väljendas soovi kaasata konsultatsiooni ka kodanikuühiskond ja arengupartnerid;
1. nõuab, et Kambodža valitsus ühinguid ja vabaihendusi käsitleva seaduseelnõu tagasi võtaks;
 2. nõuab, et Kambodža valitsus tunnustaks kodanikuühiskonna, ametiühingute ja poliitilise opositsiooni õigusjärgsust ja kasulikku rolli, mis aitab kaasa Kambodža üldisele majanduslikule ja poliitilisele arengule; tuletab meelde, et kodanikuühiskond on üks riikide arengu alustalasid; rõhutab, et ühinguid ja vabaihendusi käsitlev seadus peaks looma võimestava keskkonna, nii et kodanikuühiskond saaks jätkuvalt kaasa aidata Kambodža arengule;
 3. kutsub Kambodža valitsust üles ametiühinguid käsitlevat seaduseelnõu tagasi võtma, praegust eelnõu avalikustama ning konsulteerima ekspertide ja ametiühinguliikmetega, et vaadata eelnõu läbi kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja ILO konventsioonidega, eelkõige konventsiooniga nr 87 ühinemisevabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse kohta ning konventsiooniga nr 98 organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste kohta, enne kui see uuesti kaalumiseks esitatakse;
 4. toetab ÜRO eriraportööri avaldust, mille kohaselt tuleks selline seadus vastu võtta ainult laiaulatusliku osalusprotsessi abil, mis on piisavalt kaasav ja tagab, et kõik sidusrühmad saavad selles sisuliselt osaleda;
 5. palub anda kodanikuühiskonnale ja Kambodža rahvale piisavalt aega mis tahes õigusakti eelnõude läbivaatamiseks ja konsulteerimiseks, nii et nad saavad esitada märkusi oma valitud esindajatele enne, kui õigusakt hääletusele pannakse;

Neljapäev, 9. juuli 2015

6. nõuab, et mis tahes õigusakti eelnõu järgiks rahvusvaheliselt tunnustatud sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadust, mida Kambodža on kohustunud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ratifitseerijana järgima, ning ei piiraks põhjendamatult kodanikuühiskonna võimet tõhusalt ja vabalt tegutseda;
 7. ergutab Kambodža valitsust jätkama demokraatia, õigusriigi ning inimõiguste ja põhivabaduste, eelkõige sõna- ja kogunemisvabaduse järgimise tugevdamist;
 8. kutsub liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles toetama ühinguid ja vabaiühendusi käsitleva seaduseelnõu ja ametiühinguid käsitleva seaduseelnõu tagasivõtmise nõuet ning tõstatama seda küsimust viivitamatult suhtluses Kambodža valitsusega;
 9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, nõukogule, komisjonile, Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni sekretariaadile, ÜRO Inimõiguste Nõukogule ning Kambodža Kuningriigi valitsusele ja Rahvuskogule.
-

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0278

Kongo Demokraatlik Vabariik, eelkõige seoses kahe kinnipeetava inimõiguslase Yves Makwambala ja Fred Bauma juhtumitega**Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Kongo Demokraatliku Vabariigi kohta, eelkõige seoses kahe kinnipeetava inimõiguslase Yves Makwambala ja Fred Bauma juhtumitega (2015/2757(RSP))**

(2017/C 265/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Kongo Demokraatliku Vabariigi kohta, eriti 12. septembri 2013. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾, ning AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee vastavateemalist resolutsiooni,
 - võttes arvesse Euroopa välissteenistuse pressiesindaja avaldusi olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis, eriti 21. jaanuari 2015. aasta avaldust,
 - võttes arvesse Kongo Demokraatlikku Vabariiki nimetatud ELi delegatsiooni avaldusi inimõiguste olukorra kohta riigis, eriti 11. veebruari 2015. aasta avaldust,
 - võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta, mille nõukogu võttis vastu 22. juunil 2015,
 - võttes arvesse nõukogu 19. jaanuari 2015. aasta järeldusi Kongo Demokraatliku Vabariigi kohta,
 - võttes arvesse Ida-Aafrika järvede piirkonna rahvusvaheliste saadikute 22. jaanuari 2015. aasta avaldust olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis,
 - võttes arvesse 12. veebruari 2015. aasta ühist pressiteadet, mille andsid välja Aafrika Liidu eriraportöör inimõiguste kaitsjate küsimuses ning Aafrika Liidu eriraportöör Aafrika vanglate ja kinnipidamistingimuste küsimuses ning mis käsitleb inimõiguste olukorda pärast valimisseaduse muutmise seotud sündmusi Kongo Demokraatlikus Vabariigis,
 - võttes arvesse 2000. aasta juunis allkirjastatud Cotonou partnerluslepingut,
 - võttes arvesse inimõiguste kaitsjaid käsitlevaid ELi suuniseid ning ELi inimõigustealaseid suuniseid sõnavabaduse kohta internetis ja mujal,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni (1948) ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti (1966),
 - võttes arvesse inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat, mille Kongo Demokraatlik Vabariik ratifitseeris 1982. aastal,
 - võttes arvesse Kongo Demokraatliku Vabariigi põhiseadust, eriti selle artikleid 22, 23, 24 ja 25,
 - võttes arvesse Filimbi aktivistide vabastamise üleskutset, mille esitas enam kui 200 inimõiguste rühma 15. juunil 2015,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et 19.–21. jaanuaril 2015 lahvasid üleriigilised protestid valimisseaduse eelnõu vastu, mis oleks lubanud presidendi ametiaega pikendada vastupidiselt põhiseaduse sätetele ning oleks võinud nõuda väga pikaleveniva rahvaloenduse läbiviimist enne üleriigiliste valimiste toimumist;
- B. arvestades, et ametivõimude andmetel sai protestides surma 27 inimest, kuigi teised allikad teatavad 42 hukkunust, ning arvestades, et 350 inimest vahistati ja mõned neist on endiselt vanglas, ilma et nende üle oleks kohut peetud, või sunniviisiliselt kadunuks jäänud;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0388.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- C. arvestades, et 2015. aasta jaanuari protestide ajal sulges valitsus interneti- ja mobiilsed tekstisõnumite teenused;
- D. arvestades, et lõpuks ei sisaldanudki parlamendi poolt vastu võetud valimisseadus kõnealust vaieldavat sätet;
- E. arvestades, et kohe kui protestid algasid, hakkasid ametivõimud maha suruma inimõiguslasi ja opositsioonipoliitikuid, kes avaldasid rahumeelselt meelt kõnealuse sätte vastu, teiste hulgas Christopher Ngoyi, Jean-Claude Muyambo, Vano Kiboko ja Cyrille Dowe, keda peetakse endiselt kinni ilmselt poliitilistel põhjustel;
- F. arvestades, et 15. märtsil 2015 vahistas Kongo Demokraatliku Vabariigi (Kongo DV) riiklik luureagentuur ja pidas ilma süüdistuseta kinni rohkem kui 30 inimest demokraatiat pooldava noorteliikumise Filimbi käivitamise ajal, teiste hulgas rahvusvahelised osalejad ja Kongo DV aktivistid, muusikud, äritegelased ja ajakirjanikud;
- G. arvestades, et enamik aktiviste ja toetajaid lasti vabaks ning välismaalased saadeti riigist välja, kuid arvestades, et Yves Makwambalat ja Fred Baumat peetakse ikka veel kinni Makala vanglas Kinshasas ning süüdistatakse selles, et nad kuulusid inimeste ja vara ründamiseks moodustatud ühendusse, tegutsesid konspiratiivselt riigipea vastu ning püüdsid kas hävitada või muuta põhiseaduslikku korda ja kihutada inimesi haarama relvi riigivõimu vastu; arvestades, et ametivõimud süüdistavad Fred Baumat ka rahu rikkumises ja Yves Makwambalat riigipea avalikus solvamises, kuigi nad teostasid oma sõnavabadust ning rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabadust;
- H. arvestades, et Filimbi loodi platvormina, mille eesmärk oli ergutada Kongo DV noori täitma oma kodanikukohustusi rahumeelselt ja vastutustundeliselt;
- I. arvestades, et 2015. aasta märtsis ja aprillis vahistasid ametivõimud Gomas (Kongo DV idaosas) ja hiljem vabastasid vähemalt 15 noorteliikumise LUCHA aktivisti, kes avaldasid rahumeelselt meelt, et nõuda Kinshasas kinni peetavate kolleegide vabastamist; arvestades, et nendest aktivistidest neljale on esitatud süüdistus riigivõimule allumatusel kihutamises;
- J. arvestades, et 27. märtsil 2015 moodustas Kongo DV rahvusassamblee parlamentaarse teabemissiooni, et koguda teavet ja anda aru vahistamiste kohta; arvestades, et missioon jõudis oma aruandes järeldusele, et puuduvad tõendid selle kohta, nagu Filimbi juhid ja osalejad oleksid segatud terroristlikesse või muudesse vägivallakuritegudesse või kavandanuksid neid, ning nõudis poliitilist lahendust nende koheseks vabastamiseks;
- K. arvestades, et 15. juunil 2015 nõudsid 14 rahvusvahelist organisatsiooni ja 220 Kongo DV inimõiguste organisatsiooni kahe kõnealuse aktivisti kohest ja tingimusteta vabastamist;
- L. arvestades, et selles kontekstis avastati Kinshasa kesklinnast umbes 80 km kaugusel asuvast Malukust massihaud hinnanguliselt 421 surnukehaga;
- M. arvestades justiitsministri hiljutist tunnistust, et Kongo DV kohtusüsteemis on palju probleeme, sealhulgas klientelism, mõjutamine, kauplemine, korruptsioon, karistamatus ja ebaõiglus kohtuotsustes;
- N. arvestades, et ajakirjanike vastu suunatud ähvardused ja rünnakud piiravad ajakirjandusvabadust ning paljud meediaväljaanded on suletud või on neid ebaseaduslikult tsenseeritud;
- O. arvestades, et järgmised üleriigilised valimised on kavandatud 2016. aasta novembriks ning nende korraldamise ja rahastamise küsimus on keeruline;
- P. arvestades, et kodanikuühiskonnal oli täita tähtis roll Kongo DVs seoses 2003. aasta poliitilise üleminekul, 2006. ja 2011. aasta valimistega, kaevanduslepingute läbivaatamisega, Kongo DV osalemise peatamisega mäetööstuse läbipaistvuse algatuses 2013. aastal ning 2013. aasta valimisseaduse ja seksuaalvägivallavastaste õigusaktide väljatöötamisega;
- Q. arvestades, et valitsuse reaktsioon kodanikuühiskonna osalusele on püüde kohelda aktiviste ja toetusorganisatsioone nagu poliitilist opositsiooni, et neid kahjustada;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- R. arvestades, et 2014. aasta juunis saatis EL riiki valimistejärgse missiooni, mis juhtis tähelepanu vajadusele ajakohastada valijate nimekirja, luua tingimused võrdseks konkurentsiks kandidaatide vahel ning tugevdada kodanikuvabaduste kaitset, valimistega seotud vaidluste süsteemi ja võitlust karistamatuse vastu;
- S. arvestades, et Kongo DV riiklikus soovituskavas 2014–2020, mida rahastatakse 620 miljoni euroga 11. Euroopa Arengufondist, peetakse esmatähtsaks valitsemise ja õigusriigi põhimõtte tugevdamist, sealhulgas kohtusüsteemi, politsei ja sõjaväe reforme;
1. mõistab hukka inimeste hukkamise ning meelevaldse vägivalda meelevaldajate vastu ja nende vahistamise 2015. aasta jaanuari protestide ajal, samuti aktivistide ja poliitiliste vastaste mahasurumise, eriti sündmused, mis toimusid Filimbi liikumise käivitamise ajal 2015. aasta märtsis;
 2. kutsub Kongo DV ametivõime üles Yves Makwambalat ja Fred Baumat koheselt ja tingimusteta vabastama ning loobuma kõigist süüdistustest nende ja teiste Filimbi juhtide, samuti teiste aktivistide, meelsusvangide ja poliitiliste vastaste vastu, kes meelevaldselt vahistati ja keda peetakse kinni üksnes nende poliitiliste vaadete või rahumeelses tegevuses osalemise tõttu;
 3. toetab Kongo DV rahvussamblee nõudmist jõuda kiiresti poliitilise lahenduseni, mis võimaldaks Filimbi ja teiste rahumeelsete kodanikuühiskonna ühenduste liikmetel teostada sõnavabadust ja ühinemisvabadust, kartmata jälitamist või tagakiusamist;
 4. nõuab tungival, et ametivõimud tagaksid, et kinnipeetavate suhtes ei ole rakendatud ega rakendata ka praegu mis tahes piinamist või väärkohtlemist, ning tagaksid neile täieliku kaitse ja juurdepääsu oma perekondadele ja advokaatidele;
 5. peab asjaolu, et riiklik luureagentuur on hoidnud kinnipeetavaid ilma süüdistuseta kinni kauem kui 48 tundi, keelanud neile juurdepääsu õigusabile ega ole viinud neid pädeva kohtuasutuse ette, Kongo DV põhiseadusega tagatud õiguste jähkraks rikkumiseks;
 6. nõuab, et Kongo DV valitsus alustaks täielikku, põhjalikku ja läbipaistvat uurimist koos rahvusvaheliste partneritega 2015. aasta jaanuari ja märtsi sündmuste osas ning selgitaks välja võimalikud ebaseaduslikud meetmed või õiguste või vabaduste andmisest keeldumise; nõuab kindlalt, et iga ametnik, keda kahtlustatakse siseriiklike või rahvusvaheliste tekstidega tagatud õiguste või vabaduste rikkumise eest vastutav olemises, tuleb anda kohtu alla;
 7. on sügavalt mures jätkuvate katsete pärast piirata sõnavabadust ning rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabadust ning nende vabaduste sagenevate rikkumiste pärast ametivõimude poolt, kuna õige poliitiline kliima on hädavajalik, kui soovitakse saavutada Kongo DVs järgmisel aastal edukas valimistsükkel;
 8. peab eriti kahetsusväärseks, et kõnealused rikkumised on eelkõige suunatud opositsiooni juhtide ja noorteliikumiste vastu;
 9. kutsub Kongo DV ametivõime üles tagama, et eespool nimetatud vabadusi toetatakse viivitamata ja tingimusteta, eriti valimisperioodil, nagu on tagatud Kongo DV põhiseaduse ja rahvusvahelise inimõigustelase õigusega;
 10. tuletab meelde, et poliitilise mitmekesisuse ja opositsiooni austamine, avatud ja rahumeelne poliitiline arutelu ning põhiseadusega tagatud sõnavabaduse, rahumeelse kogunemise ja ühinemise ning teabevabaduse täielik teostamine on hädalavajalikud, et tagada demokraatlikud valimised, mis on usaldusväärsed, kaasavad, rahumeelsed ja õigeaegsed; rõhutab, et sellised tagatised on väga tähtsad eriti muutlikus Ida-Aafrika järvede piirkonnas ning sõltuvad ka Addis Abeba rahu-, julgeoleku- ja koostöölepingu edukast rakendamisest; toetab sellega seoses Ida-Aafrika järvede piirkonna rahvusvaheliste saadikute jõupingutusi;
 11. ergutab Kongo DV parlamenti, senatit ja president Joseph Kabilat rakendama kõiki vajalikke meetmeid, et tugevdada demokraatiat ja tagada kõigi Kongo DV rahva tahet väljendavate poliitiliste jõudude, kodanikuühiskonna ja demokraatiat pooldavate liikumiste tõeline osalemine riigi valitsemises, lähtudes põhiseadusest ja õigusnormidest, ning vabadel ja õiglastel valimistel;
 12. ergutab töötama välja selliseid platvorme nagu Filimbi, mis võimaldavad demokraatiat pooldavatel jõududel oma häält kuuldavaks teha, ning pooldab noorte osalemist valimisprotsessis, millest nad on ebaõiglaselt eemale jäetud;

Neljapäev, 9. juuli 2015

13. tuletab meelde Kongo DV poolt Cotonou lepingus võetud kohustust austada demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja inimõiguste põhimõtteid, mis hõlmavad sõnavabadust, meediavabadust, head valitsemistava ja läbipaistvust poliitilistel ametikohtadel; nõuab tungivalt, et Kongo DV valitsus toetaks neid sätteid kooskõlas Cotonou lepingu artikli 11 punktiga b ning artiklitega 96 ja 97, ning – kui ta seda ei tee – palub komisjonil alustada asjaomast menetlust vastavalt Cotonou lepingu artiklitele 8, 9 ja 96;
 14. rõhutab, et ELi edasise toetuse laad ja ulatus Kongo DV valimisprotsessile peab sõltuma edusammudest, mida tehakse 2011. aasta ELi valimisvaatlusmissiooni ja 2014. aasta järeldusmissiooni soovitude rakendamisel, valimiskalendrist kinnipidamisel ja usaldusväärse eelarve esitamisel;
 15. nõuab tungivalt, et ELi delegatsioon jälgiks olukorra arengut ning kasutaks kõiki asjakohaseid vahendeid, sealhulgas demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit, et toetada inimõiguste kaitsjaid ja demokraatiat pooldavaid liikumisi;
 16. nõuab tungivalt, et Kongo DV kohtuasutused kinnitaksid oma sõltumatust igasugusest poliitilisest instrumentaalseerimisest ja tagaksid selliste õigusaktidega tunnustatud õiguste kaitse nagu juurdepääs õigusemõistmisele ja õigusõiglasele kohtumenetlusele;
 17. nõuab tungivalt, et Kongo DV ametivõimud lõpetaksid Kinshasa lähedal asuva massihaua tähtsuse minimeerimise, ning kordab ELi ja ÜRO nõudmist korraldada kiire, läbipaistev ja usaldusväärne uurimine, et anda kindlus kadunud inimeste perekondadele ja teha lõpp erinevatele väidetele;
 18. mõistab hukka meedia ebaseadusliku sulgemise ja väärtarvitusliku tsenseerimise ning telekommunikatsioonisüsteemide ajutise sulgemise;
 19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Aafrika Liidule, Ida-Aafrika järvede piirkonna riikide valitsustele, Kongo DV presidendile, peaministrile ja parlamendile, ÜRO peasekretärile, ÜRO Inimõiguste Nõukogule ning AKV-ELi parlamentaarsele ühisassambleele.
-

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0279

Bahrein, eriti seoses Nabeel Rajabi juhtumiga**Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon Bahreini kohta, eriti seoses Nabeel Rajabi juhtumiga (2015/2758(RSP))**

(2017/C 265/20)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Bahreini kohta, eriti 6. veebruari 2014. aasta resolutsiooni Bahreini, eelkõige Nabeel Rajabi, Abdulhadi al-Khawaja ja Ibrahim Sharifi juhtumite kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini pressiesindaja 17. juuni 2015. aasta avaldust al-Wefaqi peasekretäri Ali Salmani süüdimõistmise kohta Bahreinis,
 - võttes arvesse 24. mail 2015. aastal Dohas, Kataris toimunud Euroopa Liidu ja Pärsia lahe koostöönõukogu ühisnõukogu ja ministrite 24. kohtumist,
 - võttes arvesse Araabia Liiga ministrite nõukogu kohtumisel 1. septembril 2013. aastal Kairos vastu võetud otsust asutada Bahreini pealinnas Manamas ülearaabialine inimõiguste kohus,
 - võttes arvesse 2014. aasta veebruari aruannet, milles antakse üksikasjalik ülevaade Bahreini sõltumatu uurimiskomisjoni antud soovitude rakendamisest Bahreini valitsuse poolt, ning 2014. aasta septembris Bahreini valitsuse poolt esitatud ajakohastatud üldist korrapärast läbivaatamist,
 - võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni, lapse õiguste konventsiooni ning inimõiguste Araabia hartat, mille kõigiga Bahrein on ühinenud,
 - võttes arvesse inimõiguste kaitsjaid käsitlevaid Euroopa Liidu suuniseid, mis võeti vastu 2004. aasta juunis ja mis vaadati läbi 2008. aastal,
 - võttes arvesse ÜRO kodakondsusetuse vähendamise konventsiooni,
 - võttes arvesse ELi uut inimõiguste strateegilist raamistikku ja tegevuskava, mille eesmärk on seada inimõiguste kaitse ja seire kõigi ELi poliitikavaldkondade keskmesse ja mis sisaldab eraldi osa inimõiguste kaitsjate kaitsmise kohta,
 - võttes arvesse ELi inimõiguste eriesindaja Stavros Lambrinidise visiiti Bahreini 2015. aasta mai lõpus,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni artikleid 5 ja 19,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et pärast Bahreini sõltumatu uurimiskomisjoni (BICI) 23. novembri 2011. aasta aruande ja selle 21. novembri 2012. aasta järelaruande avaldamist on Bahrein lubanud inimõiguste olukorra reformimisel edusamme teha;
- B. arvestades, et siseministeeriumi ombudsmani, vangide ja kinnipeetavate õiguste komisjoni ning eriuurimisüksuse moodustamine Bahreinis sisendab lootust; arvestades, et need institutsioonid tuleks muuta erapooletumaks, läbipaistvamaks ja valitsusasutustest sõltumatuks;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0109.

Neljapäev, 9. juuli 2015

- C. arvestades, et alates 2011. aasta ülestõusu algusest on Bahreini ametivõimud intensiivistanud repressiivsete meetmete kasutamist kodanikuühiskonna aktivistide ja rahumeelse opositsiooni vastu; arvestades, et 10. juunil 2014 kirjutasid 47 riiki, sh kõik 28 ELi liikmesriiki, ÜRO Inimõiguste Nõukogu 26. istungiärgul alla ühisavaldusele, milles märgitakse tõsist muret inimõiguste olukorra pärast Bahreinis; arvestades, et ühisavalduses toodi selgelt välja probleemsed valdkonnad, sh pikaajased karistused rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabaduse õiguse kasutamise eest, õiglase kohtupidamise tagamise puudumine, meeleavalduste mahasurumine, arvamuse- ja sõnavabaduse õigust kasutavate isikute jätkuv tagakiusamine ja vangistamine, väärkohtlemine ja piinamine kinnipidamiskohtades, meelevaldne kodakondsuse äravõtmine ilma nõuetekohase menetluseta ning ebapiisav vastutuselevõtmine inimõiguste rikkumise eest;
- D. arvestades, et Nabeel Rajabile, kes on Bahreini inimõiguste kaitsja ja Bahreini inimõiguste keskuse (BCHR) esimees, Rahvusvahelise Inimõiguste Föderatsiooni (FIDH) asepeasekretär ja organisatsiooni Human Rights Watch Lähis-Ida osakonna nõuandekomitee liige, mõisteti kuuekuuline vanglakaristus lihtsalt oma sõnavabaduse rahumeelse kasutamise eest; arvestades, et Nabeel Rajab vahistati 1. oktoobril 2014 pärast Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni külastamist, süüdistatuna Twitteri sõnumite postitamisest rühma kaasmaalaste kohta, kes väidetavalt teevad koostööd IS/Da'eshiga; arvestades, et talle esitati süüdistus avaliku asutuse ja sõjaväe solvamises; arvestades, et 2013. aasta novembris nimetas meelevaldse kinnipidamise küsimustega tegelev ÜRO töörühm Nabeel Rajabi kinnipidamist meelevaldseks;
- E. arvestades, et pärast Bahreini inimõiguste keskuse asutamist 2002. aastal on Nabeel Rajab kandnud mitmeid vanglakaristusi; arvestades, et Nabeel Rajabile on esitatud täiendavad süüdistused seoses sõnavabadusega ja teda ähvardab kuni 10-aastane vanglakaristus väidetava riigiasutuse solvamise ja kuulujuttude levitamise eest sõja ajal;
- F. arvestades, et sarnaselt Nabeel Rajabiga on kinni peetud veel paljusid inimõiguste kaitsjaid, nagu Naji Fateel, Taani inimõiguste kaitsja Abdulhadi-al-Khawaja, Rootsi poliitiline aktivist Mohammed Habib Al-Muqdad jt nn Bahrein 13 liikmed, neid on Bahreinis kohtulikult ahistatud, vangistatud ning nad kannavad pikki või eluaegseid karistusi otsese repressioonina oma tegevuse eest inimõiguste kaitsmisel; arvestades, et neist enamiku suhtes on väidetavalt kasutatud vägivalda, väärkohtlemist ning füüsilist või psühholoogilist piinamist;
- G. arvestades, et Bahreini inimõiguste keskuse andmetel peetakse meelevaldselt kinni rohkem kui 3 000 vangi, kellest paljud on inimõiguste kaitsjad, kes on vangistatud ja kannavad pikki või eluaegseid karistusi otsese repressioonina oma tegevuse eest; arvestades, et neist enamiku suhtes on väidetavalt kasutatud vägivalda, väärkohtlemist ning füüsilist või psühholoogilist piinamist;
- H. arvestades, et 16. juunil 2015 mõisteti Bahreini peamise opositsioonilise erakonna al-Wefaq peasekretärile šeik Ali Salmanile nelja-aastane vanglakaristus seoses valitsusvastaste meeleavaldustega, mis puhkesid 2011. aastal piirkondlike araabia kevade ülestõusude haripunktis; arvestades, et väidetavalt ei ole kohus lasknud tema advokaatidel esitada suulisi argumente ning neile pole antud mingit mõistlikku võimalust tutvuda tõendusmaterjalidega; arvestades, et rühm ÜRO sõltumatuid eksperte, kellest osa tuntakse Inimõiguste Nõukogu erimenetluste nimetuse all, on nõudnud tungivalt šeik Ali Salmani vabastamist;
- I. arvestades, et Bahrein on alates 2012. aastast väärkasutanud terrorismivastaseid õigusakte selleks, et karistuseks eriarvamuste avaldamise eest võtta meelevaldselt kodakondsus poliitilistelt aktivistidelt ja opositsiooniliikmetelt, sh vähemalt 9 alaealiselt; arvestades, et mitmete aruannete põhjal on ainuüksi 2015. aastal võetud kodakondsus rohkem kui 100 aktivistilt, meeleavaldajalt ja poliitikult, millega suur osa neist on muudetud kodakondsuseta isikuteks, mis kujutab endast ÜRO kodakondsusetuse vähendamise konventsiooni rikkumist;
- J. arvestades, et 2011. aastast alates on suurenenud surmanuhtluse kasutamine poliitiliselt motiveeritud kohtuasjade puhul; arvestades, et alates 2011. aastast on poliitilistes kohtuasjades surmanuhtlus mõistetud vähemalt seitsmele isikule, kellest neljale määrati surmanuhtlus 2015. aastal;
- K. arvestades, et Bahreini sõltumatu uurimiskomisjon (BICI), mis moodustati kuningliku korraldusega selleks, et uurida Bahreinis 2011. aasta veebruaris toimunud sündmusi ja koostada selle kohta aruanne, esitas mitmeid inimõiguste ja poliitiliste reformide alaseid soovitusi; arvestades, et õigussüsteemi ja õiguskaitseüsteemi ümberkorraldamisel on saavutatud edu, kuid valitsus ei ole täielikult rakendanud komisjoni põhilisi soovitusi, eelkõige vabastanud sõnavabaduse ja rahumeelse kogunemise õiguse kasutamise eest süüdi mõistetud meeleavalduste juhte; arvestades, et rahvuslikuks dialoogiks nimetatud lepituskõnelused on ummikusse jooksnud; arvestades, et endiselt on mõned rühmitused poliitilises süsteemis esindamata ning julgeolekujõudusid ei ole võimalik vastutusele võtta;

Neljapäev, 9. juuli 2015

1. nõuab süüdistustest loobumist ning kohest ja tingimusteta vabastamist kõigi inimõiguslaste, poliitiliste aktivistide ja teiste isikute puhul, keda peetakse kinni ja süüdistatakse väidetavates õigusrikkumistes seoses sõnavabaduse ning rahumeelse kogunemise ja ühinemisevabaduse õiguse kasutamise, sh Nabeel Rajab, šeik Ali Salman ja kogu Bahrein 13;
2. tunnustab Bahreini ametivõimude võetud kohustusi rakendada Bahreini sõltumatu uurimiskomisjoni (BICI) 2011. aasta soovitusi ning ÜRO Bahreini inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise (UPR) ja teiste ÜRO mehhanismide ja organite antud soovitusi, samuti hiljutist mitmete oma poliitilise ühinemise ja sõnavabadusega seotud õigusrikkumistes süüdistatavate vangide vabastamist; nõuab tungivalt, et Bahreini valitsus viiks kiiresti ellu kõik BICI aruande ja inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise (UPR) soovitused, lõpetaks kõik inimõiguste rikkumised ning austaks kooskõlas Bahreini rahvusvaheliste inimõiguste alaste kohustustega inimõigusi ja põhivabadusi;
3. väljendab sügavat muret seoses terrorismivastaste õigusaktide väärkasutamisega Bahreinis inimõiguste rikkumiseks, sh kodakondsuse äravõtmise kaudu;
4. mõistab hukka jätkuva vangide, rahumeelsete meelevaldajate ja opositsiooniliikmete piinamise ja muu julma ja alandava kohtlemise või karistamise Bahreini ametivõimude poolt ning nõuab tungivalt, et Bahreini valitsus täidaks oma kohustusi ÜRO piinamisvastase konventsiooni alusel;
5. ergutab Bahreini valitsust koostööle ÜRO eriraportööridega (eelkõige piinamise, kogunemisvabaduse, kohtunike ja juristide sõltumatuse ning inimõiguste kaitsjate küsimustes) ning esitama neile alalise kutse;
6. võtab teadmiseks Bahreini valitsuse jätkuvad jõupingutused karistusseadustiku ja õiguslike menetluste reformimisel ning ergutab valitsust seda protsessi jätkama; nõuab tungivalt, et Bahreini valitsus võtaks kõik meetmed, et tagada erapooletu ja õiglane kohtusüsteem, kindlustades nõuetekohase kohtumenetluse, ning oma ombudsmani, eriuurimisüksuse ja riikliku inimõiguste institutsiooni erapooletus;
7. nõuab, et viivitamatult ratifitseeritaks ÜRO piinamisvastase konventsiooni fakultatiivprotokoll, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti teine fakultatiivprotokoll, mille eesmärk on kaotada surmanuhtlus, konventsioon kõigi isikute sunniviisilise kadumise eest kaitsmise kohta ning konventsioon sisserändajatest töötajate ja nende pereliikmete õiguste rahvusvahelise kaitse kohta;
8. kutsub Bahreini ametivõime üles pidama rahvusliku konsensuse dialoogi, et saavutada kestev ja kaasav rahvuslik leppimine ning jätkusuutlik poliitiline lahendus kriisile; märgib, et jätkusuutlikus poliitilises protsessis peaks saama vabalt väljendada õiguspärast ja rahumeelset kriitikat; tuletab Bahreini ametivõimudele seoses sellega meelde, et mis tahes usutava rahvusliku leppimise ja jätkusuutliku reformi strateegia vältimatu koostisosa peaks olema šiiitliku enamuse ja selle rahumeelsete poliitiliste esindajate kaasamine inimväarikuse, austuse ja õigluse alusel;
9. väljendab heameelt opositsiooniliidri Ibrahim Sharifi ennetähtaegse vanglast vabastamise üle 2015. aasta juunis pärast kuninga armuandmist; on veendunud, et see otsus on teretulnud ja tähtis samm usalduse edendamise protsessis Bahreinis;
10. nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja rõhutaks oma suhetes Bahreini valitsusega jätkuvalt reformide ja lepituse olulisust; soovib tungivalt moodustada ELi-Bahreini inimõiguste töörühma, kuid märgib, et ELi ja Bahreini vaheline inimõiguste alane dialoog ei saa asendada kõikehõlmavat dialoogi valitsuse ja opositsiooni vahel Bahreinis endas;
11. võtab teadmiseks ombudsmani, vangide ja kinnipeetavate õiguste komisjoni (PDRC) ja riikliku inimõiguste institutsiooni (NIHR) soovitused, eelkõige seoses kinnipeetavate õiguste ja nende olukorraga vanglates, sh nende väidetava väärkohtlemise ja piinamisega; julgustab neid organisatsioone jätkama oma tööd sõltumatul, erapooletul ja läbipaistval viisil ning kutsub Bahreini ametivõime üles rakendama neid soovitusi täies ulatuses;
12. nõuab ELi kiireid kollektiivseid jõupingutusi, et töötada välja kõikehõlmav strateegia selle kohta, kuidas EL ja komisjon saaksid avaldada aktiivset survet vangistatud aktivistide ja meelsusvangide vabastamiseks; kutsub Euroopa välisteestlust ja liikmesriike üles tagama, et ELi delegatsioon Riyahtis ja liikmesriikide saatkonnad Bahreinis rakendaksid nõuetekohaselt ELi inimõigustealasteid suuniseid, eelkõige inimõiguste kaitsjate ja piinamise osas, ning annaksid rakendamise kohta aru;

Neljapäev, 9. juuli 2015

13. nõuab, et EL keelustaks pisargaasi ja rahvakogunemiste kontrolli all hoidmise seadmete ekspordi, kuni ei ole läbi viidud uurimisi nende vahendite väärkasutamise väljaselgitamiseks ning väärkasutajad ei ole vastutusele võetud;
 14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Bahreini Kuningriigi valitsusele ja parlamendile ning Pärsia lahe koostööõukogu liikmetele.
-

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0280

Kahe kristlasest kirikuõpetaja olukord Sudaanis**Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon kahe kristlasest kirikuõpetaja olukorra kohta Sudaanis (2015/2766(RSP))**

(2017/C 265/21)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Sudaani kohta,
 - võttes arvesse inimõiguste ekspertide 19. mai 2014. aasta aruannet, mis koostati ÜRO Inimõiguste Nõukogu erimenetluse kohaselt,
 - võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
 - võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni ning ÜRO deklaratsiooni igasuguse usul või veendumustel põhineva sallimatuse ja diskrimineerimise kaotamise kohta,
 - võttes arvesse inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat,
 - võttes arvesse 2000. aasta Cotonou lepingut,
 - võttes arvesse ELi 2013. aasta suuniseid usu- ja veendumusvabaduse kohta,
 - võttes arvesse 2013. aastal vastu võetud Sudaani riiklikku inimõiguste tegevuskava, mis põhineb universaalsuse ja kõigi inimeste võrdõiguslikkuse põhimõtetel,
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsioone, eelkõige 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni 62/149, 18. detsembri 2008. aasta resolutsiooni 63/168, 21. detsembri 2010. aasta resolutsiooni 65/206, 20. detsembri 2012. aasta resolutsiooni 67/176 ja 18. detsembri 2014. aasta resolutsiooni 3/69 surmanuhtluse kohaldamisele moratooriumi kehtestamise küsimuses, milles ta kutsus riike, kus surmanuhtlus endiselt kehtib, kehtestama hukkamistele moratooriumi eesmärgiga surmanuhtlus kaotada,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et 21. detsembril 2014 võttis Sudaani Riiklik Julgeolekuteenistus pärast jutlustamist Põhja-Hartumi kirikus, mis on Sudaani evangeelse presbüteri kiriku haru, vahi alla Sudaani külastanud Lõuna-Sudaani evangeelse presbüteri kiriku pastori Michael Yati; arvestades, et ta vahistati vahetult pärast jutlust, mille käigus ta mõistis teadete kohaselt hukka kiriku maa ja kinnisvara poleemikat tekitanud müügi ning kristlaste kohtlemise Sudaanis;
- B. arvestades, et 11. jaanuaril 2015 vahistati pastor Peter Yen Reith pärast seda, kui ta oli viinud Sudaani usuasjade ametisse kirja, milles ta küsis pastor Michaeli kohta ja tahtis saada tema vahistamise kohta rohkem teavet;
- C. arvestades, et mõlemat meest peeti isoleeritult kinni kuni 1. märtsini 2015 ning 4. mail 2015 esitati mõlemale Sudaani 1991. aasta kriminaalseadustiku alusel süüdistus mitmes süüteoos, sh: ühised kuriteod (artikkel 21), põhiseadusliku süsteemi õõnestamine (artikkel 51), riigivastane võitlus (artikkel 50), spionaaž (artikkel 53), ametlike dokumentide õigusvastane omandamine või avalikustamine (artikkel 55), vihkamise õhutamine (artikkel 64), rahu rikkumine (artikkel 69) ja pühaduse teotus (artikkel 125);
- D. arvestades, et Sudaani kriminaalseadustiku artiklite 50 ja 53 kohaste süüdistuste puhul on süüdimõistmise korral ette nähtud surmanuhtlus;
- E. arvestades, et 1. juulil 2015 alustasid Sudaani ametivõimud Bahri evangeelse kiriku kompleksi ühe osa lammutamist; arvestades, et kiriku advokaat Mohamed Mustafa, kes on ka kahe vahistatud pastori advokaat, ja Bahri evangeelse kiriku pastor Hafez kaebasid, et valitsustöötaja purustab kompleksi valet osa; arvestades, et nad mõlemad vahistati riigiteenistuja takistamise eest tema kohustuste täitmisel; arvestades, et valitsusametnik jätkas kompleksi vale osa hävitamist;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- F. arvestades, et alates Lõuna-Sudaani lahkulöömisest 2011. aastal on kirikujuhtide ähvardamine, kristlike koguduste hirmutamine ja kirikuvarade hävitamine Sudaanis jätkunud üha kiiremas tempos;
- G. arvestades, et 25. juunil 2015 vahistati baptistlikust kirikust lahkumisel 12 Nuba mägede piirkonnast pärit kristlasest tütarlast ning neid süüdistati sündsuselult riietumises; arvestades, et kaks tütarlast vabastati järgmisel päeval süüdistust esitamata ning ülejäänud 10 vabastati kautsjoni vastu;
- H. arvestades, et kristlastest tütarlapsed peavad ilmuma kohtu ette süüdistatuna vastavalt Sudaani kriminaalseadustiku artiklile 152, mille tekst on järgmine: „Igaüht, kes paneb avalikus kohas toime vääritu või kõlblusevastase teo või kannab siivutut või kõlblusevastast või üldsuse tundeid häirivat riidetust, karistatakse ihuuhtlusega, mis ei või ületada neljakümnet piitsahoopi, või trahviga või mõlemaga“;
- I. arvestades, et inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika harta, mille Sudaan on ratifitseerinud, sätestab õiguse elule ja keelab piinamise ning julma, ebainimliku või alandava karistuse ja kohtlemise, kuid arvestades, et siiani määratakse selles riigis mitmete kriminaalkuritegude eest karistusena ja viiakse täide surmanuhtlust ning amputatsiooni, piitsutamist ja muid kehalisi karistusi;
- J. arvestades, et nagu ÜRO Peaassambleel 18. detsembril 2014 kinnitati, peab üheks rahvusvahelise üldsuse peamistest eesmärkidest jääma surmanuhtlusele üldise moratooriumi kehtestamine eesmärgiga surmanuhtlus täielikult kaotada;
1. kutsub Sudaani ametivõime üles loobuma kõigist süüdistustest pastor Michael Yati ja pastor Peter Yen Reithi vastu ning nõuab nende kohest ja tingimusteta vabastamist; kutsub Sudaani valitsust seni üles tagama, et kuni nende kahe pastori vabastamiseni neid ei piinata ega väärkohelda muul viisil ning et nõuetekohaselt austatakse nende õigust füüsilisele ja vaimsele puutumatusel;
 2. palub ELi delegatsioonil Sudaanis kohtumenetlust jälgida ning pastoritele abi osutada; kutsub ELi üles täitma juhtpositsiooni inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse tõsiste ja levinud rikkumiste esiletõstmisel ja hukkamõistmisel selles riigis;
 3. tuletab Sudaani ametivõimudele meelde nende kohustust kaitsta usu- ja veendumusvabadust riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil; kinnitab veel kord, et usu-, südametunnistuse- ja veendumusvabadus on üks põhilistest inimõigustest, mida tuleb kaitsta igal pool ja igaihe puhul; mõistab teravalt hukka kõik vägivalda ja hirmutamise vormid, mis piiravad õigust järgida või mitte järgida vabalt valitud usku või sellesse pöörduda, sealhulgas ähvarduste, kehalise vägivalda või kriminaalkaristuste kasutamise, mille eesmärk on sundida usklikke või mitteusklikke oma usust lahti ütlema või teise usku pöörduma;
 4. mõistab hukka 12 kristlasest tütarlapse vahistamise; kutsub Sudaani valitsust üles lõpetama menetlus 10 tütarlapse vastu, keda ei ole veel süüdistusest vabastatud;
 5. kutsub Sudaani valitsust üles tunnistama kehtetuks kõik õigusaktid, mis võimaldavad diskrimineerimist usu alusel, ning kaitsma vähemusrühmade identiteeti olenemata nende usutunnistusest;
 6. mõistab hukka kristlaste ahistamise ja kirikuasjadesse sekkumise; nõuab tungivalt, et Sudaani valitsus sellisest tegevusest loobuks; kutsub Sudaani üles usust taganemist puudutavaid seadusi kehtetuks tunnistama ning lõpetama kirikute ja muude pühapaikade sulgemist;
 7. kutsub Sudaani valitsust üles reformima riigi õigussüsteemi vastavalt rahvusvahelistele inimõigustealastele standarditele, et kaitsta põhilisi inimõigusi ja -vabadusi ning tagada iga üksikisiku inimõiguste kaitse, pidades eelkõige silmas naiste, usuliste vähemuste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade diskrimineerimist;
 8. kordab oma hukkamõistu surmanuhtlusele mis tahes asjaoludel ja vajadust kehtestada ülemaailmne moratoorium eesmärgiga surmanuhtlus kaotada; kutsub Sudaani valitsust seetõttu üles kaotama surmanuhtlust ning piitsutamise tava, mida endiselt rakendatakse, ning juba määratud surmanuhtlusi ära muutma;
 9. väljendab sügavat muret opositsiooniliikmete vastu suunatud repressioonide üle, mõistab sügavalt hukka Oumdoormani tribunali 6. juuli 2015. aasta otsuse mõista koheselt täitmisele 20 piitsahoopi kongressi partei asepresident Mastour Ahmed Mohamedile ja kahele teisele partei juhile, Assem Omarile ja Ibrahim Mohamedile; väljendab oma toetust eelkõige ÜRO, ELi, Aafrika Liidu ja troika (Norra, Ühendkuningriik ja USA) tehtavatele jõupingutustele olukorrale Sudaanis läbirääkimiste teel lahenduse leidmiseks ning toetust kodanikuühiskonna ja opositsioonierakondade püüdlustele edendada kaasavat rahuprotsessi;

Neljapäev, 9. juuli 2015

10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni presidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Sudaani Vabariigi valitsusele, Aafrika Liidule, ÜRO peasekretärile, AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee kaasesimeestele ja Üleaafrikalise Parlamendile.

Teisipäev, 7. juuli 2015

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2015)0239

Kontrollikoja liikme ametisse nimetamine – Bettina Michelle Jakobsen

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta otsus ettepaneku kohta nimetada Bettina Michelle Jakobsen kontrollikoja liikmeks (C8-0122/2015 – 2015/0803(NLE))

(Konsulteerimine)

(2017/C 265/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 286 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0122/2015),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 121,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A8-0198/2015),
- A. arvestades, et eelarvekontrollikomisjon hindas esitatud kandidaadi kvalifikatsiooni, pidades eelkõige silmas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 286 lõikes 1 esitatud tingimusi;
- B. arvestades, et eelarvekontrollikomisjon kuulas 17. juuni 2015. aasta koosolekul ära nõukogu nimetatud kontrollikoja liikme kandidaadi;
1. toetab nõukogu ettepanekut nimetada Bettina Michelle Jakobsen kontrollikoja liikmeks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus nõukogule ja teavitamise eesmärgil kontrollikojale ning Euroopa Liidu muudele institutsioonidele ja liikmesriikide kontrolliasutustele.
-

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0240

Rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest tulenevate liidu õiguste kasutamine *I**

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon muudetud ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud eeskirjadest tulenevate liidu õiguste kasutamine (kodifitseeritud tekst) (COM(2015)0049 – C8-0041/2015 – 2014/0174(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – kodifitseerimine)

(2017/C 265/23)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni muudetud ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2015)0049),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 207 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0041/2015),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 10. detsembri 2014. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse 20. detsembri 1994. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide tekstide ametliku kodifitseerimise kiirendatud töömeetodi kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 103 ja 59,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A8-0203/2015),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt piirdub kõnealune ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2014)0174

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 7. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/..., millega kehtestatakse liidu meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubandusreeglitest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud reeglitest tulenevate liidu õiguste kasutamine (kodifitseeritud)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2015/1843) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.
⁽²⁾ EÜT C 102, 4.4.1996, lk 2.

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0241

Kaitse kahjustava hinnakujunduse eest laevaehituses *I**

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kaitse kohta kahjustava hinnakujunduse eest laevaehituses (kodifitseeritud tekst) (COM(2014)0605 – C8-0171/2014 – 2014/0280(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – kodifitseerimine)

(2017/C 265/24)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2014)0605,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 207 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0171/2014),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse 20. detsembri 1994. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide tekstide ametliku kodifitseerimise kiirendatud töömeetodi kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 103 ja 59,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit (A8-0202/2015),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse tööühma arvamuse kohaselt piirdub kõnealune ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2014)0280

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 7. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/..., mis käsitleb kaitset kahjustava hinnakujunduse eest laevaehituses (kodifitseeritud tekst)

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2016/1035) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ EÜT C 102, 4.4.1996, lk 2.

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0242

Kalapüügivõimaluste andmine ELi vetes Venezuela lipu all sõitvatele kalalaevadele Prantsuse Guajaana ranniku läheduses ***

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu, millega kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks avaldus, mis käsitleb ELi vetes kalapüügivõimaluste andmist Venezuela Bolívari Vabariigi lipu all sõitvatele kalalaevadele Prantsuse Guajaana rannikulähedases majandusvööndis (05420/2015 – C8-0043/2015 – 2015/0001(NLE))

(Nõusolek)

(2017/C 265/25)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu, millega kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks avaldus, mis käsitleb ELi vetes kalapüügivõimaluste andmist Venezuela Bolívari Vabariigi lipu all sõitvatele kalalaevadele Prantsuse Guajaana rannikulähedases majandusvööndis (05420/2015),
 - võttes arvesse avalduse eelnõu, mis käsitleb ELi vetes kalapüügivõimaluste andmist Venezuela Bolívari Vabariigi lipu all sõitvatele kalalaevadele Prantsuse Guajaana rannikulähedases majandusvööndis (05420/2015),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõikele 2 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile v (C8-0043/2015),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 esimest ja kolmandat lõiku ja lõiget 2 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni soovitus (A8-0195/2015),
1. annab nõusoleku avalduse heakskiitmiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Venezuela Bolívari Vabariigi valitsusele ja parlamendile.

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0243

Paranduseelarve projekt nr 3/2015: 2014. aasta ülejääk

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 3/2015 kohta – 2014. aasta ülejäägi kandmine eelarvesse (09765/2015 – C8-0161/2015 – 2015/2077(BUD))

(2017/C 265/26)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314,
 - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾, eriti selle artiklit 41,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu 2015. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 17. detsembril 2014. aastal ⁽²⁾,
 - võttes arvesse paranduseelarvet nr 1/2015, mis võeti lõplikult vastu 28. aprillil 2015. aastal ⁽³⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 21. aprilli 2015. aasta määrust (EL, Euratom) 2015/623, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsust 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 3/2015, mille komisjon võttis vastu 15. aprillil 2015. aastal (COM(2015)0160),
 - võttes arvesse 19. juunil 2015. aastal vastu võetud ja samal päeval Euroopa Parlamendile edastatud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 3/2015 kohta (09765/2015),
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 88 ja 91,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A8-0219/2015),
- A. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 3/2015 eesmärk on kanda 2015. aasta eelarvesse üle 2014. aasta eelarve ülejääk summas 1 435 miljonit eurot;
- B. arvestades, et ülejääk tekkis peamiselt positiivsest tulude saldost (1 183 miljonit eurot), kavandatust väiksematest kuludest (142 miljonit eurot) ja vahetuskursi erinevustest (110 miljonit eurot);
- C. arvestades, et tulude poolel on kaks peamist allikat hilinevad maksete eest sissenõutud intressid ja trahvid (634 miljonit eurot) ning omavahendite positiivne saldo (479 miljonit eurot);

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 69, 13.3.2015.

⁽³⁾ ELT L 190, 17.7.2015.

⁽⁴⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽⁵⁾ ELT L 103, 22.4.2015, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 163, 23.6.2007, lk 17.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- D. arvestades, et kulude poolel on III jaotise assigneeringute alakasutamine eriti ulatuslik (2014. aastal kanti üle 29 miljonit eurot ja 2013. aastal 6 miljonit eurot), kuid teiste institutsioonide puhul suurenes see 101 miljoni euroni;
- E. arvestades, et III jaotise assigneeringute väga ulatuslik alakasutamine näitab maksete assigneeringute pidevat nappust, mis on ka 2015. aasta eelarve täitmisel üks põhiprobleeme;
1. võtab teadmiseks komisjoni esitatud paranduseelarve projekti nr 3/2015, mis käsitleb üksnes 2014. aasta ülejäägi eelarvesse kandmist 1 435 miljoni euro suuruses summas vastavalt finantsmääruse artiklile 18, ja nõukogu seisukoha selle kohta;
 2. tuletab meelde, et 2015. aasta eelarve üle peetud läbirääkimiste raames nõudis nõukogu paranduseelarve projektidest nr 5/2014 ja nr 7/2014 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmisega seotud maksete ülekandmist 2015. aasta eelarvesse kogusummas 126,7 miljonit eurot;
 3. on seisukohal, et pidades silmas paranduseelarve projektis nr 3/2015 esitatud ülejääki, oleks need kaks 2014. aastat puudutavat paranduseelarve projekti, mis hõlmavad kokku seitset ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise juhtumit, saanud hõlpsasti katta 2014. aasta eelarvest;
 4. peab üldises plaanis kahetsusväärseks suundumust, et nõukogu ei pea kinni oma kohustustest raskesse olukorda sattunud riikide ees, kui on täidetud kõik ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise tingimused, võtta kasutusele erivahendite jaoks ette nähtud täiendavaid ressursse, vaid pigem võtab selleks raha ära olemasolevatelt programmidele; kiidab siiski heaks asjaolu, et nõukogu ei kasutanud seda tegutsemisviisi paranduseelarve projekti nr 4/2015 puhul;
 5. tuletab meelde, et komisjon esitas koos kõnealuse paranduseelarve projektiga nr 3/2015 veel ühe paranduseelarve projekti (nr 4/2015), milles käsitletakse ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmist Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias kokku 66,5 miljoni euro ulatuses;
 6. tuletab meelde, et paranduseelarve projekti nr 3/2015 vastuvõtmisega vähendatakse liikmesriikide kogurahvatulul põhinevaid osamakseid liidu eelarvesse 1 435 miljoni euro võrra ja seetõttu rohkem kui kompenseeritakse nende osamaksud paranduseelarve projekti nr 4/2015 rahastamise; toonitab seetõttu, et nende kahe dokumendi suhtes kohaldatakse ühist vastuvõtmise ajakava, kuna nad on poliitiliselt tihedalt seotud;
 7. rõhutab oma valmisolekut võtta nii paranduseelarve projekt nr 3/2015 kui ka paranduseelarve projekt nr 4/2015 komisjoni esitatud kujul vastu nii ruttu kui võimalik;
 8. kiidab nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 3/2015 kohta heaks;
 9. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 3/2015 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, kontrollikoja ning liikmesriikide parlamentidele.
-

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0244

Paranduseelarve projekt nr 4/2015: ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtt Rumeenia, Bulgaaria ja Itaalia toetuseks

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 4/2015 kohta, mis on lisatud ettepanekule võtta kasutusele Euroopa Liidu Solidaarsusfond Rumeenia, Bulgaaria ja Itaalia toetuseks (09767/2015 – C8-0162/2015 – 2015/2078(BUD))

(2017/C 265/27)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002)⁽¹⁾, eriti selle artiklit 41,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2015. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 17. detsembril 2014. aastal⁽²⁾,
- võttes arvesse paranduseelarvet nr 1/2015, mis võeti lõplikult vastu 28. aprillil 2015. aastal⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020⁽⁴⁾ (edaspidi „mitmeaastase finantsraamistiku määrus“),
- võttes arvesse nõukogu 21. aprilli 2015. aasta määrust (EL, Euratom) 2015/623, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020⁽⁵⁾,
- võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁽⁶⁾,
- võttes arvesse nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsust 2007/436/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta⁽⁷⁾,
- võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 4/2015, mille komisjon võttis vastu 15. aprillil 2015. aastal (COM(2015)0161),
- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta (üleujutused Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias), mille komisjon võttis vastu 15. aprillil 2015. aastal (COM(2015)0162),
- võttes arvesse 19. juunil 2015. aastal vastu võetud ja samal päeval Euroopa Parlamendile edastatud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 4/2015 kohta (09767/2015),
- võttes arvesse kodukorra artikleid 88 ja 91,
- võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A8-0220/2015),

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 69, 13.3.2015.

⁽³⁾ ELT L 190, 17.7.2015.

⁽⁴⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽⁵⁾ ELT L 103, 22.4.2015, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 163, 23.6.2007, lk 17.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- A. arvestades, et paranduseelarve projekt nr 4/2015 on seotud Euroopa Liidu Solidaarsusfondi (ELSF) kasutuselevõtmisega summas 66 505 850 eurot kulukohustuste ja maksete assigneeringutena seoses kahe üleujutusega Rumeenias 2014. aasta kevadel ja suvel, mille puhul on abitaotluste summa 8 495 950 eurot, üleujutustega Bulgaarias 2014. aasta juulis/ augustis, mille puhul on abitaotluste summa 1 983 600 eurot, ning üleujutustega Itaalias 2014. aasta oktoobris/ novembris, mille puhul on abitaotluste summa 56 026 300 eurot;
- B. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 4/2015 eesmärk on 2015. aasta eelarvet sellega seoses ametlikult korrigeerida;
- võtab teadmiseks komisjoni esitatud paranduseelarve projekti nr 4/2015 ja nõukogu seisukoha selle kohta;
 - rõhutab, et nende loodusõnnetuste tõttu kannatada saanud riikidele tuleb kiiresti ELSF'i kaudu finantsabi anda, võttes arvesse, et ELSF näitab üles solidaarsust õnnetuste tõttu kannatanud piirkondade elanikkonnaga;
 - tuletab meelde, et 2015. aasta eelarve üle peetud läbirääkimiste raames nõudis nõukogu kindlalt paranduseelarve projektidest nr 5/2014 ja nr 7/2014 ELSF'i kasutuselevõtmisega seotud maksete ülekandmist 2015. aasta eelarvesse kogusummas 126,7 miljonit eurot;
 - on seisukohal, et pidades silmas paranduseelarve projektis nr 3/2015 esitatud ülejääki, oleks need kaks 2014. aastat puudutatavat paranduseelarve projekti, mis hõlmavad kokku seitset ELSF'i kasutuselevõtmise juhtumit, hõlpsasti saanud katta 2014. aasta eelarvest, võttes arvesse, et ELSF'i eesmärk on reageerida hädaolukordadele kiiresti, tõhusalt ja paindlikult;
 - peab üldises plaanis kahetsusväärseks suundumust, et nõukogu ei täida oma kohustustusi riikide ees, mida on tabanud suuremat laadi loodusõnnetus ja mille puhul on seetõttu täidetud ELSF'i kasutuselevõtmise tingimused, erivahendite näol ette nähtud täiendavate ressursside kasutuselevõtmise kaudu, vaid teeb seda pigem teiste programmide jaoks ette nähtud rahaliste vahendite võtmise kaudu; kiidab siiski heaks asjaolu, et nõukogu ei kasutanud seda tegutsemisviisi paranduseelarve projekti nr 4/2015 puhul;
 - rõhutab eriti asjaolu, et praeguse maksete kriitilise olukorra puhul välistatakse võimalus kasutada rahastamiseks mis tahes muud allikat kui see, mille kohta komisjon on teinud ettepaneku paranduseelarve projektis nr 4/2015; tuletab meelde, et ELSF on erivahend, millele vastavad assigneeringud tuleb eelarves ette näha mitmeaastase finantsraamistiku vastavatest ülemmääradest väljaspool;
 - tuletab meelde, et paranduseelarve projekti nr 3/2015 vastuvõtmisega vähendatakse liikmesriikide kogurahvatulul põhinevaid osamakseid liidu eelarvesse 1 435 miljoni euro võrra ja seetõttu rohkem kui kompenseeritakse nende osamaksud paranduseelarve projekti nr 4/2015 rahastamisse; toonitab seetõttu, et nende kahe dokumendi suhtes kohaldatakse ühist vastuvõtmise ajakava, sest need on poliitiliselt tihedalt seotud;
 - rõhutab oma valmisolekut võtta mõlemad paranduseelarve projektid komisjoni esitatud kujul vastu nii ruttu kui võimalik;
 - kiidab nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 4/2015 kohta heaks;
 - teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 4/2015 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 - teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, kontrollikojale ning liikmesriikide parlamentidele.
-

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0245

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmine: üleujutused Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktile 11 (üleujutused Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias) (COM(2015)0162 – C8-0094/2015 – 2015/2079(BUD))

(2017/C 265/28)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2015)0162 – C8-0094/2015),
 - võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu solidaarsusfondi loomise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 ⁽²⁾, eriti selle artiklit 10,
 - võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽³⁾, eriti selle punkti 11,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A8-0211/2015),
1. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;
 2. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

—
LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta (üleujutused Rumeenias, Bulgaarias ja Itaalias)

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2015/1180).

⁽¹⁾ ELT L 311, 14.11.2002, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽³⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0247

Paranduseelarve projekt nr 1/2015: Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI)

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 1/2015 kohta (III jagu – Komisjon), mis on lisatud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 (09876/2015 – C8-0172/2015 – 2015/2011(BUD))

(2017/C 265/29)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnustatakse kehtestuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002)⁽¹⁾, eriti selle artiklit 41,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2015. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 17. detsembril 2014⁽²⁾,
- võttes arvesse paranduseelarvet nr 1/2015, mis võeti lõplikult vastu 28. aprillil 2015⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020⁽⁴⁾,
- võttes arvesse nõukogu 21. aprilli 2015. aasta määrust (EL, Euratom) 2015/623, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020⁽⁵⁾,
- võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁽⁶⁾,
- võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 1/2015, mille komisjon võttis vastu 13. jaanuaril 2015 (COM(2015)0011),
- võttes arvesse 26. juunil 2015 vastu võetud ja samal päeval Euroopa Parlamendile edastatud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 1/2015 kohta (09876/2015 – C8-0172/2015),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrust (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond⁽⁷⁾,
- võttes arvesse kodukorra artikleid 88 ja 91,
- võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi (A8-0221/2015),

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 69, 13.3.2015.

⁽³⁾ ELT L 190, 17.7.2015.

⁽⁴⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽⁵⁾ ELT L 103, 22.4.2015, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 169, 1.7.2015, lk 1.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- A. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 1/2015 eesmärk on teha eelarve nomenklatuuris vajalikud muudatused vastavalt seadusandlikule kokkuleppele Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) kohta ning paigutada vastavalt ümber kulukohustuste assigneeringuid 1 360 miljoni euro ulatuses ja maksete assigneeringuid 10 miljoni euro ulatuses;
- B. arvestades, et ELi tagatisfondi eraldisteks paigutatakse 2015. aastal kulukohustuste assigneeringutena ümber kokku 1 350 miljonit eurot – Euroopa ühendamise rahastust 790 miljonit eurot, programmist „Horisont 2020“ 70 miljonit eurot ja ITERist 490 miljonit eurot;
- C. arvestades, et komisjon kavatab kompenseerida ITERi assigneeringute vähendamise nende samaväärsu suurendamisega aastatel 2018–2020;
- D. arvestades, et eraldised Euroopa investeerimisnõustamise keskusele kulukohustuste ja maksete assigneeringutena (mõlemal juhul 10 miljoni euro ulatuses) on täielikult ümber paigutatud ITERist (eelarvepunkt 08 04 01 02);
- E. arvestades, et täiendavad kulukohustuste ja maksete assigneeringud EFSI rakendamiseks on täielikult ümber paigutatud, mistõttu jääb kulukohustuste ja maksete assigneeringute üldine tase 2015. aasta eelarves muutmata;
- võtab teadmiseks komisjoni esitatud paranduseelarve projekti nr 1/2015 ja nõukogu seisukoha selle kohta;
 - peab kiiduväärseks kiiret kokkulepet EFSI osas, mis osutus võimalikuks, kuna kõik institutsioonid keskendusid selle võimalikult kiirele kasutuselevõtule; peab kahetsusväärseks, et kuigi läbirääkimiste tulemusel saavutati komisjoni algset ettepanekut parem lahendus, avaldatakse programmile „Horisont 2020“ ja Euroopa ühendamise rahastule kahjulikku mõju;
 - rõhutab veel kord, et liidu eelarve on tähtis, kuna loob lisandväärtust, koondades ressursse ja tagades Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ja EFSI vahelise märkimisväärse koostoime, suurendades ka liidu rahalise toetuse võimendavat mõju; toetab täiendavate avaliku ja erasektori allikate kasutuselevõtmist, et rahastada investeeringuid Euroopa mõõtmega eesmärkidesse, pöörates eelkõige tähelepanu piiriülestele väljakutsetele sellistes valdkondades nagu energia, keskkonna ja transpordi infrastruktuur;
 - väljendab heameelt asjaolu üle, et võrreldes komisjoni algse ettepanekuga rahastatakse täiendavalt 1 000 miljonit eurot mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste koguarvust, mis tuleneb 2014. ja 2015. aasta eelarvetest jäänud varust, ning sellega vähendatakse ümberpaigutamist Euroopa ühendamise rahastust ja programmist „Horisont 2020“; tuletab meelde, et mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 14 kohaselt tehakse mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste koguarvu vahendid kättesaadavaks alles 2016. aastal;
 - peab siiski üldiselt kahetsusväärseks vahendite ümberpaigutamist Euroopa ühendamise rahastust ja programmist „Horisont 2020“, sest need on Euroopa töökohtade ja majanduskasvu seisukohast väga olulised programmid; kavatab seetõttu need ümberpaigutused tulevaste iga-aastaste eelarvemenetluste käigus heaks teha;
 - juhhib tähelepanu teadusuuringutesse ja transporti investeerimise äärmisele olulisusele selle jaoks, et suurendada liidu eelarve osatähtsust ja sihipärasust majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive edendamisel ning teha edusamme strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisel; tuletab sellega seoses meelde, et programm „Horisont 2020“ ja Euroopa ühendamise rahastu on rubriigi 1a („Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks“) põhiprogrammid;
 - kinnitab valmisolekut võtta paranduseelarve projekt nr 1/2015 nõukogu poolt muudetud kujul kooskõlas EFSI käsitleva seadusandliku kokkuleppega vastu, et käivitada EFSI võimalikult kiiresti;
 - kiidab seega nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 1/2015 kohta heaks;
 - teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 2/2015 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;

Teisipäev, 7. juuli 2015

10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, kontrollikojale ning liikmesriikide parlamentidele.

Teisipäev, 7. juuli 2015

P8_TA(2015)0248

Paranduseelarve projekt nr 5/2015 – Rändesurvele reageerimine

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2015. aasta paranduseelarve projekti nr 5/2015 kohta – Rändesurvele reageerimine (09768/2015 – C8-0163/2015 – 2015/2121(BUD))

(2017/C 265/30)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314,
 - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002⁽¹⁾, eriti selle artiklit 41,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu 2015. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 17. detsembril 2014. aastal⁽²⁾,
 - võttes arvesse paranduseelarvet nr 1/2015, mis võeti lõplikult vastu 28. aprillil 2015. aastal⁽³⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020⁽⁴⁾ (edaspidi „mitmeaastase finantsraamistiku määrus“),
 - võttes arvesse nõukogu 21. aprilli 2015. aasta määrust (EL, Euratom) 2015/623, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 5/2015, mille komisjon võttis vastu 13. mail 2015. aastal (COM(2015)0241),
 - võttes arvesse 19. juunil 2015. aastal vastu võetud ja samal päeval Euroopa Parlamendile edastatud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 5/2015 kohta (09768/2015 – C8-0163/2015),
 - võttes arvesse oma 29. aprilli 2015. aasta resolutsiooni Vahemerel hiljuti asetleidnud traagiliste sündmuste ning ELi rände- ja varjupaigapoliitika kohta⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 13. mai 2015. aasta teatist „Euroopa rände tegevuskava“ (COM(2015)0240),
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 88 ja 91,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust (A8-0212/2015),
- A. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 5/2015 eesmärk on tugevdada liidu ressursse, et juhtida pärast Vahemerel hiljuti aset leidnud traagilisi sündmusi ning rändevoogude olulist suurenemist rände- ja pagulasvooge;

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 69, 13.3.2015.

⁽³⁾ ELT L 190, 17.7.2015.

⁽⁴⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽⁵⁾ ELT L 103, 22.4.2015, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0176.

Teisipäev, 7. juuli 2015

- B. arvestades, et kulukohustuste assigneeringuid suurendatakse 75 722 000 euro võrra;
- C. arvestades, et maksete assigneeringute suurendamine 69 652 000 euro võrra toimub täielikult tänu ümberpaigutamisele Galileo programmist, mistõttu üldine maksete assigneeringute tase 2015. aasta eelarves jääb muutumatuks;
- D. arvestades, et Euroopa Liidu Liikmesriikide Välispiiril Tehtava Operatiivkoostöö Juhtimise Euroopa Agentuuri (Frontex) kulukohustuste ja maksete assigneeringuid kavatakse suurendada 26,8 miljoni euro võrra, mis osaliselt kaetakse paranduseelarve projektiga nr 5/2015 saadavatest lisaassigneeringutest ja osaliselt peatüki 18 02 (sisejulgeolek) siseste ümberpaigutustega, sest Välispiirifondi vanad juhtumid suletakse;
- E. arvestades, et hädaolukorraga seotud rahaline koormus on seni langenud peamiselt liidu lõunaranniku riikide eelarvele;
- F. arvestades, et keskpika perspektiivi makromajandusprognoozi ning liidu ja naabruses asuvate piirkondade (eelkõige Lääne- ja Kesk-Aafrika) vastupidiste demograafiliste suundumuste valguses ei saa suurenenud rännet Euroopasse pidada ajutiseks nähtuseks;
- G. arvestades, et paranduseelarvega nr 5/2015 suurendatakse ka kolme asutuse töötajate arvu, nimelt lisandub 16 ametikohta Frontexis, 4 ametikohta Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametis (EASO) ja 3 ametikohta Euroopa Politseiametis (Europol);
- H. arvestades, et kui rändevooge ei hallata tõhusalt ja õigeaegselt, võivad need kaasa tuua märkimisväärsed kulud muudes poliitikavaldkondades;
1. võtab teadmiseks komisjoni esitatud paranduseelarve projekti nr 5/2015 ja nõukogu seisukoha selle kohta;
 2. peab tervitatavaks kõigi institutsioonide valmisolekut suurendada rände ja varjupaigaga seotud eelarveassigneeringuid, sest vajadus selle järele on ilmne ja pakiline;
 3. tuletab meelde, et juba 2015. aasta eelarve lugemisel 2014. aasta oktoobris nõudis parlament nende eelarveridade jaoks märkimisväärselt suuremaid assigneeringuid ja asjaomastele asutustele lisatöötajaid;
 4. peab kahetsusväärseks, et paranduseelarve projektis nr 5/2015 kavandatav assigneeringute suurendamine on siiski piiratud ega vasta Vahemere jätkuva ja tõenäoliselt süveneva kriisiga seotud tegelikele vajadustele, Ukrainast saabuvate põgenike arvu kasvu suurenevale ohule ning vajadusele tegeleda rändega seotud probleemidega üldiselt; rõhutab siiski vajadust neid vahendeid sihtkohas rangelt kontrollida ning seega tagada suurem läbipaistvus seoses hanke- ja allhankemenetlustega, võttes arvesse mitmeid uurimisi, mis puudutavad mitmeid liikmesriikides avastatud kuritarvitusi;
 5. peab kahetsusväärseks, et nõukogus on liikmesriikide vahel ilmnunud erimeelsused seoses „Euroopa rände tegevuskavas“ sisalduva komisjoni ettepanekuga; tuletab meelde, et rände olemuse tõttu on võimalik seda hädaolukorda paremini käsitleda liidu tasandil;
 6. on seisukohal, et asjaomaste ametite personali ei tohiks vähendada ega ümber paigutada; on seisukohal, et ametid peavad töötajatele jagama tööülesanded asjakohaselt, et tulla toime suurenenud kohustustega;
 7. rõhutab, et arvestades liidu lõunarannikule saabuvate inimeste suurt hulka ning suuremat rolli, mida EASO peab varjupaigaküsimuste haldamisel täitma, samuti selget vajadust pakkuda vastuvõtutingimuste jaoks eelnevat toetust, on ettepanek suurendada EASO töötajate arvu vaid nelja võrra selgelt ebapiisav; taotleb seetõttu EASO-le 2016. aastaks vajalikul arvul ametikohti ja eelarvet, et võimaldada EASO-l viia tulemuslikult ellu talle antud ülesandeid ja tegevusi;

Teisipäev, 7. juuli 2015

8. on seisukohal, et komisjon peaks üksikasjalikult hindama ELi rände tegevuskava ja ELi julgeoleku tegevuskava raames esitatud meetmete mõju eelarvele ja sellega lisanduvaid ülesandeid Europolile, et Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid nõuetekohaselt korrigeerida Europoli eelarvevajadusi ja vajalike töötajate arvu; toonitab Europoli rolli liikmesriikidele antava piiriülese toetuse ja teabevahetuse osas; toonitab, et Europolile tuleb tagada 2016. aastaks asjakohane eelarve ja töötajate arv, et võimaldada ametil viia tulemuslikult ellu talle antud ülesandeid ja tegevusi;
9. palub komisjonil seoses mitmeaastase finantsraamistiku vahehindamisega hinnata võimalikult täpselt Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vajadusi aastani 2020; palub komisjonil teha pärast finantsperspektiivi läbivaatamist ettepanek fondi rahaliste vahendite piisavaks suurendamiseks ja vajadusel kohandatud jagamiseks eri programmide ja rakendamismeetodite vahel;
10. kinnitab kavatsust muuta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi eelarve liigendust, et tagada parem läbipaistvus ja suurem kontroll iga-aastaste assigneeringute eraldamise üle fondi programmidele ja rakendamise meetmetele, nagu on täpsustatud määruses (EL) nr 516/2014⁽¹⁾;
11. märgib, et paranduseelarve projektiga nr 5/2015 ei nähta ette maksete assigneeringute kogusumma suurendamist 2015. aasta eelarves, vaid pöörduakse taas tagasi juba olemasolevate vahendite ümberpaigutamise juurde;
12. nõuab, et ümberpaigutamine Galileo programmist hüvitataks täielikult 2016. aasta eelarves;
13. arvestades olukorra kiireloomulisust, kinnitab siiski oma valmisolekut paranduseelarve projekt nr 5/2015 vastu võtta, niipea kui komisjon on selle esitanud;
14. kiidab seega nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 5/2015 kohta heaks;
15. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 5/2015 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, kontrollikojale ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ Vastavalt määrusele (EL) nr 516/2014 on Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondile aastateks 2014–2020 eraldatud koguvahendid 3 137 miljonit eurot. See summa on jagatud järgmiselt:
a. 2 392 miljonit eurot riiklikele programmidele (artikkel 19);
b. 360 miljonit eurot II lisas loetletud erimeetmetele (artikkel 16), ümberasustamisprogrammidele (artikkel 17) ja üleviimisteks (artikkel 18);
c. 385 miljonit eurot liidu meetmetele (artikkel 20), erakorraliseks abiks (artikkel 21), Euroopa rändevõrgustikule (artikkel 22) ja tehniliseks abiks (artikkel 23).
Praegune eelarve liigendus ei vasta mingil viisil sellele jaotusele.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0253

Endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigiga sõlmitav stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll, millega võetakse arvesse Horvaatia ühinemist ELiga ***

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (05548/2014 – C8-0127/2014 – 2013/0386(NLE))

(Nõusolek)

(2017/C 265/31)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (05548/2014),
 - võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll eelnõu, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga (05547/2014),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 217, artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile i ja artikli 218 lõike 8 teisele lõigule (C8-0127/2014),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 esimest ja kolmandat lõiku ja lõiget 2 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse väliskomisjoni soovitusi (A8-0188/2015),
1. annab nõusoleku protokollile sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi valitsusele ja parlamendile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0254

Serbiaga sõlmitav stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll, millega võetakse arvesse Horvaatia ühinemist Euroopa Liiduga ***

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Serbia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga, Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel sõlmimise kohta (06682/2014 – C8-0098/2014 – 2014/0039(NLE))

(Nõusolek)

(2017/C 265/32)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (06682/2014),
 - võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Serbia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu protokoll eelnõu, et võtta arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga (06681/2014),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 217, artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile i ja artikli 218 lõike 8 teisele lõigule (C8-0098/2014),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 esimest ja kolmandat lõiku ja lõiget 2 ning artikli 108 lõiget 7,
 - võttes arvesse väliskomisjoni soovitusi (A8-0189/2015),
1. annab nõusoleku protokoll sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Serbia Vabariigi valitsusele ja parlamentile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0255

Indiaga sõlmitud teadus- ja tehnikaalase koostöö lepingu pikendamine ***

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Ühenduse ja India Vabariigi valitsuse vahelise teadus- ja tehnikaalase koostöö lepingu pikendamiste kohta (05872/2015 – C8-0074/2015 – 2014/0293(NLE))

(Nõusolek)

(2017/C 265/33)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu, mis käsitleb Euroopa Ühenduse ja India Vabariigi valitsuse vahelise teadus- ja tehnikaalase koostöö lepingu pikendamist (05872/2015),
 - võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2002. aasta otsust 2002/648/EÜ Euroopa Ühenduse ja India Vabariigi valitsuse teadus- ja tehnikaalase koostöö lepingu sõlmimise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 186 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile v (C8-0074/2015),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 esimest ja kolmandat lõiku ja lõiget 2 ning artikli 108 lõiget 7 ja artikli 50 lõiget 1,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni soovitusi (A8-0179/2015),
1. annab nõusoleku lepingu pikendamiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning India Vabariigi valitsusele ja parlamendile.

⁽¹⁾ EÜT L 213, 9.8.2002, lk 29.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0256

Teadus- ja tehnoloogiakoostöö Fääri saartega: „Horisont 2020“ ***

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Fääri saarte vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu sõlmimise kohta, mille kohaselt Fääri saared assotsieeruvad teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 (05660/2015 – C8-0057/2015 – 2014/0228(NLE))

(Nõusolek)

(2017/C 265/34)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (05660/2015),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Fääri saarte vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu eelnõu, mille kohaselt Fääri saared assotsieeruvad teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 (14014/2014),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 186, artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a ja artikli 218 lõike 8 esimese lõigule (C8-0057/2015),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 esimest ja kolmandat lõiku ja lõiget 2 ning artikli 108 lõiget 7 ja artikli 50 lõiget 1,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni soovitusi (A8-0180/2015),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Fääri saarte valitsusele ja parlamendile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0257

Äriühingute juhtimine: aktsionäride pikaajaline kaasamine ja läbipaistvus *I**

Euroopa Parlamendi 8. juulil 2015. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2007/36/EÜ seoses aktsionäride pikaajalise kaasamise soodustamisega ja direktiivi 2013/34/EL seoses ühingujuhtimise aruande teatavate elementidega (COM(2014)0213 – C7-0147/2014 – 2014/0121(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2017/C 265/35)

[Muudatusettepanek 1, kui ei ole märgitud teisiti]

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED (*)

komisjoni ettepanekule

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2015/...,

millega muudetakse direktiivi 2007/36/EÜ seoses aktsionäride pikaajalise kaasamise soodustamisega, direktiivi 2013/34/EL seoses ühingujuhtimise aruande teatavate elementidega ja direktiivi 2004/109/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 50 ja 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Euroopa Andmekaitseinspektoriga,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/36/EÜ⁽²⁾ on kehtestatud nõuded aktsionäride teatavate, hääleõigusega aktsiastest tulenevate õiguste kasutamise suhtes seoses nende äriühingute üldkoosolekutega, mille registreeritud asukoht on liikmesriigis ja mille aktsiatega kaubeldakse reguleeritud turul, mis asub või tegutseb liikmesriigis.

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 61 lõike 2 teisele lõigule vastutavale komisjonile uueks läbivaatamiseks (A8-0158/2015).

^(*) Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud **paksus kaldkirjas**, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga **■**.

⁽¹⁾ ELT C 451, 16.12.2014, lk 87.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta direktiiv 2007/36/EÜ noteeritud äriühingute aktsionäride teatavate õiguste kasutamise kohta (ELT L 184, 14.7.2007, lk 17).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- (2) **Kuigi aktsionärid ei oma äriühinguid, mis on eraldiseisvad juriidilised isikud, mille üle neil puudub täielik kontroll, on aktsionäridel oluline osa niisuguste äriühingute juhtimises.** Finantskriisi tõttu ilmnes, et paljudel juhtudel aktsionärid toetasid ülemääraste lühiajaliste riskide võtmist juhtide poolt. Lisaks **ei ole** „seire“ ning institutsionaalsete investorite ja varahaldurite **investeerimisobjektiks olevatesse äriühingutesse** kaasamise praegune tase **sageli** piisav ning **seejuures keskendutakse liigselt lühiajalisele tootlusele**, mistõttu ei **ole** äriühingute üldjuhtimine ja börsil noteeritud äriühingute tulemused **optimaalsed**.
- (2a) **Aktsionäride suurem kaasamine äriühingute juhtimisse on üks võimalusi, mis võib aidata parandada äriühingute rahalisi ja mitterahalisi tulemusi. Et aga aktsionäride õigused ei ole ainus pikaajaline tegur, mida tuleb ühingujuhtimises arvesse võtta, peaks nendega kaasnema lisameetmed, millega tagada kõigi sidusrühmade, eelkõige töötajate, kohalike omavalitsuse ja kodanikuühiskonna suurem kaasamine.**
- (3) Euroopa äriühinguõiguse ja äriühingu üldjuhtimise tegevuskavas tegi komisjon teatavaks mitmed meetmed äriühingu üldjuhtimise valdkonnas, et eelkõige soodustada aktsionäride pikaajalist kaasamist ning edendada läbipaistvust äriühingute ja investorite vahel.
- (4) Selleks et veelgi hõlbustada aktsionäride õiguste kasutamist ning börsil noteeritud äriühingute ja aktsionäride vahelist kaasatust, peaks börsil noteeritud äriühingutel olema **õigus** oma aktsionärid tuvastada ja nendega otse suhelda. Seepärast tuleks **läbipaistvuse ja dialoogi parandamiseks näha** käesoleva direktiiviga ette raamistik aktsionäride isiku tuvastamiseks. [ME 29]
- (5) Aktsionäride õiguste tegelik kasutamine sõltub suurel määral sellise vahendajateahela tõhususest, kes haldab aktsionäride väärtipaberikontosid, eelkõige piiriülel. Käesoleva direktiivi eesmärk on parandada teabe edastamist vahendajate poolt aktsiaosalusahelas, et hõlbustada aktsionäride õiguste kasutamist.
- (6) Pidades silmas vahendajate olulist rolli, peaksid nad olema kohustatud hõlbustama **aktsionäride** õiguste kasutamist juhul, kui **aktsionärid soovivad** neid õigusi kasutada ise või määrata selleks kolmanda isiku. Kui **aktsionärid** ei soovi õigusi ise kasutada ja on määranud vahendajaks kolmanda isiku, peaks kõnealune isik olema kohustatud kasutama neid õigusi **aktsionäride** sõnaselgel loal ja **nende** juhiste kohaselt ning **aktsionäride** kasuks.
- (7) Selleks et edendada omakapitaalinvesteeringuid kogu liidus ja aktsiatega seotud õiguste kasutamist, tuleks käesoleva direktiiviga **tagada vahendajate pakutavate teenustega seotud kuludes suur läbipaistvus. Selleks et** hoida ära piiriülest hinnadiskrimineerimist võrreldes riigisiseste aktsiaosalustega, **tuleks riigisiselt ja piiriülel kasutatavate õiguste puhul tekkivate kulude mis tahes erinevusi nõuetekohaselt põhjendada ning need peaksid kajastama** vahendajate pakutavate **teenuste osutamisel tegelikult kantud kulude erinevusi.** Kolmandate riikide vahendajate suhtes, kes on asutanud liidus filiaali, tuleks kohaldada aktsionäride isiku tuvastamist, teabe edastamist, aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamist ning **kulude** läbipaistvust käsitlevaid eeskirju, et tagada selliste vahendajate kaudu hoitavaid aktsiaid käsitlevate sätete tulemuslik kohaldamine.
- (8) Aktsionäride tulemuslik ja jätkusuutlik kaasamine on börsil noteeritud äriühingute puhul äriühingu üldjuhtimise mudeli **oluline element**, mis sõltub eri organite ja eri sidusrühmade vahelistest kontrolli- ja tasakaalumehhanismidest. **Sidusrühmade, eelkõige töötajate nõuetekohast kaasamist tuleks pidada tasakaalustatud ühingujuhtimise Euroopa raamistiku väljatöötamise ülimalt tähtsaks elemendiks.**
- (9) Institutsionaalsed investorid ja varahaldurid on **sageli** liidus börsil noteeritud äriühingute olulised aktsionärid ja seepärast võib neil olla **märkimisväärne** osa kõnealuste äriühingute üldjuhtimises ning üldisemalt ka nende strateegia ja pikaajaliste tulemuste kujundamises. Viimaste aastate kogemused on siiski näidanud, et institutsionaalsed investorid ja varahaldurid ei ole sageli **nõuetekohaselt** kaasatud selliste äriühingute tegevusse, kelle aktsiaid nad hoiavad, ning **kapitaliturud** survestavad äriühinguid **sageli** keskenduma lühiajalistele tulemustele, mis **seab ohtu äriühingute pikaajalised rahalised ja mitterahalised tulemused ning tingib mitmete muude negatiivsete tagajärgede hulgas** investeeringute (nt investeeringud teadus- ja arendustegevusse) ebapiisava taseme, mis kahjustab **äriühingute pikaajalisi tulemusi.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- (10) Institutsionaalsed investorid ja varahaldurid ei taga sageli investeerimisstrateegiate ning kaasamispoliitika **ning** selle rakendamise **ja tulemuste** läbipaistvust. Sellise teabe avalikustamine **mõjuks** positiivselt investorite teadlikkusele, **võimaldaks** lõplikel kasusaajatel (nt tulevased pensionärid) optimeerida investeerimisotsuseid, **hõlbustaks** äriühingute ja aktsionäride vahelist dialoogi, **tõhustaks** aktsionäride kaasamist ja **suurendaks** äriühingute vastutust **sidusrühmade ja** kodanikuühiskonna ees.
- (11) Seepärast peaksid institutsionaalsed investorid ja varahaldurid välja töötama aktsionäride kaasamise poliitika, millega määratakse muu hulgas kindlaks, kuidas integreerida aktsionäride kaasamine investeerimisstrateegiasse, jälgida investeerimisobjektiks olevaid äriühinguid, **sealhulgas nende keskkonna- ja sotsiaalseid riske**, suhelda investeerimisobjektiks olevate **äriühingute ja nende sidusrühmadega ning** kasutada hääleõigust. Selline kaasamispoliitika peaks hõlmama tegelike või võimalike huvide konfliktide (nt finantsteenuste pakkumine investeerimisobjektiks olevale äriühingule institutsionaalsete investorite või varahaldurite või nendega seotud äriühingute poolt) juhtimise põhimõtteid. Kõnealused põhimõtted ning nende rakendamine ja tulemused tuleks avalikustada **ja saata institutsionaalsete investorite klientidele** kord aastas. Kui institutsionaalne investor või varahaldur otsustab kaasamispoliitikat mitte välja töötada ja/või selle rakendamist ja tulemusi mitte avalikustada, esitab ta selle kohta selge ja põhjendatud selgituse.
- (12) Institutsionaalsed investorid peaksid kord aastas avalikustama, kuidas nende **investeerimisstrateegia** on kooskõlas nende kohustuste profiili ja kestusega ning kuidas see edendab nende varade keskpika perioodi ja pikaajalist tootlust. Varahaldurite kasutamisel kas vara individuaalselt haldamiseks antud kaalutusõigusel põhineva volituse alusel või ühendatud vahendite kaudu peaksid institutsionaalsed investorid avalikustama varahalduriga sõlmitud kokkuleppe põhielemendid seoses mitmete küsimustega, nt kas see motiveerib varahaldurit viima oma investeerimisstrateegia ja -otsused kooskõlla institutsionaalse investori kohustuste profiili ja kestusega, kas see motiveerib varahaldurit tegema investeerimisotsuseid äriühingu keskpika perioodi ja pikaajaliste tulemuste põhjal ning tegema äriühingutega koostööd, kuidas ta hindab varahalduri tulemusi, varahaldusteenuste eest nõutavate tasude struktuur ja portfelli käibe sihttase. See aitaks viia nõuetekohaselt kooskõlla institutsionaalsete investorite lõplike kasusaajate, varahaldurite ja investeerimisobjektiks olevate äriühingute huvide ning võib aidata arendada pikemaajalisi investeerimisstrateegiaid ja aktsionäride kaasamist hõlmavaid pikemaajalisi suhteid investeerimisobjektiks olevate äriühingutega.
- (13) Varahaldurid peaksid avalikustama **teabe** selle kohta, kuidas nende investeerimisstrateegia ja selle rakendamine on kooskõlas asjaomase varahalduse kokkuleppega ning kuidas investeerimisstrateegia ja -otsused edendavad institutsionaalse investori varade keskpika perioodi ja pikaajalist tootlust. Lisaks peaksid nad avalikustama **portfelli käibe ning teabe selle kohta**, kas nad teevad investeerimisotsuseid investeerimisobjektiks oleva äriühingu keskpika perioodi ja pikaajaliste tulemuste hinnangu põhjal ning kas varahaldur kasutab kaasamistegevuse raames volitatud nõustajaid. **Varahaldurid peaksid otse institutsionaalsetele investoritele avalikustama täiendava teabe, sealhulgas teabe, mis käsitleb portfelli koosseisu, portfelli käibe kulusid ning tekkinud huvide konflikte ja seda, kuidas need lahendati.** See teave võimaldaks institutsionaalsel investoril paremini jälgida varahaldurit ning luua stiimulid huvide nõuetekohaseks kooskõlla viimiseks ja aktsionäride kaasamiseks.
- (14) Selleks et parandada teavet omakapitaliinvesteeringute ahelas, peaksid liikmesriigid tagama, et volitatud nõustajad võtavad ja rakendavad kogu neile kättesaadava teabe põhjaliku analüüsi põhjal asjakohased meetmed, et tagada **parimal viisil** oma hääletussoovituste täpsus ja usaldusväärsus, ning et neid ei mõjuta mis tahes olemasolevad või võimalikud huvide konfliktid või ärisuhted. **Volitatud nõustajad peaksid võtma vastu käitumisjuhendi ja seda järgima. Juhendi rikkumised tuleks teha teatavaks ja nende kohta tuleks esitada selgitused koos mis tahes vastuvõetud alternatiivsete lahendustega. Volitatud nõustajad peaksid kord aastas esitama aruande oma käitumisjuhendi kohaldamise kohta.** Nad peaksid avalikustama teatava põhitabe seoses hääletussoovituste koostamisega ning mis tahes tegelike või võimalike huvide konfliktide või ärisuhetega, mis võivad mõjutada hääletussoovituste koostamist.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- (15) Kuna tasu on üks peamisi vahendeid, millega äriühingud saavad viia juhtide huvid kooskõlla oma huvidega, ja kuna juhtidel on äriühingutes esmatähtis roll, on oluline, et äriühingute tasustamispoliitika määrataks kindlaks asjakohasel viisil, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽¹⁾ tasustamist käsitlevate sätete kohaldamist, **ja võttes arvesse erinevusi eri liikmesriikides äriühingute poolt kohaldatavaid juhtimisstruktuure. Juhtide tulemuste hindamisel tuleks kasutada nii rahalisi kui ka mitterahalisi kriteeriumeid, sealhulgas keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegureid.**
- (15a) **Äriühingu juhtide tasustamispoliitika peaks samuti andma oma panuse äriühingu pikaajalisse kasvu, nii et see oleks vastavuses äriühingu tõhusama üldjuhtimisega ega sõltuks täielikult või suuremas osas lühiajalistest investeerimiseesmärkidest.**
- (16) Tagamaks, et aktsionäridel on tasustamispoliitika üle tegelik sõnaõigus, tuleks neile anda õigus äriühingu tasustamispoliitika **üle** selge, mõistetava ja tervikliku ülevaate põhjal heaks tasustamispoliitika, mis peaks olema kooskõlas äriühingu äristrateegia, eesmärkide, väärtuste ja pikaajaliste huvidega ning hõlmama meetmeid huvide konfliktide ärahoidmiseks. Äriühingud peaksid maksma oma juhtidele tasu ainult kooskõlas aktsionäride poolt **hääletatud** tasustamispoliitikaga. **Hääletatud** tasustamispoliitika tuleks viivitamata avalikustada. [ME 30]
- (17) Tagamaks, et tasustamispoliitika rakendamine on heakskiidetud poliitikaga kooskõlas, tuleks aktsionäridele anda õigus **korraldada** äriühingu tasustamisaruande üle **nõuandev hääletus**. Juhtide vastutuse tagamiseks peaks tasustamisaruande olema selge ja mõistetav ning andma tervikliku ülevaate eelmisel majandusaastal igale juhile makstud tasu kohta. Kui aktsionärid hääletavad tasustamisaruande vastu, peaks äriühing **alustama vajaduse korral aktsionäridega dialoogi, et selgitada välja tagasilükkamise põhjused. Äriühing peaks** järgmises tasustamisaruandes selgitama, kuidas on aktsionäride hääletamist arvesse võetud. [ME 31]
- (17a) **Selleks et tagada usaldus ning hõlbustada aktsionäride ja teiste ELi kodanike kaasamist äriühingute juhtimisse, on oluline suurettevõtjate tegevuse ning eelkõige teenitud kasumi, kasumilt makstud maksude ja saadud toetuste suurem läbipaistvus. Seetõttu võib kohustuslikku aruandlust selles valdkonnas käsitleda tähtsa osana äriühingu vastutusest aktsionäride ja ühiskonna ees.**
- (18) Selleks et tagada **sidusrühmadele**, aktsionäridele **ja kodanikuühiskonnale** lihtne juurdepääs kogu asjakohasele äriühingu üldjuhtimist käsitlevale teabele, peaks tasustamisaruande olema osa ühingujuhtimise aruandest, mille börsil noteeritud äriühingud peavad avaldama vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/34/EL⁽²⁾ artiklile 20.
- (18a) **Tuleb teha vahet juhtidele tasu määramise menestlustel ja töötajate palga kujundamise süsteemidel. Sellest tulenevalt ei tohiks tasustamist käsitlevad sätted piirata Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 153 lõikega 5 tagatud põhiõiguste täielikku kasutamist, riikliku lepingu- ja tööõiguse üldpõhimõtteid ning, kui see on asjakohane, sotsiaalpartnerite õigusi sõlmida ja jõustada kollektiivlepinguid vastavalt riigisisesele õigusele ja tavadele.**
- (18b) **Ka ei tohiks tasu käsitlevad sätted piirata, kui see on asjakohane, sätteid töötajate esindatuse kohta haldus-, juhtimis- või järelevalveorganites vastavalt riigisisesele õigusele.**

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- (19) Seotud isikutega tehtavad tehingud võivad kahjustada äriühinguid **[]**, kuna need võivad anda seotud isikule võimaluse äriühingule kuuluva vara omandamiseks. Seega on olulised piisavad kaitsemeetmed **äriühingute** huvide kaitsmiseks. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et seotud isikute **olulised** tehingud **kiidetaks heaks äriühingute haldus- või järelevalveorgani või aktsionäride poolt vastavalt menetlustele, millega takistatakse seotud isikul oma positsiooni ära kasutada ning tagatakse äriühingu ja aktsionäride (kes ei ole seotud isikud), sealhulgas vähemusaktsionäride huvide piisav kaitse**. Seotud isikutega tehtavate **oluliste** tehingute puhul **[]** peaksid äriühingud avaldama **hiljemalt** tehingu sõlmimise ajal tehingu kohta teadaande ja lisama sellele **[]** aruande, milles hinnatakse, kas tehing tehakse turutingimustel, ja kinnitatakse, et tehing on **äriühingu** (sealhulgas vähemusaktsionäride) seisukohast õiglane ja mõistlik. Liikmesriikidel tuleks lubada arvata välja tehingud, mis tehakse äriühingu ning ühissettevõtete ja selle kontserni ühe või mitme liikme vahel, **tingimusel et kõnealused kontserni liikmed või ühissetvõtted on äriühingu täielikus omandis või et ühelgi muul äriühinguga seotud isikul ei ole osalust kontserni liikmetes või ühissetvõtetes ning et tehingud tehakse tavapärase äritegevuse käigus ja tavapärestel turutingimustel**.
- (20) Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ⁽¹⁾, tuleb leida tasakaal aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamise ning eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse vahel. Aktsionäride isiku tuvastamise teave peaks olema piiratud vastavate aktsionäride nime ja kontaktandmetega, **sh täielik aadress, telefoninumber ja vajaduse korral e-posti aadress ning vastavatele aktsionäridele kuuluvate aktsiate ja hääleõiguste arv**. Kõnealune teave peaks olema täpne ja ajakohastatud ning vahendajad ja äriühingud peaksid võimaldama kõiki ebaõigeid või ebatäielikke andmeid parandada või kustutada. Aktsionäride isiku tuvastamise teavet ei tohiks kasutada muul eesmärgil kui aktsionäride õiguste kasutamise, **aktsionäride kaasamise ning äriühingu ja aktsionäri vahelise dialoogi** hõlbustamiseks.
- (21) **Selleks et tagada** aktsionäride isiku tuvastamist, teabe edastamist, aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamist ja **tasustamisaruandeid** käsitlevate **artiklite ühetaoline kohaldamine, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte** niisuguste konkreetsete nõuete kindlaksmääramise kohta, milles käsitletakse aktsionäride isikut käsitleva teabe edastamist, äriühingu ja aktsionäride vahelist teabe edastamist, aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamist vahendaja poolt ning tasustamisaruande esitamise ühtset vormingut. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi **asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule**.
- (22) Selleks et tagada käesolevas direktiivis sätestatud nõuete või käesoleva direktiivi rakendusmeetmete tegelik kohaldamine, tuleks kõnealuste nõuete mis tahes rikkumise korral kohaldada karistusi. Selleks peaksid karistused olema piisavalt hoiatavad ja proportsionaalsed.
- (23) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke ei suuda liikmesriigid liidu aktsiaturu rahvusvahelise laadi tõttu piisavalt saavutada ja üksnes liikmesriikide meetmetega kaasneksid tõenäoliselt erinevad eeskirjad, mis võivad kahjustada siseturu toimimist või luua sellele uusi takistusi, ning eesmärkide ulatuse ja mõju tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (24) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta⁽²⁾ kohustusid liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

⁽²⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2007/36/EÜ muutmine

Direktiivi 2007/36/EÜ muudetakse järgmiselt:

1) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) Lõikele 1 lisatakse järgmine lause:

„Samuti kehtestatakse sellega **konkreetsed nõuded, et hõlbustada aktsionäride kaasamist pikas perspektiivis, nähes muu hulgas ette aktsionäride isiku tuvastamise, teabe edastamise ning aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamise. Lisaks tagatakse sellega** läbipaistvus **institutsionaalsete investorite ja varahaldurite kaasamise poliitika ja volitatud nõustajate tegevuse osas ning sätestatakse teatavad nõuded juhtide tasustamise ja seotud isikute tehingute suhtes.**“

aa) Lõike 3 järele lisatakse järgmine lõige:

„3a. Lõikes 3 osutatud ettevõtjaid ei vabastata ühelgi juhul IB peatüki sätete kohaldamisest.“

b) Lõike 3a järele lisatakse järgmine lõige ■ :

„3b. Ib peatükki kohaldatakse institutsionaalsete investorite suhtes ja varahaldurite suhtes sel määral, mil nad investeerivad institutsionaalsete investorite nimel otse või ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjate kaudu, niivõrd kui võrd nad investeerivad aktsiasse. Seda kohaldatakse ka volitatud nõustajate suhtes.“

ba) Lõike 3b järele lisatakse järgmine lõige:

„3c. Käesoleva direktiivi sätted ei piira noteeritud äriühingute või üksuste eriliike reguleerivate ELi valdkondlike õigusaktide sätete kohaldamist. Kui käesolevas direktiivis sätestatud nõuded on vastuolus ELi valdkondlike õigusaktide sätestatud nõuetega, on ELi valdkondlike õigusaktide sätted käesoleva direktiivi suhtes ülimuslikud. Kui käesolevas direktiivis on sätestatud konkreetsamad eeskirjad või sellega lisatakse täiendavaid nõudeid ELi valdkondlike õigusaktide sätetega võrreldes, kohaldatakse neid sätteid koostöös käesoleva direktiivi sätetega.“

2) Artiklisse 2 lisatakse järgmised punktid d– jc:

„d) „vahendaja“ – juriidiline isik, kelle registreeritud asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus ja kes haldab klientide väärtpaberikontosid;

da) „suurettevõtja“ – äriühing, mis vastab direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele;

db) „suur kontsern“ – kontsern, mis vastab direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõikes 7 sätestatud kriteeriumidele;

e) „kolmanda riigi vahendaja“ – juriidiline isik, kelle registreeritud asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on väljaspool liitu ja kes haldab klientide väärtpaberikontosid;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- f) „institutsionaalne investor“ – ettevõtja, kes tegeleb elukindlustusega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi **2009/138/EÜ**⁽¹⁾ artikli 2 lõike **3 punktide a, b ja c** tähenduses ning **elukindlustuslepingutest tulenevate kohustuste edasikindlustamisega** ja kes ei ole välja arvatud kõnealuse direktiivi **artiklite 3, 4, 9, 10, 11 või 12** kohaselt, ning tööandjapensiooni kogumisasutus, mis kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/41/EÜ⁽²⁾ reguleerimisalasse vastavalt selle artiklile 2, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 5 otsustanud kõnealust direktiivi kõnealuse asutuse suhtes tervikuna või osaliselt mitte kohaldada;
- g) „varahaldur“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi **2014/65/EL**⁽³⁾ artikli 4 lõike 1 punktis l määratletud investeerimisühing, kes osutab institutsionaalsetele investoritele portfelli valitsemise teenuseid, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL⁽⁴⁾ artikli 4 lõike 1 punktis b määratletud alternatiivse investeerimisfondi valitseja, kes ei täida kõnealuse direktiivi artikli 3 kohase erandi tingimusi, või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ⁽⁵⁾ artikli 2 lõike 1 punktis b määratletud fondivalitseja või direktiivi 2009/65/EÜ kohaselt tegevusloa saanud äriühinguna asutatud fond, tingimusel, et ta ei ole määranud ennast valitsema kõnealuse direktiivi kohaselt tegevusloa saanud fondivalitsejat;
- h) „aktsionäride kaasamine“ – aktsionäri poolt üksinda või koos teiste aktsionäridega äriühingute jälgimine **olulistes** küsimustes, mille hulka kuuluvad strateegia, rahalised ja mitterahalised tulemused, risk, kapitali struktuur, inimressursid, sotsiaalne ja keskkonnamõju ning ühingujuhtimine, kõnealustes küsimustes arutelude pidamine äriühingute ja nende sidusrühmadega ning aktsiatest tulenevate hääleõiguste ja muude õiguste kasutamine;
- i) „volitatud nõustaja“ – juriidiline isik, kes kutsetegevuse raames annab aktsionäridele soovitusi nende hääleõiguste kasutamise kohta;
- l) „juht“
- äriühingu haldus-, juht- või järelevalveorgani liige;
- **tegevjuht ja tegevjuhi asetäitjad, kui nad ei ole haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmed;**
- j) „seotud isik“ – seotud isik samas tähenduses nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1606/2002⁽⁶⁾ kohaselt vastu võetud rahvusvahelistes raamatupidamisstandardites;
- ja) „varad“ – koguvarade väärtus, mis on esitatud äriühingu konsolideeritud bilansis, mis on koostatud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohaselt;
- jb) „sidusrühm“ – mis tahes isikud, rühmad, organisatsioonid või kohalikud kogukonnad, keda mõjutavad äriühingu tegevus ja tulemused või kellel on sellega seotud huvid;
- jc) „aktsionäri isikut käsitlev teave“ – mis tahes teave, mis võimaldab aktsionäri isiku tuvastamist ning mis hõlmab vähemalt järgmist:
- **aktsionäride nimed ja kontaktandmed (sh täielik aadress, telefoninumber ja e-posti aadress) ning juhul, kui nende puhul on tegemist juriidiliste isikutega, nende kordumatu tunnus või selle puudumise korral muud isiku tuvastamise andmed;**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

— *neile kuuluvate aktsiate arv ja kõnealuste aktsiatega seotud hääleõiguste arv.*“

- ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).
- ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/41/EÜ töandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, 23.9.2003, lk 10).
- ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (uuesti sõnastatud) (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).
- ⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).
- ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).
- ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1).

2a) Artiklisse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisel lisada esimese lõigu punktis 1 osutatud juhi määratlusse muid sarnastel ametikohtadel töötavaid üksikisikuid.“.

2b) Artikli 2 järele lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 2a

Andmekaitse

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohane isikuandmete töötlemine toimub vastavalt siseriiklikele õigusaktidele, millega võetakse üle direktiiv 95/46/EÜ.“.

3) Artikli 3 järele lisatakse järgmised Ia ja Ib peatükid:

„IA PEATÜKK

AKTSIONÄRIDE ISIKU TUVASTAMINE, TEABE EDASTAMINE JA AKTSIONÄRIDE ÕIGUSTE KASUTAMISE HÖLBUSTAMINE

Artikkel 3a

Aksionäride isiku tuvastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et **äriühingutel on õigus oma** aktsionäride **isik tuvastada, võttes arvesse olemasolevaid siseriiklike süsteeme.**

2. Liikmesriigid tagavad, et äriühingu taotlusel edastab vahendaja põhjendamatu viivitusega äriühingule **aktsionäri isikut käsitleva teabe.** Kui hoidmisahelasse kuulub mitu vahendajat, edastatakse äriühingu taotlus vahendajate vahel põhjendamatu viivitusega. **Vahendaja, kes omab aktsionäri isikut käsitlevat teavet, edastab selle otse äriühingule.**

Liikmesriigid võivad näha ette, et väärtpaberite keskdepositooriumid (CSDd) on vahendajad, kes vastutavad aktsionäri isikut käsitleva teabe kogumise ja selle otse äriühingule esitamise eest.

3. Vahendajad teavitavad nõuetekohaselt aktsionäre sellest, et nende **isikut käsitlevat teavet võidakse töödelda vastavalt käesolevale artiklile, ning vajaduse korral sellest, et teave on tegelikult äriühingule juba edastatud.** Seda teavet võib kasutada ainult **selleks, et hõlbustada aktsionäri õiguste kasutamist, tema kaasamist ning dialoogi äriühingu ja aktsionäri vahel äriühinguga seotud küsimustes.** Äriühingutel on igal juhul lubatud anda kolmandatele isikutele ülevaade äriühingu osalusstruktuurist, avalikustades aktsionäride eri kategooriad. Äriühing ja vahendaja tagavad, et füüsilised ja juriidilised isikud saavad ebatäielikke või ebaõigeid andmeid parandada või

Kolmapäev, 8. juuli 2015

kustutada. **Liikmesriigid tagavad, et äriühingud ja vahendajad** ei säilita **käesoleva artikli kohaselt neile edastatud aktsionäri isikut käsitlevat** teavet kauem, kui **see on vajalik, kuid igal juhul mitte kauem kui 24 kuud pärast seda, kui äriühing või vahendajad on saanud teada, et asjaomane isik ei ole enam aktsionär.**

4. Liikmesriigid tagavad, et **lõike 2 kohast** aktsionäri **isikut käsitleva teabe** edastamist vahendaja poolt **äriühingule** ei käsitata lepinguga või õigus- ja haldusnormidega teabe avalikustamisele kehtestatud piirangute rikkumisena.

5. **Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 14a** vastu **delegeeritud õigusakte**, et täpsustada lõigetes 2 ja 3 sätestatud teabe edastamise **miinimumnõudeid** seoses edastatava teabe, taotluse vormi, **sealhulgas kasutatavate turvaliste vormide** ja järgitavate tähtaegadega. [ME 24]

Artikkel 3b

Teabe edastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui äriühing **ei suhtle** oma aktsionäridega **■** otse **■**, **tehakse** aktsionäride aktsiatega seotud **teave kättesaadavaks äriühingu veebisaidil ning see edastatakse vahendaja poolt põhjendamatu viivitusega** neile või aktsionäri juhiste kohaselt kolmandale isikule kõigil järgmistel juhtudel:

a) teavet on vaja aktsiatest tulenevate aktsionäri õiguste kasutamiseks;

b) teave on suunatud kõigile kõnealusesse klassi kuuluvaid aktsiaid omavatele aktsionäridele.

2. Liikmesriigid nõuavad, et äriühingud esitavad ja edastavad vahendajale teabe seoses lõike 1 kohase aktsiatest tulenevate õiguste kasutamise ühtsel viisil ja õigeaegselt.

3. Liikmesriigid näevad ette, et vahendajad peavad vastavalt aktsionäridelt saadud juhiste edastama põhjendamatu viivitusega äriühingule aktsionäridelt saadud teabe seoses nende aktsiatest tulenevate õiguste kasutamisega.

4. Kui hoidmisahelasse kuulub mitu vahendajat, edastatakse lõigetes 1 ja 3 osutatud teave vahendajate vahel põhjendamatu viivitusega.

5. **Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 14a** vastu **delegeeritud õigusakte**, et täpsustada lõigetes 1–4 sätestatud teabe edastamise **miinimumnõudeid** seoses edastatava teabe sisu, järgitavate tähtaegade ning edastatava teabe liigi ja vormiga, **sealhulgas kasutatavate turvaliste vormidega.**

Artikkel 3c

Aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et **vahendajad hõlbustavad** aktsionäride õiguste (sealhulgas õigus osaleda ja hääletada üldkoosolekul) kasutamist. Selline hõlbustamine hõlmab vähemalt ühte järgmistest:

a) vahendaja teeb vajalikud korraldused, et aktsionär või aktsionäri poolt nimetatud kolmas isik saaks ise õigusi kasutada;

b) vahendaja kasutab aktsiatest tulenevaid õigusi aktsionäri selgesõnalisel loal, tema juhiste kohaselt ja tema huvides.

2. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud **avalikustavad oma veebisaidil üldkoosolekute protokollid ja hääletuste tulemused**. **Liikmesriigid tagavad, et äriühingud** kinnitavad aktsionäride poolt või nende nimel üldkoosolekul antud hääled, **kui hääled antakse elektrooniliselt**. Kui hääletab vahendaja, edastab ta hääletamise kinnituse aktsionäriale. Kui hoidmisahelasse kuulub mitu vahendajat, edastatakse kinnitus vahendajate vahel põhjendamatu viivitusega.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

3. **Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks antakse komisjonile vastavalt artiklile 14a** õigus võtta vastu **delegeeritud õigusakte**, et täpsustada käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaseid **miinimumnõudeid** seoses aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamisega, sealhulgas seoses hõlbustamise laadiga, hääletamise kinnituse vormiga ja järgitavate tähtaegadega.

Artikkel 3d

Kulude läbipaistvus

1. Liikmesriigid **võivad lubada** vahendajatel nõuda tasu käesoleva peatüki kohaselt äriühingute poolt osutatud teenuste **kulude katmiseks**. Vahendajad avalikustavad hinnad, tasud ja mis tahes muud kulud eraldi iga käesolevas peatükis osutatud teenuse eest.

2. **Kui vahendajatel on lubatud nõuda kulude eest tasu vastavalt lõikele 1, tagavad liikmesriigid, et vahendajad avalikustavad iga teenuse kohta eraldi selles peatükis osutatud teenuste kulud.**

Liikmesriigid tagavad, et mis tahes tasud, mida vahendaja võib aktsionäridelt, äriühingutelt ja teistelt vahendajatelt **kulude eest** nõuda, on mittediskrimineerivad, **mõistlikud** ja proportsionaalsed. Riigisisest ja piiriülest kasutatavate õiguste puhul nõutavate tasude mis tahes **erinevus on lubatud ainult** nõuetekohaselt **põhjendatud juhtudel ja see kajastab teenuste osutamisel tegelikult kantud kulude erinevusi.**

Artikkel 3e

Kolmandate riikide vahendajad

Kolmandate riikide vahendajate suhtes, kes on asutanud liidus filiaali, kohaldatakse käesolevat peatükki.

1B PEATÜKK

INSTITUTIONAALSETE INVESTORITE, VARAHALDURITE JA VOLITATUD NÕUSTAJATE LÄBIPAISTVUS

Artikkel 3f

Kaasamispoliitika

1. Liikmesriigid tagavad, **ilma et see piiraks artikli 3f lõike 4 kohaldamist, et** institutsionaalsed investorid ja varahaldurid töötavad välja aktsionäride kaasamise poliitika (edaspidi „kaasamispoliitika“). Kõnealuse kaasamispoliitika määratakse kindlaks, kuidas institutsionaalsed investorid ja varahaldurid teostavad järgmist:

- a) integreerivad aktsionäride kaasamise oma investeerimisstrateegiasse;
- b) jälgivad investeerimisobjektiks olevaid äriühinguid, sealhulgas nende mitterahalisi tulemusi, **ning sotsiaalsete ja keskkonnamiskide vähendamist;**
- c) suhtlevad investeerimisobjektiks olevate äriühingutega;
- d) kasutavad hääleõigust;
- e) kasutavad volitatud nõustajate teenuseid;
- f) teevad koostööd teiste aktsionäridega;

fa) suhtlevad ja teevad koostööd investeerimisobjektiks olevate äriühingute teiste sidusrühmadega.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

2. Liikmesriigid tagavad, **ilma et see piiraks artikli 3f lõike 4 kohaldamist, et** kaasamispoliitika hõlmab aktsionäride kaasamisega seotud tegelike või võimalike huvide konfliktide juhtimise põhimõtteid. Sellised põhimõtted tuleb välja töötada eelkõige kõigil järgmistel juhtudel:

- a) institutsionaalne investor või varahaldur või muud nendega seotud äriühingud pakuvad investeerimisobjektiks olevale äriühingule finantstooteid või neil on temaga muud ärisuhted;
- b) institutsionaalse investori või varahalduri juht on ka investeerimisobjektiks oleva äriühingu juht;
- c) tööandjapensioni kogumisasutuse varasid valitsev varahaldur investeerib äriühingusse, mis teeb kõnealusesse asutusse sissemakseid;
- d) institutsionaalne investor või varahaldur on seotud äriühinguga, mille aktsiate suhtes on tehtud ülevõtupakkumine.

3. Liikmesriigid tagavad, et institutsionaalsed investorid ja varahaldurid avalikustavad kord aastas oma kaasamispoliitika ning selle rakendamise ja tulemused. Esimeses lauses osutatud teave peab olema **tasuta** kättesaadav vähemalt äriühingu veebisaidil. Institutsionaalsed investorid esitavad **selle teabe oma klientidele igal aastal**.

Institutsionaalsed investorid ja varahaldurid avalikustavad iga äriühingu puhul, mille aktsiaid nad hoiavad, kas ja kuidas nad hääletavad asjaomaste äriühingute üldkoosolekutel, ja esitavad oma hääletuskäitumise kohta selgituse. Kui varahaldur hääletab institutsionaalse investori nimel, teeb institutsionaalne investor teatavaks, kus varahaldur on sellise hääletusteabe avaldanud. Käesolevas lõikes osutatud teave peab olema tasuta kättesaadav vähemalt äriühingu veebisaidil.

4. Kui institutsionaalne investor või varahaldur otsustab kaasamispoliitikat mitte välja töötada või selle rakendamist ja tulemusi mitte avalikustada, esitab ta selle kohta selge ja põhjendatud selgituse. [ME 25]

Artikkel 3 g

Institutsionaalsete investorite investeerimisstrateegia ja varahalduritega sõlmitud kokkulepped

1. Liikmesriigid tagavad, et institutsionaalsed investorid avalikustavad, kuidas nende omakapitaaliinvesteeringute strateegia (edaspidi „investeerimisstrateegia“) on kooskõlas nende kohustuste profiili ja kestusega ning kuidas see edendab nende varade keskpika perioodi ja pikaajalist tootlust. Esimeses lauses osutatud teave peab seni, kuni see on kohaldatav, olema **tasuta** kättesaadav vähemalt äriühingu veebisaidil **ja see saadetakse kord aastas äriühingu klientidele koos teabega kaasamispoliitika kohta**.

2. Kui varahaldur investeerib institutsionaalse investori nimel kas kaalutusõiguse alusel iga kliendi puhul eraldi või ühiseks investeeringuks loodud ettevõtja kaudu, avalikustab institutsionaalne investor varahalduriga sõlmitud kokkuleppe põhielemendid kord aastas seoses järgmisega:

- a) kas ja mil määral see motiveerib varahaldurit viima oma investeerimisstrateegia ja -otsused kooskõlla tema kohustuste profiili ja kestusega;
- b) kas ja mil määral see motiveerib varahaldurit tegema investeerimisotsuseid, mis põhinevad äriühingu keskpika perioodi ja pikaajalistel tulemustel, sealhulgas mitterahalistel tulemustel, ja tegema äriühingutega koostööd äriühingu tulemuste parandamisel, et suurendada investeeringu tootlust;
- c) varahalduri tulemuste hindamise meetod ja ajavahemik ning eelkõige kas ja kuidas sellisel hindamisel võetakse arvesse pikaajalisi absoluuttulemusi, vastupidiselt tulemustele, mis on seotud võrdlusindeksiga või teiste sarnast investeerimisstrateegiat järgivate varahalduritega;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- d) kuidas varahaldusteenuste eest nõutavate tasude struktuur aitab viia varahalduri investeerimisotsused kooskõlla institutsionaalse investori kohustuste profiili ja kestusega;
- e) portfelli käibe või käibe vahemiku sihttase, käibe arvutamiseks kasutatud meetod ning kas on kehtestatud mis tahes protseduur, mida kohaldatakse juhul, kui varahaldur kõnealust sihttaset ületab;
- f) varahalduriga sõlmitud kokkuleppe kestus.

Kui varahalduriga sõlmitud kokkulepe ei sisalda ühte või mitut punktides a–f osutatud elementi, esitab institutsionaalne investor selle kohta selge ja põhjendatud selgituse. [ME 26]

Artikkel 3h

Varahaldurite läbipaistvus

1. Liikmesriigid tagavad, et varahaldurid avalikustavad **lõigetes 2 ja 2a täpsustatud korras**, kuidas nende investeerimisstrateegia ja selle rakendamine on kooskõlas **artikli 3 g lõikes 2 osutatud** kokkuleppega ■.

2. Liikmesriigid tagavad, et varahaldurid avalikustavad kord **aastas üldsusele** kogu järgmise teabe:

- a) kas ja kuidas nad teevad investeerimisotsuseid, mis põhinevad hinnangul investeerimisobjektiks oleva äriühingu keskpika perioodi ja pikaajaliste tulemuste, sealhulgas mitterahaliste tulemuste kohta;

■

- b) portfelli käibe tase, selle arvutamiseks kasutatud meetod ja selgitus, kui käive ületas sihttaset;

■

- c) kas ja milliseid tegelikke või võimalikke huvide konflikte on seoses kaasamistegevusega esinenud ning kuidas varahaldur on neid lahendanud;

- d) kas ja kuidas varahaldur kasutab kaasamistegevuses volitatud nõustajaid;

- e) **kuidas investeerimisstrateegia ja selle elluviimine edendab üldiselt institutsionaalse investori varade keskpika perioodi ja pikaajalist tootlust.**

2a. Liikmesriigid tagavad, et varahaldurid avalikustavad kord aastas institutsionaalsele investorile, kellega nad on sõlminud artikli 3 g lõikes 2 osutatud kokkuleppe, kogu järgmise teabe:

- a) **kuidas portfelli oli koostatud ning selgituse eelmisel perioodil portfellis tehtud oluliste muudatuste kohta;**

- b) **portfelli käibe kulud;**

- c) **väärtpaberite laenuks andmise põhimõtted ja nende rakendamine.**

3. Lõike 2 kohaselt avalikustatav teave **on tasuta kättesaadav vähemalt varahalduri veebisaidil. Lõike 2a kohaselt avalikustatav teave** esitatakse tasuta ja juhul, kui varahaldur ei halda varasid kaalutusõiguse alusel iga kliendi puhul eraldi, esitatakse taotluse korral teave ka teistele investoritele.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

3a. Liikmesriigid võivad sätestada, et erandjuhtudel võib tingimusel, et pädev asutus selle heaks kiidab, lubada varahalduril jätta käesoleva artikli alusel avalikustamisele kuuluvast teabest teatava osa avalikustamata, kui see osa puudutab oodatavaid sündmusi või läbirääkimisjärgus küsimusi ning selle avalikustamine kahjustaks tõsiselt varahalduri äripositsiooni.

Artikkel 3i

Volitatud nõustajate läbipaistvus

1. Liikmesriigid tagavad, et volitatud nõustajad võtavad ja rakendavad kogu neile kättesaadava teabe põhjaliku analüüsi põhjal asjakohaseid meetmeid, et tagada **võimalikult hästi** oma **uuringute ning** hääletussoovituste täpsus ja usaldusväärsus **ning nende väljatöötamine ainult oma klientide huvides.**

1a. Liikmesriigid tagavad, et volitatud nõustajad viitavad käitumisjuhendile, mida nad kohaldavad. Kui nad mõnda käitumisjuhendi soovitust ei järgi, teatavad nad sellest, põhjendavad oma tegevust ja selgitavad, milliseid alternatiivseid meetmeid nad võtsid. See teave koos viitega kohaldatavale käitumisjuhendile avaldatakse volitatud nõustaja veebisaidil.

Volitatud nõustajad annavad igal aastal kõnealuse käitumisjuhendi kohaldamise kohta aru. Iga-aastased aruanded avaldatakse volitatud nõustajate veebisaidil ja jäävad tasuta kättesaadavaks vähemalt kolmeks aastaks alates avaldamise kuupäevast.

2. **Liikmesriigid tagavad, et** volitatud nõustajad avalikustavad kord aastas **uuringute ja** hääletussoovituste koostamise kohta järgmise teabe:

- a) nende kohaldatavate meetodite ja mudelite põhiomadused;
- b) nende kasutatavad peamised teabeallikad;
- c) kas ja kuidas nad võtavad arvesse siseriiklikke turu- ja õigustingimusi ning reguleerivad **ja äriühingule omaseid** tingimusi;
- ca) tehtud uuringute ja kohaldatud hääletamispoliitika põhiomadused iga turu puhul;**
- d) kas nad **suhtlevad või** peavad arutelusid äriühingutega, kelle kohta nad **uuringuid teevad või** hääletussoovitusi annavad, **ja nende sidusrühmadega**, ja kui nii, siis selliste arutelude **ja sellise suhtluse** ulatus ja laad;
- da) võimalike huvide konfliktide ärahoidmise ja ohjamise poliitika;**
- e) hääletussoovituste koostamisega seotud töötajate koguarv **ja kvalifikatsioon;**
- f) eelmisel aastal antud hääletussoovituste koguarv.

Kõnealune teave avaldatakse **volitatud nõustajate** veebisaidil ja see peab olema **tasuta** kättesaadav vähemalt kolme aasta jooksul alates avaldamise päevast.

3. Liikmesriigid tagavad, et volitatud nõustajad teevad kindlaks ja avalikustavad põhjendamatu viivitusega oma klientidele mis tahes tegelikud või võimalikud huvide konfliktid või ärisuhted, mis võivad mõjutada **uuringuid ja** hääletussoovituste koostamist, ning meetmed, mida nad on võtnud tegelike või võimalike huvide konfliktide kõrvaldamiseks või leevendamiseks.“

Kolmapäev, 8. juuli 2015

4) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 9a

Õigus hääletada tasustamispoliitika üle

1. Liikmesriigid tagavad, et **äriühingud kehtestavad** juhtide tasustamispoliitika **ja esitavad selle aktsionäride üldkoosolekul siduvale hääletusele**. Äriühingud maksavad oma juhtidele tasu ainult kooskõlas aktsionäride **üldkoosolekul toimunud hääletusel vastu võetud** tasustamispoliitikaga. **Kõnealuse poliitika muutmine toimub hääletuse teel aktsionäride üldkoosolekul ja see** esitatakse **igal juhul üldkoosolekul** heakskiitmiseks vähemalt iga kolme aasta järel.

Liikmesriigid võivad **siiski sätestada, et üldkoosolekul tasustamispoliitika üle toimuv hääletus on nõuandev**.

Selliste juhtumite puhul, mil tasustamispoliitikat ei ole varem rakendatud ja aktsionärid lükkavad tagasi neile esitatud poliitika kavandi, võib äriühing kavandi ümbertöötamise ajal ja mitte kauem kui ühe aasta jooksul enne kavandi heakskiitmist maksta juhtidele tasu kehtiva tava kohaselt.

Selliste juhtumite puhul, mil on olemas kehtiv tasustamispoliitika ja aktsionärid lükkavad tagasi neile kooskõlas esimese lõiguga esitatud poliitika kavandi, võib äriühing kavandi ümbertöötamise ajal ja mitte kauem kui ühe aasta jooksul kuni kavandi vastuvõtmiseni maksta juhtidele tasu kehtiva poliitika kohaselt.

2. Poliitika on selge, mõistetav ja kooskõlas äriühingu äristrateegia, eesmärkide, väärtuste ja pikaajaliste huvidega ning hõlmab meetmeid huvide konflikti vältimiseks.

3. Poliitikas selgitatakse, kuidas see aitab edendada äriühingu pikaajalisi huvisid ja jätkusuutlikkust. Sellega nähakse ette selged põhitasu ja muutuvtasu määramise kriteeriumid, sealhulgas kõik **lisatasud ja kõik** mis tahes laadi hüved.

Poliitikaga nähakse ette põhitasu ja muutuvtasu eri komponentide **asjakohane** suhteline osakaal. Sellega selgitatakse, kuidas on poliitika kehtestamisel või juhtide tasustamisel arvesse võetud äriühingu töötajate palga- ja töötingimusi.

Muutuvtasu puhul esitatakse poliitikas kasutatavad rahalised ja mitterahalised tulemuskriteeriumid, **mille puhul võetakse vajaduse korral arvesse ettevõtja sotsiaalse vastutusega seotud programme ja tulemusi**, ning selgitus selle kohta, kuidas need aitavad edendada äriühingu pikaajalisi huvisid ja jätkusuutlikkust, samuti meetodid, mille kohaselt tehakse kindlaks tulemuskriteeriumide täitmise määra; sellega määratakse kindlaks edasilükkamisperioodid, aktsiapõhise tasu suhtes nõudeõiguse tekkimise perioodid ja aktsiate säilitamine pärast nõudeõiguse teket ning esitatakse teave äriühingu võimaluse kohta nõuda muutuvtasu tagasi.

Liikmesriigi tagavad, et aktsiate väärtus ei mängi rahaliste tulemuskriteeriumide osas domineerivat rolli.

Liikmesriigid tagavad, et aktsiatel põhinev tasustamine ei moodusta suurimat osa juhtide muutuvtasust. Liikmesriigid võivad teha käesolevast lõigust erandi tingimused, et tasustamispoliitika hõlmab selget ja põhjendatud selgitust selle kohta, kuidas selline erand aitab edendada äriühingu pikaajalisi huvisid ja jätkusuutlikkust.

Poliitikas esitatakse juhtidega sõlmitud lepingute pöhitingimused, sealhulgas nende kestus, kohaldatavad etteteatamistähtajad, **lõpetamise tingimused** ja lepingute lõpetamisega seotud maksed **ning täiendavate pensioniskeemide ja ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemide tingimused**. Kui äriühingutel on siseriikliku õiguse kohaselt lubatud sõlmida juhtidega kokkuleppeid lepingut tegemata, tuleb poliitikas sellisel juhul esitada juhtidega sõlmitavate kokkulepete pöhitingimused, sealhulgas nende kestus, kohaldatavad etteteatamistähtajad, lõpetamise tingimused ja lõpetamisega seotud maksed ning täiendavate pensioniskeemide ja ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemide tingimused.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Poliitikas täpsustatakse äriühingus kehtivat korda juhtide tasude kindlaksmääramiseks, sealhulgas töötasukomisjoni rolli ja toimimist.

Poliitikas selgitatakse poliitika kindlaksmääramiseks kasutatavat **konkreetsed** otsustusprotsessi. Poliitika läbivaatamise korral esitatakse selgitus kõigi oluliste muudatuste ja selle kohta, kuidas võetakse arvesse aktsionäride **hääli ja** seisukohti poliitika suhtes ja **vähemalt kolme eelnenud järjestikuse aasta** aruandeid.

4. Liikmesriigid tagavad, et pärast aktsionäride heakskiidu saamist avalikustatakse poliitika viivitamata ja see on äriühingu veebisaidil **tasuta** kättesaadav vähemalt seni, kuni seda kohaldatakse. [ME 27/rev]

Artikkel 9b

Tasustamisaruandes esitatav teave ja õigus hääletada tasustamisaruande üle

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühing koostab selge ja mõistetava tasustamisaruande, milles antakse terviklik ülevaade eelmisel majandusaastal igale juhile, sealhulgas igale äsja värvatud ja varasemale juhile **artiklis 9a osutatud tasustamispoliitika kohaselt** makstud tasu kohta, sealhulgas kõigi mis tahes laadi hüvede kohta. Tasustamisaruanne sisaldab vajaduse korral kõiki järgmiseid elemente:

- a) määratud, **makstud** või **maksmisele kuuluva** tasu kogusumma, jaotatuna komponentide lõikes, põhitasu ja muutuvtasu suhteline osakaal, selgitus selle kohta, kuidas tasu kogusumma on seotud pikaajaliste tulemustega, ning teave selle kohta, kuidas kohaldati **rahalisi ja mitterahalisi** tulemuskriteeriume;
- b) **tegevjuhtide** tasu suhteline muutus kolme viimase majandusaasta jooksul, selle seos äriühingu **üldise tulemuslikkusega** ja äriühingu töötajate keskmise tasu muutusega **samal ajavahemikul**;
- c) mis tahes tasu, mida äriühingu juhid on saanud **või peavad saama** samasse konsolideerimisgruppi kuuluvalt mis tahes ettevõtjalt;
- d) antud või pakutud aktsiate ja aktsiaoptsoonide arv ning õiguste kasutamise põhitingimused, sealhulgas täitmishind ja -päev, ning nende mis tahes muudatused;
- e) teave muutuvtasu tagasinõudmise võimaluse kasutamise kohta;
- f) teave selle kohta, kuidas määrati kindlaks juhtide tasu, sealhulgas teave töötasukomisjoni rolli kohta.

2. Liikmesriigid tagavad, et juhtide isikuandmete töötlemisel on füüsiliste isikute õigus eraelu puutumatusesse kaitstud vastavalt direktiivile 95/46/EÜ.

3. Liikmesriigid tagavad, et aktsionäridel on õigus **korraldada iga-aastasel** üldkoosolekul eelmise majandusaasta tasustamisaruande üle **nõuandev hääletus**. Kui aktsionärid hääletavad tasustamisaruande vastu, **alustab äriühing vajaduse korral aktsionäridega dialoogi, et selgitada välja tagasilükkamise põhjused**. Äriühing selgitab järgmises tasustamisaruandes, kuidas on aktsionäride hääletamist arvesse võetud.

3a. Käesoleva artikli ja artikli 9a tasu käsitlevad sätted ei piira töötajate palkade kujundamise siseriiklike süsteemide kasutamist ega (kui see on asjakohane) siseriiklike sätteid, millega reguleeritakse töötajate esindatust juhatustes.

4. **Käesoleva artikli ühtse kohaldamise tagamiseks antakse** komisjonile õigus võtta **kooskõlas artikliga 14a** vastu **delegeeritud õigusaktid**, et täpsustada käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud teave esitamise ühtne vorming. [ME 28]

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Artikkel 9c

Õigus hääletada seotud isikute tehingute üle

1. Liikmesriigid tagavad, et **äriühingud avaldavad** seotud isikutega **tehtavate oluliste** tehingute **kohta hiljemalt** tehingu sõlmimise ajal teadaande ja lisavad sellele **aruande**, milles hinnatakse, kas tehing tehakse turutingimustel, ja kinnitatakse, et tehing on **äriühingu** seisukohast (sealhulgas vähemusaktsionärid) õiglane ja mõistlik, **ning antakse selgitus aruande aluseks olevate hindamiste kohta**. Teadaanne sisaldab teavet seotud isikuga oleva suhte laadi, seotud isiku nime ja tehingu mahu kohta ning mis tahes muud **äriühingu (sealhulgas vähemusaktsionärid) seisukohast tehingu majandusliku õigluse hindamiseks vajalikku teavet**.

Liikmesriigid kehtestavad esimese lõigu kohaselt vastu võetava aruande jaoks konkreetsed eeskirjad, sh aruande esitamise eest vastutava isiku, kes on üks järgmistest:

- **sõltumatu kolmas isik;**
- **äriühingu järelevalveorgan; või**
- **sõltumatute juhtide komitee.**

2. Liikmesriigid tagavad, et seotud isikutega tehtavad **olulised** tehingud **kiidetakse heaks äriühingute haldus- või järelevalveorgani või aktsionäride poolt vastavalt korrale, millega takistatakse seotud isikutel oma positsiooni ära kasutamast ning tagatakse äriühingu ja aktsionäride (kes ei ole seotud isikud), sealhulgas vähemusaktsionäride huvide piisav kaitse**.

Liikmesriigid võivad sätestada, et aktsionäridel on õigus äriühingu haldus- või järelevalveorgani heaks kiidetud oluliste tehingute üle hääletada.

Eesmärk on ära hoida seda, et seotud isikud saaksid oma erilisest positsioonist lähtuvalt eelise, ning tagada äriühingu huvide nõuetekohane kaitse.

2a. **Liikmesriigid tagavad, et seotud isikud ja nende esindajad jäetakse lõikes 1 osutatud aruande koostamisest ning lõike 2 kohaselt toimuvate hääletuste ja langetatavate otsuste tegemisest kõrvale. Kui seotud isiku tehing hõlmab aktsionäri, ei võta kõnealune aktsionär tehinguga seotud hääletusest osa. Liikmesriigid võivad lubada aktsionäril, kes on seotud isik, hääletusest osa võtta, kui riigi õigusaktides on ette nähtud piisavad õiguskaitsevahendid, mida kohaldatakse hääletusprotsessi jooksul selliste aktsionäride huvide kaitseks, kes ei ole seotud isikud (sh vähemusaktsionärid), takistades seotud isikul tehingut heaks kiitmast, hoolimata selliste aktsionäride enamuse vastuseisust, kes ei ole seotud isikud, või hoolimata sõltumatute juhtide enamuse vastuseisust.**

3. **Liikmesriigid tagavad, et mis tahes 12 kuu jooksul või samal majandusaastal sama seotud isikuga tehtud tehingud, mille suhtes ei kohaldata lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud kohustusi, liidetakse nende lõigete kohaldamisel kokku.**

4. Liikmesriigid võivad teha lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetest erandi:

- tehingute suhtes, mis tehakse äriühingu ja selle konsolideerimisgrupi ühe või mitme liikme **või ühisettevõtete** vahel, tingimusel et kõnealused konsolideerimisgrupi liikmed **või ühisettevõtted** on äriühingu täielikus omandis **ning et ühelgi muul äriühinguga seotud isikul ei ole nendes liikmetes või ühisettevõtetes osalust;**
- **tehingute suhtes, mis on tehtud tavapärase tegevuse käigus ja tavapärastel turutingimustel.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

4a. Liikmesriigid määratlevad seotud isikutega tehtavad olulised tehingud. Seotud isikutega tehtavate oluliste tehingute määratlemisel arvestatakse:

- a) mõju, mida teave tehingu kohta võib avaldada heakskiitmise protsessis osalevate isikute otsustele;
- b) tehingu mõju äriühingu tulemustele, varadele, kapitalisatsioonile või käibele ja seotud isiku positsioonile;
- c) tehinguga äriühingule ja selle vähemusaksionäridele tekitatavat riski.

Seotud isikutega tehtavate oluliste tehingute määratlemisel võivad liikmesriigid kehtestada ühe või mitu kvantitatiivset suhet, mis põhinevad tehingu mõjul äriühingu tuludele, varadele, kapitalisatsioonile või käibele või milles võetakse arvesse tehingu laadi ja seotud isiku positsiooni.“

- 5) Pärast artiklit 14 lisatakse järgmine IIa peatükk:

„IIA PEATÜKK

DELEGEERITUD ÕIGUSAKTID JA KARISTUSED

Artikkel 14a

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 3a lõikes 5, artikli 3b lõikes 5, artikli 3c lõikes 3 ja artiklis 9b osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates ...*.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3a lõikes 5, artikli 3b lõikes 5, artikli 3c lõikes 3 ja artiklis 9b osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Nüüpea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 3a lõike 5, artikli 3b lõike 5, artikli 3c lõike 3 ja artikli 9b alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui ei Euroopa Parlament ega ka nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 14b

Karistused

Liikmesriigid sätestavad eeskirjad, mis käsitlevad karistusi käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ette nähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teevad kõnealused sätted komisjonile teatavaks hiljemalt [ülevõtmiskuupäev] ja teavitavad teda viivitamatult kõikidest hilisematest neid sätteid mõjutavatest muudatustest.“

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Artikkel 2

Direktiivi 2013/34/EL muutmine

Direktiivi 2013/34/EL muudetakse järgmiselt:

-1) Artiklile 2 lisatakse järgmine punkt:

„17) „eelotsus“ – ettevõtjaga seotud piiriülest olukorda või tehingut puudutava õigusnormi selline eelnev tõlgendamine või kohaldamine, mille tulemusena võib liikmesriikides maksutulu saamata jääda või ettevõtja võib tänu ettevõtjate grupi sisesele kasumi kunstlikule ülekandmisele maksude pealt kokku hoida.“

-1a) Artikli 18 lõike 2 järele lisatakse järgmine lõige:

„2a. Finantsaruannete lisades avaldavad suurettevõtjad ja avaliku huvi üksused, täpsustades liikmesriikide ja kolmandate riikide kaupa, kus neil on tegevuskoht, konsolideeritud alusel aruandeaasta kohta ka järgmise teabe:

- a) nimi (nimed), tegevuse laad ja geograafiline asukoht;
- b) käive;
- c) töötajate arv täistööaja ekvivalendi alusel;
- d) varade väärtus ja iga-aastased kulud nende varade säilitamiseks;
- e) ostetud ja müüüdud kaupade ja teenuste maksumus;
- f) maksustamiseelne kasum või kahjum;
- g) kasumilt või kahjumilt tasumisele kuuluv maks;
- h) saadud riiklik toetus;
- i) emaettevõtjad esitavad koos asjakohase teabega ka igas liikmesriigis või kolmandas riigis tegutsevate tütarettevõtjate nimekirja.“

-1b) Artikli 18 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid võivad ette näha, et lõike 1 punkti b ja lõiget 2a ei kohaldata ettevõtja aruandeaasta finantsaruannete suhtes, kui asjaomase ettevõtja tegevus kajastub konsolideeritud finantsaruannetes, mis tuleb koostada artikli 22 kohaselt, tingimusel et selline teave on esitatud konsolideeritud finantsaruande lisades.“

-1c) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 18a

Täiendava avalikustamiskohustuse nõue suurettevõtjatele

1. Suurettevõtjad avalikustavad lisaks artiklitega 16, 17 ja 18 ning käesoleva direktiivi teiste sätetega nõutavale teabele oma finantsaruannete lisades üldsusele eelotsuste olulised üksikasjad ja teabe, esitades selle liikmesriikide ja kolmandate riikide kaupa, kus neil on tütarettevõtte. Komisjonile antakse vastavalt artiklile 49 õigus kehtestada delegeeritud õigusaktiga avalikustatava teabe vorm ja sisu.

2. Ettevõtjad, mille keskmine töötajate arv konsolideeritud alustel aruandeaasta jooksul ei ületa 500 töötajat ning mille bilansimaht bilansipäeval ei ületa konsolideeritud alustel 86 miljonit eurot või puhaskäive ei ületa bilansipäeval 100 miljonit eurot, vabastatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustusest.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

3. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustust ei kohaldata ettevõtja suhtes, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust ning mille emaaetevõtja suhtes kehtivad liikmesriigi õigusaktid ja mille teave on hõlmatud selle emaaetevõtja poolt kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 avaldatud teabes.

4. Lõikes 1 osutatud teavet auditeeritakse kooskõlas direktiiviga 2006/43/EÜ¹.

1) Artiklit 20 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse punkt h:

„h) direktiivi 2007/36/EÜ artiklis 9b **määratletud** tasustamisaruanne.“

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Vannutatud audiitor või audiitorühing esitab kooskõlas artikli 34 lõike 1 teise lõiguga oma arvamuse käesoleva artikli lõike 1 punktide c ja d kohaselt ette valmistatud teabe kohta ja kontrollib, kas käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b, e, f, g ja h osutatud teave on esitatud.“

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid võivad vabastada käesoleva artikli lõike 1 punktide a, b, e, f, g ja h kohaldamisest lõikes 1 osutatud ettevõtjad, kes on emiteerinud üksnes selliseid väärtpabereid, mis ei ole direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses reguleeritud turul kauplemisele lubatud aktsiad, välja arvatud juhul, kui asjaomased ettevõtjad on emiteerinud aktsiaid, millega kaubeldakse mitmepoolses kauplemissüsteemis direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 15 tähenduses.“

Artikkel 2a

Direktiivi 2004/109/EÜ muutmine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ⁽¹⁾ muudetakse järgmiselt:

1) Artikli 2 lõikele 1 lisatakse järgmine punkt:

„r) „eelotsus“ – ettevõtjaga seotud piiriülest olukorda või tehingut puudutava õigusnormi selline eelnev tõlgendamine või kohaldamine, mille tulemusena võib liikmesriikides maksutulu saamata jääda või ettevõtja võib tänu ettevõtete grupi sisesele kasumi kunstlikule ülekandmisele maksude pealt kokku hoida.“

2) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 16a

Täiendav avalikustamiskohustus emitentidele

1. Liikmesriigid nõuavad, et iga emitent avalikustaks igal aastal majandusaasta kohta konsolideeritud alusel järgmise teabe, täpsustades seda liikmesriikide ja kolmandate riikide kaupa, kus tal on tütarettevõtja:

a) nimi (nimed), tegevuse laad ja geograafiline asukoht;

b) käive;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- c) töötajate arv täistööaja ekvivalendi alusel;
- d) maksustamiseelne kasum või kahjum;
- e) kasumilt või kahjumilt tasumisele kuuluv maks;
- f) saadud riiklik toetus.

2. Lõikes 1 sätestatud kohustust ei kohaldata emitendi suhtes, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust ning mille emaettevõtja suhtes kehtivad liikmesriigi õigusaktid ja mille teave on hõlmatud selle emaettevõtja poolt kooskõlas lõikega 1 avaldatud teabes.

3. Lõikes 1 osutatud teavet auditeeritakse kooskõlas direktiiviga 2006/43/EÜ ja see avaldatakse võimaluse korral asjaomase emitendi majandusaasta aruande lisana või vajaduse korral konsolideeritud finantsaruande lisana.

Artikkel 16b

Täiendav avalikustamiskohustus emitentidele

1. Liikmesriigid nõuavad, et iga emitent avalikustaks igal aastal majandusaasta kohta konsolideeritud alusel eelotsuseid puudutavad olulised üksikasjad ja teabe, esitades selle liikmesriikide ja kolmandate riikide kaupa, kus tal on tütarettevõtja. Komisjonile antakse vastavalt artikli 27 lõigetele 2a, 2b ja 2c õigus kehtestada delegeeritud õigusaktidega avalikustatava teabe vorm ja sisu.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustust ei kohaldata emitendi suhtes, mille suhtes kohaldatakse liikmesriigi õigust ning mille emaettevõtja suhtes kehtivad liikmesriigi õigusaktid ja mille teave on hõlmatud selle emaettevõtja poolt kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 avaldatud teabes.

3. Lõikes 1 osutatud teavet auditeeritakse kooskõlas direktiiviga 2006/43/EÜ ning see avaldatakse võimaluse korral aruandeaasta finantsaruannete lisana või kui see on asjakohane, siis asjaomase emitendi konsolideeritud finantsaruannete lisana.“

3) Artikli 27 lõige 2a asendatakse järgmisega:

„2a. Artikli 2 lõikes 3, artikli 5 lõikes 6, artikli 9 lõikes 7, artikli 12 lõikes 8, artikli 13 lõikes 2, artikli 14 lõikes 2, artikli 16a lõikes 1, artikli 17 lõikes 4, artikli 18 lõikes 5, artikli 19 lõikes 4, artikli 21 lõikes 4, artikli 23 lõikes 4, artikli 23 lõikes 5 ja artikli 23 lõikes 7 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile neljaks aastaks alates 2011. aasta jaanuarist. Komisjon koostab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt 6 kuud enne nelja-aastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu volitused kooskõlas artikliga 27a tagasi võtab.“

Artikkel 3

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid **hiljemalt** [18 kuud pärast jõustumiskuupäeva]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid kõnealused normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Artikkel 4

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0258

Liidu kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi turustabiilsusreserv *I**

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (COM(2014)0020 – C8-0016/2014 – 2014/0011(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2017/C 265/36)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2014)0020),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0016/2014),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 4. juuni 2014. aasta arvamust⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 13. mai 2015. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A8-0029/2015),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2014)0011

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 8. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2015/..., mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (otsus (EL) 2015/1814) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ ELT C 424, 26.11.2014, lk 46.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0259

Merelaevade töötajad *I**

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse merelaevade töötajaid ning millega muudetakse direktiive 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ, 2002/14/EÜ, 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ (COM(2013)0798) – C7-0409/2013 – 2013/0390(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2017/C 265/37)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2013)0798),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 153 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0409/2013),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 25. märtsi 2014. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 3. aprilli 2014. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 13. mai 2015. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning kalanduskomisjoni arvamust (A8-0127/2015),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2013)0390

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 8. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ ja 2002/14/EÜ ning nõukogu direktiive 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ seoses meremeestega

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (direktiiv (EL) 2015/1794) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ ELT C 226, 16.7.2014, lk 35.

⁽²⁾ ELT C 174, 7.6.2014, lk 50.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0260

Teadus- ja tehnikakoostöö leping Šveitsiga: „Horisont 2020“ ja ITERi tegevus ***

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnikakoostöö lepingu, mille kohaselt Šveitsi Konföderatsioon ühineb teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ ja kõnealust programmi täiendava Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammiga ning millega reguleeritakse Šveitsi Konföderatsiooni osalemist ühissetevõtte Fusion for Energy läbiviidavas ITERi tegevuses, sõlmimise kohta (05662/2015 – C8-0056/2015 – 2014/0304(NLE))

(Nõusolek)

(2017/C 265/38)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (05662/2015),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnikakoostöö lepingu eelnõu, mille kohaselt Šveitsi Konföderatsioon ühineb teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ ja kõnealust programmi täiendava Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammiga ning millega reguleeritakse Šveitsi Konföderatsiooni osalemist ühissetevõtte Fusion for Energy läbiviidavas ITERi tegevuses (15369/2014),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 186 ning artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a ja lõikele 7 ning lõike 8 teisele lõigule (C8-0056/2015),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 esimest ja kolmandat lõiku ja lõiget 2 ning artikli 108 lõiget 7 ja artikli 50 lõiget 1,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni soovitusi (A8-0181/2015),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Šveitsi Konföderatsiooni valitsusele ja parlamendile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0261

Liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised ***Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (COM(2015)0098 – C8-0075/2015 – 2015/0051(NLE))****(Konsulteerimine)**

(2017/C 265/39)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2015)0098),

 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 148 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C8-0075/2015),

 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,

 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A8-0205/2015),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;

 2. palub komisjonil ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;

 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;

 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;

 5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

- (1) Liikmesriigid ja liit peaksid välja töötama kooskõlastatud tööhõivestrategie ja **eelkõige** edendama kvalifitseeritud, koolitatud ja **kohanemisvõimelist** tööjõudu ning majanduslikele muudatustele reageerivaid tööturget, pidades silmas Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 määratletud täieliku tööhõive ja sotsiaalse progressi eesmärkide saavutamist. Võttes arvesse riikide tööturu osapoolte kohustustega seotud siseriiklike tavadid, käsitlevad liikmesriigid tööhõive edendamist üldist huvi pakkuva probleemina ja kooskõlastavad nõukogus oma sellealased meetmed.

Muudatusettepanek

- (1) Liikmesriigid ja liit peaksid välja töötama **tõhusa ja** kooskõlastatud tööhõivestrategie, **mille kavandamisel lähtutakse töötuse tõsiste tagajärgede kõrvaldamisest, ning ühtlasi peaksid nad** edendama kvalifitseeritud, koolitatud tööjõudu ning majanduslikele, **sotsiaalsetele ja keskkonnaalastele** muudatustele reageerivaid tööturget, **edendades eelkõige sihipäraselt koolitusteaduse, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika vallas ja kohandades haridussüsteeme**, pidades **seejuures** silmas Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 määratletud täieliku tööhõive ja sotsiaalse progressi eesmärkide saavutamist. **Erilisi jõupingutusi tuleks teha selleks, et suurendada tööhõivet väga madala haridustaseme või kvalifikatsiooniga töötajate seas ning nende seas, kes ei saa kiiresti haridust või oskusi omandada, ning vähendada tuleks ulatuslikku ja pikaajalist töötust, mille osakaal muudkui kasvab, kusjuures erilist tähelepanu tuleks pöörata mahajäänudatele piirkondadele.** Võttes arvesse riikide tööturu osapoolte kohustustega seotud siseriiklike tavadid, käsitlevad liikmesriigid tööhõive edendamist **absoluutse prioriteedina ja** üldist huvi pakkuva probleemina ja kooskõlastavad nõukogus oma sellealased meetmed. **Liit peaks lisama nendele jõupingutustele poliitilised ettepanekud, et saavutada aluslepingu eesmärgid ja tagada kaasav integreeritud tööturg ning inimväärsed töötingimused kogu liidus (sh piisavad palgad, mida on samuti võimalik saavutada kollektiivlääbirääkimiste abil).**

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) Eurostati hinnangul oli 2015. aasta jaanuaris liidus 23 815 000 töötut, neist 18 059 000 euroalas.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 3**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1b) *Praegu on äärmiselt oluline kehtestada usaldusväärsed näitajad, et määratleda vaesus, mis mõjutab paljusid liidu kodanikke, võttes arvesse varasemaid arvamusi, mis on esitatud nõukogu otsuses 2010/707/EL^(1bis), kus märgiti, et vaesuse ja tõrjutuse ohust on vaja päästa vähemalt 20 miljonit inimest.*

^(1bis) Nõukogu 21. oktoobri 2010. aasta otsus 2010/707/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 308, 24.11.2010, lk 46).

Muudatusettepanek 4**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2) Liit peab võitlema sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu, tagama võrdsed võimalused põhiõiguste kasutamisel ning edendama sotsiaalset õiglust ja kaitset. Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel võtab liit arvesse piisava sotsiaalse kaitse tagamise ja sotsiaalse tõrjutuse vastase **võitlusega** seotud nõudeid.

- (2) Liit peab võitlema sotsiaalse tõrjutuse, **vaesuse kõikide vormide** ja diskrimineerimise vastu, tagama võrdsed võimalused põhiõiguste kasutamisel ning edendama sotsiaalset õiglust ja kaitset. **Muude õigusaktide või poliitikavaldkondade kõrvalmõjud ei tohiks seda üldist eesmärki ohtu seada.** Oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel võtab liit arvesse piisava sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase **võitluse ning kõrgetasemelise hariduse ja koolitusega** seotud nõudeid.

Muudatusettepanek 6**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4) Liikmesriigid peaksid käsitlema oma majanduspoliitikat **kui ühise** huvi **küsimust** ning kooskõlastama selle nõukogus. Nõukogu võtab liikmesriikide ja liidu poliitika suunamiseks vastu tööhõivesuunised ja majanduspoliitika üldsuunised.

- (4) Liikmesriigid peaksid käsitlema oma majanduspoliitikat **koos sotsiaalpoliitikaga ühist** huvi **pakkuva küsimusena** ning kooskõlastama selle nõukogus. Nõukogu võtab liikmesriikide ja liidu poliitika suunamiseks vastu tööhõivesuunised ja majanduspoliitika üldsuunised.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4a) *Et tagada demokraatlikum otsustusprotsess seoses integreeritud suunistega, mis mõjutavad kodanikke ja kogu liidu tööturge, on tähtis, et tööhõivesuuniste ja majanduspoliitika üldsuumiste üle otsustaksid mõlemad seadusandjad – nii nõukogu kui ka Euroopa Parlament. Integreeritud suunised peavad jätma liikmesriikidele võimaluse võtta esmajoones vastu jätkusuutlikud ja integreeritud majandusmudelid nii liidu, riigi kui ka kohalikul tasandil.*

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5) Kooskõlas **aluslepingu sätetega** on liit välja töötanud ja rakendanud poliitika koordineerimise vahendid eelarvepoliitika jaoks ja makromajandusliku struktuuripoliitika jaoks. Euroopa poolaasta koondab need mitmesugused vahendid **majanduse ja eelarve** mitmepoolse jälgimise üldiseks raamistikuks. Euroopa poolaasta optimeerimine ja tugevdamine vastavalt komisjoni 2015. aasta majanduskasvu analüüsile **aitab** veelgi tõhustada selle toimimist.
- (5) Kooskõlas **aluslepinguga** on liit välja töötanud ja rakendanud poliitika koordineerimise vahendid eelarvepoliitika jaoks ja makromajandusliku struktuuripoliitika jaoks, millel on suur mõju sotsiaal- ja tööhõivetingimustele liidus. Need poliitikameetmed võivad liidu teatavates osades põhjustada stagnatsiooni ja deflatsiooni, mis võib pärssida majanduskasvu ja tööhõivet. Sellega seoses on äärmiselt oluline võtta arvesse uusi sotsiaalseid näitajaid ja asümmeetrilist šokki, mis finants- ja majanduskriis teatavates liikmesriikides põhjustas. Euroopa poolaasta koondab need mitmesugused vahendid majandus-, eelarve-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika mitmepoolse integreeritud jälgimise üldiseks raamistikuks ning see peaks aitama paremini saavutada strateegia „Euroopa 2020“ eesmäärke. Euroopa poolaasta optimeerimine ja tugevdamine vastavalt komisjoni 2015. aasta majanduskasvu analüüsile võib aidata veelgi tõhustada selle toimimist, kuid see ei ole veel parandanud majandusolukorda liikmesriikides, mida kriis kõige tõsisemalt mõjutas.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 9**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5a) Euroopa sotsiaalvaatluste keskuse (European Social Observatory, OSE) andmetel on sissetulekutoetused ja sotsiaalkaitse kavad kehtestatud juba 26 liikmesriigis. ^(1bis) Tööhõive, sotsiaalküsimuste, oskuste ja töötajate liikuvuse volinik Marianne Thyssen on öelnud, et kui kõikides Euroopa liikmesriikides toimuv oleks tema otsustada, kehtestataks kõikides Euroopa riikides minimaalse sissetuleku piir.

^(1bis) http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/revenu-minimum_-etude-ose_vfinale_en-2.pdf

Muudatusettepanek 10**Ettepanek võtta vastu otsus****Põhjendus 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (5b) Liidu miinimumsissetulekut puudutava õigusraamistiku loomiseks puudub liidu tasandil igasugune regulatiivne pädevus.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) Finants- ja majanduskriis osutas **liidu ja** liikmesriikide majanduse **olulistele** nõrkustele ja tõi need esile. Kriis tõi selgelt esile ka liikmesriikide majanduse ja tööturgude tiheda omavahelise sõltuvuse. Praegu on peamiseks ülesandeks soodustada liidus tugevat, jätkusuutlikku ja kaasavat kasvu ning töökohtade loomist. Selleks tuleb nii liidus kui ka liikmesriikide tasandil võtta kooskõlastatud ja ambitsioonikaid poliitilisi meetmeid kooskõlas aluslepingu sätetega ja liidu majandusjuhtimisega. Need pakkumist ja nõudlust ühendavad meetmed peaksid hõlmama investeeringute elavdamist, uut kohustust viia ellu struktuurireforme ja vastutustundliku eelarvepoliitika jälgimist.

Muudatusettepanek

- (6) Finants- ja majanduskriis osutas liikmesriikide majanduse **ja liidu koordineerimismehhanismide tõsistele** nõrkustele ja tõi need esile. Kriis tõi selgelt esile ka liikmesriikide majanduse ja tööturgude tiheda omavahelise sõltuvuse. Praegu on peamiseks ülesandeks soodustada liidus tugevat, jätkusuutlikku ja kaasavat kasvu ning töökohtade loomist, **mille saavutamiseks tuleb kaotada suured tööpuuduse kolded liidu territooriumi teatavates piirkondades.** Selleks tuleb nii liidus kui ka liikmesriikide tasandil võtta **otsustavaid**, kooskõlastatud ja ambitsioonikaid **ning eelkõige ka tõhusaid** poliitilisi meetmeid kooskõlas aluslepingu sätetega ja liidu majandusjuhtimisega. Need pakkumist ja nõudlust ühendavad meetmed peaksid hõlmama investeeringute elavdamist, **eelkõige seoses selliste investeeringutega, mille eesmärk on soodustada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate, mikroettevõtjate, innovatiivsete idufirmade ja keskkonnasäästlikku tööhõivet edendavate ettevõtete kasvu ning** uut kohustust viia ellu struktuurireforme ja vastutustundliku eelarvepoliitika jälgimist. **Need meetmed peaksid samuti hõlmama kaasavama ja õigustel põhineva tööturu loomist, millega kaasneks piisav sotsiaalkaitse. Muu hulgas peaksid need sisaldama sotsiaalkaitse meetmeid, nagu tagatud miinimumsissetulek, mis kehtestatakse kooskõlas riiklike tavade, et võidelda äärmise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) Liikmesriigid ja liit peaksid käsitlema ka kriisi mõju ühiskonnale ja seadma eesmärgiks ehitada üles **sidus** ühiskond, mis võimaldab inimestel muutusteks ette valmistuda ja nendega toime tulla, et nad saaksid ühiskonnas ja majanduses aktiivselt osaleda. Kõigile tuleks tagada juurdepääs **tööturule** ja võimalused **selles osaleda**; tuleks vähendada vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, tagades eelkõige toimiva tööturu ja sotsiaalhoolekande süsteemi ning kõrvaldades tööturul osalemise takistused. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et majanduskasvust saadavad hüved jõuaksid kõigi elanike ja **piirkondadeni**.

Muudatusettepanek

- (7) Liikmesriigid ja liit peaksid käsitlema ka kriisi mõju ühiskonnale, **andes äärmise vaesuse kohta usaldusväärsemaid arvamusi**, ja seadma eesmärgiks ehitada üles **kaasav ja õiglasem** ühiskond, mis võimaldab inimestel muutusteks ette valmistuda ja nendega toime tulla, et nad saaksid ühiskonnas ja majanduses aktiivselt osaleda. Kõigile tuleks tagada **diskrimineerimatu** juurdepääs ja **võrdsed** võimalused **ning oluliselt** tuleks vähendada vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, tagades eelkõige toimiva tööturu ja **asjakohase** sotsiaalhoolekande süsteemi ning kõrvaldades **tarbetud haldustõkkesid ja** tööturul osalemise takistused, **eelkõige need, mis puudutavad puuetega inimesi**. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et majanduskasvust saadavad hüved jõuaksid kõigi elanike **ning piirkondlike ja kohalike üksusteni**. **Ühise tööhõivearuande peamiste tööhõive- ja sotsiaalnäitajate tulemustabel on sellega seoses iseäranis kasulik vahend, mis aitab õigel ajal tuvastada peamisi tööhõive- ja sotsiaalprobleeme ja lahknemusi ning teha kindlaks valdkonnad, kus poliitiline sekkumine on kõige vajalikum. Edaspidi peaks tulemustabel sisaldama ka sooliselt eristatud andmeid.**

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7a) **Euroopa Kontrollikoda on seoses noortegarantii algatuse tulemusliku rakendamisega tuvastanud kolm kriitilist punkti: rahastamise kogusumma piisavus, kvaliteetse pakkumise määratlus ja süsteemi tulemuste komisjonipoolne järelevalve ja aruandlus.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 7 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (7b) Nõukogu otsuses 2010/707/EL ^(1bis) esitati järgmised eesmärgid: suurendada 20- kuni 64-aastaste naiste ja meeste tööhõive määra aastaks 2020 kuni 75 %-ni, vähendada koolist väljalangemise määra alla 10 %-ni, suurendada vähemalt 40 %-ni nende 30–34-aastaste osakaalu, kes on omandanud kolmanda taseme või samaväärse hariduse, ning edendada sotsiaalset kaasatust, eelkõige vaesuse vähendamise abil, seades eesmärgiks vähemalt 20 miljoni inimese päästmise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohust. Liikmesriikide tööhõivepoliitika keskseks eesmärgiks jääb strateegia „Euroopa 2020“ elluviimine tööhõive- ja sotsiaalvaldkonnas.

- ^(1bis) Nõukogu 21. oktoobri 2010. aasta otsus 2010/707/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 308, 24.11.2010, lk 46).

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu otsus

Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (8) Suunistega kooskõlas olevate meetmete võtmine on oluline strateegia „Euroopa 2020“ **eesmärkide saavutamiseks**. Suunised moodustavad Euroopa ja liikmesriikide tasandil integreeritud poliitika, mida liikmesriigid ja liit peaksid rakendama, et avalduks koordineeritud **struktuurireformide** positiivne vastastikune mõju, üldine majanduspoliitika oleks sobiv ja et Euroopa poliitika annaks ühtlasema panuse strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisse.

- (8) Suunistega kooskõlas olevate meetmete võtmine on oluline **selleks, et saavutada** strateegia „Euroopa 2020“ **eesmärgid, mis on veel täitmata. Strateegiat „Euroopa 2020“ käsitleva 2014. aasta avaliku konsultatsiooni tulemused näitasid selgelt, et kõnealuse strateegia tööhõive, vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja hariduse alased eesmärgid on jätkuvalt äärmiselt asjakohased ja lisaks ka tähtsad, üksteisest sõltuvad ja üksteist vastastikku tugevdavad**. Suunised moodustavad Euroopa ja liikmesriikide tasandil integreeritud poliitika, mida liikmesriigid ja liit peaksid rakendama, et avalduks **ebavõrdsuse vähendamisele ja kodanike heaolu suurendamisele suunatud koordineeritud reformide** positiivne vastastikune mõju, **et** üldine majanduspoliitika oleks sobiv ja et Euroopa poliitika annaks ühtlasema panuse strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisse.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

- (9) Kuna need suunised on adresseeritud liikmesriikidele ja liidule, tuleks neid rakendada koostöös kõigi liikmesriigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi **ametiasutustega, tehes tihedalt koostööd** parlamentide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega.

Muudatusettepanek

- (9) **Riikliku poliitika kavandamisel ja rakendamisel peaksid liikmesriigid tagama tõhusa valitsemistava rakendamise.** Kuna need suunised on adresseeritud liikmesriikidele ja liidule, tuleks neid rakendada, **jälgida ja hinnata** koostöös kõigi liikmesriigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi **ametiasutuste**, parlamentide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu otsus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

- (10) Majanduspoliitika üldsuunistes antakse liikmesriikidele juhised reformide elluviimiseks, **võttes arvesse vastastikust sõltuvust. Need on stabiilsuse ja kasvu paktiga kooskõlas.** Suunised on aluseks võimalikele riigipõhiste soovitustele, **mida** nõukogu võib liikmesriikidele esitada.

Muudatusettepanek

- (10) Majanduspoliitika üldsuunistes **ja tööhõivesuunistes** antakse liikmesriikidele juhised reformide elluviimiseks **ning** suunised on aluseks võimalikele riigipõhiste soovitustele, **mis** nõukogu võib liikmesriikidele esitada. **Arvestades liikmesriikide majanduste ja tööturgude suurt vastastikust sõltuvust, peaks nõukogu riigipõhiste soovituste vastuvõtmisel võtma arvesse olukorda ka naaberriikides ja riikides, millega asjaomasel liikmesriigil on selged seosed töötajate rände suundumuse või muude asjakohaste näitajate poolest. Komisjonil peaks sellega seoses olema olemas täpne ja ajakohastatud statistika ja andmed juhiks, kui riigipõhiseid soovitusi tuleb kohandada.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 18**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 5 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Liikmesriigid peaksid hõlbustama töökohtade loomist, lihtsustama ettevõtjatel inimeste palkamist, **edendama** ettevõtlust ja eelkõige **soodustama** väikeste ettevõtete loomist ja **arendamist**, et suurendada naiste ja meeste hõivatuse määra. **Samuti** peaksid **liikmesriigid** aktiivselt edendama sotsiaalmajandust ja sotsiaalset innovatsiooni.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid **koostöös piirkondlike ja kohalike ametiasutustega tegelema tõhusalt ja viivitamatult töötuse tõsise probleemiga ning** hõlbustama **jätkusuutlike ja kvaliteetsete töökohtade loomist, investeerima sellesse, tegelema riskirühmade võimalustega tööturule juurdepääsu küsimuses ning lihtsustama ettevõtjatel inimeste palkamist olenemata nende oskuste tasemest või asjaomasest tööturu sektorist. Muu hulgas tuleb vähendada ka bürokraatiat ning pidada kinni tööhõivealastest ja sotsiaalsetest standarditest, veel tuleb suurendada noorte ettevõtlust ja toetada eelkõige mikroettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja kasvu, et suurendada naiste ja meeste hõivatuse määra. Liikmesriigid peaksid aktiivselt edendama **töökohtade loomist keskkonnaga seotud valdkondades, tervise- ja sotsiaalvaldkonnas ja merendussektoris ning toetama** sotsiaalmajandust ja sotsiaalset innovatsiooni.**

Muudatusettepanek 19**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 5 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Maksukoormus peaks keskenduma tööjõu maksustamise asemel muudele maksuallikatele, mille mõju on tööhõivele ja majanduskasvule vähem negatiivne. Samal ajal tuleb tagada, et tulu kasutatakse asjakohasteks **sotsiaalset kaitset pakkuvateks ja majanduskasvu soodustavateks** kulutusteks. Tööjõu maksustamise vähendamisel tuleks keskenduda maksukoormuse asjakohastele komponentidele ning tööturul osalemist takistavate asjaolude kõrvaldamisele, eelkõige nende puhul, kes on tööturust kõige rohkem kõrvale jäänud.

Muudatusettepanek

Maksukoormus peaks keskenduma tööjõu maksustamise asemel muudele maksuallikatele, mille mõju on tööhõivele ja majanduskasvule vähem negatiivne. Samal ajal tuleb tagada, et tulu kasutatakse asjakohasteks **sotsiaalse kaitse meetmeteks ja kulutusteks, mis on suunatud avaliku sektori investeringutesse, innovatsiooni ja töökohtade loomisse. Tööjõu maksustamise vähendamisel tuleks keskenduda maksukoormuse asjakohastele komponentidele, diskrimineerimise probleemi lahendamisele ning tööturul osalemist takistavate asjaolude kõrvaldamisele, eelkõige puuetega inimeste ja nende puhul, kes on tööturust kõige rohkem kõrvale jäänud, kusjuures samal ajal tuleb kinni pidada kehtivatest tööalastest normidest.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 20**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 5 – lõik 3***Komisjoni ettepanek*

Liikmesriigid peaksid koos sotsiaalpartneritega soodustama palgakujundusmehhanisme, mis võimaldavad viia **palgad** tootlikkusega vastavusse. Sellega seoses tuleb **arvesse võtta** eri oskusi ja kohaliku tööturu tingimusi **ning erinevaid majandustulemusi piirkondade, majandussektorite ja ettevõtete lõikes**. Miinimumpalga kehtestamisel peaksid liikmesriigid ja sotsiaalpartnerid võtma arvesse selle mõju palgavaesusele, töökohtade loomisele ja konkurentsivõimele.

Muudatusettepanek

Liidus on töökohtade loomiseks ja vaesuse vähendamiseks endiselt tähtis järgida poliitikat, millega tagatakse äraelamist võimaldav töötasu. Liikmesriigid peaksid **seega** koos sotsiaalpartneritega **austama ja** soodustama palgakujundusmehhanisme, mis võimaldavad viia **reaalpalgad** tootlikkusega vastavusse **ning aidata korrigeerida varasemaid lahknevusi, toomata seejuures kaasa deflatsiooni.** Nende mehhanismidega tuleks **tagada põhivajaduste täitmiseks piisavad ressursid, kusjuures arvesse tuleb võtta iga liikmesriigi konkreetseid vaesusnäitajaid.** Sellega seoses tuleb **nõuetekohaselt hinnata** eri oskusi ja kohaliku tööturu tingimusi, **et tagada kogu liidus äraelamist võimaldavad töötasud.** Miinimumpalga kehtestamisel **kooskõlas liikmesriikide õigusaktide ja tavadega** peaksid liikmesriigid ja sotsiaalpartnerid **tagama selle piisavuse ning** võtma arvesse selle mõju palgavaesusele, **kodumajapidamiste sissetulekutele, kogunõudlusele,** töökohtade loomisele ja konkurentsivõimele.

Muudatusettepanek 21**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 5 – lõik 3 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Liikmesriigid peaksid vähendama bürokraatiat, et leevendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate koormust, kuna nemad annavad suure panuse töökohtade loomisse.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 22**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid edendama tööviljakust ja tööalast konkurentsivõimet piisava teadmiste ja oskuste pakkumisega. Liikmesriigid peaksid tegema **haridus-** ja kutseõppesüsteemidesse **vajalikke** investeeringuid, et suurendada nende tõhusust ja tulemuslikkust, mida on vaja eelkõige tööjõu oskuste suurendamiseks. See võimaldab töötajatel paremini muutusteks ette valmistuda ja kohaneda kiiresti muutuvate dünaamilise tööturu vajadustega üha digitaalsemaks muutuva majanduse tingimustes. **Liikmesriigid peaksid tegema rohkem jõupingutusi, et parandada kõigi juurdepääsu kvaliteetsele täiskasvanuharidusele, ning rakendada tööelu pikendada võimaldavaid aktiivsena vananemise strateegiaid.**

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid edendama **jätksuutlikku** tööviljakust ja **kvaliteetsed** tööalast konkurentsivõimet piisava teadmiste ja oskuste pakkumisega, **mis oleks kõigile kättesaadav ja juurdepääsetav. Erilist tähelepanu tuleks pöörata tervishoiule ning sotsiaal- ja transporditeenustele, kus on või tekib keskpikas plaanis töötajate nappus.** Liikmesriigid peaksid tegema **kvaliteetsesse ja kaasavasse haridusse – alates juba väikelaste haridusest – ja kutseõppesüsteemidesse tulemuslikke** investeeringuid, et suurendada nende **süsteemide** tõhusust ja tulemuslikkust, mida on vaja eelkõige tööjõu **oskusteabe ja oskuste suurendamiseks ja mitmekesistamiseks.** See võimaldab töötajatel paremini muutusteks ette valmistuda ja kohaneda kiiresti muutuvate dünaamilise tööturu vajadustega üha digitaalsemaks muutuva majanduse tingimustes. **Selleks tuleks arvesse võtta, et nn pehmed oskused (näiteks kommunikatsioon) on paljude elukutsete puhul üha tähtsamaks muutumas.**

Muudatusettepanek 23**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid edendama noorte ettevõtlust, muu hulgas ettevõtluse valikkursuste loomisega ja õpilasfirmade loomise toetamisega gümnaasiumides ja kõrgkoolides. Liikmesriigid peaksid koostöös kohalike ja piirkondlike asutustega tegema rohkem jõupingutusi, et hoida ära noorte haridustee enneaegset katkemist ning tagada sujuvamat üleminekut õpingutelt tööellu, parandada kõigi juurdepääsu kvaliteetsele täiskasvanuharidusele ja kaotada seda takistavad tegurid, keskendudes eelkõige riskirühmadele ja nende vajadustele, pakkudes neile ümberõpet, kui töökaotuse või tööturu muutuste tõttu on vaja neil uuesti aktiivsele tööturule naasta. Liikmesriigid peaksid samal ajal rakendada aktiivsena vananemise strateegiaid, et võimaldada tervena töötada kuni tegeliku pensionilemineku vanuseni.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 24**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Tagades pidevalt muutuva tööturu nõutava vajaliku oskuste taseme ning toetades haridust ja koolitust täiskasvanuõppe programmide kõrval, peaksid liikmesriigid võtma arvesse, et samuti on vaja madala kvalifikatsiooniga töökohti ja et kõrge kvalifikatsiooniga töötajate tööhõivevõimalused on paremad kui keskmise ja madala kvalifikatsiooniga töötajatel.

Muudatusettepanek 25**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 1 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Taskukohase, kvaliteetse alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus peaks olema prioriteet terviklikus poliitikas ja investeringutes, millega kaasnevad peresid ja lapsevanemaid toetavad ning töö- ja pereelu ühitavad meetmed, mis aitavad lapsevanematel leida tasakaalu töö- ja pereelu vahel, et hoida ära koolist väljalangemist ja suurendada noorte võimalusi tööturul.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – suunis 6 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Tuleks tegeleda kõrge töötuse **määraga** ja hoida ära **pikaajalist töötust**. Pikaajaliste töötute arvu **tuleks oluliselt vähendada** terviklike ja üksikeist toetavate strateegiatega, sh tuleks osutada **konkreetselt** aktiivset abi pikaajalistele töötutele, et aidata neil tööturule naasta. Noorte töötusega tuleb põhjalikult tegeleda, **sh tuleb asjakohased asutused varustada** vajalike vahenditega, et nad saaksid täielikult ja järjepidevalt rakendada riiklikke noortegarantii rakenduskavasid.

Muudatusettepanek

Töötuse, **eelkõige pikaajalise töötuse** ja **suure piirkondliku töötuse probleem** tuleks lahendada tõhusalt ja kiiresti ning **seada tuleks** hoida ära **nõudluse ja pakkumisega seotud meetmete abil**. Tuleks tegeleda pikaajaliste töötute arvu **ning oskuste nõudlusele mittevastavuse ja oskuste aegumise probleemiga** terviklike ja üksikeist toetavate strateegiatega, sh tuleks osutada **personaalset vajaduspõhist ja** aktiivset abi **ning sobivat sotsiaalkaitset** pikaajalistele töötutele, et aidata neil **teadlikult ja vastutustundlikult** tööturule naasta. Noorte töötusega tuleb põhjalikult tegeleda **noorte tööhõive üldstrateegia abil**. See hõlmab investeerimist sektoritesse, milles on võimalik luua noortele kvaliteetseid töökohti, ning **asjaomaste osalejate, nagu noorte tugiteenuste, hariduse ja koolituse pakkujate, noorteorganisatsioonide ja avalike tööturuasutuste varustamist** vajalike vahenditega, et nad saaksid täielikult ja järjepidevalt rakendada riiklikke noortegarantii rakenduskavasid, **kuid ka olemasolevate vahendite tõhusat kasutamist liikmesriikide poolt**. Tuleks lihtsustada ettevõtluse kasuks otsustanud noorte juurdepääsu rahastamisele, **tõhustades teabe jagamist, vähendades üleliigset bürokraatiat ning pakkudes võimalusi vahetada pärast äriplaani esitamist mitme kuu eest makstava töötushüvitise kohe starditoetuseks kooskõlas siseriiklike õigusaktidega**.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – suunis 6 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Töötust vähendavate meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel peaksid liikmesriigid arvesse võtma kohalikke ja piirkondlikke erinevusi ning tegema koostööd kohalike tööhõivetalitustega.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 28**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 3***Komisjoni ettepanek*

Tuleb kõrvaldada haridus- ja koolitussüsteemide struktuursed puudused, et tagada kvaliteetsed õpitulemused ja hoida ära koolist väljalangemist. Liikmesriigid peaksid parandama hariduse **taset ja kaaluma** duaalseid haridussüsteeme ning ajakohastama kutsealast koolitust, **suurendades samal ajal võimalusi tunnustada** väljaspool ametlikku haridussüsteemi omandatud oskusi.

Muudatusettepanek

Tuleb kõrvaldada haridus- ja koolitussüsteemide struktuursed puudused, et tagada kvaliteetsed õpitulemused ja hoida ära koolist väljalangemist, **ning edendada kõikehõlmavat ja kvaliteetset haridust alates algharidusest. Selleks on vaja paindlike haridussüsteeme, mis keskenduvad praktikale.** Liikmesriigid peaksid **koostöös kohalike ja piirkondlike ametiasutustega** parandama hariduse **taseme kvaliteeti, muutes hariduse kõigile kättesaadavaks, looma ja parandama** duaalseid haridussüsteeme, **mis on kohandatud nende vajadustele**, ning ajakohastama kutsealast koolitust **ja olemasolevaid raamistikke, nagu Europass, tagades samas vajaduse korral õigeaegse ümberõppe ning tunnustades** väljaspool ametlikku haridussüsteemi omandatud oskusi. **Hariduse ja tööturu vahelisi sidemeid tuleks tugevdada, tagades samal ajal, et haridus oleks piisavalt laiapõhjaline, et luua inimestele kindel alus elukestvaks tööalaseks konkurentsivõimeks.**

Muudatusettepanek 29**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 3 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Liikmesriigid peaksid oma koolitussüsteemid tööturuga paremini kooskõlla viima, et õpingutelt tööellu üleminek oleks sujuvam. See on tähtis eelkõige seoses digiteerimisega, samuti uute tehnoloogiate, keskkonnasäästlike töökohtade ja tervishoiusüsteemiga.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 30**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 4**

Komisjoni ettepanek

Tuleks **kõrvaldada tööturul osalemise takistused**, eriti naiste, vanemate töötajate, noorte, puudega inimeste ja seaduslike sisserändajate puhul. Tööturul tuleb tagada sooline võrdõiguslikkus ja juurdepääs taskukohasele kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehooldusele.

Muudatusettepanek

Tuleks **veelgi vähendada diskrimineerimist** tööturul ja juurdepääsul tööturule, eriti **diskrimineerimise või väljatõrjumise ohus rühmade, nagu** naiste, vanemate töötajate, noorte, puudega inimeste ja seaduslike sisserändajate puhul. Tööturul tuleb tagada sooline võrdõiguslikkus, sh võrdne palk, ja juurdepääs taskukohasele kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehooldusele, ning vajalik paindlikkus, et vältida nende isikute diskrimineerimist, kelle karjääris tekib pause perekohustuste tõttu, näiteks pereliikmetest hooldajad. Selle jaoks peaksid liikmesriigid lõpetama naiste osalust ettevõtete juhatustes käsitleva direktiivi blokeerimise.

Muudatusettepanek 31**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Sellega seoses peaksid liikmesriigid võtma arvesse asjaolu, et mittetöötavate ja mitteõppivate noorte (NEET-noorte) määr on naiste puhul kõrgem kui meestel ning et NEET-noorte nähtus tuleneb peamiselt noorte töötuse suurenemisest, kuid ka haridussüsteemist väljajäämisega seotud tegevusetusest.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 32**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 6 – lõik 5**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid täiel määral ära kasutama Euroopa Sotsiaalfondi ja muude liidu fondide toetusi, et parandada tööhõivet, sotsiaalset kaasatust, haridust ja avalikku haldust.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid täiel määral ning tõhusalt ja tulemuslikult ära kasutama Euroopa Sotsiaalfondi ja muude liidu fondide toetusi, et **võidelda vaesusega**, parandada kvaliteetset tööhõivet, sotsiaalset kaasatust, haridust, avalikku haldust ja avalikke teenuseid. Samuti tuleks mobiliseerida Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond ja selle investeerimisplatvormid, et tagada kvaliteetsete töökohtade loomine ja töötajatele vajalikud oskused liidu üleminekuks jätkusuutliku majanduskasvu mudeli kasutamisele.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 33**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 7 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Liikmesriigid peaksid vähendama tööturu killustatust. Töökaitse-eeskirjad ja -asutused peaksid tagama sobiva värbamiskeskonna, tagades samas piisava kaitse hõivatutele ja tööotsijatele ning ajutise lepingu või enda teenuste pakkumist hõlmava lepingu alusel töötavatele isikutele. Tuleb tagada kvaliteetne tööhõive, mis hõlmaks nii sotsiaalmajanduslikku kaitset, haridus- ja koolitusvõimalusi, **töötingimusi (sh tervis ja ohutus) ning töö ja eraelu ühildamist.**

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid vähendama tööturu killustatust, **piüides lahendada ebakindlate töökohtade, vaegtööhõive, deklareerimata töö ja tööajata lepingute probleemi.** Töökaitse-eeskirjad ja -asutused peaksid tagama sobiva värbamiskeskonna, tagades samas piisava kaitse hõivatutele ja tööotsijatele ning ajutise, **osalise tööajaga, ebatüüpilise** lepingu või enda teenuste pakkumist hõlmava lepingu alusel töötavatele isikutele, **kaasates aktiivselt sotsiaalpartnereid ja soodustades peamiselt kollektiivläbirääkimisi.** Kõigile tuleks tagada kvaliteetne tööhõive, mis hõlmaks nii sotsiaalmajanduslikku kaitset, **piisavat töötasu, töötajate õigusi, inimväärseid töötingimusi (sealhulgas tervis ja ohutus), sotsiaalkindlustuskaitset, soolist võrdsuulikkust,** haridus- ja koolitusvõimalusi. **Seega on vajalik edendada noorte sisenemist tööturule, pikaajaliste töötute taasintegreerimist tööturule ning töö ja eraelu ühitamist, pakkudes taskukohaseid tugiteenuseid ja uuendades töökorraldust. Kogu liidus tuleks edendada töötingimuste ühtlustamist paremuse poole.**

Muudatusettepanek 34**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 7 – lõik 1 a (uus)***Komisjoni ettepanek*

Tööturule juurdepääs peaks soodustama ettevõtlust, jätkusuutlike töökohtade loomist kõikides sektorites, sealhulgas keskkonnasäästlikku tööhõivet, sotsiaalhoolekannet ja innovatsiooni, et kasutada võimalikult hästi ära inimeste oskusi, toetada nende elukestvat arengut ja innustada töötajaid tegelema innovatsiooniga.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – suunis 7 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid aktiivselt kaasama oma parlamendid ja sotsiaalpartnerid asjakohaste reformide ja poliitika kujundamisse kooskõlas riiklike tavadega, parandades ja tõhustades sotsiaalset dialoogi riigi tasandil.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid aktiivselt kaasama oma parlamendid, sotsiaalpartnerid, **kodanikuühiskonna organisatsioonid, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused** asjakohaste reformide ja poliitika kujundamisse kooskõlas **partnerluse põhimõtte ja** riiklike tavadega, tugevdades sotsiaalse dialoogi toimimist ja tõhusust riigi tasandil, **eelkõige riikides, kus on suuri probleeme palkade devalveerimisega, mida põhjustab tööturgude hiljutine dereguleerimine ja nõrgad kollektiivlääbirääkimised.**

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu otsus

Lisa – suunis 7 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid **muutma** aktiivse tööturupoliitika **sihipärasemaks, ulatuslikumaks ja hõlvamaks ning tagama aktiivsete ja passiivsete meetmete parema koosmõju**. Nende meetmete eesmärk peaks olema **pakkumise ja nõudluse kooskõla tööturul ning jätkusuutlik üleminek**, kusjuures riiklikud tööhõiveteenistused peaksid andma individuaalset abi ja rakendama tulemuste mõõtmise süsteeme. Ka peaksid liikmesriigid tagama, et nende sotsiaalkaitsesüsteemid võimaldavad tööotsijaid aktiveerida ja anda võimalused neile, kes saavad tööturul osaleda, kaitsta (ajutiselt) tööturult kõrvalejäetuid ja/või neid, kes ei saa tööturul osaleda, ning valmistada üksikisikuid võimalikeks riskideks ette inimkapitali investeerimise kaudu. Inimkapitali investeerides peaksid liikmesriigid edendama kõigile avatud kaasavat tööturgu ning kehtestama tõhusad diskrimineerimise vastased meetmed.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid **tagama** aktiivse tööturupoliitika **kvaliteedi põhiolemused, parandades nende sihipärasust, ulatuslikkust ja hõlvatust selliste tugimeetmetega nagu sotsiaalkaitse**. Nende meetmete eesmärk peaks olema **parem juurdepääs tööturule, kollektiivlääbirääkimiste ning sotsiaalse dialoogi tugevdamine ning jätkusuutliku ülemineku toetamine**, kusjuures **kõrgelt kvalifitseeritud** riiklikud tööhõiveteenistused peaksid andma individuaalset abi ja rakendama tulemuste mõõtmise süsteeme. Ka peaksid liikmesriigid tagama, et nende sotsiaalkaitsesüsteemid võimaldavad tööotsijaid aktiveerida ja anda võimalused neile, kes saavad tööturul osaleda, kaitsta (ajutiselt) tööturult kõrvalejäetuid ja/või neid, kes ei saa tööturul osaleda, ning valmistada üksikisikuid võimalikeks riskideks **ja muutuvateks majandus- ja sotsiaalingimusteks** ette inimkapitali investeerimise kaudu. **Liikmesriigid peaksid vaesuse vähendamiseks kooskõlas riigi tavadega kehtestama ühe võimaliku meetmena miinimumsissetuleku vastavalt liikmesriigi sotsiaal-majanduslikule olukorrale**. Inimkapitali investeerides peaksid liikmesriigid edendama kõigile avatud kaasavat tööturgu ning kehtestama tõhusad diskrimineerimise vastased meetmed.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 37**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 7 – lõik 4**

Komisjoni ettepanek

Tuleks tagada töötajate liikuvus, et kasutada täiel määral ära Euroopa tööturu võimalused, sh parandades pensioniõiguste ülekantavust ja kvalifikatsioonide tunnustamist. Liikmesriigid peaksid samal ajal **hoidma ära olemasolevate eeskirjade rikkumise**.

Muudatusettepanek

Tuleks tagada töötajate liikuvus **kui põhiõigus ja vaba valiku küsimus**, et kasutada täiel määral ära Euroopa tööturu võimalused, sh parandades pensioniõiguste ülekantavust ja kvalifikatsioonide **ning oskuste tegelikku** tunnustamist **ning bürokraatia ja muude olemasolevate takistuste kaotamist**. Liikmesriigid peaksid samal ajal **vähendada keelebarjääri, täiendades sellega seoses koolitussüsteeme**. Samuti peaksid liikmesriigid kasutama tööjõu liikuvuse soodustamiseks **EU-RESe võrgustikku**. Edendada tuleks investeringuid tööjõu väljavooluga piirkondades, et vähendada ajude äravoolu ja innustada liikumisvabadust kasutavaid töötajaid naasma.

Muudatusettepanek 38**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 7 a (uus) – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteedi ja tõhususe parandamine kõigil tasanditel

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 39**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid käsitlema prioriteedina hooldusteenuste ja taskukohase kvaliteetse alushariduse kättesaadavust, sest mõlemad on tööturul osalejate jaoks tähtsad tugimeetmed, mis aitavad suurendada tööhõive üldmäära ja toetada üksikisikuid nende kohustuste täitmisel. Liikmesriigid peaksid kehtestama tervikliku poliitika ja tegema vajalikud investeringud peresid ja lapsevanemaid toetavatesse ning töö- ja pereelu ühitavatesse meetmetesse, mis aitavad lapsevanematel leida tasakaalu töö- ja pereelu vahel, et hoida ära koolist väljalangemist ja suurendada noorte võimalusi tööturul.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – suunis 8 a (uus) – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Õigluse tagamine, vaesuse vastu võitlemine ja võrdsete võimaluste edendamine

Muudatusettepanek

Sotsiaalse õigluse tagamine, vaesuse vastu võitlemine ja võrdsete võimaluste edendamine

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu otsus
Lisa – suunis 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid **ajakohastama** oma sotsiaalkaitseüsteeme, et tagada tõhus, tulemuslik ja **piisav** kaitse kogu inimese elukaare jooksul, tagades õigluse ja vähendades ebavõrdsust. Sotsiaalpoliitika peab olema lihtsam ja sihipärasem. **Sellega peaksid kaasnema taskukohane kvaliteetne lastehooldus ja haridus**, koolituste ja tööotsingute **toetamine, eluasemetoetus ja juurdepääs tervishoiule** ning sellistele põhiteenustele nagu **pangakonto avamine** ja internet **ning meetmed** koolist väljalangemise ärahoidmiseks **ja** sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid **koostöös kohalike ja piirkondlike ametiasutustega parandama** oma sotsiaalkaitseüsteeme, **tagades põhinõuded**, et tagada tõhus, tulemuslik ja **jätkusuutlik** kaitse kogu inimese elukaare jooksul, tagades **inimväärika elu, solidaarsuse, sotsiaalkaitse kättesaadavuse, sotsiaalõiguste täieliku austamise**, õigluse ja vähendades ebavõrdsust **ning tagades vaesuse kaotamiseks inimeste, eriti tööturult tõrjutud inimeste ja kõige haavatavamate elanikerühmade aktiivse kaasamise**. Sotsiaalpoliitika peab olema lihtsam, sihipärasem ja **ambitsioonikam ning hõlmama taskukohast kvaliteetset lastehooldust ja haridust**, koolituste ja tööotsingute **tulemuslikku toetamist, eluasemetoetust ja kõikidele kättesaadavat kvaliteetset tervishoidu ning juurdepääsu** sellistele põhiteenustele nagu **pangakontod** ja internet, **ning vaja on meetmeid** koolist väljalangemise ärahoidmiseks **ja äärmise vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ning üldisemalt kõikide vaesuse vormide vastu võitlemiseks. Eelkõige tuleb otsustavalt võidelda laste vaesuse probleemiga.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 42**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 8 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Selleks tuleks kasutada mitmesuguseid vahendeid üksteist toetaval viisil, sh tööturu aktiveerimine, tugiteenused ja vajaduspõhine sissetulekutoetus. Sotsiaalkaitseüsteemid tuleks kujundada viisil, mis hõlmaks kõiki **õigustatud** isikuid, toetaks investeeringuid inimkapitali ja aitaks ära hoida ja vähendada vaesust.

Muudatusettepanek

Selleks tuleks kasutada mitmesuguseid vahendeid üksteist toetaval viisil, sh tööturu aktiveerimine, tugiteenused ja vajaduspõhine sissetulekutoetus. **Sellega seoses peab iga liikmesriik kehtestama miinimumsissetuleku kooskõlas riigi tavade ja vastavalt asjaomase liikmesriigi sotsiaal-majanduslikule olukorrale.** Sotsiaalkaitseüsteemid tuleks kujundada viisil, mis **hõlbustaks juurdepääsu ning** hõlmaks kõiki isikuid **mittediskrimineerival viisil**, toetaks investeeringuid inimkapitali ja aitaks ära hoida ja vähendada vaesust **ning muid riske, nagu tervise- või töökaotus**, ning nende eest kaitsta. **Erilist tähelepanu tuleks pöörata lastele, kes elavad oma vanemate pikaajalise töötuse tõttu vaesuses.**

Muudatusettepanek 43**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 8 – lõik 3***Komisjoni ettepanek*

Pensionisüsteemi tuleks **reformida, et tagada** selle jätkusuutlikkus ja piisavus naiste ja meeste jaoks **eluea pikenemise ja demograafiliste muutuste kontekstis.** Sealhulgas tuleks **kohustuslik pensioniiga siduda eeldatava elueaga, tõsta tegelikku pensioniiga ja töötada välja täiendavad pensioniks kogumise süsteemid.**

Muudatusettepanek

Pensionisüsteemi **tuleks struktureerida viisil, et tagatud on** selle jätkusuutlikkus, **ohutus** ja piisavus naiste ja meeste jaoks, **tugevdades pensioniskeeme, eesmärgiga saada inimväärset pensioni vähemalt üleväl pool vaesuse määra.** Pensionisüsteemid **peaksid tagama kolme pensionisamba konsolideerimise, edasise arengu ja parandamise.** Pensioniea sidumine eeldatava elueaga **ei ole ainus vahend, mille abil lahendada vananemise probleeme.** Pensionisüsteemide reformimisel tuleks **muu hulgas võtta arvesse ka tööturu suundumusi, sündimust, demograafilist olukorda, tervise ja jõukuse olukorda, töötingimusi ning majandusliku sõltuvuse määra.** Parim viis lahendada vananemise probleeme on **suurendada tööhõive üldmäära, suurendades ka sotsiaalseid investeeringuid aktiivsena vananemisse.**

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Muudatusettepanek 44**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 8 – lõik 4**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid peaksid parandama juurdepääsu tervishoiusüsteemile **ja** pikaajalise hoolduse süsteemile ning muutma need tõhusamaks ja tulemuslikumaks, tagades samas **riigi rahanduse** jätkusuutlikkuse.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid parandama juurdepääsu tervishoiusüsteemile, pikaajalise hoolduse süsteemile **ja hoolekandeteenustele** ning muutma need **kvaliteetsemaks, taskukohasemaks**, tõhusamaks ja tulemuslikumaks, **ning parandama inimväärseid tööttingimusi seonduvates sektorites**, tagades samas **nende süsteemide rahalise** jätkusuutlikkuse **solidaarsusel põhineva rahastamise täiustamise kaudu**.

Muudatusettepanek 45**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 8 – lõik 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peaksid täiel määral ära kasutama Euroopa Sotsiaalfondi ja muude liidu fondide toetusi, et **võidelda vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu, parandada puudega inimeste juurdepääsu, et edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust ja parandada avalikku haldust**.

Muudatusettepanek 46**Ettepanek võtta vastu otsus****Lisa – suunis 8 – lõik 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Strateegia „Euroopa 2020“ peamised eesmärgid, mille põhjal liikmesriigid kehtestavad oma riiklikud eesmärgid, võttes arvesse oma suhtelist lähtepositsiooni ja riigi eripära, on suurendada 20- kuni 64- aastaste naiste ja meeste tööhõivemäärat kuni 75%-ni 2020. aastaks; vähendada koolist väljalangemise määrat alla 10%-ni; suurendada nende 30–34-aastaste inimeste osakaalu, kes on omandanud kolmanda taseme või samaväärse hariduse, vähemalt 40%-ni; ning edendada sotsiaalset kaasatust, eelkõige vaesuse vähendamise abil, seades eesmärgiks vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse poolt ohustatute arvu vähendamise vähemalt 20 miljoni inimese võrra ^(1bis).

^(1bis) See populatsioon määratletakse selliste isikute arvuna, keda ohustab vaesus või tõrjutus kolme näitaja alusel (vaesusrisk, materiaalne puudus, tööta leibkond). Liikmesriigid saavad vabalt kehtestada oma riiklikud eesmärgid kõige asjakohasemate näitajate alusel, võttes arvesse oma riigi eripära ja prioriteetidid.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0262

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmine: taotlus EGF/2015/001 FI/Broadcom, Soome

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) punktile 13 (taotlus EGF/2015/001 FI/Broadcom, Soome) (COM(2015)0232 – C8-0135/2015 – 2015/2125(BUD))

(2017/C 265/40)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2015)0232 – C8-0135/2015),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1309/2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006 ⁽¹⁾ (edaspidi „fondi määrus“),
 - võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 ⁽²⁾, eriti selle artiklit 12,
 - võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽³⁾ (edaspidi „2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe“), eriti selle punkti 13,
 - võttes arvesse kolmepoolset menetlust, mis on sätestatud 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktis 13,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni kirja,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A8-0210/2015),
- A. arvestades, et liit on loonud õigusnormid ja eelarvevahendid, et osutada täiendavat abi töötajatele, kes kannatavad maailmakaubanduses toimunud suurte struktuurimuutuste või ülemaailmse finants- ja majanduskriisi tagajärjel, ja aidata neil tööturule tagasi pöörduda;
- B. arvestades, et koondatud töötajatele antav liidu finantsabi peaks olema paindlik ning see tuleks teha kättesaadavaks võimalikult kiiresti ja tõhusalt vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioonile, mis võeti vastu 17. juulil 2008. aastal toimunud lepituskohtumisel, ning võttes Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (edaspidi „fond“) kasutuselevõtmise üle otsustamisel nõuetekohaselt arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet;
- C. arvestades, et fondi määruse vastuvõtmine väljendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel saavutatud kokkulepet võtta uuesti kasutusele fondi kriisi korral kasutamise kriteerium, suurendada liidu rahalist toetust kuni 60 %ni kavandatud meetmete hinnangulisest maksumusest, suurendada fondi kasutuselevõtmise taotluste läbivaatamise tõhusust komisjonis ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt, lühendades selleks hindamis- ja heakskiitmisprotsessi, laiendada toetuskõlblike tegevuste ja toetusesaajate ringi füüsilisest isikust ettevõtjatele ja noortele ning rahastada oma ettevõtte loomise stiimuleid;

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 855.

⁽²⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽³⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- D. arvestades, et Soome esitas taotluse EGF/2015/001 FI/Broadcom fondist rahalise toetuse saamiseks pärast 568 töötaja koondamist NACE Revision 2 osa 46 „Hulgikaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad“⁽¹⁾ alla kuuluvas majandussektoris tegutsevas ettevõttes Broadcom Communications Finland ja tema kahe tarnija või tootmisahela järgmise etapi tootja juures;
- E. arvestades, et taotlus vastab fondi määruuses sätestatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele;
1. nõustub komisjoniga, et fondi määruuse artikli 4 lõike 1 punktis a sätestatud tingimused on täidetud ja seetõttu on Soomel õigus saada nimetatud määruuse alusel 1 365 000 eurot rahalist toetust;
 2. märgib, et Soome ametiasutused esitasid taotluse fondist rahalise toetuse saamiseks 30. jaanuaril 2015. aastal ning et komisjon tegi oma hinnangu teatavaks 2. juunil 2015. aastal; väljendab heameelt kiire hindamise üle, mis kestis vähem kui viis kuud;
 3. tuletab meelde, et 2000. aastatel suurenes Soome asjaomaste tütarettevõtjate personali arv kõikides maailmajagudes, kuni 2004. aastal muutus elektroonika- ja elektritööstuses töötavate isikute arv kõige suuremaks Aasias ja Euroopas hakkas töötajate arv vähenema; on seisukohal, et Broadcomis toimunud koondamised on osaliselt seotud suundumusega, mis mõjutab kogu Soome elektroonikatööstust ja kulmineerus 2011. aastal, mil Nokia teatas ulatuslikest koondamistest; järeldeb siiski, et need sündmused on oluliselt seotud maailmakaubanduses globaliseerumise tagajärjel toimunud suurte struktuurimuutustega;
 4. märgib, et need koondamised süvendavad veelgi töötuse olukorda eelkõige Põhja-Pohjanmaa piirkonnas (NUTS⁽²⁾ 2. tasandi piirkond F11A), kus leidis aset 424 koondamist kokku 568 koondamisest; märgib, et selle piirkonna töötuse tase on kogu aeg paari protsendipunkti võrra kõrgem kui riigi keskmine; märgib, et 2014. aasta augustis oli töötuse määr Soomes 12,2 %, Põhja-Pohjanmaal oli see 14,1 % ja koondamistest kõige enam mõjutatud linnas Oulus oli see 16,1 % ning et sama piirkonda mõjutasid tugevalt alates 2011. aastast aset leidnud ulatuslikud koondamised Nokias;
 5. on seisukohal, et ettevõtjate küsitlemine ja külaskäigud on meetmed, mis võivad lisaks kõnealuse taotlusega hõlmatud koondatud töötajatele kasu toomisele aidata kaasa ka selles sektoris tulevaste koondamiste tarbeks tööhõivekõikumuste teadmiste kogumisele; märgib, et need erimeetmed on juba jätkuks sarnasele meetmele, mida rakendati Soomes fondist rahastamise varasema juhtumi (EGF/2013/001 FI/Nokia) raames;
 6. märgib, et praeguseks on sektoris „Hulgikaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad“ esitatud veel üks fondi kasutuselevõtmise taotlus (EGF/2010/012 NL/Noord Holland ICT), mis esitati samuti globaliseerumisega seotud kriteeriumi alusel;
 7. märgib rahuloluga, et selleks, et töötajad saaksid kiiret abi, otsustasid Soome ametiasutused alustada individuaalsete meetmete rakendamist koondatud töötajatele 11. augustil 2014. aastal, varakult enne otsust ja isegi taotlust esildatud kooskõlastatud paketi jaoks fondist toetuse saamise kohta;
 8. märgib, et Soomel on kavas võtta kõnealuses taotluses käsitletud koondatud töötajate jaoks kolme tüüpi meetmeid, mis aitavad neil i) leida uut töökohta, ii) asutada oma ettevõtte ja iii) omandada haridust või osaleda koolitusel;
 9. märgib, et ametiasutused kavatsesid kasutada 17,46 % kogukuludest toetuste ja stiimulite jaoks palgatoetuse vormis (sihtrühma kuuluva töötajaga töösuhte loomise eest makstava töötasu osana) ning reisi-, õõbimis- ja kolimiskulude hüvitamiseks, mis moodustab poole maksimaalselt lubatud 35 %st niisuguste meetmete kogukuludest;
 10. tunneb heameelt menetluste üle, mida Soome ametiasutused on järginud sihtrühma kuuluvate toetusesaajate või nende esindajatega või sotsiaalpartnerite ning kohalike ja piirkondlike asutustega konsulteerimisel;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 8. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1046/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS), seoses uueks piirkondlikuks jaotuseks vajalike aegriidide edastamisega (ELT L 310, 9.11.2012, lk 34).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

11. tuletab meelde, kui tähtis on tõsta kõigi töötajate tööalast konkurentsivõimet, pakkudes neile kohandatud koolitust ning tunnustades nende kutsealase karjääri raames omandatud oskusi ja pädevusi; eeldab, et kooskõlastatud paketti kuuluv koolitus kohandatakse mitte üksnes koondatud töötajate vajadustele, vaid ka tegelikule ärikeskkonnale;
12. tuletab meelde, et kooskõlas fondi määruse artikliga 7 tuleks kooskõlastatud individuaalse teenustepaketi koostamisel lähtuda tööturu tulevastest väljavaadetest ja vajalikest oskustest ning see peaks olema kooskõlas üleminekuga ressursitõhusale ja jätkusuutlikule majandusele;
13. tunneb heameelt asjaolu üle, et esildatud fondi meetmed täiendavad muid riiklikest või liidu fondidest rahastatavaid meetmeid;
14. märgib, et fondist rahastatavate individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketti puudutav teave sisaldab andmeid selle kohta, kuidas need meetmed täiendavad struktuurifondidest rahastatavaid meetmeid; rõhutab, et Soome ametiasutused on kinnitanud, et toetuskõlblikele meetmetele ei anta toetust liidu muudest rahastamisvahenditest; tuletab meelde, et on komisjonilt nõudnud nende andmete võrdleva analüüsi esitamist komisjoni aastaaruannetes, et tagada täielik vastavus kehtivatele eeskirjadele ja hoida ära liidu rahastatavate teenuste topelrahastamine;
15. tunneb heameelt, et tulenevalt parlamendi nõudmisest toetuste eraldamist kiirendada kehtestas komisjon parandatud menetluse; võtab teadmiseks uue ajakavaga kaasneva ajalise surve ning võimaliku mõju juhtumi läbivaatamise tulemuslikkusele;
16. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;
17. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Soome taotlus – EGF/2015/001 FI/Broadcom)

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2015/1477).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

P8_TA(2015)0263

2016. aasta eelarve – volitus kolmepoolseteks läbirääkimisteks

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta resolutsioon volituse kohta 2016. aasta eelarve projekti kolmepoolseteks läbirääkimisteks (2015/2074(BUD))

(2017/C 265/41)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 312 ja 314,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
- võttes arvesse komisjoni poolt 24. juunil 2015. aastal vastu võetud Euroopa Liidu 2016. aasta üldeelarve projekti (COM(2015)0300),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 ⁽²⁾,
- võttes arvesse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 11. märtsi 2015. aasta resolutsiooni 2016. aasta eelarve koostamise üldsuuniste kohta, III jagu – Komisjon ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse nõukogu 17. veebruari 2015. aasta järeldusi 2016. aasta eelarve suuniste kohta,
- võttes arvesse kodukorra II osa 8. peatükki,
- võttes arvesse väliskomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning põhiseaduskomisjoni kirju,
- võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit ja teiste asjaomaste komisjonide arvamusi (A8-0217/2015),

2016. aasta eelarve projekt: võetud kohustuste täitmine ja prioriteetide rahastamine

1. tuletab meelde, et oma ülalnimetatud 11. märtsi 2015. aasta resolutsioonis seadis Euroopa Parlament oma 2016. aasta eelarvet käsitlevate prioriteetide keskmesse inimväärsete ja kvaliteetsete töökohtade loomise ning ettevõtete ja ettevõtluse arendamise aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu tagamiseks kogu liidus koos sisemise ja välise solidaarsusega turvalises Euroopas; kordab, et parlament on pühendunud nii juriidiliste kui ka poliitiliste kohustuste täitmisele ja kutsub institutsioone veel kord üles oma lubadustest kinni pidama;

2. rõhutab sellega seoses asjaolu, et mitmeaastase finantsraamistikuga 2014–2020 sätestati ülemmäärad kõigi rubriikide jaoks, kuid nähti ette ka konkreetne ja võimalikult suur paindlikkus, et võimaldada liidul täita oma juriidilisi kohustusi, ning erivahendid, et liit saaks reageerida täpsustatud ettenägematutele asjaoludele või rahastada selgelt kindlaksmääratud kulutusi, millega ületatakse ülemmäärasid;

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 884.

⁽³⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0061.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

3. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjoni Euroopa Liidu 2016. aasta üldeelarve projektiga toetatakse eelmainitud prioriteete, ning teeb ettepaneku suurendada ELi toetust investeerimisele, teadmistele, töökohtade loomisele ja majanduskasvule suunatud programmidele ning ennekõike sellisele märgilise tähendusega liikuvusprogrammidele nagu programm „Erasmus+“; on arvamisel, et 2016. aasta eelarveprojekt on tervitatav samm, et aidata liikmesriikidel tegeleda struktuursete probleemidega, eriti konkurentsivõime vähenemisega; on rahul, et lisaks assigneeringute igati oodatud suurendamisele kogu rubriigi 3 (Julgeolek ja kodakondsus) ja rubriigi 4 (Globaalne Euroopa) ulatuses võtab komisjon endale keeruka ülesande tegeleda selliste uute arengutega nagu kriisid Ukrainas, Süürias ja Vahemerel, reageerides ELi ja tema liikmesriikide vajadustele julgeoleku ja rände seisukohast ning näidates üles tugevat poliitilist tahet päritolu- ja transiidiriikidele suunatud välistegevuse ja eelarveliste kulukohustuste valdkonnas;

4. tunneb heameelt Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) 2016. aasta eelarve projekti lisamise ja eriti selle üle, et 8 miljardi euro suuruse EFSI tagatisfondi rahastamiseks vajalikud kulutused kaetakse osaliselt kulukohustuste koguvaru kasutuselevõtu kaudu ning ei tugine üksnes programmi „Horisont 2020“ ja Euroopa ühendamise rahastu assigneeringutes tehtavatele kärbeta; rõhutab, et parlamendi eesmärk oli minimeerida mõju nendele kahele programmile nii palju kui võimalik ning et kaasseadusandjate vahel saavutatud kokkuleppega vähendati neid kärpeid veel kokku 1 miljardi euro suuruses summas, säästes kärbetest mh alusuuringuid; ootab, et lõplik EFSI kokkulepe kajastuks 2016. aasta eelarves kirjaliku muutmissettepaneku alusel võimalikult ruttu;

5. tuletab siiski meelde, et otsuse EFSI tagatisfondi moodustamiseks kinnitatavate iga-aastaste assigneeringute kohta võtab eelarvapädev institutsioon vastu alles iga-aastase eelarvemenetluse käigus; võtab mainitud raamistikus endale kohustuse täiendavalt kompenseerida programmi „Horisont 2020“ ja Euroopa ühendamise rahastut mõjutavaid kärpeid, mis on endiselt märkimisväärsed, selleks et võimaldada asjaomaste programmidega täiel määral saavutada eesmärgid, milles lepitati kokku vaid 2 aastat tagasi nende õiguslike aluste üle peetud läbirääkimiste tulemusena; kavatses ühtlasi hoolikalt uurida, kas need kärped peaksid koonduma aastatesse 2016–2018, nagu soovib komisjon, või tuleks neid jaotada ka aastatele 2019–2020, et minimeerida nende mõju programmidele;

6. peab kahetsusväärseks asjaolu, et ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi (COSME) kulukohustuste assigneeringuid 2016. aastal 2015. aastaga võrreldes nominaalselt vähendatakse; rõhutab, et ajal, mil VKEde potentsiaali innovaatorite ja töökohtade loojatena on ELi majanduse elavdamise stimuleerimiseks, investeerimislinkade vähendamiseks ja liidu heaolu edasiseks kasvuks hädasti tarvis, annaks selline assigneeringute vähendamine väga negatiivse signaali; tuletab meelde, et ettevõtluse edendamine, liidu ettevõtete, sh sotsiaallettevõtete konkurentsivõime ja turulepääsu parandamine ning Euroopa majandusse ja konkurentsivõimesse märkimisväärse panuse andvate VKEde rahastamisvõimaluste parandamine on kõigi institutsioonide selged ühised prioriteedid, millega on põhjendatud programmi COSME assigneeringute võimalikult kiiret rakendamist ja suurendamist viimase kahe aasta jooksul, võttes arvesse asjaomase programmi eelarve täitmise kõrget määra; kavatses seetõttu tagada, et asjaomase programmi elluviimine edeneb 2016. aastal positiivselt;

7. rõhutab taas, et tunneb muret noorte tööhõive algatuse rahastamise pärast, kuna asjaomase algatuse näol on tegemist peamise vahendiga liidus noorte tööpuuduse vastu võitlemiseks, mis on kõigi Euroopa tasandi otsustajate jaoks esmatähtis; märgib noorte tööhõive algatuse täiendavate sihtotstarbeliste assigneeringute võimalikult kiiret rakendamist 2014. ja 2015. aastal; väljendab kahetsust, et 2016. aastaks ei kavandata uusi kulukohustusi; tuletab meelde, et mitmeaastase finantsraamistikuga on kindlaks määratud kulukohustuste koguvaru, mis tuleb alates 2016. aastast teha lisaks ülemmääradele kättesaadavaks majanduskasvu ja tööhõive, eriti noorte tööhõive suurendamisega seotud poliitiliste eesmärkide saavutamiseks; tuletab sellest tulenevalt meelde, et Euroopa Sotsiaalfondi määruuses on sätestatud, et noorte tööhõive algatuse vahendid aastateks 2016–2020 võib eelarvemenetluse raames suurendamise eesmärgil läbi vaadata; nõuab seetõttu noorte tööhõive algatuse jätkamist, kasutades selleks ära kõiki mitmeaastase finantsraamistiku paindlikkust käsitlevaid sätteid, ning kavatses tagada, et 2016. aasta eelarves oleksid ette nähtud selleks vajalikud summad;

8. märgib, et tänu sellele, et saavutati õigeaegselt kokkulepe kulukohustuste ümberjaotamise suhtes mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames liikmesriikidega koostöös toimuva eelarve täitmise puhul, kuna asjaomased eeskirjad ja programmid võeti vastu hilinemisega, on komisjon lisanud oma 2016. aasta eelarve projekti (rubriigid 2 ja 3) 4,5 miljardit eurot kulukohustuste assigneeringutena, mida ei saanud 2014. aastal kasutada; tuletab meelde, et paranduseelarvega nr 1/2015 võimaldati juba 16,5 miljardit eurot alamrubriigi 1b ning rubriikide 2 ja 3 raames 2014. aastast 2015. aastasse üle kanda; rõhutab, et siinkohal on siiski tegemist juba kokku lepitud 2014. aasta assigneeringute puhta ülekandmisega, ja hinnates 2016. aasta eelarve arengut võrreldes 2015. aasta eelarvega, tuleks need assigneeringud seetõttu maha arvata; juhib seetõttu tähelepanu asjaolule, et asjaomaste programmide kulukohustuste assigneeringuid 2016. aasta eelarve projektis tegelikult suurendatakse;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

9. tunneb muret mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 programmitöö perioodi kuuluvate uute programmide plaanitud aeglasema käivitumise pärast, mis tuleneb õiguslike aluste ja rakenduskavade heakskiitmise hilinemisest, samuti maksete assigneeringute puudujäägist 2014. aastal; kavatseb uurida, kas taotletud kulukohustuste ja maksete assigneeringutega võimaldatakse neid uusi programme ka tegelikult täiskiirusel ellu viia; nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid kõik vajalikud meetmed programmide elluviimisel asetleidnud viivituste heastamiseks;

10. märgib, et ELi 2016. aasta eelarve projekti kulukohustuste assigneeringud on 153,5 miljardit eurot (sealhulgas 2014. aasta eelarvest üle kantud 4,5 miljardit eurot) ja maksete assigneeringud 143,5 miljardit eurot; juhib tähelepanu sellele, et jättes kõrvale ülekannduste mõju 2015. ja 2016. aasta eelarvele, tähendab see, et kulukohustusi suurendatakse 2015. aasta eelarvega võrreldes 2,4 % ja makseid 1,6 %; toonitab, et see assigneeringute üldine mõõdukas suurendamine, mille puhul on järgitud mitmeaastase finantsraamistiku seatud suunda ja arvestatud inflatsiooni, ei kujuta endast peaaegu mitte mingisugust reaalkasvu, millega rõhutatakse kulutuste tõhususe ja tulemuslikkuse olulisust;

11. rõhutab, et komisjon jätab mitmeaastase finantsraamistiku ülemäärade alla 2,2 miljardi euro suuruse kulukohustuste assigneeringute varu (millest 1,2 miljardit eurot on rubriigis 2) ja 1,6 miljardi euro suuruse maksete assigneeringute varu; tuletab meelde, et kulukohustuste ja maksete olemasolevad varud koos teostamata maksetega aitavad moodustada järgnevatel aastatel vajaduse korral kasutada olevat koguvaru; märgib, et kulukohustuste koguaru tehakse kättesaadavaks esmakordselt ja et osa sellest kasutatakse EFSI jaoks; kiidab põhimõtteliselt heaks selle, et paindlikkusinstrumenti kavatsetakse kasutada ELi uute varjupaiga- ja rändevaldkonna algatuste raames selliste selgelt määratletud kulude rahastamiseks, mida ei saa rubriigi 3 piires rahastada; kavatseb kasutada osa allesjäävast varust ja mitmeaastase finantsraamistiku asjakohaseid paindlikkust käsitlevaid sätteid kõige olulisemate prioriteetide assigneeringute suurendamiseks;

Maksed: usalduse taastamine

12. tuletab meelde, et maksetega seotud puudujääk, mis tuleneb suuresti maksete ülemäärade ebapiisavusest ja alaeelarvestamisest, saavutas enneolematu ulatuse 2014. aastal ja on 2015. aastal jätkuvalt terav probleem; kardab, et sellega seatakse jätkuvalt ohtu mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 uute programmide nõuetekohane elluviimine ja karistatakse maksete saajaid, eeskätt kohalikke, piirkondlikke ja riiklikke ametiasutusi, kes kannatavad majanduslike ja sotsiaalsete piirangute tõttu; toetades küll komisjonipoolset maksete aktiivset haldamist, tunneb siiski muret konkursikutsete esitamise edasilükkamise, eelmaksete vähendamise ja maksete hilinemise pärast, mis võib avaldada kahjulikku mõju majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkide saavutamisele; väljendab veel kord oma muret nõukogu poolt eelarve lugemise käigus tehtud maksete assigneeringute kärpete üle, mh alamrubriigi 1a konkurentsivõime programmides majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks; palub komisjonil koostada hiljemalt 31. märtsiks 2016 aruande selle kohta, milline on olnud mõju toetusesaajatele, kellele liidu maksed aastatel 2013–2015 on hilinevad, ning milline on olnud mõju programmide rakendamisele;

13. tunneb heameelt asjaolu üle, et ELi eelarve projektis kajastub ühisavaldus 2015.–2016. aasta maksekava kohta, milles Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kokku leppisid pärast olukorra ühist analüüsi ja kolme institutsiooni ühiselt võetud kohustust tegemata maksete kuhjumist vähendada; tuletab meelde, et vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 310 peavad eelarve tulud ja kulud olema tasakaalus; märgib, et komisjoni hinnangu kohaselt vähendaksid eelarveprojektis taotletud maksete assigneeringud maksmata arvete summat jätkusuutlikule tasemele, s.o umbes 2 miljardile eurole; lubab seetõttu komisjoni ettepanekut täielikult toetada ja ootab, et nõukogu täidaks selles osas endale võetud kohustusi;

14. rõhutab, et Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon on võtnud kohustuse vältida tulevikus täitmata maksenuete jätkusuutmatut kuhjumist aasta lõpule, järgides ja rakendades samas täielikult mitmeaastase finantsraamistiku ja iga-aastaste eelarvemenetluste osana saavutatud kokkuleppeid; rõhutab veel kord vajadust selle kuhjumise arengut tähelepanelikult ja aktiivselt jälgida; väljendab veel kord oma muret, et maksete ülemäärade eripärad avaldavad täiendavat survet maksete assigneeringute tasemele, eriti mitmeaastase finantsraamistiku lõpus; tuletab komisjonile meelde maksekava kohta tehtud ühisavalduses võetud kohustust arendada välja vahendid keskpika perioodi ja pikaajaliste prognooside tegemiseks ning luua varajase hoiatamise süsteem, eesmärgiga esitada esimesed makseprognoosid juba juulis, et eelarvepädevad institutsioonid saaksid edaspidi teha otsuseid piisava teabe alusel;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

15. tunneb heameelt asjaolu üle, et maksete assigneeringute kogusummas on lõpuks oluliselt vähenemas varasemate (2007–2013) programmide lõpuleviimise osatähtsus ja suurenenud uute programmide (2014–2020) elluviimise osatähtsus; rõhutab siiski, et 2016. aasta eelarveprojektis, eelkõige alamrubriigis 1b, on maksete tase võrreldes kulukohustuste tasemega madal, millega kaasneb oht, et praeguse mitmeaastase finantsraamistiku lõpus tekib samasugune tasumata maksetaotluste kuhjumine; esitab seetõttu küsimuse, kuidas on see kooskõlas maksekava pikemaajalise perspektiiviga;

Alamrubriik 1a – Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks

16. märgib, et 2015. aastaga võrreldes suurendatakse komisjoni ettepanekuga 2016. aasta kohta alamrubriigi 1a kulukohustusi 6,1 % ehk 18,6 miljardi euroni; juhib tähelepanu sellele, et kulukohustuste suurendamine on suures osas tingitud EFSI kaasamisest, programmi „Erasmus+“ ja Euroopa ühendamise rahastu assigneeringute suurendamisest ning vähemal määral ka programmide „Toll“ ja „Fiscalis“, pettusevastaste meetmete ning tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi assigneeringute suurendamisest; pöörab erilist tähelepanu ebavõrdsuse vähendamisele õpiotsiõppe ja kõrgema hariduse vahel Euroopas, tagades eelkõige võrdse juurdepääsu liikuvusele;

17. peab siiski kahetsusväärseks suurte taristuprojektide ning programmide „Horisont 2020“ ja COSME assigneeringute vähendamist ning Euroopa ühendamise rahastu transpordiprojektide aeglasemat edenemist seoses assigneeringute ümberpaigutamisega EFSI alla; tuletab meelde, et komisjoni esialgne ettepanek EFSIga seoses oleks toonud 2016. aastal kaasa programmi „Horisont 2020“ assigneeringute 170 miljoni euro suuruse kärpe 2015. aastaga võrreldes, mistõttu oleks antud vastuoluline signaal programmi suhtes, mis on laialdaselt tunnustatud kui kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku üks tähtsamaid prioriteete; taunib selle järeelmõjusid teadustegevuse rahastamisele, sh energia, VKEd, kliima ja keskkonna, sotsiaal- ja ühiskonnateaduste valdkonnas; pühendub sellele, et püüda leida täiendavaid võimalusi kõnealuste programmide assigneeringute kavandatava kärpimise kompenseerimiseks, suurendades eelarvemenetluse käigus assigneeringuid alamrubriigi 1a ülemmäära raames veel kasutadaolevast 200 miljoni euro suurusest varust; rõhutab, et investeerimise, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni rahastamises tuleks keskenduda valdkondadele, milles on võimalik saavutada kõige suurem lisaväärtus, näiteks energiatõhususe arendamine, IKT, alusuuringute rahastamine ning vähese CO₂-heitega ja taastuvenergia tehnoloogiad;

18. kinnitab oma toetust programmile ITER ja võtab endale kohustuse tagada selle vajalik rahastamine; väljendab siiski muret, et ITERi muudetud ajakava ja finantsplaani esitlus, mis on kavandatud 2015. aasta novembriks, ei võimalda eelarvapädevatel institutsioonidel seda uut teavet 2016. aasta eelarvemenetluse käigus arvesse võtta; nõuab tungival, et ITER ja selle Tuumasünteesienergeetika Arendamise Euroopa Ühissettevõtte esitaksid viivitamata oma 2013. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmisega seotud nõutavad aruanded ning võtaksid järelemeetmeid vastavalt Euroopa Parlamendi asjasepuutuvatele soovitudele;

19. rõhutab, et maksete assigneeringute varasema alaeelarvestamise tõttu on suurenenud mitmete alamrubriigi 1a alla kuuluvate programmide kulukohustuste ja maksete vahe, tuues seeläbi kaasa täitmata kulukohustuste järsu tõusu muude rubriikidega võrreldes; väljendab muret selle pärast, et komisjon on pidanud vähendama eelmaksete summat, ja mis veel murettekitavam, et komisjon on pidanud uusi projektikonkurse ja lepingute allkirjastamisi edasi lükkama; märgib, et näiteks programmi „Horisont 2020“ puhul on komisjon hinnanud, et assigneeringute tavapärase kasutamise korral, kui maksete assigneeringutele ei oleks seatud piire, oleks 2014. aasta lõpuks kulutatud üle 1 miljardi rohkem; kuigi tunneb heameelt komisjoni pingutuste üle hoida maksetega seotud olukord kontrolli all, kordab, et parlament ei aktsepteeri mingil juhul aastateks 2014–2020 ette nähtud programmide elluviimise aeglustumist kui viisi tulla toime maksete assigneeringute puudujäägiga;

20. tunneb seetõttu heameelt, et maksete assigneeringuid suurendatakse 2015. aastaga võrreldes 11,4 % ehk kuni 17,5 miljardi euroni ning 2016. aastal maksete/kulukohustuste suhe paraneb; märgib eelkõige seda, et mitmete programmide puhul (Copernicuse programm, programmid „Erasmus+“ ja „Horisont 2020“, Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogrammid, tuumaohutuse ja dekomisjoneerimisega seotud programmid) ületavad maksete assigneeringud kulukohustuste assigneeringute taset;

Alamrubriik 1b – Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus

21. võtab teadmiseks, et alamrubriigile 1b on ette nähtud 50,8 miljardit eurot kulukohustustena (2015. aastaga võrreldes +3,2 %, kui ümberjaotamise mõju neutraliseerida) ja 49,1 miljardit eurot maksetena (–4 %), mis jätab kulukohustuste ülemmäära alla väikese, 15,3 miljoni euro suuruse varu; tuletab meelde, et ühtekuuluvuspoliitika on ELi põhiline investeerimispoliitika valdkond, mille eesmärk on tasandada Euroopa piirkondade vahelisi erinevusi, tugevdades majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust; rõhutab, et sellised vahendid nagu Euroopa Sotsiaalfond (ESF), Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Ühtekuuluvusfond või noorte tööhõive algatus on olulise tähtsusega vastastikuse lähenemise edendamisel, arenguerinevuste vähendamisel ning kvaliteetsete ja jätkusuutlike töökohtade loomise toetamisel; toonitab ELi ühtekuuluvuspoliitika võtmerolli strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisel;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

22. rõhutab asjaolu, et 44 % 2016. aastaks kavandatud maksete assigneeringutest katab varasemate programmitöö perioodide täitmata maksenõudeid, mis jätab uute (2014–2020) ühtekuuluvusprogrammide käivitamiseks maksetena üksnes 26,8 miljardit eurot; on seisukohal, et kavandatavate maksete assigneeringute näol on seetõttu tegemist selle alamrubriigi jaoks vajaliku absoluutse miinimumiga;

23. tuletab meelde, et 2016. aasta eelarves on vaja 21,6 miljardi euro suurust summat selleks, et vähendada perioodi 2007–2013 ühtekuuluvusprogrammide täitmata maksenõuete summat – mis 2014. aasta lõpus oli 24,7 miljardit eurot ja 2015. aasta lõpus 20 miljardit eurot – 2016. aasta lõpuks umbes 2 miljardi euroni, nagu on kirjeldatud komisjoni hinnangus, mis on lisatud ühisavaldusele 2015.–2016. aasta maksekava kohta; nõuab tungivalt, et tulevikus välditaks sarnast maksmata arvete ebanormaalset kuhjumist, et mitte kahjustada ELi usaldusväärset;

24. rõhutab lisaks oma nõudmisele jätkata noorte tööhõive algatust, et on ülioluline selle rakendamise tõhus ja tulemuslik kiirendamine liikmesriikides; ergutab liikmesriike ja komisjoni võtma kõiki vajalikke meetmeid selleks, et riiklikud noortegarantiid võimalikult kiiresti käivitada, võttes vajaduse korral arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 3/2015 esitatud soovitusi; kordab, et hiljuti heaks kiidetud eelmaksete määra suurendamine 30 %-ni, mida Euroopa Parlament tugevalt toetab, sõltub liikmesriikide vahemaksete taotluste kiirest esitamisest ühe aasta jooksul, mis peaks teoks saama 2016. aastal; rõhutab, et noorte tööhõive algatuse eelmaksete suurendamine ei tohiks negatiivselt mõjutada ESFi muude komponentide rakendamist;

Rubriik 2 – Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad

25. võtab teadmiseks, et rubriigile 2 on ette nähtud 63,1 miljardit eurot kulukohustustena (2015. aastaga võrreldes - 0,1 %, kui ümberjaotamise mõju neutraliseerida) ja 55,9 miljardit eurot maksetena (- 0,2 %), mis jätab kulukohustuste ülemmäära alla 1,2 miljardi euro suuruse varu ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) vaheülemmäära alla 1,1 miljardi euro suuruse varu; juhib tähelepanu sellele, et finantsdistsipliini mehhanismi kohaldatakse üksnes selleks, et luua reserv põllumajandussektori kriiside puhuks; ootab komisjoni kirjalikku muutmissetepanekut, mis on kavas esitada 2015. aasta oktoobris ja mis peaks tuginema ajakohastatud andmetele EAGFi rahastamise kohta; rõhutab, et assigneeringute ümberpaigutamistega ühise põllumajanduspoliitika kahe samba vahel suurendatakse üldiselt maaelu arengu toetamiseks olemasolevat summat;

26. rõhutab, et 2016. aasta eelarve projektis on arvestatud väiksema vajadusega rahastada sekkumisi põllumajandusturgudel kui 2015. aasta eelarves, mis on peamiselt seotud sellega, et 2015. aastal oli vaja võtta erakorralisi meetmeid seoses Venemaa poolt teatavate ELi põllumajandustoodete impordile seatud embargoga; märgib, et komisjoni hinnangul ei ole 2016. aasta eelarve raames vaja täiendavaid meetmeid võtta; rõhutab eesmärki suurendada Euroopa põllumajanduse konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust ning nõuab vahendite eraldamist nende eesmärkide saavutamiseks;

27. rõhutab asjaolu, et reformitud ühise kalanduspoliitikaga nähakse ette ambitsioonikas õigusraamistik vastutustundliku kalapüügi tagamisega kaasnevate probleemide lahendamiseks, sh andmete kogumise kaudu, ja on rahul, et Euroopa Merendus- ja Kalandusfond sai kasu 2014. aasta kasutamata assigneeringute 2015. aastasse ülekandmisest, arvestades, et kui ümberjaotamise mõju neutraliseerida, siis asjaomase fondi kulukohustuste assigneeringud suurenevad 2016. aastal veelgi; märgib siiski, et maksete puhul tasakaalustab uue programmi alustamine varasema programmi järkjärgulist lõpetamist üksnes osaliselt ja sellest tulenevalt on assigneeringud 2016. aastal väiksemad;

28. väljendab heameelt selle üle, et keskkonna ja kliimameetmete programmi LIFE assigneeringuid suurendatakse nii kulukohustuste kui ka maksete osas; tervitab esimesi samme ELi eelarve keskkonnasõbralikumaks muutmisel ning juhib tähelepanu vajadusele seda veelgi kiirendada;

Rubriik 3 – Julgeolek ja kodakondsus

29. tunneb heameelt asjaolu üle, et 2016. aasta eelarve projektis suurendatakse toetust kõigile rubriigi 3 programmidele, suurendades kulukohustuste assigneeringuid 2,5 miljardi euroni (2015. aastaga võrreldes + 12,6 %, kui ümberjaotamise mõju neutraliseerida) ja maksete assigneeringuid 2,3 miljardi euroni (+ 9,7 %); juhib tähelepanu asjaolule, et nii ei jäeta mingit varu assigneeringute hilisemaks suurendamiseks ega rubriigi 3 alla kuuluvate katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete jaoks; on arvamusel, et praeguses geopoliitilises olukorras, eriti rändevoogude suureneva surve tõttu, võib sellele mitmeaastase finantsraamistiku selgelt väikseimale rubriigile seatud ülemmäärade suurus olla aegunud ning seda küsimust tuleks käsitleda mitmeaastase finantsraamistiku valimistestjärgse läbivaatamise raames;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

30. tervitab komisjoni esitatud Euroopa rände tegevuskava ning kinnitab oma toetust ELi vahendite suurendamisele ning koormuse õiglase jaotamise ja solidaarsuse kultuuri arendamisele varjupaiga- ja rändeküsimustes ning välispiiride haldamisel; kiidab seetõttu Sisejulgeolekufondi ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kulukohustuste assigneeringute suurendamist, mis hõlmab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi väljatöötamist; tervitab komisjoni ettepanekut võtta praegustele Vahemere piirkonna rändesuundumustele reageerimiseks kasutusele paindlikkusinstrument 124 miljoni euro ulatuses; soovib teada, kas kavandatud summad on piisavad; rõhutab vajadust neid vahendeid sihtkohas rangelt kontrollida;

31. rõhutab, et arvestades liidu lõunarannikule saabuvate inimeste suurt arvu ning suuremat rolli, mida Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO) peab varjupaigaküsimuste haldamisel täitma, on ettepanek suurendada EASO töötajate arvu vaid kuue inimese võrra selgelt ebapiisav; taotleb seetõttu EASO-le 2016. aastaks asjakohast töötajate arvu ja eelarvet, et võimaldada ametil tulemuslikult täita talle antud ülesandeid ja tegevusi;

32. on seisukohal, et komisjon peaks üksikasjalikult hindama ELi rände tegevuskava ja ELi julgeoleku tegevuskava raames esitatud meetmete mõju eelarvele ja sellega lisanduvaid ülesandeid Europolile, et eelarvepädevad institutsioonid saaksid nõuetekohaselt korrigeerida Europoli eelarvevajadusi ja vajalikku töötajate arvu; toonitab Europoli rolli liikmesriikidele antava piiriülese toetuse ja teabevahetuse osas; toonitab, et Europolile tuleb tagada 2016. aastaks asjakohane eelarve ja töötajate arv, et võimaldada ametil tulemuslikult täita talle antud ülesandeid ja tegevusi;

33. on seisukohal, et asjaomaste ametite personali ei tohiks vähendada ega ümber paigutada ning et need ametid peavad oma töötajaid asjakohaselt kasutama, et tulla toime suurenenud kohustustega;

34. tuletab samuti meelde, et Euroopa Parlament on järjepidevalt väljendanud tugevat toetust kultuuri- ja meediaprogrammidele piisavate rahaliste vahendite eraldamisele; tunneb seetõttu heameelt programmi „Loov Euroopa“, sh multimeedia meetmete assigneeringute suurendamise üle 2015. aasta eelarvega võrreldes, väljendades samas oma reservatsioone seoses programmi kultuuri ja meedia osa haldusliku lahutamise; toetab samuti programmi „Kodanike Euroopa“ assigneeringute kavandatavat suurendamist, kuna see programm on kodanike osalemiseks Euroopa demokraatlikus protsessis ülimalt tähtis; peab Euroopa kodanikualgatust ELi osalusdemokraatia jaoks keskseks vahendiks ning nõuab selle nähtavuse ja kättesaadavuse parandamist; toonitab kohalikest ja riiklikest meediakanalitest koosnevate üleeuroopaliste võrgustike (nt EuranetPlus) positiivset rolli;

35. rõhutab, et toidu- ja söödaohutus, tarbijakaitse ja tervishoid on ELi kodanike jaoks esmatahtsad valdkonnad; on seetõttu rahul, et toidu- ja söödaprogrammi, tervishoiuprogrammi ja tarbijaprogrammi kulukohustuste assigneeringuid 2015. aasta eelarvega võrreldes suurendatakse;

Rubriik 4 – Globaalne Euroopa

36. tunneb heameelt rubriigi 4 üldiselt suurema rahastamise üle, mis ulatub kulukohustuste assigneeringute osas 8,9 miljardi euroni (2015. aasta eelarvega võrreldes + 5,6 %), jättes samas ülemmäära alla 261,3 miljoni euro suuruse varu; märgib, et sellega näidatakse suurt solidaarsust kolmandate riikide suhtes; on veendunud, et ELi eelarve on abivajavate inimesteni jõudmisel ja Euroopa põhiväärtuste edendamisel olulise tähtsusega; väljendab rahulolu, et majanduslikud ja sotsiaalsed raskused, millega EL on viimastel aastatel silmitsi seisnud, ei ole kahandanud ülejäänud maailmale osutatavat tähelepanu; on sellegipoolest seisukohal, et tõenäoliselt tuleb veelgi suurendada assigneeringuid teatavates prioriteetsetes valdkondades, nagu Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, sh abi Lähis-Ida rahuprotsessi, Palestiina ning ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsiooni (UNRWA) jaoks, tulenevalt jätkuvast poliitilisest ja humanitaarkriisist meie naabruses ja kaugemal;

37. tunneb heameelt komisjoni taotluse üle suurendada kõigi rubriigi 4 programmide maksete assigneeringuid (9,5 miljardi euroni, s.t + 28,5 %), millega maksed ületavad kulukohustusi eelkõige arengu, humanitaarabi ning ELi poolt Palestiinale ja UNRWA-le antava abi osas; on veendunud, et selline suurendamine on igati õigustatud seoses vajadusega heastada asjaomases rubriigis aastatel 2014 ja 2015 asetleidnud terava maksete puudujäägi mõju, mille tõttu komisjon vähendas eelmakseid ja lükkas edasi juriidilisi kohustusi; tuletab meelde, et rubriigi 4 raames tuli 2015. aastal maksta 1,7 miljonit eurot viivisintressideks; ootab, et kulukohustuste ja maksete vahelist lõhet järg-järgult vähendatakse ning maksmata arvete hulk viiakse tagasi normaalsele tasemele; rõhutab, et selline tegevus on vältimatult vajalik kaitsetumas olukorras olevate toetusesaajate finantsilise jätkusuutlikkuse tagamiseks ja selleks, et EL oleks rahvusvaheliste organisatsioonide jaoks usaldusväärne partner;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

38. on veendunud, et välisrahastamisvahendid võimaldavad mitmekülgisel viisil ja asjakohaseid eesmärke järgides tegeleda järgmise aasta eelarve keskmes olevate sisejulgeoleku ja rändega seotud probleemide algpõhjustega, osutades eelkõige liidu lõuna- ja idapiirile ning konfliktipiirkondadele üldisemalt; juhib eriti tähelepanu arengukoostöö rahastamisvahendile ja Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendile, kuid ka poliitikavaldkondadele, mille assigneeringuid mõeldukamalt suurendatakse, nagu humanitaarabi, stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend, ühine välis- ja julgeolekupoliitika ning demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend; palub komisjonil selgelt tuvastada valdkonnad, millest võib olla abi nende aktuaalsete probleemide lahendamisel ja kus assigneeringute võimalikku suurendamist saab tõhusalt ära kasutada; tuletab seoses sellega meelde, kui tähtis on osutada abi vaesuse vähendamiseks ja lõplikuks kaotamiseks ning et ELi välisabitegevuse keskmes peavad jätkuvalt olema inimõiguste, soolise võrdõiguslikkuse, sotsiaalse ühtekuuluvuse kaitsmine ja ebavõrdsuse vastu võitlemine;

39. rõhutab, et Euroopa Investeeringuspanga hallatava välistegevuse tagatisfondi jaoks eraldatavat summat on 2016. aasta eelarves oluliselt suurendatud, ja märgib, et see on muu hulgas tingitud Ukrainale makromajandusliku finantsabi laenude andmise alustamisest;

40. palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel tagada ühtse lähenemisviisi kohaldamine strateegiliste riikide, näiteks Ukraina ja Tuneesia puhul, mis saavad mitmetest ELi allikatest suhteliselt suurtes summas rahalisi vahendeid; on seisukohal, et ELil on võimalik saavutada tugevamat poliitilist ja majanduslikku mõju, tagades ELis ja kohepeal peamiste osalejate vahel parema sidususe ja koordineerimise, lihtsustades ja lühendades menetlusi ning pakkudes ELi meetmetest selgemat ülevaadet;

Rubriik 5 – Haldus

41. märgib, et rubriigi 5 alla kuuluvaid kulutusi suurendatakse 2015. aasta eelarvega võrreldes 2,9 % ehk 8,9087 miljardi euroni ja see summa hõlmab üldiselt institutsioonide halduskulusid (+ 2,2 %) ning pensionide ja Euroopa koolide kulusid (+ 5,4 %); märgib, et ülemmäära alla on jäetud 574,3 miljoni euro suurune varu; rõhutab, et rubriigi 5 osatähtsus ELi eelarves püsib stabiilne (5,8 %); tuletab siiski meelde, et selles ei võeta arvesse tehnilist abi, mida loetakse tegevuskulude alla kuuluvaks;

Erivahendid

42. kinnitab veel kord, et erivahendid on mitmeaastase finantsraamistiku täielikuks järgimiseks ja elluviimiseks otsustava tähtsusega ja neid tuleks nende olemusest tulenevalt arvestada nii kulukohustuste kui ka maksete puhul väljaspool ülemmäärasid, eelkõige maksete koguvaru arvutamise jaoks; tunneb heameelt selle üle, et hädaabireservile nähakse ette võrdses summas kulukohustuste ja maksete assigneeringuid; märgib, et 2016. aasta eelarve projektis on hädaabireservi, Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi ja Euroopa Liidu Solidaarsusfondi jaoks eraldatud summad üldjoontes stabiilsed või on neid veidi suurendatud;

Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed

43. rõhutab katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete olulisust vahenditena, mille abil kujundada poliitilisi prioriteete ning esitada uusi algatusi, mis võivad kujuneda ELi püsimeetmeteks ja -programmideks, sh algatusi, mille eesmärk on kajastada ja täiendada majanduslikke, keskkondlikke ja sotsiaalseid muutusi ELis; märgib murega, et komisjon ei ole väga edukate (eriti rubriigi 3 alla kuuluvate) katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete jätkamiseks assigneeringuid ette näinud; kavatseb jätkata katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete tasakaalustatud paketi väljatöötamist; märgib, et praeguses ettepanekus on mõne rubriigi raames varu üsna piiratud või isegi olematu, ja kavatseb uurida võimalusi vabastada vahendeid võimalike katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete jaoks;

Detsentraliseeritud asutused

44. rõhutab, et detsentraliseeritud asutustel on ELi poliitika kujundamisel otsustav roll, ja kavatseb hinnata kõigi asutuste eelarvelisi ja personalivajadusi individuaalselt, et tagada piisavad assigneeringud ja töötajate arv kõigile asutustele ning eriti neile asutustele, millele on hiljuti antud uusi ülesandeid või millel on poliitiliste prioriteetide seadmisest või muudest põhjustest tulenevalt suurem töökoormus; on eelkõige otsustanud anda justiits- ja siseküsimuste valdkonna asutustele vajalikud ressursid praeguste rändega seotud probleemide lahendamiseks; rõhutab veel kord oma vastuseisu ümberpaigutamiseservile ja loodab eelarvemenetluse käigus leida lahenduse selleks, et peatada detsentraliseeritud asutuste personali täiendavad kärped; kinnitab lisaks oma kavatsust kasutada detsentraliseeritud asutusi käsitlevat institutsiooni-

Kolmapäev, 8. juuli 2015

devahelist töörühma selleks, et jõuda institutsioonide vahel ühisele arusaamisele selle osas, kuidas ameteid eelarve seisukohast käsitleda, pidades silmas ka 2016. aasta eelarvet käsitlevat lepitusmenetlust;

o

o o

45. nõuab jätkuvate eelarvealaste jõupingutuste tegemist asjakohase koolituse ja ümberõppe võimaldamiseks sektorites, kus valitseb tööjõupuudus, ning peamistes suure töökohtade loomise potentsiaaliga sektorites, nagu keskkonnasäästlik majandus, ringmajandus, tervishoid ja IKT; rõhutab, et 2016. aasta eelarve peaks võimaldama asjakohast toetust sotsiaalse kaasatuse edendamiseks ning meetmetele, mille eesmärk on vaesuse kaotamine ja vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse all kannatavate inimeste võimestamine; tuletab meelde, et soolise võrdõiguslikkuse küsimus tuleks kaasata ELi poliitikavaldkondadesse ja seda tuleks käsitleda eelarvemenetluse käigus; nõuab tungivalt, et finantstoetust antaks kõikidele programmidele, mille eesmärk on toetada mitmes mõttes ebasoodsamas olukorras olevatele inimestele (nagu pikaajalised töötud, puudega inimesed, vähemuste esindajad ning mitteaktiivsed ja lootuse kaotanud isikud) mõeldud töökohtade loomist ja nende sotsiaalset kaasamist;

46. tuletab meelde, et seoses sellega, et programmide rakendamine saavutab eeldatavasti täiskiiruse, kaasatakse uusi olulisi algatusi investeerimise ja rände valdkonnas, leitakse võimalus maksete ja erivahenditega seotud varasemate küsimuste lahendamiseks ning võetakse esmakordselt kasutusele mitmeaastase finantsraamistiku uued sätted nt kulukohustuste koguarvu kohta, on 2016. aasta eelarvemenetlus proovikiviks nõukogu lähenemisviisile maksekava osas ning kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku hindamisele; tuletab komisjonile meelde tema juriidilist kohustust esitada 2016. aasta lõpuks ülevaade finantsraamistiku toimimisest koos õigusakti ettepanekuga vaadata läbi määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020; tuletab meelde, et paralleelselt selle menetlusega peaks komisjon andma hinnangu ka uutele omavahendite algatustele, vastavalt kõrgetasemelise omavahendite töörühma töö tulemustele, mis esitatakse kavakohaselt 2016. aastal;

47. tunnistab laiapõhjalist konsensust, mis on siiani 2015. aasta paranduseelarve projektide arutamist ja maksekava üle peetud läbirääkimisi iseloomustanud ning mis näitab ühist soovi mitmeaastast finantsraamistikku järgida, rakendada hoolikalt läbi räägitud õiguslikke aluseid ja tagada uute programmide rahastamine; nõuab, et jätkuks koostöövaim komisjoni ja kahe eelarvepädeva institutsiooni vahel, ning loodab, et see toob lõpptulemusena kaasa lahenduse makseviivituste kuhjumise põhjustele, mis sisalduvad eelarvemenetluses; ootab, et samas vaimus jätkataks ka 2016. aasta eelarve üle peetavaid läbirääkimisi ning tekkivate ja ootamatute tulevaste probleemidega toimetulekuks lahenduste leidmist;

48. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

**LISA I: ÜHISAVALDUS EELARVEMENETLUSE KUUPÄEVADE JA LEPITUSKOMITEE TEGEVUSE ÜSIKASJADE KOHTA
2015. AASTAL**

- A. Kooskõlas Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe lisa A osaga lepivad Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kokku järgmistes olulistes 2016. aasta eelarvemenetluse kuupäevades:
1. kolmepoolsed läbirääkimised toimuvad 14. juulil enne nõukogu seisukoha vastuvõtmist;
 2. nõukogu püüab oma seisukoha vastu võtta ja Euroopa Parlamendile edastada 38. nädalaks (septembri kolmas nädal), eesmärgiga hõlbustada õigeaegse kokkuleppe saavutamist Euroopa Parlamendiga;
 3. Euroopa Parlamendi eelarvekomisjon püüab hääletada nõukogu seisukoha muudatusettepanekute üle hiljemalt 42. nädala lõpuks (oktoobri keskpaik);
 4. kolmepoolsed läbirääkimised toimuvad 19. oktoobril enne Euroopa Parlamendis toimuvat lugemist;
 5. Euroopa Parlamendi täiskogus toimuval lugemisel toimub hääletamine 44. nädalal (26.–29. oktoobri täiskogu istung);
 6. lepitusperiood algab 29. oktoobril. Lepitusmenetluseks ette nähtud aeg lõpeb 18. novembril 2015 kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 314 lõike 4 punktiga c;
 7. lepituskomitee koosolekud toimuvad 9. novembril Euroopa Parlamendis ja 13. novembril nõukogus ning vajadusel võib lepituskomitee uuesti kokku tulla; lepituskomitee koosolekud valmistatakse ette kolmepoolsete läbirääkimiste käigus. Kolmepoolsed läbirääkimised on kavandatud 11. novembriks. Täiendavad kolmepoolsed läbirääkimised võib kokku kutsuda 21 päevase lepitusperioodi jooksul.
- B. Lepituskomitee tegevuse üksikasjad on esitatud eespool nimetatud institutsioonidevahelise kokkuleppe lisa E osas.
-

Kolmapäev, 8. juuli 2015

LISA II: ÜHISAVALDUS 2015.–2016. AASTA MAKSEKAVA KOHTA

Tuginedes 2014. ja 2015. aasta eelarvete suhtes saavutatud kokkuleppe osana 2014. aasta detsembris kokku lepitud maksekava käsitlevale ühisavaldusele, on kolm institutsiooni andnud komisjoni poolt 23. märtsil 2015 edastatud dokumendi alusel ühise hinnangu ELi eelarvest tehtavate maksete hetkeolukorrale ja prognoosile.

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon lepivad kokku järgmises:

1. Ülevaade olukorrast

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad teadmiseks dokumendis „Maksekava elemendid ELi eelarve kontrolli alla saamiseks“ (lisas) esitatud komisjoni põhjaliku hinnangu kui analüütilise aluse aasta lõpu seisuga täitmata maksenõuete suurenenud taseme peamiste põhjuste kindlakstegemiseks ning maksmata arvete hulga vähendamise eesmärgi saavutamiseks, keskendudes eelkõige 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamisele.

- a) Varasemates eelarvetes kinnitatud maksete assigneeringute piirangud koos ühtekuuluvusprogrammide rakendamise tsükliga on põhjustanud täitmata maksenõuete jätkusuutmatu kuhjumise aasta lõpuks, saavutades 2014. aasta lõpuks enneolematu taseme – 24,7 miljardit eurot. Institutsioonid tunnustavad siiski, et 2014. ja 2015. aasta eelarvete suhtes tehtud rasked otsused on kuhjumise suures osas stabiliseerinud.
- b) Lisaks on maksete puudujääk aeglustanud ka muude rubriikide 2014.–2020. aasta programmide rakendamist, eriti seoses varasematest kulukohustustest tulenevate lepinguliste kohustuste täitmisega, vältides seeläbi hilinevad maksetelt viiviste maksmise ohtu, ja seda ajal, kui võtmetähtsusega programmid peaksid andma panuse majanduskasvu ja töökohtade loomisesse Euroopas ja liidu rolli tagamiseks rahvusvahelisel areenil.

2. Prognoos

- c) Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad teadmiseks komisjoni esitatud 2015. ja 2016. aasta prognoosi: analüüs näitab, et 2007.–2013. aasta ühtekuuluvusprogrammidega seotud ja aasta lõpu seisuga kuhjunud täitmata maksenõudeid peaks olema võimalik vähendada 2016. aasta lõpuks umbes 2 miljardile eurole, võttes arvesse eelkõige seda, et ühtekuuluvusprogrammid on jõudmas lõppjärku, ja tingimusel, et 2016. aasta eelarves kinnitatakse piisavad makseassigneeringud. See peaks võimaldama vältida tagasilööke ja tarbetuid viivitusi 2014.–2020. aasta programmide rakendamisel.
- d) Euroopa Parlament ja nõukogu rõhutavad oma pühendumist 2007.–2013. aasta ühtekuuluvusprogrammidega seotud täitmata maksenõuete jätkusuutmatu kuhjumise järkjärgulisele kaotamisele. Nad kohustuvad tegema täielikult koostööd, et kinnitada 2016. aasta eelarves selline makseassigneeringute tase, mis võimaldaks selle eesmärgi saavutada. Nad võtavad oma aruteludes arvesse praeguse prognoosi, mida komisjon kajastab ja täpsustab oma 2016. aasta eelarveprojekti prognoosides.
- e) Komisjon jätkab kuhjumisega seotud arengu tähelepanelikku jälgimist ja teeb vajaduse korral ettepaneku asjakohaste meetmete võtmiseks, et tagada maksete assigneeringute korrapärane edenemine, mis oleks kooskõlas kinnitatud kulukohustuste assigneeringutega.
- f) Kolm institutsiooni tulevad meelde, et nad kohustuvad jälgima aktiivselt maksete täitmisega seotud olukorda kogu 2015. aasta jooksul. Oma korrapärase arvamuste vahetuse osana kinnitavad nad oma soovi korraldada 26. mail, 14. juulil ja 19. oktoobril sihtotstarbelised institutsioonidevahelised kohtumised, et tagada jätkusuutlik eelarve koostamise protsess. Selles osas tuleks nendel institutsioonidevahelistel kohtumistel käsitleda ka pikemaajalisi prognoose seoses maksete eeldatava arenguga praeguse mitmeaastase finantsraamistiku lõpuni, mille suhtes komisjonil palutakse vajaduse korral esitada alternatiivseid stsenaariume.
- g) Komisjon esitab 2007.–2013. aasta programmide olukorra jälgimise hõlbustamiseks juulis ja oktoobris aruanded eelarve täitmise kohta, nii võrreldes jooksva aasta kuuprognosidega kui ka eelnenud aastaga selle kuupäeva seisuga, samuti täitmata maksenõuete seisu muutumise kohta alamrubriigis 1b.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- h) Soovides vältida tulevikus sellist kuhjumist, paluvad Euroopa Parlament ja nõukogu komisjonil jälgida tähelepanelikult 2014.–2020. aasta programmide rakendamist ja seada sisse varajase hoiatamise süsteem. Selle tulemuse saavutamiseks töötab komisjon välja asjakohased vahendid, et anda eelarvemenetluse käigus jooksvaid prognoose tehtud maksete kohta (alam)rubriikide lõikes (alam)rubriikide 1b, 2 ja 5 puhul ning programmide lõikes (alam)rubriikide 1a, 3 ja 4 puhul, keskendudes aastatele N ja N+1, sealhulgas juhtida tähelepanu maksmata arvete ja täitmata kulukohustustega seotud arengule; neid prognoose ajakohastatakse regulaarselt eelarveliste otsuste ja asjakohaste arengute põhjal, mis mõjutavad programmide makseprofiile; makseprognoosid esitatakse juulis, institutsioonidevahelise kokkuleppe lisa artikli 36 punktis 3 ette nähtud ja makseid käsitlevate institutsioonidevaheliste kohtumiste raames.
- i) See peaks võimaldama eelarvapädevatel institutsioonidel võtta õigeaegselt vastu vajalikud otsused, et vältida tulevikus täitmata maksenuete jätkusuutmatut kuhjumist aasta lõpuks, järgides ja rakendades samas täielikult mitmeaastase finantsraamistiku ja iga-aastaste eelarvemenetluste osana saavutatud kokkuleppeid.
-

Kolmapäev, 8. juuli 2015

II LISA LISA: TÄHELEPANEKUD ELI EELARVE JÜTKUSUUTLIKKUSE TAASTAMISEKS VAJALIKU MAKSEKAVA KOHTA ⁽¹⁾

Kokkuvõte

ELi eelarve täitmist on eriti alates 2012. aastast iseloomustanud üha suurem lõhe heakskiidetud maksete assigneeringute ja Euroopa Liidu institutsioonide poolt varem võetud kohustuste vahel. See on toonud eri kuluvaldkondades kaasa mitmesuguseid negatiivseid tagajärgi, eelkõige **perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmide (alamrubriik 1b) täitmata maksetaotluste enneolematu kuhjumise, mille haripunkt jõudis kätte 2014. aasta lõpus.**

Täitmata maksetaotluste üha tõsisem kuhjumine on tingitud asjaolust, et aastate 2007–2013 programmi tsükli haripunkt langes 2014. aastal kokku mitmeaastase finantsraamistiku maksete piirmäära alandamisega ning enamikus liikmesriikidest toimunud eelarvevahendite konsolideerimisega. Seda aitavad mõista kaks tegurit.

Esiteks asjaolu, et **perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmide kavakohases rakendamises kätte jõudnud tsükli iseloomu tõttu on kasvanud maksetaotluste hulk**, mille väljamaksmine kavandati mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 esimesteks aastateks. Pärast programmide aeglast käivitumist aastatel 2007–2009, mis oli muu hulgas tingitud finantskriisist ja selle vastu võitlemiseks rakendatud meetmetest, muutus nende rakendamine alates aastast 2012 tempokamaks ning maksetaotluste hulk hakkas igal aastal kasvama, jõudes 2013. aastal ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas ajaloolise rekordini, milleks oli 61 miljardit eurot. See oli tingitud programmide rakendamisele seatud tähtaegadest ja ühtekuuluvuspoliitika õigusaktides ette nähtud kulukohustuste automaatse vabastamise eeskirjadest ⁽²⁾.

Perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika maksetaotluste nii järsku tõusu on ELi eelarves raske arvesse võtta, sest ka teiste programmide elluviimine on täies hoos, 2014. aastal langetati maksete piirmäära ning liikmesriikides toimub endiselt eelarve konsolideerimine.

Teine põhitegur, mis aitab kõnealust suundumust mõista, on **maksete piirmäära arvestatav langetamine uue mitmeaastase finantsraamistiku raames**, kusjuures see oli 2014. aastal eriliselt järsk (8 miljardit eurot). Sellest tingitud maksete assigneeringute nappus ei puuduta üksnes ühtekuuluvuspoliitikat (alamrubriik 1b), vaid ka muid kuluvaldkondi ning eriti majanduskasvu ja tööhõivet (alamrubriik 1a), globaalset Euroopat (rubriik 4) ja julgeolekut (rubriik 3).

Probleemi lahendamiseks kehtestas komisjon nappide maksete assigneeringute aktiivse haldamise meetmed. Kiirendati põhjendamatu makstud summade sissenõudmist, piirati usalduskontodel seisvate vahendite hulka, vähendati eelmaksete protsentuaalset määra, maksetähtaegade puhul viivitati viimase võimaliku hetkeni, toetustaotluste esitamise kutsete ja pakkumiskutsete väljakuulutamine ja nendega seotud lepingute sõlmimine lükati edasi ning eelistati finantsabi saavaid riike.

Ühtlasi teavitati eelarvepädevaid institutsioone õigeaegselt probleemidest ja suundumustest ning heakskiidetud maksete assigneeringute suurendamiseks esitati mitu paranduseelarvet.

Hoolimata maksete assigneeringute suurendamisest paranduseelarvete ⁽³⁾ abil, mille parlament ja nõukogu heaks kiitsid, ning vaatamata sellele, et komisjon olemasolevaid maksete assigneeringuid aktiivselt haldas, **kuhjus tasumata maksetaotlusi üha rohkem. Ainuüksi aastate 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika puhul ulatusid need 2014. aasta lõpuks 24,7 miljardi euroni ⁽⁴⁾.**

⁽¹⁾ Inglisekeelne versioon on käesoleva lisa autentne versioon.

⁽²⁾ See on tingitud nn „n+2“/„n+3“ eeskirjadest, mille kohaselt tuleb maksed teha kas kaks (n+2) või kolm (n+3) aastat pärast asjaomaste kulukohustuste võtmist. 2013. aasta lõpus kehtisid üheaegselt mõlemad kulukohustuste vabastamise eeskirjad.

⁽³⁾ Paranduseelarvetega kiideti 2012. aastal kokku heaks 6,7 miljardit eurot täiendavaid maksete assigneeringuid, 2013. aastal 11,6 miljardit eurot ning 2014. aastal 3,5 miljardit eurot.

⁽⁴⁾ Perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmide tasumata maksetaotlusi oli 2011. aasta lõpu seisuga 11 miljardit eurot, 2012. aasta lõpuks 16 miljardit eurot, 2013. aasta lõpuks 23,4 miljardit eurot ning 2014. aasta lõpuks 24,7 miljardit eurot.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Tänu komisjoni võetud leevendavatele meetmetele suudeti kuhjumist teistes poliitikavaldkondades, mille eelarvet komisjon otse täitis, suuresti ohjata. Suurem osa 2014. aastal kasutada olnud maksete assigneeringutest kasutati eelmisest programmitöö perioodist tulenenud lepinguliste kohustuste täitmiseks ja seega viiviste tekkimise minimeerimiseks, ent viiviste summa jõudis ühe aastaga sellegipoolest viiekordistuda, ulatudes 3 miljoni euroni⁽¹⁾. Kuigi nende meetmetega välditi ELi eelarve jaoks suuremaid negatiivseid tagajärgi, kaasnes nendega paljude maksetähtaegade nihutamine 2015. aastasse ning see pettis paljude sidusrühmade õigustatud ootusi, sest nad pidid näiteks projekti alustamise edasi lükkama ja/või seda ajutiselt suuremal määral ise finantseerima.

Perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmid on jõudmas lõppjärku. 2014. aastal esitati maksetaotlusi vähem, vaid 53 miljardi euro eest (2013. aastal 61 miljardi euro väärtuses). Kõige värskemate prognooside kohaselt (2015. aasta jaanuar) esitavad liikmesriigid 2015. aastal maksetaotlusi ligikaudu 48 miljardi euro eest ning 2016. aastal 18 miljardi euro ulatuses. Neid prognoose ei saa aga päris lõplikuks pidada, sest aastatel 2015–2016 jõutakse järku, kus ei tohi tasuda rohkem kui 95 % kogu programmi rahastamispaketist, nagu on ette nähtud asjaomastes õigusaktides.⁽²⁾ **Seetõttu on 2015. aastal esitatavate maksmisele kuuluvate maksetaotluste suurusjärk komisjoni hinnangul ligikaudu 35 miljardit eurot ja 2016. aastal 3,5 miljardit eurot.**

2015. aasta eelarves on perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika jaoks ette nähtud peaaegu 40 miljardit eurot maksete assigneeringuid. See on ette nähtud nii varasemate kuhjunud maksetaotluste jaoks (24,7 miljardit eurot, mis moodustab 62 % perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika eelarvest) kui ka uute, õigeaegselt esitatud taotluste tarbeks (hinnanguliselt 35 miljardit eurot). Tänu sellele **peaks kuhjunud maksete hulk vähenema 2015. aasta lõpuks 20 miljardi euroni.**

Komisjoni praeguste hinnangute kohaselt on ülejäänud maksetaotluste jaoks ja kuhjunud maksetaotluste järkjärguliseks likvideerimiseks vaja enne programmide lõpetamist kuni 23,5 miljardit eurot. Komisjon kohandab 2016. aasta eelarveprojekti alamrubriigi 1b maksete assigneeringuid nii, et võimaldada see eesmärk täita ja samal ajal rakendada nõuetekohaselt ka aastate 2014–2020 programme.

Ühtekuuluvuspoliitika 2015. aasta eelarve (miljardit eurot)

2015. aasta eelarve kohased maksete assigneeringud	(1)	39,5
— sellest 2014. aasta lõpu täitmata maksetaotlused	(2)	24,7
— sellest 2015. aasta prognoosid, mille puhul on arvesse võetud 95 % ülemmäära	(3)	~35
Eeldatav täitmata maksetaotluste summa 2015. aasta lõpul	(4)=(1)-(2)-(3)	~20

Ühtekuuluvuspoliitika 2016. aasta eelarve (miljardit eurot)

Eeldatav täitmata maksetaotluste summa 2015. aasta lõpul	(1)	~20
Nende ülejäänud maksetaotluste maksimaalne summa, mis eeldatavasti esitatakse 2016. aastal enne lõpetamist	(2)	~3,5
2016. aasta eelarvest kaetavate maksetaotluste maksimaalne summa	(3)=(1)+(2)	~23,5

⁽¹⁾ Valdcondades, kus eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega (näiteks ühtekuuluvuspoliitika) ja kus komisjon hüvitab liikmesriikide tehtud kulud, viiviseid ei kohaldata.

⁽²⁾ Ülejäänud 5 % makstakse välja programmide lõpetamisel aastatel 2017–2019, kui komisjon on esitanud oma hinnangu selle kohta, kas programmi rakendati edukalt ja kas korrigeeringud on vajalikud või mitte.

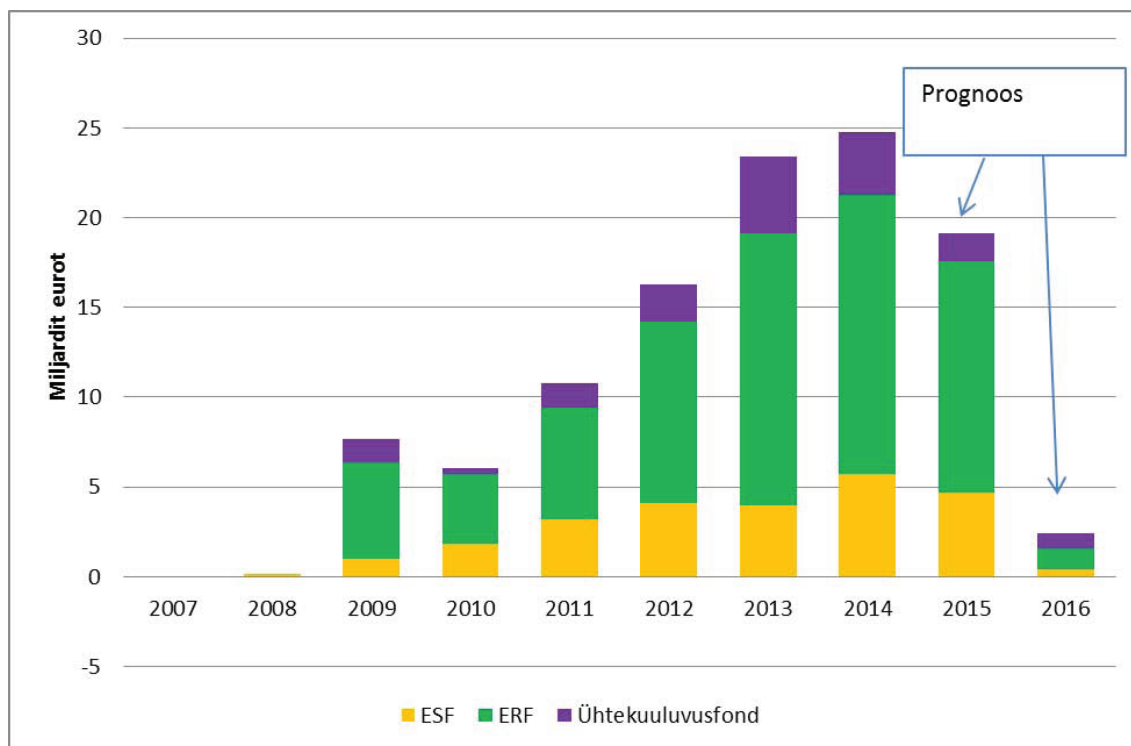
Kolmapäev, 8. juuli 2015

Ka teiste poliitikavaldkondade jaoks 2016. aasta eelarves ette nähtud maksete assigneeringud peaksid võimaldama varasemate kohustuste täitmist ja viivisintresside ohu minimeerimist, tagades samal ajal perioodi 2014–2020 programmide piisava rakendamise ja vajalike lepingute sõlmimise.

Kuna märkimisväärset osa ELi eelarvest iseloomustab mitmeaastatus, on viiteaeg kulukohustuste võtmise ja nende alusel maksete tegemise vahel selgitatav. Sellest tingituna on täitmata kulukohustuste (tuntud ka kui „RAL“ – lühend prantsuskeelsest terminist „reste à liquider“) struktuurne koondumine normaalne ja isegi oodatav. Arvestades komisjonile maksetaotluste täitmiseks esitatud juriidilisi tähtaegu⁽¹⁾ ja pidades silmas aasta lõpuks tekkinud selliste taotluste kontsentratsiooni, mille puhul tuleb vältida kulukohustuste lahtisidumist, ning võttes samuti arvesse võimalikke tõrkeid, peetakse normaalseks, et aasta lõpus on teatav hulk maksetaotlusi täitmata. Täitmata taotluste üha suurem kuhjumine viimastel aastatel on aga olnud enneolematu⁽²⁾ ning see hõivab iga järgmise aasta eelarvest üha märkimisväärsema ja suurema osa, nii et see ei ole usaldusväärse finantsjuhtimise seisukohast jätkusuutlik lahendus.

Komisjon pidas ligikaudu poolt 2013. ja 2014. aasta lõpuks maksmata jäänud ühtekuuluvuspoliitika maksetaotlustest liigseks ja tingituks sellest, et eelarve sisaldab liiga vähe lubatud maksete assigneeringuid, mis tekitab lumepalliefekti. Programmide lähenevat lõppjärku arvestades on aga aastatel 2015 ja 2016 vaja teha vähem makseid ning kogunenud täitmata taotluste hulk peaks automaatselt vähenema. Programmide lõppjärku jõudmisel on oodata ka maksete edasilükkamise ja peatamise harvenemist. Perioodi 2007–2013 programmide jaoks nähakse 2016. aastal ette maksete assigneeringuid summas 21,5 miljardit eurot, mille tulemusena peaks 2016. aasta lõpuks jääma täitmata maksetaotlusi alles ligikaudu 2 miljardi euro jagu.

Ühtekuuluvuspoliitika programmid perioodil 2007–2013: täitmata maksetaotluste kuhjumine aastatel 2007–2016 (aasta lõpu seisuga)

⁽¹⁾ Ühtekuuluvuspoliitika valdkonna õigusaktides on ette nähtud tähtaja pikkuseks 60 päeva.

⁽²⁾ Normaalse hulga ja liigseks peetava suurusjärgu määratlus on toodud punktides 3.4 ja 4.3.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Mõlemad eelarvapädevad institutsioonid – nõukogu ja Euroopa Parlament – on teadvustanud, et maksetaotluste liigset kuhjumist tuleb järk-järgult vähendada. Nad leppisid 2015. aasta eelarve üle peetud läbirääkimistel kokku eesmärgis „vähendada aasta lõpus maksmata arvete taset, keskendudes eelkõige ühtekuuluvuspoliitikale selle struktuurse taseme tõttu praeguse mitmeaastase finantsraamistiku ajal“, ning samuti lepidi kokku selles, et alates 2015. aastast hakatakse rakendama maksmata arvete taseme vähendamiseks sellist kava, „mis vastaks 2007.–2013. aasta programmide rakendamise tasemele, milles lepidi ühiselt kokku praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vaheläbivaatamisel“.

Käesolev dokument on tugev alus, mille baasilt jõuda eelarvapädevate institutsioonide vahelisele ühisele arusaamisele. Neil on vaja teha tõsiseid jõupingutusi ja võtta vastu otsused, mille abil vähendada 2016. aasta lõpuks järk-järgult perioodi 2007–2013 programmide tasumata arvete liigset kuhjumist.

Kõnealune maksekava võimaldab teha ka teatavaid järeldusi eelarve täitmiseks tulevikus.

1. 2014. aasta lõpus saavutatud kokkulepe paranduseelarve nr 2/2014⁽¹⁾ suhtes oli äärmiselt oluline, et võimaldada (suurelt jaolt) stabiliseerida täitmata maksetaotluste hulk tasemel, mis on võimalik kahe aasta jooksul järk-järgult likvideerida. Paljudes liikmesriikides on eelarveolukord väga keeruline, aga institutsioonid täidavad oma kohust.
2. Komisjoni võetud eelarve aktiivse haldamise meetmed osutusid asendamatuteks, et tulla toime paljudes poliitikavaldkondades nappivate maksete assigneeringutega. Neid meetmeid tuleb jätkata nii kaua, kui vaja, et vältida ebaproportsionaalseid katkestusi toetusesaajate jaoks ja/või viivisintresside maksmist.
3. Kuigi ühtekuuluvuspoliitika rakendamine toimub korduvate tsüklitena, on kõikuvusi võimalik siluda nii, et programme viiakse võimalikult kiiresti ellu kohe programmitöö algusest saadik. See on eriti soovitatav praeguses majandusolukorras, kus majanduse taastumiseks ja konkurentsivõime suurendamiseks on hädasti vaja investeringuid suurendada.
4. Maksetaotlused tuleb esitada korrapäraselt. Liikmesriigid peaksid vältima maksetaotluste esitamisel tarbetuid haldusviivitusi ning esitama neid aastaringelt. Maksetaotluste korrapärane esitamine parandab eelarve täitmist ning aitab vähendada maksete kuhjumist aasta lõpu.
5. Teisest küljest on vaja näha eelarves ette piisavalt maksete assigneeringuid, et eelarvet nõuetekohaselt täita ning vältida täitmata maksetaotluste liigset kuhjumist aasta lõpu. Lisaks tuleb liidu juriidiliste kohustuste täitmiseks rakendada võimalikult suurt paindlikkust, nagu on märgitud Euroopa Ülemkogu järeldustes ja ka 2013. aasta veebruaris tehtud president Barroso avalduses. Samuti peaks eelarvapädevate institutsioonide otsused võimaldama teha kogu mitmeaastase finantsraamistiku ajal makseid võimalikult sujuvalt.
6. Prognoosimissuutlikkust tuleb suurendada. Lisaks juba esitatud eri analüüsidele⁽²⁾ täiustab komisjon oma keskpika ja pika perspektiivi prognoose, et tuvastada võimalikult palju tõenäolisi probleeme võimalikult varases etapis. Eelkõige teavitab komisjon mõlemat eelarvapädevat institutsiooni viivitamatult kõigist aastate 2014–2020 programmide elluviimisel kindlaks tehtud probleemidest, mis võivad ohustada maksete sujuvust.

1. TAUST

Komisjoni kimbutab alates 2011. aastast probleem, et täitmata maksetaotluste hulk on iga aasta lõpuks jälle kasvanud, ehkki 2013. ja 2014. aastal kasutati maksete piirmäära raames ära kõik võimalused ning 2014. aastal võeti makseteks kasutusele ka ettenägemata kulude varu. Kuigi ära on kasutatud praktiliselt kõik aastaelarves ette nähtud maksete assigneeringud, on ühtekuuluvuspoliitika (alamrubriik 1b) ja teiste rubriikide (näiteks rubriigi 4 – „Globaalne Euroopa“) eriprogrammide aasta lõpuks täitmata jäänud maksetaotluste hulk järjest kasvanud.

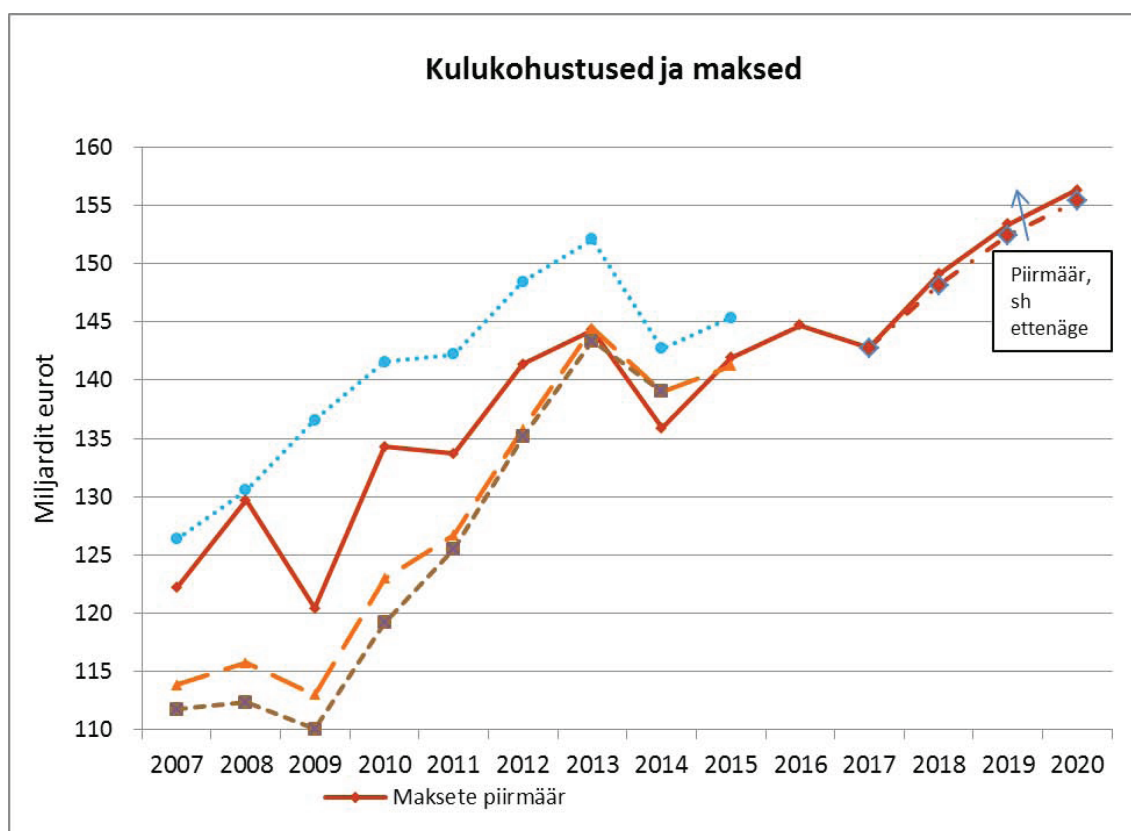
⁽¹⁾ Paranduseelarve nr 2/2014 esitati algselt paranduseelarve projektina nr 3/2014.

⁽²⁾ Igakuised aruanded vahemaksete ja täitmata taotluste kohta, eelarve täitmise prognoos (kaks korda aastas).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Komisjon järgis Euroopa Parlamendi ja nõukogu üleskutset hoida olukorral aastaringselt silm peal ning viimastel aastatel on olukorda puudutavate hinnangute arutamiseks toimunud mitu institutsioonidevahelist *ad-hoc* kohtumist. Alates 2011. aastast on komisjon pidanud esitama paranduseelarve projekte, et suurendada maksete puudujäägi probleemi lahendamiseks märkimisväärselt maksete assigneeringuid. Heaks kiidetud maksete assigneeringute algselt madalama määra tõttu on tulnud esitada suisa mitu paranduseelarve projekti, see on aga muutnud keerulisemaks otsuste langetamise tegelikult lepitusmenetluse põhiteemaks oleva eelarveprojekti suhtes. Paranduseelarvete üle hääletati ka liiga hilja ning see muutis maksete tegemise protsessi haldamise veelgi keerulisemaks.

Järgmine joonis kajastab kulukohustuste assigneeringute pidevat kasvu, maksete eelarve ja piirmäärade järjest pingelisemat olukorda ning maksete piirmäärade ja hääletusele pandud assigneeringute vahe jätkuvat vähenemist, mis tipnes sellega, et 2014. aastal tuli kasutusele võtta ettenägemata kulude varu.

2014. aasta detsembris tegid Euroopa Parlament ja nõukogu 2014. ja 2015. aasta eelarveid puudutava kokkuleppe raames järgmise ühisavalduse:

„Institutsioonid nõustuvad eesmärgiga vähendada aasta lõpus maksmata arvete taset, keskendudes eelkõige ühtekuuluvuspoliitikale selle struktuurse taseme tõttu praeguse mitmeaastase finantsraamistiku ajal.

Selle eesmärgi saavutamiseks:

- on komisjon nõus esitama koos 2015. aasta eelarvet käsitlevate ühiste järeldustega kõige ajakohasema prognoosi maksmata arvete kohta 2014. aasta lõpuks; komisjon ajakohastab neid arvandmeid ning esitab 2015. aasta märtsiks alternatiivsed stsenaariumid, kui on juba olemas täielik ülevaade arvetest, mis jäävad peamistes poliitikavaldkondades 2014. aasta lõpuks maksmata;

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- selle alusel püüavad kolm institutsiooni jõuda kokkuleppele aasta lõpuks tasumata arvete sellise maksimaalse taseme osas, mida võib pidada jätkusuutlikuks;
- selle alusel ning pidades kinni mitmeaastase finantsraamistiku määrusest, programmide kokkulepitud rahastamispalettide, samuti muudest siduvatest kokkulepetest, hakkavad kolm institutsiooni alates 2015. aastast rakendama kava maksmata arvete taseme vähendamiseks, mis vastaks 2007.–2013. aasta programmide rakendamise tasemele, milles lepidi ühiselt kokku praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vaheläbivaatamisel. Kolm institutsiooni lepivad selles kavas kokku piisavalt varakult enne 2016. aasta eelarveprojekti esitamist. Võttes arvesse maksmata arvete erakordselt suurt hulka, kaaluvad kolm institutsiooni kõiki võimalusi nimetatud arvete taseme vähendamiseks;
- nõustub komisjon igal aastal esitama eelarveprojektiga koos dokumendi, milles hinnatakse maksmata arvete taset ning selgitatakse, kuidas ja kui palju võimaldab eelarveprojekt seda taset vähendada. Selles iga-aastases dokumendis tehakse kokkuvõtte seni saavutatud edusammudest ning esitatakse ettepanekud kava muutmiseks vastavalt ajakohastatud arvandmetele.

15. detsembril 2014, st vahetult pärast ühisavalduse tegemist, esitas komisjon ajakohastatud prognoosi 2014. aasta lõpuks täitmata jäävate maksetaotluste taseme kohta. See on esitatud I lisas.

Käesolev dokument annab ülevaate eelarve täitmise olukorra kohta 2014. aasta seisuga, kusjuures peamiselt keskendutakse perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmide kuhjunud maksetaotlustele, et vähendada nende hulka kokku lepitud määral kehtiva uue mitmeaastase finantsraamistiku vahehindamiseks 2016. aastal. Käesolevas dokumendis käsitletakse ka teiste rubriikide maksetaotluste kuhjumise mustrit, kuigi nende puhul ei ole absoluutmahus tegemist sugugi nii terava probleemiga kui alamrubriigis 1b – ülejäänud rubriikide täitmata maksetaotlusi on 2014. aasta lõpuks kogunenud ligikaudu 1,8 miljardi euro jagu.

2. OLUKORD 2014. AASTA LÕPUS

2.1. Maksete olukord 2014. aasta lõpus

2014. aasta lõpuks kasutati ära (enne ülekandmisi) 134,6 miljardit eurot ehk 99 % lõplikest 2014. aasta eelarves heaks kiidetud assigneeringutest. Maksete alakasutamise määr (pärast ülekandmisi) oli kõigi aegade madalaim ning see jäi 32 miljoni euro juurde (võrreldes 107 miljoni euroga aastal 2013 ja 66 miljoni euroga aastal 2012). Nii suur assigneeringute ärakasutamise määr hoolimata paranduseelarve projekti nr 3/2014 hilisest vastuvõtmisest kinnitab tõsiasja, et maksete assigneeringuid napib kõvasti, eelkõige perioodi 2007–2013 programmide lõpuleviimiseks. Paljudel juhtudel suurendati asjaomaseid eelarveridu niigi assigneeringutega, mis nähti algselt ette värskest heaks kiidetud perioodi 2014–2020 programmide eelmaksete jaoks.

Aastal 2014 suurendati perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmide maksete assigneeringuid 4,6 miljardi euro võrra, millest 2,5 miljardit eurot nähti ette paranduseelarve projektiga nr 3/2014, 0,6 miljardit eurot aasta lõpus toimunud ümberpaigutustega⁽¹⁾ ja 1,5 miljardit eurot sisemiste ümberpaigutustega perioodi 2014–2020 programmide vahenditest. Need täiendavad vahendid aitasid aastate 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmide kuhjunud maksetaotluste olukorra 2014. aasta lõpuks stabiliseerida.

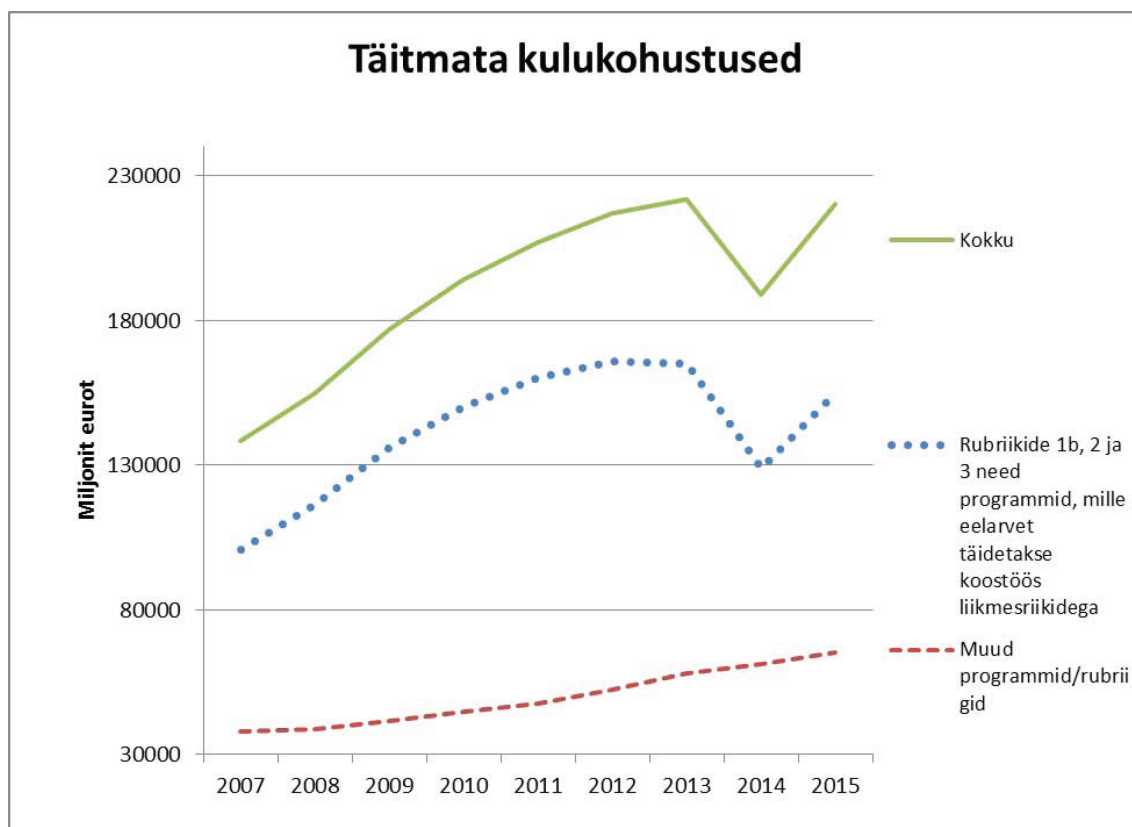
Suur hulk kasutamata kulukohustusi kanti üle või kirjendati ümber 2015. aastasse – mitte ainult ühtekuuluvuspoliitikas, vaid ka maaelu arengu programmide (rubriik 2) ning rände- ja julgeolekufondide (rubriik 3) osas. Selle tagajärjel kahanes täitmata kulukohustuste määr 2014. aasta lõpuks 189 miljardi euroni, mis on 2013. aasta täitmata kulukohustuste määra 32 miljardit eurot väiksem. See langus on siiski mõnevõrra kunstlik, kuna see on tingitud peamiselt perioodi 2014–2020 programmide kulukohustuste alakasutusest – neid kanti üle ja kirjendati ümber 2015. aastasse ja kaugemale, kus need kulukohustused siis taas päevakorra kerkivad. Kui kõik uute programmide assigneeringud oleks 2014. aastal kulukohustustega seotud, oleks täitmata kulukohustuste määr jäänud 2013. aasta tasemele palju lähemale (224 miljardit eurot).

Järgmisel joonisel näidatakse täitmata kulukohustuste määra muutumist perioodil 2007–2013 ning 2015. aasta lõpuks prognoositavat täitmata kulukohustuste määra kogu eelarve lõikes, aga ka eraldi sellistes rubriikides 1b, 2 ja 3 programmides, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, ning teistes programmides/rubriikides. Nagu jooniselt näha, peaks täitmata kulukohustuste koguhulk 2015. aasta lõpul olema jälle võrreldav 2013. aasta lõpu tasemega. Jooniselt

⁽¹⁾ DEC 54/2014.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

on samuti näha, kuidas erinevad need rubriikide 1b, 2 ja 3 programmid, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, teistest programmidest/rubriikidest – esimesel juhul peaks täitmata kulukohustuste määr 2015. aastaks vähenema (võrreldes 2013. aastaga) ning viimati nimetatute puhul see eeldatavasti kasvab.

2.2. 2014. aastal võetud leevendavad meetmed

Komisjon esitas 28. mail 2014. aastal paranduseelarve projekti nr 3/2014, milles taotleti 2014. aasta jaoks täiendavate maksete assigneeringute heakskiitmist. Pärast pikka menetlust võeti paranduseelarve projekt nr 3/2014 lõpuks 17. detsembril 2014 vastu. Paranduseelarve vastuvõtmist oodates rakendas komisjon 2014. aastal ka mitmesuguseid muid leevendavaid meetmeid, et täita äärmiselt pinguldatud eelarveraamistikule vaatamata varem võetud kulukohustustest tulenevad juriidilised kohustused ning lükata käima uue põlvkonna programmid.

Kokku lepitud poliitika elluviimiseks eelarves heaks kiidetud assigneeringute piires pidi komisjon eelarvet aktiivselt haldama ning seejuures lähtuti kolmest peamisest põhimõttest:

- viivisintresside ja võimaliku vastutuse finantsmõju minimeerimine ELi eelarve jaoks;
- programmide elluviimise maksimeerimine;
- otsustega kolmandatele osapooltele ja kogu majandusele avaldatava potentsiaalselt kahjuliku mõju minimeerimine.

Sellest lähtuvalt hõlmasid nappide maksete assigneeringute aktiivse haldamise meetmed järgmist: põhjendamatult makstud summade proaktiivne sissenõudmine, usalduskontodel seisvate vahendite hulga piiramine, eelmaksete protsentuaalse määra vähendamine, maksetähtaegade puhul viivitamine viimase võimaliku hetkeni ning toetustaotluste esitamise kutsete ja pakkumiskutsete väljakuulutamise ja nendega seotud lepingute sõlmimise edasilükkamine.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Need leevendavad meetmed aitavad komisjonil kaitsta oma esmatahtsa investori seisundit ning usaldusväärse ja kindla partneri reputatsiooni. Komisjon minimeeris maksete puudujäägi kahjulikke tagajärgi nii hästi kui suutis, näiteks hilinevad maksete viivisintresside piiramise seisukohast. Kuigi need suurenesid 2013. aastaga võrreldes peaaegu viiekordselt, maksti 2014. aasta lõpuks intresse siiski kontrollitud määral (3 miljonit eurot). Nende suurem suhteline kasv alamrubriigis 1a (Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks) ja rubriigis 4 (Globaalne Euroopa), mis on näha ka alljärgnevas tabelis, illustreerib aga maksete assigneeringute osas valitsevat keerulist olukorda.

Hilinevad maksete tõttu makstud viivisintressid (eurodes)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Alamrubriik 1a	294 855	157 950	173 748	329 615	137 906	243 748	1 047 488
Alamrubriik 1b	1 440	5 324	6 220	11 255	31 726	71 620	103 960
Rubriik 2	27 819	1 807	9 576	15 713	61 879	30 991	61 985
Rubriik 3	13 417	59 852	48 673	50 397	29 375	13 060	7 252
Rubriik 4	250 204	178 468	257 818	1 266 425	335 820	247 786	1 797 825
Rubriik 5	43 915	442 678	237 367	60 825	142 254	46 187	8 614
Kokku	631 651	846 079	733 403	1 734 230	738 960	653 392	3 027 124

Ühtekuuluvuspoliitika (alamrubriik 1b) puhul ei ole viivisintresside summa kuigi suur, sest valdava osa puhul sellest rubriigist täidetakse eelarvet koostöös liikmesriikidega ning sellega viiviseid ei kaasne. Usaldusväärse seisukohast on valdkondades, kus eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, ette nähtud tähtaegadest mitte kinni pidamine aga äärmiselt kahjulik.

3. TERMINOLOOGIA

Käesolevas punktis täpsustatakse dokumendis kasutatud mõisteid.

3.1. Projektisükkel

Enne rakenduskava või projekti heakskiitmist näeb komisjon selle jaoks ette assigneeringud. Selleks kirjendatakse eelarverealet teatud kindla summa jagu kulukohustusi. See moodustab ühe osa heaks kiidetud kulukohustuste assigneeringutest.

Väga sageli kaasneb projektilepingu allkirjastamise või rakenduskava heakskiitmisega ka teatav eelrahastamine, et toetusesaaja saaks projekti ilma laenu võtmata alustada. Toetusesaajad esitavad teatud kindlaksmääratud vahe-eesmärkide saavutamise järel vahemaksete taotlused ning programmiga seotud kantud kulud hüvitatakse.

Suurte programmide puhul, nagu teadusuuringute raamprogramm „Horisont 2020“, struktuurifondid, Euroopa Kalandusfond ja maaelu arengu fond, ei toimu teatavasse rakendusetappi jõudes enam vahemaksete taotluste alusel maksete tegemist, sest need on juba eelmaksetest kaetud. Lisaks makstakse projektile või programmile ette nähtud koguvahenditest üks kindel protsentuaalne osa välja alles programmi lõpetamisel, kui komisjon on kontrollinud, et kogu tegevus toimus vastavalt algele lepingule. Kui selgub, et see nii ei olnud, seotakse osa vahendeid kulukohustustest lahti. Teatavatel juhtudel võib komisjon esitada põhjendamatu makstud raha tagastamiseks ka sissenõudekorralduse.

3.2. Täitmata kulukohustused (RAL)

Täitmata kulukohustuste jaoks kasutatakse sageli lühendit „RAL“, mis tuleb prantsuskeelsest terminist „reste à liquider“. Tegemist on selle osaga kulukohustustest, mida ei ole konkreetseks ajahetkeks veel maksetega kaetud. Mitmeaastaste projektide puhul nähakse projekti alguses ette kulukohustused ja teatav eelrahastamine. Hilisemas etapis, kui projekti juba ellu viiakse, järgnevad vahemaksed ning lõppmaksed tehakse projekti lõpetamisel.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Suur osa ELi eelarvest on seotud investeringutega, mille tegemine toimub mitme aasta jooksul. Täitmata kulukohustuste taseme muutmine sõltub kulukohustuste assigneeringute ja aastaelarves heaks kiidetud maksete assigneeringute vahest. Täitmata kulukohustuste tavapärase kujunemine sõltub kulukohustuste suurenemise tempost ja programmi elluviimise kiirusest. Täitmata kulukohustused hakkavad aga kasvama, kui eelarves nähakse rakendamise tempost olenemata ette liiga vähe maksete assigneeringuid. Sellisel juhul hakkabki aasta lõpuks täitmata maksetaotluste hulk kasvama.

Täitmata kulukohustuste ja aasta jaoks ette nähtud kulukohustuste vaheline suhtarv on hea näitaja, mille põhjal võrrelda eri programmide täitmata kulukohustuste osatähtsust nende rahastamispaketis. Näiteks aastase iseloomuga programmide ja meetmete puhul, nagu Erasmus või humanitaarabi, on täitmata kulukohustuste ja kulukohustuste suhtarv väiksem kui üks, mis tähendab, et suurem osa kulukohustusi makstakse aasta jooksul välja. Seevastu ühtekuuluvuspoliitika programmide puhul on täitmata kulukohustuste ja kulukohustuste suhtarv tavaliselt vahemikus 2,5–3 ning see on nii õigusaktides sätestatud automaatse kulukohustuste lahtisidumise tingimuse tõttu (nn „n+2“/„n+3“ põhimõte, vt allpool punkti 4.1). Teatavate rubriigi 4 programmide puhul on see suhtarv veelgi kõrgem, kuna nende elluviimisega on seotud keerukas läbirääkimiste tsüklid. Komisjon võtab neid näitajaid maksetaotluste puhul arvesse.

3.3. Piiratud rahavood versus maksete assigneeringute puudujääk

Komisjoni rahavoog sõltub peamiselt omavahendeid käsitlevate eeskirjade kohaselt liikmesriikidelt saadavatest igakuistest summadest. Komisjon ei tohi ebapiisavate rahavoogude täiendamiseks raha juurde laenata. Piiratud rahavoogude tõttu võivad ELi fondidest toetusesaajatele tehtavates maksetes tekkida seega ajutised makseviivitused isegi juhul, kui asjaomase aasta eelarves on ette nähtud piisavalt heakskiidetud maksete assigneeringuid. Seda võib ette tulla eriti aasta alguses (näiteks Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi puhul), sest eelmise aasta lõpuks täitmata maksetaotluste summa ja uue aasta esimestel kuudel maksmisele kuuluvate taotluste summa võib kokku olla suurem kui omavahendid, mis komisjon saab maksimaalselt ühes kuus saada. Kui eelmise aasta kuhjunud maksetaotlused on likvideeritud ja komisjoni igakuised rahavood jätkuvad, ei ole piiratud rahavoog järgmistel kuudel enam nii pitsitav.

Piiratud rahavoogude probleemile lisandub aasta alguses maksete assigneeringute nappuse probleem, sest igakuised rahastamisõuded põhinevad kehtivasse eelarvesse kirjendatud heaks kiidetud tuludel, mis on kindlaks määratud enne maksete assigneeringute suurendamiseks vastu võetavat paranduseelarvet (see kiidetakse tavaliselt heaks pigem aasta lõpus).

Sõltuvalt selle vastuvõtmise täpsest kuupäevast (kas enne või pärast asjaomase aasta 16. novembrit) võib aasta lõpus vastu võetud paranduseelarve kohaste täiendavate maksete assigneeringute katmiseks esitatav omavahendite kasutamise nõue tähendada, et kasutatav raha laekub alles järgmisel eelarveaastal ning see tähendab võimalikke probleeme paranduseelarvete täitmisega veel aasta lõpus.

3.4. Täitmata maksetaotluste kuhjumine aasta lõpus

Iga aasta lõpu koguneb hulk täitmata maksetaotlusi, mille esitajaks on ELi vahenditest toetust saavad isikud ja mis tuleb kindlaks määratud tähtaja jooksul (tavaliselt vähem kui kaks kuud) tasuda, kuid mis on veel välja maksmata⁽¹⁾ ühel järgmistest põhjustest:

- Maksete edasilükkamine või peatamine: teatavatele toetusesaajatele või programmidele maksete tegemine on edasi lükatud või peatatud. Maksete edasilükkamine on tavaliselt lühiajaline meede, millega komisjon viivitab makse tegemisega, kuni saab puuduva teabe või toimub juhtimis- ja kontrollisüsteemi kontroll.
- Ajastus: maksetaotlused on täitmata, sest need esitati aasta viimastel päevadel, mistõttu neid ei jõutud enne aasta lõpu käsitleda.

⁽¹⁾ Täitmata kulukohustuste mõiste ei hõlma käesoleva dokumendi tähenduses selliseid maksmata summasid, mis tulenevad eelmaksete määra vähendamisest allapoole juriidilist/tavapärast miinimumi, paljude programmide puhul on eelmaksete määra 2014. aastal aga juba vähendatud (ja mõnedel juhtudel juba 2013. aastal), et maksed hilisemasse aega edasi lükata.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- c) Assigneeringute nappus: maksetaotlused on täitmata, sest heakskiidetud maksete assigneeringud asjaomasel eelarvereal on ära kasutatud.

Teatavat hulka täitmata maksetaotlusi peetakse normaalseks (vt punkte a ja b). Täitmata maksetaotluste liigne kuhjumine (peamiselt ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas) seondub maksete assigneeringute nappusega (punkt c), kuid rolli mängib ka rahavoogude piiratus aasta algul (vt eespool punkti 3.3). Ühtekuuluvuspoliitika probleemi käsitletakse põhjalikumalt punktis 4.

4. Alamrubriik 1b: MUUTUSED TÄITMATA MAKSETAOTLUSTE SUMMAS JA PROGNOOSID

Käesolevas peatükis vaadeldakse ühtekuuluvuspoliitikat (alamrubriik 1b). Kõigepealt kirjeldatakse struktuurifondide üldisi omadusi ja selgitatakse, kuidas konkreetsed varasemad sündmused või seosed õigusaktidega viisid praeguse raske olukorrani. Seejärel uuritakse, kuidas määratleda, milline on täitmata maksetaotluste nn normaalne seis, ja esitatakse üksikasjalik analüüs olukorra kohta 2014. aasta lõpu seisuga.

4.1. Struktuurifondide rakendamine aastatel 2007–2013Struktuurifondid 2007–2013: põhitunnused

Alamrubriigist 1b rahastatavad projektid viiakse ellu rakenduskavadena. Rakenduskavade kohta teevad ettepanekud liikmesriigid, komisjon arutab need läbi ja võtab need programmi töö perioodi algul kogu perioodi jaoks vastu. Iga rakenduskava eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega ja seda rakendatakse üksikprojektidena. See tähendab, et rahalisi vahendeid kasutavad liikmesriigid. Komisjon osaleb järelevalvekomiteedes, kus tal on nõuandev roll projektide valikul, ja jälgib projektide rakendamist iga-aastaste rakendusaruannete kaudu.

Programme kaasrahastatakse ELi eelarvest; see tähendab, et komisjon ei maksa kinni kõiki programmi kulusid. Liikmesriigid peavad leidma vahendid, et programmide kuludest osa kinni maksta.

Kui programm on vastu võetud, on Euroopa Liit võtnud endale kogu perioodiks õigusliku kohustuse. Aastatel 2007–2013 sidus komisjon assigneeringud kulukohustustega automaatselt igal aastal enne aprilli lõppu, võttes aluseks programmi rahastamiskava ja mitte programmi projektide tegeliku rakendamise. Kuna ELi maksed ei tohi kunagi ELi eelarve kulukohustusi ületada, on kulud rahastamiskõlblikud perioodi algusest (st isegi enne programmi vastuvõtmist) kuni rahastamiskõlblikkuse perioodi lõpuni.

Pärast programmide heakskiitmist teeb komisjon eelmaksed. Need maksed tehakse liikmesriigile automaatselt ja jäävad tema käsutusse kuni programmide lõpetamisel toimuva arvelduseni.

Projektide rakendamise ajal esitavad liikmesriigid oma sertifitseerimisasutuse kaudu vahemaksete taotlusi. Komisjon teeb taotluste põhjal makseid kehtiva kaasrahastamise määra alusel ja tingimusel, et ei ole tehtud otsust maksete edasilükkamise või peatamise kohta.

See mehhanism toimib seni, kuni komisjoni tehtud eelmaksed programmile ja liikmesriikide esitatud vahemaksete taotlused ei ületa 95 % programmile eraldatavast kogusummast. Kui jõutakse selle ülemmäärani, võivad liikmesriigid oma maksetaotlusi edasi saata, kuid neid kasutatakse järelejäänud eelmaksete tasaarvestuseks. Ülejäänud arveldatakse programmi lõpetamisel. Liikmesriigid peavad põhjendama rahastamiskõlblikke kulusid, mille rahastamiseks on perioodi algul tehtud eelmakseid, ja summat, mida hoitakse kinni programmi lõpetamiseni (5 % kogusummast).

Pärast rahastamiskõlblikkuse perioodi lõppu nähakse ette 15 kuu pikkune ajavahemik programmi lõpetamise dokumentide koostamiseks ja komisjonile esitamiseks ning lõppmakse taotlemiseks. Enne lõppmakse tegemist uurib komisjon lõpetamisdokumente (st lõpetamise deklaratsiooni, rakendamise lõpparuannet ja lõppmakse taotlust). Arvestades, et neid dokumente oodatakse 31. märtsiks 2017, tehakse otsus lõpetamise (ja sellega seotud lõppmaksete) kohta ajavahemikul 2017–2019.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Vastavalt otsusele kasutatakse 5 % summast, mis lõpetamise tarvis kõrvale oli pandud, veel täitmata maksetaotluste täitmiseks. Võib ka juhtuda, et komisjon ei maksa programmi lõpetamisel kogu summat välja. Väljamaksmata summa assigneeringud vabastatakse. Kui korrektsioonid ületavad 5 %, nõuab komisjon põhjendamatult makstud summa tagasi.

N+2/n+3 reegel

N+2/n+3 reegel kehtestati esimest korda programmitöö perioodiks 2000–2006. Reegel näeb ette, et n aastal tehtud kulukohustused tuleb katta samas summas eelmaksete ja vahemaksete taotlustega enne 31. detsembrit aastal n+2 (n+2 reegel). Näiteks 2012. aastal võetud kulukohustused peavad olema täielikult kaetud maksetaotlustega 31. detsembriks 2014. Katmata assigneeringud vabastatakse, mis tähendab, et liikmesriik kaotab need. Struktuurifondide kogu eksisteerimise vältel ei ole praeguseni veel siiski olulisi n+2/n+3 assigneeringute vabastamisi eriti tehtud.

Reegli eesmärk on tagada finantsdistsipliin ELi vahendite haldamisel. Kuna kulukohustused võetakse programmi heakskiitmise järel automaatselt, kohustab see reegel liikmesriike rakendama projekte dünaamiliselt ja vältima probleeme päris tsükli lõpus. Reegli olemasolu võimaldab ka maksete sujuvat tegemist, sest liikmesriike kohustatakse esitama maksetaotlusi korrapäraselt. Samas, nagu selgitatakse järgmises peatükis, on selle reegli lõdvendamine, eelkõige pärast finantskriisi puhkemist 2008. aastal, selle regulatiivset mõju kahandanud.

See reegel on üks maksetaotluste aasta lõppu kuhjumist põhjustav tegur: liikmesriigid peavad saatma oma maksetaotlused enne 31. detsembri südaööd, kasutades selleks spetsiifilist IT-süsteemi. Kuigi neilt nõutakse taotluste korrapäraselt saatmist kogu aasta jooksul⁽¹⁾, näitavad kogemused, et paljud ootavad viimaste nädalateni ja saavad siis korraga taotlused suurtele summadele.

4.2. Maksetaotluste esitamine programmitöö perioodil 2007–2013

Maksettsükli peamised mõjutajad

Perioodi algul tehakse küllaltki suuri eelmakseid, millele järgnevad aastad, mil vahemaksed on suhteliselt väikesed, sest toimub programmide struktuuri ülesehitus ja projekte alles hakatakse ellu viima. Kuna N+2/N+3 reegel hakkab mõju avaldama kõige varem programmitöö perioodi kolmanda aastal lõpul, puudub raamistiku algul surve taotluste esitamiseks. Peale selle katavad eelmaksed ikka veel suure osa programmitöö perioodi algul võetud kulukohustustest. Umbes 2–3 aastat enne programmitöö perioodi lõppu hakkab vahemaksete iga-aastane summa tõusma, sest programmid hakkavad lõpule jõudma ja maksetaotlusi esitatakse järjest rohkem. Maksimum saavutatakse perioodi lõpul/uue programmitöö perioodil algul, millele järgneb langus peaaegu nullini järgnevatel aastatel, kui programmidega on jõutud 95 % ülemmäärani. Nagu eespool mainitud, tehakse lõppmaksed ühe kuni kolme aastal jooksul pärast rahastamiskõlblikkuse perioodi lõppu.

Erandid

Vahemaksete tsüklilist iseloomu võimendasid programmitöö perioodil 2007–2013 kolm õigusraamistikus toimunud muutust:

1. Üleminek n+3 reeglilt n+2 reeglile. Mitmeaastase finantsraamistiku 2007–2013 kehtestamisel saavutatud üldise kompromissi kohaselt pidid uued liikmesriigid ning Kreeka ja Portugal järgima aastatel 2007–2010 kulukohustuste osade suhtes n+3 reeglit ja hiljem kuni perioodi lõpuni n+2 reeglit. See tähendab, et nendel liikmesriikidel oli 2013. aasta lõpuks vaja katta kaks kulukohustuste osa: 2010. aasta osa ja 2011. aasta osa. Liikmesriigid ei oodanud muidugi programmide elluviimise ja maksetaotluste esitamisega kuni assigneeringute vabastamise tähtajani, mistõttu maksetaotlusi ei olnud 2013. aastal topeltkoguses. Samas mõjutas see reegel tugevalt 2013. aasta tippkoormust, mille tulemuseks oli ülekanduv mõju järgmistele aastatele ja suur täitmata maksetaotluste kuhjumine.

⁽¹⁾ Määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikkel 87: „... vahemaksete nõuded rühmitatakse ja edastatakse komisjonile võimaluse korral kolm korda aastas“.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

2. Liikmesriikidelt nõuti, et nad viiksid rahaliste vahendite kontrollisüsteemide osas läbi vastavuskontrolli. Vastavuskontrolli tulemused pidi heaks kiitma komisjon. Vahemaksete taotlusi võis esitada, kuid komisjon täitis need ainult siis, kui oli vastavuskontrolli heaks kiitnud. Kuna enamik programme kiideti heaks 2007. aastal, viibis maksetaotluste esitamine (või vähemalt nende hüvitamine komisjoni poolt) ning 2008. aastal ei tehtud peaaegu ühtegi vahemakset.
3. Finantskriisiga seoses nõudsid liikmesriigid tungivalt, et 2007. aasta kulukohustuste osa suhtes $n+2/n+3$ reeglit ei kohaldataks. Komisjon oli sellega nõus, kuid selle asemel, et lükata 2007. aasta osa assigneeringute vabastamise tähtaeg edasi ühe aasta võrra, lõvendati $n+2/n+3$ reeglit nõukogus ühehäälselt veelgi ja 2007. aasta osaga seotud kohustused jagati kuueks kuudikuks kogu perioodi peale. See nn Kreeka reegel võimaldas esitada vähem maksetaotlusi perioodi algul, mida tasakaalustas suurem maksetaotluse hulk perioodi lõpul.

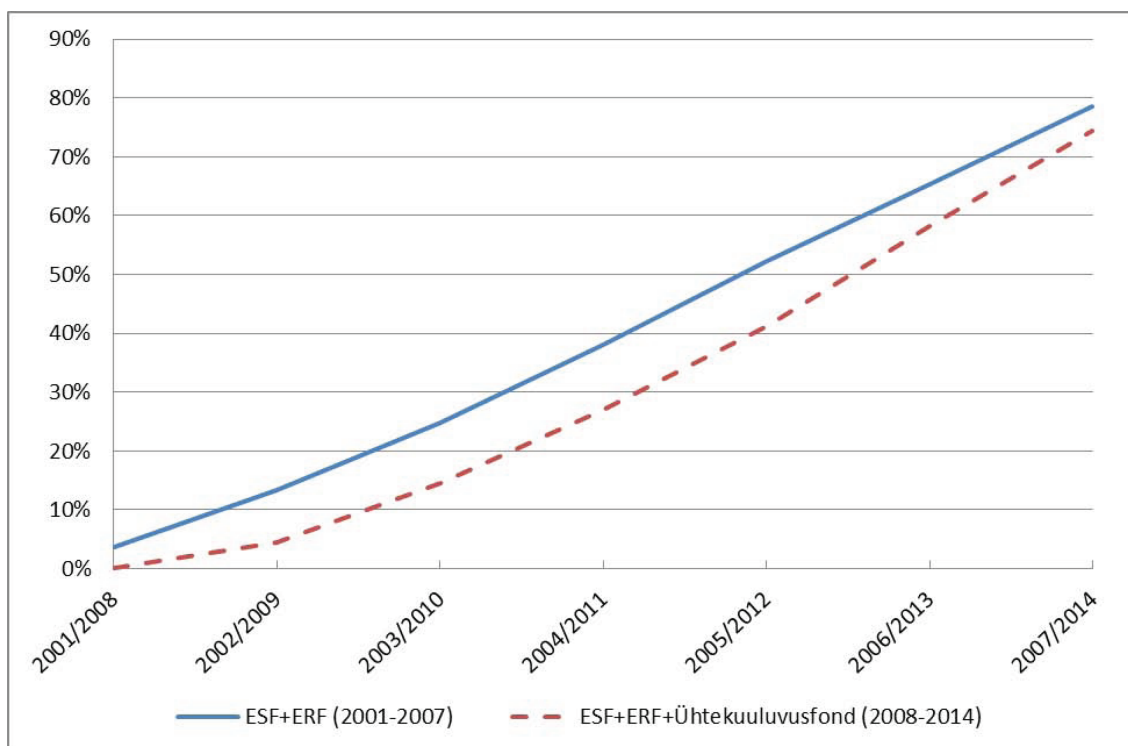
Lisaks sellele pikendati kriisiga seoses ka 2000.–2006. aasta programmide kulude rahastamiskõlblikkuse aega 2008. aasta lõpust kuni 2009. aastani (muutes selleks komisjoni otsust, millega programm heaks kiideti) ning seetõttu jätkasid liikmesriigid 2000.–2006. aasta programmide elluviimist. Sellest tingitult viibis 2007.–2013. aasta programmide rakendamine ja sellega seotud 2007.–2013. aasta vahemaksete taotluste esitamine.

2000.–2006. aasta programmide võrdlus 2007.–2013. aasta programmidega

2007.–2013. aasta programmitöö perioodil mindi $n+3$ reeglilt $n+2$ reeglile üle neljanda aasta lõpus, 2000.–2006. aasta programmitöö perioodil oli aga kasutusel vaid $N+2$ reegel, olgugi et seda kohandati mõnevõrra 2004. aastal 10 uue liikmesriigi liiduga ühinemise tõttu.

Allpool oleval joonisel võrreldakse perioodi 2000–2006 vahemaksete kogusummat, mis tasuti aastatel 2001–2007 protsendina kogu rahastamispaketist, perioodi 2007–2013 vahemaksete kogusummaga, mis tasuti aastatel 2008–2014, jällegi protsendina kogu rahastamispaketist.

Joonis 1: Vahemaksete tegemine aastate kaupa (üheaastase nihkega) perioodil 2000–2006 (EU-15) ja perioodil 2007–2013 (% rahastamispaketist, v.a eelmaksed)

Kolmapäev, 8. juuli 2015

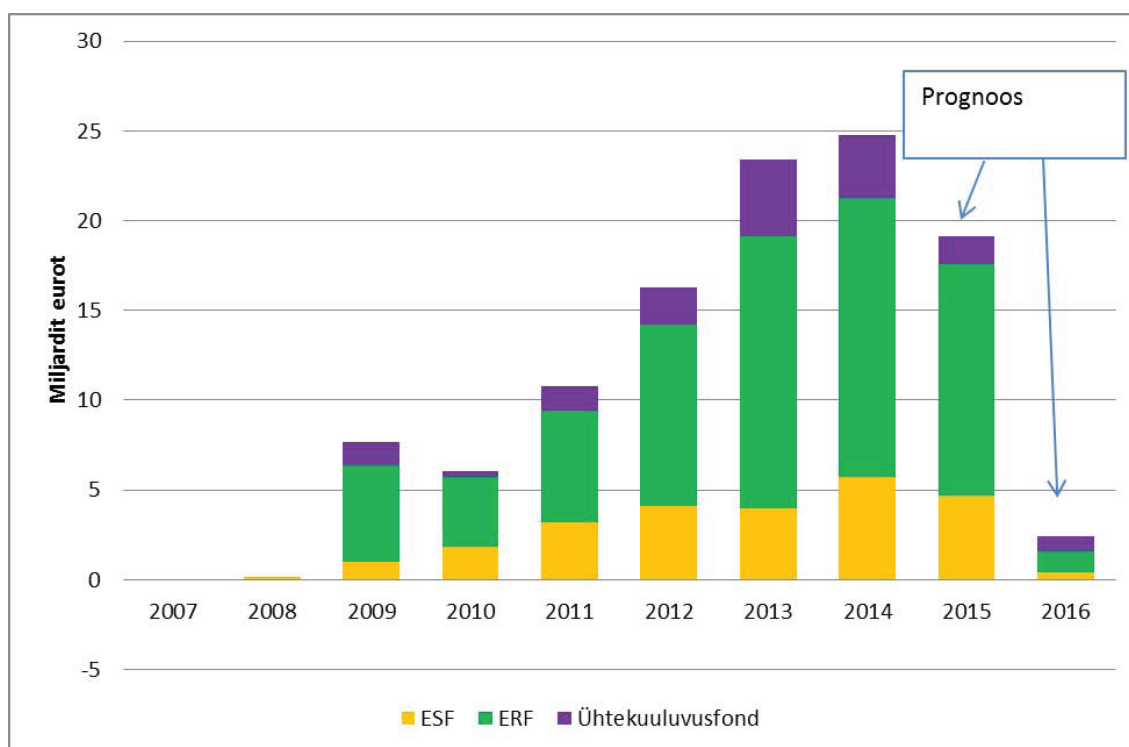
Jooniselt nähtub, et maksete kogusumma perioodi 2007–2013 programmidele jäi pidevalt alla perioodi 2000–2006 taset, olgugi et perioodi lõpupoole jõuti sellele järele. Selline pidev viivitus 2007.–2013. aasta programmide puhul on tingitud eespool kirjeldatud tegurite koosmõjust. Sellega on seletatav ka maksete assigneeringute alataitmine ja maksete ülemäär perioodi alguses, kuna ülemäära määramisel oli eeskujuks võetud 2000.–2006. aasta programmide maksete tegemine.

Hiljem aga, kui maksetaotlusi hakati rohkem esitama, piiras maksete tegemist tugevalt heakskiidetud maksete assigneeringute hulk ja/või maksete ülemäär, mis omakorda tekitas täitmata maksetaotluste kuhjumise.

Täitmata maksetaotluste kuhjumine aastatel 2007–2014

Allpool oleval joonisel⁽¹⁾ on näha muutused programmitöö perioodi 2007–2013 täitmata maksetaotluste summas perioodil 2007–2016.

Joonis 2: Ühtekuuluvuspoliitika programmid 2007–2013: muutused täitmata maksetaotluste summas aasta lõpul (miljardites eurodes)

Jooniselt nähtub, et 2007.–2013. aasta programmide täitmata maksetaotluste summa hakkas tõusma 2011. aastal, jõudes 11 miljardi euroni, samas kui haripunkt saabus 2014. aastal – 24,7 miljardit eurot. Nagu allpool selgitatud, näitavad prognoosid veelgi suuremat täitmata maksetaotluste summat 2015. aasta lõpuks, enne kui olukord 2016. aasta lõpuks normaliseerub ja maksetaotluste hulk kontrolli alla saadakse.

4.3. Täitmata maksetaotluste komponendid ja liigid

Komisjon saab struktuurifondide kohta aasta jooksul järgmisi maksetaotlusi:

a) Rahastamiskõlblikud maksetaotlused, mis aasta jooksul kaetakse maksetega.

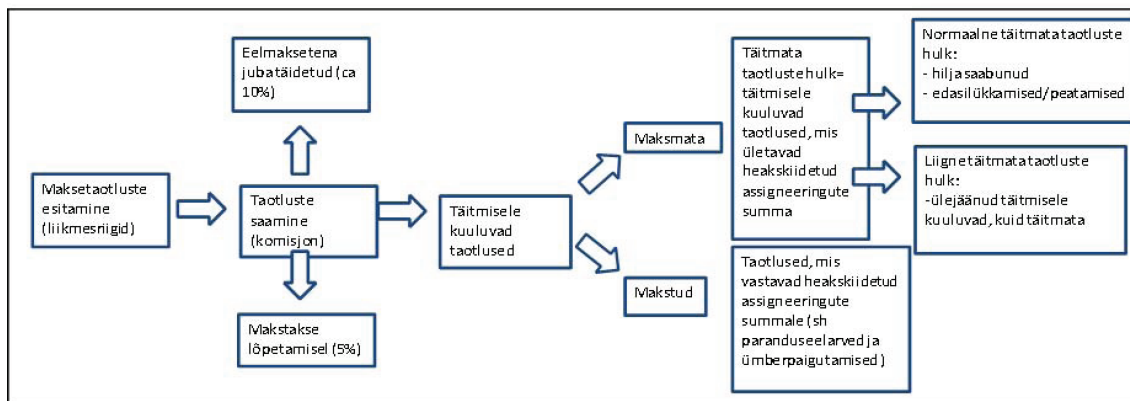
⁽¹⁾ Identne kokkuvõttes toodud joonisega.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- b) Maksetaotlused, mis on juba programmitöö perioodi algul kaetud eelmaksetega ja mille suhtes seega edasisi makseid ei tehta.
- c) Maksetaotlused, mida saab tasuda alles programmide lõpetamise järgselt, peavad ootama, kuni komisjon ja makse saaja on lõpetamise suhtes kokkuleppele jõudnud.
- d) Maksetaotlused, mis on täitmata, sest need esitati aasta kõige viimastel päevadel, mistõttu neid ei jõutud enne aasta lõppu käsitleda.
- e) Maksetaotlused, mille täitmine on teatavate makse saajate suhtes edasi lükatud/peatatud. Maksete peatamine või edasilükkamine on tavaliselt lühiajaline meede, millega komisjon viivitab makse tegemisega, kuni saab puuduva teabe või toimub juhtimis- ja kontrollisüsteemi kontroll.
- f) Täitmata maksetaotlused aasta lõpul, sest heakskiidetud maksete assigneeringud asjaomasel eelarvereval olid ära kasutatud.

Viimased neli kategooriat (c–f) on täitmata maksetaotlused aasta lõpul, aga täitmata maksetaotlused hõlmavad ka selliseid täitmata maksetaotlusi, mille põhjuseks on d, e või f. Teatav arv täitmata maksetaotlusi aasta lõpul loetakse nõ normaalseks, kui selle põhjuseks on d ja e. Täitmata maksetaotluste nn liigne kuhjumine hõlmab täitmata maksetaotlusi põhjusel f.

Alljärgneval joonisel esitatakse alamrubriigi 1b maksetaotluste vood alates liikmesriikide poolsest esitamisest kuni kindlakstegemiseni, et need on täitmisele kuuluvad taotlused, ning täitmata maksetaotluste nõ normaalne hulk ja liigne kuhjumine.

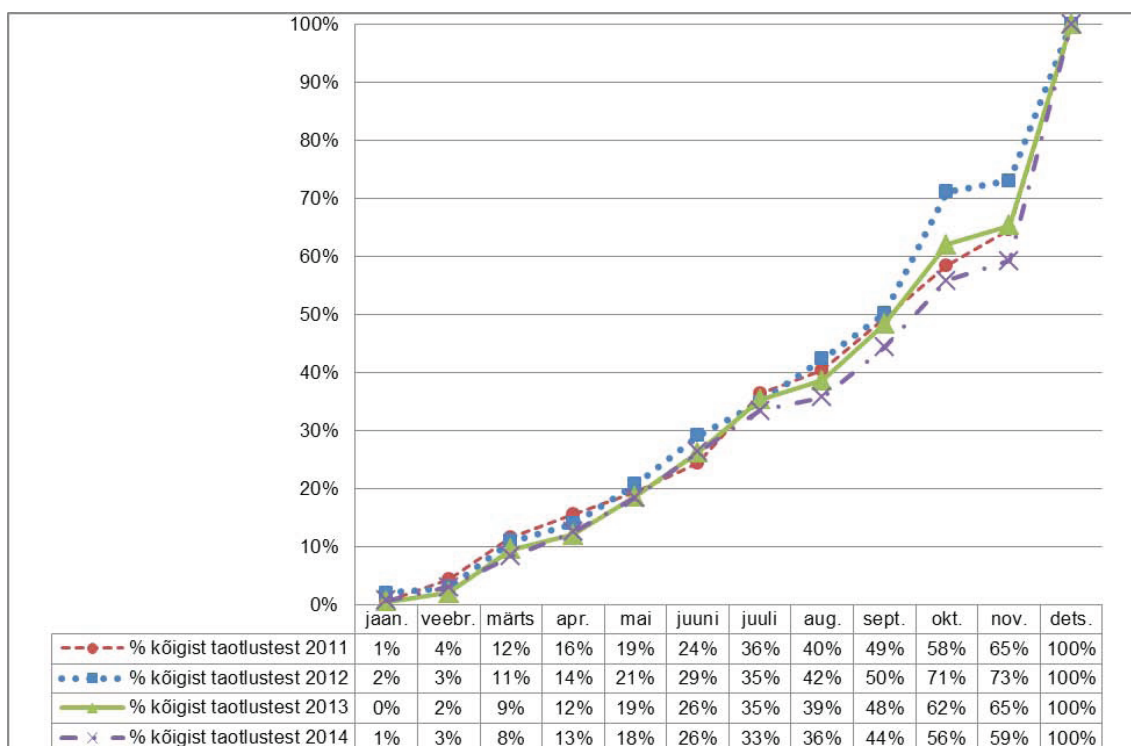
Taotluste kuhjumine aasta lõpul ja täitmise aeg

Liikmesriigid saatsid perioodil 2011–2014 igas detsembrikuus väga palju maksetaotlusi, kokku 27–35 % kõikidest aasta maksetaotlustest. Komisjon peab iga saadud maksetaotlust enne selle täitmist kontrollima. Mida suurem on aasta viimastel nädalatel saadud maksetaotluste arv, seda suurem on oht, et neid ei jõuta enne aasta lõppu hüvitada.

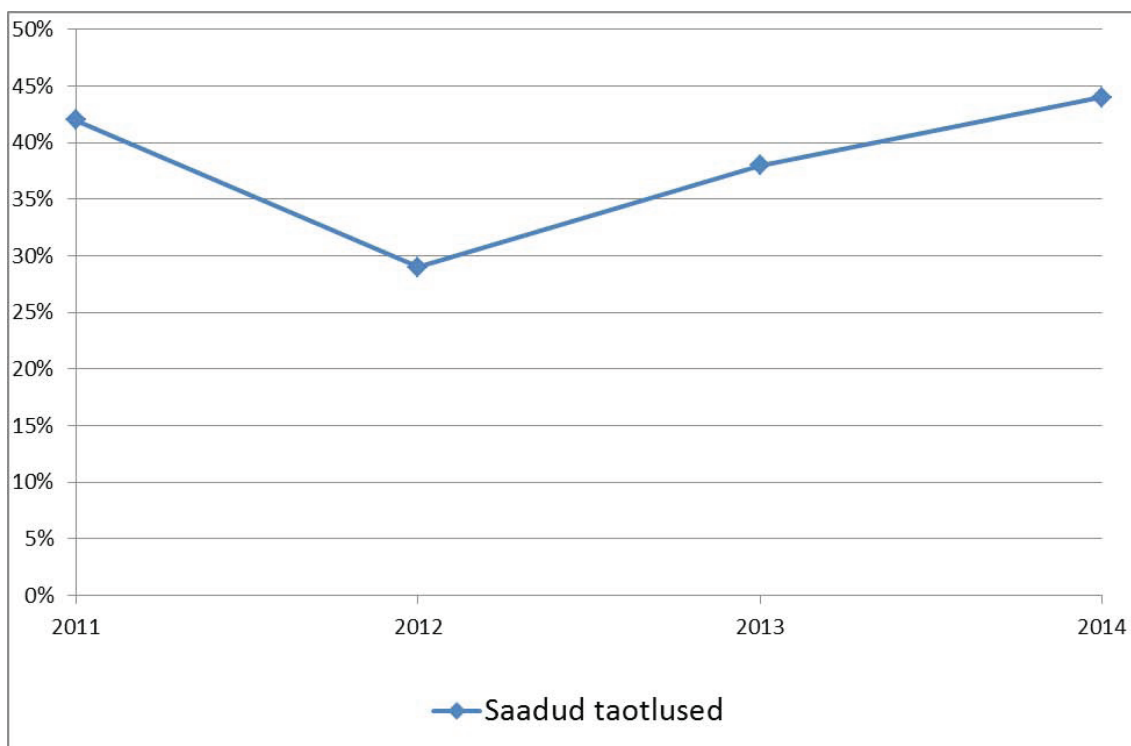
Seepärast innustab komisjon liikmesriike saatma oma maksetaotlusi korrapärasemalt kogu aasta jooksul.

Allpool oleval joonisel on näha 2007.–2013. aasta programmide kohta saadetud maksetaotluste arv aastatel 2011–2014.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Joonis 3a: Perioodi 2007–2013 vahetaotluste esitamine kuude kaupa (protsent koguarvust)

Jooniselt on selgelt näha, et aasta lõpus toimub väga suur esitatavate maksetaotluste arvu suurenemine.

Joonis 3b: Aasta kahel viimasel kuul esitatud maksetaotluste kuhjumine (protsent novembris ja detsembris) aastatel 2011–2014

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Joonistelt ilmneb, et n+2 reegli kasvava surve tõttu hakkas iga aasta lõppedes laekuma järjest rohkem maksetaotlusi. N+3 reegli kaotamine 2013. aastal tähendas seda, et kõik liikmesriigid peale Rumeenia, Slovakkia ja Horvaatia pidid järgima n+2 reeglit. Sellel oli väga suur mõju tol aastal saadud maksetaotluste hulga suhtes. Liiga hilja saabunud taotluste arv, mida samal aastal enam tasuda ei jõutud, sõltus aasta jooksul saabunud taotluste koguarvust ja nende laekumisest aasta jooksul.

Edasilükkamise ja peatamise mõju

Komisjon kasutab enne liikmesriikidele maksete tegemist, juhul kui ta on teadlik võimalikest puudustest, ELi eelarve kaitsmiseks mitmeid ennetavaid mehhanisme. Need mehhanismid on eriti kasulikud liikmesriikide kontrollisüsteemide parandamiseks, vähendades seeläbi edasiste finantskorrektsioonide tegemise vajadust komisjoni poolt.

Sellest tulenevalt ei järgne mitte kõikidele maksetaotlustele kohe makse tegemine, vaid komisjon võib olla selle edasi lükanud või peatanud, kuni kontrollisüsteemid on parandatud. Kuigi enamikku sellistest taotlustest ei lükata lõppkokkuvõttes tagasi, ei saa neid ka kohe hüvitada. Vastavalt määrusele⁽¹⁾

võib komisjon:

- 2007.–2013. aasta programmide maksetähtaja maksimaalselt kuue kuu võrra **edasi lükata**, kui tõendid näitavad, et asjaomaste liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimises on tõsiseid puudusi; või kui komisjoni talitused peavad läbi viima täiendava kontrolli teabe põhjal, et tõendatud kuluaruandes esitatud kulud on seotud tõsise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud;
- **peatada** liikmesriigile kõik 2007.–2013. aasta programmide vahemaksed või osa nendest, kui programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemis on tõendite põhjal tõsiseid puudusi ja liikmesriik ei ole võtnud vajalikke parandusmeetmeid; või kui tõendatud kuluaruandes sisalduvad kulud on seotud tõsise eeskirjade eiramisega, mida ei ole kõrvaldatud; või kui liikmesriik rikub tõsiselt oma juhtimis- ja kontrollialaseid kohustusi. Kui liikmesriik nõutud meetet ei võta, võib komisjon teha finantskorrektsiooni.

Nn normaalse täitmata maksetaotluste hulga hindamine

Nagu eespool selgitatud, koosneb nn normaalne täitmata taotluste arv kõikidest edasilükatud või peatatud taotlustest ja taotlustest, mis saavad nii aasta lõpus, et neid enam samal aastal täita ei jõuta. Liiga hilja saabunuteks võib pidada aasta viimasel kümnel kalendripäeval saabunud taotlusi, sest komisjonil peab olema piisav kindlustunne, et ta suudab kõik eelarves olevad assigneeringud täielikult ära kasutada. Samas kuuluvad ka mõned edasilükatud või peatatud taotlused liiga hilja saabunud taotluste hulka ja neid ei tohiks arvestada topelt.

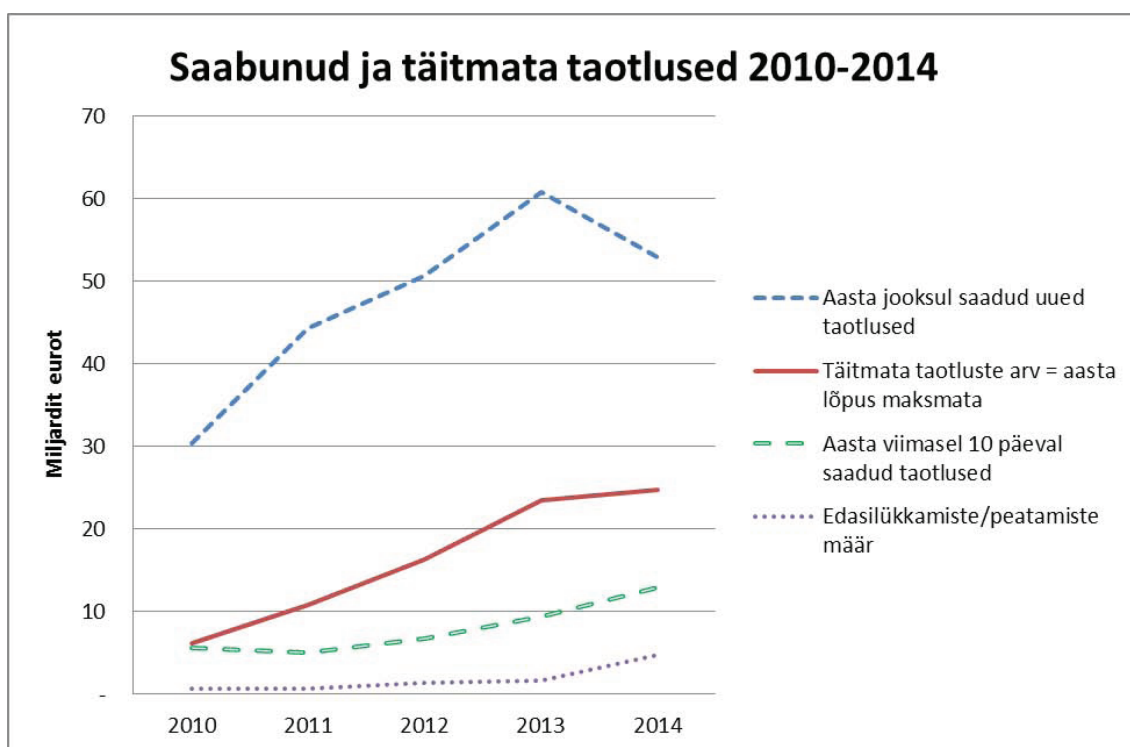
Niisiis kasvab nn normaalne täitmata maksetaotluste hulk koos aasta jooksul saabuvate taotlustega ja taotluste aasta viimastel päevadel kuhjumisega.

Perioodi 2010–2014 kohta saab allpool olevalt jooniselt ülevaate saabunud maksetaotluste, aasta lõpus täitmata maksetaotluste ning täitmiseks liiga hilja saabunud või peatatud maksetaotluste arvu kohta.

⁽¹⁾ Määrus (EÜ) nr 1083/2006 (programmitöö perioodi 2007–2013 kohta), vastavalt artiklid 91 ja 92.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Joonis 4. Alamrubriik 1b: Taotlused, täitmata maksetaotlused, peatamised 2010–2014

Viimasel kolmel aastal (2012–2014) moodustas nn normaalne täitmata maksetaotluste arv (st aasta viimasel kümnel päeval saabunud taotlused ning edasilükatud või peatatud taotlused, isegi kui need saadi enne viimast kümnet päeva) hinnanguliselt umbes poole iga aasta lõpuks tekkinud kõigi täitmata taotluste summast. Teine pool oli seotud eelarves heakskiidetud maksete assigneeringute vähesusega, mis tekitas nn lumepalliefekti⁽¹⁾.

Kuna 2015. ja 2016. aastaks oodatakse vähem taotlusi ja edasilükatud/peatatud maksetaotluste arvu vähenemist ning n+2 reeglist tingitud surve peaks 2015. aasta lõpuks vähenema⁽²⁾, siis eeldatavasti väheneb järsult ka täitmata maksetaotluste hulk.

4.4. 2007.–2013. aasta maksetega (taotlustega) seotud väljavaated 2015. ja 2016. aastal

Hinnang 2015. ja 2016. aasta kohta vastavalt liikmesriikide prognoosidele

2007.–2013. aasta fonde käsitlevas määruses⁽³⁾ nõutakse, et liikmesriigid saadaksid hiljemalt n aasta 30. aprilliks komisjonile n aasta ja n+1 aasta vahemaksete võimalike taotluste prognoosi. Liikmesriigid on viimastel aastatel nõustunud seda teavet ajakohastama N aasta septembris, et hinnata täpsemalt täitmata maksetaotluste suurenevat hulka ja aasta viimastel kuudel esitatavate maksetaotluste märkimisväärset kuhjumist.

⁽¹⁾ Piiratud rahavoogude tõttu aasta esimestel kuudel (vt punkti 3.3) võib juhtuda, et osa täitmata taotlustest ei ole võimalik eeskirjadega ettenähtud tähtaegadeks aasta algul täita.

⁽²⁾ Välja arvatud Horvaatia, Rumeenia ja Slovakkia puhul.

⁽³⁾ Nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1083/2006 (millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999) artikkel 76 (ELT L 210, 31.7.2006, lk 25).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Uues, 2014.–2020. aasta fonde käsitlevas määruses⁽¹⁾ nõutakse aga, et liikmesriigid saadaksid oma vahemaksete võimalike taotluste prognoosi n ja $n+1$ aasta kohta n aasta 31. jaanuariks (koos ajakohastamisega 31. juuliks). Liikmesriigid on seda uut tähtaega kohaldanud vabatahtlikult 2015. aastal 2007.–2013. aasta programmide osas komisjoni palvel, mis kinnitati 2014. aasta detsembris. Vastavalt teabele, mille komisjon sai 3. märtsiks 2015, esitavad liikmesriigid 2015. aastal (nii täitmisele kuuluvaid kui ka mittekuuluvaid) maksetaotlusi hinnanguliselt umbes 48 miljardi euro suuruses summas ja 2016. aastal umbes 18 miljardi euro suuruses summas⁽²⁾.

Nagu eespool selgitatud, ei järgne kõigile maksetaotlustele kohe makse tegemine, sest vaja on võtta arvesse maksete tegemise 95%-list ülemmäära, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 1083/2006⁽³⁾ artiklis 79. Kuna järjest rohkem programme jõuab 95% ülemmäärani, muutub see korrigeerimine 2015. aastal ja sellele järgnevatel aastatel järjest olulisemaks. Sellest järelduvalt on hinnanguliselt täidetavate taotluste tegelik summa väiksem kui liikmesriikide prognoos, sest taotlused, mis ületavad 95% ülemmäära, täidetakse alles programmi lõpetamisel. Nimetatud ülemmääraga seotud prognooside põhjal eeldab komisjon, et 2015. aastal esitatakse täitmisele kuuluvaid maksetaotlusi kokku umbes 35 miljardi euro suuruses summas. 2016. aasta kohta on praegune prognoos umbes 3 miljardit eurot. See 2016. aasta summa muutub täpsemaks (ja võib-olla ka veidi suuremaks), kui liikmesriigid on esitanud puuduvad andmed või muudavad mõne programmi kohta edastatud andmeid.

2. lisas tuuakse liikmesriikide 2015. ja 2016. aastal esitatavate Ühtekuuluvusfondi 2007–2013 programmide maksetaotluste prognooside kohta ära täpsemad andmed.

Täitmisel põhinev komisjoni prognoos

2014. aasta lõpus oli tehtud eelmaksete ja vahemaksete kogusumma 266,1 miljardit eurot. Ühtekuuluvuspoliitika 2007–2013 programmide kogu rahastamisepaketit oli 347,3 miljardit eurot. Võttes arvesse juba vabastatud assigneeringuid ja ohtu, et $n+2/n+3$ reegli rakendamisega 2014. aasta lõpul tuleb veel assigneeringuid vabastada, kuigi see ootab alles kinnitamist (kokku maksimaalselt umbes 0,9 miljardit eurot alates perioodi algusest), on maksmata veel maksimaalselt umbes 80,3 miljardit eurot. Samas makstakse 5% iga programmi summast alles kava lõpetamisel (17,3 miljardit eurot).

Seega on 2015. aastal või sellele järgnevatel aastatel veel täitmisele kuuluvaid vahemaksete taotlusi hinnanguliselt 63 miljardi euro väärtuses ehk 18% kogu rahastamisepaketist, mis sisaldab ka täitmata maksetaotlusi 2014. aasta lõpu seisuga (24,7 miljardit eurot). Maksimaalne täitmisele kuuluvate uute, 2015. aastal või sellele järgnevatel aastatel enne programmide lõpetamist esitatavate maksetaotluste summa on 38,3 miljardit eurot. Kui 2015. aastal saadakse maksetaotlusi kuni 35 miljardi euro väärtuses, siis ülejäänud maksetaotlused (kuni 3,5 miljardit eurot) laekuvad 2016. aastal.

Hinnanguline täitmata maksetaotluste summa 2015. aasta lõpul vastavalt liikmesriikide korrigeeritud prognoosidele

2015. aasta eelarves on maksete assigneeringute heakskiidetud summa 39,5 miljardit eurot. See summa katab nii 2015. aasta eelse täitmata maksetaotluste summa (24,7 miljardit eurot) kui ka uued taotlused (hinnanguliselt 35 miljardit eurot). Seega ulatub täitmata maksetaotluste summa 2015. aasta lõpul hinnanguliselt 20 miljardi euroni, millest vähemalt pool ehk umbes 10 miljardit eurot kujutab endast nn liigset täitmata taotluste kuhjumist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006) artikkel 112 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

⁽²⁾ Liikmesriikide poolt 2015. aasta jaanuaris esitatud prognoosid ei hõlmanud kõiki programme. Nende puhul kasutas komisjon eelneva aasta septembris saadud prognoose. 2016. aasta puhul ei ole niisugune tuletamine liikmesriikide puuduvate prognooside osas võimalik, sest 2014. aasta septembris esitatud prognoosid hõlmasid ainult 2014. ja 2015. aastat (2016. aastat veel mitte). See tähendab, et 2016. aasta prognoos hõlmab üksneid neid rakenduskavasid, mille kohta liikmesriigid on teabe esitanud, ja seda tuleb võib-olla suurendada, kui saabub puuduv teave.

⁽³⁾ Nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 79 sätestatakse, et eel- ja vahefinantseerimise kumulatiivne üldkogus ei ületa 95% fondide seitsmeaastasest toetusest rakenduskavale ning ülejäänud 5% makstakse alles rakenduskava lõpetamisel.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

(miljardit eurot)

Täitmata maksetaotlused 2014. aasta lõpul (kohandatud)	Liikmesriikide prognoosid 2015. aasta taotluste kohta, mida on korrigeeritud 95 %-lise ülemmääraga	2015. aasta eelarves heakskiidetud maksete assigneeringud	Täitmata maksetaotluste prognoos 2015. aasta lõpuks
24,7	~35	39,5	~20

4.5. 2016. aastal oodatavad maksetaotlused

Nagu eespool öeldud, peaks täitmata maksetaotluste summa 2015. aasta lõpul hinnanguliselt ulatuma 20 miljardi euroni, kui liikmesriikide prognoosid osutuvad täpseks. Lisaks oodatakse enne programmide lõpetamist täitmisele kuuluvaid maksetaotlusi veel 3,5 miljardi euro suuruses summas. Arvestades seda suhteliselt piiratud maksetaotluste arvu ja seda, et N +2 survet enam ei eksisteeri, ei ole põhjust eeldada, et suur osa nendest maksetaotlustest saabub nii hilja, et neid 2016. aastal enam täita ei jõuta.

Komisjon täpsustab oma taotlust 2016. aasta eelarveprojekti, arvestades täitmata maksetaotluste nn normaalset osa 2016. aasta lõpul. See nn normaalne täitmata maksetaotluste hulk – mis hõlmab väga hilja esitatud taotlusi ja edasilükkamisi/peatamisi – oleks võrreldes eelmiste aastatega siiski väga väike, sest 2016. aastal saabuvate uute taotluste arv on ka väga väike ja komisjon eeldab, et liikmesriigid kõrvaldavad puudused ja esitavad nõ puhtad taotlused. Summa suurusjärg peaks olema umbes 2 miljardit eurot. See nn normaalne täitmata taotluste summa 2016. aasta lõpul tuleb seega katta 2017. aasta eelarvest. Seepärast peaks 2016. aasta eelarves olema umbes 21,5 miljardit eurot.

4.6. Kokkuvõtte maksetaotluste ja täitmata maksetaotluste arvestamiseks vajaliku teabe kohta

Järgnevas tabelis esitatakse ülevaatlikult programmi rahastamispaketti puudutav teave, 2015. aasta eelarves olemasolevate assigneeringute eeldatav kasutus ja 2016. aastal oodatavate maksetaotluste maksimaalne summa.

Täitmata vahemaksed 2015–2017 (miljardites eurodes)

Programmi rahastamispakett	(1)	347,3
— sellest kuni 2014. aasta lõpuni tehtud eelmaksed ja vahemaksed	(2)	266,1
— sellest lõpetamiseks reserveeritud osa (5 %) ja vabastatud assigneeringud	(3)	18,2
Tasumisele kuuluvate vahemaksete maksimaalne summa (2015–2017)	(4)=(1)-(2)-(3)	~63,0
— sellest täitmata maksetaotlused 2014. aasta lõpul	(5)	24,7
— sellest tasumisele kuuluvate vahemaksete maksimaalne summa (2015–2017)	(6)=(4)-(5)	38,3

Eelarveaasta 2015, miljardites eurodes

2015. aasta eelarveassigneeringud	(1)	39,5
— sellest täitmata maksetaotlused 2014. aasta lõpul	(2)	24,7

Kolmapäev, 8. juuli 2015

— sellest 2015. aasta prognoosid, mida on korrigeeritud 95 % ülemmääraga	(3)	~35
Eeldatav täitmata maksetaotluste summa 2015. aasta lõpul	(4)=(1)-(2)-(3)	~20

Eelarveaasta 2016, miljardites eurodes

Eeldatav täitmata maksetaotluste summa 2015. aasta lõpul	(1)	~20
Eeldatavalt 2016. aastal enne lõpetamist saabuvate ülejäänud maksetaotluste maksimaalne summa	(2)	~3,5
2016. aasta eelarvest kaetavate maksetaotluste maksimaalne summa	(3)=(1)+(2)	~23,5

4.7. Maksed lõpetamisel

Struktuurifondide lõpetamisel on oma maksete dünaamika. Iga liikmesriik saadab oma lõpetamise dokumendid programmide kaupa hiljemalt 31. märtsiks 2017. Komisjon teavitab liikmesriiki oma arvamusest lõpetamise deklaratsiooni sisu kohta viie kuu jooksul alates selle saabumisest, kui esialgses lõpetamise deklaratsioonis on esitatud kogu teave⁽¹⁾. Reeglina tehakse lõppmaksed alles pärast 2016. aastat. Lõppmaksedeks reserveeritud summa (5 % kogu assigneeringutest) on 17,3 miljardit eurot, kuid maksete määra mõjutab programmi rakendamise kvaliteet kogu perioodi jooksul. Kui ühtekuuluvuspoliitikas vabastatakse mõne lõppmaks assigneeringud, siis võib see makseteks vajalikku summat vähendada.

Prognooside tegemisel võib võtta võrdluseks perioodi 2000–2006, mil assigneeringute vabastamine lõppmaks tegemisel oli 2,6 % kogu Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) rahastamispaketist ja 0,9 % kogu Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) rahastamispaketist. ESFi puhul on siiski veel umbes 0,5 miljardi euro ulatuses täitmata kulukohustusi, mis on seotud eeskirjade eiramise problemaatiliste juhtumitega, ning komisjon prognoosib seetõttu, et lõplikuks assigneeringute vabastamise protsendiks lõpetamisel kujuneb selle fondi puhul 3 %. Komisjon ei välista, et vabastamised lõpetamisel võivad olla varasemast suuremad, nii et eespool toodud prognoosi tuleks pidada tagasihoidlikuks.

Lõpetamise taotlusi ei ole võetud arvesse nn normaalse täitmata maksetaotluste summa vähendamise analüüsis, sest enamik neist taotlustest täidetakse aastatel 2017–2019 või järgnevatel aastatel ning kindlasti ei järgne kõigile neile makset, sest põhjendamatult makstud summad nõutakse enne lõppmaks tegemist tagasi.

5. MUUD RUBRIIGID: PERIOODI 2007–2013 PROGRAMMIDE VÄLJAVAADE

5.1. Ülevaade

Punktis 4 analüüsiti üksikasjalikult ühtekuuluvuspoliitikat (alamrubriik 1b) ning käesolevas punktis käsitletakse olukorda muudes rubriikides, mille võib võtta kokku järgmiselt:

- Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi assigneeringud (rubriik 2) on liigendamata ja seega on maksed ja kulukohustused eelarvestatud samal tasandil; sellest tulenevalt ei ole aasta lõpu seisuga ka täitmata taotluste kuhjumist;
- Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi, Euroopa Kalandusfondi (rubriik 2) ning varjupaiga-, rände-, välispiiri- ja julgeolekufondide (rubriik 3) eelarve täitmine toimub sarnaselt ühtekuuluvuspoliitikale koostöös liikmesriikidega; maaelu arengu osas siiani kuhjunud kohustusi ei ole, kuid muude fondide osas see nii ei ole;

⁽¹⁾ Nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1083/2006 (millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999) artikkel 89 (ELT L 210, 31.7.2006, lk 25).

Kolmapäev, 8. juuli 2015

- enamiku muude programmide (rubriigid 1a ja 4) eelarvet täidab komisjon; paljude selliste programmide suhtes on maksete puudujäägi tõttu kohaldatud leevendusmeetmeid, mille komisjon võttis kasutusele 2014. aastal (ja mõnel juhul juba 2013. aastal), mis ulatuvad eelrahastamise vähendamisest (mille puhul võeti nõuetekohaselt arvesse koostööpartnerite, rahastuse saajate ja toetuse saajate liiki ning majanduslikku usaldatavust) lõppmaksete või eelarvetoetuse maksete edasilükkamise, uute kohustuste võtmisest loobumise ning lepingute sõlmimisega viivitamiseni. Enamik neist leevendavatest meetmetest lükkab ainult väljamakseid edasi, sest kohustusi tuleb siiski täita.

Järgnevas tabelis on antud ülevaade rubriikide 1a ja 4 täitmata taotluste kuhjumisest. Rubriigi 4 osas on märgata selget suundumust täitmata taotluste suurema kuhjumise suunas ning 2014. aastal olid need viimaste aastate kõrgeimal tasemel, kuid alamrubriigi 1a osas ei ole areng nii selge.

Täitmata taotluste kuhjumine aasta lõpu seisuga (miljonites eurodes)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Alamrubriik 1a	1 679	507	291	628	604	567	551	541
Rubriik 4	172	178	284	226	387	367	389	630

5.2. Rubriikide 2 ja 3 programmid, mille eelarve täitmine toimub koostöös liikmesriikidega

5.2.1. Rubriik 2

Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)

Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondiga (EAGF) seoses täitmata taotlusi kuhjunud ei ole, sest fond tugineb liigendamata assigneeringutele.

Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)

Maaelu arengu valdkonnas siiani kuhjunud kohustusi ei ole olnud, kuna komisjon on alati suutnud kõik maksetaotlusi õigeaegselt täita. Võttes arvesse maaelu arengu programmi mahtu ja ka kohaldatavat 95 % reeglit, on enne lõpetamist maksmisele kuuluda võivate vahemaksete maksimumsumma perioodi 2007–2013 kohta ligikaudu 8,7 miljardit eurot. Aasta 2015 eelarves perioodi 2007–2013 programmide jaoks heaks kiidetud maksete assigneeringud kokku on 5,9 miljardit eurot. Ülejäänud 2,8 miljardit eurot tuleb maksta välja 2016. aastal, kui liikmesriigid on esitanud viimase kvartalideklaratsiooni, mis peaks toimuma 2016. aasta jaanuaris.

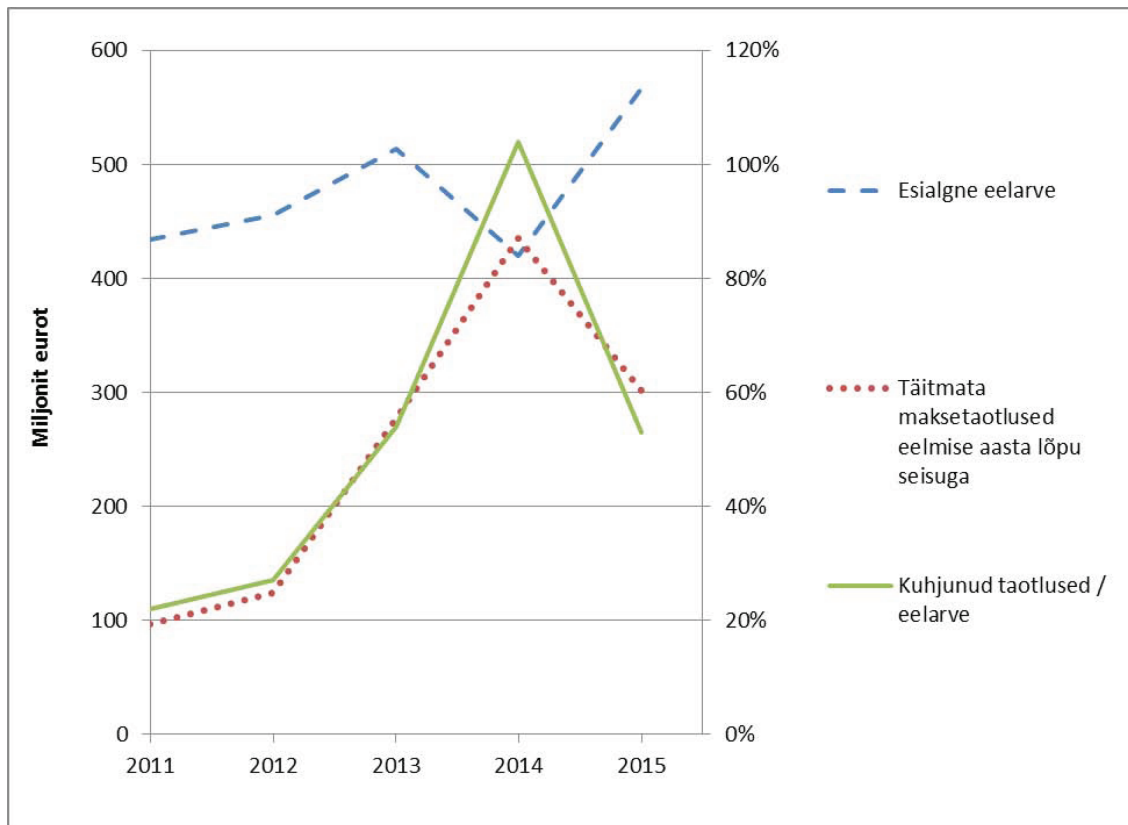
Lõpetamisetapiks on reserveeritud kokku ligikaudu 4,8 miljardit eurot. Tegelik väljamakstav summa oleneb assigneeringute vabastamisest. Kui võtta näiteks eelmise perioodi (2000–2006) lõpetamisetapi assigneeringute vabastamise määr 1,5 %, siis peaks assigneeringutest vabastatama ligikaudu 1,5 miljardit eurot. Lõppmaksed tehakse eeldatavasti 2016. aastast 2019. aastani.

Euroopa Kalandusfond (EKF)

EKFi eelarve täitmise viis sarnaneb ühtekuuluvuspoliitika (alamrubriik 1b) omale. Kuna selle fondi suhtes ei kohaldata n+3 reeglit, ei olnud EKFi erilisi probleeme üleminekul n+3 reeglilt n+2 reeglile 2010. ja 2011. aasta kulukohustuste osas. Ka ei kohaldatud fondi suhtes nn Kreeka reeglit, kuigi programmide algus venis samuti veidi juhtimis- ja kontrollisüsteemidega seotud kohustuste tõttu. EKFi seotud täitmata maksetaotlusi on viimastel aastatel kuhjunud siiski väga palju. 2014. aasta alguses oli kuhjunud kohustuste maht niisama suur kui perioodi 2007–2013 programmideks heaks kiidetud maksete assigneeringud.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Aasta jooksul esitatud maksetaotluste ajastuse osas võib öelda, et aastatel 2010–2014 laekus kaks kolmandikku aasta maksetaotlustest novembris ja detsembris. Järgneval joonisel on välja toodud EKFi perioodi 2007–2013 programmidega seotud täitmata maksetaotluste kuhjumise maht aastatel 2011–2014 ning järgmise aasta esialgsed maksete assigneeringud.

EKFiiga seotud täitmata maksetaotluste kuhjumine vähenesid 2014. aasta lõpus, mis tulenes peamiselt eelarvepeatükis kasutada olnud kõigi maksete assigneeringute (k. a koostöös liikmesriikidega toimuvaks EMKFi eelarve täitmiseks mõeldud kõik maksete assigneeringud; see tulenes viivitustest uue õigusliku aluse vastuvõtmisel) ümberpaigutamisest ja paranduseelarve projektiga nr 3/2014 (mis võeti vastu paranduseelarvena nr 2/2014) saadud täiendavatest vahenditest ning aasta lõpus tehtud ümberpaigutamisest.

2015. aasta eelarves kiideti heaks suuremad maksete assigneeringud, mis peaks võimaldada vähendada kuhjunud kohustusi tavapärasele tasemele, mis on ligikaudu 0,1 miljardit eurot.

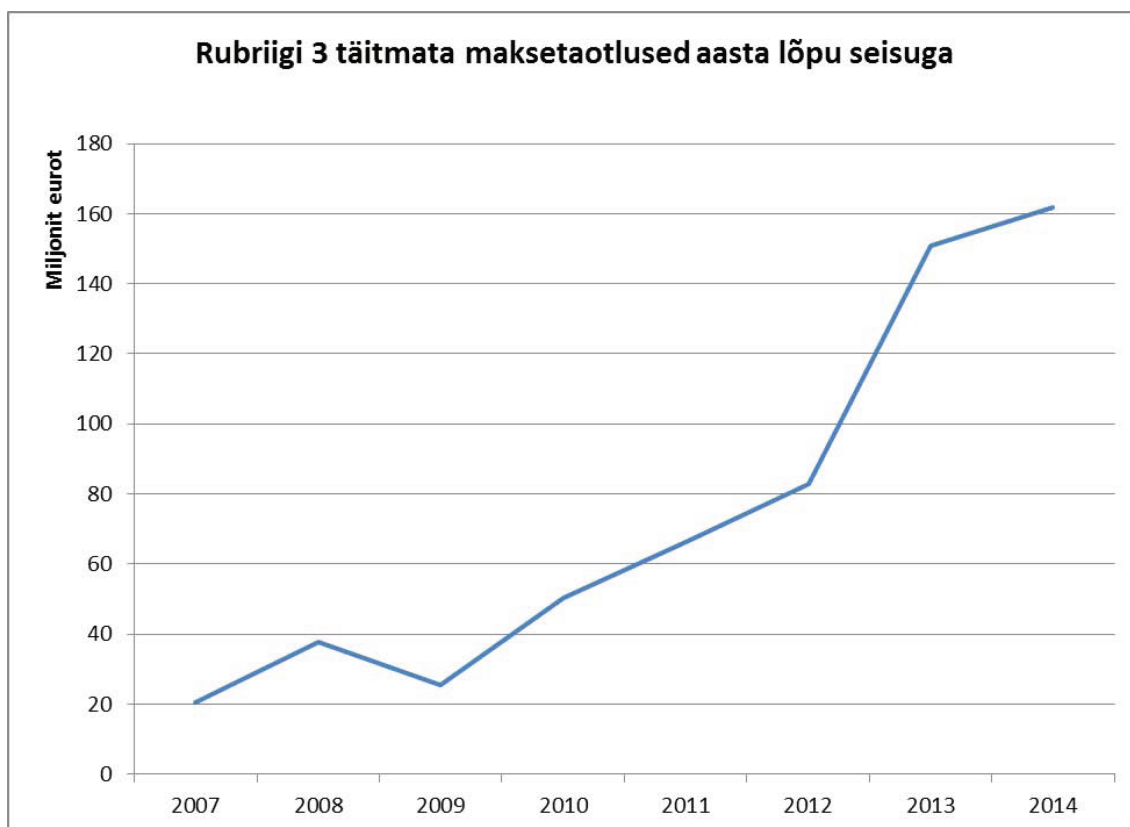
5.2.2. Rubriik 3

Varjupaiga-, rände-, välispiiri- ja julgeolekupoliitika

Ühist varjupaiga- ja rändepoliitikat viidi perioodil 2007–2013 peamiselt ellu üldprogrammi „Solidarsus ja rändevoogude juhtimine“ raames. Üldprogrammi kuulus neli vahendit: Välispiirifond, Euroopa Tagasipöördumise fond, Euroopa Pagulasfond ja Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond.

Järgneval joonisel on välja toodud täitmata maksetaotluste mahu kasv aasta lõpu seisuga varjupaiga-, rände-, välispiiri- ja julgeolekupoliitika programmide osas.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Täitmata kulukohustused suurenesid 150 miljonilt eurolt 2007. aasta alguses 2,6 miljardi euroni 2014. aastal, kuigi aastatel 2007–2014 vabastati assigneeringutest 300 miljonit eurot. Perioodi 2007–2013 programmide eest tuleb veel välja maksta ligikaudu 1,9 miljardit eurot. Programmide jaoks 2015. aasta eelarves heaks kiidetud maksete assigneeringute maht on veidi üle 600 miljoni euro, milles sisalduvad perioodi 2014–2020 uute programmide esialgsete ja iga-aastaste eelmaksete assigneeringud.

Võttes arvesse lõpetamisetapis makstavat summat (hinnanguliselt miljard eurot) ja asjaolu, et teist eelrahastamist ei suudetud maksete assigneeringute puudumise tõttu teha ei 2013. ega ka 2014. aastal, on perioodi 2007–2013 programmidega seotud kuhjunud kohustuste vähendamiseks tavapärasele tasemele 2016. aasta lõpuks vaja hinnanguliselt välja maksta 235 miljonit eurot.

5.3. Rubriikide 1a ja 4 programmid, mille eelarvet täidetakse otseselt

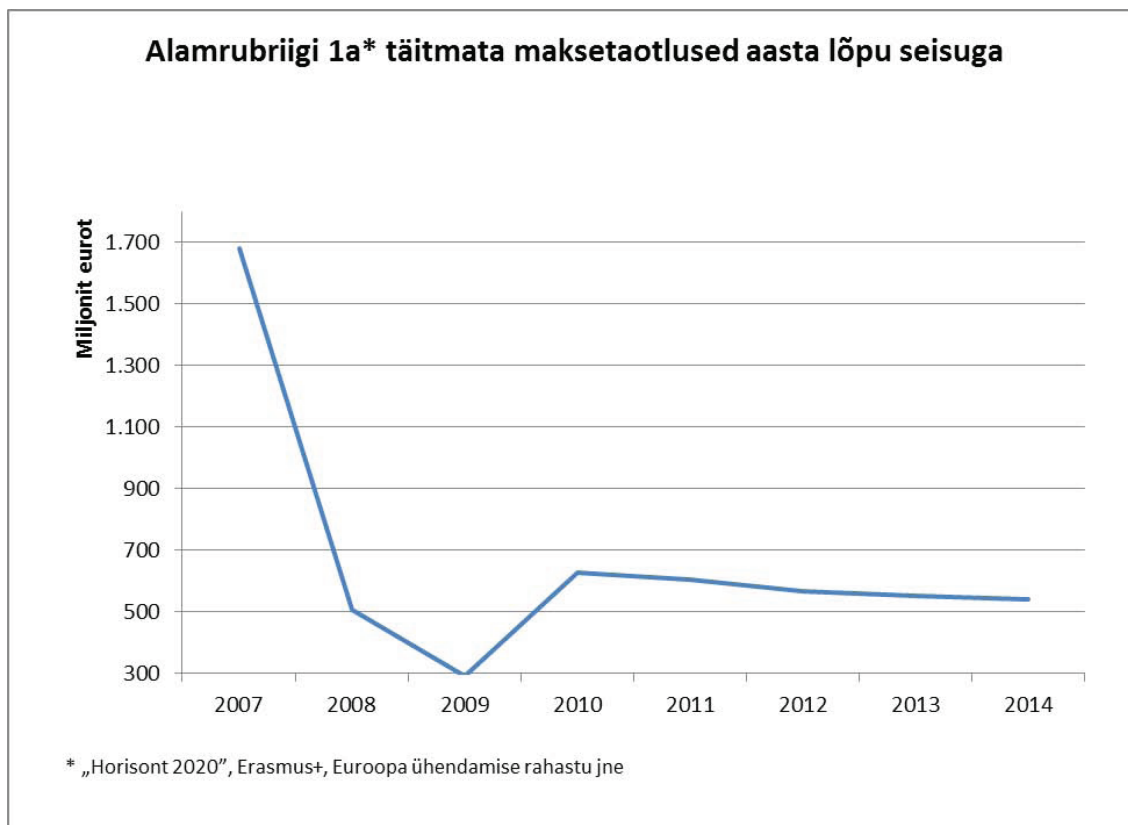
5.3.1. Alamrubriik 1a

Selles punktis antakse ülevaade alamrubriigi 1a programmide maksete olukorrast 2014. aasta lõpus.

Täitmata maksetaotlused aasta lõpu seisuga

Järgneval joonisel on välja toodud alamrubriigi 1a tähtsamate programmide täitmata maksetaotluste suundumus aasta lõpu seisuga.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

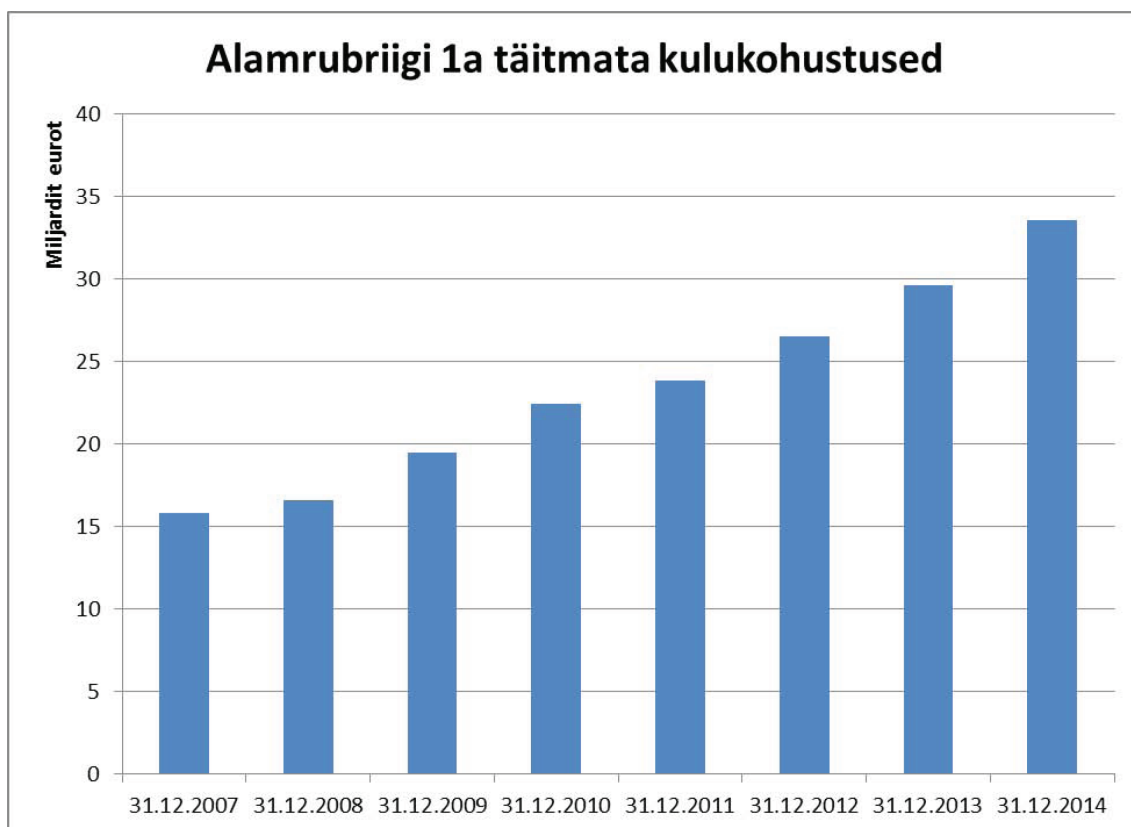
Täitmata maksetaotluste kõrge tase 2007. aasta lõpus tuleneb peamiselt teadus- ja arendustegevuse 6. raamprogrammi projekttsüklilist ja võetud kulukohustuste eriti suurest määrust sellel ajal. Ka oli teadusuuringute lepingutes sätestatud, et enne kulunõuete lõplikku väljamaksmist tuleb esitada kontrollitõendid.

Komisjoni poolt 2014. aastal võetud leevendusmeetmed (vt punkti 2.2) maksete assigneeringute puudujäägi vähendamiseks aitasid hoida ära täitmata maksetaotluste mahu suurenemise 2014. aasta lõpus. Need meetmed sisaldasid eelrahastamise taseme vähendamist ning uute lepingute/toetuslepingute allkirjastamise edasilükkamist, millega osa maksetest lükati edasi järgmisse aastasse. Täitmata maksetaotluste maht saadi kontrolli alla, kuid nende meetmete kõrvalmõjuna aeglustus aastate 2014–2020 programmide elluviimine. Mõnel juhul tuli võtta rangemaid meetmeid, et lugeda esmatahtsaks maksete tegemine haavatavamatele toetusesaajatele.

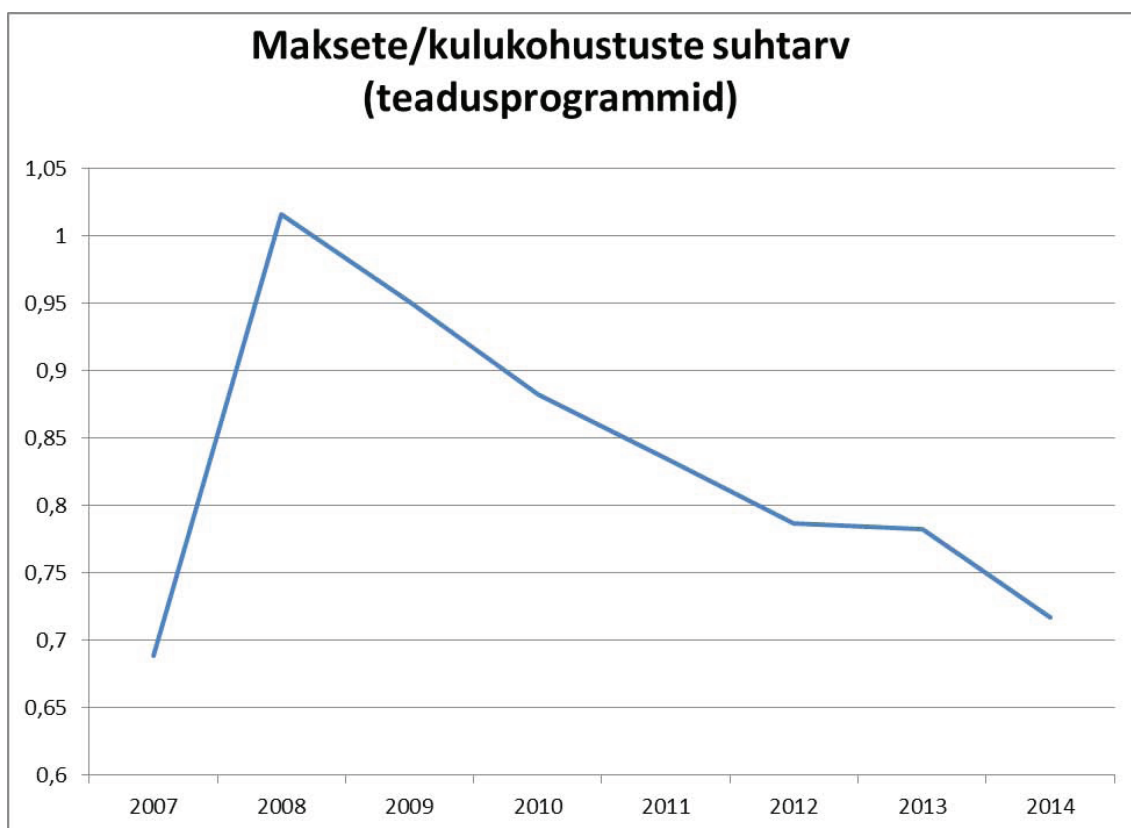
Täitmata kulukohustuste muutumine

Alamrubriigi 1a programmide täitmata maksetaotluste tase on olnud aasta lõpu seisuga suures osas stabiilne, mis on teravas kontrastis täitmata kulukohustuste selge tõususuunaga, nagu on välja toodud järgmisel joonisel.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Alamrubriigi 1a täitmata kulukohustuste lisandumine tuleneb suures osas teadustegevuse (selle rubriigi suurimate kuludega programm) kulukohustuste ja maksete assigneeringute vahe suurenemisest. Seda on näha järgmisel joonisel, millel on välja toodud maksete ja kulukohustuste suhtarvu langussuundumus.

Illustreerimaks alamrubriigi 1a projektide elluviimist, on järgnevalt kirjeldatud teadusprogrammide projektitsüklit.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Teadusprogrammide projekttsükkel

Teadusprogramme viiakse ellu mitmeaastaste tööprogrammide raames, mis hõlmab toetustaotluste andmise menetlust, avalikke hankeid, uuringuid, eksperdirühmi, osalemist rahvusvahelistes organisatsioonides, seminaridel ja õpikodades, hindamist ja seiret. Teadusprogrammidest ligi 90 % on seotud toetustaotluste andmise menetlusega ja ülejäänud 10 % muu tegevusega.

Komisjon kiidab aasta n tööprogrammi heaks aasta n-1 keskel. Toetustaotluste esitamise kutseid hakatakse avaldama alates aasta n-1 teisest poolest. Toetustaotlused esitatakse enamikul juhtudel kolme kuu jooksul pärast kutse avaldamist. Üldised kulukohustused võetakse pärast aasta n tööprogrammi heakskiitmist ja hiljemalt enne lepinguläbirääkimisi (tavaliselt taotluste esitamise tähtjal). Toetustaotluste hindamisele (kolm kuud) ja valiku tegemisele (üks-kaks kuud) järgnevad lepinguläbirääkimised (üks kuni kuus kuud) ning allkirjastamine (kuni paar kuud). Komisjonil/rakendusametil on aega kaheksa kuud taotluste esitamise tähtaja ja toetuslepingu allkirjastamise vahel (nn toetuse eraldamise aeg), sellest viis kuud taotluste esitajate teavitamiseks teadusliku hinnangu tulemustest ja kolm kuud toetuslepingu koostamiseks. Kui individuaalne kulukohustus on võetud ja leping on allkirjastatud, tuleks eelmakse teha 30 päeva jooksul pärast lepingu allkirjastamist või 10 päeva enne meetme alguskuupäeva olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem. Teadusuuringute peadirektoraat võttis 2014. aastal struktuurimeetmeid, mille tulemusel tehakse aasta n kulukohustustega seotud eelmaksed paljudel juhtudel nüüd aastal n+1 ja mitte aastal n. Vahemaksed tehakse tavaliselt iga 18 kuu järel finantsaruannete põhjal ja need on seotud korrapärase aruannetega. 10 %-line lõppmaks tehakse lõpparuande heakskiitmise korral.

Kõigi muude tööprogrammide ette nähtud meetmete puhul võetakse esialgsed kulukohustused aastal n ja ettemaksed tehakse samal aastal. Ülejäänud summa makstakse välja aastal n+1.

Teadusprogrammide maksete puudujääk: praktilised tagajärjed

Teadusprogrammide maksete assigneeringute puudujäägi vähendamiseks paigutati 2014. aastal kokku 236,5 miljonit eurot ümber programmi „Horisont 2020“ perioodi 2014–2020 eelarveridadelt perioodi 2007–2013 samade programmide lõpuleviimise eelarveridadele. See liikkas edasi 2014. ja 2015. aastal avaldatud programmiga „Horisont 2020“ seotud toetustaotluste andmise menetluse eelrahastamise. Eelnenud aastatel seda ei tehtud ja tulemuseks oli uute programmide elluviimise edasilükkumine.

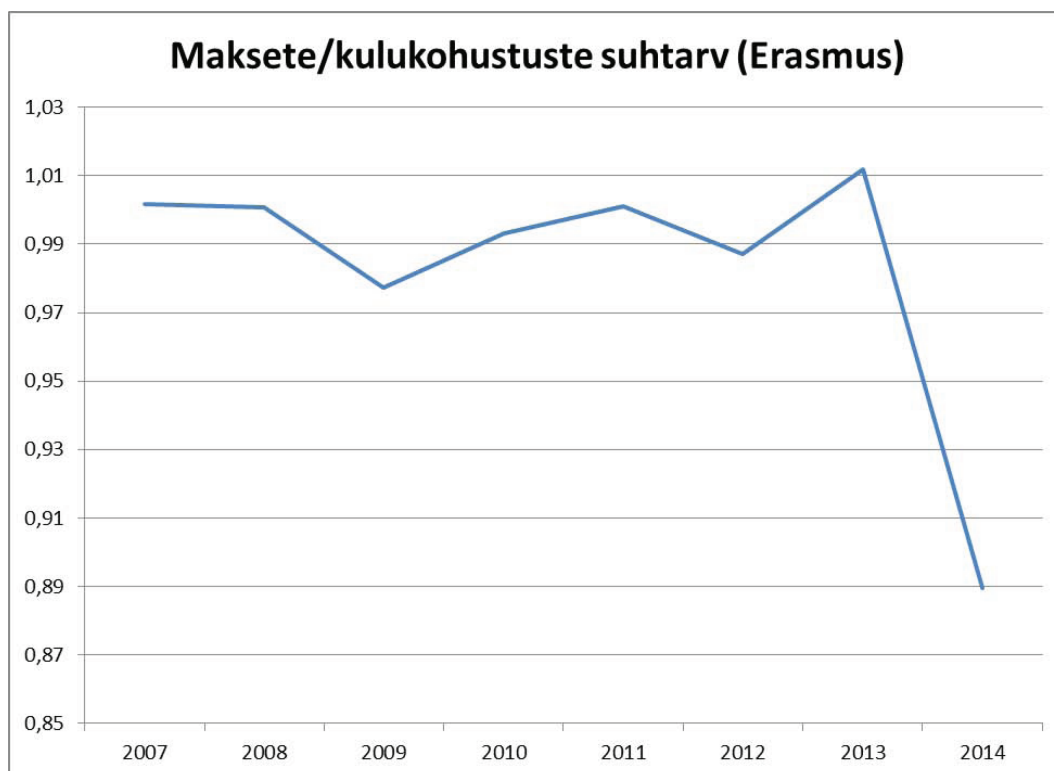
Teadustegevus võtab aega ja lepingute allkirjastamise ning rahastamise edasilükkamine ei ole kooskõlas eesmärgiga tõhustada majanduskasvu toetavat teadustegevust. Programmi „Horisont 2020“ maksete assigneeringute suurendamise heakskiitmine 2015. aasta eelarves peaks võimaldama teha osaliselt tagasi mahajäämus selle keskse tähtsusega programmi osas.

Erasmus+

Programm „Erasmus+“ on hea näide iga-aastasest programmist, mille maksete tase on tihedas kooskõlas kulukohustuste tasemega, sest enamiku meetmete olulusring on seotud õppeaastaga.

Maksete assigneeringute kasv 2014. aastal ei olnud maksete puudujäägist tulenevalt siiski kooskõlas kulukohustuste assigneeringute kasvuga, mis peaks jätkuma ka perioodil 2014–2020. Maksete puudujääk 2014. aastal on järgmisel joonisel välja toodud ka maksete ja kulukohustuste suhtarvuna.

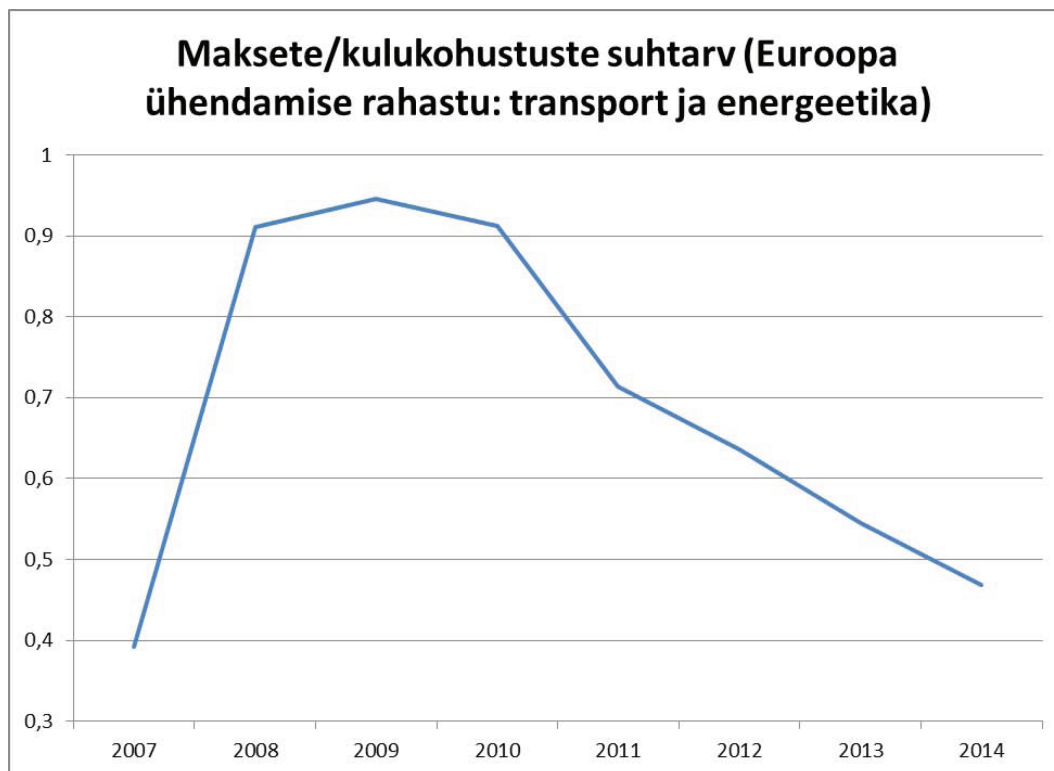
Kolmapäev, 8. juuli 2015

Seetõttu ei olnud 2014. aastal võimalik maksta riiklikele ametitele välja osa teisest eelmaksest, mis on mõeldud liikuvusega seotud meetmete rahastamiseks. Olukord peaks mõnevõrra paranema, aga programmi „Erasmus+“ osas on siiski oodata samasuguseid piiranguid 2015. aastal

Transport ja energeetika

Järgmisel joonisel on näidatud kulukohustuste ja maksete mahu kasvavat erinevust transpordi ja energeetika poliitikavaldkondades.

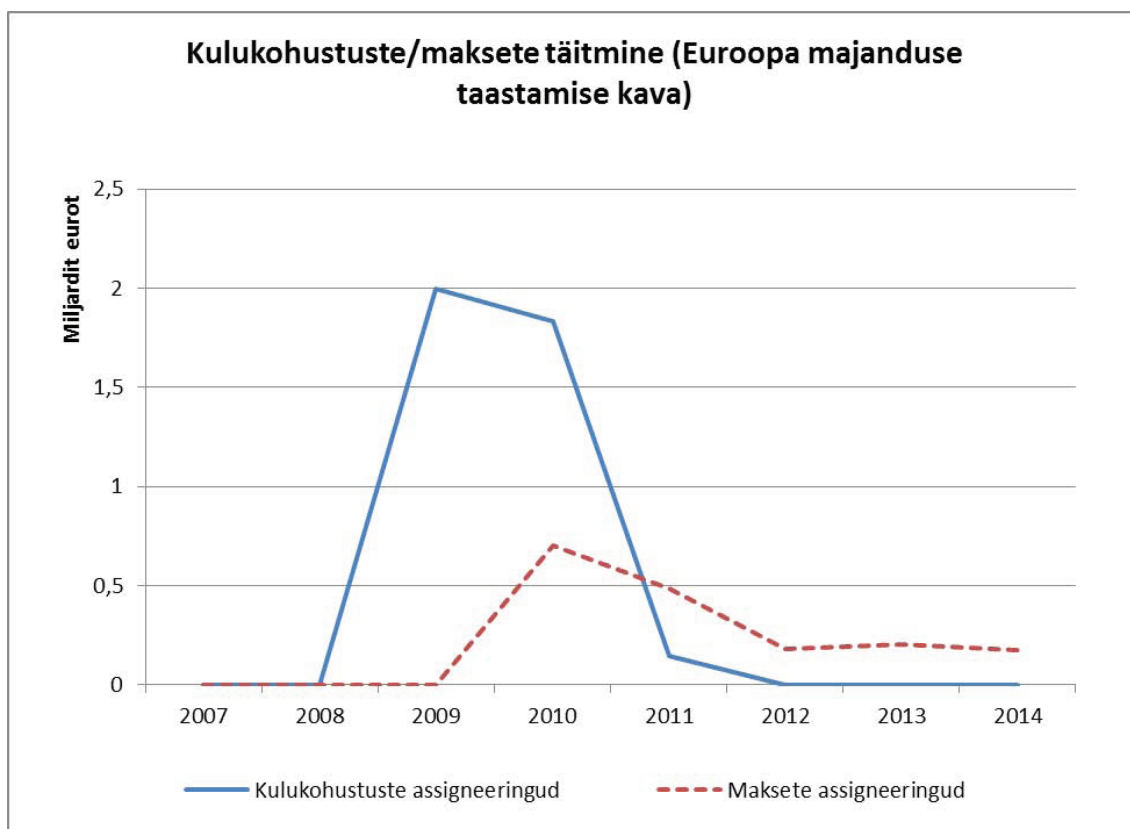

Kolmapäev, 8. juuli 2015

2015. aasta eelarves heaks kiidetud maksete assigneeringutest piisab perioodi 2014–2020 projektide esimesteks eelmakseteks ja perioodi 2007–2013 täitmata kulukohustuste – mida on hinnanguliselt üle kahe miljardi euro –, osaliseks täitmiseks.

Euroopa majanduse elavdamise kava

Kulukohustuste 2009. ja 2010. aasta kõrge tasemega võrreldes algas selle programmi maksete tegemine aeglaselt, kuna Euroopa majanduse elavdamise kava projektid on peamiselt suuremahulised taristuprojektid.

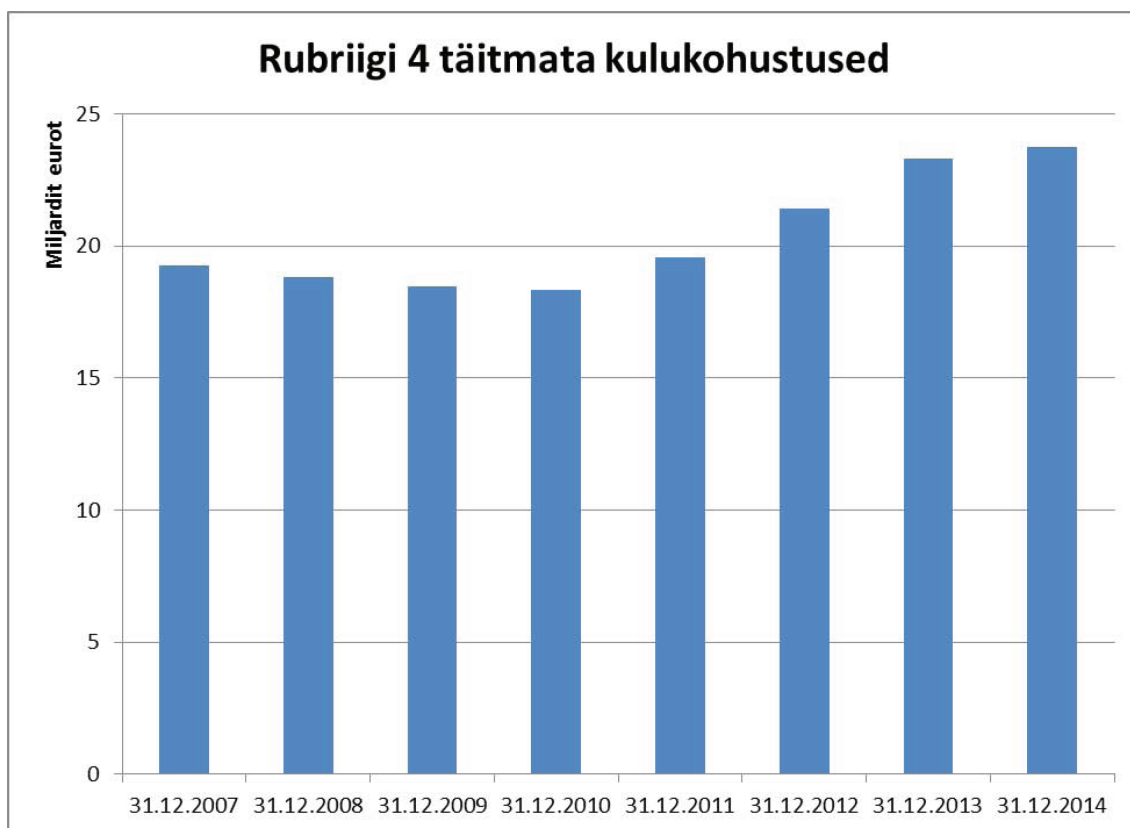

Maksete assigneeringud ei olnud eriti 2014. aastal piisavad katmaks kõiki aasta jooksul vastu võetud maksetaotlusi, isegi pärast paranduseelarve projekti nr 3/2014 hilist vastuvõtmist, millega anti maksete assigneeringuid juurde. Täitmata kulukohustusi oli 2014. aasta lõpus endiselt kaks miljardit eurot ehk pool Euroopa majanduse elavdamise kava esialgsetest kulukohustustest. 2015. aastal heaks kiidetud maksete assigneeringute maht on 407 miljonit eurot, mis peaks katma selle aasta hinnangulised vajadused.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

5.3.2. Rubriik 4

Järgmisel joonisel on välja toodud rubriigi 4 programmide täitmata kulukohustuste tase alates 2007. aastast.

Rubriigi 4 alla kuuluvad lühiajalised kriisile reageerimise vahendid, pikemaajalised vahendid, mille puhul kasutatakse mitmeaastast programmitööd, ning ajutised vahendid, nagu makromajanduslik finantsabi laenude ja toetuse kujul. Kolme suure vahendi (ühinemiseelse abi rahastamisvahend II (IPA), Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend ja arengukoostöö rahastamisvahend), mille puhul kasutatakse mitmeaastast programmitööd, arvele langeb 73 % selle rubriigi kulutustest. Nendest programmidest rahastatava kolmandatele riikidele antava toetuse olemusring on ligikaudu kuus kuni kaheksa aastat. Teisalt on kriisile reageerimise vahenditel (humanitaarabi, stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend, ühine välis- ja julgeolekupoliitika) ja makromajanduslikul finantsabil palju lühemad maksetsükliid, mis on 12 kuni 18 kuud.

Enamiku rubriigi 4 vahendite osas on alates 2013. aastast ilmnenud tõsine maksete assigneeringute puudujääk, mis mõjutas esimesena humanitaarvahendeid ja kriisilahendusvahendeid, mille rakendustsükkel eeldab kiiret maksete tegemist. Seejärel kandus mõju üle sellistele vahenditele nagu arengukoostöö rahastamisvahend ja Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, mille maksed on peamiselt seotud kehtivate lepingute ja kulukohustustega. Olukord halvenes 2014. aastal, kui kättesaadavaid maksete assigneeringuid vähendati üldiselt 2013. aastaga võrreldes. Mõne programmi osas saadi täiendavad vahendid paranduseelarve projekti nr 3/2014 kaudu (ja muudest meetmetest, nt ümberpaigutamistest)⁽¹⁾ väga hilja ja sellest ei piisanud kuhjunud tegemata maksete katmiseks.

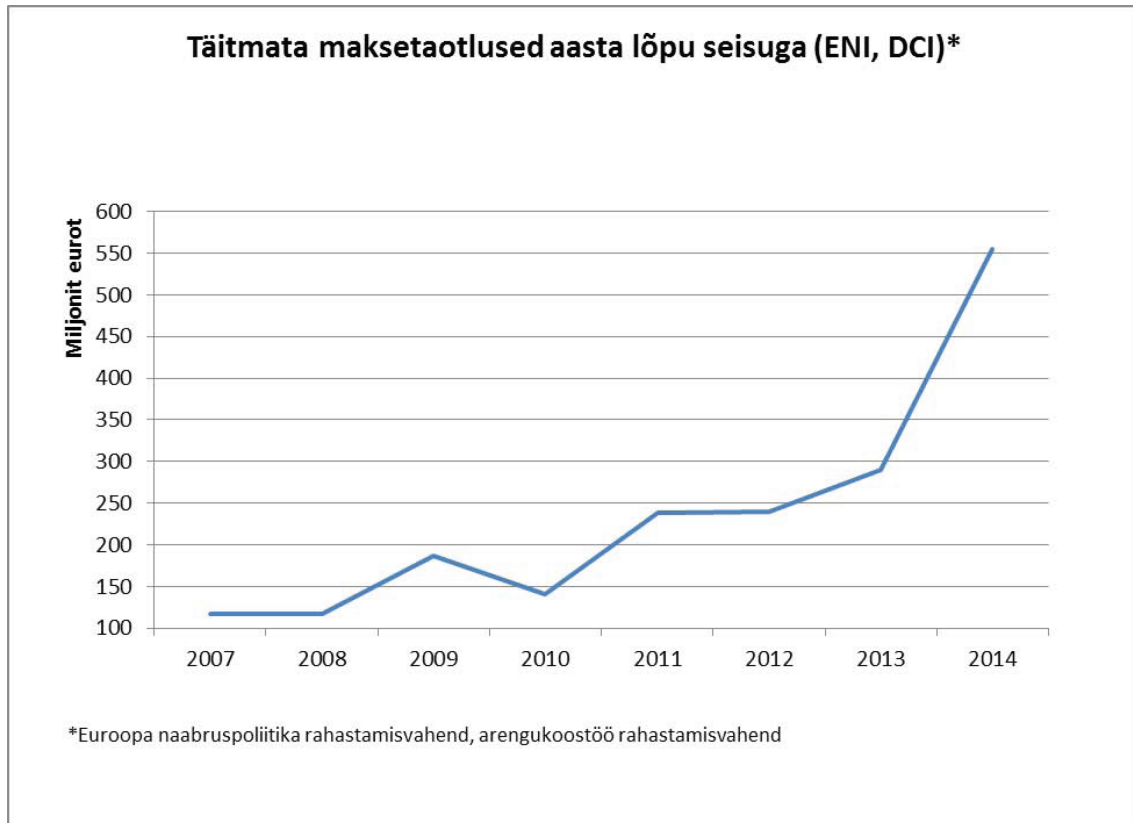
Võetud meetmetega (vt punkti 2.2) suudeti ainult osaliselt leevendada maksete puudujäägi mõju, kuna väljamaksete tegemine lükati edasi, aga varasemad kulukohustused tuleb siiski täita.

⁽¹⁾ +406 miljonit eurot (maksete assigneeringute netokasv) humanitaarabiks, + 30 miljonit eurot arengukoostöö rahastamisvahendile ning + 250 miljonit eurot Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendile.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

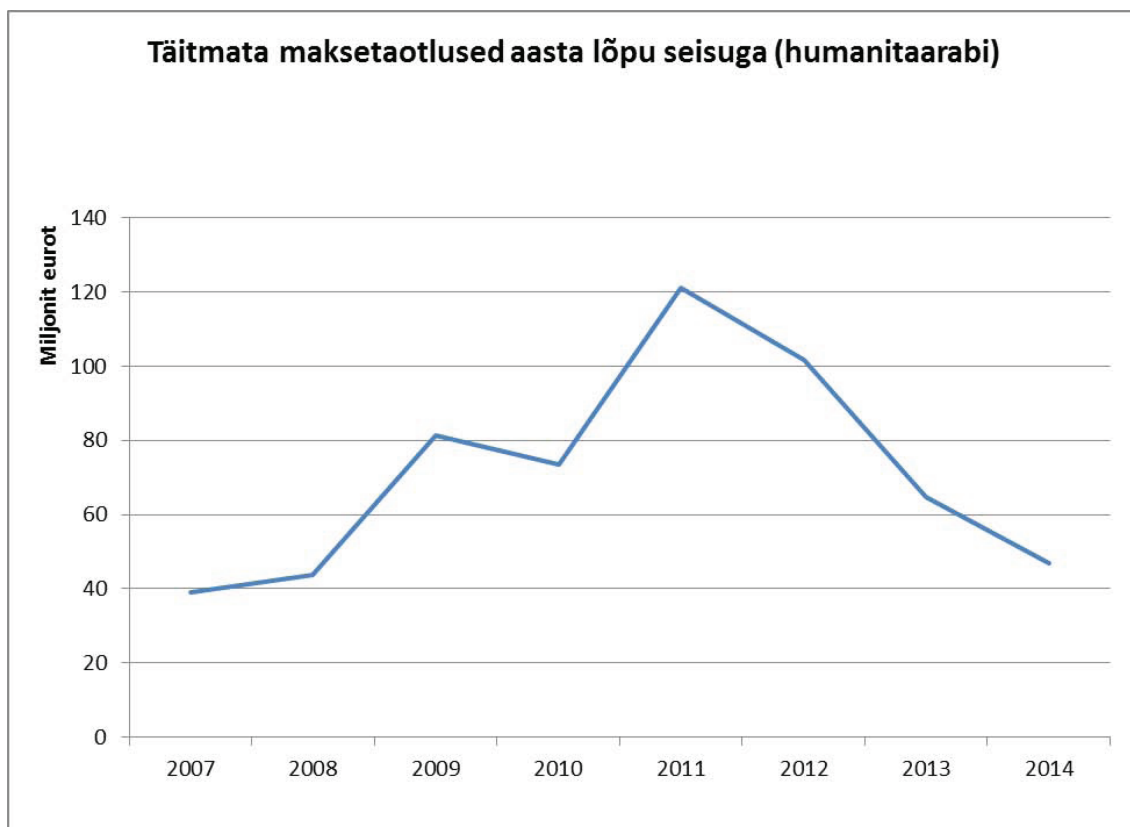
Täitmata maksetaotlused aasta lõpu seisuga

Rubriigi 4 täitmata maksetaotluste maht kasvas üldiselt 2014. aasta lõpu seisuga märkimisväärselt. See tuleneb peamiselt taotluste järsust kasvust ja asjaomaste maksete assigneeringute puudumisest, nt seoses Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi ning arengukoostöö rahastamisvahendiga, nagu on välja toodud järgmisel joonisel.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Teisalt tegi 2013. ja 2014. aasta eelarvetes heaks kiidetud maksete assigneeringute suurendamine võimalikuks olukorra parandamise humanitaarabi ⁽¹⁾ valdkonna täitmata maksetaotluste osas:

Nagu eespool märgitud, on rubriigi 4 ja eelkõige selle kolme mahuka pikaajalise rahastamisvahendi täitmata kulukohustuste maht viimasel viiel aastal stabiilselt suurenenud kooskõlas eelmise mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste tasemega. Programmid, mille osas võeti esialgsed kulukohustused näiteks 2010. aastal, vormistati toetust saava kolmanda riigiga 2011. aasta jooksul ja lepinguid sõlmiti 2014. aastani. Sellest tuleneb, et nüüd tuleb maksta paljude selliste suurte programmide eest, mille osas võeti kulukohustused ajal, mil kulukohustused järsult kasvasid. 2015. aasta eelarves heaks kiidetud maksete assigneeringute tase peaks seda vahet vähendama, mis peaks aitama olukorda stabiliseerida. Olukord on siiski jätkuvalt pingeline ja nii see vahe kui ka täitmata kulukohustused peaksid mitme vahendi (nt arengukoostöö rahastamisvahendi) osas endiselt suurenema.

6. PERIOODI 2014–2020 PROGRAMMIDE VÄLJAVAADE

2016. aasta eelarves peab olema piisavalt maksete assigneeringuid mitte ainult perioodi 2007–2013 programmide kulukohustustest tuleneva täitmata maksetaotluste liigse taseme järkjärguliseks vähendamiseks, vaid ka perioodi 2014–2014 programmideks rubriikides 1a ja 4, mille elluviimist on maksete puudujääk takistanud. 2016. aasta eelarve peab sisaldama ka vajalikke maksete assigneeringuid muude fondide jaoks, nt maaelu arenguks (rubriik 2), et hoida ära uus täitmata maksetaotluste kuhjumine, mida varem ei olnud.

Komisjon hindab perioodi 2014–2020 programmidega seotud maksevajadusi 2016. aastal 2016. aasta eelarveprojekti.

⁽¹⁾ Joonis ei kajasta siiski eelarhastamise mahu vähendamise mõju.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

7. JÄRELDUSED

Maksete assigneeringute maht ei olnud viimastel aastatel ja eelkõige 2014. aastal laekunud maksetaotluste täitmiseks piisav. See omakorda tõi kaasa täitmata maksetaotluste suurema kuhjumise aasta lõpu seisuga, eriti perioodi 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitika programmide osas. Komisjon võttis maksete puudujäägi negatiivse mõju minimeerimiseks mitmeid leevendusmeetmeid, täites võimalikult ulatuslikult varasematest kulukohustustest tulenevaid kohustusi. Selle kõrvalmõju oli aga perioodi 2014–2020 programmide takistatud elluviimine.

2015. aasta eelarves olevad maksete assigneeringud peaksid aitama vähendada perioodi 2007–2013 programmidega seotud kuhjunud täitmata maksetaotlusi. Komisjon on selgitanud välja maksete taseme, mis on vajalik perioodi 2007–2013 programmidega seotud täitmata maksetaotluste liigse taseme järkjärguliseks vähendamiseks 2016. aasta lõpuks. Komisjon teeb ettepaneku vastavate maksete assigneeringute kohta 2016. aasta eelarveprojekti.

Komisjon on seisukohal, et liidu kolm institutsiooni võivad leppida selle põhjal kokku kavas, millega vähendatakse perioodi 2007–2013 programmide täitmise seotud tasumata arvete mahtu 2016. aasta lõpuks jätkusuutliku tasemeni.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

1. Lisa: KOMISJONI 15. DETSEMBRIL 2014 EDASTATUD TEAVE

Komisjon esitas 15. detsembril 2014 perioodi 2007–2013 ühtekuuluvusprogrammidega seotud täitmata maksetaotluste kuhjumise prognoosi 2014. ja 2015. aasta lõpu seisuga järgmiselt:

	2010	2011	2012	2013	2014 (*)	2015 (*)
Kuhjunud tasumata arved aasta lõpu seisuga (miljardit eurot)	6,1	10,8	16,2	23,4	Kuni 25 ⁽¹⁾	19 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Võttes arvesse täiendavaid maksete assigneeringuid lõplikult heaks kiidetud paranduseelarve projektis nr 3/2014.

⁽²⁾ Võttes arvesse täiendavaid maksete assigneeringuid lõplikult heaks kiidetud paranduseelarve projektis nr 3/2014 ja 2015. aasta eelarves heaks kiidetud maksete assigneeringuid.

(*) Komisjoni hinnangud tuginevad liikmesriikide korrigeeritud prognoosidele.

Komisjon esitas ka läbilõike perioodi 2007–2013 ühtekuuluvusprogrammidega seotud oodatavast täitmata maksetaotluste kuhjumisest 2014. aasta lõpu seisuga. Järgnevast tabelist on näha, et 2014. aasta lõpuks tegelikult vastu võetud maksetaotluste maht kokku oli liikmesriikide koostatud prognoosidest ligikaudu 1,5 miljardit eurot väiksem ja umbes 2,5 miljardit eurot suurem kui komisjoni prognoositud ülemine piir.

OODATAV TÄITMATA MAKSETAOTLUSTE MAHT 2014. AASTA LÕPU SEISUGA

		miljardit eurot
(1)	Enne 2013. aasta lõpu vastu võetud maksetaotlused, mida ei makstud välja 2013. aasta lõpuks (kuhjunud kohustused)	23,4
(2)	Enne 2014. aasta novembri lõpu vastu võetud maksetaotlused	31,4
(3) = (1) + (2)	Enne novembri lõpu esitatud maksetaotlused, mis paluti maksta välja 2014. aastal	54,8
(4)	Heakskiidetud maksete assigneeringute maht (koos paranduseelarvega nr 3/2014)	49,4
(5) = (3) – (4)	2014. aasta novembri lõpuks kuhjunud tegemata maksed, mis paluti maksta välja 2014. aasta lõpuks	5,4

	Prognoos	Tegelik olukord
Liikmesriikide prognoosid maksetaotluste kohta, mis esitatakse detsembris 2014	23	21,5
Komisjoni prognoosid maksetaotluste kohta, mis esitatakse detsembris 2014	18 – 19	21,5

Prognoos tasumata arvete kuhjumise kohta 2014. aasta lõpus: kuni 25 miljardit eurot

Lõpuks esitas komisjon riikide kaupa liikmesriikide hinnangud 2014. aastal ühtekuuluvuspoliitikaga seoses esitatavate maksetaotluste kohta (54,33 miljardit eurot), 31. oktoobriks 2014 esitatud maksetaotluste kohta (31,36 miljardit eurot) ning seejärel novembris ja detsembris esitatavate maksetaotluste kohta (22,97 miljardit eurot).

Komisjon lisas, et kui võtta arvesse liikmesriikide nn brutoprognosides viimastel aastatel täheldatud keskmisi veamäärasid ja määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 79 nõutavat maksete suhtes kohaldatavat lõpetamiseelset ülemmäära 95 %, on detsembris vastu võetavate taotluste hinnanguline maht 18–19 miljardit eurot. See on kooskõlas eespool esitatud tabelitega.

Kolmapäev, 8. juuli 2015

2. lisa: Alamrubriik 1b: LIIKMESRIIKIDE VIIMASED PROGNOOSID

Selles lisas on välja toodud liikmesriikide kõige viimased prognoosid perioodi 2007–2013 ühtekuuluvusprogramme puudutavate maksetaotluste esitamise kohta aastatel 2015 ja 2016. Eristatakse brutoprognose (esitatud liikmesriikide poolt) ja piiranguga prognoose (vt selgitust punktis 4.4).

Liikmesriikide prognoosid (miljardites eurodes)

Periood 2007-2013		2015 (*)	2016
		Brutoprognosid	Brutoprognosid
AT	Austria	0,09	0,00
BE	Belgia	0,24	0,06
BG	Bulgaaria	1,35	0,00
CY	Küpros	0,06	0,00
CZ	Tšehhi Vabariik	4,01	3,75
DE	Saksamaa	2,43	0,95
DK	Taani	0,04	0,03
EE	Eesti	0,09	0,00
ES	Hispaania	4,65	1,74
FI	Soome	0,21	0,02
FR	Prantsusmaa	1,92	0,34
GR	Kreeka	0,75	0,00
HR	Horvaatia	0,22	0,31
HU	Ungari	3,86	1,24
IE	Iirimaa	0,03	0,01
IT	Itaalia	5,07	1,44
LT	Leedu	0,09	0,00
LU	Luksemburg	0,01	0,00
LV	Läti	0,54	0,09
MT	Malta	0,14	0,04
NL	Madalmaad	0,21	0,10
PL	Poola	8,92	3,99

Kolmapäev, 8. juuli 2015

Periood 2007-2013		2015 (*)	2016
		Brutoprognosisid	Brutoprognosisid
PT	Portugal	0,52	0,06
RO	Rumeenia	6,64	2,81
SE	Rootsi	0,11	0,00
SI	Sloveenia	0,38	0,18
SK	Slovakkia	2,68	0,64
UK	Ühendkuningriik	1,52	0,25
CB	piirkondlik koostöö	1,16	0,25
KOK- KU		47,93	18,32
PIIRANGUGA PROGNOOSID KOK- KU (***)		34,74	2,95 (**)

(*) 2015. aasta prognooside arvutamiseks kasutati 2014. aasta sügisel edastatud prognoose nende rakenduskavade kohta, mille kohta liikmesriigid ei saanud prognoose jaanuaris 2015.

(**) Maksimaalne makstav kogusumma 2016. aastal on 3,5 miljardit eurot, millest liikmesriigid on selles etapis juba kinnitanud 3 miljardit eurot.

(***) Piirang tähendab 95 % reegli kohaldamist, mille kohaselt võib vahemakseid teha enne lõppetappi vaid kuni 95 % protsendi ulatuses programmidele eraldatud vahenditest.

Neljapäev, 9. juuli 2015

P8_TA(2015)0267

Radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad tuumaavarii korral ***I

Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kehtestamise kohta tuumaavarii või muu kiirgusliku avariolukorra korral (COM(2013)0943 – C7-0045/2014 – 2013/0451(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus – esimene lugemine)

(2017/C 265/42)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2013)0943),
 - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikleid 31 ja 32, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C7-0045/2014),
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3 ja artikli 168 lõike 4 punkti b ning artiklit 114,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 25. märtsi 2014. aasta arvamust⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 39,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A8-0176/2015),
1. võtab vastu allpool esitatud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

P8_TC1-COD(2013)0451

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 9. juulil 2015. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/... toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kehtestamise kohta tuuma- või muu kiirgusavarii korral [ME 1. Käesolevat muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses]

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut **Liidu toimimise lepingut**, eriti selle artikleid 31 ja 32 **artikli 168 lõike 4 punkti b ja artiklit 114**, [ME 2]

⁽¹⁾ ELT C 226, 16.7.2014, lk 68.

Neljapäev, 9. juuli 2015

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut, mis on koostatud pärast arvamuse saamist eksperdirühmalt, kelle teadus- ja tehnikakomitee on määranud liikmesriikide teaduseksperptide hulgast⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽²⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁽³⁾, *toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt*⁽⁴⁾ [ME 3]

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivis ~~96/29/Euratom~~ **2013/59/Euratom**⁽⁵⁾ on sätestatud põhilised ohutusnormid ~~töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitsmiseks ioniseerivast kiirgusest~~ kaitseks ioniseeriva kiirgusega **kiiritamisest** tulenevate ohtude eest. [ME 4]
- (1a) **Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 168 tuleks kogu liidu poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse.** [ME 5]
- (2) 26. aprillil 1986 toimunud Tšernobõli aatomielektrejaama avarii tagajärjel paiskus atmosfääri märkimisväärses koguses radioaktiivseid aineid, mis tervishoiu seisukohast olulisel määral saastasid mitmes Euroopa riigis toiduaineid ja sööta, **põhjustades eluohtlikke haigusi ja tervislikke seisundeid. Radioaktiivse saastatuse kõrge tase püsib veel tänagi. Kuna välja paiskunud radioaktiivsed ained saastasid õhku, vett, pinnast ja taimestikku**, võeti meetmed tagamaks, et teatavaid põllumajandustooteid toodaks liitu sisse ainult vastavalt ühtsele korrale, ~~mis kaitseb selleks et kaitsta~~ elanikkonna tervist ning samas säilitab **säilitada** turu ühtsuse ega kahjusta **ühtsus ja mitte kahjustada** kaubavahetust. [ME 6]
- (2a) **Liikmesriigid vastutavad käesolevas määruses sätestatud tasemetele vastavuse kontrollimise eest, eelkõige toidu ja sööda ohutusstandardite järelevalve kaudu. ELi toimimise lepingu artikli 168 lõike 4 punktis b on sätestatud veterinaariaalal ühiste meetmete vastuvõtmine, mille otsene eesmärk on inimeste tervise kaitse. Lisaks on ELi toimimise lepingu artikliga 114 ette nähtud asjakohasel tasemel ühtlustamine siseturu sujuva toimimise tagamiseks.** [ME 7]
- (2b) **On tõestatud fakt, et suuremad kiirgusdoosid mõjuvad keha rakkudele kahjulikult ja hävitavalt ning võivad põhjustada vähki.** [ME 8]
- (2c) **Tähtis on kehtestada toidu radioaktiivse saastatuse lubatud piirmääradele madalad laved, et võtta arvesse suuremat kumulatiivset doosi, mille põhjustab pikema aja jooksul söödav toit.** [ME 9]
- (3) Nõukogu määruses (Euratom) nr 3954/87⁽⁶⁾, mida on muudetud nõukogu määrusega (Euratom) nr 2218/89⁽⁷⁾ on sätestatud radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad, mida tuleb kohaldada pärast tuuma- või muud kiirgusavariid, mis võib tõenäoliselt põhjustada või on põhjustanud märkimisväärse toidu ja sööda radioaktiivse saastumise. Need lubatud piirmäärad on senini kooskõlas praegu rahvusvaheliselt kättesaadavate uusimate teadusuuringute

⁽¹⁾ ELT C..., lk...

⁽²⁾ ELT C ..., ..., lk

⁽³⁾ ELT C ..., ..., lk

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta seisukoht ja nõukogu ... seisukoht.

⁽⁵⁾ Nõukogu ~~13. mai 1996.~~ **5. detsembri 2013.** aasta direktiiv ~~96/29/Euratom~~ **2013/59/Euratom**, millega sätestatakse **kehtestatakse** põhilised ohutusnormid ~~töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitsmiseks ioniseerivast kiirgusest~~ **kaitseks ioniseeriva kiirgusega kiiritamisest** tulenevate ohtude eest ~~(EÜT L 159, 29.6.1996, lk 1)~~ **ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ning 2003/122/Euratom (ELT L 13, 17.1.2014, lk 1).**

⁽⁶⁾ Nõukogu 22. detsembri 1987. aasta määrus (Euratom) nr 3954/87 toiduainete ja loomasööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kehtestamise kohta tuuma- või muu kiirgusavariid korral (EÜT L 371, 30.12.1987, lk 11).

⁽⁷⁾ Nõukogu 18. juuli 1989. aasta määrus (Euratom) nr 2218/89, millega muudetakse nõukogu määrust (Euratom) nr 3954/87 toiduainete ja loomasööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kehtestamise kohta tuuma- või muu kiirgusavariid korral (EÜT L 211, 22.7.1989, lk 1).

Neljapäev, 9. juuli 2015

tulemustega **ning need tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja neid ajakohastada, et võtta arvesse uusi teaduslikke tõendeid.** I–III lisas toodud lubatud piirmäärad on läbi vaadatud ja esitatud rahvusvahelise komisjoni kiirguskaitse väljaandes 105. Täpsemalt põhinevad need võrdlustasemel 1 mSv aastas lisaks omastatud individuaalsele doosile ja eeldusel, et 10 % aastas tarbitavast toidust on saastunud. [ME 10]

- (4) Pärast Fukushima tuumaelektrijaamas 11. märtsil 2011 toimunud avariid on komisjonile teatatud, et radionukliidide tase teatavates Jaapanist pärit toiduainetes ületab Jaapanis **toiduainete suhtes** kohaldatavaid ~~häiretasemeid~~ **lävitasemeid**. Selline saaste võib ohustada inimeste ja loomade tervist liidus ja seepärast võeti vastu meetmed, millega kehtestati kooskõlas alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee arvamusega eritingimused Jaapanist pärit või lähetatud sööda ja toidu impordi suhtes. **Meetmed tuleks kehtestada ka selleks, et jälgida ja minimeerida selliste toiduainete tarbimise ohtu, mis on pärit teistest riikidest, mida mõjutab teises riigis toimunud tuumaavarii tagajärjel tekkinud radioaktiivne sade.** [ME 11]
- (5) On vaja luua süsteem, mis võimaldaks Euroopa Aatomienergiaühendusel **liidul** pärast tuumaavariid või muud kiirguslikku avariilukorda, mis võib tõenäoliselt põhjustada või on põhjustanud toidu ja sööda olulise radioaktiivse saastumise, kehtestada ~~elanikkonna kaitseks~~ **rahvatervise kaitse kõrge taseme tagamiseks** radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad. [ME 12]
- (6) Radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärasid tuleks kohaldada liidust pärit või kolmandatest riikidest imporditud toidu ja sööda suhtes vastavalt tuumaavarii või kiirgusliku avariilukorra asukohale ja olukorrale, **võttes arvesse loodusliku ja kumulatiivse kiirguse mõju toiduahelas ülespoole liikumisel. Tuleks ette näha nende määrade korrapärane läbivaatamine.** [ME 13]
- (7) Komisjonile teatatakse tuumaavariist või ebatavaliselt kõrgest radioaktiivsusest vastavalt nõukogu otsusele 87/600/Euratom ⁽¹⁾ või vastavalt 26. septembri 1986. aasta konventsioonile tuumaavariist operatiivse teatamise kohta.
- (8) Et võtta arvesse asjaolu, et imikute toiduvalik võib esimese kuue elukuu jooksul märkimisväärselt varieeruda ning et imikute ainevahetus on järgmise kuue elukuu jooksul ebakindel, on kasulik laiendada imikutoidu madalaima lubatud piirmäära kohaldamist esimesele 12 elukuule. **Toidu madalamaid lubatud piirmäärasid tuleks kohaldada rasedate ja rinnaga toitvate naiste suhtes.** [ME 14]
- (9) Selleks et hõlbustada lubatud piirmäärade kohandamist, eelkõige seoses teaduslikult põhjendatud teadmistega; ~~peaksid ja tehnilise arenguga rahvusvahelisel tasandil, peaks komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule uue ettepaneku~~ lubatud piirmäärade kehtestamise menetlused hõlmama konsulteerimist Euratomi asutamislepingu artiklis 31 osutatud eksperdirühmaga **kohandamiseks.** [ME 15]
- (9a) **Lubatud piirmäärade kohandamise hõlbustamiseks tuleks ette näha kord, mis võimaldab korrapäraseid konsultatsioone ekspertidega. Komisjon peaks teaduslike ja eetiliste kriteeriumide alusel moodustama eksperdirühma. Komisjon peaks avaldama rühma koosseisu ja liikmete huvide deklaratsioonid. Lubatud piirmäärade kohandamisel peaks komisjon konsulteerima ka kiirguskaitse valdkonna rahvusvaheliste organisatsioonide ekspertidega.** [ME 16]
- (9b) **Experdirühm peaks hindama ka radioaktiivse saastatuse kumulatiivset mõju.** [ME 17]

⁽¹⁾ Nõukogu 14. detsembri 1987. aasta otsus 87/600/Euratom ühenduse operatiivse teabevahetuse korra kohta kiirgushädaolukorra puhul (EÜT L 371, 30.12.1987, lk 76).

Neljapäev, 9. juuli 2015

- (9c) **Lubatud piirmäärad tuleks avalikustada ja korrapäraselt läbi vaadata, et võtta asjakohaselt arvesse teaduse viimaseid arenguid ja uusimate teadusuuringute tulemusi, mis on praegu rahvusvaheliselt kättesaadavad, vastata vajadusele rahustada üldsust ja tagada talle kõrgetasemeline kaitse ning vältida lahknevusi rahvusvahelistes reguleerimistavaades.** [ME 18]
- (10) Tagamaks, et lubatud piirmäärasid ületavat toitu ja sööta ei lasta liidu turule, **tuleks peaksid liikmesriigid ja komisjon vastavust kõnealustele piirmääradele asjakohaselt kontrollida põhjalikult kontrollima. Mittevastavuse eest tuleks kohaldada karistusi ja üldsust tuleks vastavalt teavitada.** [ME 19]
- (10a) **Eeskirjad, mille abil kontrollitakse inimeste või loomade saastamise ohtude vältimiseks, kõrvaldamiseks või vastuvõetava tasemeni vähendamiseks mõeldud meetmete järgimist, on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 882/2004 ⁽¹⁾.** [ME 20]
- (11) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks seoses varem kehtestatud radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kohaldamisega, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽²⁾.
- (12) Kontrollimenetlust tuleks kasutada, kui võetakse vastu õigusaktid, millega kohaldatakse varem kehtestatud radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad toidu ja sööda jaoks. **Tuumaavarii või muu kiirgusliku avariolukorra korral tuleb siiski asjakohaselt arvesse võtta konkreetseid asjaolusid ja iga avarii korral valitsevaid tingimusi ning seepärast välja töötada kord, mis võimaldab neid eelnevalt kehtestatud lubatud piirmäärasid kiiresti alandada ja vajaduse korral kehtestada lubatud piirmäärad muudele avariiga hõlmatud radionukliididele (eelkõige tritiumile), et tagada üldsuse võimalikult kõrgetasemeline kaitse. Üldsust tuleks meetmest ja piirmääradest viivitamata teavitada.** [ME 21]
- (12a) **Komisjoni peaks abistama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 178/2002 ⁽³⁾ moodustatud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende esindajatel komitees on piisavad teadmised kiirguskaitse valdkonnas.** [ME 22]
- (13) Komisjon peaks viivitamata vastu võtma kohaldatavad rakendusaktid, kui see on tungiva kiireloomulisuse tõttu vajalik põhjendatud juhtudel, mis on seotud teatavate kiirguslike avariolukordadega, mis võivad tõenäoliselt põhjustada või on põhjendanud toidu ja sööda olulise radioaktiivse saastumise. **Üldsust tuleks meetmest ja piirmääradest viivitamata teavitada.** [ME 23]
- (13a) **Käesoleva määruse alusel lubatud piirmäärade vastuvõtmine peaks põhinema kõige kriitilisemas ja kaitsetumas olukorras olevate elanikkonna rühmade, eelkõige laste ja eraldatud geograafilistes piirkondades elavate inimeste või elatuspõllumajandusega tegelevate inimeste kaitse nõuetel. Lubatud piirmäärad peaksid olema samad kogu elanikkonna jaoks ja põhinema madalaimatel määradel.** [ME 24]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

Neljapäev, 9. juuli 2015

- (13b) Kui liidust pärit või kolmandatest riikidest imporditud toit või sööt kujutab tõsist ohtu inimeste või loomade tervisele või keskkonnale, peaks komisjon kooskõlas määrusega (EÜ) nr 178/2002 võtma rakendusaktidega vastu täiendavad meetmed inimeste ja loomade tervise kõrgetasemelise kaitse tagamiseks. Võimaluse korral tuleks kohaldatavad lubatud piirmäärad ja täiendavad hädaabimeetmed koondada ühte ainsasse rakendusmäärusesse. [ME 25]
- (13c) Komisjon peaks rakendusaktide koostamisel või läbivaatamisel võtma arvesse peamiselt järgmiseid asjaolusid: tuumaavarii või muu kiirgusliku avariolukorra asukoht, laad ja ulatus; õhku, vette ja pinnasesse, samuti toiduainetesse ja sööta paiskunud radioaktiivsete ainete laad ja ulatus nii liidus kui ka väljaspool; tuvastatud või potentsiaalse toiduainete ja sööda radioaktiivse saastumise riskid ja tulenevad kiirgusdoosid; liidu turule jõuda võivate saastunud toiduainete ja sööda liik ja kogus ning toiduainete ja sööda puhul kolmandates riikides lubatud piirmäärad. [ME 26]
- (13d) Kui toimub tuumaavarii või muu kiirguslik avariolukord, mille suhtes tuleb kohaldada lubatud piirmäärasid, peaks nii komisjon kui ka iga liikmesriik teavitama üldsust kehtivatest piirmääradest. Lisaks tuleks üldsusele anda teavet ka toiduainete ja sööda kohta, mis võivad akumulierida suuremas kontsentratsioonis radioaktiivsust. [ME 27]
- (13e) Lubatud piirmäärade järgimist tuleks asjakohaselt kontrollida ning saastatuse lubatud piirmäärasid ületavate toiduainete tahtliku ekspordi, impordi ja müügi suhtes tuleks kohaldada karistusi, [ME 28]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse I lisas sätestatakse selliste toiduainete radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad ja II lisas selliste vähem tähtsate toiduainete suhtes kohaldatavad lubatud piirmäärad ning III lisas sellise sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad, mida on lubatud turule lasta pärast tuuma- või muud kiirgusavariid, mis võib tõenäoliselt põhjustada või on põhjustanud toidu ja sööda märkimisväärse radioaktiivse saastatuse, ja menetlused kõnealuste lubatud piirmäärade kohaldamiseks. [ME 54]

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „toit“ – töödeldud, osaliselt töödeldud või töötlemata määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 2 määratletud aine või toode, mis on mõeldud inimestele tarvitamiseks või mille puhul põhjendatult eeldatakse, et seda tarvitavad inimesed; sealhulgas joogid, närimiskumm ja muud ained, kaasa arvatud vesi, mis on tahtlikult toidule lisatud tootmise, valmistamise või töötlemise käigus; mõistega „toit“ ei ole hõlmatud:
 - a) sööt;
 - b) elusloomad, välja arvatud juhul, kui need on ette valmistatud turule laskmiseks inimtoiduna;
 - c) taimed enne saagikoristust;

Neljapäev, 9. juuli 2015

- d) ravimid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/83/EÜ⁽¹⁾ artikli 1 lõike 2 tähenduses;
- e) kosmeetikatooted Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1223/2009⁽²⁾ artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses;
- f) tubakas ja tubakatooted Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/37/EÜ⁽³⁾ tähenduses;
- g) narkootilised ja psühhotroopsed ained määratletuna Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1961. aasta ühtses konventsioonis narkootiliste ainete kohta ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1971. aasta konventsioonis psühhotroopsete ainete kohta;
- h) jääkproduktid ja saasteained. [ME 29]
- 2) „vähem tähtis toit“ – toit, mis moodustab elanikkonna toidutarbimises tühise osa; [ME 55]
- 3) „sööt“ – töödeldud, osaliselt töödeldud või töötlemata määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 3 määratletud aine või toode, kaasa arvatud lisained, mis on mõeldud loomadele suukaudseks söötmiseks; [ME 30]
- 4) „turule laskmine“ – toidu või sööda valdamine müügi eesmärgil, kaasa arvatud müügiks pakkimine ja mis tahes muud liiki ülcandmine tasuta eest või tasuta ning müük, levitamine ja muud liiki ülcandmine määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 3 määratletud toiming; [ME 31]
- 4a) „toiduga/söödaga kokkupuutuvad materjalid“ – pakendid ja muud materjalid, mis on ette nähtud toiduga kokkupuutumiseks; [ME 32]
- 4b) „kiirguslik avariilukord“ – ebatavaline sündmus, mis hõlmab kiirgusallikat ja nõuab viivitamatut sekkumist, et leevendada võimalikke tõsiseid tervise- ja turvalisusohhte või ebasoodsaid tagajärgi elukvaliteedile, varale või keskkonnale, või mis kujutab endast ohtu, mis võib sellised ebasoodsad tagajärjed kaasa tuua. [ME 33]

Artikkel 2a

Ei ole lubatud segada toiduaineid, mis sisaldavad toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärasid käsitlevate eeskirjadega lubatud suuremaid kontsentratsioone, saastumata või mõõdukalt saastunud toiduainetega, et saada käesolevas määruses sätestatud eeskirjadele vastav toode. [ME 34]

Artikkel 3

1. Kui komisjon saab, – eriti vastavalt Euroopa Aatomienergiaühenduse operatiivse teabevahetuse korrale kiirguslike avariilukordade puhul või 26. septembri 1986. aasta Rahvusvahelise Energiaagentuuri konventsioonile tuumaavariist operatiivse teatamise kohta, ametliku teate tuumaavariid või muu kiirgusliku avariilukorra kohta ametliku teate, mis tõendab, et tõenäoliselt jõutakse või on jõutud toidu, vähem tähtsa põhjustab toidu või ja sööda suhtes kehtestatud lubatud piirmääradeni saastumise, võtab ta vajaduse korral võimalikult lühikese aja jooksul vastu rakendusmääruse, millega kehtestatakse lubatud piirmäärad rakendatakse, mis ei tohi ületada käesoleva määruse lisades ettenähtud piirmäärasid. Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 5 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. [ME 35]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 59).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/37/EÜ tubakatoodete valmistamist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 194, 18.7.2001, lk 26).

Neljapäev, 9. juuli 2015

1a. Lubatud piirmäärad avalikustatakse ja vaadatakse korrapäraselt läbi, et võtta asjakohaselt arvesse teaduse viimaseid arenguid ja uusimate teadusuuringute tulemusi, mis on asjaomasel ajal rahvusvaheliselt kättesaadavad, vastata vajadusele rahustada üldsust ja tagada talle kõrgetasemeline kaitse ning vältida lahknevusi rahvusvahelistes reguleerimistavades, millega nähakse ette kõrgem kaitsetase. [ME 36]

2. Nõuetekohaselt põhjendatud Tungiva kiireloomulisusega juhtudel, mis on seotud tuumaavarii või muu kiirgusliku avariilukorra olukorraga, võtab komisjon vastu viivitamata kohaldatava **rakendusakti** rakendusmääruse vastavalt artikli 5 lõikes 3 osutatud korrale. [ME 37]

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 nimetatud rakendusakti eelnõu koostamisel ja selle arutamisel artiklis 5 nimetatud komiteega arvestab komisjon ~~asutamislepingu artiklitega 30 ja 31~~ kooskõlas **direktiiviga 2013/59/Euratom** kehtestatud põhinorme, sealhulgas põhimõtet, et kiirgusdoosid oleksid nii väikesed kui võimalik, pidades **esmajärjekorras** silmas elanikkonna tervise kaitset ning **arvestades** majanduslikke ja ühiskondlikke tegureid, **eriti ühiskonna kõige kaitsetumate osade puhul. Komisjoni abistab selle akti koostamisel sõltumatu rahvatervise ekspertide rühm, mille liikmed on valitud nende kiirguskaitse- ja toiduohutusealaste teadmiste ja kogemuse põhjal. Komisjon avaldab eksperdirühma koosseisu ja selle liikmete huvide deklaratsioonid.** [ME 38]

3a. Lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas kiirguse laadi ja ulatusega ning need vaadatakse saastatuse olukorras toimuvaid muutusi arvestades läbi nii sageli kui vaja. Komisjon kohustub teostama esimese läbivaatamise hiljemalt ühe kuu jooksul pärast tuumaavariid või kiirguslikku avariilukorda, et muuta vajaduse korral radioaktiivsuse lubatud piirmäärasid ja radionukliidide loetelu. [ME 39]

Artikkel 4

1. Niipea, kui komisjon võtab vastu rakendusmääruse **rakendusakti**, millega kehtestatakse lubatud piirmäärad, ei või lubatud piirmääradele mittevastavat toitu või sööta turule lasta. [ME 40]

Komisjon kehtestab tuumaalase vastutuse süsteemi, mis tegeleb kõigi nende liikmesriikide muredega, keda võib mõjutada tuumaavarii. Süsteem näeb tuumaavariide korral ette asjakohase hüvitise. [ME 41]

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse kolmandatest riikidest imporditud toitu ja sööta turule lastuna, kui need ~~see~~ on liidu tolliterritooriumil läbinud tolliprotseduuri, mis ei ole tollitransiit. [ME 42]

Liikmesriigid jälgivad oma territooriumidel vastavust radioaktiivse saastatuse lubatud piirmääradele. Selleks rakendavad liikmesriigid toiduainete ja loomasööda ametliku kontrollimise süsteemi ning võtavad muid olukorrale vastavaid ja asjakohaseid meetmeid, kaasa arvatud üldsuse teavitamine toidu ja sööda ohutusest ja ohtudest vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklile 17. [ME 43]

2. Iga liikmesriik annab komisjonile käesoleva määruse kohaldamisega seotud teavet, eriti juhtumite **järgmise** kohta, kui lubatud piirmääri ei järgita:

a) riigi territooriumil lubatud piirmäärade kontrolli regulaarne graafik;

b) juhtumid, kui lubatud piirmäärasid ei järgita;

c) kontrollide eest vastutavad riigi pädevad talitused.

Komisjon edastab sellise teabe teistele liikmesriikidele võimalikult lühikese aja jooksul.

Juhtumitest, kui lubatud piirmäärasid ei järgita, teatatakse määruses (EÜ) nr 178/2002 ette nähtud kiirhoiatussüsteemi kaudu.

Neljapäev, 9. juuli 2015

Komisjon kehtestab karistused liikmesriikidele, kes ise ei kehtesta karistusi saastatuse lubatud piirmääri ületava sööda turule laskmise või ekspordimise eest. [ME 44]

3. Liikmesriigid teavitavad üldsust, peamiselt veebiteenuse abil, lubatud piirmääradest, avariolukordadest ja juhtumitest, kui lubatud piirmäärasid ei järgita. Samuti teavitatakse üldsust toiduainetest, mis võivad akumuleerida suuremas kontsentratsioonis radioaktiivsust, ning eriti toote liigist, kaubamärgist, päritolust ja analüüsi kuupäevast. [ME 45]

4. Käesoleva määruse lisades sätestatud lubatud piirmäärasid võetakse arvesse konserveeritud toiduainete säilivusaja jooksul toimuvat radioaktiivsete isotoopide osalist lagunemist. Sõltuvalt saastatuse liigist (nt saastatus joodi isotoopidega) kontrollitakse konserveeritud toiduainete radioaktiivsust pidevalt. [ME 46]

5. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. märtsiks 2017 aruande sellise mehhanismi asjakohasuse kohta, millega hüvitatakse kahjud põllumajandustootjatele, kelle toiduained on saastatud üle radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade ja kes ei saa neid seetõttu turule lasta. Mehhanismi aluseks peab olema „saastaja maksab“ põhimõte. Aruandele lisatakse vajaduse korral õigusakti ettepanek sellise mehhanismi kehtestamiseks. [ME 47]

Artikkel 4a

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. märtsiks 2017 aruande lisades esitatud radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade asjakohasuse kohta.

2. Aruanne võimaldab kontrollida, kas radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad tagavad, et peetakse kinni elanikküüriruse efektiivdoosi piirväärtusest 1 mSv aastas, ning kas nendega kaasnevad kilpnäärme doosid, mis jäävad piisavalt allapoole WHO soovitatud viitemäärade 10 mGy eriti kaitsetutele rühmadele stabiilse joodi manustamiseks.

3. Aruandes kaalutakse võimalust vaadata läbi radionukliidide liigitus ning trüitiumi ja süsinik 14 lisamine käesoleva määruse lisadesse. Hinnates neid lubatud piirmäärasid, keskendutakse aruandes kõige kaitsetumate elanikkonnarühmade, eriti laste kaitsele, ning analüüsitakse, kas oleks asjakohane kehtestada sellel alusel lubatud piirmäärad kõigile elanikkonnakategooriatele. [ME 48]

Artikkel 5

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾ artikli 58 lõikega 1 asutatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee **taime-, looma- ja söödakomitee**. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses. [ME 49]

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

3. Käesolevale lõikele osutamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes kõnealuse määruse artikliga 5.

Artikkel 6

Selleks et tagada, et I, II ja III lisas **käesoleva määruse lisades** sätestatud lubatud piirmäärade puhul võetaks arvesse uusi või täiendavaid olulisi andmeid, eelkõige seoses **uusimate** teaduslike teadmistega, esitab komisjon pärast Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklis 31 artikli 3 lõikes 3 osutatud eksperdirühmaga konsulteerimist **Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele on vajaduse korral lisatud ettepanek** nende lisade kohandused **lisade kohandamiseks ja vajaduse korral radionukliidide loetelu läbivaatamiseks**. [ME 50]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002, 28. jaanuar 2002, millega sätestatakse toiduvalmistamise õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud meetmed (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

Neljapäev, 9. juuli 2015

Artikkel 6a

Tuumaavarii või muu kiirgusliku avariolukorra korral, mis põhjustab toidu ja sööda saastumise, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles on üksikasjalikult kirjeldatud käesoleva määruse kohaselt võetud meetmeid ja artikli 4 lõike 2 kohaselt edastatud teavet. [ME 51]

Artikkel 7

Määrus (Euratom) nr 3954/87, mida on muudetud määrusega (Euratom) nr 2218/1989 ja komisjoni määrused (Euratom) nr 944/89 ⁽¹⁾ ja nr 770/90 ⁽²⁾ tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele kooskõlas V lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 8

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

⁽¹⁾ Komisjoni 12. aprilli 1989. aasta määrus (Euratom) nr 944/89, millega kehtestatakse vähem tähtsate toiduainete radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad tuuma- või muu kiirgusavarii korral (EÜT L 101, 13.4.1989, lk 17).

⁽²⁾ Komisjoni 29. märtsi 1990. aasta määrus (Euratom) nr 770/90 loomasööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade kehtestamise kohta tuuma- või kiirgusavarii korral (EÜT L 83, 30.3.1990, lk 78).

Neljapäev, 9. juuli 2015

II LISA**TOIDU RADIOAKTIIVSE SAASTATUSE LUBATUD PIIRMÄÄRAD**

Toidu suhtes kohaldatavad lubatud piirmäärad on järgmised.

	Toit (Bq/kg) ⁽¹⁾			
	Imikutoit ⁽²⁾	Piimasaadused ⁽³⁾	Muu toit, v.a vähem tähtis toit ⁽⁴⁾	Vedel toit ⁽⁵⁾
Strontsiumi isotoobid, eriti Sr-90	75	125	750	125
Joodi isotoobid, eriti I-131	150	500	2 000	500
Plutooniumi ja transplutooniumi alfa-osakesi kiirgavad isotoobid, eriti Pu-239, Am-241	1	20	80	20
Kõik teised pikema kui 10 päevase poolestusajaga nukliidid, eriti Cs-134, Cs-137 ⁽⁶⁾	400	1 000	1 250	1 000

⁽¹⁾ Kontsentraatide või kuivtoodete suhtes kohaldatav määr arvutatakse valmistoidu põhjal. Liikmesriigid võivad soovitada lahjendamisnorme, et käesolevas määruuses sätestatud radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade järgimine oleks tagatud.

⁽²⁾ Imikutoite määratletakse kui toiduaineid, mis on ette nähtud imikute toitmiseks esimesel kaheteistkümnel elukuul ja rahuldavad selle inimrühma toitumisvajadusi ning pannakse jaemüüki pakendites, mis on selgelt eristatavad ning millel on üks järgnevatest nimetustest: „imiku piimasegu“, „jätkupiimasegu“, „piimal põhinev imiku piimasegu“ ja „piimal põhinev jätkupiimasegu“ vastavalt komisjoni direktiivi 2006/141/EU artiklitele 11 ja 12.

⁽³⁾ Piimasaadusi määratletakse kui CN-koodide 0401 ja 0402 (v.a 0402 29 11) alla kuuluvaid tooteid, kaasa arvatud igasugused vajaduse korral hiljem tehtavad kohandused.

⁽⁴⁾ Vähem tähtis toit ja selle suhtes kohaldatavad määrad kehtestatakse käesoleva määruuse II lisas.

⁽⁵⁾ Vedel toit on määratletud kombineeritud nomenklatuuri rubriigis 2009 ja grupis 22. Määrad arvestatakse lähtudes vee tarbimisest veevõrgus ning samu väärtusi tuleks kohaldada joogivee varude suhtes.

⁽⁶⁾ Sellesse gruppi ei kuulu süsinik 14, tritium ja kaalium 40.

Neljapäev, 9. juuli 2015

H-LISA**VÄHEM TÄHTSA TOIDU RADIOAKTIIVSE SAASTATUSE LUBATUD PIIRMÄÄRAD**

1. Vähem tähtsa toidu loetelu

EN-kood	Kirjeldus
0703 20 00	Küüslauk (värske või jahutatud)
0709 59 50	Trühvlid (värske või jahutatud)
0709 99 40	Kapparid (värske või jahutatud)
0711 90 70	Kapparid (ajutiseks säilitamiseks konserveeritud, kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud)
ex 0712 39 00	Trühvlid (kuivatatud, tervelt, tükeldatult, viilustatult, purustatult või pulbrina, muul viisil töötlemata)
0714	Maniokk, maranta, saalep, maapirn, bataat jms kõrge tärklise või inuliinisaldusega juured ja mugulad (värsked, jahutatud, külmutatud või kuivatatud, tükeldatud või tükeldamata või graanulitena; saagopalmi säsi)
0814 00 00	Tsitrusviljade või meloni (k.a arbuusi) koor, värske, külmutatud, kuivatatud või lühiajaliselt säilitatud soolvees, väävlishapus vees või muus konserveerivas lahuses
0903 00 00	Mate
0904	Piprad perekonnast <i>Piper</i> ; perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad kuivatatud, purustatud või jahvatatud viljad
0905 00 00	Vanill
0906	Kaneel ja kaneelipuu õied
0907 00 00	Nelk (kogu vili, pungad ja varred)
0908	Muskaatpähkel, muskaatõis ja kardemon
0909	Aniisi, tähtaniisi, apteegitilli, koriandri, ristiköömne või köömne seemned; kadakamarjad
0910	Ingver, safran, kollajuur e kurkum, aed liivatee, loorberilehed, karri ja muud vürtsid
1106 20	Rubriigi nr 0714 saagost, juurtest või mugulatest valmistatud peen- ja jämejahu ning pulber
1108 14 00	Maniokitärklis
1210	Humalakäbid, värsked või kuivatatud, jahvatatud või jahvatamata, pulbristatud või graanulites; lupuliin
1211	Taimed ja taimeosad (sh seemned ja viljad), mida kasutatakse peamiselt parfümeerias ja farmaatsias või insektitsiididena, fungitsiididena vms otstarbel, värsked või kuivatatud, tükeldatud või tükeldamata, purustatud või pulbristatud
1301	Šellak; vaigud, looduslikud kummivaigud ja õlivaigud (näiteks palsamid)
1302	Taimemahlad ja ekstraktid; pektiinid, pektinaadid ja pektaadid; agar-agar jm taimeliimid ja paksendajad, modifitseeritud või modifitseerimata, saadud taimesaadustest
1504	Kalade või mereimetajate rasvad, õlid ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata

Neljapäev, 9. juuli 2015

EN-kood	Kirjeldus
1604 3100	Kaaviar
1604 32 00	Kaaviari-asendajad
1801 00 00	Kakaooad (terved või purustatud, toored või röstitud)
1802 00 00	Kakaoobade kestad, kelmed, koored jms kakaojäägid
1803	Kakao pasta, rasvatustatud või rasvatustamata
2003 90 10	Trühvlid (valmistatud või hoidistatud ilma äädika või äädikhappeta)
2006 00	Köögiviljad, puuviljad, pähklid, puuviljakoores jm taimeosad, suhkrus säilitatud (nõrutatud ja kuivanud, glasuuritud või suhkrustatud)
2102	Pärmid (aktiivsed ja mitteaktiivsed); muud mitteaktiivsed (surnud) üherakulised mikroorganismid (v.a rubriiki nr 3002 kuuluvad vaktsiinid), valmis küpsetuspulbrid
2936	Looduslikud või sünteetilised provitamiinid ja vitamiinid, (k.a looduslikud kontsentraadid), ning nendest saadud eeskätt vitamiinidena kasutatavad derivaadid; nende ainete segud, k.a lahused mis tahes lahustites
3301	Eeterlikud õlid, mis sisaldavad või ei sisalda terpeene, sh tahked ja absoluteeritud valmistised; resinoidid; oliivaiuekstraktid; eeterlike õlide kontsentraadid rasvades; mittelenduvates õlides, vahades vms keskkonnas (saadud anflöraazi või leotamise teel); terpeenid, mis saadakse kõrvalsaadustena eeterlike õlide vabastamisel terpeenidest; eeterlike õlide veeaurudestillaadid ja vesilahused

2. Lõikes 1 loetletud vähem tähtsa toidu suhtes kohaldatavad lubatud piirmäärad on järgmised:

	(Bq/kg)
Strontsiumi isotoobid, eriti Sr-90	7 500
Joodi isotoobid, eriti I-131	20 000
Plutooniumi ja transplutooniumi alfa-osakesi kiirgavad isotoobid, eriti Pu-239, Am-241	800
Kõik teised pikema kui 10 päevase poolestusajaga nukliidid, eriti Cs-134, Cs-137 ⁽¹⁾	12 500

⁽¹⁾ Sellesse gruppi ei kuulu süsinik 14, trüitium ja kaalium 40.

[ME 57]

Neljapäev, 9. juuli 2015

III LISA**SÖÖDA RADIOAKTIIVSE SAASTATUSE LUBATUD PIIRMÄÄRAD**

Tseesium-134 ja tseesium-137 maksimaalne lubatud sisaldus on järgmine.

Loomad	Bq/kg ⁽¹⁾ , ⁽²⁾
Sead	1 250
Kodulinnud, lambad, vasikad	2 500
Muud	5 000

⁽¹⁾ Käesolevate määrade kehtestamise eesmärgiks on kaasa aidata toidu radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärade järgimisele; need üksi ei taga järgitavust kõikidel juhtudel ega vähenda vajadust inimeste tarbeks mõeldud loomakasvatustoodete saastatuse määrade järgimise kontrolli järele.

⁽²⁾ Käesolevad määrad kehtivad tarbimiseks valmis oleva sööda kohta.

IV LISA**Kehtetuks tunnistatud määrused**

Nõukogu määrus (Euratom) nr 3954/87

(EÜT L 371, 30.12.1987, lk 11)

Nõukogu määrus (Euratom) nr 2218/89

(EÜT L 211, 22.7.1989, lk 1)

Komisjoni määrus (Euratom) nr 944/89

(EÜT L 101, 13.4.1989, lk 17)

Komisjoni määrus (Euratom) nr 770/90

(EÜT L 83, 30.3.1990, lk 78)

Neljapäev, 9. juuli 2015

V LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (Euratom) nr 3954/87	Määrus (Euratom) nr 944/89	Määrus (Euratom) nr 770/90	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikkel 1		Artikkel 1
Artikli 1 lõige 2		Artikkel 1	
Artikli 2 lõige 1		Artikkel 2	
Artikli 2 lõige 2		Artikli 3 lõiked 1 ja 2	
Artikli 3 lõige 1		—	
Artikli 3 lõige 2		—	
Artikli 3 lõiked 3 ja 4		Artikli 3 lõige 3	
Artikkel 4		—	
Artikli 5 lõige 1		Artikkel 6	
Artikli 5 lõige 2		—	
Artikli 6 lõige 1		Artikli 4 lõige 1	
Artikli 6 lõige 2		Artikli 4 lõige 2	
—		Artikkel 2	II lisa, 2. osa
—	—	Artikkel 1	
Artikkel 7	—	—	III lisa
—	—	—	Artikkel 5
Artikkel 8	—	—	—
Lisa	—	—	Artikkel 7
—	—	—	Artikkel 8
—	Lisa	—	I lisa
—	—	Lisa	II lisa, 1. osa
—	—	—	III lisa
—	—	—	IV lisa
—	—	—	V lisa

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET